Bilgisayarınızdan başka ne bekliyorsunuz?

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

Bilgisayar dünyasında son zamanlarda gerçekten de kullanıcılara heyecan veren, yeni bir çığır açan teknolojik gelişmelerin yaşandığını düşünmüyorum. Zaman zaman parlak fikirlerle ve ürünlerle karşılaşmıyor değiliz, ancak bilgisayarı daha verimli kullanmak söz konusu olduğunda, teknolojik gelişmenin sınıfta kaldığını söyleyebiliriz. Kullanıcıların beklentilerine odaklanan ve elle tutulur bir çözüm sunan ürün ve teknolojiler, bu yüzden çok değerliler ve geleceğimizi de bunlar şekillendirecekler.

Şu anda kullanmakta olduğum bilgisayarımı sorguladığımda, rutin işlerimi kolaylaştırmada bana aslında yeterince yardımcı olmadığını düşünüyorum. Bilgisayarımın rolü burada daha çok gerekli çalışma zeminini sağlamak, asıl önemli işi ben olmadan yapması elbette imkansız, zaten bunu yapabilseydi belki bana da gerek olmazdı, ancak daha gelişmiş bir yapay zekaya sahip bir bilgisayarla çalışmak çok daha eğlenceli ve verimli olurdu diye düşünüyorum. Şimdilik kısmen hayal gibi görünse de bilgisayarımdan beklentilerimi şöyle sıralayabilirim:

- Her gün gelen yüzlerce elektronik postayı önem sırasına göre sıralayacak, bazılarına otomatik olarak cevap verecek, bazılarını ilgili kişilere otomatik olarak iletecek, önemli bir değişikliği veya durumu ilgili kişilere hemen iletecek bir e-posta programı,
- Fare ve klavye kullanımımdan o anki ruhsal durumumu ve motivasyonumu anlayabilecek ve beni uygun şekilde yönlendirip motive edecek, gerekirse sevdiğim bir müzik parçasını çalacak veya oyunu çalıştıracak, sesle tam olarak yönetilebilen bir işletim sistemi,
- Yemek, içmek gibi kişisel ihtiyaçlarımı düzenli olarak sorgulayan, gerektiğinde uygun sosyal aktiviteler tavsiye eden ve sağlıklı bir beslenme programına uygun olarak internetten sipariş verebilen bir kişisel ihtiyaç programı,
- İlgi alanlarıma göre online alışveriş sitelerini düzenli olarak gezen ve uygun fırsatları bildiren online robotlar,
- Bilgisayar karşısında yaptığım her hareketi, girdiğim her karakteri, telefon görüşmelerimi de takip edip izleyerek, tecrübelerimden ve bilgilerimden kendi kendini geliştirebilecek, bu şekilde sanal bir kopyamı çıkarıp gerektiğinde başkalarının da bu sanal kopyama her zaman ve her yerden bilgi almak üzere başvurmasını sağlayacak bir sanal kopya yazılımı.

Ne dersiniz, bunlar ancak hayallerde kalacak beklentiler mi? Siz de bilgisayarınızdan neler beklediğinizi bana yazabilirsiniz.

uyaman@chip.com.tr

BU AYIN TAVSİYESİ

CeBIT 2004 ve IDF

Dünyanın en büyük bilişim fuarı CeBIT, her yıl yeni ürünlerin görücüye çıktığı bir teknoloji şovu. CHIP, bu yıl da fuarı yerinde inceledi ve fuardan en çarpıcı ürün ve teknolojileri sizler için seçti. Yılın flaş ürünleriyle şimdiden tanışmak isteyenler için 12'deki "CeBIT Trendleri" atlanmaması gereken bir fuar izlenimleri yazısı. Ayrıca yine okyanusun diğer ucundaki IDF fuarını da yerinde izledik ve Intel'in gelecek için planlarını 66'da sizlerle paylaşıyoruz.

Ocak ayı Bilgisayar Dergileri Toplam Satış Rakamları*

Kaynak: YAYSAT

CHIP, 2004'ün ilk ayında da liderliği kimseye kaptırmadı.

Rakamlara abone sayıları dahil değildir. CHIP'in abone sayısı yaklaşık 5.000'dir.

CHIP bilgisayar kültürü

Selamlar, Şubat sayınızdaki web'deki sözlük kaynakları hakkındaki yazınız ve eDevlet yazılarınız ile basit bir bilgisayar dergisi değil, sloganınıza yakışır bir bilgisayar kültürü dergisi olduğunu bir kez daha kanıtladınız.

Murat Ak

Okuma sorunu

İçerik konusunda derginiz oldukça iyi, ancak sayfaların yerleşimiyle ilgili bir talebim olacak. Dergiyi okurken ikiye katladığımda rahat okunabilir tarafında reklamlar oluyor. Reklamların, derginin sol tarafındaki sayfalarda, diğer içeriklerin de sağ taraftaki sayfalarda olması, biz okurlar açısından daha iyi olacaktır diye düşünüyorum. Zaman ayırdığınız için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Zeynep Güner

Reklam veren firmalar sizin de belirttiğiniz gibi reklamlarının ilk bakışta görünmesi için sağ sayfaları tercih ediyorlar, bunu değiştirmemiz maalesef mümkün değil.

CHIP testleri çok farklı

Sevgili CHIP ailesi merhaba, bu günlerde harici bir TV kartı almak istiyorum ve araştırma işine, öncelikle arşivimdeki CHIP dergilerinden başladım. Bunun nedeni CHIP dergisinin güvenirliği,bilgiye ulaşmanın en kolay yolu olması. CHIP dergisindeki test kriterleri ve tavsiyeleri, benim donanım veya yazılım satın almam için yeterli bir değerlendirme. Bu nedenle CHIP ailesine, bu dergiye emek ve bilgi paylaşımına gönül verenlere yürekten teşekkürler. Ufuk Uğraç

CD okuma sorunları

Merhabalar, derginizi 2 seneyi aşkın zamandır alıyorum ve bu konuyu sanırım daha önce de size aktarmıştım. Zaten birkaç ayda bir siz de Okur yorum köşenizde bununla ilgili yorumlara derginizde yer veriyorsunuz. 2002'nin Nisan ayından beri bu konuda şikayetlerim arttı. Çünkü artık CD'lerinizi okumak neredeyse imkansız. Hem 52X LG CDROM'da hem de Philips CDRW'da deniyorum ama olmuyor. Sorunu ISO-BUSTER kullanarak bazen çözüyorum. Fakat artık her iki sürücüde de bu sorunları yaşıyorum. Her defasında abone merkezi diyorsunuz, ama biz de her defasında abone merkezine gidemeyiz ki. Hem abone olmayanlara da bu konuda yardımcı olacaklar mı? Saygılar...

Seçkin Ülgen

Sadece abonelerimizin değil, dergimizi satın alan herkesin arızalı CD'lerini abone servimiz değiştiriyor.

PDA incelemeleri

Merhaba, öncelikle sizi kaliteli yayın yaptığınız için tebrik ederim. Derginizde Pocket PC'lere de sayfa ayırmanızı istiyorum. Yeni çıkan PDA'ları tanıtıp kullanım bilgileri verebilir, PC testi gibi PDA testi de yapabilirsiniz. Ücretsiz PDA programları bulabileceğimiz web adresleri verirseniz çok memnun olurum. Mart sayınızda yer alan Amiga hakkındaki yazıyı ben de destekliyorum. Bir efsane olan Amiga'ya da yer verirseniz sevinirim. İsteklerim çok oldu, ama siz böyle kaliteli yayın yaptığınız sürece biz okurların istekleri hiç bitmeyecek. Kaliteli yayınlarınızın devamını dilerim. İyi çalışmalar. Ayhan Baycan

Özel sayı siparişi

Tüm CHIP çalışanlarına merhaba diyerek başlamak istiyorum. Bu ayki upgrade ana başlığı altında verdiğiniz bilgiler gerçekten de tüm kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılayacak güzellikteydi. İnsanların ekonomik durumunun ortada olduğu şu günlerde böyle bir konu seçmenizin, donanımlara ödediğimiz paraların karşılığını almada çok faydasının olduğunu belirtmek isterim. Uzun zamandan beri CHIP okuyucusu olduğum için bu dergideki değişmeleri ve gelişmeleri rahatlıkla gözlemliyorum. Dergimizi bir adım daha öteye taşımak için benim de bazı önerilerim olacak:

1) Mesela CD zarfları konusunda gelen eleştirilere katıldığımı ve bunları hazırlamanın gerçekten çok zor olduğunu söylemek isterim. Mümkünse CD'ler doğrudan bu zarflarla gelebilirler.

2) Diğer bir konu ise dergi kapağı. Bizler bu dergileri defalarca okumak gerektiğinde kaynak olarak kullanmak için saklıyoruz, fakat derginin kapak kalitesi bu kadar sayfayı taşıyacak kadar iyi değil. Daha sert bir kapak kullanılması daha yerinde olur.

3) Amatör olarak yazılım işiyle uğraşanlar için dergide en azından iki sayfa ayrılsa, burada bu işe gönül vermiş insanların çalışmaları sergilense ve bu konuda yaşanan sıkıntılara, deneyimlere yer verilse çok iyi olacaktır.

4) Derginin özel sayılarını hiç bir kitapçıda bulamıyorum, söyledikleri şey ise bunların geri toplandığı. Acaba özel sayılar tekrar piyasaya sürülecek mi?

Sonuç olarak, bizlere işlediği konuya hakim, bir çırpıda okunacak ve daima elimizin altında güvenilir bir kaynak olacak olan CHIP dergisini sunduğunuz için hepinize teşekkür eder, çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim. Saygılarımla. İbrahim Demir

*Öncelikle önerilerinizi dikkate almaya çalışacağımızı söyleyelim. Özel sayılarımızı ise **www.hepsiburada.com** veya **http://abone.vogel.com.tr** adreslerinden sipariş etmeniz mümkün.*

Cebe melodi yükleme

Merhaba, ben geçen (Mart) sayınızda yayımladığınız bir yazıdan bahsedeceğim. Yazınızda polifonik melodileri nasıl cep telefonumuza uygun hale getireceğimizden bahsediyorsunuz, fakat cep telefonumuza yükleyemedikten sonra bu mix işlemi bir işe yaramıyor.

Sizden isteğim, tabii tüm CHIP okurları adına, cep telefonuna melodi ve resim yükleyebileceğimiz programlara e-CHIP'te yer vermeniz. Bu konuyla ilgili birçok kişi olduğundan ve ilgisiz kalmayacağınızdan eminim. Teşekkürler. Harun Şahin →

Türkçe'ye özen

Merhaba CHIP çalışanları, dergiyi okurken bir şey dikkatimi çekiyor ve bu çok hoşuma gidiyor. Bildiğimiz gibi bilgisayarda kullanılan terimler genellikle İngilizce veya yabancı terimler. Dergide bunların yerine Türkçe karşılıklarının yazılması beni çok mutlu ediyor. Örneğin hardware yerine donanım, software yerine yazılım, link yerine bağlantı, mail yerine ileti ve daha birçok kelime. Bu konuda gösterdiği titizlikten dolayı CHIP gerçek anlamda Türkçe bir kaynak oldu. Sinan Ergin

P2P özel sayısı

Selam, derginizi uzun süredir aralıksız olarak takip ediyorum. Gerçekten ister amatör olsun ister profesyonel herkesin ilgi alanına hitap edecek konular seçiyorsunuz. Bundan dolayı size teşekkür ediyorum. ADSL kullanıcıları yeni açılacak olan 200.000 port sonrası bir hayli çoğalacak. ADSL kullanan her iki kişiden biri muhakkak P2P yazılımı kullanıyordur. Benim sizden talebim P2P yazılımlarıyla ilgili özel bir sayı çıkarmanız. Eminim çıkardığınız özel sayılar içinde satış rekoru kıracaktır. Evren Ertuğrul

Bu konuda özel bir sayı çıkarmayı düşünmüyoruz, bunun yerine dergide yayınlanacak yazıların yeterli olacağını düşünüyoruz.

Ders CD'leri

Değerli CHIP yetkilisi... Ben bir eğitim kurumunda bilgisayar öğretmeni ve bilgisayar eğitim koordinatörü olarak çalışmaktayım ve derginizi severek takip ediyorum. Sizden ricam, bu dergiyle birlikte verdiğiniz çeşitli konularda ders anlatan fasikülü bir CD halinde vermeniz. Eğer olabiliyorsa, bilgisayardaki donanımsal sorunların da anlatımını içeren PDF formatında bir CD verirseniz çok mutlu oluruz. Sinan Balcı

2003 Mart ve Nisan sayılarımızda PDF formatında "Donanım & Yazılım İlk Yardım" kitabını tüm okurlarımıza armağan etmiştik. Bu kaynaktan faydalanabilirsiniz.

Workshop eki hakkında

Merhaba sevgili CHIP ailesi, ben yaklaşık bir yıldır derginizi düzenli olarak takip ediyorum ve mümkün derece takip edeceğim. Bilgisayar hakkında kafamda birçok soru işareti vardı, bütün bunların cevabını derginizde tatmin edici bir şekilde anlama imkanı bulmaktayım. Gerek işletim sistemi gerek donanım hakkında olsun ve de özellikle derginizle birlikte verdiğiniz yazılımlar hakkında testlerinizden dolayı şimdi bilgisayarın anlamını çok daha iyi anlamaktayım.

Şimdi sizlerden bazı isteklerim olacak. Özellikle sistem kurulumu hakkında bizleri detaylı bilgilendirirseniz, beni ve birçok okurunuzu memnun edersiniz. Çünkü artık bilgisayar kullananlar sadece Word'de yazı yazmayla ve internette gezinmeyle yetinmiyor, en azından kendi sistemlerini kurabilme isteğine sahipler. Önceki sayılarda bazı arkadaşların belirttiği Workshop ekinin geçmiş sayılarının CD'de derginizle birlikte verilmesini ben de çok arzu etmekteyim. Bu isteğimizi değerlendireceğinizden eminim, umarım yanılmam. İbrahim YILDIRIM

100. sayımız olan Mayıs 2004'te okurlarımıza güzel sürprizlerimiz olacak.

İnteraktif CD hazırlama

Derginizi uzun süredir alıyorum ve yararlanıyorum. Bilgisayarla ilgili pek çok bilgiyi derginizden öğrendim veya derginiz sayesinde geliştirdim diyebilirim. Ancak bir konu var ki bilgi edinemiyorum: İnteraktif CD hazırlama. Bazı yazılımları verdiğiniz ve bazı programların kullanımını öğrettiğiniz gibi, interaktif CD hazırlama konusuna da değinebilir misiniz? Şimdiden teşekkür ederim. Berk Ağlagül.

Linux, MAC ve programlama

Merhaba, ben iki yıldır CHIP abonesiyim ve derginizi zevkle takip ediyorum, fakat bazı isteklerim var. İlk olarak dergideki yazılar hakkında ve yazarları hakkında her ay düzenli anket yapmanızı istiyorum. Bu şekilde sizin yazılarınızı daha güzel yazacağınıza inanıyorum. Belki anlatım tarzınızı beğenmeyen okuyucular olabilir ya da işlenen konular okuyucuların ihtiyacını gidermiyordur.

ikinci olarak da bazı okuyucular dergide Linux ve Mac'e daha fazla yer ayrılmasını istiyor, ben dergide Linux ve Mac'e daha fazla yer ayrılmasını istemiyorum. Çoğu okuyucunun Windows işletim sistemi kullandığı bir gerçek, siz de Linux'a daha fazla yer ayırırsanız diğer konulardan ödün vereceksiniz, çünkü maliyetten dolayı sayfa sayısını artıramayacaksınız. Ben derginin bu haliyle kalmasında yarar görüyorum.

Yazılım bölümünde tanıttığınız yazılımlar güzel, fakat biz yazılımcı gençleri programlama konusunda bilgilendiren, kendimizi geliştirmemizi sağlayan makalelere yer verirseniz bizim için daha faydalı olmaz mı? Bize programlama dili anlatın demiyorum, sadece programlama alanında neler yapılması gerektiğine değinen ve buna benzer güzel yazılar olursa, biz Türk yazılımcılarına fayda sağlarsınız gibi geliyor bana. Son olarak güncel haberler kısmını genişletmeniz çok güzel bir şey, bu konuda teşekkürlerimi iletiyor ve iyi çalışmalar diliyorum. Atilla Özen

Dergide yazılar ve yazarlar hakkında forum sayfalarımızda (www.chip.com.tr/forum) her zaman yorum yapabilirsiniz.

Cep telefonu testi

Merhaba... Ben bu harika dergiyi tam 6 yıldır takip etmekteyim. Dergi son birkaç aydır elimize (Kıbrıs'ta) gecikmeli olarak ulaşıyor, ama bu ayın 5'inde dergi hala Kıbrıs'a gelmemişti bile. Bu bizi çok üzüyor, çünkü her ay sabırsızlıkla bu muhteşem dergiyi bekliyoruz. Bir de yaklaşık bir yıldır dergiyi "K.K.T.C fiyatı" ile alıyoruz, derginin neden bize bir yıldır 1-1.5 milyon TL farkla satıldığını anlayamıyoruz. Ama her şeye rağmen bu dergi çok güzel ve kesinlikle alınması gereken bir dergi, özellikle geçen ay verdiğiniz KNOPPIX bir harika doğrusu. Lefke Avrupa Üniversitesi'nde almış olduğum "Operating System" dersini anlamamda çok yararlı oldu. Bir isteğim cep telefonları testini ayrıntılı olarak yayınlamanız. Başarınızın daha da artması dileği ile... Hüseyin Farisoğlu

Daha önce de belirttiğimiz gibi bu fiyat farkı dağıtım şirketinin uygulamasından kaynaklanıyor. Önümüzdeki sayıda kameralı güncel cep telefonlarının ayrıntılı testini bulabileceksiniz. ■

CHIP'E ULAŞIN

Okur mektupları
CHIP Yazı İşleri
Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe
İş Merkezi B Blok No: 6 34349
Gayrettepe / İstanbul
yorum@chip.com.tr

Teknik sorular
yardım@chip.com.tr

Dergi ve CD ile ilgili sorular
dergi@chip.com.tr

Abonelik, eski sayı siparişi ve Özel Sayılar
Tel: (212) 217 93 71
Faks: (212) 217 94 23
abone@vogel.com.tr
http://abone.vogel.com.tr

Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye'de bulabilirsiniz: **263**.

CeBIT 2004

Olumsuz yaklaşımlara rağmen eğlence elektroniği alanındaki yeni atılımlar sayesinde CeBIT 2004 için tekrar iyi şeyler söylenebilir.

Günümüzde sektör fuarları hala faydalı mı? Ekonomik açıdan zor geçirilen günlerde ilk önlem giderleri en aza çekmektir. Bunun doğal bir sonucu olarak, bazı bilişim firmaları, sektörün en büyük fuarı olan CeBIT'e sırt çevirmek zorunda kaldılar. Canon, Oki, Lexmark ve HP gibi büyük yazıcı üreticileri ve Dell firması da son senelerde fuarda eksikliği hissedilen firmalar arasındaydı.

Asıl neden olarak genellikle yüksek harcamalar öne sürülse de, katılmama kararında sadece stand kiralarının değil, işgücü kaybının da büyük rolü olduğu biliniyor. CeBIT'e katılmayan Fuji Magnetics de "yavaş yavaş" imaj kaybı ile karşı karşıya kaldı. HP'nin olumsuz açıklamalarından sonra Siemens bile CeBIT'e katılmayı kendi içerisinde tartışmış ve Avrupalı bir firma olarak, kendi alanında dünyanın en büyük fuarlarından olan CeBIT'e katılmaya mecbur olduğu kararına varmış.

Bu sene o kadar da kötü olmadı, hatta olumlu sinyaller bile vardı. Fuarı düzenleyen Deutsche Messe AG'nin açıklamasının da ortaya koyduğu

% KATILIMCI SAYISI

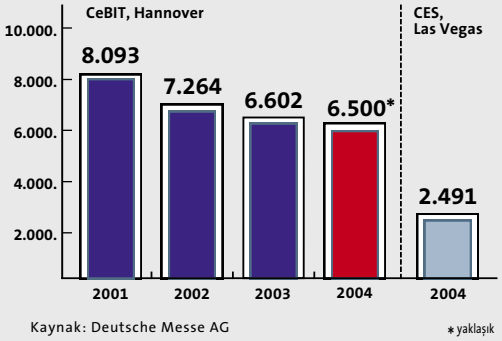

Düşüşe rağmen büyük farkla önde:
CeBIT'e, dünyadaki en büyük ikinci IT/Consumer fuarı olan Las Vegas'taki CES'ten iki kat daha fazla firma katıldı.

gibi, Microsoft, Samsung, Panasonic, LG veya Nokia gibi katılımcılar şartlardan faydalandılar ve stand alanlarını oldukça büyüttüler. Böylece geçen sene 350.000 m2 olan fuar alanın 2004 yılı için yine 300.000 m2'nin üzerinde yer kaplıyor.

Deutsche Messe AG'nin açıklamalarına göre katılımcı sayısı da, daha önce olduğu gibi dünyanın en yüksek seviyelerinden birine ulaşarak 6.000'in (Geçen sene 6.602) üzerine çıkıyor. Böylece CeBIT'in katılımcı sayısı, dünyadaki diğer en büyük yedi IT ve eğlence elektroniği fuarından daha fazla. Katılımcıların neredeyse yarısı Almanya dışından geliyor. Bunlar arasından Tayvan (700 katılımcı) açık arayla ilk sırada yer alıyor ve bunu İngiltere (170), Kore (160) ve daha sonra ise Amerika (150) takip ediyor.

Fuarın merkez noktası hala orta sınıf çözümleri, e-bankacılık veya sistem mimarileri gibi profesyonel konular. Ancak CeBIT ziyaretçileri her şeyden önce bilgisayar ve eğlence elektroniği endüstrisinin iç içe kaynaşmasına şahit oluyorlar.

İki sene öncesine kadar CeBIT fuarında eğlence elektroniği ciddiye alınmazken, şimdi fuarı düzenleyenler bu sektörü bir anda "Dijital dünyaya giden yol haritası" olarak görmeye başladılar. Bu nedenle

» "Gelecekte farklı satın alacağız, farklı satacağız, farklı çalışacağız ve farklı yaşayacağız."

Ernst Raue, Deutsche Messe AG
Yönetim Kurulu Üyesi, Hannover

2004 yılındaki fuar etkinliklerinin yüzde yirmisi eğlence elektroniği veya daha da çok "dijital yaklaşımlar" hakkında. CHIP, bilişim dünyasının son gelişmelerine yakından göz atabilmeniz için CeBIT fuarını uzman gözüyle inceledi. Intel, Siemens ve Japon üreticiler standlarında, hayatımızın gelecekte nasıl olabileceğini gösteriyorlar. İşte karşınızda oturma odasındaki eğlence sunucusu ile tamamen dijital ev aletleri, çok sayıda büyük dijital televizyonlar ve çeşit çeşit kablosuz araçlar.

DW / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr -
Sayra Bibinoğlu, sayra@chip.com.tr

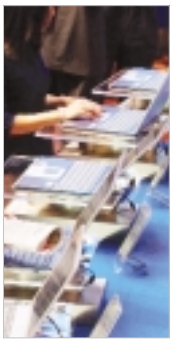

TRENDLER

Dijital oturma odası

Ev sunucusu PC

Sony Vaio RZ504, PC dünyasından oturma odasına direkt geçiş için Windows Media Center Edition yerine kendi yazılımını kullanıyor. Cihaz ile beraber TV ve müzik setini bağlayan bir "Network Media Receiver" (Sağdan ikinci cihaz); benzer şekilde W-LAN da kullanılabiliyor. PC içerisinde ise 3.4 GHz'lik bir Intel Pentium 4 işlemcisi bulunuyor.
Fiyatı: Yaklaşık 2.700 Euro
Çıkış tarihi: Piyasada

Çok amaçlı ev sunucusu

TV alıcısı, DVD yazıcı, Streaming medya istemcisi ve internet için sörf tahtası bir arada: Çok sayıdaki başarısız hamlesinden sonra **Fujitsu Siemens**'in ev sunucusu serisi **Activy**, (buradaki model Activy 350) artık "T-Online Vision" servisi ile en sonunda hedefine ulaştı.
Fiyatı: Yaklaşık 1.900 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

DSL modemli dijital TV alıcısı

Sagem IAD60, dijital televizyona internet erişimini ve DSL ile Video on Demand fonksiyonunu ekliyor. Daha ileri bir sürüm olan IAD6000 ise video düzenleme için entegre bir sabit diske de sahip.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil

Sabit diskli uydu alıcısı

Panasonic STU-HMS33, 43 cm'lik genişliği ile tüm HiFi raflarına uygun. 50 kanal destekleyen "Premium TV Guide" program yöneticisi, kayıt işlemlerini kolaylaştırıyor.
Fiyatı: Yaklaşık 600 Euro
Çıkış tarihi: 2004 baharı

Ek özelliklere sahip DSL Router

AVM'nin FritzBox adlı yeni cihazı; PC'leri, oyun konsollarını ve TV'yi DSL kumandası, Ethernet, Bluetooth ve USB ile birbirine bağlıyor. Piyasaya sunulacak olan modelde Voice over IP'nin de mümkün olabileceği söylentisi dolaşıyor.
Fiyatı: Yaklaşık 150 Euro
Çıkış tarihi: 2004 yazı

■ Üreticilerin, oturma odalarımızda hakimiyet kurmak üzere verdikleri savaş olanca şiddetiyle sürüyor. Son zamanlarda farklı türlerden gelen cihazların tamamı "Home Server" (Ev sunucusu) olarak adlandırılıyor. HiFi cihazları gibi görünen PC'ler veya faydaları ancak niteliklerinin incelenmesi ile tam olarak tespit edilecek olan çeşitli Set Top Box'lar. Ancak burada da temelde Microsoft ile dünyanın geri kalanı arasında bir savaş söz konusu. Yazılım devi zaten Windows ile dijital evrenin yarısını kontrol ediyor ve şimdi bu gücü ile consumer, yani tüketici pazarına da saldırıyor. Eğlence elektroniği üreticileri ise şu ana kadarki hakimiyetlerini ev sunucuları (genellikle Linux tabanlı) ile korumak istiyorlar. Aslında bunlar çok büyük başarılara imza atmış görünmüyor ve bu nedenle Sony, Samsung ve diğer firmalar garanti olan yolu tercih ediyor ve ek olarak PC tabanlı çözümler sunuyorlar. Örneğin, Sony Vaio RZ504.

Kopya koruma kanununun ise herkes tarafından yeterli ilgi gördüğü söylenemez. Bu, Hollywood avukatları ile Digital Rights Management kontrolü olmayan cihazlar sunmak isteyen firmalar arasında sahne arkasında ateşli tartışmaların yaşanmasına neden oluyor. Microsoft, Windows Media 9 (WMV) ile üstesinden gelinmesi oldukça güç bir kopya koruma çözümü piyasaya sürdü. Bu nedenle WMV'nin video kaydı için ne kadar kullanılabileceği de ayrı bir merak konusu.

→ FLAŞ ÜRÜNLER

Media Center Extender

Bill Gates, ABD'de CES eğlence fuarında daha önce WMCX'i zaten tanıtmıştı. Microsoft, Windows Media Center Extender'ını şimdi de Avrupa'ya getiriyor. WMCX Box ile Windows Media Center Edition'ı kullanan tüm PC'ler kablosuz veya Ethernet üzerinden TV'yi uzaktan kullanılabilecekler.

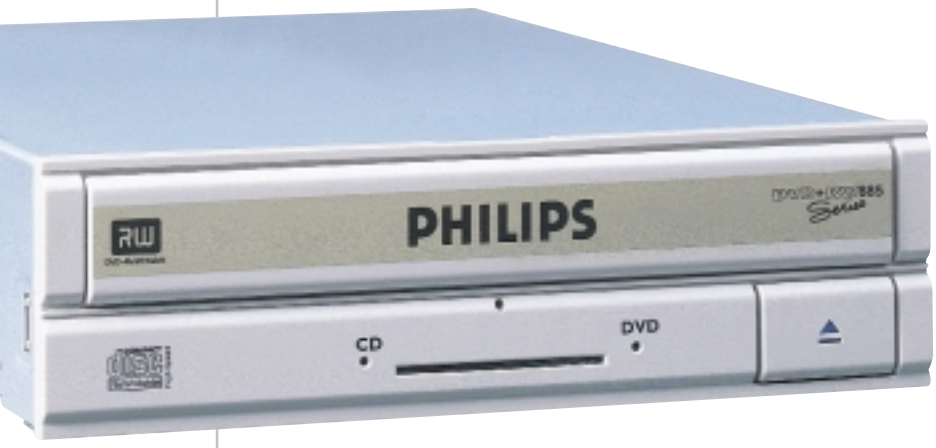

Çift Katmanlı DVD yazıcı

Philips DVDRW 885K, seri üretime geçen ilk Dual Layer DVD (8.5 GByte kapasiteli) yazıcılardan biri. Cihaz, ilk yüzeye 8x, ikinciye ise sadece 2.4x hızla veri yazabiliyor.
Fiyatı: Belli değil
Çıkış tarihi: Temmuz 2004

BluRay Disc Recorder

Mavi lazer sayesinde depolama kapasiteleri 50 GB'a kadar çıkabiliyor. DVD'nin varisi olarak anılan **Bluray Disc (BD)** örtüyü aralıyor. Tanıtımı yapılan Samsung BD-R100'ün piyasaya ne zaman sürüleceği ise hala bilinmiyor. Philips de BluRay formatının büyük destekçilerinden biri.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil

16x DVD Yazıcı

Tayvanlı firmanın, **Waitec Action 16** ile CeBIT kapsamında çalışır durumda bir 16x DVD yazıcısını tanıtarak sözünü tutup tutamayacağını görmek için sonuna kadar beklemek gerekiyor. En azından LG, Plextor ve Pioneer, yüksek performans değerlerine ulaşan 12x modellerini standlarında tanıtacaklar. Ancak bu cihazla kullanılabilecek diskler için biraz daha beklemek gerekiyor.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil

DVD/VCD Multi kayıt cihazı

LiteOn'un LVW-5005 modeli DVD kaydedicisi, videoları sadece DVD artı ve eksi disklerine değil, aynı zamanda daha ucuz olan boş CD'lere VCD/SVCD biçiminde de yazabiliyor. Ayrıca video kameralardaki görüntülerin de Firewire bağlantı noktası üzerinden doğrudan disklerin üzerine yazılması mümkün.
Fiyatı: Yaklaşık 350 Euro
Çıkış tarihi: Piyasada

5.1 ses kaydedebilen DVD Kaydedici

Hollandalılar, **Philips DVDR740** ile DVD üzerine doğrudan 5.1 ses kaydı yapabilen ilk DVD kayıt cihazını geliştirdiler, üstelik Dolby Digital formatında ve dönüşüme gerek kalmadan.
Fiyatı: Yaklaşık 600 Euro
Çıkış tarihi: 2004 yazı

TRENDLER

Dijital kayıt sistemleri

■ DVD yazıcılar ilgi toplamaya devam ettikçe, rakip firmaların baskısıyla performans kriterleri de hızlı bir şekilde yükseliyor. Bu nedenle CeBIT'te, her iki disk tipini de (DVD artı ve eksi) 8x hızında yazabilen (Pioneer, LG, LiteOn gibi) "gerçek" 8x hızındaki yazıcılar sıkça görülüyor. Ayrıca 12x hızındaki yazıcılar da ilk kez görücüye çıktı. LG'nin 12x multi format yazıcısı GSA-4120B (DVD RAM de yazabiliyor) bunlardan sadece biri. Hatta Waitec, 16x yazıcısını duyurdu bile.

Benzer şekilde 8.5 GB kapasiteli Double Layer (çift katmanlı) DVD'ler de yayılmaya başlıyorlar. Philips, artı formatını destekleyen DVDRW 885K modelini fuar kapsamında sergiledi ve Temmuz 2004 tarihinde de piyasaya sunacak. Eksi cephesindeyse Pioneer, kullanılmaya hazır Double Layer yazıcılarını tanıtmaya aday. Çift katmanlı yazıcılar, söz konusu ikinci veri katmanında 2x (DVD-R9) veya 2.4x (DVD+R9) yazma hızlarına ulaşabiliyorlar.

BD-DVD (BluRay, maks. 50 GB) ile HD DVD (High Density DVD, maks. 30 GB) arasındaki savaşta da firmalar, teknolojik potansiyellerini hazırladıkları tanıtımlar ile gözler önüne serdiler. Ancak bunların henüz satışa sunulması beklenmiyor. Öncesinde DVD'lerin biraz daha kazanç sağlaması lazım. Dijital kayıt ortamları arasında, diğerlerinin yanında en büyük ilgiyi ise sabit diskler görüyor. 3.5 inçten (PC standardı) 0.8 ince kadar (Toshiba) çeşitli boyutlardaki sabit diskler, ev sunucuları ve DVD yazıcı pazarını hızla fethediyorlar.

→ FLAŞ ÜRÜNLER

Enhanced Versatile Disc

DVD oynatıcı başına 12 Euro'luk lisans ücretini çok fazla bulan Çin, EVD (Enhanced Versatile Disc) adındaki kendi DVD standardını geliştirmiş. Biz yeteri kadar inceleyemediysek de, EVD'nin, sahip olduğu VP5/VP6 video codec'leri ile DVD'den daha iyi bir görüntü kalitesi sunduğu söyleniyor.

TRENDLER

Dev ekran formatları

TV ışıklı TFT monitör

Philips, 42 inç TFT monitörü (106 cm köşegen uzunluğu) 42PF9986 ile CeBIT'te çok yeni bir teknolojiyi duyurdu. Cihaz, dolaylı ışıklandırma ("AmbiLight") ile odanın televizyon izlemek için en uygun şekilde aydınlatılmasını kendisi sağlıyor. Bu sayede hem gözler korunuyor hem de kontrast ve renkler iyileştiriliyor.
Fiyatı: Yaklaşık 6.000 Euro
(50 inçlik model ise 10.000 Euro)
Çıkış tarihi: Mayıs 2004

TFT monitörleri engel tanımaz ilerleyişlerine devam ediyorlar ve CeBIT kapsamında çok sayıda büyük boyutlu ince ekran tanıtılıyor. Sharp, TFT'ye gösterilen ilginin artarak devam etmesi nedeniyle, şu ana kadar planlandığı gibi 2007 yılını beklemeyip tüp ürünlerine hemen son verebileceklerini ve 2005 yılında tamamen TFT ürünlerine geçebileceklerini açıkladı. Sharp'ın arkasında şu anda Japonların en modern TFT fabrikasının olduğu düşünüldüğünde, bu mantıklı bir açıklama. Ancak kullanılan Plazma teknolojisi ise her şeyden önce fiyat avantajı ile uzun süre çekiciliğini kaybetmedi. Bu alandaki teknoloji liderlerinden Panasonic, yeni optimizasyon yöntemleri keşfetti.

Intel'in yeni LCOS yongası "Cayley"'i (Bkz. 28) TV üreticilerinin kullanımına sunması ile arkadan projeksiyonlu yeni televizyonlar alanında da heyecanlı gelişmeler bekleniyor. Bu sayede ortalama TV boyutlarının devamlı büyümesine rağmen, 2.000 dolar karşılığında yüksek kaliteli görüntü elde etmek mümkün. Bu arada projeksiyon cihazlarının fiyatları da düşüş eğiliminde.

PC'deki profesyonel kullanım için TFT monitörlerin bir numara olduğu tartışılmaz bir gerçek. Özellikle UXGA (1.600 x 1.200 piksel) çözünürlüklü modeller ve 21 veya 22 inç köşegen uzunluklarına sahip monitörler ilgi görüyor. Ancak donanımlar zaman zaman biraz aşırıya kaçabiliyor. S-Video girişi, Flash kart okuyucusu veya entegre subwoofer gibi multimedya süsleri, görüntü kalitesini olumsuz etkilemedikleri sürece bulunması hoşnutluk verici ekstralar. Başa takılan monitörlerin artış göstermesi de heyecan verici. Sanal gözlüklerin ve kaskların ağırlıkları azaldıkça, ergonomileri ve görüntü kaliteleri yükseldikçe, yakın gelecekte bu ürünlere çok daha fazla rastlayacağımız kesin. Kim bilir, yakında alışveriş merkezlerinin raflarında dahi karşımıza çıkabilirler.

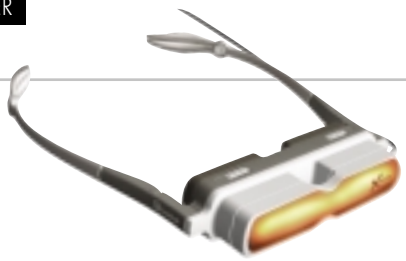

USB monitör gözlük

Uzay gemisi Atılgan'dan selamlar: **Leadtek X-eye** monitör gözlükler 800 x 600 piksel çözünürlüğe ulaşıyor ve ihtiyaç duyduğu gücü de USB'den karşılıyor. Bu özelliği ile TV ve video uygulamaları için ideal.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil

16:9 Ev sineması için projeksiyon cihazı

Luxor+, evlerin oturma odaları için optimize edilmiş bir tasarıma sahip. Satın alırken göz kamaştırıcı mermer veya ahşap kasalardan istediğinizi seçebilirsiniz. Ürünün teknik değerleri ise şöyle; 1.280 x 720 piksel çözünürlük, 1.000 ANSI Lümen parlaklık ve 2.500:1 oranında kontrast.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil

Oyuncular için hızlı TFT ekran

Samsung'un 17 inç TFT ekranı **SyncMaster 172x**, maksimum 12 milisaniyelik bir tepki süresine sahip ve böylece 3B oyunlarda karşılaşılan bulanıklığın önüne geçiyor.
Fiyatı: Yaklaşık 650 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

Tam HDTV çözünürlüklü TFT ekran

HDTV için hazır: **Sharp**, 45 inç köşegen uzunluğuna ve 16:9 oranına sahip TFT ekranı **Aquoz LC-45GD1E** ile HDTV çözünürlüğünü (1.920 x 1.080) tam olarak destekliyor. Ayrıca fotoğrafların görüntülenmesi veya MPEG-4 biçiminde video kaydı için entegre bir PC-Card yuvasına sahip.
Fiyatı: Henüz belli değil
Çıkış tarihi: Eylül 2004

FLAŞ ÜRÜNLER

Eizo LCD TV üretiyor

Önde gelen Japon TFT üreticilerinden biri olan Ezio, "Foris" adı altında yeni bir LCD TV serisini tanıtıyor. Ama şu da var: Eizo, TV'lerini düşük fiyatla güncellemek yerine yüksek kaliteli televizyon bileşenleri sunuyor ve bu nedenle yakında büyük binaların yönetici katlarını süsleyebilir.

Mini-PC

MSI'ın **"Mega"** model Barebone kasasını alın, içerisini en güncel PC teknolojisi ile doldurun, işte karşınızda **Fujitsu Siemens Scaleo C.** CHIP Media PC'yi hatırlatan bir ürün.
Fiyatı: 900 Euro'dan başlıyor
Çıkış tarihi: Çıktı

Windows Media Center Edition'lı dizüstü bilgisayar

Şık **Asus W1**, Microsoft'un multimedya Windows'u ile donatılmış ve kapalı konumdayken bile CD/DVD oynatıcı olarak kullanılabiliyor. İçerisindeki teknoloji bileşenleri ise şöyle: Centrino platformu, Mobility Radeon 9600 grafik yongası, TV Tuner ve kızıl ötesi uzaktan kumanda.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil

Geniş ekranlı dizüstü

Geniş ekranlı dizüstü PC'ler, satış rakamları yavaş yavaş düşen üreticilerin prestijlerini artırıyor. **Benq Joybook 8100**, 16:10 oranlı ekranı, Centrino teknolojisi, DVD "+" yazıcısı ve PC Card yuvasını kullanan uzaktan denetim özelliği ile rakiplerinin bir adım önüne geçiyor.
Fiyatı: Yaklaşık 2.200 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

İkinci nesil Tablet PC

Hem mobil olarak, hem de askısında sabit olarak kullanılabilecek olan **Tablet PC Motion Computing M1300**, sadece 1.5 kilogram ağırlığında. CHIP'in daha önce de test imkanı bulduğu cihazın yazı tanıma fonksiyonu mükemmel çalışıyor ve Pentium M/1 GHz (Ultra Low Voltage) işlemcisi sayesinde M1300, ofis uygulamalarında çok yüksek performans değerlerine ulaşıyor.
Fiyatı: Yaklaşık 2.300 Euro
Çıkış tarihi: Piyasada

Dizüstü ve Masaüstü PC'ler

TRENDLER

■ Dizüstü kullanıcıları, Pentium M'in yeni sürümü (Kod adı "Dothan") için daha uzun bir süre beklemek zorundalar, zira fuarda sadece canlı tanıtımları görmek mümkün. AMD de yeni bir mobil işlemci çıkarmayı düşünmüyor. Bu da gösteriyor ki, dizüstü PC üreticilerinin piyasayı kendilerinin hareketlendirmesi gerekecek. Birçok üreticinin, işletim sisteminin yüklenmesine ihtiyaç duymayan multimedya işlevli dizüstü PC'ler sunması güzel bir fikir olsa da, bu pratikte nadiren kullanılan bir özellik.

Buna karşın 802.11g standardının yeni Centrino dizüstü bilgisayarlarında daha yüksek W-LAN transfer oranlarına izin vermesi, göz ardı edilemeyecek bir avantaj. Aynı şekilde TV/radyo kartı ve Windows Media Center Edition entegre edilmiş bazı yeni modeller de beklenebilir; bu da gösteriyor ki Satellite P20-404 modeli ile öncü firma olan Toshiba, bu kulvarda uzun süre yalnız kalmayacak. Mobil oyun severler de ATI mobility Radeon 9700 ve Nvidia GeForce FX Go 5700 grafik yongaları arasındaki düelloya sevinecekler. İki firma arasındaki aynı ezeli mücadeleyi üst uç masaüstü kartları (ATI R400 ile Nvidia NV40) arasında da görmek mümkün. Bundan da önemlisi, yeni PC form faktörü BTX'e (Balanced Technology Extended) doğru giderek belirginleşen geçiş. Bu geçiş gerçi bilgisayarlarda yeni anakart, ağ donanımları ve kart yuvaları ihtiyacı doğursa da, bunun karşılığını daha iyi soğutma (doğal olarak daha yüksek saat oranları) ve daha küçük bir kasa kullanma imkanı olarak geri ödüyor. BTX olmadan da bu işin başarılabileceğini, marka üreticilerinin de bu arada satmaya başladığı küp şekilli SFF (Small Form Factor) mini bilgisayarları ispat ediyor (bkz. Sol üstteki Scaleo C).

Bu işin daha da küçük yapılabileceğini ise, anakartı bir CD kabı büyüklüğünde olan VIA firmasının yeni Nano ITX form faktörü gösteriyor. Anakart ile uyumlu VIA C3 işlemcisiyse 1 GHZ'e kadar pasif soğutma sağlıyor ve gözde "Sessiz PC" trendine tam olarak uyuyor.

→ FLAŞ ÜRÜNLER

Intel'in yeni yonga setleri

Intel, yeni anakart yonga setleri i915 (Grantsdale) ve i925'i (Alderwood) fuarda resmen görücüye çıkarmasa da, üzerinde DDR, PCI Express, 7.1 ses ve geleceğin Intel CPU'larında kullanılacak olan Soket-775'i barındıran örnek anakartları görmek mümkün.

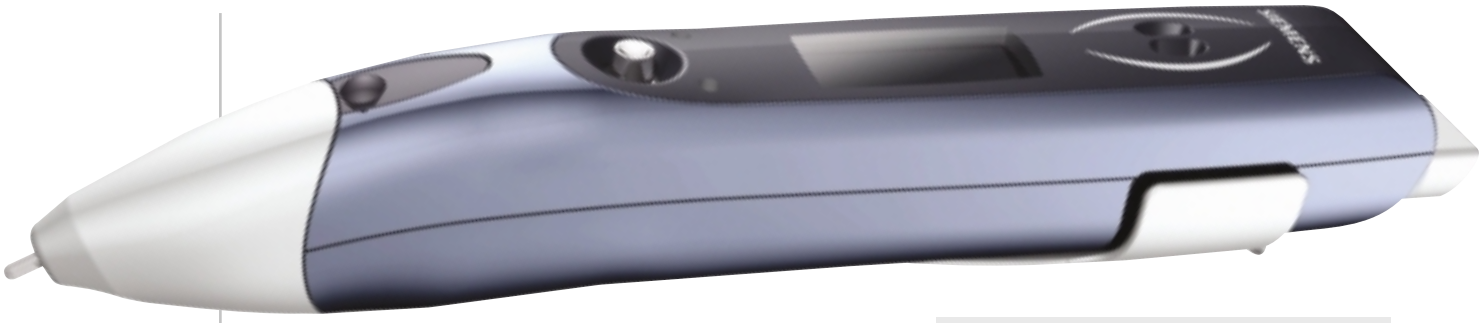

El yazısı tanıyan kalem-cep telefonu

Siemens mobile, bir kalemin sıra dışı tasarımına ve Triband teknolojisine sahip bir cep telefonu sunuyor. Siemens'in bu kalem telefonu, telefon numaralarını veya metinleri sanal olarak yazmanıza ve bunların, el hareketlerinin tanınması yöntemiyle otomatik olarak SMS düzenleyiciye aktarılmasına olanak tanıyor.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz bilinmiyor

TRENDLER

Mobil multimedya

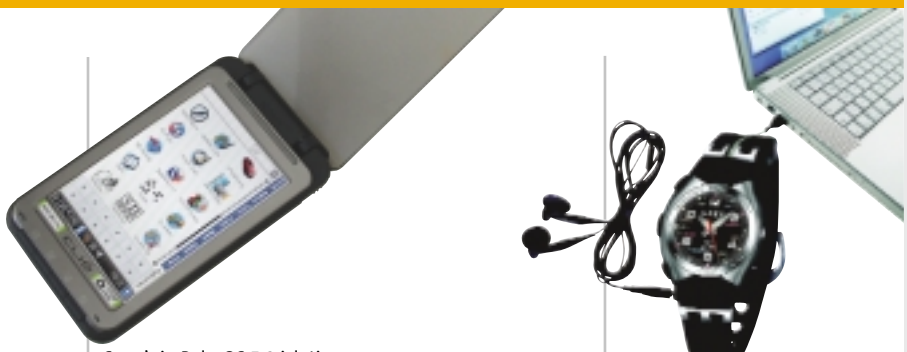

Lüks PDA

Sony'nin PalmOS 5.2 işletim sistemiyle çalışan W-LAN entegre edilmiş cihazı **TH55**, 310.000 piksel çözünürlükte 2x dijital zum özelliğiyle resim çekebiliyor. Cihazın TFT ekranı 320 x 480 piksel çözünürlükte ve 65.536 renk gösterebiliyor.
Fiyatı: Henüz bilinmiyor
Çıkış tarihi: Çıktı

USB hafızalı kol saati:

LAKS Memory Music'in sıra dışı kol saatinde (saat işlevine ilaveten) 256 MB'a kadar Flash bellek, MP3 çalar ve ses kaydetme fonksiyonları bulunuyor. Veri iletimi içinse USB portu kullanılıyor.
Fiyatı: Yaklaşık 200 Euro (256 MB)
Çıkış tarihi: Çıktı

Mobil video oynatıcı

iRiver PMC-100 adlı mobil video oynatıcı, Windows Mobile Media Center ile çalışıyor. Donanım özellikleri: 20 veya 40 GB sabit disk, 3,5 inç renkli ekran ve USB 2.0 bağlantı noktası. Windows tuşuna kadar birebir imal edilmiş olan PMP-100 adlı oynatıcı ise Linux ile çalışacak.
Fiyatı: Yaklaşık 650 Euro (20 GB), yaklaşık 750 Euro (40 GB)
Çıkış tarihi: 2004 sonbaharı (PMP-100 Mayıs 2004)

Kayıt özellikli MP3 çalar

Jamba U 250 isimli cihaz, tüm analog ses kaynaklarından doğrudan MP3 formatına (128 Kbit/s'ye kadar) dönüştürme yaparak kayıt işlemi gerçekleştirebilen bir USB MP3 çalar. 256 MB büyüklüğündeki hafızası 80 adet şarkı depolanmasına izin veriyor.
Fiyat: Yaklaşık 180 Euro
Çıkış tarihi: Piyasada

■ Çeşitli dijital kullanım alanlarının bir araya toplanmasına, en çok multimedya aygıtlarında şahit olunuyor. Özellikle de vazgeçilmez kullanım kolaylığına sahip USB bellekler, fuarda sürekli göze çarpan ürünlerden. USP'ler (unique selling point = rakipsiz ürün özelliği) sayesinde de bu bellekler, sürekli yeni özellikler kazanıyorlar (Dijital fotoğraf makinesi/MP3 çalar gibi) ya da farklı şekillere bürünüyorlar (mesela sol taraftaki LAKS kol saati).

Bir başka ilginç kategori de, geçen sene ilk olarak Archos'un tanıttığı video oynatıcılar. Şimdilerdeyse Windows destekli ve genellikle küçük bir sabit disk barındıran yeni bir nesil ortaya çıkıyor. Ayrıca Creative, Samsung ve iRiver da bu tarz taşınabilir video oynatıcılarını, aşağı yukarı bu büyüklükteki TFT ekranlarıyla birlikte sunacaklar. Ekstra bir Windows tuşu sayesinde de Windows Media Center Edition ile dosya alışverişi yapabileceksiniz.

Bu arada PDA'larda ise bir durgunluk yaşanıyor, çünkü akıllı telefonlar, takvim ve adres defteri gibi özellikleri de içerdikleri için avuçiçi bilgisayarların pabucunu dama attı. PDA cephesi dijital fotoğraf makinesi, video gösterimi ve daha büyük ekran özellikleriyle donanmış durumda olsa bile, artık bu özelliklerin hepsi halihazırda cep telefonlarında da mevcut. PDA'ların en büyük avantajları olarak, şu an küçük bir rönesans yaşayan minik tuş takımları kalıyor geriye. Her ne olursa olsun, görünen o ki, kombinasyon olanaklarının genişliği sayesinde CeBIT, kullanışlı olsun ya da olmasın daha bir sürü çok fonksiyonlu cihazı karşımıza çıkarıyor. Mesela USB bellekli telefona, ya da video kaydedicili kol saatine ne dersiniz?

→ FLAŞ ÜRÜNLER

PalmOS 6 geliyor

Palm cephesinden yayılan söylentilere göre, PalmOS 6 da ilk kez CeBIT'te görücüye çıktı. İşletim sisteminin PalmOS 5 tabanı üzerine yazıldığı (böylece geriye uyumlu olduğu) ve BeOS'un birçok multimedya özelliklerini barındırdığı belirtiliyor. Bu arada Palm şirketi, Be'yi geçen sene satın almıştı. Diğer özellikleri: Multi Tasking ve Trusted Computing desteği.

Amatörler için dijital SLR

Canon EOS 300D'ye rakip geldi: **Nikon'un D70** modeli de 1.000 Euro civarındaki fiyatı ve değiştirilebilir lens özelliği ile cazip bir DSLR. D70 modeli, testlerde işçilik, hız ve çok iyi kullanım özellikleriyle beğeni toplamayı bilmişti.
Fiyatı: 1.100 Euro'dan başlıyor
Çıkış tarihi: Piyasada

Hızlı, yüksek zumlu fotoğraf makinesi

Olağanüstü bir tasarım ve 10x zum: **Konica Minolta**'nın **Dimage Z2** modelinde, "Rapid AF" lens ile birlikte yüksek hızlı bir motor tarafından desteklenen 4 megapiksel'lik bir CCD algılayıcı bulunuyor. Böylece saniyede 6 fotoğraf çekilebileceği ifade ediliyor.
Fiyat: Yaklaşık 500 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

Yetenekli dijital fotoğraf makinesi

HP'nin yeni modeli **R707**, 5,3 Megapiksel'lik bir algılayıcı ve "Real Life Technology" ile donatılmış. Böylece, çekilen bir resmin aydınlık ve karanlık bölümlerinin ışık farklılıklarının otomatik olarak dengelenmesi amaçlanmış.
Ölçüler: Sadece 98 x 36 x 60 milimetre.
Fiyat: Yaklaşık 350 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

Orta sınıf dijital fotoğraf makinesi

Casio Exilim EX-P600 tüm yarı profesyonel fotoğrafçılara hitap ediyor: Casio bu kompakt modeline 6 Megapiksel resim çözünürlüğü eklemiş ve cihazı 4x optik zumlu ve ışığa dirençli Canon lensle donatmış.
Fiyat: Yaklaşık 600 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

Geniş açılı 8 megapiksel kamera

Olympus'un Camedia C-8080 modeli, 8 milyon piksel çözünürlüğe ve 5x zum objektife sahip. Odak mesafesi 28-140 mm arası (küçük resim). Bu üründeki yenilik "Sunshine LCD" adını taşıyor. Bu sayede, ekrana direkt olarak gelen güneş ışığında bile makinenin ekranını görebilmek mümkün olacak.
Fiyat: Yaklaşık 1.250 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

TRENDLER

Dijital fotoğrafçılık

■ Megapiksel yarışı dur durak bilmiyor: 4 Megapiksel çözünürlüklü dijital fotoğraf makineleri bu aralar başlangıç seviyesindeki kullanıcılar için uygun makineler olarak değerlendiriliyor ve 200 Euro'nun altında bir fiyata temin edilebiliyorlar. Buna karşın üst sınıfa giren kompakt kameralar (mesela Canon Powershot Pro1, Nikon Coolpix 8700 ya da Minolta Dimage A2) ise 8 MP çözünürlüğü paylaşıyor. Aslında piksel merkezli gelişmeler bizleri epeyce şaşırtıyor, zira 13 x 18 cm'de basılan fotoğraflarda, yani tüm kullanım alanlarının %90'ında, 4 MP fazla bile geliyor. Asıl gelişmeler yüksek optik zum ve titremeyi engelleyen sistemlerde gerçekleşmeli. Panasonic ve Minolta'nın ardından Canon'un da optik görüntü sabitleyicili dijital fotoğraf makinesini piyasaya sürmesi, bunun bir göstergesi.

Üreticiler, anlık peşpeşe çekimlerin de zevkli bir hal alması için, mümkün olduğunca hızlı makineler üretmeye başladı. Örnek olarak Kyocera'nın, "Rtune" teknolojisi sayesinde, hafızası dolana kadar saniyede 3,3 resim çekebilen yeni modelleri M400R ve M410R'yi verebiliriz.

Bütün fotoğraf meraklıları büyük bir heyecanla, 1000 Euro civarı fiyatlı D-SLR'lardaki yenilikleri bekliyorlar. Bu kategoride öncelikle Nikon'un D70 modeli, şu ana kadarki lider Canon EOS 300D'ye üstünlük sağlıyor. Aynı şekilde Samsung da yeniliklerle bu segmente dahil olmak istiyor. Bütün bu teknik özelliklerin yanında, yine de kompakt tasarım ön plana çıkıyor: Bu konuda Canon'un ixus serisini ya da Casio'nun Exilim kameralarını örnek alan Hewlett Packard (R707 ile) ve Pentax (Optio-S serisi ile) gibi diğer üreticiler de kredi kartı boyutlu fotoğraf makinelerine yöneliyorlar.

→ FLAŞ ÜRÜNLER

Foveon'lu Polaroid x530

Plawa-Feinwerktechnik adlı firma, Foveon X3 algılayıcı eklediği Polaroid x530 dijital fotoğraf makinesini 500 Euro'nun altında bir etiketle piyasaya sundu. Bu, çok etkileyici bir fiyat. Bugüne kadar sadece profesyonel kameralarda kullanılan resim algılayıcı (1/1,8-CMOS yongalı) 4,5 Megapiksel çözünürlük sunuyor.

İlk 1 Megapiksel'lik cep telefonu

Sharp'ın 1 MP çözünürlüklü kameraya ve 7x dijital zum özelliğine sahip **GX 30** modeli (sağdaki resim ön tarafı, soldaki resim açılmış hali) yakında piyasaya çıkacak. Cihaza MP3 çalar ve SD Card yuvası da eklenmiş. (8 MB'lık kart ile sunuluyor)
Fiyat: Henüz bilinmiyor
Çıkış tarihi: Çıktı

TRENDLER

İşlevsel cep telefonları

Disko Cep telefonu

Kapalı halde telefonun ekranında **Motorola**'nın tasarımı hüküm sürüyor. Ekranı biraz yukarı çevirdiğinizde, tuş takımı kullanıma uygun duruma geliyor. Işık göstergesi kesinlikle dikkat çekici türden. İsterseniz ışığın harici bir müzik kaynağına veya herhangi bir ses duyarlı bir şekilde yanıp sönmesini ayarlayabiliyorsunuz.
Fiyatı: Yaklaşık 500 Euro
Çıkış tarihi: Çıktı

UMTS Cep Telefonu

Avrupa'da UMTS uygulamaları yaygınlaştıkça, şimdi de destekleyen cihazlar geliyor: Şık tasarımlı **Nokia 7600**, başlangıç testlerinde ortalama 120 Kbit/s transfer oranlarına ulaşabiliyor. Bu hızlı bağlantının kazandırdığı zamanı, tuş takımına alışmaya çalışarak harcayabilirsiniz.
Fiyatı: 610 Euro civarı
Çıkış tarihi: Piyasada

Televizyon yayını alan cep telefonu

Tüm dünyada yaygın olan dijital televizyon yayınları hız kazanırsa, **Samsung P700**'ün piyasadaki ilk TV'li cep telefonlarından biri olması işten bile değil. Ürünün pratik özelliklerinden biri de TV ekran görüntülerini de doğrudan MMS olarak yollayabilmesi.
Fiyatı ve çıkış tarihi: Henüz belli değil.

Yükselen başarının ürünü

SonyEricsson'un T610'un takipçisi olan **T630** modelinde, özellikle tasarımda, ekranda ve tuş takımında yapılmış iyileştirmeler göze çarpıyor. Bir kural der ki, "Başarılı bir üründe asla değişiklik yapmayın!" Cihazın siyah rengini de bulmak artık mümkün.
Fiyatı: Yaklaşık 400 Euro
Çıkış tarihi: Piyasada

■ Televizyon artık cep telefonlarına giriyor: Bu sene birçok cep telefonunda TV özelliğini görmek mümkün olacak. Bunlardan biri de NEC tarafından Japon TV standardına göre ayarlanmış olan ve bu yüzden Avrupa'da tam tanıtımı yapılamayan V601N modeli. Buna karşın Samsung'un SGH-P700 modeli, Almanya'da çalışan ilk TV-cep telefonu olarak piyasaya girebilir. Philips tarafından üretilen 855 modeli de, TV çıkışı olan ilk cep telefonu olarak göze çarpıyor. Böylece cep telefonu görüntülerinin rahatlıkla büyük televizyonlarda gösterilmesi mümkün oluyor.

Kameralı cep telefonlarının kamera özellikleri de gelişmeler gösteriyor. Bu konuda öncü olan Sharp'ın 1 Mpiksel'lik GX 30 modelini Vodafone'dan temin etmek mümkün. Sharp, tasarımın sonunun olmadığını göstermek için, 2 Mpiksel çözünürlüklü V601H ve SH505iS'yi sunmaya hazırlanıyor. CeBIT 'in hazırlık aşamasında UMTS cihazları hakkında bilgiye ulaşmak pek mümkün değildi. Cannes'daki 3GSM Cep telefonu teknolojileri fuarında da, derginin yayına hazırlandığı ana kadar, iki kameralı yeni Motorola E1000 (video konferanslar için) dışında neredeyse hiçbir yeni cihaz yoktu.

"Push to talk" (PTT), Amerika'da trend olan ve grup fonksiyonlu (Voice-over-IP temeli üzerine kurulu) bir tür Walkie-Talkie sistemi. Siemens, yeni bir GigaSet ürünü ile, kameralı sabit telefonların da MMS yoluyla resim gönderebileceğini göstermek istiyor. Cep telefonlarındaki teknik gelişmeler, er ya da geç ses alanında da kendini gösterecek ve polifonik zil seslerinin karşısına, MP3 kalitesinde "Gerçek Sesler" dikilecek.

→ FLAŞ ÜRÜNLER

Cep telefonları için 3B grafik yongaları

Ocak ayının başlarında ATI ve Nvidia cep telefonlarına özel 3B grafik yongaları ürettiklerini açıkladılar (ATI'ın ürünü Imageon 2300, Nvidia'nınki ise GoForce 2100). Şimdi de ortaklaşa gerçekleştirilen bir OpenGL uygulaması (Khronos) yapılacak. Hatta bunu bir de Futuremark'ın cep telefonu 3B Benchmark'ı izleyecek. ■

GÜNCEL TEKNOLOJİ

LCOS: Küçük paraya büyük resim

Şimdiye kadar hemen hemen hiç kullanılmayan ekran teknolojisi "Liquid Crystal on Silicon" (LCOS) hesaplı büyük ekran televizyonları olanaklı kılacak. Ama önce üretim sorunlarını çözmek gerekebilir.

Liquid Crystal on Silicon (silikon üzerinde sıvı kristal), yani kısaca LCOS, projeksiyon tekniği alanında en yeni gelişmenin adı. Bu teknolojinin cazibesi, harika bir görüntü kalitesi sunan ve üstelik de hesaplı bir şekilde üretilebilen büyük ekran televizyonları olanaklı kılmasında yatıyor. Gitgide daha fazla üretici bu tür aygıtların seri üretimi üzerinde çalışıyor; nitekim daha bu yıl içinde 140 cm diyagonal uzunluğa sahip televizyonlar piyasaya çıkabilecek ve üstelik de 2.000 doların altında bir fiyata satın alınabilecek. Plazma televizyonlar ise bunun ortalama üç katı fiyattan satılıyor.

LCOS teknolojisi ve handikapı

Gelişimi süresince LCOS üretimi son derece güç bir teknoloji olduğunu ortaya koydu. Bunun nedeni ortada. Bir LCOS panelin çalışma ilkesi aslında çok karmaşık değil. Polarlanmış ışık üç katmanın içinden geçiyor: Önce bir cam diskin, sonra elektriği ileten indiyum-kalay oksidinden ibaret saydam bir katmanın ve son olarak sıvı kristallerden ibaret bir katmanın. Bir sonraki adımda ışık yansıtıcı alüminyum elektrodlarından ibaret bir alanda yansıtılıyor ve üç katmanı bir kez daha tersten katediyor (grafiğe bkz.). Bu sırada her bir elektrod tek bir resim noktasına tekabül ediyor. Aydınlığın ayarlanması elektronik olarak cereyan ediyor. İndiyum-kalay oksidi ile yansıtıcı elektrodlar arasında uygulanan gerilime göre ışığın polarma düzlemi döndürülüyor, öyle ki artık yalnızca ışığın bir bölümü polarizatörü geçebiliyor. 90 derecelik bir döndürmede ilgili piksel tümüyle karanlık kalıyor.

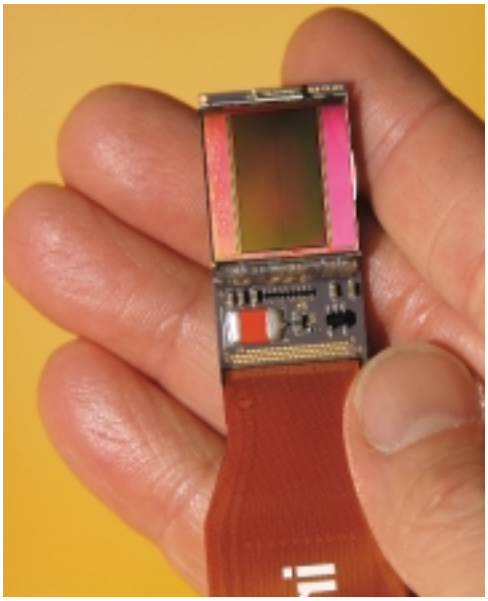

Yüksek çözünürlüklü yonga: Güncel LCOS ekranlar 1.920 x 1.080 piksellik tam HDTV çözünürlüğüne ulaşabiliyor.

Üretim tekniği açısından zorluksa, yongaları hep aynı yüksek özenle üretmede yatıyor, çünkü mekanik boyutlardaki en küçük değişiklikler bile resim kalitesini olumsuz yönde etkiliyor.

Bu zorlukları kontrol altına alabilenler, LCOS teknolojisinin gücüne sahip olabiliyorlar ki bu güç, fark edilmesi neredeyse imkansız piksel tramı, yüksek aydınlık ve renk gerçekçiliği şeklinde gösteriyor kendini. Yönetim elektroniği yansıtıcı katmanın ardında bulunduğu için, bir LCOS ekranın neredeyse tüm etkin resim alanı projeksiyon için kullanılabiliyor. Işığın tümüyle geçmek zorunda olduğu bir LCD panelde, yönetimden sorumlu elektronik aksam ışık randımanını kötüleştiriyor. Ayrıca resmin yapılandırılması LCOS ekranlarda daha hızlı gerçekleşiyor, nitekim Philips'in ürettiği model yaklaşık 80 ms tepki süresine sahip.

Philips'in prototipi: 140 cm'lik resim diyagonalli, arkadan projeksiyonlu LCOS televizyonu Cineos 55PL9873, sadece 50 cm kalınlıkta.

LCOS panelleri önemli ölçüde geleneksel silisyum teknolojisini temel aldığı için, Intel gibi yonga üreticilerinin üretim hattında da üretilebiliyorlar. Intel'in yöneticisi Paul Otellini bu yüzden, bir yonganın performansının ortalama 18 ayda bir ikiye katlandığını varsayan "Moore Yasası"nın artık LCOS yongaları için de geçerli olduğunu açıkladı. Yani LCOS ekranlar da aynı silikon işlemciler gibi, daha kaliteli ve daha ucuz olacaklar.

Mükemmel görüntüye giden yol

Hesaplı bir panelden hesaplı bir televizyon oluşması için, tüm yapının ekonomik olması ilk şart. Bir projeksiyon resminin üretimi için ilk, ama en pahalı çözümlerden biri, projeksiyon lambasından ayrı ayrı aydınlatılan üç LCOS panelinin kullanılması. Işığın kırmızı, yeşil ve maviye bölünmesinden burada ışığı farklı dalga boyları üzerinden seçen küçük, yansıtıcılar sorumlu. Bu tip bir yansıtıcı, örneğin kırmızı ve yeşil renklerini geçiriyor ve ama maviyi yansıtıyor.

Daha hesaplı ve DLP projektörlerinde uzun zamandır kullanılan yöntemse, renkle-

ri ardı ardına canlandırma olanağı. Bir renk filtresi çarkı sürekli dönüyor ve her seferinde üç renkten yalnızca birini geçiriyor. Bunun dezavantajı ise üretilen ışığın yarısından fazlasının dışarı verilen sıcaklık yoluyla kaybolması.

Ayrıca renk titremesi ortaya çıkabiliyor. Philips aynı anda yalnızca bir LCOS panelle (grafiğe bkz.) tüm renklerin sunumuna izin verecek kendi yöntemini "Scrolling Colour Mode" olarak adlandırıyor ve bu yöntem üretimi bariz bir biçimde ucuzlatabilir. Resim büyüklüğünün yaklaşık üçte biri ölçüsünde olan her bir yatay şerit "Scrolling Colour Mode"da mavi, yeşil ya da kırmızı ile aydınlatılıyor. Böylece oluşan renk şeritleri resmin üzerinde yukarıdan aşağıya hareket ediyor. Olayın yönetimi, dönen prizmalarla sağlanıyor. LCOS yongası son aşamada, resim bilgilerinin tek tek renk şeritlerine aktarımından sorumlu. Ancak insan gözü hızla hareket eden şeritleri bir araya getirerek, tek bir görüntü oluşturuyor.

LCOS ve ekranın geleceği

Kısa bir süredir Intel de resmen LCOS destekçilerine dahi. Yarıiletken devi, Ocak ayında Las Vegas'taki Consumer Electronics Show'da (CES) LCOS panellerin seri üretimine geçeceğini duyurdu. Intel teknolojisiyle üretilmiş, büyük formatlı arkadan projeksiyonlu televizyonlar 2004 yılının ikinci yarısında piyasada olacak. Üstelik 2.000 doların altında, rekabetçi fiyatlarla. Philips'in 2003 yılında Berlin'de Internationale Funkausstellung'da tanıttığı 55 inçlik televizyonun (Cineos 55PL9873) ilk üretim fiyatı 5.000 dolar olacak, ancak üretici, LCOS teknolojisini kullanan başka TV aygıtlarını da üretim bandında bulunduruyor.

Üretim sorunlarının üstesinden gelinirse, LCOS teknolojik avantajları dolayısıyla LCD ve DLP'ye kafa tutabilecek (sağdaki kutuya bkz.). Ama şu anda DLP önde gidiyor.

Büyük formatlı ve arkadan projeksiyonlu televizyonları ABD'de daha şimdiden piyasada. Arkadan projeksiyonlu LCD'ler de pazarda varlığı kanıksanan ürünlerden. Hangi teknolojinin kendini kabul ettireceği bir yana, büyük formatlı Plazma ve LCD düz ekranlar şimdi çok dişli bir rakiple karşı karşıyalar. Çünkü LCOS teknolojili aygıtlar, 45 inçin üzerine çıkıldığında, karşı konulmaz bir fiyat-performans oranına sahip olacaklar. Yani tüketiciler daha hesaplı büyük ekranlara kavuşmak üzereler. ■

LIQUID CRYSTAL ON SILICON

» Ayrıntılarıyla projektör ve yonga

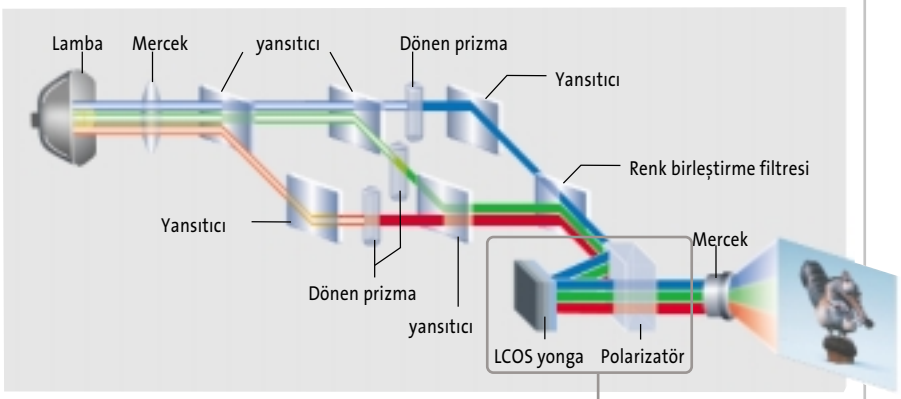

Renk seçici yansıtıcılar ve dönen prizmalar, projeksiyon lambasının ışık ışınını perde üzerinden yukarıdan aşağıya yürüyen üç renk şeridine bölüyor (kırmızı, yeşil, mavi). Resim bilgileri LCOS yongası tarafından aktarılıyor. Sıvı kristaller, uygulanan gerilime göre, yansıtıcı katman tarafından yansıtılan polarlanmış ışığı döndürüyor. Polarlaşma ne kadar döndürülürse piksel de o kadar karanlık, hatta en son aşamada siyah oluyor.

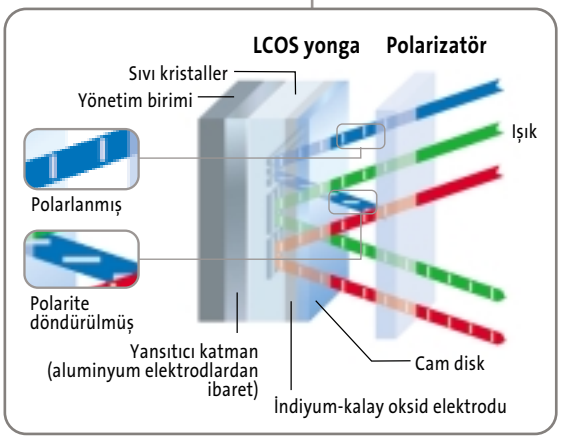

LCD, DLP VE LCOS

» Geri projeksiyon teknolojileri karşılaştırmada

LCD (Liquid Crystal Display):

Kırmızı, yeşil ve maviye ayrılmış ışık hazır resimde bir araya getirilmeden önce, elektriksel olarak yönetilen üç adet tekrenkli LCD panelinden geçiyor.
Avantajları: Renk titremesi yok, hesaplı üretim, mekanik yapıtaşı yok.
Dezavantajları: Düşük kontrast kapsamı, kısıtlı aydınlık, göze çarpan piksel tramı.

DLP (Digital Light Processing):

Bir 1 yonga DLP Projektörde, ışık hızla dönen bir renk filtresi çarkı üzerine düşüyor ve sonra sayıları 1 milyona kadar çıkabilen, çok küçük, hareketli yansıtıcılar bir yonga tarafından kontrol ediliyor. Bu sırada pikseellerin aydınlığı yansıtıcıların hareket süresi yoluyla belirleniyor.
Avantajları: Yüksek aydınlık ve renk gerçekçiliği, güçlü kontrast, küçük yapı biçimi.
Dezavantajları: Renk titremesi, görece pahalı üretim, mekanik yapıtaşları.

LCOS (Liquid Crystal on Silicon):

LCOS teknolojisi DLP tekniğinin yansıtma özelliğini, LCD projektörlerin elektriksel yönetimi ile kombine ediyor.
Avantajları: Gri tonlamalar ve renk uyumu daha başarılı, piksel tramı yok, hızlı resim yapılandırma, varolan üretim bantlarının kullanımı dolayısıyla üretim maliyeti düşük.
Dezavantajları: Üretimde had safhada yüksek titizlik gerekli.

Kasanızdaki BMW

Intel işlemcilere BMW derecesi

CeBIT'teki aktiviteler sırasında, Intel'in masaüstü ve mobil işlemcileri için yeni bir derecelendirme sistemi kullanmayı planladığı ortaya çıktı. Alman otomobil üreticisi BMW'nin model sınıflarını andıran yeni Intel işlemcileri, gelecekte çalışma hızları yerine 300, 500 ve 700 serisi olarak adlandırılacaklar.

300 serisi masaüstü ve mobil Celeron modelleri için düşünülüyor. 500 sınıfı masaüstü ve mobil alanlarında "normal" Pentium 4'leri temsil edecek, 700 serisi ise dizüstü cephesinde yeni nesil Pentium M ve masaüstü alanında ise Pentium 4'ün Extreme Edition sürümü için kullanılacak.

Böylece Intel, AMD'den iki sene sonra işlemciler alanındaki pazarlama stratejisini tamamen değiştiriyor ve en önemli satış faktörü olan GHz sayısından vazgeçiyor.

Yeni derecelendirme sistemi Mayıs ayı ortasında kullanılmaya başlanacak ve muhtemelen aynı zamanlarda "Dothan" çekirdekli Pentium M modelleri ve Socket 775 Pentium 4 işlemcileri de piyasaya çıkacaklar.

Bilgi: www.intel.com

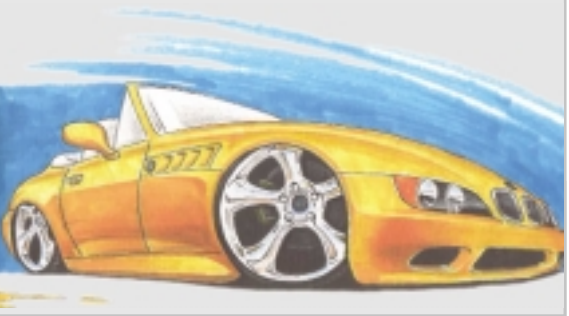

Genç bilişimciler iş başında

Bilişen Türkiye

TBD-Genç Bilişen Türkiye organizasyonunu düzenleme kararı aldı. Bilişen Türkiye çerçevesinde Anadolu'da bulunan ve İstanbul gençleri kadar "bilişime dokunma" şansı bulamayan gençleri dev bir organizasyonda buluşturmayı hedefleyen dernek, 7-9 Mayıs'ta İstanbul'da düzenlenecek olan Bilişen Türkiye '04 ile Türkiye'nin her köşesinden bilişime ilgi duyan 1000 genci bir araya getirecek. Bu gençler, bilişim eğitimi alma ve sektörün dev firmalarıyla buluşma imkanı bulacaklar.

Bilgi için: http://istanbul.tbd.org.tr

Profesyonellere baskı çözümleri

Ofisler ve işletmeler için ideal seçenekler

Türkiye'de profesyonel BT kullanıcılarına yatırımlarında ve çözümlerinde rehberlik etmeyi amaçlayan Windows & .NET Magazine, bu ay Lexmark ile gerçekleştirdiği ortak bir çalışma sonucu profesyoneller için baskı çözümlerini içeren "PrintPro" eki ile bayilerde. Lexmark'ın "akıllı baskı çözümleri" stratejisinin ana hatlarını anlatan ve kullanıcılara ofis içi baskı maliyetini kontrol etmek ve optimum düzeyde tutmak için çeşitli püf noktaları ve teknikler öneren ekte aynı zamanda Lexmark'ın popüler modellerinin teknik özellikleri ve çok işlevli yazıcılar hakkında bir makale bulunuyor.

PDF formatında eCHIP'te de yer alan PrintPro ekinin içerisinde Lexmark ürünlerini %5 indirimle satın almaya imkan veren bir indirim kuponu da bulunuyor.

İnternet haftası

İnternet 11 yaşında

Türkiye'de internetin 11. yaşgününü kutlanıyor. 12-25 Nisan tarihlerinde yapılacak İnternet Haftası'nda, Türkiye İnternetini büyütmek, yeni projeler başlatmak, interneti geniş kitlelere tanıtmak, yaymak, toplumun gündemine interneti yerleştirmek için Türkiye internetine ivme verecek etkinliklerin yapılması amaçlanıyor. İnternet Haftasının, tüm ülkeyi saran bir İnternet Şenliğine, e-türkiye ve e-devlet kavramlarının geniş kitlelerle tanıştırıldığı bir internet ve bilişim fırtınasına döndürülmesi için çalışmalar yapılması hedeflenirken; bireylerden sivil topluma, özel sektörden kamuya, meslek örgütlerinden demokratik kitle örgütlerine kadar herkesin katkı vermesi isteniyor.

Bilgi için:
www.internethaftasi.org.tr

Stylistic ST5010

Tableti de geliştirdiler!

Tablet PC'ler ve çözümlerin geliştirilmesi, üretilmesi ve pazarlanması konusunda 12 yıllık bir tecrübeye sahip Fujitsu Siemens Computers, geliştirdiği tablet PC'sini piyasaya çıkardı: Stylistic ST5010 serisi. Yeni model tablet PC, 12.1 inçlik bir ekrana sahip ve sadece 1,54 kg ağırlığında. Stylistic ST5010 Tablet PC, 1.999 USD'lik başlangıç fiyatıyla piyasa sunuluyor.

Stylistic ST5010, ağ ve internet bağlantısı için entegre kablosuz LAN bağlantısına sahip, 54 Mbps hızı destekleyen, entegre modem içeren ve yeni Gigabit LAN yoluyla kablolu LAN veri değişimini gerçekleştirebilen Intel Centrino mobil teknolojisi ile donanmış durumda. Özellikle mobil kullanım için en cazip yanı, kullanıcıların Tablet PC'yi sekiz saat, yani tüm gün boyu kullanmalarına izin veren uzun ömürlü bir pile sahip olması. Yeni modellerde de öncekiler gibi, kullanıcıların not almalarına izin veren manyetik bir kalem bulunuyor ve el yazılarının kitap harflerine çevrilmesini sağlıyor.

Aralarında harici sürücüler de bulunan çok sayıda aksesuar, esnek ve ergonomik çalışmayı garanti ediyor.

Bilgi için: www.fujitsu-siemens.com.tr
Telefon: (212) 337 3030

CHIP Editörleri CeBIT 2004 Hannover Fuarındaydı

CeBIT fuarında Philips rüzgarı

Connected Planet konsepti ile Philips, önümüzdeki aylarda adından sıkça söz ettireceğe benzer. Bunun ilk sinyallerini CeBIT fuarında sergilediği yeni ürünlerle vermeyi başardı.

TV ile yeni bir dönem: Philips'in yeni DVDR cihazı sahip olduğu sabit disk sayesinde canlı TV görüntüsünü durdurup geri almanızı mümkün kılıyor

PC'lerde ya da günlük hayatta kullandığımız pek çok yazılımın, donanımın, hatta konseptin mucidi olan Philips, Cebit fuarında yine geleceğe dair önemli pek çok ürünün hazırlığı içinde olduğunu gösterdi. Connected Planet, kuşkusuz Cebit 2004'ün en dikkat çeken konseptiydi. Philips'in geçen yıl Connected Home olarak ortaya attığı bu konsept, bir yıl içinde gelişerek bünyesine önemli yenilikler katmış ve Connected Planet haline gelmiş.

Connected Planet dahilinde, evimizde kullandığımız TV, müzik seti, ya da DVDR gibi cihazlar kablosuz olarak haberleşebiliyor ve geniş bant internet bağlantısıyla sanal ortama bağlanabiliyor. Connected Planet konsepti içindeki cihazlardan özellikle birisi oldukça ses getireceğe benzer: Philips HDRW720, bir DVD kaydedici. Ne var bunda demeyin, cihaz 80GB sabit diskle geliyor. Böylece gelişmiş timeshift özellikleri sayesinde TV izlerken beğendiğiniz programları ya da sahneleri kaydedip daha sonra tekrar izleyebiliyor ya da doğrudan DVD'ye kaydedebiliyorsunuz. Belli bir programı diske ya da DVD'ye kaydederken, başka bir programı izlemek de mümkün.

Cep telefonlarında el yazısı devri

Cep telefonları alanında epeydir faaliyet gösteren Philips'in yeni telefonları oldukça ilginç özelliklere sahip. Bunlardan biri olan Philips 550, alışılageldik gelişmiş cep telefonlarında olan tüm özelliklere sahip. Fakat buna ek olarak ekrana yazdığınız yazıyı da MMS olarak yollayabiliyor. İster fotoğraflarınızı bu şekilde düzenleyin, isterseniz küçük mektuplar ya da notlar yazın, tercih size kalmış.

iPod'a rakip geliyor

Oldukça başarılı bir tasarıma sahip olan yeni Philips MP3 çalarlar, hem işlevsel hem de şık. Bunlardan 2 GB kapasiteli HDD070 oldukça küçük boyutları (1.8cm kalınlığında) ve hafifliğiyle (95gr) dikkat çekiyor. Tabii FM radyo özelliğini de unutmayalım. Görünen o ki, Apple iPod ile yakaladığı başarının keyfini çok fazla süremeyecek.

MMS olarak el yazısı: Philips'in yeni cep telefonları sayesinde el yazınızı MMS olarak yollayabilir ya da cep telefonunuz içindeki herhangi bir fotoğraf üzerinde değişiklik yapabilirsiniz.

Ayın 100 doları

Casio Engtron SD 300

Bu ay fazladan harcayacağınız bir yüz dolarınız varsa, birine bir hediye almak veya kendiniz için küçük bir alışveriş yapmak istiyorsanız, Casio'nun konuşan sözlüğü Engtron SD 300 T ilginizi çekebilir. Yabancı dil konusunda her an yanınızda bulunacak bir yardımcı olan Casio Engtron SD 300 T, İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce sözlük olarak işlev görüyor. Aradığınız sozcüklerin eş anlamlısını, zıt anlamlısını, fiil çekimlerini, sozcüklerin kullanımlarını gösteren örnek cümlelere ve kelime dağarcığınızı geliştirecek kullanıcı sözlüğüne de sahip olan cihaz, hesap makinesi ve metrik dönüşümler için de kullanılabilirken; adlarına, atom numaralarına ve sembollerine göre aranma imkanları olan kimyasal elementleri de içeriyor.

Fiyatı : 148,624,000 TL

Bilgi için: www.bascuda.com

Surround MP3 gerçek oluyor

Yeni MP3 standardı

Ünlü MP3 biçiminin geliştiricisi Fraunhofer Enstitüsü, sıkıştırılmış müzik dosyalarından Surround ses elde edilmesini sağlayan yeni bir teknolojiyi Hannover'deki CeBIT fuarında tanıttı. MP3 Surround olarak isimlendirilen bu dosya biçimi, düşük veri aktarım oranlarında bile yüksek kaliteli ve çok yönlü ses elde edilmesini sağlıyor.

Söz konusu dosyalar, alışıldık MP3 stereo dosyalarından biraz daha fazla yer kaplıyor. Klasik MP3 veri aktarım teknolojisine sınırlı miktarda da olsa Surround bilgisi eklenebildiği için, MP3 Surround, mevcut MP3 çalarlarla geriye uyumlu olacak. Böylece stereo müzik çalabilen MP3 çalarlar da 5.1 cihazlarındaki ses özelliklerinden faydalanabilecek.

Bilgi: www.fraunhofer.de/english/

Panasonic BM-120

Sanal güvenliğinizin gözbebeği

Tekofaks, kurumsal ve bireysel güvenlik çözümleri için iris tabanlı tanıma teknolojisi ile çalışan Panasonic BM-DT120'yi Türkiye pazarına sundu.

Panasonic'in bir süredir tanıtımını yaptığı iris tanıma sistemi, aynı zamanda web kamerası olarak da kullanılabiliyor. Ürün, kullanıcının gözündeki iris tabakasını tarayarak kişisel bilgisayara, kişisel klasörlere, kişisel dosyalara veya kurumsal ağ ve uygulamalara girişin güvenliğini sağlıyor.

Panasonic'in sunduğu iris tanıma tabanlı güvenlik teknolojisi sayesinde şifre değiştirme, şifre unutma, her uygulama için ayrı şifre kullanma zorunluluğu gibi sorunlar tamamen ortadan kalkıyor. Gerekli yazılımlar ile birlikte gelen BM-DT120'yi kullanmak için öncelikle sisteme gözünüzü tanımlamanız gerekiyor. BM-DT120'ye 2 saniye doğrudan bakarak yapılan bu işlemden sonra, güvenlik koruması olan uygulama ve alanlara her girişte iris taraması tekrar yapılıyor ve giriş yapmak isteyen kişinin bilgileri veritabanındaki kayıtlarla karşılaştırılıyor. Eşleme olması durumunda sistem giriş iznini veriyor. Panasonic BM-DT120, iris tarama özelliğinin yanında kişisel web kamerası ve video konferans cihazı olarak da kullanılabiliyor. 640x480 kalitesinde hareketli görüntü iletebilen BM-DT120, VGA, QVGA, CIF ve QCIF formatlarını destekliyor ve Netmeeting gibi standart yazılımlar için desteği mevcut.

Bilgi için: www.panasonic.com.tr

Nokia 7610 Görücüye Çıktı

Megapikselli "lifeblog"

Nokia'nın görüntülü telefon kategorisindeki ilk megapiksel kameralı ürünü Nokia 7610, CeBIT 2004'de tanıtıldı. Anında görüntü yakalama, baskı, saklama, yüksek çözünürlükte fotoğraf ve video görüntü gönderme olanağı sunan yeni Nokia 7610'nın beklenen fiyat seviyesi 500 Euro civarında olarak açıklandı. Nokia 7610'nun önemli özelliklerinden biri, Nokia "Lifeblog" uygulaması. Telefonda kişisel bir kayıt defteri veya multimedya hafıza oluşturarak görseller, video görüntüleri ve mesajlar gibi dijital içerikleri kayıt eden yazılım kullanıcıyı yormadan bu içerikleri zaman, sıra, isim gibi özelliklere göre düzenliyor, sıralıyor, kaydediyor, masaüstü bilgisayar ile senkronize ediyor

Bilgi için: www.nokia.com.tr

Sürü posta göndericileri azıttı

Parola çözücü porno!

Birçok ücretsiz posta sunucusunun otomatikman kitlesel hesaplar açılmasını önlemek için uyguladığı "Captcha" yöntemini kıran sürü posta göndericileri, pornografik siteleri takip edenlerin, şifreleri kendileri için kırmasını sağlıyorlar. Captcha'ları kendi düzenledikleri pornografik web sayfalarına aktarıyor ve site ziyaretçilerine, gösterilen parolayı klavyeden girmeleri halinde ücretsiz pornografik resimler vaat ediyorlar.

Bilgi için: www.captcha.net

Takas borsaları

Korsanlara karşı casus

ABD'de korsanlara karşı firmalar yasadışı içerikler sunan P2P kullanıcılarını yakalamak için yazılımlar geliştiriyor. "Los Angeles Times"ın bir haberine göre Ip-Archive, Vidius ya da Bay-TSP gibi firmaların araçları, telif hakkıyla korunan dosyaları ağ üzerinde otomatikman buluyor. Bu şekilde takip edilebilen yasadışı dosyaları değiş tokuş edenler, İSS'ler sayesinde bulunuyor ve e-posta ile ihtar ediliyor.

Bilgi için: www.baytsp.com

50 milyonuncu şarkı satıldı

Itunes ile bir çağ kapandı

ABD'deki müzik severler iTunes Music Store'dan şu ana kadar 50 milyon şarkı satın aldılar ve bilgisayarlarına indirdiler. Apple tarafından yapılan açıklamaya göre elli milyonuncu parça Sarah Mclachlan'dan "The Path of Thorns" oldu. Şu anda iTunes sunucusunda haftada ortalama olarak 2,5 milyon şarkı satılıyor. Apple yöneticisi Steve Jobs'a göre, senede 130 milyon şarkının online olarak satılacağı göz önünde bulundurulduğunda, diğer sunucuların iTunes'a rakip olmaları oldukça uzak bir ihtimal olarak görünüyor.

Bilgi: www.apple.com/itunes

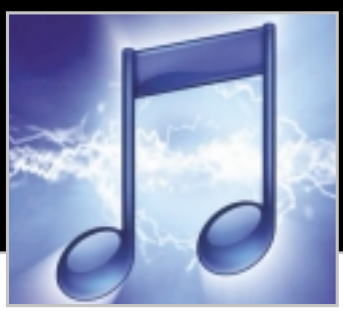

GÜNCEL APPLE

GarageBand ile yeni başlayanlara kolaylık

Amatör stüdyolu iLife 04

Apple başarılı yazılım paketi iLife'ı yeniden yayınladı ve eskiden beri bilinen iLife araçlarına esaslı bir de yenilik ekledi: Müzik yazılımı GarageBand. Adının da ima ettiği gibi, bu sanal müzik stüdyosu bilhassa amatör müzisyenlere ulaşmayı hedefliyor. Program, kullanılabilir durumda binden fazla audio loop sunuyor, MIDI klavye üzerinden elli sanal enstrümanı simule edebiliyor ve sabit diskteki müzik dosyalarını Garage Band'e yükleyebiliyor. Enstrümanların çok doğal ve doygun sesler vermesi, kulaklarda bir bilgisayar simulasyonunun o tatsız tuzsuz sesini bırakmamaması, gerçekten sevindirici bir özellik.

Bir çırpıda: **GarageBand sayesinde, yeni başlayanlar da dinlenebilir müzik üretebiliyor.**

Apple müzik stüdyosunun kullanımını o kadar basit tutmuş ki, neredeyse müzikten hiç anlamayanlar bile gayet iyi sonuçlara hemen ulaşabiliyor. En büyük engelleri, yazılımın kendisi ortadan kaldırıyor. Örneklerin tonları ve tempoları birbiriyle uyumlandırılmış olduğu için, tıpkı Lego'larda olduğu gibi, yapı taşlarını birbirine hatalı şekilde bağlamak mümkün değil.

Daha profesyonel kullanıcılar, ayrıca ses kanalları üzerinde teker teker oynayabiliyor ve sinyalleri stereo izlere dönüştürebiliyorlar. Maalesef sanal MIDI klavye yalnızca fare ile kullanılabiliyor. Bu da biraz daha karmaşık bir şeyler üretmeyi planlayanları klavyeye geçmeye yöneltiyor. iLife paketi yaklaşık 50 Euro tutuyor.

Bilgi için: www.apple.com/ilife/

APPLE İPUCU

MacOS X ile birlikte MAC kullanıcılarına armağan edilen start çubuğu Dock, çalışmayı kolaylaştırabilen bir çok yararlı işlevler sunuyor: Örneğin [Alt] tuşuyla, çalışan bir programın simgesi üzerine tıkladığınızda, arka planda çalışan programı ön plana çıkarıyor ve o esnada masaüstünde açık olan diğer tüm pencereler aynı anda geriye atılıyor. Buna karşılık elma tuşunu basılı tutarsanız, bulucu, tıklanmış programı bulunduğu dizinle birlikte açıyor.

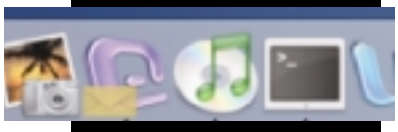

WMA AAC'ye karşı

Microsoft sinirleniyor

Microsoft karşısındaki cephe güçleniyor. Amerikalı PC üreticisi HP, Apple'dan lisansını aldığı iPOd MP3 çaların özel bir sürümünü satışa sunacak ve tüm PC'lerine Apple'ın iTunes yazılımını kuracak. Bu yazılım, müziği sıkıştırmak için serbest lisanslı MP3 takipçisi AAC formatından faydalanıyor. Bunu kendi ses formatı WMA'ya yöneltilmiş ciddi bir tehdit sayan Microsoft, Windows Dijital Medya Bölümü şefi Dave Fester aracılığıyla bir açıklama yaparak, HP ile Apple'ın bu işbirliğinin yasalara aykırı olduğunu ve müzik formatları arasında seçim yapma şansını kullanıcıların elinden aldığını iddia etti.

Bilgi için: www.itunes.com

Servis

iBook'larda hata telafisi

Hatalı anakart yüzünden dizüstü bilgisayarları kullanım dışı kalan iBook kullanıcılarının şikayetlerine uzun süre kulak tıkayan Apple, nihayet tepki gösterdi. Seri numaraları UV220 ya da UV318 ile başlayan iBook'lar için tamir garantisi (iBook Logic Board Repair Extension Program) üç yıla genişletildi. Bu seri numaralı modeller, sürekli anakarttan kaynaklanan sorunlar yaşıyorlardı.

Bilgi için: www.apple.com/

KISA... KISA...

Apple'ın süper bilgisayarı modernize ediliyor

Tamı tamına 1.100 adet G5 Power-Mac'i bir araya getirerek dünyanın üçüncü hızlı süper bilgisayarını inşa etmiş olan Virginia Tech Üniversitesi, donanımını terfi ettiriyor. Üniversite, artık XServe G5'e geçmeyi planlıyor. Bu sunucu rack sistemleri 90 nm teknolojisiyle üretilen ikinci nesil G5 işlemcileri kullanıyor. Web'deki dedikodu sayfaları, üniversitenin eski G5'lerinin eBay'de satılacağı haberleriyle kaynamaya başladı bile.

Bilgi için: www.vt.edu

Daha konforlu yeni Safari sürümü

Apple, Safari internet tarayıcısı için bir güncelleme yayınladı ve bu sayede daha iyi uyumluluğun yanı sıra, yükseltilmiş konfor da

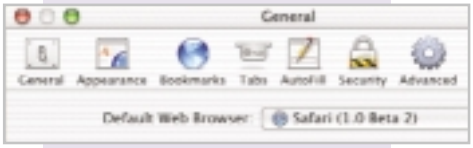

vaat ediyor: Örneğin dosya indirme yöneticisi, kesintiye uğrayan dosya aktarımlarını sürdürebiliyor.

Bilgi için: www.apple.com

MacOS X altında Windows programları

Artık PC yazılımları da MAC'te çalışacak. Açık Kaynak projesi Darwine, Windows programlarının MacOS X altında da çalışmasını sağlayacak. Darwine, Linux üzerinde bu hedefe ulaşmayı amaçlayan Wine projesinin bir uzantısı. Geliştiriciler şu sıralar hala x86 komutlarının PowerPC yönergelerine dönüştürülmesi aşamasında sorun yaşıyorlar.

Bilgi için: http://darwine.sourceforge.net/

GÜNCEL LINUX

VideoLAN

Apple şarkıları Linux'ta da dinlenebiliyor

Apple'ın online müzik marketinden şarkı satın alanlar, bunları şimdiye kadar sadece MacOS ya da Windows altında çalabiliyorlardı. Bu yasal parçaları satın alan Linux kullanıcıları için de artık serbest işletim sistemi altında çalma olanağı mevcut. Norveçli Jon Lech Johansen bunun için kısıtlamaları aşmış. Yazılımcı, IT dergisi "The Register"a gönderdiği bir e-postada bunun tam olarak nasıl işlediğini anlatıyor. Johansen bunun için Windows, Linux, BeOS, Solaris ve başka işletim sistemlerinde çalışabilen, popüler Açık Kaynak kodlu Mediaplayer'ın, kendisi tarafından genişletilmiş bir sürümünü kullanıyor. Apple, şu anda kadar müzik dosyasının belirli bir işletim sistemine bağlanmasını sistem ID'sinin sorgusuyla kontrol ediyordu. Johansen, bu kodun Windows Product ID, sabit disk numarası, BIOS sürümü ve CPU'nun adından bir araya getirildiğini bulmuş.

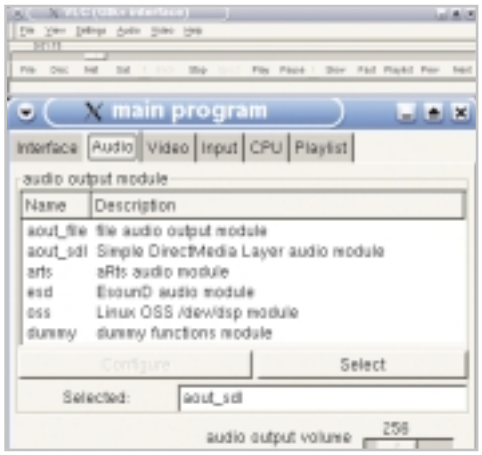

Kırılmış: VideoLAN Player ile artık Apple'ın müzik servisinden Linux altında DRM korumalı ses dosyalarını da çalmak mümkün.

Modifiye edilmiş VideoLAN Player Windows altında çalıştırılır çalıştırılmaz, Sistem-ID'sini bir dosyaya yazıyor. Daha sonra kullanıcı, bu dosyadan faydalanarak Linux altında da şarkıları dinleyebiliyor. Johansen (DVD Jhon), DVD kopya koruma sistemi olan CSS'in deşifre edilmesine de katkıda bulunmuş, bu yüzden mahkemeye çıkarılmış ama beraat etmişti. Programcı, iTunes'un Digital Rights Management'ını (DRM) deşifre etmiş ve Apple'ın müzik marketinin AAC müzik dosyalarını kopyalanabilir dosya akışlarına dönüştüren "QTFairUse" programını da yayınlamıştı.

Fiyatı: Freeware

Bilgi için: www.theregister.co.uk

KISA... KISA...

United Linux'un sonu

SuSe'yi satın alan bilişim devi Novell'in başı Jack Messmann; SuSe, SCO, Connectiva ve Turbo-Linux'tan oluşan Linux ittifakının telif anlaşmazlıklarından dolayı son bulduğunu resmen duyurdu.

Bilgi için: www.linuxtoday.com

KOffice 1.3 hazır

KDE için üretilen ücretsiz ofis paketi indirilmeye hazır. Yeni paket ile OpenOffice.org ve MS Office dosyalarının aktarılmasında iyileştirmeler yapılmış.

Bilgi için: www.koffice.org

Xfree86 X.org ile birleşiyor

X konsorsiyumu ve Xfree86 projesi üyeleri "X.org Foundation" adı altında Linux için grafik sürücüleri sunmak ve X-Windows teknolojisini ilerletmek istiyor.

Bilgi için: www.x.org

LİNUX İPUCU

Boot edebilen acil durum disketi

Linux'u başka işletim sistemleriyle aynı anda çalıştırabilmek için, Lilo ya da Grub gibi boot yöneticilerini kullanmak gerekiyor. Bunların üzerinden, kurulu işletim sistemlerini seçip başlatabiliyorsunuz. Ancak eğer Master Boot Sector (örneğin yeni bir Windows kurulumu yüzünden) hasar görürse, kullanıcının Linux'a ulaşması mümkün olmuyor. Bu yüzden diskin Boot yöneticisini de içeren başlangıç alanını, kopyalama aracı "dd"yi kullanarak bir kurtarma disketi üzerine yedeklemelisiniz. Komut aşağıdaki gibi kullanılıyor:

```
dd·if=/dev/hda·
of=/mnt/fd0/mbr·
bs=512·count=1
```

Oluşturulan bu disketle sistemi başlatabilir, tahrip edilmiş boot sektörü ise aşağıdaki komutla eski haline döndürebilirsiniz:

```
dd·if=/mnt/fd0/mbr·
of=/dev/hda·bs=512·
count=1
```

Shell komutu "dd" ile ayrıntılı bilgiye ihtiyacınız varsa, komut satırından "man dd" yazarak yardım sayfalarına ulaşmanız mümkün.

Java Desktop System

Windows'a rakip çıktı

Sunucu ve Unix uzmanı Sun "Java Desktop System" (JDS) adlı yeni bir Linux masaüstünü piyasaya sürdü. Microsoft ürünlerine karşı bir hayli daha hesaplı olan alternatifin piyasayı fethetmesi bekleniyor. Masaüstü çözümü, Linux'la Java'yı birleştiriyor ve StarOffice 7 ofis paketini içeriyor. JDS'e Outlook'a denk düşen bir yazılım da eklenmiş: Ximian'dan "Evolution". Ürünle beraber kapsamlı bir Açık Kaynak yazılım paketi geliyor. JDS, görünüm itibarıyla GNOME'u temel alıyor ve olağan dosya formatlarıyla, programlarla ve ağ hizmetleriyle sorunsuzca bir arada çalışıyor. Güvenlik noktasında ürün Windows'u aşıyor. Çünkü Linux'tan devralınan mimari sayesinde, virüslerin ve Truva atlarının saldırılarına karşı büyük oranda bağışıklık sahibi.

Fiyatı: Yaklaşık 50 Euro

Bilgi için: www.sun.com

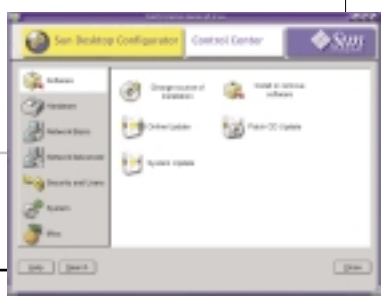

Sun Java Desktop: YaST2 ile kullanıcı Linux'u fareyle kolayca yapılandırabiliyor.

CHIP PC FİYAT DANIŞMANI 4/2004

Güncel PC sistemleri

CHIP Test Merkezi her ay üç adet PC sistemi oluşturup bu sayfalardan sizlere duyuruyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

yaklaşık 600 $

Ofis PC

Kasa: 300 Watt güç kaynaklı Aopen H600

Anakart: Asus P4R800 Socket 478, ATI Radeon 9100 grafik, ses ve ethernet entegreli / MSI K7N2 Delta grafik, ses ve ethernet entegreli

İşlemci: Intel Celeron 2.6 GHz, AMD Athlon XP 2400+

Bellek: 256 MB Kingston DDR-RAM

Sabit Disk: 80 Gbyte Seagate

Optik Sürücü: LG GCE-8523B 52X CD yazıcı

Klavye+Fare: A4Tech Rechargeable Wireless Desktop

Yazılım: Microsoft Windows XP Home, Open Office

yaklaşık 1000 $

Multimedya PC

Kasa: 400 Watt güç kaynaklı Aopen H600

Anakart: Asus P4P800 i865 chipsetli ses ve ethernet entegreli / Abit KV7 Via KT600 ses ve ethernet entegreli

İşlemci: Athlon XP 3200+, Intel Pentium 4 3 GHz

Ekran Kartı: Leadtek Winfast A280 TD

Bellek: 512 MB Kingston DDR-RAM

Sabit Disk: 120 GByte Samsung SATA

Optik Sürücü: LG 8X DVD yazıcı

Klavye+Fare: A4Tech Rechargeable Wireless Desktop

Yazılım: Microsoft Windows XP Home, MS Works

yaklaşık 2.400 $

Profesyonel PC

Kasa: 420 Watt Chieftec Dragon

Anakart: Abit IC/ MAX III, Gigabit Ethernet, ses, S-ATA RAID

İşlemci: Intel Pentium 4 3.2 GHz 800 MHz FSB

Ekran Kartı: MSI GeforceFX 5950U VTD 256

Bellek: 1 GB Corsair TWINX Pro DDR Ram 500 MHz

Sabit Disk: 160 GByte Samsung SATA

Optik Sürücü: Philips 8X DVD yazıcı

Klavye+Fare: Microsoft Wireless Desktop

Yazılım: Microsoft Windows XP Professional

BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

» Önümüzdeki iki ay için CHIP'in fiyat tahminleri

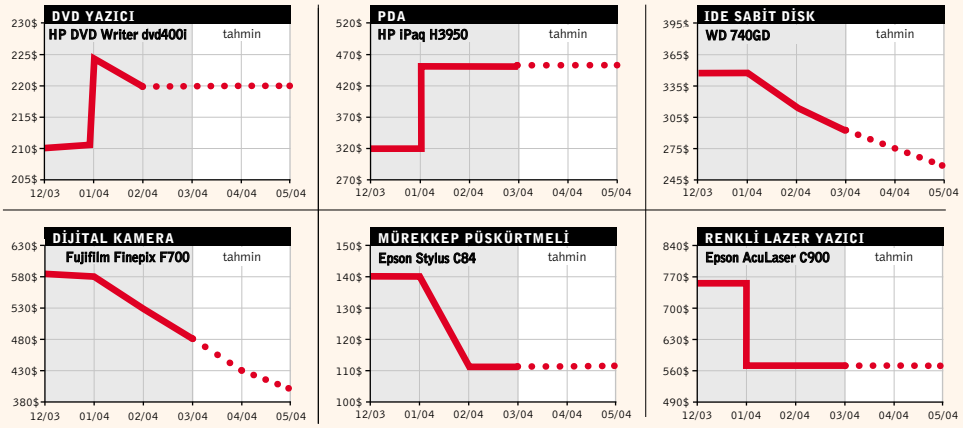

HP'nin pek çok ürününde yılbaşı öncesi damping fiyatları söz konusuydu ve fiyatlar tekrar normal seviyelerine geldi. Sabit disk ve dijital kameralardaki fiyat düşüşü ise azalmadan devam ediyor. Mürekkep püskürtmeli ve renkli lazer yazıcıların pazar fiyatları üreticinin fiyat tavsiyesini baz alıyor. Epson'un en son fiyat indirimi pazar tarafından tüketicilere tam olarak yansıtılmış durumda.

Diyagramlardaki fiyatlar ortalama fiyatları esas alır

Kaynak: CHIP, 23.03.2004

eCHIP içeriği

NİSAN 2004

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve bu CD'lerde yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

DENEME SÜRÜMÜ CorelDraw Graphic Suite 12

Vektörel çizimden web sayfası hazırlamaya kadar birçok uygulama alanı bulunan Corel, çok tercih edilen programlardan biri. Bunun altında yatan önemli faktörlerden biri, paketin birçok uygulama içermesi. Paket; CorelDraw, Photo-Paint, Capture, Trace, R.A.V.E gibi ana programların yanında, Duplexing Wizard ve Bitstream Font Navigator yardımcı araçlarını da barındırıyor.

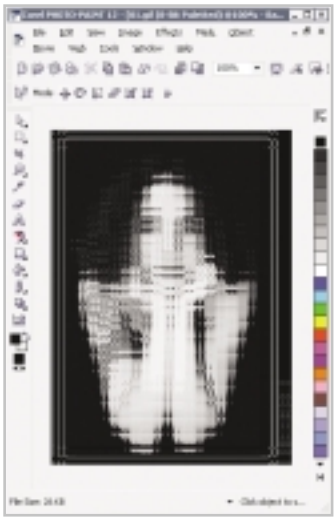

Hangi program ne işe yarıyor? CorelDraw, programın daha ilk sürümünden beri paketin içinde yer alan bir yazılım. Vektörel çizim yapabileceğiniz bu yazılım ile, eğer resim bilginiz varsa ilüstrasyonlar bile yapabilirsiniz. CorelDraw, özellikle reklam ve grafik ajanslarında, metin tabanlı grafik uygulamalarında sıkça kullanılıyor. Photo Paint ise Adobe Photoshop benzeri bir grafik işleme yazılımı. Çoğu özelliği Photoshop'u andıran Photo Paint içinde, komutların isimleri biraz daha değişik. Örneğin Photoshop'taki *Filter* menüsü, burada *Effects* olarak adlandırılmış. Ayrıca daha amatör kullanıcılara yönelik özellikler de Photo Paint'de mevcut. Fotoğraflardaki kırmızı göz sorununu çözen araçta, hazır efektler ve arka plan desenleri yer alıyor. CorelTRACE sayesindeyse Macromedia Freehand ve Adobe Illustrator programlarıyla yapılanlara benzer iki boyutlu çizimler ve sayfalar hazırlayabilirsiniz. Fazla profesyonel bir yazılım olmasa da fotoğraflarınızı vektörel çizime çevirirken kullanabilirsiniz. Corel R.A.V.E ise Macromedia Flash benzeri bir dinamik animasyon yazılımı.

Yardımcı araçlar: Bu ana programların yanında ekran görüntüsü kaydetmek için CorelCapture, bilgisayarınızdaki yazı tiplerini izlemek için Bitstream Font Navigator ve çift taraflı yazıcı çıktısı almaya yarayan Duplexing Wizard yazılımı yer alıyor.

Hepsi bir arada: Sonuç olarak, hem resim işleme, hem grafik hem de animasyon amaçlı kullanabileceğiniz bir paket istiyorsanız CorelDraw Graphic Suite 12'yi denemenizde fayda var.

FREEWARE MSN Toolbar 1.0

Programın kurulumu sırasında, MSN arama motorunu varsayılan arama motoru kabul etme, ana sayfanızı msn.com yapma ve Internet Explorer dilini İngilizce'ye çevirme seçenekleri sunuluyor.

Program, kurulduktan sonra Internet Explorer'a entegre olarak çalışmaya başlıyor. Eğer Hotmail ve MSN Messenger kullanıyorsanız bu sizin için büyük kolaylık sağlayacak. MSN sayfasına, Hotmail hesabınıza ve Messenger programına aynı araç çubuğu üzerinden ulaşabiliyorsunuz.

Arama motoru elinizin altında: MSN Toolbar'ın bir özelliği de reklam banner'larını otomatik olarak engelleyebilmesi. Eğer Google Bar'dan vazgeçebiliyorsanız, aradıklarınıza MSN arama motoru sayesinde kolayca erişmenizi de mümkün kılan bu programı kullanabilirsiniz.

DİKKAT!

Çizik, kırık veya başka nedenlerden dolayı çalışmayan CD'lerinizi değiştiriyoruz. Bunun için sorunlu CD'leri abone servisimizin aşağıdaki adresine göndermeniz yeterli. Ayrıca **korcan@chip.com.tr** adresinden de çalışmayan CD'ler konusunda yardım alabilirsiniz.

CHIP Abone Servisi
Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 Blok:B
34349 Gayrettepe - İstanbul
abone@vogel.com.tr
Telefon: (212) 217 93 71 (pbx)

ÖZEL BÖLÜM 2004 MX programları

Masaüstü yayıncılık ve web grafikleri alanında en popüler programları üreten Macromedia'nın piyasaya çıkan en son ürünleri!

Web sayfası tasarlamanız için Dreamweaver MX, web animasyonları hazırlamanız için Flash MX, grafik işleme amaçlı Fireworks MX ve masaüstü yayıncılık için de Freehand MX'in son sürümleri.

MX 2004 Özellikleri: Flash MX 2004: Bu sürümler birlikte gelen Flash Player 7 eskisine oranla iki kat daha hızlı. Macromedia bu sürümünde Text FX, Swift3D ve Swish gibi üçüncü parti yazılımları da destekliyor. Programın import özelliğine PDF ve Adobe Illustrator dosyaları eklenmiş ve böylelikle daha multimedya ağırlıklı dinamik sayfalar yaratmak mümkün olabiliyor.

Dreamweaver MX 2004: CSS [Cascading Style Sheets) özelliği geliştirilmiş ve CSS paneli gibi araçlara daha kolay erişilebilirlik sağlanmış. Yaptığınız web sitesinin tarayıcınızda çalışıp çalışmadığını gerçek zamanlı olarak kontrol edebiliyor ve Microsoft Word/Excel desteği veriyor. Ayrıca HTML kodu kullanıcıları için de birçok kolaylık getirilmiş.

Fireworks MX 2004: Photoshop ve Paintshop Pro'ya göre daha hızlı çalışan program, bu yeni sürümünde daha da hızlanmış. GIF ve JPEG desteğini artırmış ve kırmızı göz hatası kaldırma, renk değiştirme, flu yapma gibi çeşitli grafik efektler eklenmiş.

FreeHand MX: Arabirim standart MX programlarındakine uydurulmuş. Grafik sembolleri geliştirilmiş ve Windows XP uyumlu yapılmış. Extrude, Eraser, Blend ve Freeform gibi basit; Live Effect, Image Alpha, Perspective ve Vector Transparency gibi güçlü tasarım araçları eklenmiş.

TAM SÜRÜM

Ashampoo Burn Ya! Audio CD 1.3

Bilgisayarda müzik dinlemekten sıkıldıysanız, MP3 dosyalarınızı müzik CD'sine çevirebilir ve müzik setinizde dinleyebilirsiniz. Tam bu iş için tasarlanmış bir program olan Burn Ya ile oldukça kaliteli müzik CD'leri edebilirsiniz. Kullanımı oldukça kolay. OGG, MP3 ve WAV dosyalarını destekleyen programa, medya dosyalarını *Ekle* butonu ile dahil ediyoruz. Listeye eklediğiniz şarkıların yerini değiştirebilir veya denemek için dinleyebilirsiniz. Bu işlem bittikten sonra CD yazıcıyı ve hangi hızda yazmak istediğimizi seçiyoruz. Ve müzik CD'miz hazır...

Kurulum ve Şifre: Programın kurulumunda dikkat edilmesi gereken bir nokta var: Kurulum sırasında *Get full version key* seçeneğine tıklamanız gerekiyor. Program kurulduktan sonra, açılan web sayfasına e-posta adresinizi yazmalısınız. Daha sonra adresinize gelen e-postadaki bağlantıya tıklayıp şifrenizi alabilirsiniz. Programın *Yardım* menüsünden şifrenizi girip, tam sürüm olarak kullanabilirsiniz.

→ Daha fazla bilgi için 230'a bakınız

TAM SÜRÜM

Ceza Hukuku Veri Programı 2004

Ceza Hukukunu kapsayan, otomatik ceza hesaplamaları yapan ve bünyesinde onlarca uygulamayı barındıran bir yazılım. Kanun metni içinde istediğiniz kelimeleri arayabilirsiniz.

Programla aşağıdakileri yapabilirsiniz:

- Yeni kanun maddesi ekleyebilir, silebilir ve değişiklikler yapabilirsiniz.
- Madde karşısındaki YK butonuna basarak bu madde ile ilgili Yargıtay kararlarına ulaşabilirsiniz.
- YENİ Türk Ceza Kanunu tasarısını alternatif kanun olarak yükleyebilir, yürürlükteki kanunla karşılaştırmalar yapabilirsiniz
- Veritabanı dosyanızı kolaylıkla yedekleyebilirsiniz.
- Kanun metnini kolaylıkla Wordpad programına aktarabilirsiniz.
- Kanun metnini sesli olarak dinleyebilirsiniz.
- Yazıcınız varsa metni yazdırabilirsiniz.
- Ekran renklerini, yazı tipini vb.zevkinize göre özelleştirebilirsiniz.

2004 Hacker raporu

Gerçekten güvenli bir PC için

Köpekbalığı havuzu internet: Hacker'lar ve veri hırsızları, her şeyden habersiz kullanıcıların bilgisayarlarını pusuda bekliyorlar. Windows'un güvenlik ayarları korunma için yeterli değil ve birçok saldırganın gözünde bunlar aperatiften farksız. CHIP, sözde saldırıları inceleyerek hacker'ların en kötü yöntemlerini açığa çıkarıyor ve bunlara karşı neler yapabileceğinizi gösteriyor.

Güvenlik duvarları (f›rewall), virüs tarayıcıları, şifreleme araçları gibi çok sayıda güvenlik programı PC'nizi devamlı kontrol altında tutmak ve en azından bu sayede bilgisayarın tüm saldırılara karşı güvenli olduğu hissini vermek zorunda. Ancak işin aslına bakarsanız, gerçek bir korsan, gerekli gördüğü zaman istediği hemen tüm PC'lere sızabilir. CHIP, örnekler üzerinde denemeler yaptı ve en yeni hacker yöntemlerini kullanarak tehlikeli saldırıları simüle etti. Ancak bazı iş arkadaşlarımızın bilgisayarları bu durumdan pek memnun kalmadılar. E-posta bombardımanları, Truva atları, web hijacking ve hatta eski, güvenilir aldatma hileleri. Hacker için kendisini sonuca götürecek olan her yol mubahtır. Ayrıca kullanıcılar da saldırganların önünden geliyorlar. Konfigürasyonu kötü yapılmış güvenlik duvarları ve güvenlik güncellemelerindeki eksiklikler, bilgisayarları saldırganlara kendi elleriyle teslim etmelerine neden oluyor. Dosyaların serbestçe bilgisayarına akmasına izin veren kullanıcıların beklenmeyen ziyaretçiler karşısında hiç şaşırmaması gerek, zira dosya paylaşım araçlarını kullananlar veya arkadaşlarından aldıkları CD'leri herhangi bir virüs taramasından geçirmeden çalıştıranlar, bu tür davetsiz misafirler ile karşı karşıya kalabilirler. Online bankacılık için kullanılan kullanıcı ismi, numarası veya parola gibi bilgilerin PC üzerinde saklanması da daha az tehlikeli değil. Önlem aldığını düşünen kullanıcılar, Norton Antivirus 2004'te olduğu gibi hayal kırıklığına uğrayabilirler. Symantec'in yazılım güncelleme aracı "Live Update"'in sahip olduğu bir güvenlik açığı sayesinde, saldırganlar PC üzerinde yönetici haklarına sahip olabiliyor. Bilgisayar dünyasının köpekbalıkları için keşfedilmiş büyük bir besin kaynağı.

İşletim Sistemi: Ağdaki Windows 46

Kontrol Listesi: Beş adımda güvenlik 46

Liste: Bu portları kapatmalısınız 50

Yazılım: Posta istemcileri vs. 52

Bilgi: Hatalar nasıl oluşur? 54

Hırsızlara geçit yok: Online bankacılık 56

Tehlikeli eğlence: Paylaşım ve sohbet 58

Şifrelemesiz asla: Kablosuz ağlar 60

Atölye: Firewall ve virüs koruması 61

Ağdaki Windows

Microsoft'un işletim sistemi, güvenlik konusunda mükemmel bir örnek değil, aksine, Windows, servislerden ağ protokollerine kadar birçok güvenlik açığına sahip. CHIP, bunları sizler için inceledi.

NetBIOS dosyalarınızı internete açıyor

Tamamıyla yabancı insanların dokümanlarınızı internette görebileceklerini biliyor muydunuz? Peki paniğe kapılmanıza gerek var mı? Kesinlikle hayır! Microsoft tarafından yerel ağdaki bilgisayarların haberleşebilmesi için geliştirilen NetBIOS protokolü (Network Basic Input/Output System) klasörleri başka kullanıcıların erişimine açabiliyor. Sorun, eski Windows sürümleri ve diğer sistemler ile uyumlu olabilmesi için; NetBIOS'un standart olarak internet protokolü TCP/IP ile ilişkilendirilmiş olmasından kaynaklanıyor.

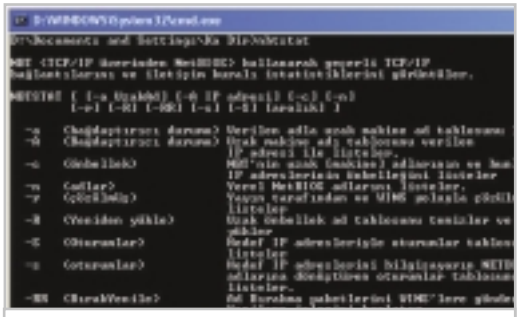

DOS komutu: "nbstat" aracını tespit ettiğiniz bir IP adresi ile çalıştırırsanız söz konusu PC'nin kullanıcısı hakkında bilgi edinebilirsiniz.

Söz konusu ilişkilendirme sayesinde, paylaşıma açılan kaynaklara web üzerinden de ulaşılabiliyor. Dosyalara, söz konusu açık kullanılarak ne kadar rahat ulaşılabileceğini test ettik.

Saldırı: İlk olarak IRC'deki bir sohbet odasını ziyaret ediyoruz. Buradan kullanıcıların IP adreslerini elde ediyoruz.Teorik olarak komut satırı aracı olan "nmap" yardımıyla da IP adres alanını tarayabilirdik. Kullanıcıların gerçekten Windows kullandıklarından emin olmak için bir Windows sohbetinin aranması daha etkili bir sonuç verecektir.

Ardından NetBIOS'un kullandığı portların açık olup olmadıklarını kontrol ediyoruz. Bu kontrol işlemi Windows komut satırı aracı "nbstat" yardımıyla gerçekleştirilebilir. Altıncı deneme sonunda bir kurban bulabildik. "nbstat" aracı bu PC üzerinde kayıtlı olan tüm kullanıcıları da gösterdi ki, bu bilgileri diğer saldırı denemeleri için kullanabiliriz. Artık gezgin yardımıyla söz konusu IP'ye saldırıyor ve istediğimiz dokümanları açabiliyoruz.

Savunma: Örnek olarak söz konusu açığı Windows XP altında nasıl kapatabileceğinizi göstereceğiz. Bu işlem eski Windows sürümlerinde de benzer şekilde. Farenin sağ tuşunu kullanarak masaüstündeki *Ağ Bağlantıları* simgesine tıklayın ve ekrana gelen kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Şimdi tekrar farenin sağ tuşunu kullanarak internete bağlanmak için kullandığınız simgenin üzerine tıklayın ve *Özellikler* komutunu çalıştırın. Ekrana gelen penceredeki *Ağ İletişimi* sekmesini etkinleştirin, buradaki listeden *Internet İletişim Kuralları (TCP/IP)* öğesini seçin ve *Özellikler* düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki *Genel* sekmesinde bulunan *Gelişmiş* düğmesine tıklayın. Ekrana gelen *Gelişmiş TCP/IP Ayarları* penceresindeki *WINS* kartını etkinleştirin. Şimdi buradaki *NetBIOS ayarı* başlığı altında bulunan *TCP/IP üzerinde NetBIOS'u devre dışı bırak* seçeneğini işaretleyin. Bunun sonucunda NetBIOS ile TCP/IP arasındaki ilişki kopacaktır ve bu işlemin hiçbir dezavantajı yoktur. Ancak ileride yüklenen herhangi bir sürücünün NetBIOS ile TCP/IP arasındaki işbirliğini yeniden etkinleştirebileceğini göz önünde bulundurarak güvenlik duvarı yardımıyla UDP (User Datagram Protocol) ve TCP için 135-139 numaralı portları devre dışı bırakmalısınız.

Kendi IP adresinizi "nmap" (◎ **eCHIP-Code Hacker**) ya da **www.insecure.org/namp** yardımıyla kontrol ederek açık olan tüm portları görebilirsiniz.

Uzak denetim yazılımları korsanları davet ediyor

Windows 2000/XP altında bulunan RPC hizmeti (Remote Procedure Call) hacker dünyasında sansasyon yarattı. Bunun nedeni söz konusu hizmetin Buffer Overflow (Bkz. kutu 54) saldırılarına açık olmasıydı. Microsoft'un bir hata düzeltme yayınlamasına neden olan Blaster soluca-

HIZLI TEDBİRLER

» Yeni Windows'unuzu böyle koruyabilirsiniz

Windows'u yeni kurdunuz, internete bağlandınız ve henüz bir dakika bile geçmeden Blaster virüsüyle veya akrabalarından biri ile karşılaştınız. CHIP, bu tür bir durumla karşılaşmamanız için kurulum sonrasında mutlaka almanız gereken beş önlemi gösteriyor.

☑ Yamaların yüklenmesi
Güvenlik açıkları, en kötü ihtimalle korsanların PC'nize erişmesine imkan tanırlar. Bu nedenle sistem güncellemelerini düzenli olarak yüklemelisiniz. Yamaları **http://windowsupdate.microsoft.com** adresinde bulabilirsiniz.

☑ Virüs tarayıcısı kurulumu
Anti virüs yazılımları sadece virüsleri, solucanları ve diğer zararlıları temizlemekle kalmayıp aynı zamanda web'den gelebilecek script saldırılarına karşı da bilgisayarınızı koruyorlar. Bunun için satın alınması gerekilen VirusScan **(www.mcafee.com)** programını tavsiye edebiliriz. Ayrıca **www.free-av.com** adresinde de ücretsiz olarak dağıtılan İngilizce bir program bulabilirsiniz.

☑ Firewall'un etkinleştirilmesi
Hacker ve saldırganların PC'nize erişmelerini engellemek için mutlaka bir güvenlik duvarı yazılımına ihtiyacınız vardır. Bu sayede saldırganların hedef aldıkları belirli portları rahatlıkla kapatabilirsiniz. Bunun için Outpost (Bkz. Atölye 61) tavsiye edilebilir. Diğer örnek yazılımlarsa Norton Personal Firewall 2004 **(www.symantec.com)** ve McAfee Firewall **(www.mcafee.com)**.

☑ Gereksiz hesapların silinmesi
Windows XP Professional altında, Truva atları sayesinde kontrol edilebilen ve bu sayede saldırılar için kullanılabilen birçok kullanıcı hesabı mevcut. Bunları silmek için *Başlat* menüsündeki *Denetim Masası* komutunu çalıştırın ve *Yönetimsel Araçlar / Bilgisayar Yönetimi* penceresini açın. *Yerel Kullanıcılar ve Gruplar* başlığı altında kullanıcılara çift tıklayın ve bunlardan artık ihtiyaç duymadıklarınızı silin.

☑ Uzaktan erişimin kapatılması
PC'nizin korsanlar tarafından ele geçirilmesini engellemek için uzaktan erişim fonksiyonunu devre dışı bırakmalısınız. Bunun için *Başlat* menüsündeki *Bilgisayarım* simgesine sağ tuşla tıklayın ve *Özellikler* komutunu çalıştırın. Buradaki *Uzak* sekmesindeki seçeneklerde bulunan tüm işaretleri kaldırın.

WİNDOWS GÜNCELLEMELERİ

» Microsoft'un güvenlik açıklarına tepkisi

Yeni bir Windows sürümü piyasaya sürüldükten sonra ilk güvenlik açığının bulunması ve buna karşı hazırlanan yamanın download'a sunulması için çok uzun bir süre geçmesine gerek yok. Ancak bu açıkları kim buluyor ve Microsoft, işletim sistemini daha güvenli kılmak için ne yapıyor?

Microsoft'un bir sözcüsü "İçeriden ve dışarıdan raporlar alıyoruz" diyor. İçeride açıkların kapatılması için geçerli olan bir saat planı mevcut. Diğer riskli durumlar ise güvenlik firmaları tarafından bulunuyor ve Microsoft'a bildiriliyor.

» Neyse ki Blaster nispeten zararsız bir olaydı.
T. Baumgärtner, Microsoft

Blaster solucanında ise işler yolunda gitmedi. Gerçi Microsoft söz konusu güvenlik açığının oldukça erken farkına vardı, ancak yazılım devi, açığı bültenlerinde yayınlamaktan ileriye gitmemişti. Blaster, 25 saat sonra tüm dünyada milyonlarca bilgisayara bulaşmıştı bile. Baumgärtner, Blaster'ın aslında nispeten zararsız bir durum olduğunu düşünüyor ve solucanın PC'leri yalnızca çökertebileceğini sözlerine ekliyor. Microsoft, ileride bilgisayarların daha hızlı bir şekilde güncellenebilmeleri için bu sene ortasında Windows Update Version 5'i başlatacak. Yeni sürümün özellikleri arasında tüm Microsoft ürünleri için tek bir güncellemenin bulunması ve merkez noktası olarak Service Pack 2'nin standart bir güvenlik duvarıyla daha güvenli hale getirilmesi sayılabilir.

nı da söz konusu açıktan faydalanıyor. Buradaki sorun ise söz konusu yamanın tek başına yeterli olamaması. Microsoft, yayınladığı düzeltme ile sadece Blaster tehlikesini ortadan kaldırdı, bu nedenle saldırı yöntemindeki bir değişiklik, aynı açığın tekrar tehlike yaratmasına neden olabilir.

Saldırı: Sohbet odalarında tekrar IP aramaya başlıyoruz, ancak bu sefer RPC hizmetinin açık olduğu portlar üzerine yoğunlaşıyoruz. Örneğin, ünlü Blaster zararlısının kullandığı 135 numaralı port.

Söz konusu solucana karşı hazırlanan düzeltme oldukça yayıldığı için kısa bir süre sonra RPC hizmetindeki bir başka güvenlik açığı üzerine çalışmaya başladık. Birkaç IP tespit ettikten sonra internetten, RPC hizmetine saldıran ancak bunun için kaynak kodunda Blaster'dan farklı bir hatayı kullanan bir script temin ettik. "Exploit", Türkçe karşılığı "Sömürmek" olan bu tür bir script mevcut ve gerçek bir hasara neden olmuyor. Artık basit bir oyunumuz var. Exploit, kurbanımızın bilgisayarındaki açıklara özel olarak hazırladığı bilgileri gönderiyor ve bir portun arkasında, dışarıdan bağlantı kurarak emir vermemizi bekleyen bir Backdoor programı kuruyor. Bu "Arka Kapı" sayesinde söz konusu PC'ye rahatlıkla ulaşabilir ve istediğimiz bilgileri görebiliriz.

Savunma: İlk olarak Microsoft'un güncellemelerini mutlaka yüklemelisiniz. Bunun için özellikle Blaster düzeltmesini yüklemelisiniz. İşletim sisteminin *Otomatik Güncelleme* hizmetini devre dışı bırakanlar istedikleri düzeltmelere **http://windowsupdate.microsoft.com** adresinden ulaşabilirler. Bunlar, şu ana kadar bilinen açıklara karşı sisteminizi korurlar, ancak korsanlar tarafından ileride tespit edilebilecek açıklara karşı hiçbir şey yapamazlar. Bu nedenle her ihtimale karşı, güvenlik duvarı konfigürasyonunuzu yenilemelisiniz. Bunun için UDP ve TCP'ye ait 135, 137, 138, 139, 445 ve 593 numaralı portları kapatmalısınız. Bunlar sadece RPC hizmetinin bağlantı noktası olarak görev alan portlardır. Bu sayede söz konusu açık kullanılarak ileride gerçekleştirilecek saldırılara karşı kendinizi koruyabilirsiniz. Ayrıca artık Microsoft'un uzaktan denetim yazılımını da kullanamazsınız.

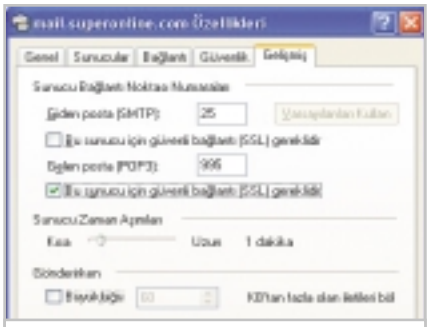

Güvenli posta: E-postalarınızı SSL ile koruyabilirsiniz. Bunun için seçeneği e-posta istemcinizden etkinleştirmelisiniz.

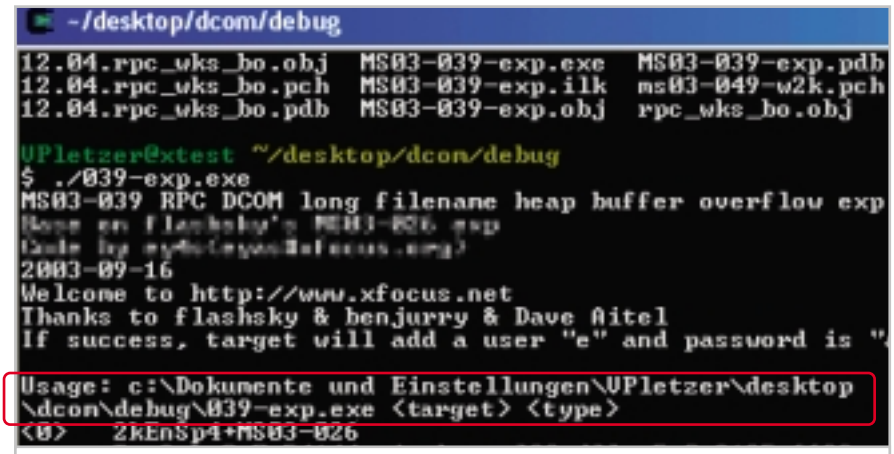

Kilitlenme: Exploit'ler zararsız gibi görünse de yanlış kişilerin elinde korkunç zararlara neden olabilirler. Komut satırından girilen bir komutla başka bir PC'yi çökertebilirsiniz.

Ağdaki "gürültüler" parolanızı çalıyorlar

Yerel ağda ve internette verileri şifrelemeden gönderen protokol, yani iletişim kuralları vardır. Örneğin, File Transfer Protocol (FTP), tarayıcı protokolü HTTP veya posta standardı POP3 (Post Office Protocol) bunlar arasında sayılabilir.

İnternette veri aktarım yollarını dinlemek çok zordur, ancak buna karşılık yerel ağ için aynısı söylenemez. Bunun nedeni birçok PC'nin birbirleri ile bağlanması sonucunda bir tür "gürültünün" meydana gelmesidir. Birçok bilgisayar tek bir hub'a (ağdaki dağıtıcı bağlantı noktası) bağlandığında, söz konusu cihaz aldığı tüm bilgileri hedeften bağımsız olarak tüm istemcilere gönderir. Bu, bir saldırganın ağda dolaşan bilgilere ulaşması ve yorumlayabilmesi için, sadece istemcilerden bir tanesine ulaşmasının yeterli olacağı anlamına gelir. Eğer bu bilgiler şifreli değilse harcanması gereken emek de o kadar az olacaktır. →

Saldırı: Bunun için Ethereal (◎ **eCHIP-Code Hacker**) ya da **www.ethereal.com** isimli araç rahatlıkla kullanılabilir. Bu aracı kullanarak kendi ağ kartımız üzerinden test ağını sadece on saniye dinledik. Kısa bir süre içerisinde sabit diskimize sayısız veri paketi ulaştı. Bunları bir süzgeç yardımıyla FTP üzerinden aktarılan paketçiklere göre sıraladık. Her bir pakete tıkladık ve Ethereal, nerede bir parola bulabileceğimizi bile gösterdi.

Söz konusu yöntem büyük firmaların ağlarında şüphesiz bu kadar kolay kullanılamaz. Bu tür büyük ağlardaki veri trafiğini Switch (Türkçe karşılığı "Anahtar") ismindeki cihazlar düzenlerler. Bunlar, aldıkları bir paketi sadece adreslendiği bilgisayara gönderirler. Bunun için Switch bir bilgisayarın MAC (Media Access Control) adresini sorar. Bu, LAN kartının dünya üzerinde eşi olmayan tanımlama numarasıdır.

Profesyonel Hacker'lar bu korumayı da rahatlıkla geçebilirler. Bunlar bazı Switch modellerini çok sayıda MAC adresine sahip olduklarına inandırmaya çalışırlar. Switch, söz konusu yoğun bilgi sunumunu yönetemez. Bunun sonucunda bir HUB gibi çalışmaya başlar ve her bir istemciye hizmet verir.

Savunma: Bu durumda yapılabilecek en iyi şey, gönderici ve alıcının verileri aynı suretle işleme sokmalarıdır. Hem sunucu hem de istemci şifrelenmiş veri aktarımını kabul ediyorsa kimse yoldaki bilgileri dinleyemez. Eğer ağınızdan web ortamına bilgi aktarıyorsanız servis sağlayıcınızla görüşerek hangi güvenli protokolleri sunduğunu öğrenmelisiniz. Eğer SSH protokolünü kullanabiliyorsanız FTP istemcinizi **http://winscp.sourceforge.net/eng** adresindeki WinSCP (◎ **eCHIP-Code Hacker**), aracı ile değiştirebilirsiniz.

E-posta trafiği için de sunucunuzun SSL (Secure Socket Layer, şifrelenmiş bağlantı) bağlantısı sunup sunmadığını kontrol edin. Bu bilgiye normalde servis sağlayıcınızın web sayfasından ulaşabilirsiniz. Bunun haricinde iletilerinizi web tarayıcısı yardımıyla bir web sayfasında görüntüleyin ve adres çubuğundaki bilginin "https://" ile başlayıp başlamadığını kontrol edin. Bu durumda, "http" kısaltmasının sonundaki "s" harfi SSL'i ifade ettiği için bağlantınız güvenli demektir. Ayrıca yerel ağınızdaki veri trafiğini de SSL ile kodlayabilirsiniz. Bunun için hem istemci hem de sunucu tarafına kurulması gereken Stunnel (◎ **eCHIP-Code Hacker**), **www.stunnel.org** ismindeki şifreleme yazılımını kullanabilirsiniz.

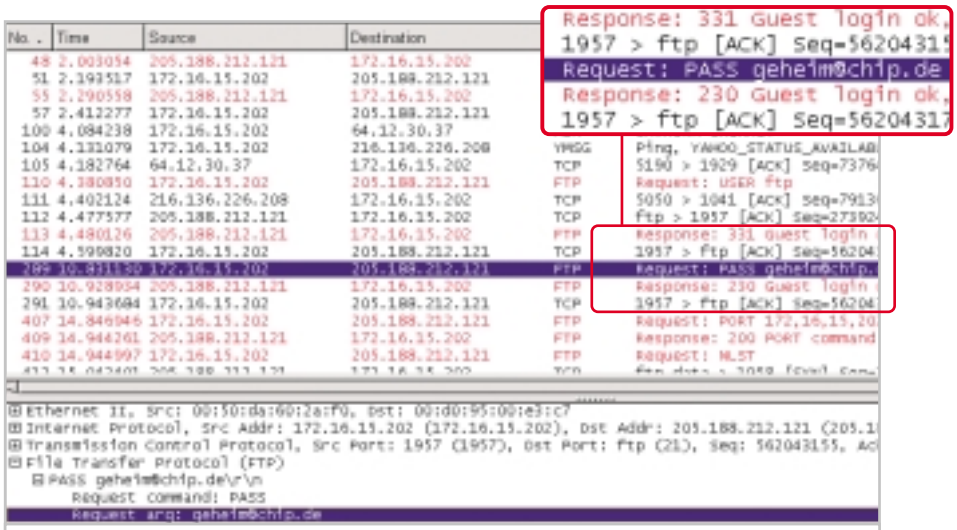

Kulak misafiri: Ethereal aracı ile ağdaki veri akışı kesilebilir ve daha sonra dinlenebilir. Örneğin, FTP ile gönderilen şifreleri rahatlıkla tespit edebilirsiniz.

SALDIRILARIN SAVUŞTURULMASI

» Bu portları Firewall ile kapatmalısınız

Firewall konfigürasyonunu en etkili şekilde yapabilmek için portların ve IP adreslerinin özelliklerini mutlaka bilmelisiniz. En basit anlatımıyla IP, PC'nin apartman numarası ve port ise birinin zili çalmasını bekleyen bir dairedir. Bir PC'de prensip olarak 65.535 port açık olabilir. 49.152 değerinin altındaki portlar şu ana kadar tanımlanmış hizmetler için rezerve edilmiştir. Daha yüksek değerdeki portlar ise geri bildirim için kullanılırlar. Bir portun açık olmasının en mantıklı açıklaması bir programın buradan veri almayı beklemesidir. Bu durumda diğer portların yoğun olması gereklidir. Güvenlik açısından tüm portları kapatmalı ve ancak kullanmanız gerekenleri açmalısınız. Önemli programlar ve kullandıkları portlar şöyle:

Port	Açıklama	Tavsiye
21	FTP sunucu	Eğer FTP üzerinden dosya yayınlayacaksanız açın.
22	SSH sunucu	Eğer Secure Shell sunacaksanız açın
25	SMTP	Şayet bir posta sunucusu çalıştırıyorsanız açın. Aksi takdirde kapatın.
80	HTTP	Eğer kendiniz bir web sunucusu çalıştırıyorsanız gereklidir. Bu durumda açabilirsiniz.
110	POP3	Şayet bir posta sunucusu çalıştırıyorsanız açın. Aksi takdirde kapatın.
135, 137, 138, 139, 445	Windows uzak hizmetleri (NetBIOS ve RPC)	Sadece yerel ağ için gereklidir. Kesinlikle kapatın.
1.214	Kazaa Lite	Sadece Kazaa kullanıyorsanız açmalısınız.
1.755	Microsoft Media Player	İnternetteki bazı yayın sunucuları bu portu kullanırlar. Kapatmak daha güvenlidir.
1.863	Microsoft MSN Messenger	Messenger çalışmaya devam edeceği için düşünmeden kapatabilirsiniz.
4.661, 4.662, 4.665, 4.672	eMule	Şayet eMule kullanıyorsanız açın.
5.050	Yahoo-Messenger	Yahoo Messenger çalışmaya devam edeceği için düşünmeden kapatabilirsiniz.
5.190	ICQ, AIM	Gönül rahatlığıyla kapatabilirsiniz. ICQ ve AIM çalışmaya devam eder.
6.881 bis 6.889	BitTorrent	Sadece BitTorrent kullanıyorsanız açmalısınız.

Posta istemcileri Vs.

Hacker, Windows'ta kullanabileceği bir açık bulamazsa PC'nizde kurulu olan çok sayıdaki yazılımı kontrol etmeye başlar. Bunlar arasında en çok ilgi görenler posta istemcisi Outlook ve Internet Explorer'dır.

VBA, tüm Microsoft programlarını tehlikeli kılıyor

Kullanıcılar, tüm Office uygulamalarına Visual Basic for Applications (VBA) programlama dili yardımıyla ek fonksiyonlar geliştirebilirler. Programcı lütuf, kullanıcı içinse bir lanet. VBA'daki bir açık, Office uygulamalarının risk taşımasına neden oluyor. Bunun arkasında da ünlü Buffer Overflow (Bkz. kutu 54) programlama hatası yatıyor.

Saldırı: Deneme saldırısını basit bir Word dokümanı ile gerçekleştiriyoruz. Bunun için de kısa süre içerisinde internetten, kolaylıkla değiştirebileceğimiz bir Exploit bulduk. Ardından bir Word dokümanı oluşturduk ve *Ekle / Nesne* komutunu kullanarak içerisine bir "MSPropertyTreeCTl Class" gömdük. Bu, VBA'da düğmeler gibi nesnelerin özellikleri için pencere hazırlayan bir ActiveX kontrolü. Bu nesne Word'den benzeri olmayan bir tanımlama numarası alır.

Ardından Ultra Edit (◎ eCHIP-Code Hacker), **www.ultraedit.com** gibi bir Onaltılık (Hex) editör alıyoruz. Bunun yardımıyla program kodundaki belirli bir noktaya gidiyoruz, buraya eklenen Object ID kodunun yerine Exploit Code'u yazıyor ve belgeyi kaydediyoruz. Ardından bu belgeyi bir arkadaşımıza gönderiyoruz ve doküman açıldığı anda yaptığımız değişiklik kendisini göstererek Word'ün çökmesine neden oluyor. Ayrıca hata mesajını da kendi istediğimiz gibi değiştirerek kendi imzamızı attık. Saldırganlar, buraya asıl zarar verecek olan kodu gösteren bir atlama komutu yazarlar.

Savunma: Burada da zamana karşı bir yarış söz konusu. Kullandığınız Office paketinizi Microsoft'un web sayfasındaki servis paketleri ve en yeni güncellemeler ile donatmalısınız. Eğer Office 2003 kullanıyorsanız güvenli taraftasınız demektir. Eski sürümler, hatta Service Pack 2 yüklü Office XP bile risk altında.

Outlook, Outlook Express: Ağdaki tehlikeli mektuplar

Outlook veya Outlook Express, virüslere ve Truva atlarına bilgisayarınızın kapısını aralıyor. Bunun nedeni, Microsoft'un HTML ve script dillerinin iletilere eklenmesine imkan tanıması. Bu, iletileri renkli ve eğlenceli hale getirdiği gibi, aynı zamanda daha da tehlikeli kılar. Microsoft hiç değilse güvenlik gerekçesiyle iletilerde EXE dosya bulunmasını standart olarak engellemiş. Firmanın tüm güvenlik açıklarını doldurması çok uzun sürmeyeceğe benziyor. Kullanıcıların söz konusu sinsi iletileri bazı durumlarda kesinlikle açmaması gereklidir. Bunların içerdikleri scriptler sadece önizleme modunda bile aktif hale geçebilir.

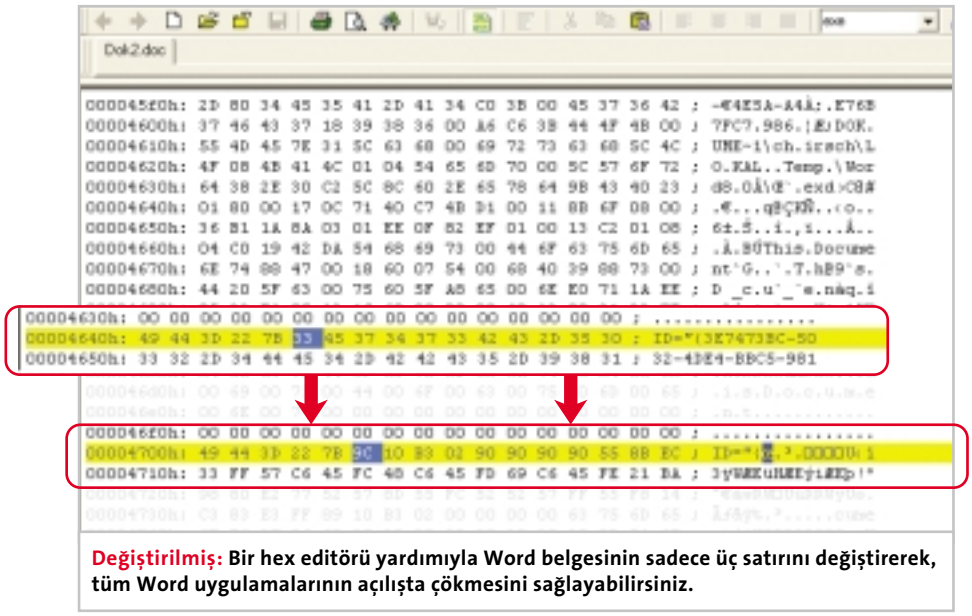

Değiştirilmiş: Bir hex editörü yardımıyla Word belgesinin sadece üç satırını değiştirerek, tüm Word uygulamalarının açılışta çökmesini sağlayabilirsiniz.

Saldırı: Bunu canlı olarak yaşamak istiyor ve bunun için başka bir Exploit'ten faydalanıyoruz. Bu seferki kurbanımızda "ftp.exe" açılacak. Ancak Exploit teorik olarak zararlı kodları da çalıştırabiliyor.

İlk olarak HTML biçiminde bir ileti oluşturuyoruz. Bunun kaynak kodu içerisine de bir XML kodu gömüyoruz. Bunun için illaki HTML düzenlemek zorunda değiliz. Biz internetten bulduğumuz bir Perl programını rahatlıkla istediğimiz gibi değiştirdik ve bunun sonucunda çok sayıda e-posta bombası hazırladık. Her şey yolunda gitti ve e-postayı gönderdiğimiz kişi mesajı açtığı zaman Windows FTP aracı "sihirli bir el" tarafından çalıştırıldı. Perl script'i sayesinde gönderme işlemi de otomatik olarak gerçekleştiği için e-posta bombardımanını başlatmak çok kolay.

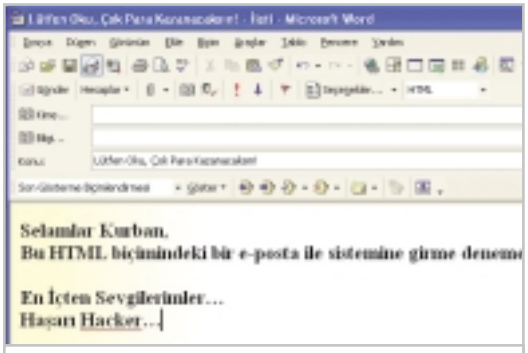

Şık ama tehlikeli: HTML iletilerinin kodları arasında, Outlook'un düşünmeden çalıştıracağı virüsler bulunabilir.

Saldırı: Pegasus Mail (◎ eCHIP-Code Hacker), **www.pmail.com** gibi başka bir e-posta istemcisi kullanmalısınız. Eğer Outlook'tan vazgeçmek istemiyorsanız önizleme modunu devre dışı bırakmalısınız. Bu fonksiyonu kapatmak için birçok Outlook sürümünde *Görünüm / Önizleme Bölmesi* ve Outlook 2003'te de *Görünüm / Okuma Alanı / Kapat* komutunu çalıştırmalısınız.

Windows XP, Internet Explorer: Her şey yamalı mı? Dikkat!

Microsoft'un güncellemelerine rağmen, yabancı EXE dosyalarının PC'ye yerleştirilmeleri ve çalıştırılmaları özel bir yetenek gerektirmediği için Internet Explorer hala açıklara sahip. Söz konusu program- →

VİRÜS SALDIRILARI: TEMEL BİLGİ

» Ünlü Buffer Overflow hatası böyle oluşuyor

Blaster, Code Red, Slammer, bu solucanların tamamı aynı programlama hatasını, yani ünlü "Buffer Overflow"u kullanıyorlar. Bu tür güvenlik açıklarını kullanan virüslerin yazılması için gerçekten çok derin temel bilgiye ihtiyaç var. Script-Kiddies, yani sistemlere girmek için daha önceden yazılmış herhangi bir script kullanan gençler tabii ki daha az hasara neden olurlar. Ancak tecrübeli bir Hacker ne yaptığını tam olarak bilir ve bu durumda gerçekten tehlikeli saldırılar ortaya çıkabilir. Bu tür virüsler ev PC'lerinden daha çok web sunucularını veya veritabanlarını hedef alırlar. Nitekim Code Red, Internet Information Server'a saldırıyor ve Slammer ise SQL veritabanlarını hedef alıyordu. Zararlı kodlar özellikle internet mağazaları gibi ekonomi ile ilişkili alanları hedef alıyorlar. Ancak asıl şaşırtıcı olan, Buffer Overflow'un en eski saldırı yöntemlerinden biri olması. 1996 senesinden beri bu konuda dokümantasyon mevcut.

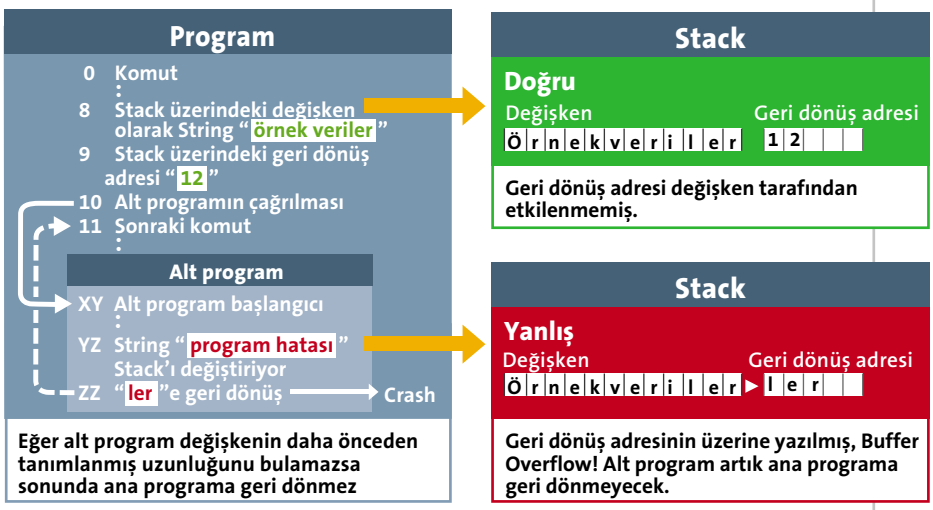

Neden hemen hemen tüm kodlarda bu tür bir açık bulunuyor? En önemli neden programların çok geniş olması ve bu nedenle birçok kişi arasında paylaşılması. Böylece kişisel kontroller sırasında dikkat çekmeyen, ancak önlenemeyen hatalar ortaya çıkıyor. Özellikle Microsoft gibi yazılım devlerinde bu durumla sıkça karşılaşılıyor. Nitekim ESA (Avrupa Uzay Ajansı) gibi uzay araştırması yapan bir kurum da bu sorundan kaçamadı. Bunun sonucunda, programı Buffer Overflow tarzı bir hata veren Ariane roketi 1996 yılında kendi kendini imha eti ve ESA yaklaşık olarak yarım milyar Euro kayba uğradı (Bilgi için: **http://www.aix.gsi.de/~giese/swr/ariane5.html**).

Buffer Overflow'da ne oluyor? Burada değişkenlerin ve rutinlerin türü etkili olur. Çalıştırılan tüm programlar, değişkenlerin, yani çalışma sırasında oluşturulan verilerin hafızanın sonunda saklanmasına rağmen hafızanın başına yazılırlar. Söz konusu ikinci bölüm "Stack" olarak adlandırılır.

Programcılar, sık kullanılan rutinleri alt rutinler olarak saklarlar ve bu sayede, uygulama ihtiyaç duyduğunda bunları rahatlıkla çağırabilir. İşlemci, bir alt rutini (sub routine) çalıştırdıktan sonra ana programa geri döner. Bu nedenle stack'ten daha önce oluşturduğu geri dönüş adresine ihtiyaç duyar. Sorun bu sırada ortaya çıkar. Eğer programcı bir değişken için çok küçük bir hafıza alanı (Buffer) ayırdıysa bir geri dönüş adresinin üzerine yazılabilir ve bunun sonucunda geri dönüş gerçekleşmeyeceği için sistem çöker. Bir hacker, bu çökme ile yetinmez ve ve başka bir değişkeni kendi bilgileri ile doldurmak için, kontrol edilmeyen bir değişkene ne kadar veri yazması gerektiğini tespit eder. Geri dönüş adresi özellikle ilginçtir. Eğer Hacker mantıklı bir şekilde bu adresin üzerine yazmayı başarırsa program akışını değiştirebilir ve kodun başında bir Trojan gösterebilir.

ların çok büyük zararlara yol açabilmesi korkunç bir durum. Deneme için Web üzerinden bir Exploit çalıştırdık.

Saldırı: Exploit ilk olarak C:\WINDOWS\PCHEALTH\HELPCTR\System\panels klasöründeki yerel CONTEXT.HTM dosyasını bir IFrame (başka bir web sayfasına gömülmüş HTML sayfası) içerisinde yüklüyor. Böylece Exploit, daha az sınırlamaya sahip olan "Yerel Intranet" güvenlik alanına sızıyor.

Diğer bir hata ise güvenlik alanının değiştirilmesine gerek kalmadan internet üzerinden bir Java script çalıştırılmasına imkan tanır. Üçüncü bir hata sayesinde de PC üzerine bir EXE dosyası yerleştirilebiliyor ve herhangi bir güvenlik sorgusu olmadan kendi başına çalıştırılıyor. Bu konu ile ilgili bir tanıtımı **www.safecenter.net/UMBRELLAWEB4/1stCleanRC/index.html** adresinde bulabilirsiniz.

Savunma: Opera (◎ eCHIP-Code Hacker), **www.opera.com** gibi bir web tarayıcısı kullanın. Birçok Hacker, en çok kullanılan tarayıcı olmasından dolayı Internet Explorer üzerinde çalıştığı için bu alternatif programda daha az saldırı gerçekleşir.

Internet Explorer: Gizlice kaçırılan sörfçüler

"Web Hijacker"lar, siz daha farkına varamadan kaçırılmanıza neden olabilir. Internet Explorer'daki bir hata bunu mümkün kılıyor. Sözde Amazon'u gösteren bir bağlantıya tıkladığınızı sanıyorsunuz ancak bunun yerine sahte bir web sayfasına yönlendiriliyorsunuz. Amazon parolanız gibi çok önemli olabilecek bilgilerinizi farkında olmadan bu sayfaya giriyorsunuz.

Bunun için kullanılan yöntem ise çok basit. Hijacker, herhangi bir web sayfasını alır, bunu UltraEdit gibi bir onaltılık sayı editörü ile açar ve aşağıdaki satırları ekler:

```
<a·href="http://www.hijack.deX@
www.chip.com.tr">www.chip.com.tr</a>
```

Hacker daha sonra [Ctrl]+[H] tuş kombinasyonunu kullanarak onaltılık moduna geçer, buradaki büyük "X" harfini seçer ve sahip olduğu "58" onaltılık değerini "01" ile değiştirir. Son olarak kaynak kodu HTML biçiminde kaydeder. Yukarıda anlatılan işlemleri, maalesef herkes rahatlıkla gerçekleştirebilir.

Savunma: Derginin tamamlanmasına kadar bununla ilgili herhangi bir yama mevcut değildi. En güvenli yol yine de Opera gibi bir web tarayıcısı kullanmak olacaktır.

Online bankacılık

İnternet bankacılığı kullanıcılarının sayısı her geçen gün artıyor. Bankalar da ücretsiz hizmetler ve çeşitli hediyeler ile bu hizmetin daha da yaygınlaşmasına çalışıyorlar. Ancak paranız internette güvenli değil.

PIN/Şifre: Truva atları, online bankacılık bilgilerinizi iletiyor

İnternet üzerinden işlem yapan bankalar genellikle güvenlidirler. Aksi takdirde milyarca liralık zarar tazminatı davalarını göze alıp da online bankacılık hizmeti vermeleri söz konusu dahi olamazdı. Ancak biraz yaratıcılık ve suç niyeti, hesabın saldırılardan etkilenmesini sağlayabilir.

Saldırı: Tabii ki kendimizi herhangi bir ceza ile karşı karşıya bırakmak istemiyoruz ve bu nedenle sadece hayali bir senaryo üzerinde fikir geliştiriyoruz. Örneğin, senaryomuz şöyle görünebilir. Bir gökdelenin merdiven sahanlığında basamakların üzerinde, posta kutusuna sığmayacak kadar büyük bir Amazon kutusu görüyoruz. Online müşteriler arasından bir kurban bulundu. Hemen telefona sarılıyor; sorun çıktığı ve banka bağlantısını kontrol etmek zorunda olduğumuz bahanesi ile müşteriyi arıyoruz.

Eğer bir para cüzdanı bulmuş olsaydık söz konusu sanal kurban hakkında daha ayrıntılı bilgiye de sahip olabilirdik. Bu durumda sadece hesap kartına bakmak yeterli olurdu. Artık ismini, adresini ve banka bağlantısını biliyoruz.

Ancak hala IP adresi eksik. Bu bilgiye ise ya W-LAN saldırısı ya da bir ICQ bağlantısı üzerinden ulaşabiliriz. Saldırı silahımıza giden yolu neredeyse tamamladık. Potansiyel kurbanımızın sistemine bir Truva atı yerleştiriyoruz. Bu, Windows'un sahip olduğu ve girilen URL'nin Web'deki hangi IP adresine ait olduğunu gösteren yerel Host dosyasını değiştiriyor. Böylece bankanın URL'sini kendi sunucularımızdan birine yönlendirebilir ve daha sonra banka sunucusuna geri gönderebiliriz. Bu sayede de her şeyden habersiz banka kullanıcısının PIN numarası veya kullanıcı kodunu rahatlıkla ele geçirebiliriz.

Artık kullanıcı bankasına bağlandığı zaman "Havale" düğmesine tıkladığında parasını yatırdığı bankanın işlem aracına değil, bunun yerine, online banka ile tıpatıp aynı olan kendi oluşturduğumuz araca ulaşacaktır. PIN kodunu zaten sisteme girdiğinden beri biliyoruz. Şimdi sadece TAN'a (Transaction number) veya diğer bir deyişle işlem şifresine ihtiyacımız var. Bunun için kullanıcının, kendi hazırladığımız sayfaya girdiği şifreyi rahatlıkla elde edebilir ve bunun sonucunda kullanıcıya bir hata mesajı geri gönderebiliriz. Artık kullanıcının bankacılık işlemlerini gerçekleştirmek için ihtiyacı olan PIN ve TAN bilgilerine sahibiz.

Savunma: Gökdelen casusluğu veya cüzdan hırsızlığına rağmen asıl tehlikeyi yaratanlar Truva atı araçlarıdır. Bu nedenle bilgisayarınızı, bu tür dosyaları ayırt edebilen güvenlik duvarı programları ile mutlaka korumalısınız. Etkili diğer bir korunma şekli ise işlem parolalarınızı, banka sizden istemeden düzenli olarak değiştirmek ve bankaların güvenlik uyarılarına harfiyen uymak.

! Dikkat: Bazı programlar kullandığınız parola ve şifrelerin listesini tutmak isterler. Bunu asla yapmamalısınız! Kullanıcı isminizi kesinlikle güvenli olduğunu düşündüğünüz bir yerde tutmalı ve şifrelerinizi de aklınızda saklamalısınız. Bunun haricinde bazı bankalar internet üzerinden yapılan işlemler için sınır koymanıza imkan tanırlar. Bu sayede en azından tüm birikiminizin çalınmasını engelleyebilirsiniz.

Yanlış gösterge: Korsanlar, bankaların veya online mağazaların formlarını taklit ederek kullanıcılara buraya yönlendirebilir ve böylece istedikleri bilgiye ulaşabilirler.

HACKER ENGELİ

» Doğru parolayı bulmanın yolları

Güvenlik söz konusu olduğu zaman şifrelemenin ne kadar önemli olduğunu Julius Sezar da biliyordu. Ancak o oldukça basit bir kod kullanıyordu. Şifreleme için tüm harfleri daha önceden belirlenen bir sayı kadar alfabe içerisinde kaydırıyordu. Örneğin, her bir harf bir adım ilerletildiğinde "Julius" ismi "Kümjüt" kelimesine dönüşüyordu. Günümüz bilgisayarları için bu kodu çözmek oldukça kolay.

CHIP, her şeye rağmen sadece aklınızda tutmanız gereken güvenli parolalar bulmak için dikkat etmeniz gereken ipuçları veriyor:

- Harfleri ve sayıları bir arada kullanın. Eğer izin veriliyorsa noktalı harfler ve özel karakterler de kullanabilirsiniz.
- Ezbere şiir biliyor musunuz? Eğer cevabınız evetse parolanızı oluştururken şiirin ilk altı veya sekiz kelimesinin baş harflerini kullanın.
- Klavye üzerinde "QAZSE" gibi bir şablon oluşturun. Bu harflerin dizilişi "V" harfine benzer.
- "Social Hacking" yönteminden etkilenmemek için sizinle ilişki kurulabilecek olan arkadaşlarınızın, hayvanlarınızın veya şehirlerin isimlerini kullanmaktan kaçının.

HBCI: Dijital kasanızın kapısını disket açıyor

Home Banking Computer Interface ile online bankacılık, kısaca HBCI, özellikle güvenli bir yöntem olarak tanıtılıyor, haklı ancak kullanıcı eğer yanlış taraftan, yani kart okuyucusundan tasarruf yapmaya kalkarsa bunun sonucunda bazı güvenlik açıkları ortaya çıkacaktır.

HBCI, bir disket veya yonga kartı üzerinde saklanan şifrelenmiş bilgilere dayanır. Maddi nedenlerden ötürü, yonganın banka tarafından onaylanması gereklidir, müşteriler disketin kullanıldığı bedava çözümü tercih ederler. Bu sayede kart okuyucusundan yaklaşık olarak 25 Euro tasarruf edilebilir. Ancak bir saldırgan yine Truva atı kullanarak hassas bilgilerini-

ze ulaşabileceği için bu seçim çok ciddi sonuçlar ortaya çıkarabilir.

Saldırı: HBCI disketlerinin güvensiz olduğu ve bunun sonucunda ortaya çıkabilecek kaos, ilgili tüm tartışmalarda açıkça ortaya konmuştur. CHIP, bununla ilgili bir saldırıyı ortaya çıkardı. Bunun için kurbanın bilgisayarına yine Truva atı yerleştirilmesi gerekiyor. İlk olarak PIN'i elde ediyoruz. Bu bilgi klavye kullanılarak girildiği için Truva atı klavye hareketlerini kaydediyor ve elde ettiği bilgileri bize gönderiyor. Tüm bilgiler kurbanın HBCI disketinde saklı. Ancak buna nasıl ulaşabiliriz? Çok basit, tabii ki bizim casusumuz olan Truva atı, ihtiyaç duyduğumuz tüm bilgiyi bize gönderecek. 1.44 MB, trafiği hiçbir şekilde etkilemeyecek kadar hızlı bir şekilde aktarılabilir.

Savunma: Truva atlarının bilgisayarınıza ulaşmasını engellemek için virüs tarayıcısı ve güvenlik duvarı kullanmak standart güvenlik önlemleri arasındadır. Bunun haricinde, disket yerine mutlaka bir kart okuyucusu kullanmalısınız. Bunun için üzerinde klavyesi bulunan bir cihaz almanız daha iyi olacaktır. Bu tür cihazların fiyatı yaklaşık olarak 40 Euro ve direkt olarak bu hizmeti veren bankalardan satın alınabilir. Bu cihazların en büyük avantajları kendi klavyelerine sahip oldukları ve Truva atlarının bu cihazlara erişmeleri mümkün olmadığı için girdiğiniz PIN numarasının tespit edilememesi. Ayrıca bu kart okuyucuları girdiğiniz bilgileri de doğrudan şifreliyorlar.

Güvenlik: **HBCI ile online bankacılık biraz zahmetli olabilir, ancak PIN veya şifre girmeye kıyasla çok daha güvenli bir yöntem.**

Disketlerin ayrıca çok büyük başka bir dezavantajı daha var. Bunlarda PIN numarası üç kere arka arkaya yanlış girildiği zaman çalışılmasını engelleyen bir güvenlik mekanizması mevcut değil. Buna karşılık yonga kartları üç kere yanlış bilgi girilmesi sonrasında kendilerini kullanılmaz hale getirirler.

Paylaşım ve sohbet

P2P paylaşım araçları genellikle portların açık bırakılmasını ve güvenlik duvarı yazılımlarının kapatılmasını gerektirir. Ancak bu istekler saldırılar için açık davet çıkartmak anlamına geliyor.

ICQ ve diğerleri: IP hilesi sayesinde açık kalan kapı

Anında mesajlaşma yazılımları, kesinlikle en yaygın kullanılan program türüdür. Ancak ICQ, popülerliği sayesinde sohbetçilerin bilgisayarlarına erişmek isteyen saldırganların da dikkatini üzerine çekiyor.

Saldırı: İş arkadaşlarımızdan biri ICQ üzerinden sohbet ederken bir kullanıcı geldi ve kendisini bağlantılar listesine eklemesini istedi. Arkadaşımız, tuzağımıza düşerek kendisini tanımadığını ve ICQ numarasını nereden elde ettiğini sordu. Bu sorunun cevabı çok basit: Tabii ki bizden, çünkü aslında konuştuğu kişi zaten biziz. Bu tür iletiler bot'lar kullanılarak rastgele ICQ numaralarına gönderilirler. Bu seferki kurbanımız diğer arkadaşları ile derin bir sohbete daldığı için bizi hemen listesine ekliyor.

Haftalar sonra ICQ üzerinden bir resim gönderiyoruz. Arkadaşımız uzun zamandır konuştuğu kişiyi merak ettiği için resmi hemen açıyor. Ancak bu çift tıklama sayesinde artık parolalarını çalacak olan bir Truva atı aracını da arka planda etkinleştirdiğini hiçbir şekilde fark etmiyor. Ayrıca dosya transferi sırasında IP adresini de görebildik ve daha önceden 46'da anlattığımız gibi NetBIOS üzerinden de saldırmaya başladık. Bunun sonucunda arkadaşımız aslında hiçbir şey satın almamış olmasına rağmen yüklü bir Amazon faturası ile karşı karşıya kaldı.

Savunma: İlk olarak tanımadığınız kişilerin mesajlarına cevap vermemelisiniz. Bu nedenle özelikle şüphelendiğiniz yabancıları hemen Ignore listesine ekleyin. Bunun için kullanıcı ismi veya ICQ numarasına bir kere tıklayın ve ardından açılan nesne menüsündeki *Add to Ignore List* komutunu çalıştırın. Artık en azından bu numaradan hiçbir ileti almazsınız. Ancak yabancıların engellenmesi daha önemli bir güvenlik önlemi. Bunun için de *Main* düğmesine tıklayın ve *Preferences and Security* komutunu çalıştırın. Buradaki *Spam Control* başlığı altındaki tüm seçenekleri resimdeki gibi işaretleyin. Yaptığınız değişiklikleri onaylamak için son olarak *Apply* düğmesine tıklayın. Artık hiçbir yabancı mesaj ile karşı karşıya kalmayacaksınız

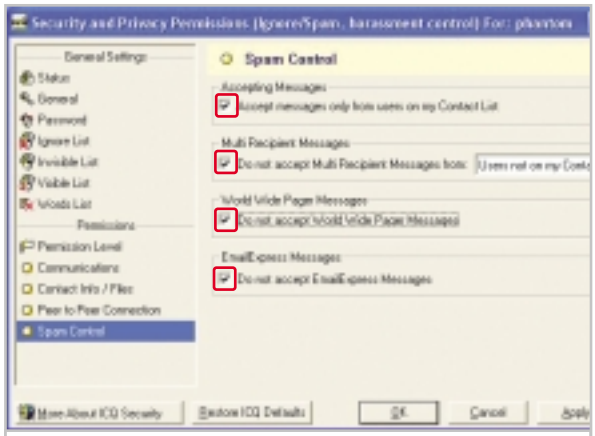

Ayarlar: **ICQ'da sadece tanıdığınız insanlar ile sohbet etmek için yukarıdaki seçenekleri mutlaka işaretlemelisiniz. Böylece saldırganları uzak tutabilirsiniz.**

Ayrıca *General* altındaki *My authorisation is required before users add me to their Contact List* seçeneğini de işaretlemelisiniz.

Paylaşım araçları: IP adresiniz yayınlanıyor

Dosya paylaşım araçları iki bakımdan tehlike arzediyor. Bunlardan birincisi, veri akışına izin verebilmek için güvenlik duvarı korumanızı devre dışı bırakmak zorunda olmanız. Diğeri ise bilgisayardan veri alan kullanıcının kaynak PC'nin IP adresini görebilmesi. Eğer IP adresi tespit edilir ve yanlış ellere düşerse saldırganlar 46'da anlatılan yöntemleri kullanabilirler.

Bunun için güvenlik duvarı korumanızı en azından dosya paylaşım istemcisi çalışmadığı zamanlarda etkinleştirmelisiniz. Ayrıca, bilgisayarınıza kaydedilen dosyaları, henüz paylaşım ağından indirilirken kontrol eden bir anti virüs programını kesinlikle kullanmalısınız.

Kablosuz ağlar

W-LAN gerçekten pratik bir teknoloji. Masaüstü PC'si çalışma odasında, dizüstü bilgisayar ise oturma odasında dururken, veri alışverişi hiçbir kabloya gerek kalmadan W-LAN Router üzerinden gerçekleşir. Ancak kablosuz ağlar saldırılara maruz kalabiliyorlar.

WEP şifrelemesi: 64 bit hızlı bir şekilde aşılabilir

Ağlar, tüm sürücü ve dosyalarınıza erişime izin verirler. Özellikle W-LAN, şifreleme kullanılmadığı zaman tamamen savunmasızdır.

Saldırı: İş arkadaşımızın yan büroda kablosuz ağ kullandığını biliyoruz. Bunun için bir dizüstü PC'yi açıyoruz. W-LAN yazılımı, etrafta kullanabileceği bir ağ olup olmadığını kontrol ediyor ve hemen buluyor. Bulduğumuz ağın bizim için en güzel tarafı ise şifreleme kullanılmaması. Artık arkadaşımızın ağı üzerinden, hiçbir ücret ödemeden sörf yapabiliriz. Bu durum transfer edilen veriye dayalı bir tarifede, yüksek faturaların gelmesine neden olabilir. Ayrıca dosya paylaşımlarını da kontrol ederek "ev sahibimizin" bilgilerine de rahatlıkla ulaşabiliriz.

Savunma: Sahip olduğunuz W-LAN'ı mutlaka şifrelemelisiniz. Bunun için Router ve W-LAN üzerinden bağlanan bilgisayarlarınızda WEP (WEP = Wired Equivalent Privacy) şifrelemesini 128 bit olarak etkinleştirmelisiniz. Bunun için ister konfigürasyon yazılımı kullanabilir, ister şifrelemeyi Windows XP altından etkinleştirebilirsiniz. Bunun için bağlantının görev çubuğu üzerindeki simgesine tıklayın ve açılan nesne menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Burada, Windows'un kablosuz ağ konfigürasyonu seçeneğini görebilirsiniz. Söz konusu şifreleme de buradan rahatlıkla ayarlanabilir.

! DİKKAT: Yeni satın alınan bir Router'ın şifrelemesi, IEEE802.11 standardı böyle gerektirdiği için standart olarak devre dışı olarak gelir.

Kolayca aşılan bir WEP şifrelemesinin kendisinin saldırganlara bir yol açmasını engellemek için Router ayarlarından sadece kendi bilgisayarınıza erişim hakkı verebilirsiniz. Bunun için Router'ın konfigürasyon aracına PC'nizin ağ kartının MAC adresini girmeniz yeterli olacaktır. MAC adresini öğrenmek için *Başlat* menüsündeki *Tüm Programlar / Donatılar / Komut İstemi* komutunu ve "netstat –a" komut satırını çalıştırın.

Router ayrıca ağınızın ismini, yani SSID'sini gizleme imkanı da sunar. Bu sayede diğer kablosuz sörfçüler ağınızı göremezler ve dolayısıyla sisteminize girmek gibi bir düşünceye kapılamazlar. Birçok cihazda bunun için kullanılan seçenek *SSID Hide* (SSID, Service Set Identifier) ismindedir.

Router: Şifreleme protokolleri Access Point'in Firmware'i içerisinde gizlidir. Güvenlik düzeyi güncellemeler ile ciddi oranda artırılabilir.

Şu anda ağınız kağıt üzerinde oldukça güvenli bir hale geldi, ancak WEP protokolünde halen bir açık var. WEP, aktarım sırasında her bir veri paketini şifreler. Ancak WEP algoritmasındaki bir hata nedeniyle bu paketlerden bazıları "güvensiz paket" olarak adlandırılan şekilde aktarılırlar. Bu, saldırganların ağ anahtarınızın ilk üç karakterini okumalarına imkan tanır.

Bu noktada WPA (Wi-Fi Protected Access) standardı yardımcı olur. Yeni Router'lar kendilerinden WPA ile sunuluyorlar. Ancak eski kullanıcıların da panik yapmasına gerek yok, çünkü bu cihazlar da Firmware güncellemeleri sayesinde daha güvenli hale gelebilirler. Sahip olduğunuz Router için doğru ve en yeni Firmware güncellemesini üreticinin web sayfasında bulabilirsiniz.

WPA nasıl çalışır? WPA, sizin oluşturduğunuz ağ parolasının haricinde TKIP (Temporal Key Integrity Protocol) protokolü yardımıyla korunan geçici başka parolalar da oluşturur. WPA, şimdiden bir sonraki W-LAN standardı IEEE802.11i ile de uyumlu.

Bu ayki sayımızda ayrıca 94'te yer alan ADSL W-LAN kurulumu yazısında kablosuz ağ güvenliği ile ilgili pratik ipuçları ve adım adım kurulum rehberi bulabilirsiniz.

SG - FK - VP - SR

/ Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

KABLOSUZ FARE VE KLAVYELER

» Yazarken ve tıklarken güvenlik açıkları

Kablosuz fareler ve klavyeler şık görünüme sahipler ve fiyatları da kablolu akrabalarına kıyasla çok pahalı değil. Kullanıcılar bu cihazlar sayesinde bilgisayarlarından metrelerce uzaktan masaüstündeki imleçlerini hareket ettirebilir ve metin girebilirler. 2001 yılında Almanya'daki bir bankada inceleme yapan güvenlik firması Daten-Treuhand.de bir klavye ve CB kablosuz bağlantı cihazı ile banka çalışanlarının girdikleri bilgilerin gayet rahat bir şekilde okunabileceğini ortaya çıkarmış.

Sorun, ayrıntılarda gizli. Kablosuz klavyelerdeki tehlike her şeyden önce kullanılan frekans bandına bağlı. Bileşenler, ISM frekans talimatlarına uygun olarak 433 MHz bandını kullanıyorlar. Buradaki problem, söz konusu frekansın, bilgisayar bileşenlerinin haricinde kablosuz kulaklık veya garaj kapısı uzaktan kumandaları gibi birçok farklı cihaz tarafından da kullanılması. Ayrıca bu frekansta amatör radyocularla da karşılaşılabilir. Kısacası gerekli donanımlar hemen tüm elektronik mağazalarından temin edilebilecekleri için güvenliğin sağlanması mümkün değil. Ancak kablosuz fare ve klavyelerin sinyal şiddeti sadece mikro watt seviyesinde olduğu için, sinyallerin maksimum 3 ile 4 metre arasında etkili olması olumlu bir etken. Bu durumda izinsiz dinleyicilerin oldukça yakında olmaları gerekiyor. Klavyelerin bilgileri şifreli olarak göndermesi de avantaj sağlayabilir. Cherry Cymotion veya Logitech Cordless Desktop Deluxe Optical bu tür şifreli cihazlara örnek olarak gösterilebilir.

»Firewall ve virüs koruması – Bilgisayarınız bombaya karşı zırhlı

Güvenlik duvarınız ve virüs tarayıcısı el ele verip saldırganları sisteminizden uzak tutabilirler. Bu tür bir takımın elemanları olarak Outpost Firewall ve AntiVir kullanılabilir. Bu programların en büyük avantajları ise herhangi bir ücret ödenmesine gerek kalmadan eksiksiz olarak çalışmalarıdır. Her iki programı da eCHIP'ten (◎ eCHIP-Code Hacker) yükleyebilirsiniz.

Etkili bir koruma elde etmek için programları nasıl kurmanız gerektiğini bu kısa atölye yazısı içerisinde bulabilirsiniz.

BAĞLANTILARIN ENGELLENMESİ

İlk olarak Outpost Firewall programını kurun. Program kurulduktan sonra tüm portları otomatik olarak kapatır ve böylece internete bağlanmak isteyen tüm programları engeller. Örneğin, web tarayıcınızı çalıştırdığınız zaman *Create Rule* iletişim penceresi ekrana gelir. Outpost'un ileride bu programa nasıl davranması gerektiğini buradan belirleyebilirsiniz. Kullandığınız browser için *Create rule and/or use preset* seçeneğini işaretleyin ve yanındaki listeden *Browser* öğesini seçin. Diğer programlar için de burada sunulan uygun profillerden birini seçebilir veya kendiniz yeni bir kural dizisi oluşturabilirsiniz. Eğer açılan listeden *Other* öğesini seçerseniz uygun iletişim penceresine yönlendirilirsiniz. Outpost, genellikle işe yarar ayarlar sunuyor. Uygulamanın tamamen serbest bırakılması ise kesinlikle tavsiye edilen bir durum değildir. Eğer söz konusu programı yeteri kadar tanımıyorsanız tamamen engellemelisiniz.

Şayet bir program için oluşturduğunuz kuralı ileride değiştirmek isterseniz Options/Application komutunu çalıştırın. Buradaki listeden istediğiniz programı farklı güvenlik profillerine taşıyabilir veya Edit düğmesine tıklayarak kuralları değiştirebilirsiniz.

PAYLAŞIMLARIN SINIRLANMASI

Eğer NetBIOS'dan vazgeçemiyorsanız Outpost, ağdaki kaynaklara erişimin sınırlandırılması konusunda yardımcı olacaktır. Aslında güvenlik duvarı tüm NetBIOS paketlerini standart olarak engelliyor. Şayet sadece yerel ağ içerisindeki PC'lerin bilgisayara erişmesi gerekiyorsa aşağıdaki işlemleri uygulamalısınız: *Options / System* komutu ile açılan pencerede *NetBIOS* başlığı bulunur. Buradaki *Allow NetBIOS communication* seçeneğini işaretleyin ve hemen yanındaki *Settings* düğmesine tıklayın. Takip eden *NetBIOS Address* iletişim penceresinde güvenlik duvarı korumasını alan adı isimleri, IP adresleri veya adresi alanları için açabilirsiniz. Yerel ağlar normalde »192.168.0.0 (255.255.255.0)«, »172.16. 0.0 (255.255.0.0)« veya »10.0.0.0 (255.0.0.0)«.

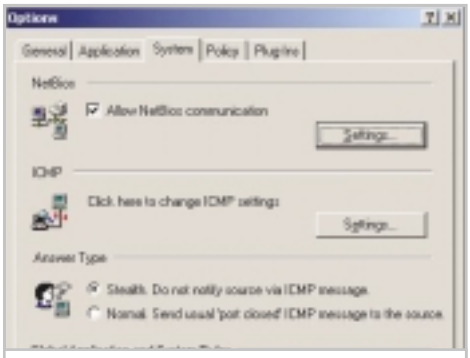

Yerel matador: Küçük ağlarda NetBIOS ile çalışmaya devam etmek isteyebilirsiniz. Sadece internet ile haberleşmeye izin verilmez.

ACTIVEX VS. DEVRE DIŞI

Programın ana penceresindeki ağaç yapısındaki *Plug-Ins* başlığı altında *Active Content* öğesi bulunuyor. Buradan, HTML haricinde hangi web sayfası bileşenlerinin yükleneceğini belirleyebilirsiniz. Bunun için farenin sağ tuşunu kullanarak *Active Content* üzerine tıklayın ve *Enable Web Blocking* seçeneğini işaretleyin. Ardından *ActiveX Controls/Disable* komutunu kullanarak Active X'i de devre dışı bırakmalısınız. Aynı işlemi *Referers* ve *Java, Visual Basic Script* için de gerçekleştirmelisiniz. Bu sayede en önemli açıkları kapatmış oldunuz. Ancak bunun sonucunda bazı önemli içeriklerin de görüntülenmesi engellenecektir. Güvenlik için ödediğiniz küçük ama etkili bir bedel.

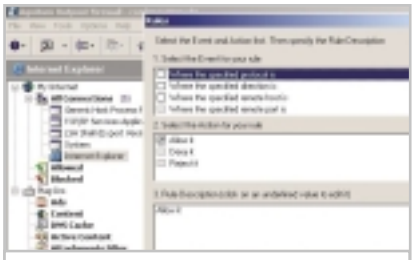

Trafik kuralları: Outpost, tanımlayamadığı her web bağlantısı için nasıl davranması gerektiğini soruyor.

ActiveX ve Visual Basic gibi script dilleri geçmişte oldukça ilgi görüyorlardı ve bu dillerin de kendi içlerinde çeşitli güvenlik açıkları var. Referer ise aynı tarayıcı penceresinde bir sonraki sayfayı açtığınız zaman buraya hangi web sayfasından geldiğinizi, web sunucusunun yöneticisine bildiriyor.

E-POSTA SÜZGECİ YAPILANDIRMASI

E-postalardaki dosya eklentileri sadece metin ve resim değil aynı zamanda Truva atı ve dialer araçları da içerebilirler. En iyi Spam korumaları bile zaman zaman görevlerini tam olarak yerine getiremedikleri için, dosya eklentilerinin hiç değilse yanlışlıkla açılmasının önüne geçmek gerekli. Outpost'un ana penceresindeki *Plug-Ins* başlığı altında *Attachment Filter* öğesi bulunur. Bu eklenti üzerine sağ tuşla tıklayın ve açılan nesne menüsündeki *Properties* komutunu çalıştırın. Ekrana gelen penceredeki listede bulunan her bir dosya türü için eklentilere ne yapılması gerektiğini tek tek belirleyebilirsiniz. Buradaki *Specify the file type for your rule* altından hangi dosya türünün söz konusu olduğunu, *Select the action for your rule* altından da dosya eklentisinin yanlışlıkla açılmaması için isminin mi değiştirileceğini, yoksa sadece bir uyarı mesajı mı görüntüleneceğini belirleyebilirsiniz.

VİRÜS KORUMASININ KURULMASI

AntiVir, özel kullanım için ücretsiz ve kullanımı da çok kolay. Program kurulduktan sonra AVGuard adlı küçük program sisteme yükleniyor. Bunu görev çubuğundaki küçük şemsiye simgesinden de görebilirsiniz. Programın sunduğu standart ayarlar yeterli bir korunma sağlıyor. AVGuard, bir virüs, solucan veya Truva atı tespit ederse ekrana bir uyarı mesajı ekrana getirip bu zararlıyla başa çıkabilmek için yapabileceklerinizin bir listesini sunuyor. Ayrıca AVGuard, programın yeniliğini koruması için güncellemeniz gerektiğini düzenli olarak hatırlatıyor. ■

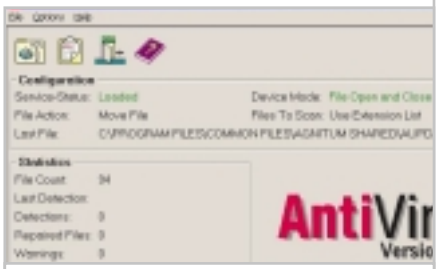

Kontrol altında: AntiVir şüpheli bir dosya ile karşılaştığı zaman kullanıcıyı uyarır ve yapabileceklerini gösterir.

İÇİNDEKİLER

66 **Intel Developer Forum**
İntel'in gelecek planları

76 **Donanım inceleme**
Yeni donanımlar testte

94 **W-LAN ADSL**
Kablosuz internet kurulumu

104 **Test: Inkjet yazıcılar**
Karşılaştırmalı test

118 **Donanım günlüğü**
Donanım dünyasında bu ay

120 **CHIP TOP 10**
En iyi donanımlar

donanım

Sabit diskli yeni DVD kaydedici

Bıktıran reklamları TV'den çıkarın

2004, sabit diske kayıt yapan DVD kaydedicilerin yılı olacak. En yeni kuşak aygıtlar oturma odamızı fethetmeye kararlı görünüyor.

Yalnızca bu yıl dijital video kayıt cihazları pazarında dünya çapında 3 milyar dolar kar elde edileceği tahmin ediliyor. Hatta Frost&Sullivan firmasının piyasa araştırmacıları, bu karın 2007 yılına kadar yaklaşık 9 milyara çıkmasını bekliyorlar. Şimdiye değin bu sektörde DVD'ye kayıt yapan DVD kaydediciler hakimken, rüzgar yavaş yavaş sabit diske kayıt yapan DVD kaydedicilerden yana esmeye başlayacak.

Bu aletlerin teknik avantajları ortada: Filmler, araya giren reklamlar da dahil olmak üzere tümüyle disk üzerine depolanıyor, bir sonraki adımda işleniyor ve bundan sonra reklamlardan arındırılmış haliyle DVD üzerine yazılabiliyor. Sabit diskli DVD kaydediciler ayrıca çok geniş Time Shifting'i (kayıt sırasında görüntünün dondurulabilmesini ve kaldığı yerden izlenebilmesini sağlayan teknoloji) ve daha uzun kayıt sürelerini, kalite kaybı olmaksızın olanaklı kılıyor.

2003 yılında öncelikle Panasonic ve Pioneer Avrupa pazarında baskınken, şimdi birçok büyük üretici bu alanda yeni ürünlerini duyuruyor. Nitekim, örneğin Philips, Consumer Electronics Show'da (CES) Ocak ayında Las Vegas'ta HDRW 720 adlı, Nisan 2004'ten itibaren Avrupa'da 1.000 Euro'ya satın alınabilecek, 80 GB sabit diskli DVD+RW kaydedicisini duyurdu. Panasonic'in yarı büyüklükte diske sahip DMR-HS2EG modeli şu sıralar yaklaşık 800 Euro'ya satılıyor. LG de yakın zamanda benzer bir ürün sunmaya niyetli. Pioneer'ın ürünüyse (DVR-5100H, yaklaşık 900 Euro), 2003 yılından beri dükkanlarda bulunuyor. Kasım 2003'ten beri 160 ve 250 GB kapasiteli cihazlarıyla Japon pazarında boy gösteren Sony, açıklamalara göre Avrupa için de yeni kayıt cihazları hazırlamış ve bekliyor. Samsung, Toshiba ve JVC de aynı şekilde, yıl içersinde piyasaya yeni aygıtlar sürmeye hazırlanıyor.

Yeni bir başlangıç: DVD kaydediciler video pazarında yeni bir çağın başlangıcı kabul ediliyor.

2004 sonunda artık yalnızca 400 Euro

Ürün ve rakip çeşitliliği ne kadar büyükse, fiyatlar da o kadar düşüyor. Bu müşteri dostu pazar yasası, sabit diskli DVD kaydediciler için de geçerli elbette. Bu sektörü iyi tanıyanların tahmini, bu yılki fiyatların, yılın dördüncü çeyreğinde yaklaşık 400 Euro olacağından yana. Fiyat düşüşünün birçok nedeni var. Kaydedicilerin elektronik aksamları ve montajında kullanılan bileşenler gittikçe ucuzluyor. Örneğin Cirrus Logic'inkinde olduğu gibi, referans tasarımları hesaplı aygıtların üretimini olanaklı kılıyor. Yani dijital ev sinemasına artık bir adım daha yakınız.

ViewSonic PJ510

Gürültüsüz ev sineması

ViewSonic'in yeni Beamer'ı PJ510, televizyon ve video filmlerinin tadını dev ekranda çıkarmak isteyenler için biçilmiş kaftan. 2,9 kilo ağırlığındaki aygıt, 800 x 600 pixellik (SVGA) çözünürlük ve 300:1'lik kontrast oranıyla 1.200 ANSI Lumen'lik bir ışık performansına ulaşıyor. PJ510 Progressive-Scan özelliğine de sahip ve tümüyle HDTV uyumlu. Projektör lambasının azami ömrü, üretici verilerine göre yaklaşık 4.000 saat, Beamer'ın çıkardığı gürültü ise "Whisper" (fısıltı) modunda yalnızca 27 dB civarında ki, bu oldukça iyi bir değer.

Fiyatı: Yaklaşık 1.100 Euro

Bilgi için: www.viewsonic.com

Görüntünüzü Smartcam'e emanet edin

Smartcam Dijital Kamera

Kont Bilişim'in piyasaya sunduğu Smartcam markalı ürünlerde ana tema; ister amatör, ister profesyonel olsun, her türlü kullanıcının ihtiyacına göre, optimum fiyatla dijital kamera sunabilmek. Ürün gamında hem CCD hem de CMOS dijital kamera modelleri olan Smartcam kameraları, 2 Megapiksel çözünürlükten başlayıp 6 Megapiksele kadar uzanıyor. Ürünlerin en önemli özellikleri arasında, uygun fiyat, video çekim, web kamerası olarak kullanılabilme ve kolay kullanım geliyor. Smartcam'ler iki yıl garanti ile satışa sunuluyor ve teknik destek Türkiye'de veriliyor. Ayrıntılı bilgiye **www.kont.com.tr** adresinden ve (216) 444 00 52 numaralı Call Center numarasından her an ulaşabilirsiniz.

BİLGİSAYAR ENDÜSTRİSİ

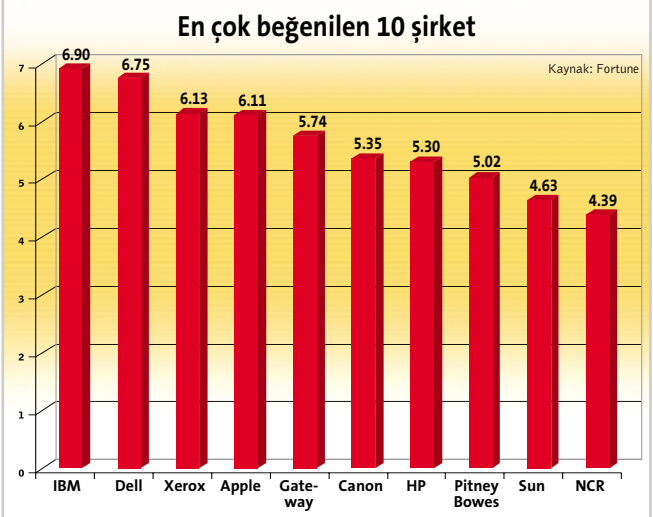

Beğeni kat sayısı: **Fortune'un yaptığı ankette bilişim firmalarının çoğu yakın notlar alırken en beğenilen firma IBM.**

Acer C300XCi

Geniş ekranlı Tablet PC

Acer'ın Türkiye'deki yetkili tek distribütörü olan İnfronic, Acer'ın geniş ekranlı yeni tablet bilgisayarını pazara sundu. Acer C300XCi model tablet PC, 14.1 inç büyüklüğündeki ekranı ile dikkat çekiyor. C300 tablet PC'nin ekranı da diğer Acer tablet bilgisayarları gibi 180 derece dönebiliyor. Intel Centrino platformunu destekleyen Mobil Pentium 1.4 GHz işlemciye sahip olan Acer C300 tablet PC'de, işlemcinin sağladığı kablosuz ağ özelliklerinin yanı sıra Bluetooth özelliği de bulunuyor. 7 saat pil ömrü ile uzun süre kullanımı mümkün kılan ürün, tablet PC'de olması gereken tüm özelliklere sahip.

Fiyatı: 2,190 USD+KDV

Bilgi için: www.infronic.com

Brother HL-6050

Sürekli yazanlara seri lazer yazıcı

Brother, büyük hacimli baskılara ihtiyaç duyanlar için yeni lazer yazıcısı HL-6050'yı duyurdu. Aygıt dakikada 24 sayfaya kadar çıktı verebiliyor ve 1.200 x 1.200 dpi'lık bir çözünürlüğe ulaşıyor. HL-6050 ayrıca bir USB-2.0 arabirimine sahip ve yazıcı dillerinden hem PCL 6'yı hem de Postscript 3'ü destekliyor.

Fiyatı: Yaklaşık 580 Euro

Bilgi için: www.brother.com

KISA... KISA...

- **Philips: Esnek LCD'ler**
  Philips, katlanıp bükülebilir likit kristal ekran prototipini tanıttı. Böylece, kırılmayan ve katlanabilen LCD'ler üretilebilecek.
  Bilgi için: www.philips.com

- **Pioneer büyüyor**
  NEC'in komple Plasma ekran üretimini satın alan Pioneer düz ekran segmentinde ikinci büyük üretici oluyor.
  Bilgi için: www.pioneer.com

EDİTÖRLERDEN NOTLAR

Cem Şancı,
Haber Müdürü

İhtiyaca göre alışveriş

Donanım ürünlerini alırken hızlı karar vermek iyi sonuç vermeyebiliyor. Kullanıcılar, örneğin yazıcı alırken ihtiyaçlarını değil de fiyatları gözettiklerinde hayal kırıklığı ile karşılaşabiliyorlar. Sözgelimi, büyük boyutlu metinler bastırmak isteyenler, mürekkepli yazıcıların elli - altmış sayfalık hafızalarının üzerine çıkamadıklarında iki yüz, üç yüz sayfalık veya daha uzun boyutlu metinleri bastırmak için birkaç kez komut vermek ve yazıcının başında beklemek zorunda kalabiliyorlar. Veya maksimum çözünürlüğüne bakmadan alınan bir yazıcı, yüksek kaliteli grafik çıktısı almak isteyen kullanıcının hayatını kabusa çevirebiliyor. Pazarda çok fazla seçenek ve pek çok fırsat var. Kullanıcıların alışverişlerini yapmadan önce ürünlerin özellikleri hakkında detaylı araştırma ve karşılaştırma yapması gelecekte mağdur olmamaları için önemli. Ama gittikçe yaygınlaşan süpermarketler, donanım müşterilerini hızlı alışverişlere alıştırıyorlar.

KISA... KISA...

Transdata'dan masa ve kasa

IMAC bilgisayar masalarıyla, RAIDMAX kasaları Transdata tarafından Türkiye'ye getirilmeye başlandı.Lasvegas Comdex 2003'de tanıtımı yapılan IMAC PC masaları özelikle gençlere hitap ederken, kasalar 0,8 mm kalınlığında sac ve boya kalitesiyle öne çıkıyor. Termal kontrol ünitesine sahip kasalar ise sistemin aşırı ısınmasını önlemek üzere tasarlanmış.
Bilgi için: www.transdata.com.tr

Gates'in öngörüsü: 2 milyar PC

Dünyanın en büyük teknoloji fuarı Cebit 2004 fuarı için yaptığı değerlendirmede, Microsoft Başkanı Bill Gates, tüm dünya çapında 2010 yılına kadar 2 milyar PC sayısına ulaşılacağını tahmin ettiğini açıkladı. Ancak geleceğin bilgisayarlarının daha farklı olabileceğinin altını çizen Gates, daha küçük, daha verimli, daha az elektrik tüketen bilgisayar modellerinin dünyaya hakim olmasını beklediğini de belirtti.

Son analoglar da gidiyor

Kodak, yeni Foto-Şipşak Paketiyle, daha önce fotoğraf makinesi sahibi olamamış kişilere, uygun bir fiyatla fotoğraf makinesi alma imkanı sunuyor. "Foto-Şipşak Paketi ile çekinmeyin, hemen çekin!" sloganıyla tanıtılan bu paketten yararlanmak isteyenlere, 2 yıl garantili ve flaşlı fotoğraf makinesi, taşıma kılıfı, iki rulo Kodak Gold film, iki Kodak Max alkalin pil, 2 adet % 20 film indirimi kuponu ve 3 adet %20 baskı indirimi kuponu veriliyor.
Bilgi için: www.kodak.com.tr

Intel, Microsoft, HP, Philips ve Samsung

Kablosuz USB destek grubu

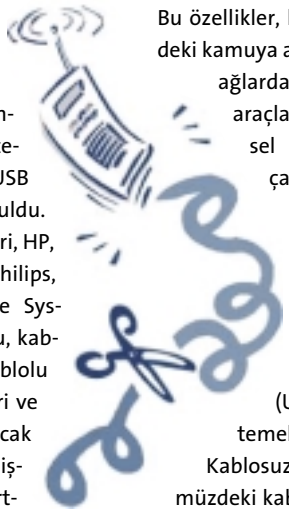

İlk yüksek hızlı kişisel kablosuz bağlantı ile ilgili çalışmalarını hızlandıran Intel'in desteğiyle, Kablosuz USB Destek Grubu kuruldu. Grubun diğer üyeleri, HP, Microsoft, NEC, Philips, Samsung ve Agere Systems. Destek grubu, kablosuz USB'ye kablolu USB ile aynı mimari ve kullanımı sağlayacak 480 Mbps bant genişliği hedefli standartları belirlemeye başladı. Böylece günümüzde kullanılan kablolu USB çözümlerinden kablosuz sisteme geçmek isteyenlerin işi kolaylaşmış oluyor. Bu özellikler, her ikisi de sektördeki kamuya açık gruplar olan ve ağlardaki çoklu ortam araçları arasındaki kişisel kablosuz bağlantı çalışmalarını destekleyen MultiBand OFDM Alliance'ın (MBOA) ve WiMedia Alliance'ın ultra geniş radyo bandı (UWB) çalışmaları temelinde belirlenecek. Kablosuz USB'nin günümüzdeki kablolu USB 2.0 standardıyla kıyaslanabilecek 480 Mbps başlangıç bant genişliği bulunması ve enerji kullanım gereksinimi düşük olmasının yanı sıra, 10 metrenin altındaki mesafelerde kullanım özelliği olacak. Kablosuz USB arayüzü kullanıcıya yüksek hızlı kablosuz, güvenli, kullanımı kolay ve geriye dönük olarak uyumlu bağlantı kolaylıkları getirecek.

Intel Teknolojik Strateji Uzmanı ve USB-IF başkanı Jeff Ravencraft, "Kablosuz USB Destek Grubu, kablolu USB'nin mevcut sürücü yazılımı yatırımı ile ara ve bul kullanım kolaylığı gibi özelliklerini koruyacak," diyor. "Kablosuz USB kablolu USB'nin işlevselliğini içerdiği gibi kablo bağlantısı gereksinimini de ortadan kaldıracak ve CE işletim sistemi ile çalışan cihazlar ve çevre birimlerinin veri akışında güçlü bir destek sağlayacak."
Bilgi için: www.intel.com.tr

Sharp LC-M3700

Geniş ekran meraklılarına

Sharp özellikle sunumlar için uygun olan yeni TFT monitörü LC-M3700'ü, Plasma ekranlara doğrudan rakip olarak görüyor. Cihazın ekran diyagonali yaklaşık 94 cm (37 inç), çözünürlüğü ise 1.366 x 768 resim noktası. Azami kontrast oranı yaklaşık 800'e 1. Sharp, bakış açısının 170 derece olduğunu ve görüntüde herhangi bir bozukluk meydana gelmesinin de mümkün olmadığını da iddia ediyor. LC-M3700'ün üzerinde analog ve DVI girişlerinin yanı sıra, FBAS ve YUV bağlantıları da var.
Fiyatı: Yaklaşık 6.500 Euro
Bilgi için: www.sharp.com

Yeni bir anakart

Photon serisi yakında ülkemizde

Sis 655FX (SP1), ödüllü Intel 865PE yonga setli PF1, PF3 ve Intel 865G yonga setli anakartlar yüksek performans iddiasının yanı sıra, büyük boy, şık, taşınabilir kutusu ve zengin aksesuarlarla geliyor. Photon, 6 katmanlı board yapısıyla özellikle sunucu platformlarında kullanılmak üzere tasarlanmış. Şaşırtıcı overclocking kolaylığı, öne çıkan özellikleri arasında yer alıyor.
Bilgi için: www.armada.com.tr

HP Compaq d530

Dar mekanları genişleten PC

HP Compaq d530 modeli ultra ince masaüstü bilgisayar, küçük kasasıyla dikkati çekiyor. Normal boyutlardaki bir PC'ye oranla % 75 daha küçük olan ve yer tasarrufu da sağlayan d530'a, TFT monitörler bağlanabiliyor. Intel Pentium 4 2,8 GHz hızındaki işlemcisi ve 256 MB belleğiyle, ürün, yoğun iş temposunun altından zorlanmadan kalkma iddiasını taşıyor.
Bilgi için: www.hp.com.tr

AlfaNet X-Drive Pro

Imagetank ve MP3 çalar

X-Drive Pro'da, taşınabilir sabit disk, resim deposu ve MP3 çalar işlevleri bir araya geliyor. MP3 destekli, USB 2.0 bağlantılı ve 9-in-1 uyumlu harici gövdeye, 2,5 inçlik herhangi bir sabit disk bağlamak mümkün, dolayısıyla sabit disk boyutunu kullanıcı belirliyor. X-Drive Pro, flash bellek kartlarının içeriğini sabit disk üzerinde depolayabiliyor.
Fiyatı: Yaklaşık 150 Euro
Bilgi için: www.alfanet.com

ATI Radeon M11
Oyunlar dizüstünde

ATI, Mobility Radeon 9700 (kod adı M11) adlı yeni grafik yongasıyla dizüstü PC'ler için grafik yongalarının bir sonraki evrim basamağını tanıtıyor. Öncülü Mobility Radeon 9600'den farklı olarak (kod adı M10, saat frekansı 350 MHz), Radeon M11 450 MHz'lik saat frekansına sahip, akım tasarruf tekniği de iyileştirilmiş. Test sonuçları da 3B performansındaki bariz artışı ortaya koyuyor: Yeni yonga, 3DMark2001SE benchmark'ında 11.255'lik puan elde ediyor. (Mobility Radeon 9600: 10.318; GeForceFX Go 5650: 9.940). Grafik yongası tam yük altında 7 ila 9 Watt ile çalışabiliyor. Bu hiç de fena bir değer değil.

Bilgi için: www.ati.com

Mobil oyun: Yeni ATI kartıyla dizüstünde 3B oyunlar daha hızlı.

Yılın en önemli ürünü
Seagate'in SATA sabit diski

The Institute for Information Systems Technology – IIST, Seagate Barracuda Seri ATA (SATA) sabit disklerini bilgisayar depolama sektöründe yılın en önemli ürünü seçtiğini açıkladı. IIST'nin 17. depolama sistem ve parçaları sektörü yıllık çalışma toplantısına katılanlar, Seagate'in sabit diskini 2003'ün sektörü gelecekte etkileyecek en önemli ürünü seçtiler. IIST çalışma toplantısı, gelecekle ilgili trendlerin kolaylıkla anlaşılması ve sektördeki büyümenin devamlılığı için gereken fikir değiş tokuşunu sağlayacak şekilde yapılanmış bulunuyor. Çalışma Grubu, SATA'nın, SCSI'nin gelişmesinden bu yana disk arabirimindeki en önemli adım olduğu sonucuna vardı.

Bilgi için: www.seagate.com

Xerox Phaser 4500
İşi çok, zamanı az olanlara

Dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Xerox, yeni siyah beyaz lazer yazıcısı Phaser 4500'ü kullanıma sunuyor. Dakikada 35 sayfa A4 baskı hızı ile göze çarpan Phaser 4500, farklı kağıt ebatlarında, çok çeşitli baskı uygulamaları yapabiliyor.

Phaser 4500, sekiz saniyelik ilk çıktı hızı ve yüksek baskı adetlerine uygun performansı ile, grafik ve şekil içeren dokümanları çabucak basıyor. Otomatik olarak kurulan, 1200 dpi baskı kalitesi ve 400 MHz'lik işlemcisi ile göz dolduran Phaser 4500'ün, kağıdın tipini ve boyutlarını kendiliğinden algılayarak yazıcıyı farklı tip ve boyutlardaki kağıtlara göre otomatik olarak baskıya hazırlayan akıllı kağıt tepsileri de bulunuyor. Xerox Phaser 4500 siyah-beyaz lazer yazıcı, iki yıllık servis garantisi ile Xerox distribütörleri Albim, Datagate, Multimedya ve Bilkom tarafından tüketicilere sunuluyor.

Bilgi için: www.xerox.com.tr

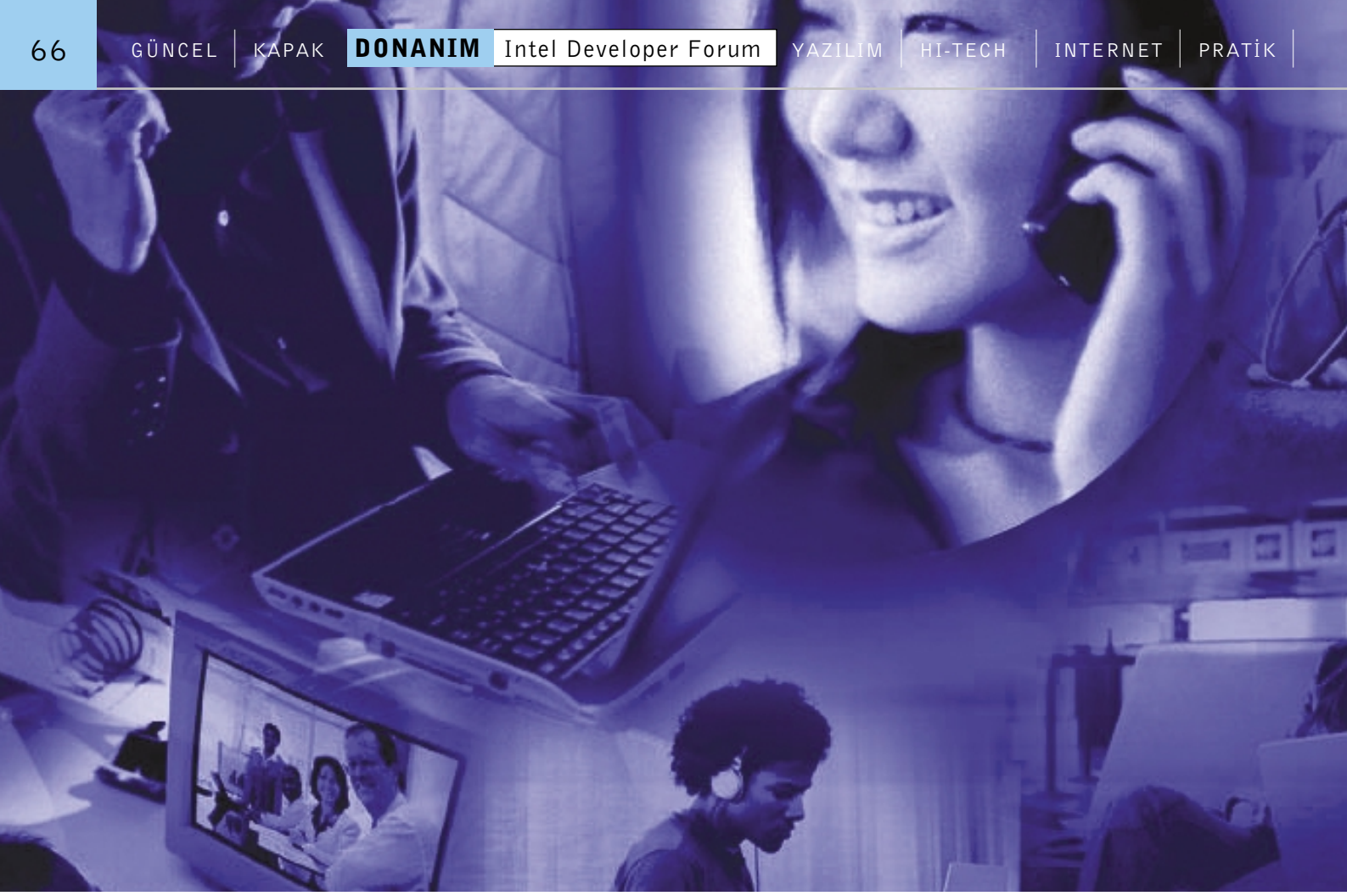

IDF: Intel geliştiriciler forumu

Dijital dünyaya yolculuk

Aylardan Şubat gelip çatınca Intel'in senede iki kere düzenlediği geliştirici forumu yine kapıya dayandı. Biz de fırsatı kaçırmayarak bu forumda yerimizi aldık ve en önemli konuları sizler için derledik.

Bu y›la damgas›n› vuran ilk büyük organizasyon artık geleneksel bir hal alan IDF, yani Intel Developers Forum oldu. Bu organizasyon, tüm dünyadan çağrılan 5.000'e yakın teknik insanın katılımının sağlandığı, dünyanın en büyük geliştiriciler forumu ve teknoloji sektörünün donanım ve yazılım geliştiricilere yönelik önde gelen etkinliklerden sayılıyor. En yeni teknolojik gelişmelerin; kişisel bilgisayarlar, sunucular, iletişim aygıtları ve el tipi istemci aygıtlar için yaratılan en yeni teknolojilerin ve ürünlerin görücüye çıktığı IDF, sektörün en büyük oyuncularını bir araya getirme görevini de üstleniyor.

CHIP Test Merkezi olarak biz de California'nın San Francisco şehrinde gerçekleştirilen ve dört gün süren bu forumda yerimizi aldık. Dolayısıyla bu yazıda sizleri, önümüzdeki günlerde ve yıllarda beklenen teknolojik değişimler hakkında bilgilendirecek; yaşanacak olan değişimlerinin ayrıntılarına göz atıp yapılan sunumları ve demo ürünleri de tanıtacağız. Kısacası, geleceğin vizyonunu bu sayfalarda bulmanız mümkün. Şimdi sözü uzatmadan, IDF'in bizlere sunduğu önemli gelişmelerden bahsetmeye başlayalım.

Dijital teknoloji ile dünyayı değiştirmek: Kessler

Bu seneki IDF yine sürprizlerle dolup taşıyordu. Hiç bu kadar çok yenilikle karşı karşıya kalmamıştık doğrusu. Intel'in yeni masaüstü mimarisi, yeni yonga setleri, DDR2 belleklerin gelişimi, PCI Express'in kullanılmaya başlanması ve yeni kablosuz haberleşme standartlarının geliştirilmesi bunlardan sadece birkaçı.

Evlerdeki birçok teknolojik ürünün birbiriyle haberleşip tüm bu işlemlerin tek bir elden yönetilmesini içeren Digital Home konsepti yıllardan beri anlatılıyor ve bu konuda çeşitli tanıtımlar yapılıyor. Bu konseptin nihayet yakın gelecekte evlerimizde yer alacağını duymak bizleri heyecanlandırdı. Siz de kabul edersiniz ki, dijital ev kavramını duyunca insanın aklına her şeyden önce eğlence geliyor, buna rağmen dijital ev aslında eğlenceden çok daha fazlasını içeriyor ve evin dört duvarının daha fazlasını kapsıyor. Dijital evin asıl anlamı, eğlencenin yanı sıra öğrenme, kişisel verimliliği artırma ve iletişim amacıyla, seçtiğiniz içeriğe istediğiniz zaman, istediğiniz yerden ve istediğiniz aygıttan erişebilmeniz. Bu yüzden ilk olarak tüm teknoloji basitleştirilmeli, örneğin aygıtlar kutudan çıktıkları anda kullanıma ha-

zır olmalı. Bunların kurulmaları, devreye sokulmaları ve kapatılmaları, işletilmeleri basit; aygıtlar ise kolay erişilebilir özellikte olmalı. Buna ek olarak, tüketicilerin, kullandıkları tüm aygıtları kablosuz olarak bağlayabilmeleri ve iletişimi sorunsuzca gerçekleştirebilmeleri gerekiyor.

Kısacası, dijital evde tüketicilerin beğenecekleri ve karşılığında para ödeyecekleri tam ve tatmin edici bir deneyim olmalı. Bu da beraberinde yeni teknolojileri getiriyor: Tıpkı Kessler kod adlı platformda olduğu gibi.

Windows XP Media Center Edition sürümü ile çalışan ve Pentium 4 işlemcisi ile birlikte Grantsdale'e dayanan Kessler, Eğlence PC'lerine, başka bir deyişle televizyon ekranına bağlanan, ince tasarımlı, yüksek performanslı PC'lere örnek oluşturan bir platform. Kessler, müzik, filmler, TV programları, oyun ve yüksek çözünürlükte görüntü gibi sayısal içeriği yönetmek ve izlemek için kullanılabiliyor. Ayrıca içeriği kablosuz olarak paylaştırma yeteneğine sahip olması ve klavye yerine uzaktan kumanda ile çalıştırılması da oldukça hoş özellikler. Platformun, dahili bir TV alıcısı, DVD oynatıcı ve Kişisel Video Kayıt Cihazı (PVR) olarak kullanılabilmesi de diğer artıları. Ne de olsa amaç, Kessler platformu ile bir raf dolusu aygıtı tek bir birim üzerinde toplayarak dijital evi yalınlaştırmak.

Bu yeni platformda kilit önem taşıyan iki ürün de, Intel'in 90 nm teknolojisi üzerine tasarlanmış olan ve şimdi piyasaya yeni sürülen Pentium 4 işlemcisine (Prescott) ek olarak, bu yılın ikinci çeyreğinde piyasaya çıkması düşünülen "Grantsdale" kod adlı yeni yonga seti.

Grantsdale ile gelenler: DDR2, Intel Extreme Graphics 3 ve Azalia

Tüketici pazarı için geliştirilen Grantsdale, yüksek çözünürlüklü video için optimize edilmiş gelecek nesil tümleşik grafik özelliklerini ve bağımsız görüntülerin iki farklı ekrana gönderilebilmesine izin veren çift bağımsız ekran teknolojisini bünyesinde toplayacak.

Grantsdale ve Alderwood (performans meraklılarına yönelik bir yonga seti) adlı ürünler, DDR2 bellek kullanan ilk PC istemci yonga setleri olacak. Bu teknoloji, Eğlence PC'leri ve dizüstü bilgisayarlar da dahil olmak üzere her türden kişisel bilgisayar için daha büyük bant genişliği ve daha düşük çalışma sıcaklıkları sağlayacak.

Grantsdale aynı zamanda, yeni ve daha büyük bant genişliği sunan bir veriyolu teknolojisi olan PCI Express'in yanı sıra, tüketicilerin ayrı bir kablosuz ev ağı kurmalarını ve yapılandırmalarını gereksiz kılacak tümleşik bir kablosuz erişim noktası içerecek.

i915 olarak adlandırılacak olan Grantsdale'de bellek modülleri seçimi anakart üreticilerine bırakılacak. Bunun anlamı, anakart üreticisinin isteğine göre DDR veya DDR2 modülleri entegre edebilmesi. Yalnız iki bellek modülü aynı anda desteklenmeyecek. Buna karşı toplam kapasite 4 GByte'a kadar çıkabilecek.

Digital Home pek yakında: Birçok fonksiyonu tek bir cihazda toplamak ve bunları tek bir uzaktan kumanda ile kontrol etmek hayali, pek yakında gerçekleşecek.

Örnek ev PC'si: Ergonomik yapısının yanı sıra, multimedya uygulamalarını izlemek ve yönetmekle kalmıyor, içeriği de kablosuz ortamda paylaştırabiliyor.

Yeni platformlarla çalıştırılması düşünülen DDR2 bellek modülleri teknoloji fuarında ilk kez boy gösterdi. Örneğin Corsair standında gördüğümüz bellek modülleri, 533 Mhz ve 512 MB kapasiteye sahip ürünlerdi. 240 pinlik bir yapıyı ve JEDEC standardını destekleyen Corsair, 4-4-4-12 gecikme zamanlarına göre çalışıyor. 64 bitlik bir veri genişliğinde, bu saniyede 4,3 GB bant genişliği anlamına geliyor. Bu yüzden modüller JEDEC tarafından PC2-4300 olarak da adlandırılıyorlar. Benzer şekilde, saniyede 3,2 GB bant genişliğine ulaşan DDR2-400 modüller de PC2-3200 olarak adlandırılıyorlar.

Grantsdale'de yer alacak grafik yongasının Intel Extreme Graphics 3 olduğu bildirildi ve söz konusu yonga, DirectX9 grafik çözümü olarak tanıtıldı. Yine de bu grafik yongasının DirectX9'un tüm işlevlerini desteklemediğini belirtmeliyiz. Buna karşın sahip olduğu dört adet Pixel-Pipeline, PixelShader 2.0 fonksiyonu için başarılı bir donanım çözümü. Yalnız VertexShader hesaplamalarının neden grafik yongası tarafından değil de merkezi işlemci tarafından hesaplanması gerektiği, cevap bekleyen bir soru işareti olarak kalıyor. PCI Express arayüzünü destekleyen bu yonga, Dynamic Video Memory teknolojisini (DVMT) etkili kullanabiliyor ve böylece entegre grafik yongalarının da ortak olduğu sistem belleğine fazla yük bindirmiyor. Tabii daha az bir bellek gereksinimi ile daha çok iş yapılabilecek olması gibi göz ardı edilmeyecek bir avantajı da beraberinde getiriyor.

Ses cephesinde ise Azalia kod adlı yonga, yüksek kalitede ses (Intel® High Defi- →

1 ATX = 2 BTX: BTX yapısına sahip iki adet PC sisteminin kapladığı alan günümüzün 1 adet ATX sistemine denk geliyor.

Florence ile tanışma: Multimedya uygulamalarını çalıştırılması için düşünülen bu ürün, taşınabilirliği ve yüksek performansı ile IDF'in gözdesi oldu.

Kusursuz mobilite: Bluetooth ve Wi-Fi ile kablosuz haberleşme sunan dizüstü sistemler ileride GPRS ve GSM desteğine de sahip olabilecekler.

nition Audio) özelliği ile benzersiz bir ev sineması deneyimi yaşatmak maksadıyla Dolby 7.1 Surround Sound etkisi sağlayacak. Bunun anlamı 24 bit'te 96 KHz çok kanallı ses. Dolby Pro Logic IIx uyumlu bir kod çözücüye sahip olan bu yeni ses yongası, bu sayede 7.1 surround ses özelliğini destekleyebilecek. Daha da önemlisi, bu ses standardına ulaşabilmek için illa bir 7.1 hoparlör sistemine sahip olmanızın gerekmemesi. Yapılan tanıtımlarda, normal stereo hoparlörler ile de bu ses standardına ulaşılabildiğini gördük.

BTX: küçük boyutlu, derli toplu sistemler için

Teknolojideki bu gelişmelere ek olarak yeni masaüstü biçim faktörleri de ufukta görücüye çıktı. Intel, anakart boyutlarını ve yerleşimlerini tanımlayan yeni bir masaüstü biçim faktörü spesifikasyonu olarak "Genişletilmiş Dengeli Teknoloji"yi ('Balanced Technology Extended - BTX') kullanıma soktu. ATX sistemlerinin yerini alacak olan BTX, oldukça küçük ve ince yapısıyla olumlu tepkiler aldı. ATX'de yaşanan soğutma ve havalandırma sorununu da tarihe gömecek olan BTX teknolojisi büyük sükse yaptı, zira hava akımını başarılı bir şekilde kullanabilen BTX hem etkili bir soğutma sağlayabiliyor, hem de sessiz çalışma avantajına sahip. Grantsdale'in gelişiyle birlikte bu yeni yapıya geçilecek. Fakat buna rağmen Grantsdale ile birlikte ATX yapısını da bir müddet görmeye devam edeceğiz. Nedeni, Intel'in bu değişikliği daha çok sistem üreticilerinin tercihlerine bırakması.

Bu gelişmelerin ardından Intel'in güvenlik alanındaki çalışmalarını da görme fırsatımız oldu. Intel, güvenli bilgi işlem alanında geçerli güvenlik seviyesini yükseltmek amacıyla, HT Teknolojisini, "No Execute" (NX) bellek koruması adı verilen yeni bir teknoloji ve LaGrande teknolojisi (LT) ile birleştirmeyi planlıyor. NX teknolojisi, sunucu sistemlerde zaten kullanılan bir güvenlik teknolojisi. Tek fark, 2004'ün ikinci yarısında masaüstü sistem pazarına hitap eden ürünlerde de kullanılacak olması.

Yeni nesil dizüstü sistemler: Centrino yerine Sonoma

Dizüstü PC kapalı iken de e-postalarınıza bakabilmek, daha iyi ses kalitesi, yeni video işlevleri ve gelişmiş kablosuz haberleşme standardı. İşte, geleceğin dizüstü sisteminde yer alan yenilikler bunlar ve Pentium M işlemcisi Dothan'ın çıkmasıyla birlikte hepsini görebileceğiz. İlk değişiklik, Centrino konseptinin isim değiştirerek Sonoma konsepti olarak adlandırılması. Pentium M işlemcisi de artık 533 MHz FSB hızına sahip olacak. Ayrıca 2 GB kapasiteli DDR2 bellek modülleri kullanılabilecek ve kablosuz haberleşmede 802.11a, 802.11b ve 802.11g standartları desteklenecek. Dizüstü sistemlerinde hep bir sorun olan ses kalitesi de Alviso yonga seti sayesinde düzeltilecek. High Definition Audio özelliğini içeren bu yeni yonga seti, dört adet PCI-Express bağlantısı da destekleyebilecek.

En büyük yenilik ise Extended Mobile Access olarak adlandırılan teknolojinin entegrasyonu. EMA sayesinde ikinci bir ekrana sahip olabileceksiniz ve bu ekran, dizüstü PC'niz kapalıyken bile e-postaları okumanızı sağlayacak, benzeri bilgiler verebilecek. Toplantılarda bu ürünlerin çalışır halde demolarını gördük. Bu demolarda kod adı Florence olan üç dizüstü modeli türü tanıtıldı. Seyahat için düşünülen ve 12 inç ekrana sahip olan ilk model EMA işlevine sahipti ve hem dizüstü hem de tablet PC olarak kullanılabiliyordu. Daha çok ofis kullanımı için düşünülen 15.4 inç ekranlı ikinci model, parmak izi tarayıcısı ve SmartCard gibi güvenlik tedbirlerine sahipti. EMA fonksiyonunun haricinde, entegre mikrofon ve kamera sayesinde iş ortaklarınızla rahatlıkla irti- →

High Definition Audio: Intel, Azalia kod adlı ses yongası ve Dolby Pro Logic IIx kod çözücüsü ile 7.1 Surround Sound efektini evlere taşımayı başardı.

bata geçme özelliğinin bulunması oldukça ilgi çekici idi. Üçüncüsü ise 17 inç'lik bir ekrana sahip olan ve daha çok multimedya uygulamaları için düşünülen bir modeldi. Oldukça ince bir yapıya sahip olan bu model Bluetooth klavye, Voice over IP kulaklık seti, uzaktan kumanda, kamera ve High Definition Sound özelliği ile ev kullanıcılarına mükemmel bir seçenek sunuyordu.

İlerde dizüstü sistemlere mobil telefon teknolojilerinin de entegre edileceği de üzerinde duruldu. Yani gelecekte dizüstü sistemlerde entegre bir cep telefonu görmek mümkün olabilecek.

Tüm cihazlarda kablosuz haberleşme: Ultra-Wideband

Kablosuz haberleşmede yeni standart saniyede 60 MB veri aktarım hızına ulaşan Ultra wide band teknolojisi. Hemen söyleyelim, bu yeni haberleşme türü daha çok mobil ürünlerde, bilgisayar ve tüketici elektroniği ürünlerinde kısa mesafeli

İki ekranlı dizüstü PC: Üzerinde bulunan ikinci bir ekran sayesinde sistem kapalı iken bile e-posta kontrolü ve Voice Over –IP görüşmeleri yapılabiliyor.

haberleşme protokolü olarak kullanılacak. Oldukça düşük bir güç gereksinimiyle çalışan bu teknoloji, Wi-Fi, WiMAx ve Wide Area Network standartlarından etkilenmeyecek.

Buna ek olarak da Wireless USB, IEEE 1394, Bluetooth'un yeni jenerasyonu ve Universal Plug and Play teknolojilerine entegre edilecek. Özellikle Wireless USB oldukça ilgi çekici. Çünkü IDF'de ilgi ile izlediğimiz ve üzerinde çok durulan teknolojilerden biri Wireless USB oldu. Bunun altında, bu teknoloji ile kablosuz haberleşme teknolojinin artılarının, USB 2.0 standardının hız değerinin ve "tak ve çalıştır" kullanımının birleştirilmesi bulunuyor elbette. Dolayısıyla, Wireless USB ürünlerini bilgisayar, mobil ve tüketici elektroniği bileşenlerinde göreceğiz. Böylece bu teknolojiyi destekleyen bir video kameraya sanki bir sabit diske erişirmiş gibi ulaşabileceksiniz. Teknik özellikleri 2004 yılının sonunda kesinleşecek olan bu teknoloji, 2005 yılında çeşitli ürünlerle piyasada olacak. Bu sayede, bu teknolojiyi

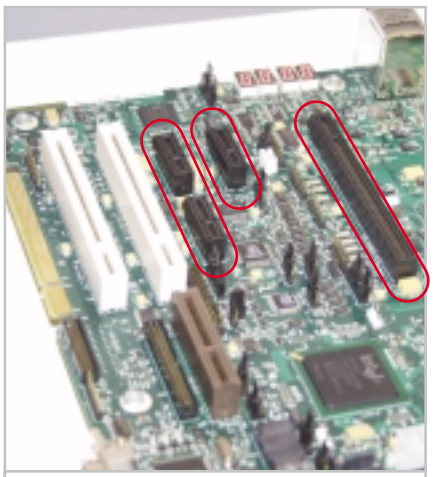

PCI Express kullanıma hazır: Fuar alanında anakart üreticilerinin PCI Express teknolojisini ilk olarak sunucu sistemlerde hizmete sunduğunu gördük.

destekleyen cihazlar 10 metre çaplı bir alan içinde saniyede 480 Mbit veri transfer hızıyla haberleşebilecekler.

Sonunda PCI Express geldi: Ekran kartları hazırda bekliyor

Bu seneki toplantının göz konulardan biri de PCI Express idi. Geçen sene adı duyulan bu yeni arayüz, Intel ile birlikte çalışan birçok firmanın ortak eseri, ve sonunda kullanılmaya hazır. En azından bu senenin sonuna doğru, PCI Express'e yeni sistemlerde rastlamak mümkün olabilecek. AGP ve PCI arayüzlerinin yerini alacak olan bu yeni arayüz, PC sistemlerinde

Centrino'nun veliahtı: 533 MHz FSB Pentium M işlemcisi, DDR2 ve PCI Express desteği ile birlikte 802.11 a/b/g uyumluluğunun yeni adı SONOMA.

tek standart olarak yerleşebilecek gibi görünüyor. Seri mimari sayesinde 2,5 GHz frekans değerine ve saniyede 250 MB veri transfer hızına ulaşabilen arayüz, paralel çalışan ve 66 MHz - 266 MB/sn değerlerine sahip olan PCI'dan çok daha üstün olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

Masaüstü sistemlerde AGP bu senenin sonuna kadar devam edecek; sonra ise yerini x16 PCI Express'e bırakacak. Bu, grafik verileri için kullanılan 2 GB/sn'lik bant genişliğinin 4 GB/sn, daha doğrusu Up ve Downstream için toplam 8 GB/sn'lik bir bant genişliğine yükselmesi anlamına geliyor. PCI Express sadece günümüzde kullanılan veriyolu sistemlerinin yerini almakla kalmayacak, PCMCIA ile birlikte tasarladığı Expresscard standardı ile de dizüstü pazarında yayılmaya çalışacak. Bu, PCMCIA standardının da yavaş yavaş ömrünün sonuna geldiğini gösteriyor. USB 2.0 uyumlu yeni standart, dizüstü sistemlerinin ön ve arka kısımlarında yer alacak. Standartlaşma 34 ve 54 mm genişliğinde iki türde olacak ve ses yongası, ağ bağdaştırıcı ve benzer bileşenlerin yükseltilebilmesine olanak sağlayacak.

IDF'te yer alan fuar alanında nVidia'nın PCI Express destekli ekran kartları da ilk kez kullanıcılarla buluştu. GeForce PCX olarak adlandırılan bu kartlar, sahip oldukları HSI (High Speed Interconnect) Bridge yongası sayesinde, AGP grafik yongası ile PCI Express arasındaki protokol trafiğini dönüştürüyor. Bu, nVidia tarafından gerçekleştiren bir PCI Express çözümü. Gerçek anlamda PCI Express destekli kartların ise bu senenin sonunda piyasaya sürüleceği söyleniyor. Bizim görebildiğimiz kartlar, sırası ile NVIDIA GeForce PCX 5950 (GeForce FX 5950), GeForce PCX 5750 (GeForce FX 5700), GeForce PCX 5300 (GeForce FX 5200) ve GeForce PCX 4300 (GeForce 4 MX) idi. →

Intel AMD'nin yolunda: 64 bit genişlemeler

AMD'nin Intel'in bir teknolojisini alıp kullanılması birçok kişiyi şaşırtmaz. Zira AMD daha önce Intel'in SSE2 komut setlerini alıp işlemcisine entegre etmişti, ancak bu sefer durum biraz daha farklı. AMD'nin geçen yıl 64 bit teknolojisine geçmesi, Intel'i de hareketlendirdi. Gerçi Intel hala masaüstü sistemlere 64 bit teknolojisini entegre etmeyi düşünmüyor ama sunucu sistemlerde kullanılan 32 bit Xeon işlemcilerini 64 bit uyumlu hale getirmeyi kararlaştırdığını bildirerek, büyük bir şaşkınlık yarattı. Bu da demek oluyor ki, Intel işlemciler AMD'nin 64 bit mimarisiyle uyumlu çalışacaklar, ne de olsa Intel ile AMD arasında, Intel'e de 64 bit mimariyi yasal olarak kullanma hakkı veren bir Cross License Agreement var. Intel'in bu teknolojiyi doğrudan kullanacağına pek ihtimal verilmiyor ve mevcut mimarinin çeşitli eklentilerle genişletilip piyasaya sürülmesi senaryosu daha ağır basıyor. Xeon'un yeni nesli sayılan ve Nocona adını taşıyan yeni işlemcinin, AMD'nin iş istasyonu ve sunucu pazarını

64 bit genişleme: Intel, 64 bit genişlemeyi masaüstü sistemlerden uzak tutarken 32 bitlik sunucu sistemlerinde Xeon (Nocona) ile bu mimariye geçmeyi planlıyor.

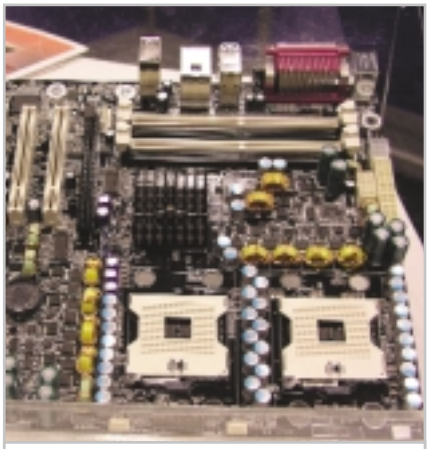

Anakart üreticilerinden 64 bit teknolojisine destek: 64 bitlik Xeon Nocona için ilk anakart örnekleri fuar alanında görücüye çıktı.

hedefleyen Opteron'una kafa tutacağı da söylentiler arasında. Nocona'nın düşük çoklu işlemci desteğiyle de Athlon 64 FX'lere rakip olamasının piyasayı kızıştıracağı kesin gibi. Clackamas Technology (CT) adlı 64 bit genişlemesi Pentium 4 Prescott işlemcisinde zaten yer alıyor. Yalnız bu teknolojinin bu işlemcide kapalı olduğu da altını çizerek söylememiz gerekli, çünkü Intel Desktop sistemleri için 64 bit teknolojisini hale gereksiz görüyor. Yine de ilerde 3.6 GHz hızında bir Pentium 4 Extreme Edition'da CT teknolojisini görürsek pek şaşırmamak lazım. Çünkü Extreme Edition mimari olarak Xeon işlemcilerin neredeyse birebir kopyası ve Xeon'ların, Nocona ile bu genişlemeyi zaten destekleyeceğini yukarıda söyledik. Yapılan konuşmalarda, 64 bit genişlemenin zaten 64 bit teknolojiye sahip olan Itanium serisini etkilemeyeceği üzerinde de duruldu. Nedeni, Itanium'un daha çok Enterprise olarak adlandırılan sunucu sistemlerde kullanılması ve sekiz ile üstü çoklu işlemci sistemlerle IBM (PowerPC) ve Sun Microsystems (UltraSPRAC) ile aynı kulvarda rekabete girmesi.

Microsoft cephesi, Intel'in 64 bit genişletme teknolojisine yakından ilgi gösteriyor. Toplantılarda Windows'un 64 bit sürümünün artık son aşamalarına geldiği söylendi. Ne var ki, bu sürümün Intel için özel tasarlanan bir sürüm olmadığını söylemeliyiz. Bu yüzden 64 bit AMD işlemcilerden bildiğimiz ve toplam 5.000 yazılım geliştiriciye (Beta Tester) test edilmesi için verilen 64 bit Windows Server 2003 ve Windows XP sürümleri, aynı zamanda 32 bit uygulamaları da destekleyebilecek. Bu sayede 32 bit uygulamalarından vazgeçmek istemeyen kullanıcılar 64 bit'e yumuşak geçiş yapabilecekler. Tabii ki bu geçişin 2004 yılının ikinci yarısından önce olmayacağı da bildirildi.

Yeni fikirler: Hyper threading'den sonra Helper Threading

Evet, bir IDF daha böylece sona erdi ve sizlerin de gördüğünüz gibi, önümüzdeki dönemde bizi oldukça köklü değişikliklerin beklediğinin müjdesini verdi. Bunlardan en önemlisi, dijital teknolojinin hayatımızda gün geçtikçe daha vazgeçilmez bir yer alması ve dijital verilerin miktarının da önemli derecede artması. Durum böyle olunca, bu verileri işleyebilmek için yeni mimariler geliştirmek de gerekiyor. Yani daha büyük bellek miktarları ile daha yüksek bir işlem performansı, artık olmazsa olmazlar arasında. Anlaşılan o ki, "megabyte" ve "gigabyte" terimlerini yavaşça terk edip terabyte terimlerine alışmamız gerekecek. Ama bir işlemciye 1 milyar transistorü yerleştirmenin çözüm olmadığını herkes biliyor artık. Çözüm, bu transistörleri daha etkili etkili kullanmakta yatıyor. Intel bu "tera" devrinden toplantının son gününde bahsetti ve Helper Threading teknolojisi ile bir çözüm

AMD'den sabah ayazında sıcak çay ve kahve: Otelden IDF'in yapılacağı toplantı salonuna giderken birçok hoş sürprizle karşılaşmak mümkün.

bulduğunu açıkladı. Dediklerine göre, Single Thread'leri akıllı hale getirip kullanmak suretiyle bir performans artışına gidilmiş. Ama bu Intel için yeterli bir çözüm değil, işlemci devi bu yüzden bu teknolojiye ek olarak işlemcilere ikinci bir çekirdek daha entegre edileceğini duyurdu. Kısacası, IDF'te bilgisayar bileşenlerinin gün geçtikçe daha zengin özelliklere sahip olmakla birlikte daha akıllı ve etkin çalışmasının önünün açıldığının sinyalleri verildi. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, (MCSA+MCSE)

İÇİNDEKİLER

77
Hoparlör seti: Artex PS-5102
Video işleme aygıtı: Avermedia EZMaker USB2.0
ADSL modem: Aztech DSL206U

78
Anakart: FIC P4M-RS300
Dijital fotoğraf makinesi: Hyundai DC2300
DVD yazıcı: NEC ND-2500

80
DVD oynatıcı + 5.1 hoparlör seti: LG D6530 DVD Player+ 5.1 Home Theater
MP3 çalar: Pocki MP3
Lazer yazıcı: Konica Minolta 1300W

82
Dijital video kamera: Trust 782AV LCD Video
Anakart: MSI RS3M-IL
Dijital fotoğraf makinesi: Skanhex SX-521z3

84
TV kartı: Compro VideoMate TV Gold+
Ekran kartı: Creative Graphics Blaster Pict. Perfect
Kablosuz ağ bağlantısı: MSI RG54GSV

86
Hoparlör seti: Creative Inspire GD580
Dijital fotoğraf makinesi: Pretec DC-5330
Switch: ST Lab 8-Port 10/100M Nway Switch (N-135)

88
DVD/DIVX oynatıcı: Vestel DVD 4500 Ultra Slim

90
DVD yazıcı: Philips Jack Rabbit 4DVDRW

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/donanim adresinde bulabilirsiniz.

Yeni Donanım TESTLERİ

Bilgisayar piyasasına her ay yeni ürünler katılıyor. CHIP Test Merkezi olarak, bu ürünleri mümkün olduğunca tanıtmayı hedefliyoruz. Her ay bu sayfalarda yeni ve ilginç donanım ürünlerinin incelemelerini bulabilirsiniz.

Test Merkezimize gün geçtikçe daha çok ürün gelmeye başladı. Bu sebeple, kimi zaman o ay gelen ürünleri yayınlayamadığımız oluyor. Bunun önüne geçmek için, sizlerin de beğeniyle okuduğunuzu bildiğimiz donanım inceleme sayfalarının sayısını artırma yoluna gittik. Şimdi, bu ayın ilk ilginç ürününe geçelim. FIC firmasının P4M-RS300 adlı ürünü, ATI yonga setine sahip bir anakart. Evet, doğru duydunuz. ATI da yonga seti üreticileri arasına girdi artık. Doğal olarak, gözler bu anakartın üzerinde yer alan entegre ATI grafik yongasına çevrildi. Dijital fotoğraf makineleri de sayıca bu ay test merkezimize çok sayıda ulaşan ürünlerdendi, dolayısıyla sayfalarımızda 4 adet dijital fotoğraf makinesi (ve kamera) tanıtımı bulacaksınız. Bunlardan en çok ilgi çekeniyse, Trust'ın 782AV LCD Power Video modeli oldu. Video kamera, web kamerası, dijital fotoğraf makinesi ve MP3 çalar gibi çoklu ortam işlevlerini tek bir potada eriten 782AV LCD, kolay kullanımı ve zengin işlevleri ile beğeni topladı. Aynısı, LG marka DVD çalar ve 5.1 ev sineması sistemi için de geçerli. Profesyonel kullanıcılar için tasarlanan bu set, kaliteli yapısı ve başarılı performansı ile bu alanda da söz sahibi olacağı sinyallerini verdi. Ayın ürünü ise çok uzun zamandır beklediğimiz Vestel DivX oynatıcı. Evde sinema keyfini yaşamak isteyenlere hitap eden, birçok görüntü ve ses standardını destekleyen bu ürün büyük ilgi gördü, öyle ki burada çalışan arkadaşlarımızın birçoğunun bu ürüne sahip olmak için koşa koşa bayilere gittiklerine şahit olduk.

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, (MCSA+MCSE)

DEĞERLENDİRME

Donanım test sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı".

Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Bu yeni puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Böylece puanlandırdığımız ürünleri başka ürünler ile kıyaslayıp size göre bir alternatif oluşturup oluşturmadığını belirleyebilirsiniz. Ürünlerin teknik verilerini ayrıca bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmak. Burada test edilen ürünler, eğer puanları tutarsa her ay güncellediğimiz TOP 10 listelerimizde yer alabilecekler. Bu sayede piyasada bulunan en iyi 10 ürünü bir bakışta görebilirsiniz. Top 10 listelerinin tamamına www.chip.com.tr adresinden de ulaşabilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI		FİYAT/PERFORMANS	
çok iyi	(100–90 Puan)	çok iyi	(100–90 Puan)
iyi	(89–75 Puan)	iyi	(89–75 Puan)
orta	(74–60 Puan)	orta	(74–60 Puan)
vasat	(59–45 Puan)	vasat	(59–45 Puan)
kötü	(44–20 Puan)	kötü	(44–20 Puan)
çok kötü	(19–0 Puan)	çok kötü	(19–0 Puan)

Hoparlör seti

ARTEX PS-5102

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Eryaz
BİLGİ İÇİN	(212) 217 87 87
WEB	www.eryaz.com.tr
FİYAT	65 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Hoparlör	5 satellite, 1 subwoofer
Subwoofer	30 watt
Satellite	10 watt
Frekans aralığı	30 Hz – 20 kHz
Subwoofer boyutu	200 x 290 x 450 mm
Satellite boyutu	90 x 135 x 105 mm

EN EKONOMİK 5.1 ÇÖZÜMÜ: Gün geçtikçe daha çok yaygınlaşan ve maliyeti düşen 6 kanal ses teknolojisine artık herkes sahip olabilecek. Artex PS-5102 işte düşük fiyatlı donanımlara ideal bir örnek. 5.1 Hoparlör seti olan Artex PS-5102 tahmin edebileceğiniz gibi, 5 adet uydu hoparlör ve 1 adet subwoofer'dan oluşuyor ve toplam 160 Watt RMS çıkışına sahip. Bu değer masaüstü sistemler için yeterli, ev sineması sistemleri için ise biraz düşük olarak kabul edilebilir. Buna karşın sadece subwoofer değil, uydu hoparlörler de ahşap yapıya sahip, bu da doygun ve temiz bir ses elde etmenize katkıda bulunuyor. Yine de ses kalitesinin orta seviyeyi geçmediğini söyleyelim. Bağlantı, subwoofer, orta ve uydu hoparlörler olmak üzere ayrı ayrı yapılıyor. Bu da en azından üç adet çıkışı bulunan bir ses kaynağına sahip olmanızı gerektiriyor. Bass, Surround ve Center ses ayarları ile birlikte genel ses ayarı da mevcut; bu ayarların tümü birden subwoofer üzerinden yapılıyor.

SONUÇ: Fazla beklentisi olmayan, ancak 5.1 teknolojisinden de vazgeçmek istemeyen kişiler için bir hayli ekonomik bir çözüm.

- ⊕ Fiyatı düşük
- ⊕ Subwoofer ve uydu hoparlörler
- ⊖ Sadece üç çıkışlı ses kaynaklarına uygun

Video işleme aygıtı

AVERMEDIA EZMAKER USB2.0

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Multimedya
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46
WEB	www.multimedya.com
FİYAT	68 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB 2.0
Bağlantılar (Giriş)	S-Video, Kompozit video, Stereo ses
Bağlantılar (Çıkış)	USB, Stereo ses
Desteklediği formatlar	VCD/SVCD/DVD
İ. sistemi	Windows 98SE/Me//2000/XP

EVDE VİDEO HAZIRLAMA SETİ: Tıpkı fotoğraf gibi, video da dijital hale getirildiğinde çeşitli avantajlara sahip oluyor. Örneğin VHS kasette sakladığınız ya da video kamera ile çektiğiniz videoları bir görüntü yakalama donanımı kullanarak bilgisayara aktarabilmeniz mümkün. Daha sonra bu videoların görüntü kalitesi yazılımlar ile iyileştirilebiliyor ve çeşitli efektler eklenerek daha iyi bir sunum yapılabiliyor. Ardından bu videoları VCD veya DVD gibi formatlara çevirmek de size kalmış. Avermedia EZMaker, USB 2.0 bağlantısı sayesinde bilgisayarla oldukça hızlı iletişim kurabiliyor. Kompozit ve S-video girişinden görüntü alabiliyor. Ayrıca stereo ses girişi de mevcut. EZMaker'ı kullanarak, analog video görüntülerini DVD, SVCD ve VCD formatlarına çevirebilirsiniz. Ayrıca TV, VHS, VCR, DV kamera, VCD ve DVD formatındaki görüntüler kaydedilebiliyor. NTSC ve PAL sistemleri destekleyen ürün, DVD+R/RW, DVD-R/RW, DVD+RW VR formatında DVD çıkışı verebiliyor.

SONUÇ: İyi bir işlemci desteği gerektiren Avermedia EZMaker, yazılım desteği ile de göz dolduruyor.

- ⊕ Ek güç bağlantısına gerek duymuyor
- ⊕ USB 2.0 ile gerçek zamanlı çalışıyor
- ⊕ Profesyoneller için yazılım desteği

ADSL Modem

AZTECH DSL206U

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Escort
BİLGİ İÇİN	(212) 340 60 60
WEB	www.escortland.com
FİYAT	67 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB
Standart	ANSI T1.413 Issue 2 ve ITU-T G.dmt
Download hızı	8 Mbps
Upload hızı	1 Mbps
ADSL yonga seti	ADI Eagle II
İşletim sistemi	Win98/XP/2000, Mac, Linux

TAK, ÇALIŞTIR VE BAĞLAN: Bilgisayar dünyasında vazgeçilmezler arasında yer alan bir kavram internet. Birçok işlem bu sanal ortama taşındığı için, sürekli ve hızlı bir erişime sahip olmak kişiye günümüz şartlarında hemen her alanda avantaj sağlayabiliyor. ADSL ile hızlı ve sürekli internet erişimi mümkün, üstelik de aylık sabit bir ücretle. Fakat bu bağlantı özel bir de modem gerektiriyor. Kullanacak kişi bilgisayarla iyice haşır neşir değilse ürünün kullanımının kolay, kurulumunun basit olması da önem kazanıyor. Test merkezimizde bu ay inceleme fırsatı bulduğumuz Aztech DSL206U, işte bu türden bir ürün. Bilgisayarınıza USB portundan bağlayabileceğiniz ürünle birlikte verilen kurulum CD'si, PC'nizle hemen iletişim kuruyor. Ürünün temel işlevler haricinde hiçbir ekstra özelliğinin bulunmaması, kullanıcının hemen internete ulaşabilmesini sağlıyor ve hattı parazitli olan kullanıcılar için bir DSL filtresi de ürünle birlikte geliyor.

SONUÇ: Ekstra özelliklere sahip olmayan Aztech DSL206U tüm işletim sistemlerinde rahatlıkla çalışabiliyor, kolayca ayarlanabiliyor.

- ⊕ Kolay kullanım ve kurulum
- ⊕ Tüm işletim sistemlerine uyumlu
- ⊖ Yazılım desteği zayıf

Anakart

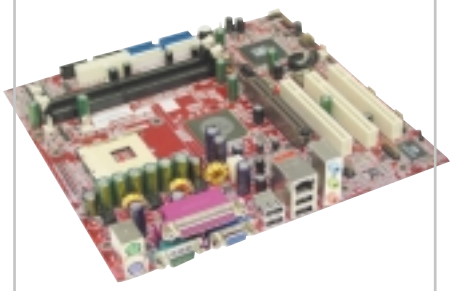

FIC P4M-RS300

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Tellioğlu
BİLGİ İÇİN	(212) 213 34 40
WEB	www.tellioglu.com.tr
FİYAT	90 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü	microATX
Yonga seti	ATI IXP150
İşlemci yuvası	478
FSB hızı	800/533/400 MHz
Bellek yuvası	2 x DDR SDRAM
Yuva sayısı	1 AGP, 3 PCI

Dijital fotoğraf makinesi

HYUNDAI DC2300

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Pancom
BİLGİ İÇİN	(800) 211 32 47
WEB	www.pancom.com.tr
FİYAT	217 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı	2.0 Megapiksel
Çözünürlük	1.600 x 1.200 piksel
Bellek	8 MB
Zum	3X optik, 2X dijital
Bellek yuvası	CF
Boyut	110 x 51 x 68 mm

DVD yazıcı

NEC ND-2500

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Sky
BİLGİ İÇİN	(212) 225 68 08
WEB	www.sky.com.tr
FİYAT	177-194 $ + KDV (SİYAH-BEYAZ)

TEKNİK VERİLER

Arabirim	ATA/IDE
DVD+R/RW	8X/4X
DVD-R/RW	8X/4X
CD-R/RW	32 /16X
DVD-ROM/CD-ROM	12X/40X
Önbellek	2 MB

ATI'DAN PENTIUM 4 DESTEĞİ: Sonunda olan oldu ve ekran kartı üreticileri de anakart yonga seti piyasasına girmeye karar verdiler. Bu alanda ilk atılımı yapan, nForce yonga setleriyle nVidia oldu. Ancak sadece AMD işlemcileri destekleyen yonga seti, beklenen başarıyı elde edemedi. Şimdi de ATI şansını deniyor, ancak grafik yongası pazarının deneyimli ismi, kozlarını AMD değil Intel işlemcilere oynuyor. Pentium 4 işlemcileri destekleyen ATI IXP150 yonga seti; FIC'in P4M-RS300 modeli ile de karşımıza çıkıyor. Micro ATX yapıya sahip olan P4M-RS300'ün üzerinde, Radeon 9100 IGP grafik işlemcisinin yer aldığı hemen göze çarpıyor. 800 MHz FSB'li yeni nesil Intel işlemcilerini destekleyen FIC, 2 adet DIMM yuvası ile toplam 2 GB'lık bir bellek kapasitesine ulaşabiliyor. Gigabit Ethernet, USB 2.0 ve Firewire gibi standartları desteklemesi de büyük bir avantaj. Buna ek olarak 6 kanal ses desteği sunması da iyi düşünülmüş.

SONUÇ: P4M-RS300, uygun yapı ve üstün donanım birleşenleri ile özellikle mini PC sistemler için ideal bir alternatif.

- ⊕ Uygun fiyat, donanım bileşenlerinin başarılı seçimi
- ⊕ 3B'de ve toplamda yüksek performans
- ⊖ SATA desteği yok

2 MEGAPİKSEL'İN SON TEMSİLCİSİ: Dijital fotoğraf makinesi satın almak istiyorsanız işiniz oldukça zor. Her şeyin en iyisini yapan kameralar oldukça pahalı. Hyundai DC2300 modeli ile orta seviye bir dijital kamera sunuyor. Donanımı kendi seviyesindeki kameralardan üstün kılan özellik, 3X optik zuma sahip olması. 8MB dahili bellek Compact Flash kart takılarak genişletilebiliyor. Ürün, 2 Megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilen CCD algılayıcı, flaş, otomatik pozlama ve beyaz dengesi ayarları ile hem gece hem de gündüz çekimlerinde iyi sonuçlar almanızı sağlıyor. 10 saniye gecikmeli otomatik çekim yapabilen makine AVI formatında video da kaydedebiliyor. 4 adet kalem pil ile çalışabilen kamera, bilgisayara bağlandığında gereken güç adaptör takılarak sağlayabiliyor. 1,6 inç boyutundaki LCD ekran sayesinde çekilen resimlerin görülmesini sağlamasının yanı sıra, TV Out çıkışı bulunması da güzel bir özellik.

SONUÇ: Ürünün Pretec ve Premier fotoğraf makineleri ile model numarasına kadar tamamen aynı olması, farklı bir üründen yana olan beklentilerimizi boşa çıkardı.

- ⊕ Optik zum ve video kaydı başarılı
- ⊕ TV Out ile slayt şov
- ⊖ Düşük ergonomi

8X HIZINDA DVD+ VE DVD- YAZMA: Dijitalleşmenin hızını iyice aldığı bu günlerde, yedeklenmesi gereken verilerin miktarı da giderek artıyor ve DVD yazıcılar bir kat daha değer kazanıyor. Ne de olsa, en yüksek kapasiteli sabit disk bile kısa süre sonra yetmemeye başlıyor ve bu, bizleri, verileri farklı ortamlarda saklamaya itiyor. NEC firmasının bu alandaki ürünü ND-2500, kopyalama işlemini zahmetsizce ve hızla gerçekleştirmenizi sağlayan bir DVD yazıcı. DVD yazıcılar yeni değil, hatta birçok yazıcının hem DVD+R/RW hem de DVD-R/RW medyalarına aynı anda destek sunduğunu da biliyoruz. Fark, DVD+R'de olduğu gibi DVD-R'de de artık 8X hızında kopyalama işleminin sağlanması. Ayrıca ürün, Active Optimized Power Control (ACTOPC) teknolojisi sayesinde yazma işlemini boş DVD'nin kalitesine göre ayarlıyor ve başarılı kopyalama sonuçları verebiliyor. Böylece 4X bir boş DVD'ye, şayet kalitesi elveriyorsa, 8X hızında yazmanız mümkün.

SONUÇ: Firmware güncellemesinin ardından markasız DVD medyalara da firesiz ve hızlı bir şekilde yazabilmesiyle beğenimizi kazandı.

- ⊕ Optik sürücü değerleri üst noktalarda
- ⊕ 8X hızında DVD-R yazma
- ⊕ ACTOPC ile güvenli ve hızlı yazma

CHIP TOP 10 | 8.Sıra

DVD oynatıcı + 5.1 hoparlör seti

LG D6530 DVD PLAYER+5.1 HOME THEATER

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Ufotek
BİLGİ İÇİN	(216) 336 61 00
WEB	www.ufotek.com.tr
FİYAT	410 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Desteklediği formatlar	DVD,VCD, Audio, MP3
Kod çözücü	D. Digital/ DTS/ Dolby Prologic II
Boyut	360 x 70 x 350 mm
Hoparlörler	5x50 Watt Satellite, 1x100 Watt Subwoofer
Amfi	350 Watt RMS

SİNEMAYI SALONUNUZA TAŞIYIN: Sinema salonundaki görüntü ve ses sistemini sıcacık evinizin oturma odasına taşımaya ne dersiniz? Üstelik ne koltuklarda sıkışacaksınız, ne de bilet kuyruğuna girme derdi kalacak. Kısacası, sahip sahip olmanız gereken tek şey iyi bir DVD oynatıcı ve başarılı bir ev sineması sistemi. İşte size güzel bir örnek: LG'nin D6530 DVD oynatıcısı ve 5.1 Home Theater sistemi. Kopya ve orijinal DVD'lerin yanı sıra, SVCD, Müzik CD'si ve MP3 CD biçimlerini de okuyabilen ve AM/FM tuner özelliğine de sahip olan bu set, 5x50 Watt uydu hoparlörleri ve 100 Watt ahşap yapılı Subwoofer'ıyla da görüntüye eşlik edecek mükemmel bir ses uyumu sağlıyor. Denemelerimizde son derece başarılı bir performans ile karşılaştık. Öyle ki, LG, bu alanda ağırlığını koymuş olan ve profesyonel ihtiyaçları karşılamaya yönelik olan ürünlere bile rahatça kafa tutabilir.

SONUÇ: Bu ürünü, piyasada bulunan ucuz ev sinema sistemleriyle kıyaslamak yanlış olur, zira LG daha çok kaliteden ödün vermek istemeyen kullanıcıları hedefliyor.

- ⊕ Çok sayıda ayara sahip DVD fonksiyonu
- ⊕ Güçlü ses çıkışı ve güncel ses standardı desteği
- ⊕ Başarılı ergonomi, stabil tasarım

MP3 Çalar

POCKI MP3

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 522 99 00
WEB	www.koyuncu.com.tr
FİYAT	93 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB 1.1
Kapasite	128 MB
Pil	AAA(UM-4)
Boyut:	9 x 3.8 x 2.3 cm
Ağırlık	38 gr.
Diğer	USB ara kablo, kulaklık

KAPASİTESİ ARTIRILABİLEN MP3 OYNATICISI: Pocki MP3 çaların 128 MB'lık belleği, ürünün SD/MMC kartları desteklemesi sayesinde genişletilebiliyor. Ayrıca cihaz bu şekilde bir kart okuyucu işlevi de görüyor. Ses kayıt özelliği bulunan ürün ile bir konuşmayı veya konserdeki parçaları hafıza elverdiğince kaydedebilmeniz mümkün. Desteklenen MP3 kalitesi ise 32-320 Kbps. Repeat A-B özelliği sayesinde bellekteki ses dosyalarını tekrar ederek çalabilen ürün, bu sayede, dil öğrenenler için de kullanışlı bir hale geliyor. Normal, Jazz, Classic, Pop, Rock ve Jazz olmak üzere 5 farklı ekolayzır ayarıyla müzik çalabilen Pocki MP3 Çalar, 1 adet AAA kalem pil ile 6 saat aralıksız MP3 keyfi sunuyor. Üzerindeki ışıklı LCD ekran sayesinde, çalan şarkı numarası, kalan süre ve pil durumu gibi bilgiler görülebiliyor. USB bağlantısı kurmak için ucundaki kapak kısmı çıkartmak gerekiyor. Ancak PS/2 yuvaları dolu olanlar bu şekilde takmakta biraz zorlanabilirler.

SONUÇ: Üründe şarkı isimlerinin LCD ekrandan görülememesi ve ürünün büyük boyutları yüzünden ara kabloya ihtiyaç duyulması eksikler arasında.

- ⊕ SD/MMC kart ile belleği artırılabiliyor
- ⊕ Yumuşak dış yüzeyi ile şık görünüm
- ⊖ Ara kabloya ihtiyaç duyuluyor

Lazer Yazıcı

KONICA MINOLTA 1300W

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(212) 522 99 00
WEB	www.koyuncu.com.tr
FİYAT	149 EURO + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB 1.1, Paralel
Baskı hızı	16 Sayfa/dak
Baskı çözünürlüğü	1200 x 1200 dpi
Bellek	8 MB
Boyut	551 x 456 x 498 mm
Ağırlık	7 kg

DAR ALANLARIN YENİ YARDIMCISI: Ağır ve hantal lazer yazıcılar yerlerini artık küçük, hafif ve görsellik de sunan yeni nesil lazer yazıcılara bırakıyorlar. Üstelik bu, her zaman performans ve baskı kalitesinden ödün vermek anlamına da gelmiyor. Konica Minolta 1300W, işte bu tür lazer yazıcılara bir örnek. Teknik değerlere baktığımızda Konica Minolta'nın başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü 1200 x 1200 dpi'lık baskı çözünürlüğü kaliteli baskılar almak için fazlasıyla yeterli. Ayrıca çözünürlük değerlerine göre 10-16 sayfa basabilmesi de yabana atılmayacak bir hıza işaret ediyor. Ürünün diğer bir artısı, baskının aksamaması için 8 MB dahili bellekle donatılmış olması. USB 2.0 portunun bu üründe yer almaması bizi şaşırttı. Ayrıca baskı maliyeti de High Capacity Toner sayesinde gayet düşük. Baskı kalitesine gelince, 1300W, bu kategoride profesyonel cihazlarla yarışamasa da, orta seviyelerde seyreden kalitesiyle ev ofisi tarzı kullanım alanları için oldukça başarılı bir çözüm sunuyor.

SONUÇ: Başarılı bir ergonomi sunan ürün, gayet uygun fiyatı ve satış sonrası destek hizmeti ile ilgi çekiyor.

- ⊕ Başarılı fiyat/performans oranı
- ⊕ Oldukça küçük ve hafif
- ⊖ USB 2.0 teknolojisini desteklemiyor

Dijital video kamera

TRUST 782AV LCD POWER VIDEO

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Beko
BİLGİ İÇİN	(212) 444 1 404
WEB	www.beko.com.tr
FİYAT	158,60 EURO + KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı	2 M.piksel (kamera 4 m.piksel)
Çözünürlük	1.600x1.200 (2.304x1.728 piksel)
Bellek	32 MB
Zum	4x dijital
Bellek yuvası	MMC
Boyut	64 x 32 x 89 mm

BEŞİ BİR YERDE: Trust 782AV LCD, hem dijital video kamera, hem de MP3 çalar, dijital fotoğraf makinesi, web kamerası ve ses kayıt cihazı olarak kullanılabiliyor. 640 x 480 piksel çözünürlükte yüksek kaliteli video klip kaydı yapabilen bu üründe, yüksek kalitede video görüntüsü ve daha uzun kayıt süresi sağlayan MPEG-4 video sıkıştırma özelliği kullanılıyor. Power Video ile birlikte, 480 fotoğraf, 7 dakikalık video, 22 dakikalık ses kaydı veya 32 dakikalık MP3 müziği saklama olanağı sağlayan 32 MB kapasiteli bir MMC bellek kartı geliyor. Daha fazla veri saklanması gerektiği takdirde, bellek kapasitesi bir MMC kartı ile 128 MB'a veya bir SD bellek kartıyla 512 MB'a kadar yükseltilebiliyor. Power Video'nun 4 cm renkli TFT LCD ekranı gerek vizör olarak, gerek de fotoğrafları ve video klipleri izlemek ve menü işlevlerini görüntülemek için kullanılabiliyor. Kamera 2.0 Megapiksel çözünürlüğe, 4x dijital optik zum özelliğine ve bir makro işlevine sahip.

SONUÇ: Birçok işlevi tek bir cihazda birleştiren 782AV LCD, düşük görüntü kalitesine karşın kolay kullanımı ve zengin işlevleri ile dikkati çekiyor.

- ⊕ Kolay kullanım, zengin fonksiyonlar
- ⊕ Uygun fiyat, kompakt yapı
- ⊖ Düşük görüntü kalitesi

Anakart

MSI RS3M-IL

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Datagate, Multimedya
BİLGİ İÇİN	(212) 321 41 41, (212) 479 46 46
FİYAT	98 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü	microATX
Yonga seti	ATI IXP150
İşlemci yuvası	478
FSB hızı	800/533/400 MHz
Bellek yuvası	2 x DDR SDRAM
Yuva sayısı	1 AGP, 3 PCI

ATI'IN GÖZÜ YÜKSEKLERDE: Eskiden entegre grafik denildiğinde, anakartın daha çok ofis uygulamaları için tasarlandığı düşünülürdü. Entegre grafik işlemciler günümüzde iyi bir noktaya geldiler, ancak bu düşünce halen devam ediyor. Görünen o ki, MSI yeni ürünü olan RS3M-IL ile bu önyargıyı yıkmaya kararlı ve bunu da ATI'ın yeni nesil yonga setiyle yapmayı planlıyor. Evet, ATI da yonga seti üreticileri kervanına katıldı, üstelik de gayet iyi bir ürün ile. ATI IXP150 olarak adlandırılan bu yeni yonga seti, Intel'in yeni nesil Pentium 4 işlemcilerini destekliyor. Üstelik sahip olduğu iki adet bellek yuvası ile 2GB'a kadar bir kapasite desteği sunan RS3M-IL, entegre 9100 IGP grafik yongası sayesinde, FX5200 yongalı grafik ürünlerininkine eşdeğer performans elde ediyor. Bu, söz konusu anakartın oyun severlerin de birçok ihtiyacını karşılayabileceğini gösteriyor. Kaliteli ses peşinde olan kullanıcılara 6 kanal ses desteği de sunan RS3M-IL, 10/100 Ethernet yuvası ile de ağ üzerinde çalışmanızı sağlıyor.

SONUÇ: Özellikle yeni başlayanlar RS3M-IL'nin içerdiği çok sayıda özellikten memnun kalacaklar.

- ⊕ Stabil çalışma, yüksek performans
- ⊕ Yazılım desteği
- ⊖ Yeni teknoloji desteğinde eksiklikler var

Dijital fotoğraf makinesi

SKANHEX SX-521Z3

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Escort
BİLGİ İÇİN	(212) 213 34 00
WEB	www.escortland.com
FİYAT	420 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı	1/1.8" CCD, 5 Megapiksel
Çözünürlük	2.592 x 1.944 piksel
Bellek	32 MB
Zum	3X optik, 2X dijital
Bellek yuvası	CF
Boyut	110 x 51 x 68 mm

5 MEGAPİKSEL ÇÖZÜNÜRLÜK: Tayvanlı dijital fotoğraf makinesi üreticisinin ürünleri, Türkiye piyasasında yeni yeni görülmeye başlandı. SX-521z3, 5 megapiksel çözünürlükteki CCD algılayıcısı ile 2.592x1.944 çözünürlükte fotoğraf çekebiliyor. 1.6 inçlik LCD ekranı sayesinde, çekilen fotoğrafları görebiliyor, bu sayede beğenmediğiniz fotoğrafları hemen silebiliyorsunuz ve böylece bellek daha verimli kullanılmış oluyor. Otomatik odaklama yapabilen mercek, 3X optik zum yeteneğine de sahip. SX-521z3 otomatik çekimlerin yanısıra apertür öncelikli çekim yapabiliyor. Böylece 2.6-3.4 değerleri arasında çeşitli apertür aralığı ve 1-1/2600 saniye enstantane hızı değerleri kullanılabiliyor. Makine üzerinde gece çekimleri için flaş yer alıyor. Donanım üzerinde dolgu ve kırmızı göz önleyici flaş seçilebiliyor. 4 adet AA kalem pille çalışan ürün Compact Flash bellek kullanıyor ve dahili hafıza içermiyor. Kutuya 32MB CF ve 6V'luk bir adaptör de dahil edilmiş.

SONUÇ: Skanhex, aynı çözünürlükteki fotoğraf makineleriyle karşılaştırıldığında, manuel çekim özelliklerinin azlığı yüzünden daha çok amatörlere hitap ediyor.

- ⊕ Flaş seçenekleri
- ⊕ Adaptör kullanımı ile az pil harcanıyor
- ⊖ Dahili hafıza yerine CF kullanıyor

TV Kartı

COMPRO VIDEOMATE TV GOLD+

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	BTM Bilgisayar
BİLGİ İÇİN	(212) 212 22 44
WEB	www.btm.com.tr
FİYAT	95 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	PCI
Tuner	Philips 7133/7134
Desteklediği TV formatları	NTSC, PAL, SECAM
Maksimum çözünürlük	720 x 480 dpi
Girişler	TV, FM, S-Video, kompozit, IR, ses
Diğer	FM Radyo, uzaktan kumanda

AKILLI TV KARTI: Masaüstü bilgisayarlar, "ev eğlencesi" kavramının içine aldığı tüm unsurları uzun bir süredir sunabiliyorlar. Yıllar boyunca ayrı ayrı kullanılan FM ve TV kartları zamanla bir araya geldi ve kayıt özelliğiyle birlikte, bu kartlara PiP (görüntü içinde görüntü), timeshifting (kesintisiz yayın) gibi gelişmiş özellikler de eklendi. Compro VideoMate TV Gold+ adlı ürün de bu tip gelişmiş özellikleri bünyesinde topluyor. PC kasasına yabancı olanlar ise montaj işlemini kurulum kitapçığı ile kolayca gerçekleştirebilirler. Bu işlemden sonra kart, Scheduler yazılımı ile kullanıcının belirlediği saatteki bir programı kaydetmek için sistemi açabiliyor, programı kaydettikten sonra sistemi kapatabiliyor. MPEG I ve II kalitesinde görüntü kaydeden ürün, radyo yazılımı ile MP3, WMA ve WAV formatında kayıt yapabiliyor. 37 tuşlu uzaktan kumanda başarılı bir ergonomiye sahip.

SONUÇ: Donanıma baktığımız zaman, çıkışlarda kullanılan malzemenin kaliteli olduğunu görüyoruz, bu da görüntü ve ses kalitesinin yüksek olmasında önemli bir etken. Hem video hem DVD yazılımları barındıran ürün, her yönüyle başarılı.

- ⊕ Sistemi açarak program kayıt edebiliyor
- ⊕ Video işleme yazılımları da mevcut
- ⊕ Görüntü kalitesi yüksek

Ekran kartı

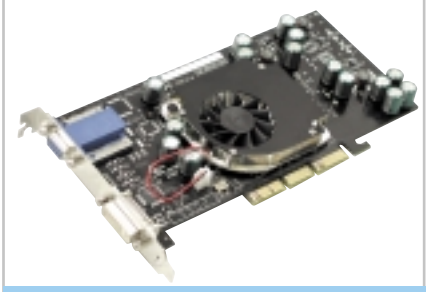

CREATIVE GRAPHICS BLASTER PICT. PERFECT

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 522 99 00
WEB	www.koyuncu.com.tr
FİYAT	FİRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK VERİLER

Yonga seti	3Dlabs VP500SE
Bellek	64 MB
RAMDAC	370MHz
Veriyolu	AGP 2X/4X
Çıkışlar	SVGA ve DVI
Diğer	Dual-head özelliğini destekliyor

3DLABS VE CREATIVE EL ELE: Creative, 3B grafik uygulamalarının ardından, şimdi de Blaster Picture Perfect adlı ürünüyle, 2B grafik uygulamaları alanına el atıyor. Daha çok dijital kameradan PC'ye görüntü aktaran ve sık sık resim işleme programları ile bu görüntüler üzerinde oynamalar yapan kişilere hitap eden Blaster Picture Perfect, sahip olduğu VP500SE grafik yongasıyla ile 2B grafik filtreleme işlemlerini işlemcinin üzerinden alıp size daha yüksek bir performans sunuyor. Böylece işlem hızı da önemli derecede artmış oluyor. Bu grafik işlemci için hazırlanan yazılımlar, benzer donanım ve yazılım kombinasyonlarından daha etkili çözümler sunabiliyor. Bu, özellikle yüksek miktarda veri söz konusu olduğu vakit geçerli. Buna karşın ürünün 64 MB belleği ve artık eskimiş kabul edilen AGP 4X teknolojisi ile tatmin edici bir oyun performansı yakalamak mümkün değil.

SONUÇ: Bu tür kartlar, yüksek maliyetlerinin de etkisiyle, daha çok 2B'ye ilgi duyan kesim tarafından biliniyor. Creative'in bu yeni ürünün maliyetini son kullanıcının da alabileceğe seviyelere indirmesi takdire değer.

- ⊕ Yüksek 2B performans
- ⊕ Grafik işlemci için hazırlanmış yazılım
- ⊖ 3B uygulamalarında oldukça zayıf

Kablosuz ağ bağlantısı

MSI RG54GS

CHIP PUANI	
FİYAT/PERFORMANS	
FİRMA	Datagate, Multimedya
BİLGİ İÇİN	(212) 321 41 41
	(212) 479 46 46
FİYAT	103 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	4xLAN, 1xWAN, 1xUSB
Standardı	802.11g
Hız	11 / 54 MBps
Etki alanı	25-170 m
Veri güvenliği	64/128 bit WEP
Boyut	180 x 127 x 32 mm

ERİŞİM NOKTASI VE AĞ GEÇİDİ BİR ARADA: Kablosuz haberleşme, saniyede 11 Mbit hızına sahip 802.11b standardı ile masaüstü sistemlerimize girmeyi başardı. Bunu başardı başarmasına, ancak veri güvenliğinin pek etkili olmaması da bir o kadar soruna yol açtı. Bu ay inceleme fırsatı bulduğumuz MSI RG54GS, daha güvenli olan 802.11G standardını destekliyor. Tahmin edebileceğiniz gibi, MSI RG54GS'de veri güvenliğine ayrı bir önem önem verilmiş ve buna ek olarak, 802.11a standardındaki hızlı veri aktarımı da dahil edilmiş, böylece bu ürün ile saniyede 54 MBit hıza erişmek mümkün olmuş. Ürün üzerinde, kablolu ağların kablosuzlarla haberleşmesi için dört adet LAN girişi olması, büyük bir avantaj sağlıyor. MSI RG54GS'nin web arayüzüyle kontrol edilebilmesi, ürünün kolay kullanımlı olmasını beraberinde getiriyor. Ayrıca dipol anten sistemi, bağlantının kapalı alanlarda da kesintiye uğramasını engelliyor.

SONUÇ: Kolay kurulabilen bu ürün, hızlı veri aktarımına izin vermesiyle, oldukça ilgi çekici.

- ⊕ MAC ve IP filtreleme ile etkili güvenlik
- ⊕ Print/DHCP sunucusu ve Virtual DMZ
- ⊖ PC kapatıldığında hat otomatik olarak kesilmiyor

Hoparlör seti

CREATIVE INSPIRE GD580

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Kont, Koyuncu, Multimedya
BİLGİ İÇİN	(212) 499 62 99, (216) 522 99 00, (212) 479 46 46
FİYAT	195 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Hoparlör	5 satellite, 1 subwoofer
Subwoofer	17 watt
Satellite	6 watt
Toplam RMS	47 Watt
Frekans aralığı	40 Hz – 20 kHz
Gürültü oranı	80 dB

DVD OYNATICILARA VE OYUN KONSOLLARINA 5.1 ÇÖZÜMÜ: Creative, 5.1 teknolojisine geçmek isteyen kullanıcılar için yepyeni bir ürün ile çıkıyor bu ay karşımızda. Inspire GD580 olarak adlandırılan bu yeni ürün, en başta Dolby Digital, DTS ve Dolby Pro Logic II ses standartlarını desteklemesiyle ilgi çekiyor. Sahip olduğu kod çözücü sayesinde analog ve dijital çıkışlar da barındıran bu ürün, beş adet uydu hoparlör ve ahşap yapılı bir subwoofer'la birlikte geliyor. Bu sayede Pro Logic II efektlerini verebilen set, ahşap yapısı sayesinde de güçlü ve derin bas efektlerini sunabiliyor. Ürün üzerinde iki adet kulaklık çıkışı, Line-in, koaksiyel ve optik giriş bulunuyor ve böylelikle MP3 çalarlara, televizyona, video ve DVD oynatıcı gibi birçok cihaza bağlayıp altı kanal ses elde edebiliyorsunuz. Desteklenen CMSS fonksiyonu da iki kanaldan gelen sesi altı kanala dağıtıyor.

SONUÇ: Toplam çıkış gücünün düşük olması yüzünden profesyonel kullanıcıları pek tatmin etmeyeceğini düşündüğümüz bu ürün, bunun dışındaki kullanıcılar için oldukça ilgi çekici bir seçenek.

- ⊕ En güncel ses teknolojilerini destekliyor
- ⊕ Sahip olduğu kod çözücü ile birçok kaynağa bağlanabiliyor
- ⊖ Toplam çıkış gücü düşük

Dijital fotoğraf makinesi

PRETEC DC-5330

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN	(216) 671 10 71
WEB	www.hs.com.tr
FİYAT	379 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı	1/1.8" CCD, 5.25 Mega piksel
Çözünürlük	2.560 x 1.920 piksel
Bellek	32 MB
Zum	3X optik, 4X dijital
Bellek yuvası:	SD
Boyut	94 x 63 x 55 mm

DOĞRU YOLU BULMUŞ: Uzun bir süredir piyasada orta ve alt seviye dijital kamera modelleri bulunan Pretec, yeni modeliyle, tabir yerindeyse "doğru yolu" bulmuş. Gerek teknik özellikleri, gerek dış yapısı ile kullanılabilirliği yüksek bir ürün olan DC-5330, çektiği fotoğraflarda kaliteyi ön planda tutanlar tarafından tercih edilebilir. Dış çekimlerde 3X optik zum görüntü kalitesini bozmadan zum yapabilmeyi sağlıyor. Yakın ve detaylı çekim yapmak isteyenler makro lens sayesinde 9 cm uzağı net bir şekilde çekebilirler. Gece çekimleri için flaş, video çekimleri için ise dahili mikrofon bulunuyor. Beyaz dengesi otomatik ve hazır modlar kullanılarak ayarlanabildiği gibi, manuel olarak da ayarlanabiliyor. Çekim yaparken fotoğrafçıya esneklik sağlayan enstantane ve odak aralığı ayarlayabilme özellikleri de mevcut. Dahili Lityum iyon pil ile çalışan Pretec DC-5330, beraberindeki adaptör ile kolayca şarj edilebiliyor. SD bellekle hafızası genişletilebilen ürün ile, TV çıkışı kullanılarak slayt şov da yapılabiliyor.

SONUÇ: Hem otomatik hem manuel ayarlanabilmesi ile farklı ortamlarda kolayca çekim yapabilmenizi sağlıyor.

- ⊕ Dahili pil ve adaptör kullanıyor
- ⊕ Tv kartı ile slayt şov yapılabiliyor
- ⊕ Profesyonel çekimler için manuel ayarlar

Switch

ST LAB 8-PORT 10/100M NWAY SWITCH (N-135)

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Eryaz
BİLGİ İÇİN	(212) 217 87 87
WEB	www.eryaz.com.tr
FİYAT	26 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Standart	10 Base T/100 Base-TX Mbps
Port	8xRj-45
Switching Metodu	Store-and-Forward
Akış Denetimi	Full-Duplex/Half Duplex
Led	1(Link/act), System: 1(Power)
Boyut	76.2 x 91.5 x 38.1 mm

HUB BOYUTUNDA SWİTCH: İnternet bağlantısı paylaştırmak, dosya transferi yapmak gibi amaçlar için kurulan bir ağda, büyük boyutlu bir dosya transferi yüzünden tüm trafiğin neredeyse duracak kadar yavaşlaması sorununun önüne, ağınızda hub yerine switch kullanarak geçebilirsiniz. Switch, her porttaki bağlantıya diğer portlardaki bağlantılardan bağımsız bir bant genişliği sunuyor. Bu da ağdaki veri akışını büyük ölçüde rahatlatıyor. ST Lab'in N-135 kodlu ürünü, ilk bakışta tasarımıyla dikkat çekiyor. Bu üründe yanyana 8 port yerine 2 sıra olarak 4 port yerleştirilmiş. Bu sayede yer tasarrufu da sağlıyor. Özellikle ev ağlarının küçük alanlara kurulduğu göz önünde bulundurulursa, bu büyük bir kolaylık demek. 10/100Mbps bant genişliğini destekleyen switch üzerinde, aktivite ve bağlantı LED'leri mevcut. Bu ürünün eksiği, ağ üzerinden yapılandırma imkanına sahip olmaması. ST Lab N-135'in bir diğer özelliği de IEE802.3x Flow Control Full ve Half Duplex modunda çalışabilmesi.

SONUÇ: Bu ürünü doğrudan ağa entegre ederek, 8 farklı cihazı internet ve ağ bağlantısına kolayca kavuşturabilirsiniz.

- ⊕ Küçük boyutlu
- ⊕ Kurulumu ve kullanımı oldukça kolay
- ⊕ Uygun fiyatlı

AYIN ÜRÜNÜ CHIP 04/2004

DVD/DIVX oynatıcı

VESTEL DVD 4500 ULTRA SLIM

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

+ Çok başarılı bir fiyat/performans
+ Firmware güncelleme yapılabiliyor
+ Kolay kullanımlı ve menüleri Türkçe

FİRMA	Vestel
BİLGİ İÇİN	(800) 219 01 12
WEB	www.vestel.com.tr
FİYAT	216 MİLYON TL

TEKNİK VERİLER

Desteklediği format	DVD, VCD, Audio-CD, CD-R, CD-RW, MP3, JPEG, SVCD
Kod çözücü	Dolby Digital/ DTS
Codec desteği	DivX 3/4/5 görüntü ve MP3, AC-3 ses
Altyazı desteği	sub, .txt, .smi, srt
Diğer	SCART ve S-Video girişi, u. kumanda

DVD/DIVX oynatıcı

Türkiye'nin ilk DivX oynatıcısı

Evde sinema keyfini yaşamak isteyenler, Vestel'in DivX oynatıcısı ile yüksek kaliteli görüntü ve ses imkanına kavuşabilirler. Birçok görüntü ve ses standardını destekleyen bu ürün inceleme altında. Evet, CHIP Test Merkezi olarak aylardır beklediğimiz an gelip çattı. Vestel'in piyasaya sürdüğü DivX oynatıcı ile, internetten bedavaya indirdiğimiz filmleri zahmetsizce büyük ekran televizyonlarda izleyebileceğiz, üstelik de uygun fiyata. Vestel'in DVD 4500 Ultra Slim olarak adlandırdığı ürün aslında bir DVD oynatıcı olsa da, esas ilgiyi DivX oynatabilme özelliği sayesinde üzerine topluyor. Dilerseniz, önce DivX teknolojisi hakkında biraz bilgi verelim.

DivX formatı nedir? DVD formatıyla ilgisi nedir?

DivX, MPEG-4'ten türetilmiş bir görüntü sıkıştırma formatı. DVD kalitesine oldukça yakın bir kalite sunan bu görüntü formatında, sıkıştırma işlemi çeşitli codec'ler yardımı ile yapılıyor. VCD ve DVD'den farklı olarak, bu codec'ler DivX'lerin yapım aşamasında isteğe göre seçilebiliyorlar ve bu sayede ses ve görüntü kalitesi istenildiği gibi değiştirilebiliyor. Sıkıştırma oranlarındaki bu serbestlik, DVD filmlerinin –üstelik de altyazılarıyla birlikte– tek bir CD'ye sıkıştırılabilmesini sağlıyor. İnternet ortamında bu sıkıştırma formatını kullanan birçok video bulmak mümkün. Altyazıları da isteğinize göre ekleyip kaldırabilme, hatta isteğinize göre Türkçeleştirebilme imkanına sahipsiniz. Tüm bunlar, DivX teknolojisinin de sürekli bir gelişim halinde olmasını gerektiriyor. Bugüne kadar karşılaşılan en büyük sorunlar, çok sayıda codec'i bir araya getirmenin ve söz konusu formatla sıkıştırılmış videoları izlemek için bilgisayara ihtiyaç duymanın getirdiği zorluklardı. Ta ki Vestel, yurtdışında da büyük ilgi gören bu teknolojiyi ülkemize, evlerimizin salonlarına getirinceye kadar.

Dolby digital kod çözücüsü: 6 kanal ses çıkışı sinema zevkini salonlarımıza taşıyor.

DVD, VCD, MP3, JPEG ve Audio CD formatlarını da destekliyor

Bu üründen her ne kadar şimdiye kadar sadece DivX oynatıcı olarak söz ettiysek de, aslında DVD oynatmanın yanı sıra MP3 ve resim CD'lerini de desteklediğini belirtmeliyiz.. Sahip olduğu Dolby dijital kod çözücüsüyle 6 kanal ses çıkışı sağlayabilen ürün, şayet film tarafından destekleniyorsa, görüntüyü 9 farklı açıdan seyredebilme imkanı da sunuyor. DVD'de 8 dilde seslendirme ve 32 dilde altyazı seçeneğine sahip olması daha keyifli bir seyir imkanı demek. Ses çıkışlarına ayrı ayrı müdahale etmek mümkün. Örneğin orta hoparlöre ve subwoofer'a sahip olmayan kullanıcılar buradaki sesleri de sağ ve sol çıkışlara dağıtabilirler. Bu, göz ardı edilmemesi gereken, aksine, önemli bir özellik; çünkü pek çok DVD filmde konuşmalar orta hoparlörden gelir. DVD 4500 Ultra Slim, MP3 CD'lerini de sorunsuzca okuyor. Burada dosyaları açarken Windows gezgini penceresine benzer bir arabirim kullanılıyor (SmartNavi). Dolayısıyla, kumandadaki yön tuşları ile hareket ediyor, istediğiniz dosyayı bulup çalabiliyorsunuz. DivX, resim ve MP3 içeren bir CD takıldığında istediğiniz dosyayı seçip çalıştırmanız an meselesi. CD veya DVD'nin içeriğinde yer alan MPEG dosyalarını gösterebiliyor. JPEG fotoğrafları ise slayt halinde ve çok net bir şekilde gösterebiliyor. Bizim sevdiğimiz bir özellik ise, boş bir DVD'ye kopyaladığımız DivX videolarını da sorunsuzca görüntüleyebilmesi oldu.

Sonuç: Vestel, son derece başarılı bir ürün sunuyor piyasaya. Ürünün 16:9 görüntü formatı ve altyazıların hizalanması gibi birkaç ufak tefek hatası olsa da, Vestel'in sitesine yerleştirdiği firmware güncellemeleriyle bunlar da teker teker düzeltiliyor. Ürünün en cazip yanıysa, kuşkusuz makul fiyatı.

AYIN ÜRÜNÜ CHIP 04/2004

DVD yazıcı

PHILIPS JACK RABBIT 4 DVDRW

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

\+ Portatif ve esnek yapı
\+ Tek başına çalışabilme
\- Yüksek fiyat

FİRMA	Philips Türkiye
BİLGİ İÇİN	(800) 261 33 02
WEB	www.philips.com.tr
FİYAT	319 $ + KDV

TEKNİK VERİLER

Yazma formatı	DVD+/RW
Yazma hızı	4x/2.4x, 16x/10x
Okuma özellikleri	DVD Video, VCD, SVCD, MP3, WMA, CDDA, JPEG, Kodak PictureCD, Fuji PictureCD
Arabirim	USB2.0 ve USB 1.1 (Yazıya bakınız)
Önbellek	2 MB

DVD yazıcı

Hem yazarken, hem okurken...

Çok işlevli ve şık: Philips, yeni Jack Rabbit 4'le yine epey ilgi çekecek gibi. Portatif yapısı ve zengin işlevleriyle bu DVD yazıcı, her kullanıcının kalbine girecek kadar becerikli. Philips'in özgün, işlevsel ve şık görünümlü Jack Rabbit serisi optik cihazlar, son zamanlarda oldukça popüler. Küçük boyutlarından beklenmeyecek kadar becerikli olan bu cihazlar, gittikçe gelişerek yaygınlaşıyor.

Klasik Jack Rabbit çizgileriyle üretilmiş olan bu DVD yazıcı, yazma için Philips'in en büyük destekçilerinden olduğu DVD+ formatını destekliyor. Fakat okuma için daha az seçici olan ürünün DVD-R/RW DVD'leri kullanabilmesi önemli bir avantaj. Hatta bununla da kalmıyor, cihaz CD ya da DVD üzerindeki MP3 ve JPEG dosyalarını da görüp okuyabiliyor. MP3'leri dinlemek için PC bağlantısına ihtiyacınız yok. Jack Rabbit'e kulaklık takarak MP3 ya da müzik CD'leri dinleyebilirsiniz. JPEG (2MB'tan küçük olmalı) dosyalarını izlemek içinse üzerindeki TV bağlantısını kullanabilirsiniz.

Philips yetkilileriyle aylar önce yaptığımız bir toplantıda DVD yazabilen ve DivX okuyabilen bir Jack Rabbit modelinin hazırlanmakta olduğunu duyduğumuzda oldukça şaşırmıştık. Bu yüzden Jack Rabbit 4'ün kutusunu heyecanla açtık. Ne yazık ki Jack Rabbit DivX okuyamıyor. Fakat kim bilir belki de "konunun uzmanı" bir amatör kullanıcı, uygun bir firmware yazarak bu problemi halledebilir.

USB 2.0 bağlantısının önemi bir kez daha anlaşılıyor

Jack Rabbit 4 USB 2.0 arabirimini kullanıyor. Fakat USB 1.1 arabirimiyle de bir noktaya kadar uyumlu. Şöyle ki; yazıcıyı USB 2.0 altında kullanırsanız, 4x DVD+R, 2.4x DVD+RW yazma hızı elde ediyorsunuz. DVD okuma hızı ise 16x. CD yazmaya gelince, CD-R yazma hızı 16x'ken CD-RW yazma hızı 10x olarak belirtilmiş. CD okuma hızı ise 40x. Bu yazma ve okuma hızları ideal çalışma şartları altında gerçekleşiyor. Yani yüksek hızlı bir USB 2.0 bağlantısı altında. Eğer USB 1.1 bağlantısı kullanırsanız, bu eski arabirim, DVD yazma için gereken veri aktarım hızını karşılayamıyor ve DVD yazmak mümkün olmuyor. Fakat USB 1.1 ile CD yazmak mümkün. Bu durumda CD-R ve CD-RW yazma hızı 4x'e düşüyor. Ayrıca CD okuma hızı da 6x'e düşerken DVD okuma hızı 0.7x'e kadar geriliyor. Kısacası, cihazı verimli kullanabilmek için USB 2.0 bağlantısı şart.

Testlerimizde yazıcının çalışma sırasında bir miktar ısındığını gözlemledik. Bu ısının bir zararı olmasa da sağlıklı bir okuma/yazma işlemi için cihazı düz bir zeminde çalıştırmakta fayda var. Portatifliği, cihazın ev/ofis ortamları arasında sıkça taşınacağı anlamına geliyor.

İster TV'ye, ister PC'ye bağlayın, onun için fark etmiyor

Jack Rabbit 4, kullandığı özel bir teknoloji sayesinde yazma işlemi için en uygun hıza, kullandığınız medyanın kalitesini belirleyerek kendisi karar veriyor. Ayrıca PC'den bağımsız olarak, üzerindeki ses ve video çıkışlarıyla doğrudan TV'ye bağlanabiliyor. Böylece sadece DVD/CD yazma işlemlerinde değil oturma odanızda DVD ya da VCD film izleme konusunda da size yardımcı oluyor. İhtiyaç duyabileceğiniz tüm kablolar ürünün kutusundan çıkıyor. Güvenli bir yazma işlemi için Seamless Link teknolojisini kullanan yazıcıyla gelen yazma yazılımı ise Nero.

Sonuç: DVD'lerin yüksek kapasitesi sizi cezbediyorsa, yanınızda taşıyabileceğiniz bir DVD yazıcı arıyorsanız, Jack Rabbit 4 tam size göre. PC'den bağımsız çalışabilen bu şık görünümlü ve becerikli yazıcı, işlevselliği ve tasarımıyla beğenimizi kazandı.

Zarif hatlar: Her zevke hitap eden modern bir tasarım anlayışının ürünü.

W-LAN ADSL kurulumu

Kablosuz internet

W-LAN sayesinde web'de ADSL hızıyla kablosuz sörf yapmak oldukça keyifli, ancak beraberinde bazı güvenlik risklerini de getiriyor. CHIP, W-LAN ADSL internet erişiminizi nasıl profesyonel bir şekilde kurabileceğinizi ve koruyabileceğinizi adım adım açıklıyor.

Türk Telekom'un son ADSL promosyonlarından sonra, ADSL modem satışlarında patlama yaşandı. Özel internet servis sağlayıcılar da ADSL bağlantısı ön satışlarına başladılar. İnternet kullanıcıları için ADSL'in yüksek hızı yanında, kablosuz modemlerin sunduğu paylaşım ve kolay erişim de oldukça cazip. Bu tip W-LAN ADSL modemlerin fiyatları ADSL kullanıcılarının bütçesini zorlamayacak kadar uygun. Ayrıca kablosuz modem kurulumuyla, mesela tüm bir ofis katının, hatta binanın internet erişimini sağlamak mümkün. Ancak tüm bu avantajlarına karşın, ağda kablosuz sörf çoğu kullanıcı için tehlikeli gibi görünüyor. Başka W-LAN kullanıcılarının bu sayede kapsama alanı dahilinde ücretsiz olarak internet bağlantısını kullanması, hatta ağda paylaşıma açık gizli dosya ve bilgilere erişebilmeleri ve internette yasadışı faaliyetlerde bulunabilme ihtimali büyük tehlikeler olarak çarpıyor göze. Ancak bu tereddütlere hak vermek pek de mümkün değil. Zira temel bilgilerle bile problemsiz bir şekilde kablosuz ağ kurabilir ve kurduğunuz bu ağı, veri hırsızlarına ve istenmeyen ziyaretçilere karşı koruyabilirsiniz. CHIP, W-LAN ADSL erişiminin profesyonel bir şekilde kurulumunu ve istenme-

yen kişilere karşı alınması gereken önlemleri adım adım açıklıyor.

Piyasada satışa sunulan W-LAN ADSL modemler, donanım özellikleri ve konfigürasyon açısından pek de farklı değiller. Buradaki örneğimizde Zyxel Prestige 652/HW W-LAN ADSL modem paketiyle birlikte bir dizüstü bilgisayarın konfigürasyonunu açıklayacağız, ancak bu örnek elbette farklı modemler ve bir masaüstü bilgisayar için temel teşkil edebilir.

1. Adım Bağlantı için gerekli ek bileşenlerin tespiti

Kablolamadan ve konfigürasyondan önce, dizüstü bilgisayarın veya PC'nin gerekli tüm bileşenlere sahip olup olmadığını kontrol etmelisiniz. ADSL modemlerle birlikte çoğu zaman router ve splitter da gelir, ancak bilgisayar için W-LAN bileşeni genelde çıkmaz. Yeni dizüstü bilgisayarlar ise standart olarak artık dahili bir W-LAN modülüne sahipler, bu yüzden ek bir W-LAN ünitesine gerek yok. Buna karşın, daha eski masaüstü PC'lerde ve dizüstü bilgisayarlarda bir W-LAN arabirimine ihtiyaç var. Bu bağlantı için USB adaptörleri veya dizüstü bilgisayarlar için özel PC Card formunda (PCMCIA) bir W-LAN adaptörü uygun. Bizim örneğimizde, dizüstü bilgisayar için ek bir W-LAN kartına ihtiyaç olacak.

2. Adım Router'ın yerleştirilmesi, kablolama ve montaj

Kullandığımız Zyxel modemle birlikte splitter ve router geliyor. Bu router, aynı zamanda erişim noktası (access point) olarak hizmet görüyor. Splitter ise telefon yuvasına takılıyor ve böylece konuşma kanalından ADSL sinyallerini ayırıyor. Daha sonra router, telefon, faks veya telesekreter gibi diğer tüm cihazları doğrudan splitter'a bağlamak gerekiyor. W-LAN router veya erişim noktası, ancak dizüstü PC veya masaüstü PC komple W-LAN bileşeni ve yazılımı ile donatılmışsa monte edilebilir. Zira bu durumda router'ı, bilgisayarla arasında optimal bir kablosuz bağlantı sağlanacak şekilde konumlandırmak mümkün olabilecektir.

Ayırıcı: Splitter, ADSL veri akımını telefonun konuşma kanalından ayırmayı sağlıyor.

3. Adım Bilgisayardaki hazırlıklar: Güncelleme ve yamalar

Güvenilir bir kablosuz ağ işletebilmek için ilgili işletim sistemlerinin en güncel servis paketlerini (service pack) kurmanız tavsiye edilir. Ayrıca tüm güvenlik güncelleştirmelerini ilk kullanımdan önce Windows Update ile sisteminize yükleyin. Ancak bu sayede dizüstü veya masaüstü bilgisayarın ADSL için en uygun şekilde kablosuz sörfe hazırlıklı olduğundan emin olabilirsiniz.

4. Adım ADSL W-LAN kurulumuna başlıyoruz

Bu hazırlıklardan sonra W-LAN bileşenini kurabilirsiniz. Bizim örneğimizde bu, dizüstü bilgisayarlar için hazırlanmış bir W-LAN PC Card olacak. Kart hazır, ancak henüz yuvasına takmıyoruz. Güncel servis paketlerine ve güvenlik güncelleştirmelerine rağmen, W-LAN kartı için sürücü yazılımı kurulduğu anda bir hata mesajı çıkabilir. Bu uyarı mesajında kablosuz ağ kartı yazılımının Microsoft sertifikasına sahip olmadığı belirtilir ve buna bağlı olarak kurulumun iptal edilmesi tavsiye edilir. Ancak bu uyarıyı dikkat almayabilir ve sürücü kurulumunu devam ettirebilirsiniz. Bu uyarıdan sonra W-LAN PC Card'ı PCMCIA veya PC Card yuvasına takmanız istenecek. Kart yuvasına tam olarak oturduktan sonra LED'leri yanıp sönecek ve monitördeki kontrol çubuğunda yeni bir simge belirecektir. Bizim kullandığımız yazılımda Microsoft'un bilinen her iki bağlantı ekranının yanında bir de özel simge beliriyor. Bu ifade, etkin kablosuz bağlantıda yeşil, aktivite olmadığında ise mavi bir ok simgesine sahip. Dizüstü bilgisayar ile router arasında bağlantı sağlandıysa her iki ekran simgesi de yanıp sönecek ve veri transferini gösterecektir.

W-LAN kartlar: Notebook'lar için W-LAN kartlar PC Card veya PCMCIA yuvasına takılabiliyorlar.

5. Adım Router ile ilk kablosuz bağlantının kurulması

Dizüstü PC'niz artık router bağlantısı için hazır. *Ağ Bağlantılarım* penceresinde *Ağ bağlantılarını görüntüle* seçeneğiyle *Kablosuz Ağ Bağlantıları* simgesine sağ tuşla tıkladıktan sonra ve *Özellikler*'e tıklayarak *Kablosuz Ağ Bağlantısı Özellikleri* penceresine ulaşabilirsiniz. Listeden *Internet iletişim kuralları (TCP/IP)*'yi seçin ve *Özellikler* düğmesine tıklayın. Başka bir pencere açılacaktır. Burada şu ayarlar seçili olmalı:

Bağlantı simgesi: W-LAN yazılımının ve Windows'un simgesi sağ alttaki sistem çubuğunda bağlantı kurulduğunda ve veri transferi gerçekleştiğinde yanıp sönüyorlar.

1. Otomatik olarak bir IP adresi al,
2. DNS sunucu adresini otomatik al

Tamam ve *Uygula* düğmelerine birkaç defa tıkladıktan sonra ağ iletişim penceresini kapatın. Daha sonra Internet Explorer'ı veya başka bir internet tarayıcısını açın. Adres satırına router'ın IP adresini girin; bu adresi modemle birlikte gelen kitapçıkta veya aygıtın üzerinde bulabilirsiniz. Bizim cihazımız 192.168.1.1 IP adresini "dinliyor". Bu durumda tarayıcının adres satırına tam olarak şunu girmek gerekiyor:

```
http://192.168.1.1
```

Daha sonra [Enter] tuşuna basın. Şimdi bir login giriş istemi penceresi açılacak ve →

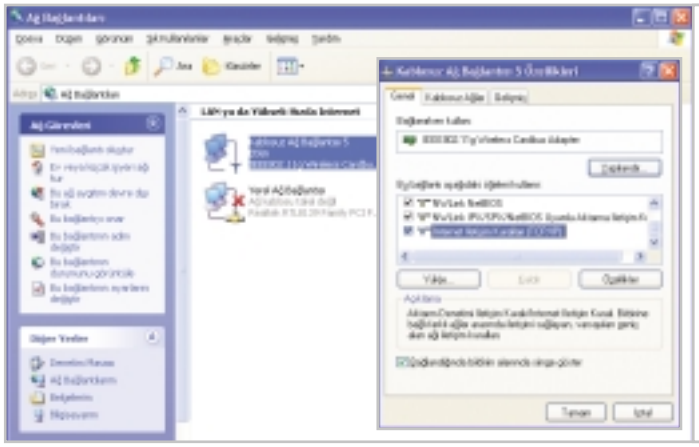

DNS ve IP: Ağ Bağlantılarım'ın özelliklerinden DNS ve IP konfigüre edilebiliyor.

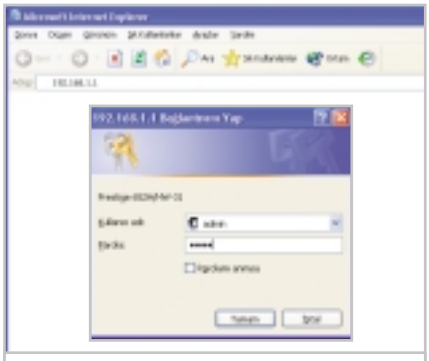

Erişim noktası: Access Point'in konfigürasyon sayfası şifreyle korunabilir.

kullanıcı adını ve buna ait şifreyi soracak. Bu, W-LAN router'a ilk bağlantımız ve standart olarak ne bir kullanıcı kimliğine ne de şifreye ihtiyaç var. Bu yüzden sadece *Tamam* veya *OK* düğmesine tıklayarak onaylayın ve herhangi bir kullanıcı adı veya şifre girmeyin. Bizim kullandığımız cihazda ek bir güvenlik önlemi olarak kullanıcı adının "admin" şifrenin ise "1234" olarak girilmesi gerekiyor. Bu işlemden sonra doğrudan erişim noktası router'ının konfigürasyon menüsüne ulaşacaksınız. Konfigürasyonu koruyacak şifreyi daha sonra girmeniz veya değiştirmeniz gerekiyor.

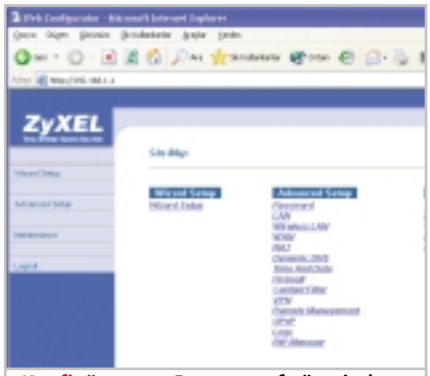

Konfigürasyon: Bu ana sayfa üzerinden kablosuz erişim noktasının tüm konfigürasyonu yapılabiliyor.

Internet erişimi: Internet bağlantısı için ilk adımda router için uygun ayarların yapılması gerekiyor.

6. Adım Hızlı başlangıç için sihirbaz kullanımı

Şimdi öncelikle internet bağlantısı kurulacak ve böylece W-LAN ağını ayarlamaya devam edebileceksiniz. Bunun için, router'ın ayar menüsündeki *Wizard Setup* alanından internet erişimini ayarlayabilirsiniz. Açılan pencerede internet erişimi için bağlantı türünü seçmeniz istenecektir. En iyisi otomatik tanıma (auto detect) seçeneğini seçmeniz. Bu seçenek etkinse bir giriş penceresi çıkacak ve servis sağlayıcınız size sabit bir IP adresi vermişse *OK* düğmesine, vermemişse *Cancel* düğmesine tıklamanız istenecektir. IP adresini otomatik olarak alma seçeneğini 5. adımda zaten işaretlediğimiz için, burada *Cancel* düğmesine tıklamanız yeterli. Şimdi bulunduğunuz ülkeyi seçmenizi isteyen bir liste çıkacaktır, biz örneğimizde elbette *Turkey*'yi seçiyoruz. Daha sonra tespit edilen ADSL ayarlarıyla ilgili bilgiler ekrana gelecek. *Tamam* düğmesiyle onayladıktan sonra *Next* ile bir sonraki menü penceresine geçebilirsiniz.

7. Adım Servis sağlayıcının erişim bilgilerinin girilmesi

Bir sonraki pencerede PPPoE (PPP over Ethernet) / PPPoA (PPP over ATM) görünümü açılacaktır. Burada Türk Telekom'dan aldığınız kullanıcı adını ve şifreyi girmeniz gerekiyor. Bu erişim bilgilerini *Wizard Setup /- ISP Parameters for Internet Access* altına girmelisiniz, buradaki *Service Name* alanını doldurmanıza gerek yok. Ayrıca *PPPoE* üzerinden bağlantıyı etkinleştirmelisiniz. Ancak genelde buna gerek kalmaz, zira sol üstteki *PPPoE / PPPoA dial* kutusundaki onay işaretinden de fark edebileceğiniz üzere, bu bağlantı zaten *active* olarak işaretli. Bağlantıyı her zaman etkin tutma seçeneği işaretlenirse router, ADSL bağlantısını kesmez ve her zaman internete bağlı kalır. İnternet bağlantınızı sürekli olarak açık tutacaksanız bu seçeneği etkinleştirmeniz gerekir. Erişim bilgilerini doğru olarak girdiyseniz sayfa sonunda *Next* ile devam edin. Sistem kısa bir süre sonra bir pencerede durum bilgisini gösterecektir. *Ethernet WAN status* altında yeşil bir kayıtta IP adresi gösterilir, transfer edilen veriler ve bağlantı süresi gibi bilgiler de ayrıca burada görülebilir. Şimdi internette sörf yapacak şekilde konfigürasyonu tamamlamış oldunuz. Artık *Save settings* ile ayarları kaydedebilirsiniz. Artık internet tarayıcısının adres satırına bir internet adresi girebilir ve bağlantının düzgün çalışıp çalışmadığını kontrol edebilirsiniz. Ancak dikkat, sistem henüz virüslere, hacker'lara, istenmeyen ziyaretçilere ve veri hırsızlarına karşı güvende değil. Bu yüzden sadece kısa bir süre sörf yapın ve sadece güvendiğiniz sitelere girin.

8. Adım Kablosuz bağlantı kalitesi ve router'ın montajı

Web'de rahatsız edilmeden sörf yapabilmeniz için, router en iyi şekilde konumlandırılmalı, böylece ideal bir kablosuz bağlantı mümkün oluyor. Bir kat üzerinde, dört ila altı metre arasında oldukça iyi bir kablosuz bağlantı sağlayabilirsiniz. Burada geçerli olan temel kural ise, alıcı ve verici cihazlar arasında ne kadar az duvar ve kapı varsa kapsama alanının da o kadar geniş olacağı. En iyisi, router ile bilgisayarın birbirlerini doğrudan görebilmesi ve arada hiçbir engel olmaması. An- →

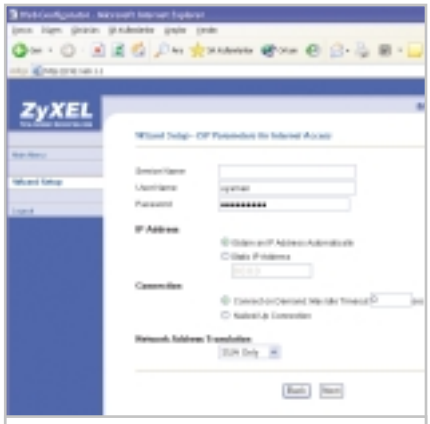

Erişim bilgileri: İnternet servis sağlayıcınızdan aldığınız erişim bilgilerini bu ekranda girmelisiniz.

konumunu değiştirerek farklı yerlerdeki farklı sinyal kalitesini ölçün. Böylece en iyi bağlantıların nerelerde sağlandığını tespit edebilirsiniz. Masaüstü bilgisayarlarda ise router'ın yerleşimi doğal olarak çok daha önemli, zira dizüstü PC'lerin aksine, masaüstü PC'lerin yerini değiştirmek genelde mümkün değil.

9. Adım SSID Broadcast'in engellenmesi

Temel olarak W-LAN üzerinden sörf yapmak, modem veya LAN üzerinden sörf yapmakla aynı güvenlik önlemlerine tabidir. Bu yüzden, güncel virüs tanıma dosyalarına sahip etkin bir virüs tarayıcısı olmazsa olmaz. Ayrıca bir güvenlik duvarının kısıtlayıcı konfigürasyonu (çoğu erişim noktasında zaten donanımsal olarak mevcuttur) ek bir koruma sağlar. Güvenlik duvarını nasıl ayarlayabileceğiniz, cihazın veya yazılımın kitapçığında ya da yardım dosyasında ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Buna ek olarak, güncel bir internet tarayıcısı kullanın ve güvenlik güncelleştirmelerini düzenli şekilde yükleyin.

Ancak bu güvenlik önlemleri kablosuz ağ üzerinden güvenli sörf yapmak için yeterli değil. Zira bir kablosuz ağ erişim noktası genelde üreticisi tarafından güvenlik önlemleri alınmamış halde verilir. Bu yüzden erişim noktasının kapsama alanı dahilindeki, W-LAN kartı olan her bilgisayardan bu erişim noktasına bağlanmak mümkün olabilir. Ancak kablosuz ağınızın güvenliğini oldukça kolay bir şekilde yükseltmek mümkün. 5. adımda anlatıldığı gibi router'ın ayar penceresini →

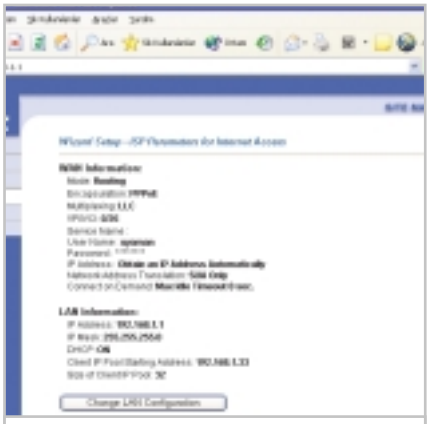

Özetle: ADSL bağlantısıyla ilgili özet bilgileri gösteren bu pencereyle temel yapılandırma tamamlanmış oluyor.

cak bu, odaların konumu nedeniyle pratikte imkansız gibi. Sinyal kalitesini kontrol ederek router cihazının iyi bir konuma sahip olup olmadığını hemen öğrenebilirsiniz. Bunun için sistem çubuğundaki yeşil "1" simgesine tıklayarak dizüstü bilgisayarınızdan W-LAN kartının ayar penceresini açın. *Information* sekmesinden sinyal kalitesini ölçebilirsiniz. Çubuk diyagramda bağlantı kalitesini ve sinyal gücünü görebilirsiniz. Dizüstü bilgisayarınızın

FAYDALI İPUÇLARI

» Daha hızlı, daha güvenli ve daha sorunsuz ADSL

Hotspot'larla internete her yerden bağlanın

Dört duvar arasında kablosuz sörfle yetinmek zorunda değilsiniz. Asıl özgürlük, W-LAN özelliğine sahip bir dizüstü bilgisayar ile başka yerlerden de internete bağlanabilmeniz. W-LAN PC kartı sayesinde kendi ağınızın kapsama alanınızdan çıkıp, hotspot denilen ve kablosuz internet erişimi sağlayan "sıcak nokta"lardan da sörf yapabilirsiniz. Örneğin, yolculuk sırasında bu tip bir erişim noktasının kapsama alanı içinde bulunmanız yeterli. Bu noktalar, genelde internet erişimin yanında özel içeriklere de erişmenizi sağlıyor. Özellikle havaalanlarında ve otellerde hotspot kullanımı giderek artıyor. Hotspot erişiminin nasıl sağlanacağını ve ekstra bir ücret ödemeniz gerekip gerekmediğini, ilgili yerlere sorup öğrenmeniz gerekebilir.

Ağda daha hızlı veri transferi için

İnternette sörf yaptığınız sürece kablosuz veri trafiği harika bir şekilde çalışacaktır. Ancak yerel ağda daha büyük miktarlı verileri aktarmak isteyen kullanıcılar, daha hızlı bir kablo bağlantısına (Gigabit LAN gibi) ihtiyaç duyabilirler. Bu tip bir bağlantı, kablosuz ağa göre çok daha verimli ve hızlı çalışır.

Elektrik gücü olmadan daha güvenli

Kullanmadığınız zaman W-LAN'ı kapatmanız gerekir. Kapatmak güvenliği artıracak, elektrik tasarrufu sağlayacak ve router kapsamındaki ışımayı azaltacaktır. Burada, paketle birlikte gelen router'ımızın güç düğmesi işimizi oldukça kolaylaştırıyor. Ancak bu tip bir özelliğe tüm erişim noktaları sahip değil. Prize bağlandıktan sonra cihazlar sürekli çalışmaya başlıyor. Açma kapama devresi olan bir priz bu durumda işinizi görebilir. Dizüstü PC tarafında da etkin bir W-LAN modülü daha fazla güç harcanmasına neden olacaktır. Ağ bağlantısına ihtiyaç duymuyorsanız ve internette sörf yapmıyorsanız, dizüstü bilgisayarınızın W-LAN modülünü de kapatmanızı tavsiye ederiz. Bu, bilgisayarınızın pilinin daha fazla dayanmasını sağlayacak ve aynı şekilde, ışımayı azaltacaktır. Entegre W-LAN modülleri, çoğunlukla bir kısayol tuşuyla iptal edilebilirler. Harici modülleriyse yazılım üzerinden yönetebilir veya cihazı dizüstü PC'den sökebilirsiniz.

Hacker tehlikesine karşı ek önlem

Hacker tehlikesi herkes için farklı. Kablosuz bir ağın korumanın, kapalı bir ağı korumaya göre daha zor olduğu, kabul edilmiş bir gerçek. Ancak rakibinizi tanımak her zaman olduğu gibi size en büyük yardımı sağlayabilir. Bunun en iyi yolu, hacker'ların kullandıkları yöntemleri bilmekten geçiyor. **http://neworder.box.sk** gibi çeşitli web sayfalarında ayrıntılı bilgiye ulaşabileceğiniz gibi, bu ayki kapak konumuzdan da (44) çok değerli temel bilgiler elde edebilirsiniz.

ADSL ile dialer problemine son

ADSL ile internet erişiminde, pahalı dialer saldırılarına karşı koruma altındasınız. Dialer araçları, sürekli olarak pahalı bir 0900'lü bağlantıyla (ISDN ve analog modemler üzerinden) telefon faturanızı kabartmayı amaçlıyorlar. ADSL erişiminde ise çevirmeli bir bağlantı söz konusu değil, bu da dialer araçlarının boşa kürek çekmesi anlamına geliyor.

Bağlantı kalitesi: Sistem çubuğundaki simgeden, sinyal gücü ve bağlantı kalitesini gösteren pencereye ulaşabilirsiniz.

açın, yani bizim örneğimizde Internet Explorer'ın adres satırına http://192.168.1.1 girerek. Daha sona *Advanced Setup* alanında *Wireless LAN* seçeneğini seçin ve *Wireless* linkine tıklayın. Burada ağ adının kontrolsüz bir şekilde etrafa gönderilmesini (SSID Broadcast) engelleyebilirsiniz, bunun için *Hide ESSID* seçeneğini *Yes* olarak ayarlamanız yeterli. Bu seçenekle başka kablosuz ağ kullanıcılarının ağınızı tanımasına ve bağlanmasına engel olabilirsiniz.

İPUCU: Erişim noktası sadece kablolu LAN router olarak kullanılıyorsa, kablosuz ağ bağlantısı seçeneği devre dışı bırakılabilir ve böylece güvenlik artırılabilir.

10. Adım WEP anahtarıyla W-LAN güvenliğini artırmak

Şimdiye kadar aldığınız önlemler tam bir güvenlik için yeterli değil. Erişim noktasıyla bilgisayar arasındaki veri transferini şifreleyerek daha da güvenli bir bağlantı sağlayabilirsiniz. Ayrıca erişim noktaları, etkin şifrelemede, şifrelemesiz kablosuz kartlarla iletişime engel oluyorlar. Ancak burada dikkat etmeniz gereken nokta, bu ayarları ancak router ile bilgisayar arasındaki kablsouz bağlantı sorunsuz bir şekilde kurulduğunda devreye sokmanız. Bu sırada ilk temel konfigürasyondan sonra sistemi yeniden başlatmayı ve her şeyin sorunsuz çalışıp çalışmadığını kontrol etmeyi unutmayın. Daha sonra şifrelemeyi etkinleştirebilirsiniz. Tekrar router'ın konfigürasyon penceresini açın. WEP şifrelemesini *Advanced Setup*, *Wireless LAN* ve *Wireless*, *WEP Encryption* seçenekleri altından ayarlayabilirsiniz. Şifrelemenin derecesine (64 veya 128 bit) bağlı olarak kablosuz ağın maksimum veri transfer hızı aşırı bir şekilde düşebilir. Bu yüzden, mantıklı bir şifreleme derecesi bulmanız lazım. Kapsama alanı birkaç metreden öteye geçmeyeceği için, istenmeyen misafirlerin ağınızı kullanma riskinin ne kadar olabileceğini kendiniz tespit etmeli ve buna bağlı olarak uygun bir şifreleme derecesi seçmelisiniz.

11. Adım MAC adres filtresiyle koruma

Bu iki olasılığın yanında, hangi kablosuz kartlarla iletişim kurulacağını da kesin bir şekilde kendiniz de belirleyebilirsiniz. Bunu da MAC adres filtresi (media access control filter) sağlıyor. Bu filtre, sadece kayıtlı kartlarla bağlantı kurulmasına izin veriyor. Çünkü USB adaptöründen slot kartına kadar her W-LAN donanımı, tıpkı parmak izi gibi sadece kendisine ait bir kimlik numarasına sahip. W-LAN PC Card ve router'da, bu adres cihazın alt tarafındaki bir etiket üzerinde yazıyor. MAC adres filtresini ayarlamak için router'ın konfigürasyon menüsünü 5. adımda anlatıldığı gibi yeniden açmalısınız. Daha sonra *Advanced Setup* üzerinden *Wireless LAN* ve oradan da *MAC Filter* seçeneğine girin. Erişim kontrolünü etkinleştirmek için *Active* seçeneği *Enable* olarak ayarlanmalı. Daha sonra *MAC Address* altındaki alanlar erişim noktasının/router'ın ve W-LAN PC kartının MAC adresleriyle doldurulabilir. *Apply* düğmesine tıklayarak filtreyi etkinleştirebilirsiniz. Artık sadece listedeki MAC adreslerinden birine sahip istasyonlar erişim noktası ile bağlantı kurabilecektir. Elbette listeye birçok cihaz ekleyebilir ve bunlar için erişim noktasına erişim izni verebilirsiniz. Gerçi bu tip bir adresi değiştirmek de teknik olarak mümkün, ancak diğer önlemlerle birlikte, yine de etkili bir koruma bu.

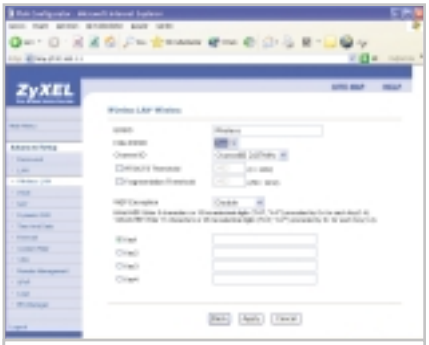

Gizli SSID: SSID yayını engellenirse kablosuz ağınız daha güvenli bir şekilde çalışır.

12. Adım W-LAN'ın şifre ile korunması

Router'ın kurulumunda ilk başta şifre vermeye gerek yok. Ancak başarılı bir konfigürasyondan sonra, konfigürasyon penceresinin ana menüsünden *Advanced Setup / Password* altından bir şifre girmenizi tavsiye ederiz. Şifre etkinleştirildiğinde, erişim noktasının ayarlarını sadece bu şifreyi bilen kullanıcılar değiştirebilirler, bu kişinin kablosuz ağ işleticisi olması daha iyi. Şifreyi ilk defa girerken *Old password* alanının boş bırakılması gerekiyor, zira daha önce belirlenmiş bir şifre yok, bu alan sadece ileride şifre değiştirmek istediğinizde önem taşıyor. Erişimi mümkün olduğunca kısıtlayacak şifreler için şu ana kuralları aklınızdan çıkarmayın: Şifrenin en az beş karakter uzunluğunda olması ve harflerin yanında sayı da içermesi gerekiyor. Ayrıca büyük ve küçük harfleri birlikte kullanmanız daha iyi olacaktır. Herhangi bir anlamı olan şifreler kullanmaktan kaçının, bu şifrelerin tahmin edilmesi ve kırılması daha kolay. *Apply*'ı seçerek şifreyi onayladıktan sonra, şifrenin başarıyla kaydedildiğine dair bir mesaj alacaksınız. Bu andan itibaren artık konfigürasyon menüsüne erişmek istediğinizde karşınıza Windows XP'nin login istemi penceresi gelecek. Burada kullanıcı adını boş bırakın ve sadece şifreyi girin. Aksi halde erişime izin verilmeyecektir, zira erişim noktası, kullanıcı kimliğini (user ID) kaydetmez.

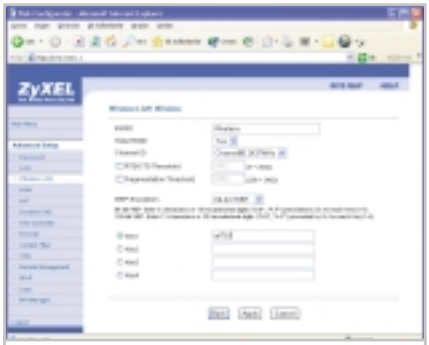

Şifreleme: WEP şifrelemesi W-LAN istemcileri arasında verileri kodlanmış olarak gönderiyor.

Tebrikler, artık başardınız: W-LAN sisteminiz artık ayarlandı, tehlikelere karşı korundu ve WWW'nin derinliklerinde kablosuz bir şekilde sörf yapabilirsiniz. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Yazıcı almanın

Test: Mürekkep püskürtmeli yazıcılar

tam zamanıdır

Yazıcılar, kısa bir süre öncesine kadar ev ortamı için lüks sayılabilecek donanımların başında geliyordu; oysa artık yazıcısı olmayan bir PC çoğu kullanıcı için anlamsız. Fiyatları bu kadar düşmüşken, mürekkep püskürtmeli bir yazıcı almak öyle ya da böyle doğru bir yatırım olacaktır.

Fiyatlar› gittikçe düflen yaz›c›lar arasında ev kullanıcıları için en uygun seçim tabii ki mürekkep püskürmeli modeller.

Nokta vuruşlu yazıcılar artık sadece çok özel amaçlar için kullanılıyor. Lazer yazıcılarsa gittikçe düşen fiyatlarıyla, renkli baskıya ihtiyaç duymayan tüm kullanıcılar için cazip olabilir. Hele hele günde 20-30 sayfa baskı yapıyorsanız kesinlikle mürekkep püskürtmeli bir yazıcı yerine lazer yazıcı üzerinde durmalısınız. Zira lazer yazıcıların baskı maliyetleri mürekkep püskürtmeli yazıcılara nazaran çok düşüktür. Öte yandan, satın alma sırasında mürekkep püskürtmeli yazıcıların uygun fiyatı dikkat çekicidir. Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda kullanılan kartuşlar ucuz değildir fakat yeni bir kartuş almak yerine kartuşları kendiniz de doldurabilirsiniz.

Uygun kağıt kullanımı çok önemlidir

Modern mürekkep püskürtmeli yazıcılar neredeyse fotoğraf kalitesinde çıktı verebiliyorlar. Fakat bu tür yüksek kaliteli sonuçlar elde edebilmek için dikkat edilmesi gereken noktalar var. Bunların başında, yapmayı düşündüğünüz baskı için en doğru kağıdın kullanılması geliyor kuşkusuz. Ofis belgesi basacaksanız fotokopi işlemlerinde kullanılan kağıtlar işinizi görecektir. Fakat fotografik çıktı istiyorsanız bu amaçla üretilen daha pahalı parlak kağıtlardan kullanmalısınız.

Kağıdınızı seçtikten sonra, baskı işleminden önce ekrana gelen seçenekler arasında kullandığınız kağıdı doğru bir şekilde belirtmeyi unutmayın. Zira farklı kağıtların mürekkep emme oranı farklıdır. Piyasada inkjet kağıdı olarak satılan kağıtlar fotoğraf baskısı dışındaki amaçlar için gayet uygundur. Hatta çok büyük beklentiler içinde olmazsanız bu kağıtlara da fotoğraf baskısı yapabilirsiniz. Ne var ki kalitenin yüksek olmasını istediğiniz zaman, bunu baskı kalitesi ayarlarında belirtmeyi unutmayın. Benzer şekilde, kalite önemli değilse, basılacak doküman sıradan bir ofis belgesiyse, en düşük kalitede baskı yapmanız hem zamandan hem de mürekkepten tasarruf etmenizi sağlayacaktır. →

Canon i250: Üretici her yerden tasarruf etmiş, hatta kağıt tepsisi bile yok.

HP Deskjet 5652: Siyah mürekkep kartuşu özel fotoğraf mürekkebi ile değiştirildiğinde mükemmel sonuçlar çıkıyor.

Kartuş sayısının önemi: Yazıcılarda kullanılan mürekkep kartuşlarının sayısı baskı maliyetini düşürür.

Epson Stylus C84: Pek çok açıdan beğenimizi kazanan ve genel toplamdaki performansıyla test birinciliğini kazanan ürünün detaylarını sayfadaki test birincisi kutusunda bulabilirsiniz.

HP Deskjet 5652: Baskı hızı konusunda oldukça değişken bir tablo çizen Deskjet 5652, resim baskı hızı söz konusu olduğunda testin en iyi derecelerinden birine imza atarken, grafik baskısı sırasında alt sıralarda yer aldı. Baskı kalitesi testlerindeyse kesinlikle beğenimizi kazanan yazıcı, iki taraflı baskı yapabilmesiyle dikkat çekiyor kuşkusuz. Bu özellik pek çok kullanıcı için büyük önem taşıyor. Hem paralel hem de USB arabirimini destekleyen ve birinciliği az farkla kaçıran bu ürün, bütçesini biraz daha zorlayabilecek kullanıcılar için iyi bir seçim olabilir.

Canon i455: Bazı yazıcılar hem metin hem de fotoğraf baskısında hızlı olabilirken, iş grafik baskısına gelince şaşırtıcı bir performans düşüklüğü gösterdiler. Canon i455 de bu yazıcılardan biriydi. Baskı hızı konusundaki bu tutarsızlık bir yana bırakılırsa, i455 baskı kalitesi bakımından testin en başarılılarından biriydi. USB arabirimini kullanan yazıcı, testteki katılımcılar itibarıyla fiyat/performans oranı açısından cazip bir tablo sunamadı.

Yeni bir endüstri: Mürekkep püskürtmeli yazıcıların yüksek kartuş fiyatları yüzünden pek çok kullanıcı kartuş doldurma kitlerine yöneliyor.

HP Deskjet 5150: İki adet kartuş kullanan Deskjet 5150, 8MB tampon belleğe sahip. USB arabirimini kullanan yazıcı, baskı hızı açısından tatminkar sonuçlar ortaya koydu. Baskı kalitesi testlerinde de sınıfı geçen ürün, fiyat/performans oranı açısından vasatın üzerinde bir tablo çiziyor.

HP Deskjet 3650: Fiyat/performans şampiyonu olan bu yazıcı hakkında detaylı bilgiyi **108**'de bulabilirsiniz.

Canon i350: Genel olarak vasat diyebileceğimiz bu yazıcı, grafik baskı hızı testinde ortaya koyduğu nispeten iyi performansın dışında testlerimizde ön plana çıkamadı. Fiyat/performans oranı da çok iyi olmayınca, ürünün cazip olduğunu söylemek zor.

Epson Stylus C64: Tıpkı test birincisi Stylus C84 gibi dört adet kartuşla donatılmış olan Epson Stylus C64, hem paralel hem de USB arabirimini destekliyor. Performans testlerinde pek varlık gösteremeyen ürünün en büyük artısı, kuşkusuz uygun sayılabilecek fiyatı.

Canon i250: HP 3650 ile birlikte testteki en uygun fiyatlı katılımcılardan olan Canon i250, performans bakımından genel toplamda kendine ancak son sırada yer bulabildi. Bunun temelindeyse baskı hızından ziyade baskı kalitesinin yetersiz olması yatıyordu. USB arabirimini kullanan yazıcı şık bir tasarıma sahip.

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr
Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

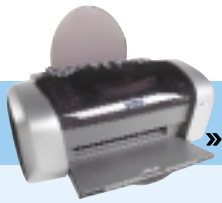

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS iyi

FİYAT BİLGİ 119 dolar
www.epson.com.tr

Düşük baskı maliyeti: Dört adet kartuş sayesinde mürekkepten tasarruf edilmesi mümkün oluyor.

+ Hızlı
+ Dört adet kartuşa sahip
+ Hem paralel hem USB destekli

TEST BİRİNCİSİ CHIP 04/2004

Epson Stylus C84

Her açıdan başarılı

Eğer hem uygun fiyatlı, hem de başarılı bir yazıcı arıyorsanız, bu yazıcı sizi hayal kırıklığına uğratmayacak özelliklere sahip.

150 dolardan düşük fiyatlı sekiz adet mürekkep püskürtmeli yazıcının katıldığı testimizde genel toplamda birinciliği kazanan Epson Stylus C84, resim baskısında kanatlanmasa da, oldukça hızlı bir yazıcı olduğu su götürmez. Ayrıca baskı kalitesi konusunda da yazıcının çok iyi olduğunu söyleyebiliriz. Fakat bu ürünü birinciliğe taşıyan asıl etken, baskı hızının yüksekliğiydi. Epson'ın kendi teknolojisi olan mikro piezo teknolojisini kullanan Stylus C84, dört adet kartuşa sahip ve bu açıdan takdire şayan. Zira böylece sadece biten kartuşları değiştirerek baskı maliyetini düşük tutmanız mümkün. Ayrıca yazıcının hem USB hem de paralel arabirimi desteklemesi bazı kullanıcılar için önemli olabilir. Yazıcı genel olarak oldukça derli toplu sonuçlar sergiliyor. Her ne kadar testteki en uygun fiyatlı katılımcılardan biri değilse de, ürünün pahalı olduğunu da söyleyemeyiz. Bu bağlamda, eğer en ucuzunu aramıyorsanız ve bütçeniz 100 doların biraz üzerinde bir yazıcıya izin veriyorsa, Epson Stylus C84, gerek baskı kalitesi, gerek bağlantı özellikleri açısından sizi memnun edebilecek bir ürün. Ayrıca dört adet değiştirilebilir kartuş özelliğini de unutmayalım. Bazı mürekkep kartuşlarının neredeyse yazıcı fiyatına satıldığını hesaba katarsak, bu özelliğin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılabilir.

INKJET YAZICILARI NASIL TEST ETTİK?

» Kaliteli baskı kadar hız da önemli

Mürekkep püskürtmeli yazıcıları test ederken, özel olarak hazırlanmış çeşitli şablonları ve resimleri kullandık. Bu test resimleri, gerek kalite gerekse hız ölçümü sırasında oldukça yararlı oldu.

Fiyatları 150 doların altında seyreden sekiz adet mürekkep püskürtmeli yazıcının katıldığı testimizde, gerek baskı kalitesi, gerekse baskı hızı ve ergonomi kategorilerinde titiz testler gerçekleştirdik.

Ofis baskı hızı (%10): Çeşitli puntolarda metinlerden oluşan bir Word dökümanı hazırladık ve bu dosyadan her ölçümde 10 adet çıkış alarak saat tuttuk.

Grafik baskı hızı (%10): Bu kriter, çeşitli büyüklüklere sahip yazı fontlarını, özel olarak hazırlanmış grafikleri ve sayfanın çeşitli yerlerine serpiştirilmiş küçük resimleri içeren özel bir test sayfasının baskı hızıyla belirleniyor.

Fotoğraf baskı hızı (%10): Bu test kategorisinde, yüksek çözünürlüklü iki adet fotoğraf bastık. Bu fotoğraflardan biri tek parçayken, diğeri dört kısımdan oluşuyor. Her iki fotoğrafın oldukça renkli ve ayrıntılı olmasının burada büyük önemi var.

Grafik baskı kalitesi (%20): Bu testte, grafik baskı hızı için kullandığımız sayfaya ek olarak, çeşitli renk geçişlerini gösteren ikinci bir test sayfası kullandık. İlk dikkat ettiğimiz, çeşitli büyüklüklerde basılan harflerin kalitesiydi. Grafik çizimlerinde de çok inceden başlayıp giderek kalınlaşan çizgilerin ne kadar doğru basılabildiğini ölçtük. Resimlerde de renk geçişlerine özellikle dikkat ettik.

Fotoğraf baskı kalitesi (%30): Kullandığımız iki fotoğrafın değerlendirmesinde, fotoğrafta yer alan kişilerin ten renklerine bakıldı.

Ardından portre resimde yer alan kişinin boyun bölgesindeki kırışıklıkların ve çiçek yapraklarında bulunan damarların ne oranda göründüğü gibi ayrıntılar itinayla incelendi.

Ergonomi (%10): Baskı teknolojileri, önbellek ve bağlantı şekilleri gibi birçok teknik özellik, bu kategorideki puanlama sırasında belirleyici rol oynadı. Cihazların kullanabildiği kartuş sayısı, birlikte verilen yazılımların nitelikleri, kolay kurulum, kolay kullanım ve işlevsellik de, yine bu kategoride değerlendirildi.

Servis ve dokümantasyon (%10): Testimize katılan ürünlerin firmalarını arayıp çeşitli sorular sorduk, aldığımız cevaplar doğrultusunda bir değerlendirme yaptık. Burada doğru kişiye ne kadar kısa bir süre içinde ulaşabildiğimizi de dikkate aldık. Buna ek olarak, ürünlerle birlikte Türkçe kullanım kılavuzu olup olmaması ve yazılımların dilimizi destekleyip desteklemediği, ayrıca web sitelerine kolay ulaşım ve sürücü güncellemesi gibi konular da bu kategoride değerlendirildi.

TEST KRİTERLERİ

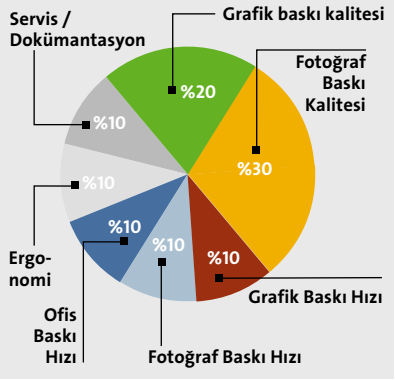

» UYGUN FİYAT

UYGUN FİYAT CHIP 04/2004

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS çok iyi

FİYAT 81 dolar
BİLGİ www.hp.com.tr

Ergonomik tasarım: Katlanan kapaklar sayesinde yazıcı her ortama uyum sağlayabiliyor.

\+ Uygun fiyat
\+ Mükemmel fiyat/performans
– Düşük baskı hızı

HP Deskjet 3650

Dar bütçeler için ideal

Hem bütçeniz kısıtlıysa hem de iyi bir yazıcı satın almak istiyorsanız bu ürüne bir göz atın. Pişman olmayacaksınız.

Mürekkep püskürtmeli bir yazıcı almaya niyetlisiniz fakat bütçeniz sınırlı. Öte yandan en ucuzunu alıp sonradan pişman olmayı da istemiyorsunuz. Bu durumda HP Deskjet 3650 kesinlikle sizin için biçilmiş kaftan. Gerek hız, gerekse baskı kalitesi testlerinde yazıcının zirveye oynadığını söylemek zor. Fakat ortada "ucuz etin yahnisi" gibi bir durum da yok. İki adet kartuşa sahip olan yazıcı, USB arabirimini kullanıyor ve 364 KB tampon bellekle donatılmış. Testteki en hafif katılımcılardan biri olan Deskjet 3650, maksimum 4800x 1200 dpi çözünürlükte baskı yapabiliyor. Bu haliyle fiyat/perfomans oranı konusunda açık farkla zirvede yer alan yazıcı, fiyat ve perfomans arasında denge arayan düşük bütçeli kullanıcılar için gayet cazip bir seçenek. HP'nin kullanıcı dostu yazılımı sayesinde fotoğraflarınızı, kolayca broşür ya da takvim haline getirip basabilirsiniz. Ayrıca ayarlayabileceğiniz, ilgili uygulamaya göre optimize edilmiş 5 ayrı kalite/hız ayarı pratikte çok işinize yarayacak. Yazıcı, tüm test içindeki en uygun seçenek olması avantajını keşke iki yerine dört kartuşla desteklemiş olsaydı. Böylece sadece satın alma değil, baskı maliyeti de nispeten daha düşük olabilirdi. Öte yandan testimizdeki sekiz yazıcıdan sadece ikisinin dört kartuşlu olduğunu hatırlatmakta fayda var.

Sonuç

Şahin Ekşioğlu,
CHIP Test Merkezi Editörü

Ecevit Bıktım,
CHIP Test Merkezi Editörü

■ Yeni bir PC satın aldınız, ancak yazıcınız yok. Emin olun, eninde sonunda bir yazıcıya ihtiyaç duyacaksınız. Mürekkep püskürtmeli yazıcılar oldukça gelişti ve fiyatları düştü. İşlevine aldanıp da yazıcıları gözünüzde büyütmeyin sakın, zira günümüzde ortalama bir ev kullanıcısının ihtiyaçlarını karşılayacak yazıcılar, 100 dolar civarında bir fiyata satın alınabiliyor.

Mürekkep püskürtmeli yazıcıların doğası gereği pahalı olmaması gerektiğinden yola çıkarak, testimize 150 dolar sınırı koyduk. Böylece her bütçe için en uygun yazıcıları test etmeyi amaçladık.

Sekiz adet mürekkep püskürtmeli yazıcının katıldığı testimizde birincilik ipini göğüsleyen Epson Stylus C84, gerek baskı hızıyla gerekse baskı kalitesiyle beğenimizi kazandı. Fiyatının da makul olması, bu yazıcıyı test içinde ayrı bir yere koyuyor. Ardından gelen HP Deskjet 5652 kesinlikle test birincisine iyi bir alternatifse de, bu ürünün fiyatının biraz daha yüksek olduğunu görüyoruz. Öte yandan çift taraflı baskı yapabilmesi, test ikincisi HP Deskjet 5652'yi özel kılan niteliklerden birisi.

Orta sıralardaki HP Deskjet 3650 ise, testlerdeki başarısından ziyade düşük fiyatı ve mükemmel fiyat/performans oranıyla, özellikle dar bütçeli okuyucularımızın dikkate alması gereken seçeneklerin başında geliyor. Bu yazıcı, 90 doların altında bir fiyata sahip. Her ne kadar Canon i250 de aynı fiyata satılıyorsa da Deskjet 3650'nin performans testlerinde gayet iyi derecelere imza atması, ürüne bizden bir de ödül kazandırdı.

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda yapılan karşılaştırmalı testlerin ve donanım incelemelerin bir kısmını **www.chip.com.tr**'de bulabilirsiniz. Ayrıca TOP 10 listeleri de CHIP Online'da.

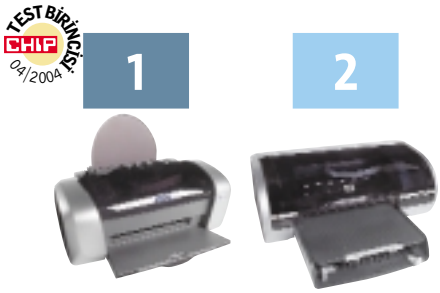

Marka Model	Epson Stylus C84	HP Deskjet 5652
Fiyat	119 dolar	150 dolar
Firma	Epson Türkiye	HP Türkiye
Telefon	(212) 336 03 03	(216) 579 79 79
Internet (www.)	epson.com.tr	hp.com.tr
Toplam puanı	**93** ■■■■■	**91** ■■■■■
Ofis baskı hızı (%10)	100	93
Grafik baskı hızı (%10)	100	54
Fotoğraf baskı hızı (%10)	81	98
Grafik baskı kalitesi (%20)	92	100
Fotoğraf baskı kalitesi (%30)	92	95
Ergonomi (%10)	100	100
Teknik destek (%10)	90	80
Fiyat/performans oranı	**iyi**	**orta**
Özetle	**Hem hızlı ve kaliteli baskı yapıyor, hem de fiyatı makul.**	**Çift taraflı baskı yapabilmesi büyük avantaj.**
Teknik veriler		
Arabirim	USB, Paralel	USB, Paralel
Baskı hızı (siyah beyaz sayfa adet)	22	21
Baskı hızı (renkli sayfa adet)	12	15
Çözünürlük (dpi)	5760 x 1440	4800 x 1200
Baskı tekniği	Mikro Piezo	Termal Mürekkep Püskürtmeli
Tampon bellek	128 KB	8 MB
Kartuş sayısı	4	2
Baskı dili	GDI	PCL3
Kağıt giriş tepsisi	120	150
Boyutlar (cm)	460 x 242 x 198	45 x 15 x 42
Ağırlık (kg)	4.2	5.3
İşletim sistemi desteği	Windows 98/ Me/ NT/ 2000/ XP; Mac OS	Windows 98/ Me/ NT/ 2000/ XP; Mac OS
Test sonuçları		
Office baskı hızı (sn)	139	149
Grafik baskı hızı (sn)	70	130
Resim-1 baskı hızı (sn)	206	176
Resim-2 baskı hızı (sn)	204	164
Grafik kalitesi	92	100
Resim kalitesi	92	95
Ergonomi	90	90

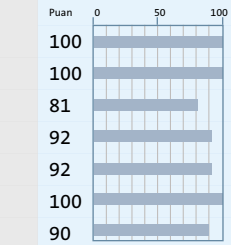

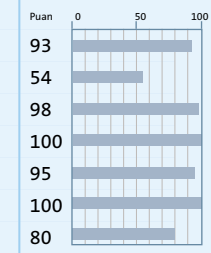

● = evet ▬ = hayır

3	4	UYGUN FİYAT CHIP 04/2004 5	6	7	8
	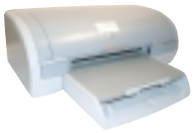			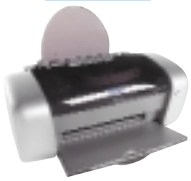	
Canon i455	**HP Deskjet 5150**	**HP Deskjet 3650**	**Canon i350**	**Epson Stylus C64**	**Canon i250**
150 dolar	100 dolar	81 dolar	109 dolar	91 dolar	81 dolar
Hesmak	HP Türkiye	HP Türkiye	Hesmak	Epson Türkiye	Hesmak
(216) 523 81 11	(216) 579 79 79	(216) 579 79 79	(216) 523 81 11	(212) 336 03 03	(216) 523 81 11
canon.com.tr	hp.com.tr	hp.com.tr	canon.com.tr	epson.com.tr	canon.com.tr
87 ■■■■□	**84** ■■■■□	**81** ■■■■□	**79** ■■■■□	**76** ■■■■□	**76** ■■■■□
Puan 0 50 100 87 27 92 98 100 89 75	Puan 0 50 100 90 52 100 85 87 88 80	Puan 0 50 100 73 45 87 87 89 83 80	Puan 0 50 100 79 77 75 85 78 83 75	Puan 0 50 100 70 53 51 75 85 88 90	Puan 0 50 100 70 76 74 74 78 80 75
kötü	**iyi**	**çok iyi**	**orta**	**iyi**	**çok iyi**
Baskı kalitesi çok iyi fakat fiyatı yüksek	**Genel olarak derli toplu sonuçlara imza attı.**	**Kesinlike testteki en ekonomik yazıcı.**	**Baskı kalitesi test-lerinde test ortala-masının altında kaldı.**	**Hız testlerindeki performansı yeterli olmaktan uzaktı.**	**Baskı kalitesi test-lerinde test ortala-masının altında kaldı.**
USB	USB	USB	USB	USB, Paralel	USB
18	19	17	16	17	12
12	14	12	11	9	9
4800 x 1200	4800 x 1200	4800 x 1200	4800 x 1200	5760 x 720	4800 x 1200
BubbleJet	Termal Mürekkep Püskürtmeli	Termal Mürekkep Püskürtmeli	BubbleJet	Mikro Piezo	BubbleJet
56 KB	8 MB	364 KB	32 KB	32 KB	32 KB
2	2	2	2	4	2
GDI	PCL3	LIDIL	GDI	GDI	GDI
100	150	100	100	100	100
393 x 258 x 202	449 x 371 x 145	439 x 207 x 144	385 x 195 x 165	450 x 242 x 192	385 x 185 x 165
3.7	5.2	2.3	2.4	3.9	2.3
Windows 98/ Me/ 2000/ XP; Mac OS	Windows 98/ Me/ 2000/ XP; Mac OS	Windows 98/ Me/ 2000/ XP; Mac OS	Windows 98/ Me/ 2000/ XP; Mac OS	Windows 98/ Me/ 2000/ XP; Mac OS	Windows 98/ Me/ 2000/ XP; Mac OS
159	154	191	175	198	200
255	135	156	91	132	92
186	169	196	229	326	234
175	165	187	215	322	215
98	85	87	85	74	74
100	87	89	78	84	78
80	85	75	75	85	72

■■■■■ Değerlendirme kutucukları: 90-100 Puan = 5 Kutu, 75-89 Puan = 4 Kutu, 60-74 Puan = 3 Kutu, 45-59 Puan = 2 Kutu, 0-44 Puan 1 Kutu

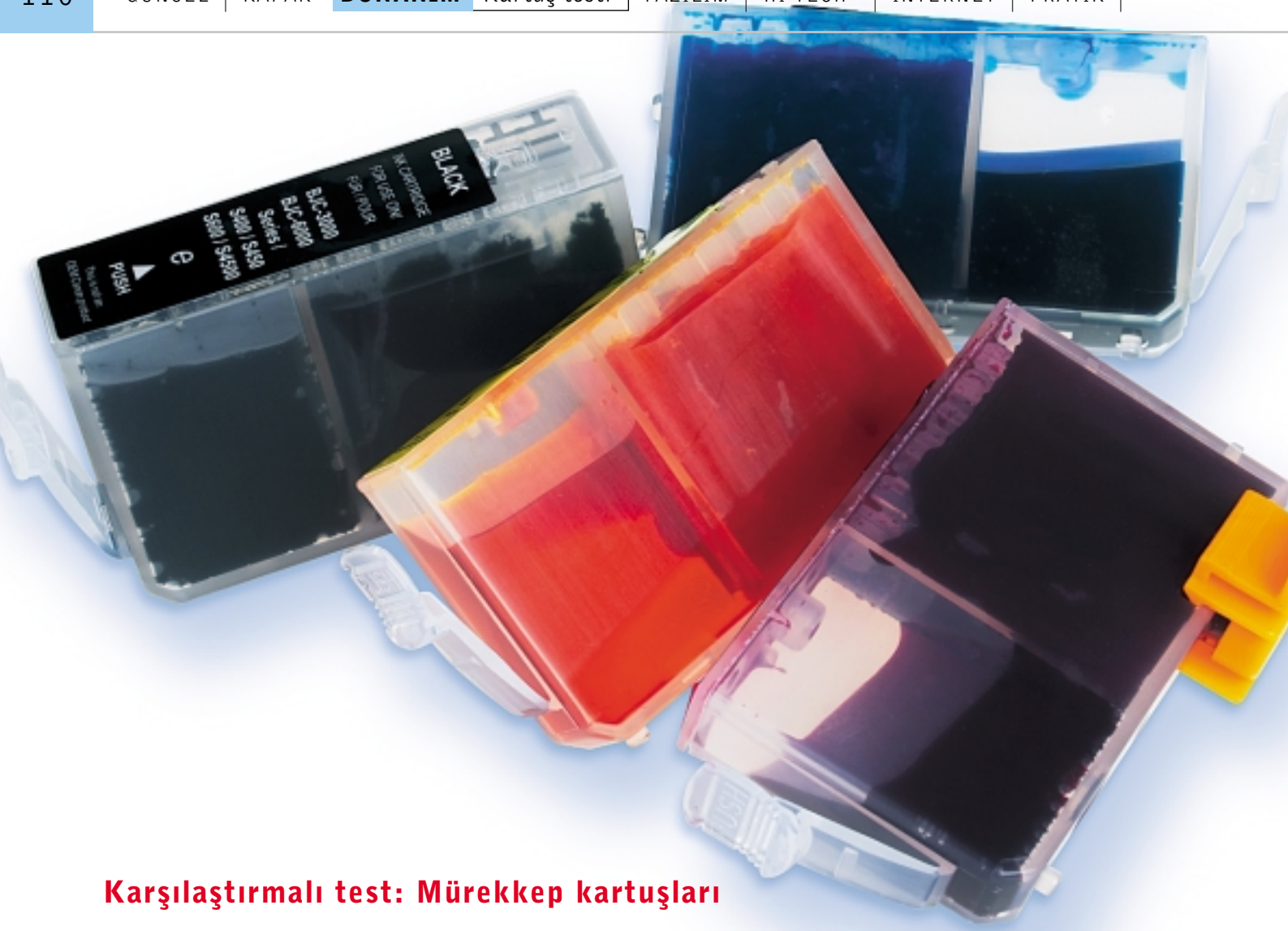

Karşılaştırmalı test: Mürekkep kartuşları

İhtiyaca göre kartuş seçimi

Kartuş seçiminde dikkat edilmesi gereken noktaların konusunu oluşturduğu bu testte, CHIP Test Merkezi'nin ölçümleri sayesinde, dört farklı tip kartuş ile elde edebileceğiniz baskı kalitesi ve sayfa başı ortalama maliyet gibi değerler de günışığına çıkıyor.

Yazd›¤›n›z bir yaz›n›n, internetten bilgisayarınıza indirdiğiniz bir resmin ya da çektiğiniz bir fotoğrafın baskısını yapabilmeniz yazıcılar sayesinde mümkün oluyor. Ancak inkjet adı da verilen mürekkep püskürtmeli yazıcıların kullandığı kartuşların fiyatları son yıllarda inanılmaz bir hızla yükseldi. Öyle ki, artık yeni bir kartuş satın almak yerine yeni bir yazıcı satın almak mantıksız bir düşünce olmaktan çıktı.

Yazıcıların düşük fiyatla, tabir yerindeyse "peynir ekmek gibi" satıldığı bu dönemde, kartuş fiyatlarıysa evine veya ofisine yazıcı alan kullanıcıların düzenli olarak kartuş değiştirmesine engel olacak kadar yüksek. Bu da sektörü benzer birçok örnekte olduğu gibi, alternatif çözümler oluşturmaya itti. Bunun için üçüncü parti olarak adlandırılan kartuşlar üretilmeye başlandı. Orijinalinin yerine kullanılabilen yani muadili olan bu kartuşlar, bu yüzden kısaca "muadil kartuş" olarak da biliniyorlar. Orijinal kartuşlardan sonra en yüksek fiyata sahip olanlar da bu kartuşlar. Bir diğer seçenek ise, kartuş doldurma. Bu işlem, halen çalışır durumda

olan ancak mürekkebi bitmiş kartuşlar için, özel makineler kullanılarak, düşük bir fiyat karşılığında yapılıyor. Bu alandaki en son gelişme ise doldurma kiti adı verilen ve şırınga ile ve mürekkep kutularından oluşan paketler. Bu paketlerden edinerek kartuşlarınızı daha kısa bir sürede ve birden çok kez doldurabilirsiniz.

Fiyat her şey değil: Baskı kalitesi önemli bir faktör

Buraya kadar her şey kolay görünüyor, ancak kazın ayağı hiç de öyle değil. Yani her kartuş tipinin farklı problemleri olabiliyor. Bu testin yapılma amacı, hangi marka kartuşun daha hesaplı olduğunu ortaya koymaktan çok, hangi tipte kartuşun ihtiyacınıza daha çok hitap ettiğini belirlemek. Çünkü kartuşa ödenen fiyat kadar, alabileceğiniz baskı sayısı, baskı kalitesi, dayanıklılık gibi değişkenler siz istemeseniz de konuya dahil oluyor.

Bilinmesi gereken bir nokta da yazıcıların diğer donanımlara göre daha hassas ve problem çıkartmaya meyilli olduğu. Kartuşlar da bu problemlerin en büyük kaynaklarından birisi. Aslında dolu olan bir kartuşun sırf birkaç işlem yapılmadığı için boş gözükmesi hiç hoş olmuyor. Kartuşun arka kısmında bulunan pinler veya iç kısmındaki mürekkep püskürtme kafaları zarar gördüğü taktirde, içinde ne kadar mürekkep olursa olsun, kartuşu çöpe atmak zorunda kalabilirsiniz.

Kağıt seçimi de önemli: Dayanıklılık düşebilir

Satın aldığınız kartuşun performansı sadece ilk baskılarla karşılaştırılamaz. İlk baskılardaki kalite genellikle her kartuşta birbirine yakındır. Ancak belirli bir baskı sayısından sonra renkler daha solgun, ayrıntılar daha belirsiz hale gelir. Baskı kalitesini de sadece mürekkep belirlemiyor, kullanılan kağıdın da iyi seçilmiş olması gerekiyor. Sıradan bir A4 kağıt ile özel fotoğraf kağıdına basılmış bir fotoğraf, hem görünüm hem de dayanıklılık açısından büyük farklılıklar sergiler.

Kullanılan kağıdın kaliteli olması baskıdaki parlaklığın daha dengeli olmasını ve mürekkebin yayılmadan emilmesini sağlar. Bu da grafik, resim ve yazıların daha dayanıklı ve net çıkması anlamına gelir. Baskıda kullandığınız kağıt ne kadar pürüzlü bir yüzeye sahip olursa, resimler de o kadar soluk çıkacaktır. Yumuşak bir kağıda yapılan baskı ile arasındaki fark da bir dergi kağıdına basılan fotoğraf ile ga-

CHIP İPUCU: DOLDURMA KİTİ KULLANIMI

» HP56 ve 57 serisi kartuşların doldurulması

Doldurma kitleri sayesinde boş kartuşları doldurabilmeniz mümkün. Renkli ve siyah kartuşlar için ayrı ayrı edinilen kitleri kullanarak masanızın üstünde ayırabileceğiniz ufak bir alan ve bir miktar kağıt peçete ile kendi kartuşlarınızı aşağıdaki gibi doldurabilirsiniz. HP'nin 56 ve 57 serisi kartuşlara dolum yapma konusunda daha fazla bilgi edinmek için e-CHIP'te yer alan videoyu izleyebilirsiniz (◎ eCHIP-Code Kartuş Doldurma).

1 Gerekli tüm ekipman kutudan çıkıyor

Doldurma kitinin içerisinden kartuş tutacağı, mürekkep kutuları, şırıngalar, kullanım kitapçığı ve eldiven çıkıyor.

2 Etiket kazaları önlüyor

Kartuşun üzerine yapıştırılan etiket, şırıngalardaki mürekkebin yanlış deliğe aktarılmasını önlüyor. Yanlış enjeksiyon kartuşu kullanılamaz hale getirebilir.

3 Mürekkep giriş çıkışı yavaş olmalı

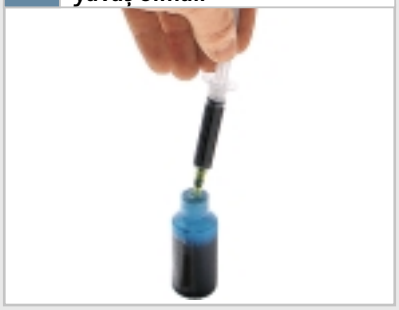

Mürekkep kutudan şırıngaya doldurulduktan sonra kartuşun belirtilen deliğine enjekte ediliyor. Bu işlemin yavaş yapılması gerekiyor, yoksa şırıngaya hava kaçabiliyor ve bu da kartuşa zarar veriyor.

4 Şırıngayla kartuşta kalan havayı çekin

Mürekkep aktarma işlemi bittikten sonra, içeride kalan havayı ucuna iğne takılı olmayan bir şırıngayla, tutacağın alt kısmındaki sünger delikten çekmek gerekiyor. Yaklaşık 0,5 ml mürekkep hızla çekilerek dipteki hava da alınıyor.

5 Kartuşun boş gözükmemesi için son adım

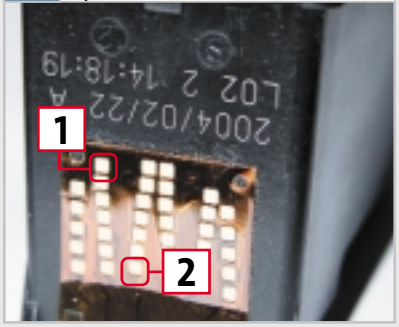

Kartuşu tutacaktan çıkarıp alt kısmını sildikten sonra sırayla önce sadece 1 numaralı pini, daha sonra da sadece 2 numaralı pini kapatarak yazıcıya takın ve kalibrasyon sayfası bastırın. Bu işlemden sonra kartuşu tüm pinler açık olacak şekilde takın. Kalibrasyon sayfasını bastırdıktan sonra kartuşunuz yeniden kullanıma hazır demektir. Pinleri kapatmak için ufak yapışkan bir bant kullanabilirsiniz. Burada dikkat etmeniz gereken bir şey daha var. O da bu pinlere mürekkep gelmemesi, yoksa kartuş zarar görebilir.

Renkler giderek soluyor: Hangi kartuşu kullanırsanız kullanın, basılan renkler zamanla soluklaşıyor. İşte aynı kartuşla yapılan ilk ve son baskılar yan yana.

zetedeki fotoğraf arasındaki gibi olacaktır. Mürekkebin dağılmadığı kaliteli baskı kağıtları en üst katman olarak ince bir tabakaya sahiptirler. Bu doku, mürekkebin daha fazla alan tarafından emilmesini ve dağılmasını önler. Kaliteli kağıda yapılan kötü baskının, kalitesiz kağıda yapacağınız iyi bir baskıya göre daha başarılı olacağını unutmamalısınız.

Aynı kartuşun ömrü onlarca kez kullanılmaya yetmiyor

Mürekkepli kartuşlar, uçlarında ısı yardımıyla çalışan yüzlerce püskürtme kafasını kullanarak baskı yaparlar. İlk üretildiklerinde bu kafaların yeniden kullanılabileceği kimsenin aklına gelmemişti. Ancak daha sonra üreticiler bunlardan yeniden faydalanabileceklerini fark ettiler. Şimdi ise bir mürekkepli kartuş azami dört veya beş sefer kullanılabiliyor. Yine de her kartuştan bu performansı almak mümkün olmuyor.

Orijinal kartuşlar: Pahalı ancak kaliteli

Yazıcı üreticileri tarafından üretilen bu kartuşlar, çoğu kullanıcı için yeni bir yazıcı satın alma sebebi olabiliyor. Tıpkı oyun donanımlarında olduğu gibi, bunun da üretici tarafından pazarı büyütme amacıyla yapıldığı belli oluyor; çünkü kartuşa ödenen miktar yeni bir yazıcı fiyatına neredeyse denk geliyor. Üreticiye ait orijinal kartuşların tercih edilmesinin en önemli sebebi ise kalitesi. Yazıcı ile varolan kartuşların uyumluluğunun çeşitli testler sonucu belirlendiğini unutmamak gerekli. Eğer daha çok verim verebilecek bir çözüm varsa, üretici, yazıcı için yeni bir kartuş modelini piyasaya sürüyor.

Orijinale muadil kartuşlar: Geri dönüşüm mümkün

Bu kartuşlar belirli orijinal modeller yerine kullanılabiliyorlar ve üçüncü parti firmalar tarafından bu modeller için özel üretiliyorlar. Bunları kullanarak baskılarınızda iyi bir kalite elde edebilmeniz mümkün. Bu ürünlerin fiyatları orijinallerine göre daha düşük olmasına rağmen, kalitede önemli bir kayıp vermediği test sonuçlarında da görülebiliyor. Ayrıca bazı markaların kartuşları geri dönüşümlü olarak üretilmiş. Bu ürünleri, kullanım ömrü bittikten sonra geri iade ederek yeniden üretilmelerine katkıda bulunmak ve çevrenin daha az kirlenmesini sağlamak mümkün.

MÜREKKEP KARTUŞLARINI NASIL TEST ETTİK?

» Kalitenin etkisi büyük

HP Deskjet 5652 yazıcısı kullanarak yaptığımız testte dört değişik tipte kartuş kullandık. Bu testte puan verdiğimiz kriterler aşağıdaki şekilde sıralanıyor.

Yapı
Kartuşun elimize geçişinden, yazıcıya takılarak kullanılmaya başlandığı aşamaya kadar kullanıcıyı etkileyen paketlenme şekli, mürekkep akıtma probleminin varlığı gibi faktörler puanlamaya tabi tutuldu ve Yapı faktörü testimizde %20 oranda etkili oldu.

Renk solması
En iyi kalitede yapılan baskılar eşit süreler boyunca aynı güçteki bir ışık kaynağı altında bekletildi. Böylece baskı üzerinde zamanla oluşabilecek solma ve renk kalitesindeki düşüş gözlemlendi. Renk solması kriteri testimizde %15 oranda etkili oldu.

Baskı kalitesi
Testte en çok dikkat ettiğimiz ve en yüksek oranda puanlamaya kattığımız kriter baskı kalitesi oldu. Her kartuş tipi ile yaptığımız grafik ve fotoğraf baskılarında önceden belirlenen noktalardaki çeşitli detayları inceleyerek, baskı kalitesi adlı ana kriteri meydana getirdik. Burada her renkten mürekkebi eşit olarak dağıtan özel bir test resmi kullandık. Bu kriter CHIP toplam puanına %45 oranında katıldı.

Dayanıklılık
Renk solması kriterine ek olarak incelediğimiz bir diğer kalite unsuru da dayanıklılık idi. Yapılan baskıların hangisinin çevre faktörlerine daha dayanıklı olduğunu belirleyebilmek için baskıları silgi, fosforlu kalem, parmak izi ve su kullanarak test ettik. Dayanıklılık, testte %10 oranında etkili oldu.

Sayfa sayısı
Kartuş yazıcıya takıldıktan sonra bitene kadar yapabildiği grafik baskısı bu kriterin oluşmasını sağladı. Hangi kartuş tipinin daha uzun ömürlü olduğunu %10 oranında puanlamaya katılan bu kriter ile öğrenebilirsiniz.

TEST KRİTERLERİ

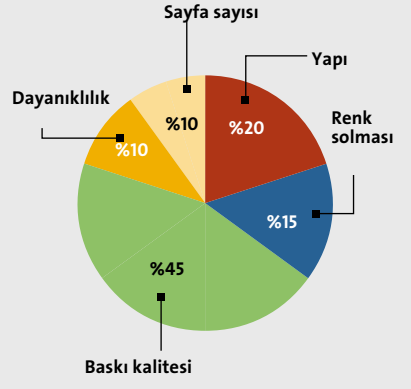

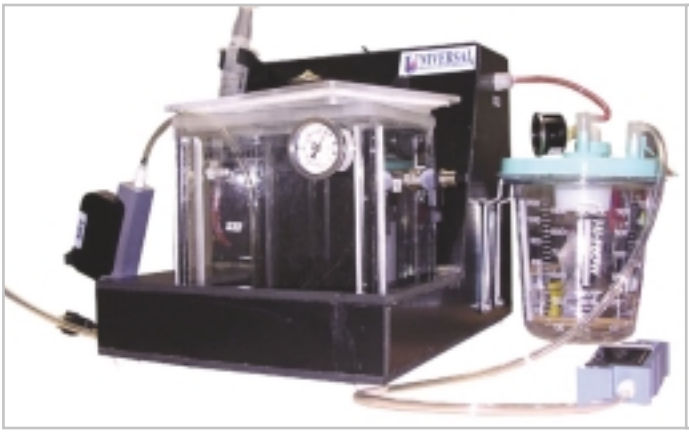

Dolum makinesi: Kartuş dolumları resimdekine benzer cihazlarla yapılıyor. Yuvaya oturtulan kartuş haznedeki mürekkeplerle yeniden dolduruluyor.

Doldurma kartuşlar: En düşük maliyet

Kartuşunuz bittiği zaman bu kartuşu sizden alarak yeniden dolduran birçok dükkan bulabilirsiniz. Bu dolumlar yeniden doldurma kitlerindekine benzer bir işleyişe sahip makineler ile yapılıyor. Haznelerindeki mürekkep bitmiş kartuşa bir dakika içerisinde enjekte ediliyor ve kartuş kullanıma hazır hale geliyor. Ancak bu, kullanılan mürekkebin kalitesi bilinmediğinden ve mekanizma görülemediğinden, ne kadar sağlıklı olacağı tartışmaya açık bir yöntem. Düzenli olarak baskı yapılan bir ortamda kullanılması fiyat açısından çekici olsa da, kalite düşüyor ve kullanım süresi de kısalıyor.

Etikete dikkat: Dolum kiti ile dolum yaptıktan sonra, kartuşun üst kısmındaki boşluğu etiketle kapatın.

Doldurma kiti: Tek kit ile birden çok dolum yapabilmek mümkün

Biten kartuşunuzu yeniden kullanabilmek için uygulayabileceğiniz bir diğer çözüm ise doldurma kiti satın alarak kendi kartuşlarınızı doldurmanız. Dolumu kendiniz yaptığınız için vakit kazandıran dolum kitinin dezavantajı da, bazı dolumlarda kartuşun kullanılamaması. Bu durumda yeniden doldurmayı denemek dışında yapılabilecek bir şey yok. Kullandığınız doldurma kitine göre mürekkep kalitesi de değişiyor.

Yazıcı içersindeki mekanizma kartuşun mürekkep püskürtmesini sağlıyor. Yani asıl baskıyı yapan kısım kartuş. Bu durumda, zarar görebilecek tüm mekanizma da kartuşun içerisinde bulunuyor. Bu yüzden, dolum kiti kullanmanın, kartuş doldurtmanın ya da eşdeğer bir kartuş satın almanın yazıcıya zarar vereceği korkusu tamamen bir yanılgıdan ibaret. Bu işlemleri yaparak sadece paranızı ve kartuşunuzu riske atabilirsiniz.

Dolum işlemi her zaman aynı ömrü sunmuyor. Kartuştaki mürekkep tam anlamıyla son damlaya gelmeden de baskı kalitesi çok fazla düşebiliyor. Eğer baskılarınızda yatay ya da dikey çizgiler, mürekkep gelmemiş eksik alanlar bulunuyorsa, bu, dolum zamanının geldiğine dair bir işarettir. ■

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

TEST SONUÇLARI

	Orijinal	Muadil	Doldurma	Doldurma Kiti
CHIP Toplam Puanı	99	89	80	73
Yapı	100	90	81	75
Renk Solması	94	86	92	90
Baskı Kalitesi	100	86	72	62
Dayanıklılık	97	88	85	83
Baskı sayısı	100	98	94	81
Sayfa başı ortalama maliyet	1,335,225 TL	1,056,452 TL	288,136 TL	558,186 TL
Fiyat/Performans	■■□□□	■■□□□	■■■■■	■■■□□

Sonuç

Aytun Çelebi, Editör

■ Orijinal, muadil, doldurma ve doldurma kiti ile doldurulmuş olmak üzere, dört farklı tip kartuş testimize katıldı. Testi, bu konuda bize geniş bir ürün yelpazesi sunan HP'nin DeskJet 5652 modelini kullanarak yaptık.

Baskı kalitesine baktığımız zaman, en başarılı sonucu orijinal kartuş veriyor. Üretim şekli ve kalite anlayışı düşünüldüğünde orijinale en yakın gördüğümüz muadil kartuşlar orijinal kartuşlara yaklaşıyor. Dışarıda doldurtulan kartuşlar testte üçüncü sırayı alıyor. Aslında bu konuda seçim size kalmış. Ancak kalite tatmin edici değilse, alternatifin çok olduğunu da unutmamak gerek. Dolum kiti kullanarak kendi doldurduğumuz kartuşlar ise tatmin edici sonuçlar vermediler. Özellikle birden fazla doldurmak zorunda kalmamız bu işin beraberinde getirdiği hız avantajını iki kez düşünmemize sebep oldu.

Renk solması için ışık altında eşit süre beklettiğimiz baskılarda, orijinalde tam olarak kurumamış noktaların yayıldığını gördük. Ancak bu, diğerlerinde oluşan kararma ve mürekkep dağılımı göz önüne alındığı zaman çok göze çarpmıyordu. Mürekkep dayanıklılığı açısından, renkleri bir arada tutabilmeyi başaran orijinal kartuş kalite farkını gösterdi. Fosforlu kalemle yaptığımız işaretlemede mürekkebin diğer kartuşlarda çok fazla dağıldığını gördük.

Sayfa başı maliyet değeri ise bu testin herhalde en çarpıcı değeri. Orijinal ve muadil arasında sayfa sayısı açısından çok fark yoktu. Ancak dolum kiti büyük bir farkla geride kaldı. Bunun sebebi ise normalde 17ml mürekkep kullanan kartuşlara yaklaşık 10ml mürekkep konmasına bağlanabilir. Sayfa başı en ucuz maliyet, kartuşları dışarıda doldurtmayla elde ediliyor.

Sonuç olarak, orijinal ve muadil kullanım, erişilebilirlik ve fiyat açısından çok farklı değiller. Dolum kiti hassasiyet gerektiriyor fakat kartuş problemleri yaşamazsanız, birden çok dolumu vakit kaybetmeden yapabilmenizi sağlıyor. Dolum ise orta karar bir kalite ve ömür sunuyor, ancak fiyatı çok hesaplı.

Cep telefonları nereye koşuyor?

Cebimizdeki küçük mucizevi aletlerde, yani cep telefonlarında, gün geçmiyor ki yeni bir teknolojik gelişme olmasın. Video kameralı ya da televizyonlu cep telefonlarının sizce de zamanı gelmedi mi?

2 Mart: ATI, gözünü cep telefonlarına dikti

Ekran kartları konusunda haklı bir üne sahip olan ATI, daha önce cep bilgisayarları için oldukça hızlı bir grafik işlemcisini geçtiğimiz günlerde duyurmuştu.

Görünen o ki, cep telefonlarında yakında hareketli görüntü alanında önemli gelişmeler olacak. Zira ATI'ın cep telefonları için tasarladığı Imageon 2260 işlemcisi sayesinde, cep telefonlarıyla hızlı ve kaliteli bir şekilde video kaydı yapılabilecek.

1 Megapiksellik görüntüleri işleyebilen bu yeni işlemci, 352x288 çözünürlükte saniyede 30 kare video kaydı yapabiliyor ki, bu da bildiğimiz VCD kalitesine denk düşüyor. Eşzamanlı video alımı ve gönderimi sayesinde video konferans mümkün hale getirilmiş. Yüksek kaliteli MMS desteği de olan Imageon 2260'ı taşıyan 3. nesil GSM cihazlarını, Haziran ayından itibaren piyasada görebileceğiz. Cep telefonlarının fotoğraf çekme fonksiyonu pratikte ne kadar kullanılıyor, tartışılır. Fakat konu hareketli görüntüye gelince işler değişiyor. Görüntülü telefon yeni bir kavram değil, fakat pek çok sebepten ötürü uygulamaya yeterince geçememişti. Bu bağlamda, cep telefonlarının konuyla ilgili önemli gelişmelere imza atması kesinlikle ciddi bir adım olacak.

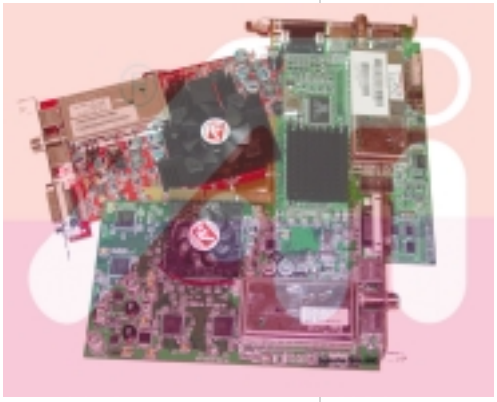

Hızlı ve öfkeli: Rage serisiyle adını duyuran ATI, yeni girdiği cep telefonu pazarı bir yana, sadece çok hızlı ekran kartları üretmekle kalmıyor. AIW serisi kartlarla da TV konforunu ve 3D performansını birleştiriyor.

6 Mart: XP Service Pack 2'ye dikkat

Yakında çıkacak Windows XP Service Pack 2'nin bazı yazılımlarla uyumsuzluk yapabileceği belirtiliyor. Daha önceki güncelleme olan Service Pack 1'de kullanıcılar herhangi bir sorun yaşamamışken, neden önümüzdeki aylarda çıkacak ikinci güncellemede böyle bir problem çıkabileceği konusunda farklı spekülasyonlar var. Görünen o ki, Service Pack 2 güncellemesi bazı şeyleri değiştirecek. Söylentiler bir yana, yazılım uzmanlarının yaptıkları yorumlara bakılırsa, problemin temelinde Microsoft'un güvenlik konusundaki endişeleri yatıyor. Yazılım geliştiricilerin Service Pack 2'nin beta sürümüyle yaptıkları testlere göre uyumsuzluğun sebebi, Service Pack2'nin basit bir yamadan öte, güvenlik alanında köklü yenilikleri beraberinde getirmesi. Son zamanlarda yaşadığımız toplu felaketlerden sonra, bu günlerde daha fazla güvenliğe kimin ihtiyacı yok ki?

7 Mart: Nokia ve NEC TV'yi cebinize taşıyor

Cep telefonlarında radyo, fotoğraf makinesi, bilgisayar görmeye alıştık. Peki sırada ne var? Tabii ki televizyonlu cep telefonları. Nokia ve NEC firmaları, DVB-H adındaki mobil video standardı üzerinde anlaşarak, ilk nesil televizyonlu cep telefonları üzerinde çalışmaya başladılar. MPEG-4 yayını üzerine kurulu olan bu yeni standart sayesinde, cep telefonları tam anlamıyla birer eğlence üssü haline

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

Cep telefonlarında konfor: Radyo, fotoğraf makinesi derken, kısa bir süre sonra cep telefonlarımız video kamera, hatta televizyon haline gelecek.

gelecek. Cep telefonları gerçekten de çok hızlı gelişiyor. Fakat bu bazı sorunlar da doğurmuyor değil. Örneğin, fotoğraf makineli cep telefonlarının kullanımına, güvenlik ve özel hayata müdahale gibi konular yüzünden sınırlama getirilmeye çalışılıyor. Fakat bu çok da kolay değil. Zira 2006 yılında piyasadaki cep telefonlarının %80'inin fotoğraf ya da video kaydı yapan modeller olacağı tahmin ediliyor.

7 Mart: Kozlar Cebit'te paylaşılacak

nVidia'nın sır gibi sakladığı NV40 kod adlı grafik yongasına ait bilgiler basına sızdı. Buna göre, önceki işlemcide 175 milyon transistör varken, NV40 tam 210 milyon transistör içeriyor. 600 MHz hızındaki GDDR3 bellek yapısı sayesinde hem daha az güç tüketiliyor, hem de ısı problemleri ortaya çıkmıyor. nVidia böylece en büyük rakibi ATI'ın piyasaya sürmeye hazırlandığı R420 işlemcisinin önünü kesmeyi amaçlıyor.

ATI ve nVidia arasındaki yarış epeydir oldukça kızışmış durumda. Fakat sanılanın aksine, bu sefer rekabet, kullanıcılara fiyat indirimi açısından fayda sağlamayacak. Zira iki üretici de yeni çıkacak grafik yongalarını neredeyse bilgisayar fiyatına satmayı planlıyor. Öyle ki, NV40'ı taşıyan ekran kartlarının 600 dolar civarında satılacağı tahmin edilirken; daha yavaş ancak uygun fiyatlı (400 dolarlık) bir NV40 sürümünün de eşzamanlı olarak piyasaya çıkacağı, gelen haberler arasında. Açık olan bir şey varsa o da şu: Cebit-Hannover'de her iki üretici de eteklerinde ne varsa dökecek.

9 Mart: Bill Gates doğru söylüyor

Geçen ayki günlükte spam e-postalar hakkında yazdıklarımı Bill Gates okumuş olmalı. Zira dahiyane bir fikirle ortaya çıkan Gates'e göre, bu can sıkıcı e-postalardan kurtulmanın en iyi yolu, ileti başına kullanıcılardan 1 cent gibi sembolik bir ücret alınması. Bu hesaba göre, ortalama bir kullanıcı olarak günde 5 e-posta atsak bile ayda 1,5 dolar gibi bir ücret karşılığında spam konusunda epey rahatlayabiliriz. Şu anda bu tür bir önlem, pek çok kişi için gereksiz görünebilir. Fakat önümüzdeki yıllarda spam, tüm kullanıcılar için internet ortamının kabusu olacak. Gates'in haklı olduğu bir konu, eğer apartmanımızın girişindeki posta kutusu mektuplarla dolup taşmıyorsa bunun sebebinin pul parası olduğu. Şurası bir gerçek ki, spam'in ucuz ve kolay reklam olduğunu sanan şirketler yeterince sıkıcıyken, bir de spam yoluyla dolandırıcılık yapan (dialer, şifre çalıcı v.b.) kişiler, interneti "tekin olmayan" bir ortam haline getiriyor.

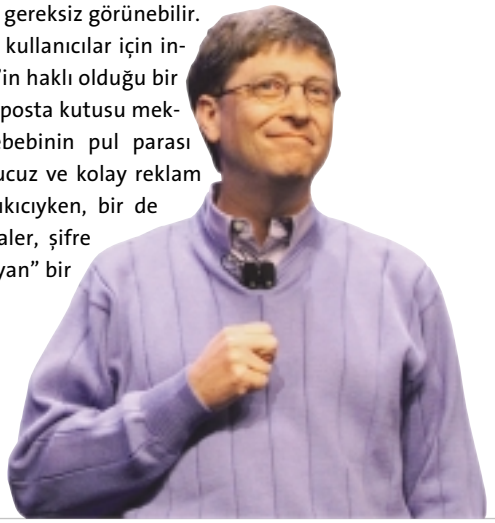

Gates'ten spam'e çare: Spam e-postalardan duyduğu rahatsızlığı sık sık dile getiren Bill Gates, e-postalardan sembolik bir ücret alınması fikrini ortaya attı.

12 Mart: Escort, Abit distribütörlüğünü aldı

Yurtdışında oldukça popüler olmasına karşın, bazı dağıtım ve distribütörlük sorunları yüzünden son bir iki yıldır ülkemizde epey sıkıntı çeken Abit, Escort'la anlaşarak bu duruma son verdi. Şu an için Dijitalcenter ve EMS ile birlikte yasal dağıtıcı olarak görünen Escort, yaygın satış ağıyla Abit'i ülkemizdeki eski altın günlerine döndürecek gibi.

12 Mart: İpler geriliyor

Avrupa Parlamentosunun aldığı karara göre kişilerin evlerinde ya da çantalarında bulunan yasadışı yazılımlar, doğrudan korsanlık sınıfında değerlendirilebilecek. Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Hakları İcra Dedektifi yasası, şirketlere evlere baskın yapma, mülkiyete el koyma, hatta mahkemelerden hesapların dondurulmasını talep etme hakkı veriyor. Yaygın kanı ise kısa bir süre sonra, özellikle müzik sanayinin bu yasaya dayanarak müzik ya da film değiş tokuşu yapan kullanıcıların evlerine baskın yapabileceği yönünde. Avrupa ülkelerinde kurumsal anlamda korsan yazılım kullanımı yok denecek kadar az. Fakat görünen o ki korsan yazılımla mücadelede sıra, bireysel kullanıma çoktan gelmiş bile. MP3 ve DivX formatındaki dosyaların internet üzerinde yayılmasını engelleyemeyince, yasal yaptırımlarla kullanıcılara karşı caydırıcı olmaya çalışan müzik ve film endüstrisi, yasal destek konusunda sıkıntı çekmiyor. ■

En hassas ölçüm: CHIP donanım editörleri, dijital fotoğraf makinelerini test ederken görüş açısını, cihazın yüksekliğini ve mesafesini hiç bozmadan test çekimlerini gerçekleştiriyorlar.

NİSAN 2004 CHIP TOP 10

CHIP TOP 10

Güncel CHIP TOP 10 tabloları her ay donanım pazarındaki en başarılı ürünleri listeliyor. TOP 10 tablolarını satın alma kararlarınızda rehber olarak kullanabilirsiniz.

CHIP TOP 10 LİSTELERİ

- IDE-SATA diskler 122
- DVD sürücüler 122
- 17 ve 19" monitörler 124
- Mürekkep püskürtmeli yazıcı 124
- Lazer yazıcılar 126
- Dijital video kameralar 126
- DVD yazıcılar 126
- Cep telefonları 128
- Ekran kartları 128
- CD sürücüler 130
- CD yazıcılar 130
- Tarayıcılar 130

Bildiğiniz gibi, her ay TOP 10'da en iyi donanımları yayınlıyoruz ve bu sayfalarımız sizlerden oldukça büyük ilgi görüyor. Bunda, sıralamaların yaptığımız donanım testlerinde en üst sırayı alan ilk 10 üründen oluşmasının payı büyük. Her ay gerçekleştirdiğimiz testlerde, onlarca ürün test prosedürümüz doğrultusunda tek tek inceleniyor ve sıralanıyor. Sizlerle paylaştığımız donanım veritabanımız bu şekilde oluşuyor. Bir sonraki adım, seçilen en iyi 10 ürünü bu sayfalarda sürekli olarak yayımlamak. TOP 10 sayfalarının test tablolarından en büyük farkı, önemli kısa bilgilerin yer alması ve her ay güncellenmesi. Buna ek olarak, donanım incelemelerimizde de test prosedürlerine sadık kaldığımız için, daha önce testi kaçıran ya da piyasaya yeni sürülen ürünleri de aynı kriterlerle ölçüp değerlendirmeye katabiliyoruz. Bu, aylar önce test edilen bir ürün ile yeni çıkan bir ürünün rahatlıkla kıyaslanabilmesi ve sıralanabilmesi avantajını sağlıyor. Sayfalara baktığınızda, ürünleri önce kategorilere ayırdığımız, sonra da performanslarına göre listelediğimiz dikkatinizi çekecektir. TOP 10 tablolarımızda Fiyat / Performans oranlarına da yer verdiğimiz için, bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki ürünler için geçerli olduğunu unutmamanızda fayda var. Yani performans puanı yüksek olan yeni bir ürün, şayet fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin Fiyat / Performans oranını kolayca değiştirebilir. Ürünlerin performanslarını bir bakışta görebilmeniz için de renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk, test ve incelemelerde çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Performansı iyi olan ürünler sarı, orta seviye performans gösteren ürünler de turuncu renkle temsil ediliyor. Güncel TOP 10 tablolarının tümüne **www.chip.com.tr** adresinden de erişebilirsiniz.

Satın alma kararınız için CHIP TOP 10 tabloları

Bir aygıtın sıralaması CHIP Toplam Puanından elde ediliyor. Puanlar eşitse fiyatı daha uygun olan ürün bir üst sırada yer alıyor.

Bir aygıtın CHIP Toplam Puanı tek tek değerlendirmeler baz alınarak hesaplanıyor. CHIP Toplam Puanı sonucunda aygıtların sınıfları ortaya çıkıyor. Aygıt sınıflarında ayrım, zirve sınıfı, üst sınıf ve orta sınıf aygıtlar şeklinde yapılıyor.

Bu sütunlar puanlamalar, ölçüm değerleri veya teknik bilgilerden oluşuyor. Tablolarda sadece en önemli olanları yer alıyor. Ürünleri temin edebileceğiniz firmaların iletişim bilgilerini e-CHIP'te **CHIP TOP 10** bölümünde bulabilirsiniz.

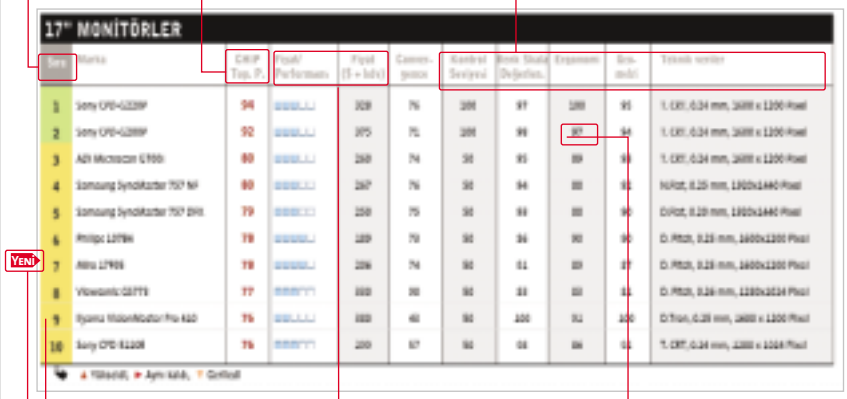

Bu renklerle aygıtları şu gruplara ayırıyoruz:
- Zirve sınıfı
- Üst sınıf
- Orta sınıf

Bu simge ile CHIP TOP 10'a yeni giren ürünleri ifade ediyoruz.

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat ve CHIP toplam puanından da daha sonra Fiyat/Performans puanını 5'lik okul notu sistemine göre hesaplıyoruz.

Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor. Sadece puanlamalarda bu tip bir öne çıkarılma söz konusu, teknik özelliklerde böyle bir uygulama yok.

DEĞERLENDİRME

» Kendi kriterlerinize göre değerlendirin

TOP 10 tablolarında, CHIP Test Merkezi'nde yapılan testler sonucunda ilk 10 arasına girmeyi hak eden ürünleri, performans puanları ve teknik bilgileriyle birlikte bulabilirsiniz. Tablolarda iki ayrı puan türü yer alıyor. Bunlar Performans ve Fiyat/Performans olarak sınıflandırıldı. Sizin için ürünün fiyatından çok performansı önemli ise, size hitap edecek olan performans puanlandırmasıdır. Ama eğer bir ürünün performansından çok fiyatına önem veriyorsanız, o zaman Fiyat/performans oranı belirleyici faktörünüz olacaktır. CHIP TOP 10 listelerinde ürünler sıralanırken performans puanları dikkate alınıyor. Fiyat sıralamada bir etken değil. Bu listeler her ay güncellendiğinden, fiyatların değişmesi fiyat/performans oranını da her ay değiştiriyor. Fakat fiyatın test kriterleri içinde ayrı bir başlık olmaması nedeniyle, fiyat/performans sıralamasını tabloya bakarak siz oluşturmalısınız. CHIP TOP 10 tablolarını dergide olduğu gibi CHIP Online'da da **(www.chip.com.tr)** bulabilirsiniz.

Visions'dan yılın Kampanyası...

NEC
Kampanya
VT460K 800x600 1800 ANSI
1.199€

MITSUBISHI ELECTRIC
3 YIL GARANTİ
Kampanya
XL8U 1024x768 2000 ANSI
2.099€

XL4U 1024x768 1500 ANSI
1.499€

SE1U 800x600 1200 ANSI
999 €

SHARP
3 YIL GARANTİ
999€
PG-B10S 800x600 1200 ANSI

www.visions.com.tr

VISIONS
Visions Elektronik San. ve Tic. A.Ş.
İSTANBUL
Galataderesi Cad. No:10 Kağıthane 34410 İSTANBUL
Tel: (212) 284 47 00 Faks: (212) 284 45 96
e-mail: satis@visions.com.tr
ANKARA
Uğur Mumcu Cad. No:84 D:1
Gaziosmanpaşa 06700 ANKARA
Tel: (312) 446 47 57 Faks: (312) 446 31 32
e-mail: ankara@visions.com.tr
*Fiyatlarımıza KDV dahil değildir.
Visions; Mitsubishi, Nec, Sharp projeksiyon cihazları Türkiye distribütörü ve Sony yetkili bayisidir.

IDE SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	Veri Trans. H.	Sıralı ve Sırasız Veri Erişim Hızı	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Teknik veriler (Kapasite, Arabarim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm))
1	Samsung SP1614N	84	■■□□□	150	84	69	96	97	90	160 GB, U-DMA/133, 8MB, 7200
2	Samsung SP1604N	84	■■□□□	139	76	78	96	95	90	160 GB, U-DMA/133, 2MB, 7200
3	Samsung SP0411N	84	■■■■■	60	83	68	100	95	90	40 GB, U-DMA/133, 2MB, 7200
4	Samsung SP0802N	81	■■■■□	70	74	70	98	95	90	80 GB, U-DMA/133, 2MB, 7200
5	Samsung SP1203N	81	■■■□□	98	74	69	94	100	90	120 GB, U-DMA/133, 2MB, 7200
6	Samsung SP0612N	80	■■■■□	67	62	80	93	100	90	60 GB, U-DMA/133, 2MB, 7200
7	Seagate Baracuda ST3160023A	79	■■□□□	150	73	68	98	92	80	160 GB, U-DMA/100, 8MB, 7200
8	Maxtor DiamondMAx Plus 9	79	■■□□□	100	75	78	87	86	70	120 GB, U-DMA/133, 8MB, 7200
9	Seagate Baracuda ST3120026A	78	■■□□□	110	71	68	98	88	80	120 GB, U-DMA/100, 2MB, 7200
10	Western D. Caviar WD2500JB	78	■□□□□	279	77	64	93	93	75	250 GB, U-DMA/100, 8MB, 7200

SERIAL ATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	Transfer oranı	Gürültü oranı	Erişim süresi	Veri tabanı	Güç tüketimi	Teknik veriler (Kapasite, Arabarim, Ön bellek, dönüş hızı)
YENİ 1	Samsung SP1614C	88	■■■□□	155	91	79	93	88	90	120 GB, U-DMA/100, 2MB, 5400 rpm
YENİ 2	Western Digital Raptor WD360GD	87	■■□□□	188	88	94	79	86	75	120 GB, U-DMA/100, 2MB, 7200 rpm
YENİ 3	Samsung SP1213C	86	■■■■□	123	86	77	90	95	90	120 GB, U-DMA/100, 2MB, 7200 rpm
YENİ 4	Samsung SP0812C	85	■■■■■	97	82	78	91	95	90	250 GB, U-DMA/133, 2MB, 5400 rpm
YENİ 5	Maxtor DiamondMAx Plus 9	79	■■■□□	122	76	79	84	86	70	120 GB, U-DMA/100, 2MB, 5400 rpm
YENİ 6	Seagate Baracuda ST380013AS	78	■■■■■	98	75	74	86	81	80	200 GB, U-DMA/100, 8MB, 7200 rpm
YENİ 7	Western Digital Caviar WD1200JD	78	■■■□□	125	77	64	92	95	75	180 GB, U-DMA/100, 8MB, 7200 rpm

YENİ **1. SIRA: Samsung SP1614C**

Tatminkar bir performans sunan Seri ATA arabirimine sahip, yüksek kapasiteli bir disk arıyorsanız, işte aradığınız disk.

+ Yüksek veri transfer hızı
+ 8 MB Tampon Bellek
+ Fiyat/MB açısından cazip

CHIP Toplam Puanı: 88
Fiyatı: 155 dolar (orta)

YENİ **4. SIRA: Samsung SP0812C**

Bütçeniz sınırlıysa fakat performanstan da vazgeçmek istemiyorsanız, dengeli bir profil.

+ Uygun fiyat
+ 8 MB tampon bellek
+ Yüksek performans

CHIP Toplam Puanı: 85
Fiyatı: 97 dolar (çok iyi)

DVD SÜRÜCÜLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	DVD Perfor.	CD Perfor.	Audo Grabbing	Hata Düz. Perf.	Beraber. Gelenler	Teknik veriler (DVD okuma, CD okuma, Bağlantı)
1	Pioneer DVD-105SZ	90	■■□□□	61	97	93	69	60	100	16X, 40X, Slot
YENİ 2	LG DRD 8162B	89	■■■■■	32	95	95	60	75	90	16X, 40X, Slot
3	Acer DVP1640A	87	■■■■□	39	100	100	57	26	90	16X, 40X, Tray
4	Aopen DVD-1640PRO	83	■■■■□	69	87	94	57	52	95	16X, 40X, Slot
5	LG DRD 8160B	82	■■■■■	32	80	85	60	95	87	16X, 40X, Slot
6	Aopen DVD-1240	70	■■□□□	70	72	82	59	20	85	12X, 40X, Tray
7	BTC BDV 316B	67	■■■■□	39	65	77	74	18	90	16X, 48X, Tray
8	Sony DDU1621	63	■■■□□	44	65	55	98	26	85	16X, 40X, Tray
9	Lite-On LTD-163	60	■■■□□	47	44	78	100	4	90	16X, 40X, Tray
10	Nec DV-5800A	53	■■■□□	43	59	55	26	21	85	16X, 48X, Tray

17" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	Conver-gence	Contrast Seviyesi	Renk Skala Değerlen.	Ergonomi	Geo-metri	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (pixel)
1	Sony CPD-G220P	94	■■■□□	328	76	100	97	100	95	T.CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200
2	LG F700P	80	■■■■□	234	77	50	94	90	90	Flat, 0.24 mm, 1920x1440
3	ADI Microscan G700i	80	■■■□□	260	74	50	93	89	93	T.CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200
4	Samsung SyncMaster 757 NF	79	■■■□□	267	76	50	90	88	92	NaturalFlat, 0.25 mm, 1920x1440
5	Samsung SyncMaster 757 DFX	78	■■■□□	250	75	50	88	88	90	D.Flat, 0.20 mm, 1920x1440
6	Philips 107B4	77	■■■■□	189	73	50	84	90	90	D.Pitch, 0.25 mm, 1600x1200
7	Miro 17F95	77	■■■■□	206	72	50	87	89	87	Dot Pitch, 0.25 mm, 1600x1200
YENİ 8	LG T710BH	76	■■■■■	145	70	50	90	85	85	Flat, 0.20 mm, 1280x1024
9	Sony CPD-E220E	75	■■■□□	299	57	50	94	86	92	T.CRT, 0.24 mm, 1280 x 1024
10	Iiyama VisionMaster Pro 410	74	■■□□□	380	43	50	90	91	100	D.Tron, 0.25 mm, 1600 x 1200

19" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	Conv.+ Geo. P.	Ergo-nomi	Yatay Frekansı	Düşey Frekansı	Boyutları (GxYxD)	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (dpi)
1	Sony G400	98	-	F.A.	96	**100**	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0.24, 1600 x 1200
2	LG 995FT	95	■■■■■	324	96	94	30-96 kHz	50-160 Hz	470 x 480 x 470	Flat Square Tube, 0.24, 1600 x 1200
3	Philips 109P	95	■■■■□	384	95	94	30-110 kHz	50-160 Hz	456 x 469 x 438	Flat Square Tube, 0.25, 1920 x 1440
4	Philips 109P4	95	■■■■□	390	97	95	30-111 kHz	50-160 Hz	460 x 450 x 450	Flat Square Tube, 0.24, 1920 x 1440
5	LG Flatron EZ T910BU	94	■■■■■	285	97	90	30-98kHz	50-160 Hz	443 x 458 x 450	Flat, 0.24, 2048x1536
6	NecFP950	94	■■■□□	762	**100**	85	31-110 kHz	55-160 Hz	442 x 456 x 447	Grill Pitch, 0.25, 1600 x 1200
7	Hyundai ImageQuest Q995	92	■■■■■	257	90	95	30-110 kHz	50-160 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0.25/0.20, 1600 x 1200
8	Sony E400	91	-	F.A.	96	83	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0.24, 1600 x 1200
9	Hyundai ImageQuest Q910	89	■■■■■	249	85	95	30-107 kHz	50-150 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0.20, 1600 x 1200
10	Benq V991	88	■■■■■	219	90	85	30-95 kHz	50-160 Hz	466 x 455 x 463	Flat Square Tube, 0.25, 1600 x 1200

F.A.: Firmayı Arayınız

4. SIRA: Philips 109P4

Canlı renkler, yüksek çözünürlük ve yüksek bir tazeleme oranından oluşan kombinasyonun yeni adı Philips 109P4.

- + Canlı ve net görüntü
- + Başarılı bir convergence
- + Analog D-Sub ve BNC girişlerine sahip

CHIP Toplam Puanı: 95
Fiyatı: 390 dolar (iyi)

5. SIRA: LG Flatron ez T910BU

Ekstra fonksiyonlar sayesinde multimedya, oyun ve hatta grafik uygulamalarında kendisinden söz ettirmeyi başarıyor.

- + Desteklediği teknoloji entegrasyonu
- + Yüksek çözünürlük
- + Güçlü ergonomi

CHIP Toplam Puanı: 94
Fiyatı: 285 $ (çok iyi)

MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ YAZICILAR

Güncel karşılaştırma testi, bakınız 104

2500 $'IN ALTINDAKİ LAZER YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (+ kdv)	Office Baskı Hızı	Grafik Baskı Hızı	Resim Kalitesi	Grafik Kalitesi	Ergonomi + B. gelenler	Teknik veriler Çözünürlük, Bellek
1	Xerox Phaser 4400	95	■■□□□	1100 $	97	98	94	90	95	1200 x 1200 dpi, 64 MB
2	Lexmark Optra T614	94	■■□□□	1032 $	93	100	95	86	93	1200 x 1200 dpi, 16 MB
3	Xerox Docuprint N2125	93	■■□□□	1614 $	86	85	97	100	100	1200 x 1200 dpi, 32 MB
4	Kyocera Mita FS-3800	87	■■□□□	962 €	90	82	87	86	95	1200 x 1200 dpi, 16 MB
5	Kyocera Mita FS-1900	86	■■■□□	689 €	87	78	92	87	95	1200 x 1200 dpi, 16 MB
6	Brother HL-5040	84	■■■■■	229 $	90	90	76	80	90	2400 x 600 dpi, 8 MB
7	HP Laserjet LJ1300	84	■■■■□	384 $	91	85	80	81	90	1200 x 1200 dpi, 16 MB
YENİ 8	Konica Minolta 1300W	84	■■■■■	149 €	90	90	75	78	90	1200 x 1200 dpi, 8 MB
9	Brother HL-1430	81	■■■■■	179 $	84	85	76	78	85	600 x 600 dpi, 4 MB
10	Kyocera Mita FS-1010	79	■■■■□	392 $	82	84	78	74	75	1200 x 1200 dpi, 16 MB

DİJİTAL VİDEO KAMERALAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (€+ kdv)	Resim Kalitesi	Ergo-nomi	Beraber. Gelen Don.	Beraber. Gelen Yaz.	Ekran/ Vizor Süre	Teknik veriler Ortam, Hafıza, Ağırlık
1	Panasonic NV-MX500EG	90	■■■■□	1500	**100**	**100**	85	85	83/101 dk	Mini-DV, SD-Card, 680 gr
2	Sony DCR-TRV50E	88	■■■□□	1500	92	63	**100**	88	116/155 dk	Mini-DV, Memory Stick, 800 gr
3	Sony DCR-PC120E	83	■■■□□	1450	86	73	98	92	110/152 dk	Mini-DV, Memory Stick, 680 gr
4	Panasonic NV-GX7EG	80	■■■■■	950	86	85	81	81	77/93 dk	Mini-DV, SD-Card, 630 gr
5	Canon MV550i	77	■■■■■	890	75	62	65	94	117/185 dk	Mini-DV, SD-Card, 530 gr
6	Panasonic NV-GS5EG	75	■■■■■	980	61	91	78	85	96/125 dk	Mini-DV, SD-Card, 480 gr
7	Panasonic NV-GS70EG	75	■■■□□	1280	70	95	65	85	85/102 dk	Mini-DV, SD-Card, 530 gr
8	Canon MV5i MC	70	■■■■■	690	72	89	82	**100**	10x / 200x	0,8 MP, 400 gr
9	Sony DCR-PC8E	70	■■■■□	880	67	51	78	77	10x / 120x	0,4 MP, 580 gr
10	Sony DCR-IP55	69	■■□□□	1500	74	65	87	85	10x / 120x	1,0 MP, 434 gr

DVD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($+ kdv)	DVD Oku. Perfor. P.	CD Okuma Perfor. P.	DVD Yazma P.	CD Yazma Puanı	Ergo-nomi	Teknik veriler (DVD Yaz. Hızı, DVD Yeniden Yaz. Hızı, DVD Oku.Hızı, CD Yaz. Hızı, CD Yeniden Yaz. Hızı, CD Oku. Hızı)
1	Philips DVDRW824	93	■■■■■	145	90	90	100	95	80	8X, 4X, 12X, 24X, 12X, 40X
2	LG GSA-4081B	92	■■■■□	165	92	89	95	90	100	8X, 4X, 12X, 24X, 16X, 32X
YENİ 3	NEC ND-2500	92	■■■■□	177	88	85	96	88	100	8X, 4X, 12X, 32X, 16X, 40X
4	Pioneer DVR-A06	90	■■■□□	200	90	90	90	90	95	4X, 2.4X, 12X, 16X, 10X, 32X
5	Plexwriter PX-504A	89	■■■□□	235	91	88	92	91	85	4X, 2.4X, 12X, 16X, 10X, 40X
6	Mitsumi DW-7802TE	88	■■■□□	220	83	87	86	98	95	4X, 2.4X, 12X, 16X, 10X, 40X
7	Philips DVDRW416	87	■■■■■	132	86	89	87	100	75	4X, 2.4X, 12X, 16X, 10X, 40X
8	Nec ND-1300A	86	■■□□□	270	81	90	82	94	95	4X, 2.4X, 12X, 16X, 10X, 40X
9	Teac DV-W50E	86	■■□□□	279	88	88	92	86	85	4X, 2X, 12X, 16X, 8X, 32X
10	LiteOn LDW-401S	85	-	F.A.	80	85	89	88	90	4X, 4X, 12X, 40X, 24X, 40X

F.A.: Firmayı arayınız

F.A.: Firmayı Arayınız

YENİ 3. SIRA: NEC ND-2500

Firmware güncelleme ile noname DVD medyalara da firesiz ve hızlı bir şekilde yazdırma işlemini başlatabilmesi sayesinde beğenimizi kazandı.

+ Optik sürücü değerleri üst noktalarda
+ 8X hızında DVD-R yazma
+ ACTOPC ile güvenli ve hızlı yazma

Toplam CHIP Puanı: 92
Fiyatı: 177$ (iyi)

1. SIRA: Philips DVDRW824

Philips DVDRW824, toplam 4.7 GB tutan veriyi yalnızca 8 dakika gibi kısa bir sürede yazması sayesinde mükemmel bir yedekleme ünitesi seçeneği.

+ Başarılı DVD yazma performansı
+ Stabil çalışma
− Sadece DVD+R/RW formatını destekliyor

Toplam CHIP Puanı: 93
Fiyatı: 145$ (çok iyi)

CEP TELEFONLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (€ + kdv)	Mobilite	Donanım	Pratiklik	Ağırlık (gram)	Boyut (mm)	Teknik veriler (Konuşma süresi, özel telsiz standardı)
1	Siemens SX1	86	■■□□□	500	55	86.00	87.67	119	109 x 56 x 20	176 dk, IR, Tri-Band, GPRS
2	Sony Ericsson P900	84	■□□□□	716	45	100.00	84.67	158	115 x 59 x 25	293 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
3	Nokia 6600	83	■■□□□	440	52	90.33	80.33	128	109 x 58 x 24	166 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
YENİ 4	Nokia 7600	82	■■□□□	509	57	91.33	83.17	122	87 x 78 x 22	197 dk, IR, GPRS, HSCSD
YENİ 5	Motorola V600	82	■■■□□	399	55	84.33	79.33	127	108 x 48 x 25	184 dk, Tri-Band, GPRS
6	Nokia 3660	81	■■■■□	304	44	89.67	79.58	132	129 x 57 x 24	174 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
7	Nokia 3650	81	■■■■■	239	44	87.33	79.83	132	129 x 57 x 24	173 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
8	Sony Ericsson T610	81	■■■■□	271	67	81.33	76.25	94	102 x 44 x 19	185 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
9	Motorola V525	81	■■■■□	296	55	83.67	79.00	123	109 x 49 x 25	169 dk, Tri-Band, GPRS
10	Sony Ericsson Z600	80	■■■■□	299	68	81.67	77.17	111	90 x 48 x 28	233 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD

150 $'IN ALTINDAKİ EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	3D Performansı	Birlikte Gelenler	Ergonomi	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (MHz)	Grafik yongası
1	Leadtek WinFast A280 TD	97	■■■■□	149	**96**	**100**	**100**	128 DDR	275/500	Geforce4 Ti4800SE
2	Asus V9280 Video Suite	91	■■■■□	145	89	**100**	**100**	128 DDR	250/512	Geforce4 Ti4200
3	Aopen Aeolus Ti 4200S 8X	89	■■■□□	146	89	80	**100**	128 DDR	250/400	Geforce4 Ti4200
4	Eagle Geforce Ti 4200	83	■■■□□	149	89	55	65	128 DDR	250/512	Geforce4 Ti4200
5	Lifeview Geforce4 Ti 4200	83	■■■□□	150	74	50	70	128 DDR	250/512	Geforce4 Ti4200
6	MSI FX5200	67	■■■■□	86	62	95	85	128 DDR	25/400	Geforce FX 5200
7	Inno Tornado Geforce FX 5200	66	■■■■■	75	62	80	80	128 DDR	25/400	Geforce FX 5200
8	Leadtek WinFast A340 TDH	66	■■■■□	91	62	85	80	128 DDR	25/400	Geforce FX 5200
9	Albatron GeForceFX 5200	64	■■■■□	83	62	65	80	128 DDR	25/400	Geforce FX 5200
10	Sparkle GeForceFX 5200	64	■■■■□	89	62	60	80	128 DDR	25/400	Geforce FX 5200

150 $'IN ÜSTÜNDEKİ EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	3D Performansı	Birlikte Gelenler	Ergonomi	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (MHz)	Grafik yongası
1	MSI GeforceFX 5950U VTD 256	100	■■□□□	570	**100**	**100**	**100**	256 DDR2	475/950	Geforce FX 5950
2	MSI GeforceFX 5900 VTD 128	97	■■□□□	659	**100**	**100**	98	128 DDR2	500/1000	Geforce FX 5900
3	Leadtek Winfast 350 TDH	96	■■■■□	435	95	**100**	**100**	128 DDR2	400/850	Geforce FX 5900
4	Abit Geforce FX5900 OTES	96	-	F.A.	99	99	95	128 DDR2	500/1000	Geforce FX 5900
5	HIS Excalibur Radeon 9800 XT Pl.	95	■■□□□	599	99	95	95	256 DDR	412/730	ATI Radeon 9800 XT
6	Leadtek Winfast A300 Ultra TD	95	■■■□□	549	98	**100**	95	128 DDR2	500/1000	Geforce FX 5800 Ultra
7	Creative Blaster 5 RX9800 Pro	94	■■■■□	445	97	90	90	128 DDR	380/680	ATI Radeon 9800 Pro
8	HIS Excalibur Radeon 9800 Pro ISEQ	94	■■■■■	508	94	95	95	128 DDR	380/680	ATI Radeon 9800 Pro
9	Gigabyte Radeon 9800 Pro	94	■■■□□	508	97	94	90	128 DDR	380/680	ATI Radeon 9800 Pro
10	HIS Excalibur Radeon 9800 Pro	94	■■■□□	508	97	94	90	128 DDR	380/680	ATI Radeon 9800 Pro

F.A.: Firmayı arayınız

1. SIRA: MSI FX5950U-VTD256

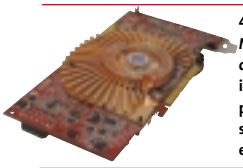

475 MHz işlemci ve 950 MHz'lik bir bellek frekans değerine sahip. Kartın her iki tarafında soğutma plakaların yer alması, soğutmayı daha etkili yapıyor.

+ Yüksek 3D performans
+ Etkili ve sessiz soğutma
+ Başarılı yazılım desteği

Toplam CHIP Puanı: 100
Fiyatı: 570$ (kötü)

7. SIRA: Creative Blaster 5 RX9800 Pro

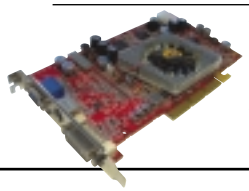

Oyunlarda yüksek performans, multimedya uygulamalarında da maksimum verimlilik için oldukça başarılı bir seçenek.

+ Yüksek performans değerlerine sahip
+ TV-Out ve DVI çıkışı var
− Sürücüden başka yazılım verilmiyor

Toplam CHIP Puanı: 94
Fiyatı: 445$ (iyi)

CD SÜRÜCÜLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	Ort. Veri Trans. H.	Maks. Trans. H.	Veri Erişim S.	Ergonomi	Audio Ripping	Teknik veriler Okuma, Bağlantı
YENİ 1	LG GCR-8523B	88	■■■■■	17	90	100	100	95	95	52X, IDE Ultra DMA 33
2	MSI MS-8152	85	■■■■■	19	88	96	100	95	93	52X, IDE Ultra DMA 33
3	Aopen CD-956E	84	■■□□□	20	100	100	99	90	45	56X, IDE Ultra DMA 33
4	Asus CD-S520	84	■■■■■	20	93	98	98	90	36	52X, IDE Ultra DMA 33
5	Aopen CD-952E	82	■■■■■	19	90	96	78	95	53	52X, IDE Ultra DMA 33
6	Samsung SC-152	72	■■■■□	17	79	77	79	90	80	52X, IDE Ultra DMA 33
7	Mitsumi FX5401W	67	■■■□□	24	70	71	79	90	90	54X, IDE Ultra DMA 33
8	BTC BCD-F563E	65	■■■■□	19	66	69	68	90	100	56X, IDE Ultra DMA 33
9	NEC CD3002A	58	■■■□□	20	62	59	86	90	69	52X, IDE Ultra DMA 33
10	Benq CD 656A	48	■■■□□	21	48	48	74	95	72	56X, IDE Ultra DMA 33

CD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	Audio CD Yazma	Data CD Yazma*	Data CD Yazma**	CD Okuma Perfor.	Ergonomi Birlikte G.	Teknik veriler Okuma / Yeniden yazma / Yazma, Ön bellek
1	Samsung SW-252	86	■■■■■	46	78	100	100	66	100	52/24/52, 8 MB
2	Plextor Premium	83	■□□□□	115	97	95	91	55	80	52/32/52, 2 MB
3	Plextor PX-W5224TA	83	■□□□□	79	100	94	87	58	70	52/24/52, 2 MB
4	LG GCE-8523B	82	■■■■■	40	75	67	97	89	85	52/24/52, 2 MB
5	Benq CRW5524P	75	■■■■□	49	52	49	87	97	100	52/24/52, 2 MB
6	Aopen CRW5232	67	■■■■■	42	49	45	99	67	80	52/32/52, 2 MB
7	Mitsumi CR-48ETE	67	■■■□□	45	41	40	97	75	80	52/24/52, 2 MB
8	Philips PCRW5224	65	■■■□□	39	52	49	82	67	70	52/24/52, 2 MB
9	MSI CR-52-A2	61	■■■□□	50	31	29	88	76	85	52/24/52, 2 MB
10	Asus CRW-5234A	61	■■■□□	50	38	35	87	53	100	52/24/52, 2 MB

*CD'den yazma, **HDD'den yazma

7. Sıra: Mitsumi CR-487ETE

Başarılı bir CD okuma performansına sahip olan Mitsumi, veri erişim ve veri aktarma hızları ile göz dolduruyor.

+ Başarılı CD okuma hızı
+ Burnproof sayesinde CD yakmıyor
− CD yazma performansı benzerlerine göre düşük

Toplam CHIP Puanı: 94
Fiyatı: 45$ (iyi)

6. Sıra: Aopen CRW5224

Teknik değerlere aldanmamalı. Nedeni, CD yazmada hız sınırına zaten dayanmış durumda. Dolayısıyla birkaç saniye daha hızlı yazacak diye gereksiz bir maliyete girilmemeli.

+ CD okuma ve yazma performansı
+ Desteklediği özellikler
− Veri erişim süresi zayıf

Toplam CHIP Puanı: 67
Fiyatı: 42$ (çok iyi)

TARAYICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat ($ + kdv)	300 dpi RRTH	600 dpi GGTH	300 dpi RRTK	600 dpi GGTK	Ergonomi	Teknik veriler Çözünürlük, Renk kalitesi, Arabirim
1	Epson Perfection 2450 Photo	97	■□□□□	399	**100**	**100**	96	94	**100**	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 1.1/2.0, F.
2	HP Scanjet 3970	90	■■■■□	135	85	87	92	90	95	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 1.1/2.0
3	Canon Canonscan D1250 U2F	87	■□□□□	295	75	71	94	97	98	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 1.1/2.0
4	Mustek BearPaw 2400TA	83	■■■□□	97	39	54	**100**	97	88	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 1.1
5	HP Scanjet 3570C	83	■■□□□	144	45	56	96	**100**	**100**	1200 x 1200 dpi, 48 bit, USB 1.1/2.0
6	Benq S2W 7400UT	83	■■□□□	190	70	70	91	96	90	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
7	Benq S2W 6400UT	82	■■□□□	150	68	72	90	95	90	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0
8	Genius ColorPage-HR7X Slim	81	■■■■■	111	65	80	90	90	85	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0
9	Canon Canonscan N670U	80	■■■□□	102	63	87	87	89	80	600 x 1200 dpi, 48 bit, USB 1.1
10	Canon Canonscan N1240U	80	■■□□□	122	39	91	92	94	80	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 1.1

R.R.T.H.: Renkli Resim Tarama Hızı, G.G.T.H.: Gri tonlarında Grafik Tarama Hızı, R.R.T.K.: Renkli Resim Tarama Kalitesi, G.G.T.K.: Gri tonlarında Grafik Tarama Kalitesi

TOP DOWNLOADS
EN POPÜLER 10 ARAÇ

1. **Kazaa Media Desktop**
Bu program ile popüler P2P ağında arama yapabilirsiniz
2. **Ad-aware**
Reklam destekli yazılımlara karşı sistemde tarama yapar
3. **ICQ Lite**
Gereksiz özelliklerden arındırılmış ICQ sürümü
4. **WinZip**
Popüler dosya sıkıştırma yazılımının yeni sürümü
5. **iMesh**
Multimedya dosyalarını indirmeye yarayan bir yazılı
6. **Spybot - Search & Destroy**
PC'nizi her türlü ajan yazılımlardan temizleyin
7. **Zone Alarm**
Kişisel güvenlik duvarıyla bilgisayarınızı koruyun
8. **Morpheus**
Gnutella tabanlı popüyer P2P yazılımı
9. **Cloak**
Dosyalarınızı güvenlik için resimlerin içine saklayan yazılım
10. **Avant Browser**
I.E.'nin birçok eksiğini kapatan kullanışlı bir browser

ECHIP'TE YER ALANLAR
eCHIP Code SHAREWARE

Ashampoo SeeYa 2.2

Pratik dia gösterileri için

Eski fotoğrafları sevdiklerinizle paylaşmak için artık yan yana olmanız gerekmiyor. Ashampoo SeeYa, dünyanın ayrı uçlarında olsanız da size bu imkanı tanıyacak.

Sesli dia gösterileri hazırlamak için kullanabileceğiniz bu yazılım; resimleri, metinleri ve sesleri tek bir dosyadan oluşan kompakt bir yapı içine sıkıştırabiliyor. Kullanıcıya hem çalıştırılabilir hem de ZIP dosyası olarak kayıt imkanı sunan Ashampoo SeeYa, böylelikle dosyanın dünyanın diğer bir ucundaki arkadaşlarınıza, akrabalarınıza ya da iş arkadaşlarınıza gönderilmesini de kolaylaştırmış oluyor. Kullanımı da oldukça kolay olan yazılımda sadece birkaç fare tıklaması ile ses eklenmiş resimler yaratmak, depolamak ya da göndermek mümkün olabiliyor. Bunun için, ilk olarak göndermek istediğiniz resimleri seçmeniz gerekiyor. Daha sonra ikinci adım olarak yazılımın geliştirilmiş sıralama fonksiyonu yardımıyla resimleri istediğiniz şekilde düzenleyebiliyorsunuz. Daha sonra yazılım her bir resim için kullanıcıya küçük, sesli notlar alma imkanı sunuyor. Böylelikle, resimleri izleyen kişi aynı anda yorumlarınızı da dinleyebiliyor. İsterseniz ek olarak resmin üzerinde görüntülenecek küçük metin kutucuklarına istediğiniz notu da düşebiliyorsunuz. Tüm işlemler bittikten sonra Ashampoo SeeYa, her şeyi sıkıştırıp kendi kendine açılabilir bir ZIP dosyası içine paketliyor ve belirteceğiniz bir e-posta adresine gönderiyor. Şu an sadece İngilizce, Fransızca, Almanca, Felemenkçe ve Macarca desteklenliyor.

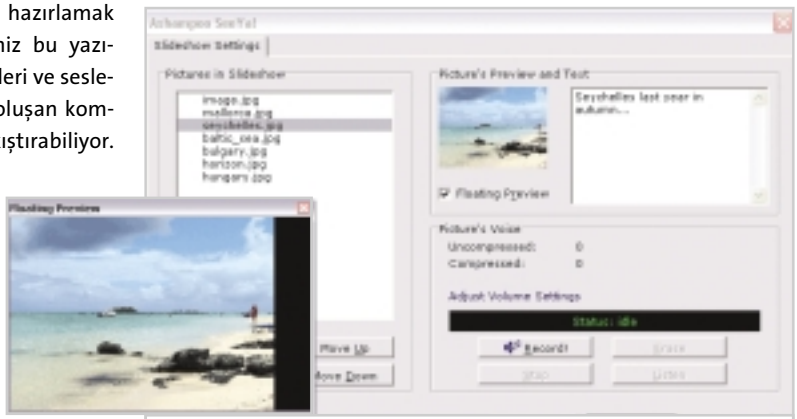

Ne yaptığınızı görün: Yazılım, karşı taraftaki yakınınızın göreceği şekilde size sunumun bir önizlemesini sunabiliyor.

BİRAZ DA EĞLENMEYE NE DERSİNİZ?

Milber 2

Oyunda annesini kurtarmak için yollara düşen Milber adlı bir karakteri canlandırıyorsunuz. 4'ten fazla bölüm sonu canavarına ve 20'den fazla bölüme sahip olan bu geniş oyunda, farklı dünyalarda ayakta kalabilmek için gerçekten iyi bir platform oyuncusu olmanız gerekiyor. Grafik kalitesi fena sayılmaz. Ancak oyunda biraz daha yüksek çözünürlük kullanılabilirdi.

LodeRunner

Oyunlarda nostaljiyi seven herkesin ilgisini çekecek şeker gibi bir LodeRunner klonu. Bilmeyenler için oyunu kısaca özetleyelim.

LodeRunner'da, çeşitli platformlarda hazine avcılığı yapan bir serüvenciyi yönetiyorsunuz. Peşinize düşen gardiyanları alt etmek için onlara tuzaklar kurmanız yeterli. Ancak kendi kurduğunuz tuzağa düşmemeye özen gösterin.

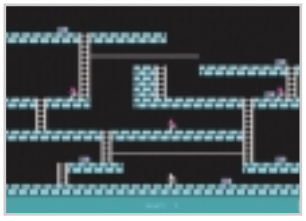

Yeti Sports Pt. 1: Pingu Throw

Basit, hızlı ama bir o kadar da bağımlılık yapacak bir oyun olan Yeti Sports'un bu ilk bölümünde devasa bir Yeti'yi yönetiyorsunuz.

Amacınız yukarıdan atlayan penguenlere elinizdeki sopayla vurarak olabildiğince uzağa fırlatmak. Ancak bu o kadar da kolay değil. Çok dik veya çok yatay vurmaktan kaçınmanız gerekiyor.

Yeti Sports Pt. 2: Orca Slap

Birincisi kadar vahşi bir Yeti oyunu daha. İlkinin ilgi çekmesi üzerine yapılan bu oyunda sevimli kar canavarımız bu sefer de bir balina yardımıyla yine penguenleri bir yerlere fırlatıyor. Amacınız ise balinanın fırlattığı penguenlere kartopu atmak ve penguenleri karşı taraftaki hedef tahtası şekilli buz dağına saplamak. Ama bu 1. bölümden de zor.

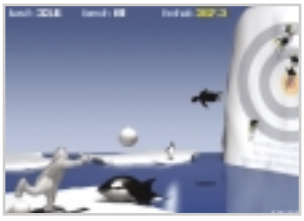

Windows Inspector 6.0 ⊙

Sisteminize göz kulak oluyor

Bilgisayarınıza sizden habersiz yüklenen 3. parti yazılımlara karşı sürekli tetikte olan bu yazılım, gerektiği durumlarda sizi uyarabiliyor. Zararlı yazılımların özellikle etkili olduğu alanları sürekli kontrol altında tutan Windows Inspector, bilgisayarınızda o anda çalışan tüm işlemleri de en ince ayrıntısına kadar size listeleyebiliyor ve şüpheli olanları da işaretliyor. Filtreleme için yazılım kendi özel veritabanını kullanıyor. Bu şekilde, istenmeyen yönlendirme yazılımları, BHO' lar, araç çubukları, tuşlar ve sağ tuş menüsü eklentilerinden de kurtulmuş oluyorsunuz. Yazılımı kurduktan sonra artık istediğiniz yazılımı spyware ve adware korkusu olmadan kurabilirsiniz.

BlindWrite 5.1.3

Kopyalarken sınır tanımayın

CD ve DVD'lerinizi tüm karakteristikleri ile üzerinde çalışılmaya devam edebilecek şekilde sabit diskinize kopyalayabilen bu yazılım sayesinde, bilgilerinizi koruma altına alabiliyorsunuz. Böylelikle herhangi bir dış etkenden dolayı bu medyalara bir zarar geldiğinde CD ya da DVD yedeklerinize sanal bir sürücü ile doğrudan sabit diskinizden ulaşıp verilerinizi kurtarabiliyorsunuz. Ayrıca isterseniz her tür kopyalama ihtiyacınızı karşılayabilecek bir dahili araç olan CopyToCD/DVD ile veri dosyalarınızı da yazabilmeniz, birebir CD ve DVD yedekleri alabilmeniz, müzik dosyalarından müzik CD'leri ve DVD filmler hazırlayabilmeniz de mümkün oluyor.

Jigsaw Puzzle Creator 1.0

Yapboz sevenler kaçırmasın

Puzzle Creator, muhteşem görünen yapbozlar yaratmak için ihtiyacınız olan her şeyi size sunabiliyor. Böylelikle yapboz çözerken geçirdiğiniz eğlenceli saatleri yapboz yaratırken de yaşayarak, eğlenceyi ikiye katlayabiliyorsunuz. Kullanımı da oldukça kolay olan yazılımda, skin desteği yardımıyla sadece birkaç fare tıklaması ile başarılı sonuçlar elde etmek mümkün. Bunun için hazırladığınız resimleri, ses efektlerini ve skin'leri yazılım içine eklemeniz yeterli oluyor. Daha sonra yazılım tüm bunları birleştirerek yapbozu otomatik olarak oluşturuyor. Tamamlanmış yapbozlar daha sonradan istenildiği gibi de değiştirilebiliyor.

Multi Desktop 2003 for Windows 1.6 LE ⊙

Birden çok masaüstü

Masaüstünüzde artık yer kalmadı mı? Arka planda çok fazla yazılım mı çalışıyor? Bu yazılım, çalışma alanınızı rahatlatıp verimliliğinizi artırabiliyor. Multi Desktop 2003, sizi sınırlamadan istediğiniz sayıda gerçek masaüstü oluşturmanıza imkan tanıyor. Üstelik kesinlikle sanal olmayan bu masaüstlerinin her birinde farklı işlemler çalıştırabiliyorsunuz. Birbirinden bağımsız olarak işleyen bu masaüstleri, üzerlerinde farklı simgeler barındırabileceği gibi, farklı çözünürlüklere de sahip olabiliyor ve özel şifrelerle de korunabiliyor. Kullanımı da kolay olan yazılım, çalışma ortamınıza da sorunsuz bir şekilde uyum sağlayabiliyor.

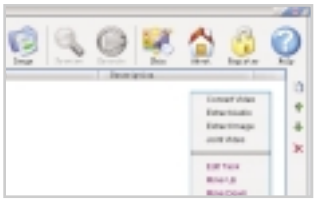

#1 Video Converter ⊙

Her şeyi her şeye dönüştürün

Video dosya biçimlerini dönüştürmek, parçalara ayırmak, birleştirmek gibi ihtiyacınız olabilecek tüm araçları size sunan #1 Video Converter ile AVI, MPEG1, MPEG2, VCD, SVCD, DVD, WMV ve ASF dosya biçimleri üzerinde işlem yapabiliyorsunuz. Ayrıca yazılımı kullanarak video dosyalarından ekran görüntüsü almanız ve ses dosyalarını ayırıp MP3, WMA ya da WAV olarak kaydedebilmeniz de mümkün oluyor. Kullanıcı dostu arabirimi ve hızlı dosya dönüştürme özelliği, yazılımın diğer artılarını oluşturuyor. Yazılımın önizleme özelliği sayesinde, uzun süreler beklemeden sonucu anında görebilmek de mümkün. Böylelikle, hatanızı erkenden görebiliyorsunuz.

KISA... KISA...

Attachment Executive for Outlook 5.00 ⊙

İşiniz gereği, gelen mesajlarınızı uzun süreler silmeden saklıyor olabilirsiniz. Ancak içinde eklenti bulunan mesajlar zamanla sabit diskinizi dolduracaktır. Bunları tek tek ayıklamak ise gerçekten uzun zaman alabilir. İşte bunun için hazırlanmış olan yazılım, Outlook mesajlarınız içindeki eklentileri otomatik olarak temizleyerek sizi büyük bir dertten kurtarıyor.

All2WAV Recorder 1.0 ⊙

Adı üzerinde, ses kayıt ve oynatma yazılımı olan All2WAV Recorder, mikrofondan kayıt yapabildiği gibi, internet üzerindeki streaming seslerden, oyunlardan ve WinAmp, RealOne Player ve Windows Media Player gibi diğer medya dosyalarından da ses alabiliyor. Yapılan kayıt ise 11 KHz 8 bit monodan 44 KHz 16 bit stereo'ya kadar çeşitli WAV formatlarında kaydedilebiliyor.

GloPhone 1.4.5 ⊙

Web tarayıcınızı bir telefona dönüştürebilen GloPhone ile istediğiniz bir yerdeki istediğiniz kimseyle inanılmaz ucuz fiyatlarla konuşabilirsiniz. Seyahat ederken oldukça fazla işinize yarayacak olan yazılımda, telefon numarasını aynı web sitesi adresi yazar gibi web tarayıcı penceresine yazıp tıklamanız yeterli oluyor. Ülkelere göre değişen fiyatlandırma bilgileri için firmanın web sitesini inceleyebilirsiniz.

DiagWin Professional 4.15 ⊙

Bir PC yönetim yazılımı olan DiagWin'i kullanarak, bilgisayarınızın yazılım ve donanımı ile ilgili tüm bilgilere 20 saniyeden daha kısa bir sürede ulaşabiliyorsunuz. Ayrıca kullanıcıya uzaktan uygulama kurma imkanı da tanıyan yazılım sayesinde, sistem yöneticileri gerekli güncellemeleri ve güvenlik yamalarını ağ üzerinden onlarca bilgisayara birden rahatlıkla kurabilirler.

Yazılım dünyası yeni yıldızlarını arıyor

Softstar'ı seçiyoruz

CHIP olarak yazılım dünyasının yeni yıldızlarını arıyoruz! Henüz yeni üretilen ve şimdilik çok az kişi tarafından bilinen programları inceledik ve gelecek için en çok ümit vaat eden 13 tanesini seçtik.

Yaz›l›m dünyas›na her geçen gün çok sayıda yeni program ekleniyor ve programların ancak çok küçük bir bölümü "vazgeçilmez" programlar listesine girmeye hak kazanabiliyor. Son kullanıcıların eli ayağı olan bu programlara her ay e-CHIP'in BASIC KIT bölümünde yer veriyoruz. Bununla beraber, bu listede de zaman zaman değişiklikler oluyor. Kullanıcıların ihtiyaçlarına artık cevap veremeyen programlar bu listeye veda ederken, yazılım dünyasına yeni bir soluk getiren programlar da bu listeye girmeye hak kazanıyor. Bu yazıda, yazılım dünyasına yeni adım atmış veya nispeten eski olsa bile henüz çok az kişi tarafından bilinen on üç programın resmi geçidine şahit olacaksınız. Tabii ki bu programların "yeni" olmak dışında başka bir ortak özellikleri daha bulunuyor: Bu programların tümü de kalburüstü özelliklere sahipler ve geleceğin yıldızı olma yolunda hızla ilerliyorlar.

Seçim aşamasında dikkat ettiğimiz en temel kriter, seçtiğimiz uygulamanın yazılım dünyasında hissedilen bir boşluğu başarı ile dolduruyor olmasıydı. Yani kendi alanında rakibi olmayan programları arıyorduk. Buna ek olarak, şimdiden krallık tahtına oturmuş programların tahtını sarsmaya çalışan programlar da gözümüzden kaçmadı. Bu tip programlar arasından "ücretsiz" olanlar bizi ikna etmekte çok zorlanmadılar.

Sonuç olarak, değişik süzgeçlerden geçirdiğimiz ve gelecek için ümit vaat ettiğine inandığımız on üç programı finale taşıdık. Bundan sonrasına, yani bu programlardan hangisinin yazılım dünyasının yeni yıldızı olacağına ise sizler karar vereceksiniz.

Burak Tuyan, burak@chip.com.tr

DeepBurner 1.1.0.114

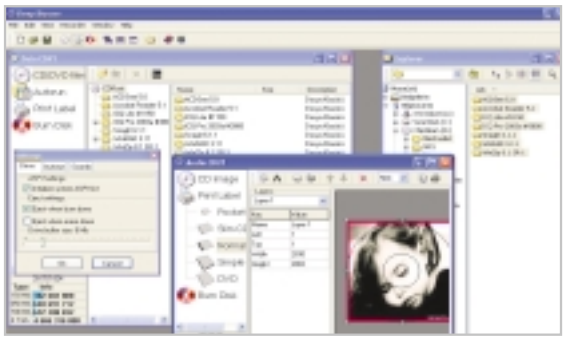

Henüz çok yeni bir CD/DVD yazma programı olan DeepBurner, bu genç yaşına rağmen bilgisayar kullanıcılarının popüler programlarından bir tanesi olmayı başarıyor. DeepBurner'ın ücretsiz bir uygulama olması, bu popülerliğin en önemli sebebi olarak gösterilebilir. Zira CD/DVD yazma konusunda yıllardır rakibi bulunmayan Nero, ücretli olduğu için kimi kullanıcılar tarafından soğuk karşılanıyor. DeepBurner, bu yüzden, ücretsiz programları tercih eden kullanıcıların yeni gözdesi olmayı başarıyor. Aslında, DeepBurner'ın piyasadaki tek ücretsiz CD yazma programı olmadığını belirtmeliyiz. Örneğin CDBurner XP Pro adındaki başka bir program da CD yazma işlevlerini kullanıcılara ücretsiz olarak sunuyor. Buna rağmen, DeepBurner'ın bu konuda birkaç adım önde olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Öncelikle, DeepBurner çok daha yeni bir program olmasına rağmen CDBurner XP Pro'ya göre daha fazla özellik sunuyor. Örneğin Deep Burner DVD yazma özelliğine sahipken, CDBurner XP Pro'da bu özellik mevcut değil. Buna ek olarak, DeepBurner çok daha sık güncelleniyor (her üç-beş günde bir programın yeni bir sürümü çıkıyor) ve her yeni sürümde kendisine yepyeni özellikler ekleniyor. Üstelik bu yenilikler kullanıcıların istek-

leri doğrultusunda gerçekleştiriliyor. Programın web sitesindeki ilgili formu kullanarak, isteyen herkes DeepBurner için öneride bulunabiliyor.

DeepBurner'ın özelliklerine değinecek olursak, öncelikle her türlü CD ve DVD formatının DeepBurner tarafından desteklendiğini belirtmeliyiz. Tek bir arabirim içerisinden, istediğiniz CD veya DVD medyasına ses, video, veri veya arşiv kaydı yapabiliyorsunuz. İsteğinize yönelik olarak Bootable CD'ler hazırlamanıza imkan tanıyan DeepBurner, buna ek olarak WAV, MP3 veya OGG formatındaki müzik dosyalarını kullanarak müzik CD'si hazırlamanıza da izin veriyor. ISO formatında imaj dosyaları oluşturabilen DeepBurner, aynı zamanda ISO formatındaki imaj dosyalarının içeriğini boş bir CD'ye yazabiliyor. IDE, SCSI, USB veya FireWire bağlantı türüne sahip CD-RW ve DVD/RAM yazıcıları destekleyen yazılım; yazıcınızın özelliğine bağlı olarak "BurnProof" ve "Overburning" teknolojilerine de destek veriyor.

Windows Gezgini'nden (veya Nero'dan) aşina olduğumuz bir arabirime sahip olan DeepBurner, sürükle-bırak teknolojisi sayesinde istediğiniz CD veya DVD'leri kolayca hazırlamanıza da yardımcı oluyor. DeepBurner, içerisindeki bir program sayesinde CD/DVD etiketi, CD/DVD kapağı veya DVD kitapçığı hazırlamanıza ve tüm bunlara ek olarak kendi hazırladığınız CD veya DVD'ler için "Autorun" arabirimleri oluşturmanıza izin veriyor. DeepBurner ayrıca aynı anda birden fazla CD/DVD yazıcı ile çalışmanıza imkan tanıyor.

DEEPBURNER 1.1.0.114	
LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	Windows **98/ME/NT/2000/XP**
BİLGİ	**www.deepburner.com**

IncrediMail 1361

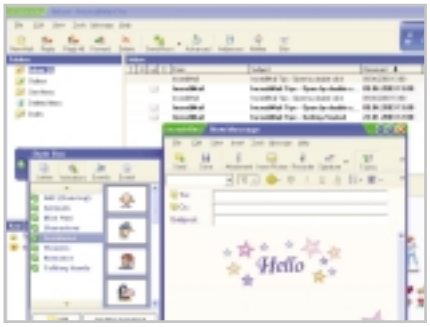

Son derece sıra dışı bir e-posta istemci yazılımı olan IncrediMail, adını hak ediyor ve kullanıcılarına inanılmaz özellikler sunuyor. İşlevsellikten ziyade eğlenceyi ön planda tutan IncrediMail, renkli bir dünyayı, ilginç animasyonları ve eğlenceli sesleri hayatınıza ekleyerek e-posta tecrübenize yepyeni bir boyut kazandırıyor. Zengin özelliklere ve sıra dışı görsel efektlere sahip olan IncrediMail o kadar etkileşimli bir program ki, bu yazıda kullanacağımız tasvirler bile programın renkli arabirimini ve eğlenceli özelliklerini tanımlamakta yeterli olmayacaktır.

POP3 ve SMTP sunucuları üzerindeki e-posta hesaplarını kontrol edebilme, mesajların sadece başlıklarını indirme, adres defteri oluşturma, mesajları filtreleme, belirli e-posta adreslerini bloklama gibi, bir e-posta istemcisi yazılımından isteyebileceğiniz her türlü özelliği sunan IncrediMail; tüm bunlara ek olarak gönderdiğiniz mesajlara rengarenk arka plan resimleri, animasyonlar ve ses dosyaları eklemenize izin veriyor. Üstelik mesajlarınıza ekleyebileceğiniz animasyonların, resimlerin ve seslerin sayısı neredeyse binleri buluyor. IncrediMail'in standart kurulum programı ile gelen multimedya öğeleri sınırlı sayıda olsa da, programın web sitesinde yüzlerce kategori altında binlerce multimedya öğe bulunuyor. Eğer göndereceğiniz mesaja kendi sesinizi eklemek isterseniz, bu işlem için harici bir program kullanmanıza da gerek yok, çünkü IncrediMail içerisinde bulunan minik ses kaydetme programı sayesinde istediğiniz uzunlukta bir ses mesajını göndereceğiniz mesaja ekleyebiliyorsunuz. Göndereceğiniz mesajlara imza ekleme konusunda da gelişmiş özelliklere sahip olan IncrediMail, fareyi kullanarak gerçek hayattaki imzanızı (veya el yazınız ile yazmak istediğiniz herhangi bir mesajı) göndereceğiniz mesaja eklemenize yardımcı oluyor. Göndermek istediğiniz mesajı yazarken hoparlörünüzden gelecek olan daktilo tuşu sesleri de e-posta yazma keyfinize yeni bir boyut kazandırabilir.

Gönderdiğiniz mesajları neredeyse sınırsız sayıda multimedya öğe ile donatmanıza izin veren IncrediMail, size gönderilen mesajları gösterirken de bir ufak çaplı bir şov düzenliyor. Örneğin size yeni bir mesaj geldiğinde; bu mesajı sevimli bir köpeğin, becerikli bir robotun veya alımlı bir bayanın size haber vermesini sağlayabiliyorsunuz. Mesaj penceresi her seferinde değişik bir 3 boyutlu efekt eşliğinde açılıyor.

Standart özellikleri ücretsiz olarak kullanılabilen IncrediMail'ın Premium özelliklerini kullanmak için programın 29.95 dolar değerindeki lisans ücretini ödemeniz gerekiyor.

INCREDIMAIL 1361	
LİSANS	**Adware**
SİSTEM	**Win98/ME/NT/2000/XP**
BİLGİ	**www.incredimail.com**

Pixia 3.0b

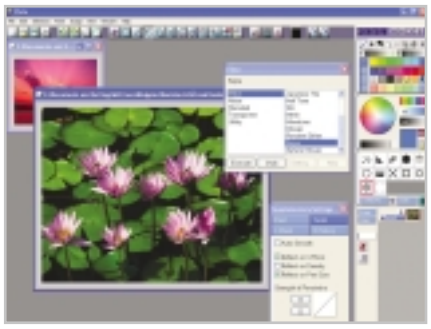

Isao Maruoka adındaki bir Japon tarafından Japonca olarak hazırlanan Pixia, kısa sürede Japonya'da çok popüler bir grafik düzenleme programı haline geldi. Kullanıcılarının önerileri ve çeşitli program yazarlarının desteği sayesinde hızla gelişen Pixia, kısa sürede Japonya dışında da adını duyurdu ve program İngilizce başta olmak üzere on farklı dile çevrildi. Bu yazıda, Pixia'nın İngilizce sürümünü incelemesini bulacaksınız, çünkü Pixia'nın henüz Türkçe sürümü bulunmuyor. Pixia'yı, ister kişisel ister ticari amaçlar için kullanın, bunun için hiçbir ücret ödemeniz gerekmiyor.

Son derece zengin özelliklere sahip bir grafik düzenleme programı olan Pixia'nın kullanıcı dostu ve kolay kullanılabilir bir arabirimi bulunuyor. Yine de grafik düzenleme konusunda tecrübesiz kullanıcıların bile kolayca kullanabileceği Pixia, yıllardır Photoshop'a alışmış grafikerler tarafından pek başarılı bulunmayabilir. Zira arabirimdeki simgeler pek iç açıcı değil ve araç çubukları esnek olmaktan uzak. Yine de programı kullanmak konusunda biraz sabırlı olan ve hangi aracın ne işe yaradığını öğrenmek için birkaç dakikasını ayırabilen herkes Pixia'nın ne kadar zengin özelliklere sahip bir program olduğunu fark edecektir. Yüzlerce dolar değerindeki grafik programlarının yerine getirdiği işlemlerin çoğunu gerçekleştirebilen Pixia sayesinde resimlerinize katmanlar ekleyebilir, yazılar yazabilir, şekiller çizebilir ve çok sayıda filtre uygulayabilirsiniz. Ücretli alternatiflere göre belirgin eksiklikleri olmakla birlikte, bu programı geleceğin yıldızlarından bir tanesi olarak seçmemizin bir sebebi var: Bu programın bir hikayesi var. Kitleleri peşinden sürükleyen Pixia, yine Pixia hayranları tarafından geliştirilmeye devam ediliyor. Örneğin Pixia'nın sitesinde Pixia'ya ek özellikler ekleyen çeşitli eklentiler, filtreler ve araçlar bulabilirsiniz. Buna ek olarak internet üzerinde Pixia'nın kullanımını açıklayan çok sayıda ücretsiz ders bulunuyor. Tüm bu ekstra özelliklere Pixia'nın web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

Sonuç olarak sadece 3 MB boyutunda bir program olan Pixia'nın Photoshop ile yarışabileceğini söylemek anlamsız olsa da, amatör kullanıcıların bir grafik düzenleme programından isteyebilecekleri hemen her türlü özelliği Pixia'da bulabileceklerini belirtmeliyiz, hem de ücretsiz olarak!

PIXIA 3.0B

LİSANS	Freeware
SİSTEM	Win98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	park18.wakwak.com/~pixia/

TuneUp Utilities 2003

Sisteminizin bakımını gerçekleştirmek için komple bir program paketi olan TuneUp Utilities 2003; bilgisayarınızın performansını artırmanıza, mevcut hataları düzeltmenize ve işletim isteminin ayarlarını ihtiyaçlarınıza göre özelleştirmenize olanak sağlıyor.

Son derece modern bir arabirime sahip olan TuneUp Utilities 2003, beş farklı kategori altında toplam on üç farklı araç bulunduruyor. *Customize & Analyze* başlığı altındaki *System Control* aracı ile Windows'un çeşitli işlevlerini ve görünümünü değiştirebilirken; yine aynı başlık altındaki *Icon Engineer* aracını kullanarak Windows içerisindeki neredeyse tüm simgeleri özelleştirebiliyorsunuz. *Customize&Analyze* başlığı altındaki bir diğer araç olan *StartUp Manager* sayesinde Windows'un başlangıcında çalışan programları görebiliyor ve bu programlardan istediklerinizin çalışmasına son verebiliyorken, *System Information* aracı sayesinde sisteminizle ilgili donanımsal ve yazılımsal çok sayıda bilgiye ulaşabiliyorsunuz. TuneUp Utilities 2003 içerisindeki bir diğer kategori olan *CleanUp&Repair* başlığı altındaki *DiskCleaner* sayesinde sabit diskinizdeki gereksiz dosyaları temizleyebilirken; bu kategorideki bir diğer araç olan *RegistryCleaner* sayesinde sistem kayıt defterindeki (Registry) gereksiz verileri silebilirsiniz. TuneUp Utilities 2003'ün *Optimize&Improve* başlığı altındaki iki araç ise sistem performansını artırmayı amaçlıyor. Bu araçlardan *MemOptimizer* bellekte çalışan programları optimize ederken; *System Optimizer* ise genel performansı olumsuz yönde etkileyebilecek sistem ayarlarını belirleyerek bu ayarları düzeltmenize yardımcı oluyor. *Administer&Control* başlığı altında ise Windows altında bulunan üç farklı aracın gelişmiş varyasyonları bulunuyor. Bu araçlardan Process Manager arka planda çalışan uygulamaları gözetlemenize; *Registry Editor* sistem kayıt defteri üzerinde değişiklikler yapmanıza; Uninstall Manager ise sisteminizde yüklü olan programları kaldırmanıza yardımcı oluyor. TuneUp Utilities 2003 içerisindeki son kategori olan *File-Recovery&Destruction* başlığı altındaki ilk araç olan *Shredder* sabit diskinizdeki dosyaları bir daha geri getirilemeyecek şekilde silmenize yardımcı olurken; *Undelete* aracı önceden silinmiş dosyaları kurtarmanızı sağlıyor.

Son derece profesyonel bir uygulama olan TuneUp Utilities 2003, bu programın kullanımından doğabilecek hataları düzeltmek için RescueCenter adında bir araç daha sunuyor. Bu aracı kullanarak TuneUp Utilities ile yaptığınız değişiklikleri geri alabilirsiniz.

PTUNEUP UTILITIES 2003

LİSANS	Shareware (34.99 Dolar)
SİSTEM	Win98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	www.tune-up.com

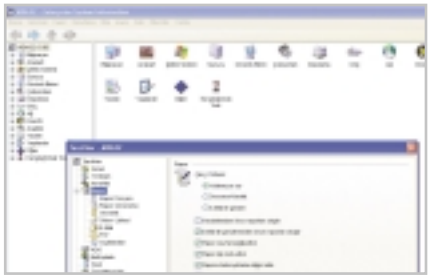

AIDA32 3.23

Sisteminizde yüklü yazılımlar ve donanımlar hakkında donanımsal olarak çok detaylı bilgiler verebilen AIDA32, çeşitli donanım parçalarını test etmenize de yardımcı oluyor. On beş farklı kategori altında seksenin üzerinde başlık hakkında bilgi verebilen AIDA32, sahip olduğu donanım veritabanı sayesinde bilgisayarınızdaki donanımlar hakkında detaylı bilgilere ulaşmanıza yardımcı oluyor. AIDA32 kullanarak anakartınızın markasını ve modelini öğrenebilir, üreticinin sitesine ulaşabilir ve hatta bu model için BIOS güncelleme dosyalarının bulunduğu web sayfalarına bile ulaşabilirsiniz. Üstelik saydığımız bu özellikler sadece anakartlar için değil; aynı zamanda ekran kartı, ses kartı, ağ kartı, modem, depolama üniteleri ve hatta USB aygıtları, yazıcı ve çevre birim üniteleri için de geçerli. AIDA32'nin donanım veritabanı 28 bin farklı aygıtı tanımlayabiliyor.

Windows 95'ten başlayarak Windows Longhorn'a kadar tüm Windows sürümlerini destekleyen AIDA32, sadece sisteminizdeki donanımlar hakkında bilgi vermekle kalmıyor ve aynı zamanda yazılımlara dair bilgiler de sunuyor. Örneğin sisteminizde kurulu olan işletim sistemi hakkında bilgi alabileceğiniz gibi, sisteminizde yüklü olan Microsoft programlarının lisans numaralarını öğrenebilir veya sistem başlangıcında çalışan programları özelleştirebilirsiniz. AIDA32 sayesinde öğrendiğiniz sistem bilgilerini ekran üzerinde görüntülemekle yetinebileceğiniz gibi, isterseniz yazıcı çıktısını almayı veya HTML, CSV, XML formatlarından istediğiniz bir tanesinde kaydetmeyi de tercih edebilirsiniz. Son olarak, AIDA32 tam otuz üç farklı dili destekliyor.

AIDA32 3.23	
LİSANS	Freeware
SİSTEM	Win98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	www.aida32.hu

Kerio Personal Firewall

Günümüzde internete bağlı bilgisayarlar güvenlik adına büyük tehlikelerle karşı karşıya kalıyorlar. Özelikle ülkemizde yaygınlaşan ADSL teknolojisi sayesinde internete bağlanan kullanıcılar, bilgisayarlarını neredeyse gün boyu açık bırakıyorlar ve kendileri bilgisayar başında değilken sistemlerinin ne tür tehlikelerle karşılaştığından habersizler. Windows XP bu tür durumlara yönelik olarak dahili bir güvenlik duvarı içeriyor, ancak çoğu kullanıcı bunu yeterli bulmuyor.

Bilgisayarınızın ağ üzerindeki diğer bilgisayarlar veya internet ile olan bağlantısını kontrol ederek sistem güvenliğini sağlamanıza yardımcı olan Kerio Personal Firewall, yazılım tabanlı ve ücretsiz bir güvenlik duvarı arayanların imdadına yetişiyor. Dışarıdan gelen saldırıları önleme konusunda bir uzman olan Kerio Personal Firewall, kişisel kullanımlar için ücretsiz. Bilgisayarınıza gelen ve giden verileri kontrol eden Kerio Personal Firewall, bu sırada gerçekleşen tüm bağlantıları size haber veriyor. MD5 teknolojisi sayesinde sisteminizde bulunabilecek Truva atı tarzı istenmeyen programları önleyebilen Kerio, ihtiyaçlarınıza yönelik olarak üç farklı güvenlik seviyesini destekliyor. Uzman kullanıcılar kendi güvenlik seviyelerini oluşturabiliyorlar.

İlk kez yüklendiğinde, gerçekleşen her türlü bağlantıyı size haber veren Kerio Personal Firewall, bu bağlantıların güvenli olup olmadığını size soruyor. Program, bu sayede kişisel ihtiyaçlarınıza yönelik ayarlar oluşturuyor. Ziyaret ettiğiniz web sayfalarındaki reklamları, pop-up pencereleri ve kalıcı kullanıcı bilgilerini de (cookie'ler) Kerio Personal Firewall sayesinde filtreleyebiliyorsunuz.

KERIO PERS. FIREWALL 4.0.13	
LİSANS	Freeware
SİSTEM	Win98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	www.kerio.com

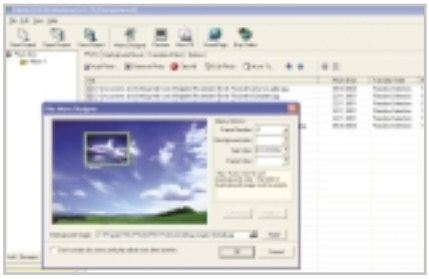

Photo2VCD Professional

Dijital ortamdaki resimlerinizi bir slayt gösterisi biçiminde VCD, SVCD veya DVD formatında kaydetmenize yardımcı olan Photo2VCD Professional, tüm bu işlemleri çok kolay bir biçimde gerçekleştirmenize olanak tanıyor. Böylelikle, resim arşivinizi, arka plan müziği ve birbirinden güzel geçiş efektleri eşliğinde CD veya DVD medyalarına yazabiliyorsunuz. Programın isminde sadece VCD ibaresinin bulunmasına aldanmayın, zira yeni sürümlerde SVCD ve hatta DVD formatları da bir alternatif olarak önünüzde duruyor. Photo2VCD Professional oluşturduğunuz videoyu VCD veya DVD oynatıcı yardımıyla televizyonunuzda izleyebiliyorsunuz. Her ne kadar özel olarak belirtmesek de, oluşturulan videonun CD veya DVD sürücüsü olan herhangi bir bilgisayarda da uygun bir program (VCD, SVCD veya DVD oynatabilen) yardımıyla izlenebileceğini hatırlatmalıyız.

Aynı CD/DVD içerisinde birden fazla albüm oluşturmanıza imkan tanıyan Photo2VCD Professional, oluşturduğunuz her bir albüm için ekranda görsel bir menü oluşturuyor. Bu CD'yi izlemeye başladığınızda ekranda CD'nin içeriğindeki değişik albümler gözüküyor ve bu albümlerden istediğiniz bir tanesini izlemeye başlayabiliyorsunuz.

Photo2VCD Professional bir CD yazma programı içeriyor ve oluşturduğunuz videoları doğrudan program içerisinden CD'e yazabiliyorsunuz. Bu CD yazma işlemi sırasında orijinal resim dosyalarının da CD üzerine yedeklenmesini sağlayabilirsiniz. Dahili bir grafik düzenleme aracına sahip olan Photo2VCD Professional, slayt gösterinizde kullanacağınız resimleri düzenlemenize izin veriyor.

PHOTO2VCD PROF. 2.80	
LİSANS	Shareware (39.95 Dolar)
SİSTEM	Win98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	www.photo2vcd.com

AUDACITY 1.20

Ücretsiz bir program olan Audacity, ses dosyalarının düzenlenmesi konusunda ihtiyaç duyabileceğiniz her türlü aracı sunuyor. Audacity ile ses kaydı yapıp, mevcut ses dosyalarını düzenleyebilir, çeşitli efektler uygulayabilirsiniz.

LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	**Win98/ME/2000/XP**
BİLGİ	**audacity.sourceforge.net**

AVG FREE EDITION 6.0

Kişisel kullanımlar için ücretsiz olan AVG Free Edition, virüsleri bilgisayarınızdan uzak tutmanıza yardımcı oluyor. E-posta tarama özelliği de bulunan AVG Free Edition'u kullanabilmek için ücretsiz kayıt numarası almanız gerekiyor.

LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	**Win98/ME/2000/XP**
BİLGİ	**www.grisoft.com**

IE PRIVACY KEPER 2.3

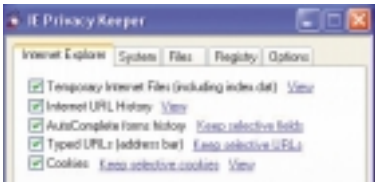

İnternete bağlı kaldığınız süre boyunca bilgisayarınıza depolanan her türlü dosyayı ve sistem kaydını temizleyen IE Privacy Keper; bu temizlik işlemini otomatik olarak yapabileceği gibi, bu işlemi elle yapmanıza da izin veriyor.

LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	**Win98/ME/2000/XP**
BİLGİ	**www.unhsolutions.com/IEPK/**

EMS FREE SURFER MK II

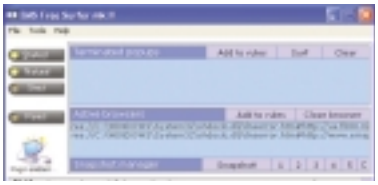

EMS Free Surfer mk II, istenmeyen pop-up reklamların önlenmesi konusunda yardımcı oluyor. Değişik ihtiyaçlara yönelik olarak iki farklı modu (natural ve strict) destekleyen EMS Free Surfer mk II, Internet Explorer ile uyum içerisinde çalışıyor.

LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	**Win98/ME/2000/XP**
BİLGİ	**perso.wanadoo.fr/pierre.g/**

XNVIEW 1.68

400'e yakın grafik biçimini açabilen Xnview, bu dosyaları düzenlemenize, efektler uygulamanıza ve 50 farklı biçimden istediğiniz bir tanesinde kaydetmenize yardımcı oluyor. Xnview ile ayrıca slayt gösterileri de düzenleyebilirsiniz.

LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	**Win98/ME/2000/XP**
BİLGİ	**perso.wanadoo.fr/pierre.g/**

ZIPGENIUS 5.5.1.330

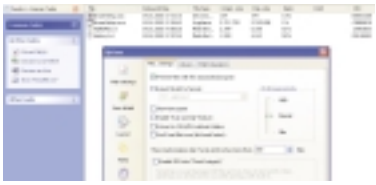

20 farklı sıkıştırma formatını destekleyen ZipGenius, ücretsiz bir program olmasına rağmen bir sıkıştırma programından isteyebileceğiniz her türlü özelliği ve hatta çok daha fazlasını sunuyor. ZipGenius ayrıca kolay kullanımı ile de dikkat çekiyor.

LİSANS	**Freeware**
SİSTEM	**Win98/ME/2000/XP**
BİLGİ	**www.zipgenius.it**

İÇİNDEKİLER

149
Yazılım Geliştirme Platformu
Macromedia Central
Antivirüs Yazılımı
Panda Titanium AV 2004
Resim İzleme Yazılımı
ACDSee 6 Deluxe

150
Kişisel Güvenlik Yazılımı
Steganos Security Suite 6
Grafik Tasarım Paketi
CorelDraw Graphics Suite 12.0
Video Düzenleme Yazılımı
Pinnacle Studio 9.0

152
Office Yazılım Paketi
Microsoft Works Suite 2004
DVD Hazırlama Yazılımı
Ulead DVD MovieFactory 3.0 Disc Creator
CD Yazma Yazılımı
Roxio Easy Media Creator 7.0

154
CHIP Oyun:
WORMS 3D

Yeni Yazılım TESTLERİ

Yazılım dünyasındaki firmalar, her geçen gün daha fazla özellik içeren yazılımlarla kullanıcıların karşısına çıkıyorlar. Bunlar arasından en çok dikkat çekenleri, yazılım testi sayfalarımızdan inceleyebilirsiniz.

Bu ay yazılım inceleme bölümümüzde yer alan en dikkat çekici ürün Macromedia'dan geliyor. Macromedia'nın Central adını verdiği bu ürün, yıllardır Java'nın oluşturmaya çalıştığı online yazılım platformuna bir alternatif sunuyor. Üstelik de çok daha şık ve kullanışlı bir arabirime sahip olan bu yeni platformu kullanmak için, büyük boyutlarda uzun süren download'lar yapmak da gerekmiyor. Potansiyeli olan bu yazılımın ne kadar tutulacağını ise zaman gösterecek. CD - DVD yazma ve hazırlama konusunda ise bu ay Nero'nun tahtına göz diken iki yazılımı mercek altına aldık. Bunlardan ilki olan Ulead DVD MovieFactory 3.0 Disc Creator, DVD hazırlama özelliğine artık veri ve müzik CD'si yazma özelliğini de eklemiş. Daha ekonomik bir çözüm olan Roxio Easy Media Creator 7.0 da CD ve DVD yazma konusunda bir kullanıcının ihtiyacı olan her şeyi sunma garantisi veriyor.

Multimedya yazılımları arasında ise her ne kadar ilk sadeliğinden eser kalmasa da, ACDSee yeni ve altıncı sürümüyle yine en iyi resim görüntüleme yazılımlarından olmayı başarıyor. Diğer taraftan, bir grafikerin ihtiyacı olabilecek her uygulamayı Adobe ürünlerinin neredeyse yarı fiyatına sunan CorelDraw Graphics Suite 12.0'a, ev kullanıcıların vazgeçilmez video düzenleme yazılımı Pinnacle'ın yeni sürümü olan 9'dan önce mutlaka bir göz atın. Bilgilerinin güvenliğine önem verenler ise özellikle ekonomik bir antivirüs yazılımı olan Panda Titanium AV 2004 ile başarılı bir şifreleme yazılımı olan Steganos Security Suite 6'ya göz atabilirler. Her yıl geleneksel olarak yeni sürümü çıkan Microsoft Works Suite 2004 için ise pek bir şey söylemek mümkün değil. Yine bir aile için gerekebilecek tüm ev ürünlerinin yeni sürümlerini içeriyor.

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

CHIP, yazılımların kalitesini 0 ile 10 arasında bir puanlama sistemiyle değerlendiriyor ve buradaki üç kriter olan işlevsellik, ergonomi ve kaynaklar 4:3:3'lük bir ortalamayla toplam değerlendirmeye giriyor.

Kriterlerden işlevsellik, yazılımın görevini ne derece yerine getirebildiği sorusuna cevap veriyor. Burada ne kadar az hata yaptığı ve ne kadar fazla özelliğe sahip olduğu değerlendirmeye giriyor.

Ergonomide ise CHIP, yazılımın dokümantasyonunun ve kullanışlılığının kalitesini değerlendiriyor. Kullanım kitapçığı ne kadar anlaşılır ve kapsamlı? Online yardım alınabiliyor mu? Asistanlar mevcut mu?.. gibi sorulara cevap aranıyor. Kaynaklarda ise donanımla uyumluluğa puan veriliyor. Bu toplam puanlamadan sonra CHIP ayrıca fiyat ve performans değerlerini tavan puan 100 üzerinden değerlendiriyor. Bu değerlendirme, yazılımın verilen paraya değip değmediğini gösteriyor.

TOPLAM CHIP PUANI	
çok iyi	(100–90 Puan)
iyi	(89–75 Puan)
orta	(74–60 Puan)
vasat	(59–45 Puan)
kötü	(44–20 Puan)
çok kötü	(19–0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS	
çok iyi	(100–90 Puan)
iyi	(89–75 Puan)
orta	(74–60 Puan)
vasat	(59–45 Puan)
kötü	(44–20 Puan)
çok kötü	(19–0 Puan)

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/yazilim adresinde bulabilirsiniz.

AYIN ÜRÜNÜ CHIP 04/2004

Yazılım Geliştirme Platformu

MACROMEDIA CENTRAL

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Windows 98SE/ME/2000/XP
BİLGİ	www.macromedia.com
FİYAT	**Ücretsiz**

Macromedia'dan Java'ya alternatif: Neden yazılımlar da internet üzerinden müzik dosyaları gibi kolaylıkla satın alınıp indirilemiyor? İşte bu fikirden yola çıkan Macromedia, Central adı altında, yazılımları online dağıtmak ve çalıştırmak için yeni bir platform oluşturmayı hedefliyor. Bunun için de yazılımının bu ilk sürümü, özellikle geliştiricilerin dikkatini çekmek maksadıyla çok iddialı bir arabirimle ve güçlü demo yazılımlarla desteklenmiş. Central'ın getirdiği en büyük yenilik zenginleştirilmiş yeni applet'lerin çok kolay bir şekilde indirilip kurulabilmesi. Üstelik uzun yıllardır aynı şeyleri vaat eden Java platformunun aksine, Central, sanal makinesi için uzun süren download'lar gerektirmiyor. Herhangi bir potansiyel kullanıcının Macromedia Flash Player'a ve çok az yer kaplayan Central'a sahip olması yeterli oluyor. Java'da olduğu gibi Central içinde de uygulamalar güvenli bir sanal makine içinde çalıştırılıyorlar. Daha da iyisi, geliştiricilerin yazılımlarının ücretlerini Yahoo! Payments kullanarak alabilmesi de mümkün oluyor. POD adı verilen yeni test uygulamalarını hızlı bir şekilde indirip deneyebiliyorsunuz.

Sonuç: Central'ın arabirimi gerçekten çok etkileyici ve yazılım geliştiricilere de Flash uygulamalarını web tarayıcısı dışında da dağıtmak ve çalıştırmak için iyi bir platform sunuyor.

- ⊕ Etkileyici arabirim
- ⊕ Küçük dosya boyutu
- ⊕ Uygulamalarda dahili güvenlik

eCHIP Code Panda

Antivirüs Yazılımı

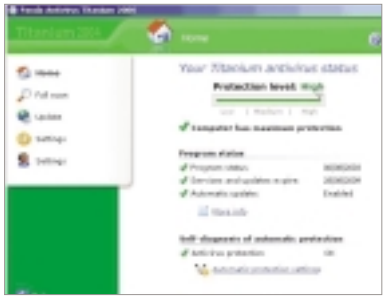

PANDA TITANIUM AV 2004

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Win98SE/ME/2000/XP
BİLGİ	www.pandasoftware.com
FİYAT	**40 $**

Virüs korumada en ekonomik çözüm: Panda Titanium Anti-virus 2004, ekonomik fiyata ve temel özelliklere sahip bir antivirüs yazılımı. Yine de kullanım kolaylığı ve düzenli olarak güncellenmesi ile dikkatleri üzerine çekiyor. Yazılımın kurulumu da oldukça kolay. Ancak ev kullanıcılarına yönelik bir yazılımın, kurulum sırasında ısrarla bir firma ismi belirtilmesini istemesi biraz ilginç. Yazılım, ortadan ikiye ayrılmış bir kullanım penceresi sunuyor. Sol bölümde kalan bir dizi tuş yardımıyla yazılımla ilgili çeşitli ayarlara ulaşabiliyorsunuz. Buradan seçilen dosyaların ya da tüm klasörlerin ve sürücülerin taranması ve e-posta ile gelen dosyaların kontrol edilmesi işlemleri gerçekleştirilebiliyor. Yazılım aynı zamanda "dialer" uygulamalarını da engelleyebiliyor. Beklenmedik bir şekilde, bilgisayarınızın açılmaması durumunda yardımcı olacak bir kurtarma disketi yaratabilmesi ise, yazılımın diğer bir artısı. Görünen tek eksi ise belirli zamanlarda tarama yapılması için bir ajanda fonksiyonun bulunmaması. Benzer yazılımlarla karşılaştırıldığı zaman özellikleri kısıtlı sayılabilir. Ancak düşük fiyatı düşünüldüğü bu gayet normal. Eğer daha fazla koruma istiyorsanız Panda Platinum sürümünü edinmeyi düşünebilirsiniz.

Sonuç: En kapsamlı antivirüs yazılımı olduğu söylenemez. Ancak uygun bir fiyata gayet başarılı bir koruma sağlıyor.

- ⊕ En ekonomik çözüm
- ⊕ Kullanımı kolay
- ⊖ Çok fazla özellik içermiyor

eCHIP Code ACDSee

Resim İzleme Yazılımı

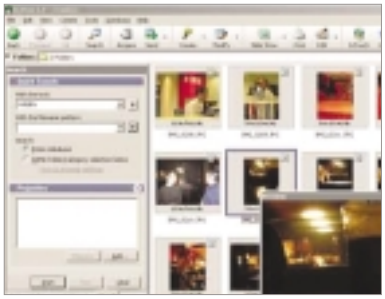

ACDSEE 6 DELUXE

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Win 98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	www.acdsystems.com
FİYAT	**50 $**

Birçok ek özellikle güçlendirilmiş. Ama ya fiyatı?: ACDSee ilk piyasaya sürüldüğü zaman kullanımı çok kolay ve çok sade arabirime sahip bir resim izleme yazılımıydı. Ancak artık amacından sapmış gibi ve arabirimde kaybolmamak mümkün değil. Yeni sürümdeki özelliklerin bir çoğu dijital fotoğraf makinesi sahiplerine yönelik. Acquire Wizard, kameradan fotoğraf aktarmanızda size yardımcı olabiliyor. Ancak bunu Windows XP ile yapabilmek zaten mümkündü. Diğer taraftan, sorunlu fotoğraflardaki sorunu belirlemek için Exif bilgisi de artık özellikler bölümünde görüntülenebiliyor. Sabit diskindeki dijital fotoğraflar içinde kaybolmuş kullanıcılar için ACDSee bir organizasyon aracı da içeriyor. Bu şekilde farklı kategoriler oluşturmanız mümkün oluyor. Yeni fotoğraf puanlandırma sistemiyse, fotoğraflara 1 ile 5 arasında puan atayarak onları organize etmenizi kolaylaştırıyor. Sabit diskinizdeki fotoğrafları kullanarak ekran koruyucular oluşturmanıza yardımcı olan aracın kullanımı oldukça pratik. İsterseniz ekran koruyucu yerine tüm fotoğrafları bir slayt gösterisi şekline sokarak CD veya DVD'ye yazmayı da tercih edebilirsiniz.

Sonuç: Gözümüz hep o ilk, kullanımı kolay resim izleme yazılımını arasa da ACDSee halen en iyi resim izleme ve düzenleme yazılımı. Arabirimde kaybolmayın yeter.

- ⊕ Exif verileri görüntülenebiliyor
- ⊕ Fotoğraf puanlama sistemi var
- ⊖ Karmaşık arabirim

eCHIP Code Security

Kişisel Güvenlik Yazılımı

STEGANOS SECURITY SUITE 6

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Win 98/ME/NT/2000/XP
BİLGİ	www.steganos.com
FİYAT	60 $

Temel ama güçlü bir şifreleme yazılımı: Steganos Security Suite 6'yı satın aldığınız zaman size PC'niz için eksiksiz bir güvenlik paketi sunuluyor. Bunlar arasında dosyaları geri alınamaz şekilde silme, geçmişe ait her türlü işlemin temizlenmesi, şifrelenmiş sanal diskler oluşturulması ve şifre yönetimi için kullanışlı araçlar sunuluyor. Özellikle şifre yönetim aracı size çözülmesi zor şifreler oluşturarak oldukça fazla yardımcı olabiliyor. Yazılımın bir diğer ilgi çekici özelliği ise Steganography. Bu şekilde yabancı gözlerden saklamak istediğiniz dosyalarınızı hiç fark edilmeyecek şekilde farklı dosya tipleri içine yerleştirmeniz mümkün oluyor. Steganos dosya yöneticisi altından ulaşabileceğiniz bu özelliğe ek olarak, güvenlik için 32GB'a kadar şifrelenmiş sanal sürücüler oluşturabilmeniz de mümkün. İsterseniz "portable safe" adı verilen diğer bir özellikten faydalanarak CD'ye ya da DVD'ye de güvenli bir şekilde veri yazabiliyorsunuz. Ancak bu özellik ne yazık ki uzun dosya isimlerini desteklemiyor ve eğer Windows XP Home sürümü kullanıyorsanız, oluşturduğunuza sanal sürücüleri bilgisayarı kapatmadan kaldırmanız mümkün olmuyor. Yazılıma, şifrelenmiş e-posta göndermek için bir ek araç da eklenmiş. Mesajı alan taraf için pek pratik değil.

Sonuç: Yararlı araçlarla desteklenmiş güçlü bir şifreleme paketi. Küçük sorunları sizi etkilemeyecekse, mutlaka edinin.

- ⊕ Kullanımı çok kolay
- ⊕ Veri saklamada çok etkili
- ⊖ Karmaşık e-posta şifreleme

eCHIP'te Multimedya

Grafik Tasarım Paketi

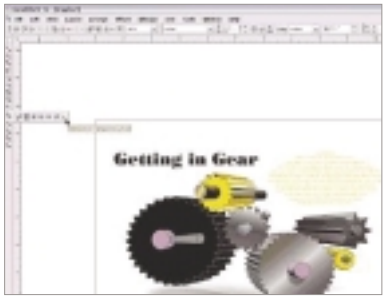

CORELDRAW GRAPHICS SUITE 12.0

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Win 2000/XP/XP Tablet PC
BİLGİ	www.corel.com
FİYAT	400 $

Orta ve üst seviye grafik profesyonellerine özel: Yazılım paketi içinden çıkan 4 CD'nin sadece ilkinde uygulamaların bulunduğunu söylersek herhalde yüksek kalitedeki clipart, fotoğraf, taslak, font ve eğitim içeriğinin ne kadar güçlü olduğu da ortaya çıkacaktır. Adobe uygulamalarının neredeyse yarı fiyatına alabileceğiniz CorelDraw, Corel Photo-Paint ve Corel RAVE gibi konusunda uzman yazılımlardan oluşan bu grafik paketi, bu konuda çalışan herkesin ihtiyacı olan tüm araçları içermeyi başarıyor. Yazılım paketi içinde yer alan CorelDraw'da yer alan yeni özelliklerin büyük bir çoğunluğu, kullanışlılığı artırmayı hedefliyor. Örneğin bunun için Corel, yeni başlayanlara yönelik olarak Smart Drawing adı altında yeni bir özellik de sunuyor. Bu şekilde kullanıcı kabataslak bir çizim yaptığında bu, otomatik olarak uygun geometrik şekillerden birine dönüştürülebiliyor. CorelDraw içinde yer alan büyük yeniliklerden ikincisi ise CAD uygulamalarındakine benzer nesne hizalama özelliği. Bu şekilde iki nesne hiç uğraşmadan uç uca eklenebiliyor. Corel Photo-Paint'e ise fotoğraflardaki pislikleri temizlemek için bir fırça eklenmiş.

Sonuç: CorelDraw, Corel Photo-Paint ve Corel RAVE, çok kullanışlı ve tamamen baştan düzenlenebilir bir arabirime sahip. Grafikle uğraşıyorsanız tüm ihtiyaçlarınızı karşılıyor.

- ⊕ Başarılı web animasyon özellikleri
- ⊕ Güçlü örnek kütüphanesi
- ⊕ Göz alıcı arabirim

Video Düzenleme Yazılımı

PINNACLE STUDIO 9.0

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Windows 98SE/ME/2000/XP
BİLGİ	www.pinnaclesys.com
FİYAT	90 $

Ev kullanıcıları için en popüler video düzenleme yazılımı: Temiz ve anlaşılması kolay arabirimi ve kullanım kolaylığı ile Pinnacle'ın Studio yazılımı, ev kullanıcılarının en popüler video düzenleme yazılımı tercihi olmayı hep başarmıştır. Yeni sürümünde ise güçlü özel efektler ve yeni düzenleme araçlarına ek olarak kullanım kolaylığı biraz daha artırılmış. Yeni başlayanlar için Studio 9 içine SmartMovie adı altında bir özellik de eklenmiş. Yazılım bu sayede, eklenen video klipleri belirlediğiniz müzik dosyasına göre senkronize ederek, seçeceğiniz türe göre özel olarak birleştiriyor ve aralara uygun geçiş efektlerini de yerleştirdikten sonra video klibinizi otomatikman hazırlıyor. Bunun yanı sıra artık Studio 9, eklentiler de kullanabiliyor. Yazılım içinde stabilize, strobe, oynatma hızını değiştirme ve renk ayarları için bir çok video eklentisi yer alıyor. Gürültü engelleme, reverb ve grafik ekolayzır gibi ses eklentilerinin yanı sıra, Pinnacle artık VST formatını da destekleyebiliyor. Bu şekilde artık profesyonel ses eklentilerini de kullanma şansınız oluyor. Tüm düzenleme sona erdiği zaman ise tamamlanmış videoyu kolaylıkla DVD ya da VCD'ye de yazabiliyorsunuz.

Sonuç: Güçlü eklenti efektleri ve ilginç SmartMovie özelliği Studio 9'u ideal seçim yapıyor. Üstelik fiyatı da oldukça uygun.

- ⊕ Kullanımı kolay
- ⊕ Güçlü özel efektler
- ⊖ Hızlı bir PC gerektiriyor

eCHIP Code Movie Factory

Office Yazılım Paketi

MICROSOFT WORKS SUITE 2004

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Windows 98SE/ME/2000/XP
BİLGİ	www.microsoft.com
FİYAT	100 $

YENİ SÜRÜM YİNE TAM ZAMANINDA: Microsoft, her yıl düzenli olarak Works Suite'ın yeni sürümünü piyasaya sürer. Bu yıl da farklı olmadı ve düşük bütçeli ev ofisi paketi yine birçok güçlü özellikle satışa sunuldu. Tam 5 CD'den oluşan Microsoft Works Suite 2004, yani diğer adıyla Works 7.0, içinde veritabanı ve hesap tablolama yazılımına ek olarak takvime ve uygulama başlatıcıya da yer veriyor. Ek olarak Encarta Encyclopedia Standard 2004, Money Standard 2004, PictureIt! Photo Premium 9, Streets &Trips 2004 ve Word gibi diğer popüler Microsoft uygulamalarını da bünyesinde barındırıyor. Üstelik bir görev başlatıcı, proje yöneticisi ve 500'ün üzerinde yeni taslak ile güçlendirilmiş yazılım içinde yer alan uygulamaların çoğu da en yeni sürümlerden oluşuyor. Yazılım paketinin arabirimi beş ana sayfadan oluşuyor ve her biri farklı görevleri ve projeleri yönetebileceğiniz simge ve sekmelere ayrılmış. Tüm paket bileşenlerine ve veri tabanlı ile hesap tablolarını düzenlemek için kullanılabilecek ilgili sihirbazlara yazılım içinde yer alan program bölümünden ulaşılabiliyor. Proje sayfasında ise yapacağınız işle ilgili hangi uygulamayı kullanmanız gerektiği de belirtiliyor.

SONUÇ: Microsoft Works Suite 2004, aileler için her türden kaliteli yazılımı bünyesinde barındırıyor. Ama eski sürüme göre çok fazla bir yenilik içermiyor.

- ⊕ Encarta ve Money'nin yeni sürümleri
- ⊕ Geliştirilmiş resim düzenleyici
- ⊖ Word güncellenmemiş

DVD Hazırlama Yazılımı

ULEAD DVD MOVIEFACTORY 3.0 DISC CREATOR

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Windows 98SE/ME/2000/XP
BİLGİ	www.ulead.com
FİYAT	100 $

ARTIK SADECE DVD HAZIRLAMIYOR: Ulead'ın DVD hazırlama yazılımının ilk iki sürümü basitçe DVD MovieFactory olarak adlandırılmıştı. Yeni sürüm olan 3'ün adı ise artık DVD MovieFactory Disc Creator. Dolayısıyla, artık bu uzun isme yakışacak ek özellikler de güçlendirilmiş. Yazılım artık video DVD hazırlamaya ek olarak veri ve müzik CD'leri de yazabiliyor. Ayrıca Ulead, yazılımın video araçlarını da çok farklı alanlarda kullanılmak üzere genişletmiş. Arabirim her zaman olduğu gibi oldukça kullanışlı. Bu şekilde özellikle yeni başlayanlar için ve karmaşık olmayan bir CD yazma yazılımı arayanlar için ideal bir seçim haline geliyor. Yazılım içinde yer alan MovieFactory'da bulunan en ilgi çeken özellik ise yeni import seçeneği. Bu şekilde DVD-VR formatının kullanımı ile harici DVD kaydedicilerden video alınması mümkün olabiliyor. Böylelikle en sevdiğiniz TV programını kaydettikten sonra DVD ya da CD'ye arşivlemeden önce içindeki istenmeyen reklamların ayıklanması mümkün oluyor. MovieFactory'un doğrudan tekrar yazılabilir diskler üzerinde düzenleme yapabilmesi ise gerçekten etkileyici bir özellik. Yazılım artık menülere, arka plana ve tuşlar üzerine videolar eklenmesine de imkan tanıyor.

SONUÇ: Ulead MovieFactory 3.0 Disc Creator, bir CD yazma yazılımından beklenen her şeyi fazlasıyla sunuyor. Ama yine de Nero 6.0'yı geçmesi henüz zor.

- ⊕ Artık müzik ve veri CD'si de yazabiliyor
- ⊕ Harici DVD kaydediciden video alabiliyor
- ⊖ Sınırlı düzenleme araçları

CD Yazma Yazılımı

ROXIO EASY MEDIA CREATOR 7.0

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM	Windows 2000/XP
BİLGİ	www.roxio.com
FİYAT	60 $

HER TÜR CD VE DVD YAZMA İŞLEMİ İÇİN İDEAL ÇÖZÜM: Easy Media Creator 7.0 ile Roxio sadece en iyi yazılımlarını bir paket altında toplamakla kalmamış, aynı zamanda dijital medya ve disk yazma konusunda tam anlamıyla bir İsveç çakısı hazırlamış. Roxio Easy CD & DVD Creator üzerine kurulu olan yazılımda yer alan bütün araçlar birbirleri ile büyük uyum içinde çalışıyor. Eğer görüntü yakalamadan, CD ve DVD rip'lemeye, video düzenlemeden DVD hazırlamaya, oynatmadan CD ve DVD yazmaya kadar tüm işlemleri gerçekleştirebilecek bir ürün arıyorsanız Roxio Easy Media Creator 7.0'dan başka yazılım düşünmenize gerek yok. Yazılım paketi 2 CD üzerinde yer alıyor. Bunlardan ilki uygulamaları, ikincisi ise ses ve video klipleri, dokular ve çeşitli grafikleri içeriyor. Roxio Easy Media Creator'ın tüm uygulamalarına benzer bir görüntü getirmiş. Diğer taraftan profesyonel kullanıcılar için de tüm seçenekler ve kontroller sağlanmış. Easy Media Creator çok fazla araç içerdiği için Roxio, yepyeni bir kullanıcı arabirimi tasarlamış. Bu yeni arabirimde hangi uygulamayı çalıştıracağınızı seçmek için size görev tabanlı, kullanıcı dostu bir sihirbaz da sunuluyor.

SONUÇ: Easy Media Creator 7.0, CD ve DVD yazma araçları kategorisinde en kapsamlı ve en uyumlu şekilde çalışan yazılım paketi.

- ⊕ Tüm uygulamalar uyum içinde çalışıyor
- ⊕ Yeni başlayanlara uygun basit arabirim
- ⊖ Uygulamalar arasında yavaş geçiş

OYUN

WORMS 3D

CHIP PUANI

YAPIM	Team 17
DAĞITIM	Acclaim
TÜR	Strateji

ÇOKLU OYUNCU İnternet ve LAN üzerinden karşılıklı, aynı bilgisayarda hot seat.

MİNİMUM SİSTEM GEREKSİNİMİ:

- 600Mhz işlemci,128MB RAM, 1.5GB Hdd alanı, 32MB ekran kartı.

ÖNERİLEN SİSTEM GEREKSİNİMİ:

- 1Ghz işlemci, 256MB RAM.

\+ Şirin, eğlenceli, rahatlatıcı, arkadaşlarla oynamak daha da eğlenceli.

– Kontrollere alışmak vakit alıyor.

Solucanlarımız tombullaşmış olarak geri döndüler!

Tüm stresi alıp götüren bir oyun

■ Oyun tarihindeki en şirin ve en eğlenceli oyunlardan biri Worms' dur. Oyunda amacınız tur tabanlı bir şekilde kendi takımınızdaki solucanlarla, karşı takımın solucanlarını temizlemeye çalışmak. Şimdiye kadar kullandığınız silahların çoğu fırlatılan türde olduğundan rüzgar, atış açısı ve gücü gibi kriterleri hesap etmek, ayrıca her zaman sorun çıkaran yer şekillerine dikkat etmek gerekiyordu. Silah çeşitliliği ve her silahın ayrı komik olması ise bu işi daha da keyifli hale getiriyordu. Eski Worms oyunları için geçerli olan neredeyse her şey yenisi için de geçerli. Süper koyunlar mı istersiniz, bazukalar, büyük anneler, kutsal el bombaları, muz kabukları, uziler, pompalı tüfekler… Suyun kenarına fazla yakın duran bir düşman solucanı parmağınızla itip düşürmek ya da beyzbol sopası ile uçurmak gibisi yoktur. Ama işin zorluğu özellikle patlayıcıları yanlış kullandığınızda kendi altınızdaki kara parçasını yok edip suya düşme tehlikenizdir.

Worms 3D cidden de çok cesur bir kumar, çünkü oyuncular Worms'u iki boyutlu bildiler ve iki boyutlu sevdiler. Ayrıca iki boyutta bile oyun çok zor olabiliyorken ve tam oyuncular buna alışmış iken oynanışı değiştirmek oyuncu kitlesini soğutabilirdi. Ama Team 17' nin kumarı başarılı oldu ve Worms 3D eski oyunu tekrar etmekten çıkan, eski atmosfere belli anlamlarda sadık fakat aynı zamanda yepyeni bir oyun olmayı başardı. Oyunu en çekici yapan şirin grafikler ve espri anlayışlarının korunmuş olması. Hem ortamlar, hem karakter animasyonları cidden bu değişikliğe hemen ısınmamızı sağladı. Ses efektleri eskisinden bile iyi ve bir solucanınızın suya düşerken çıkardığı çaresizlik sesi duymaya değer. Her solucanın ayrı bir ismi olması işleri bir yerden sonra sizin için kişisel hale getiriyor.

Kontroller sadece başta zorluyor

İşin doğrusu kontrollere ısınırken bir süre oldukça zorlandığımızı da kabul etmeliyiz. Eski oyunda kullanmakta ustalaştığımız silahları burada kullanmayı tekrar öğrenmek gerekti. Ama bunun yanı sıra oyuna çok tatlı bir ek de yapılmış. Normalde 3D üçüncü kişi perspektifi ve dış kamera açılarından bakarken istediğimiz zaman birinci kişi açısına geçebiliyoruz. Bu özellik pek çok yerde başka türlü yapmanın imkansız olacağı atışlara izin verdiği gibi oyundan aldığınız keyfi daha da kişiselleştiriyor.

Bir kez alışıp oyunu kapınca rahatlamak, gülmek ve eğlenmek için birebir bir oyun Worms3D. Arada oturup oynanınca kafa rahatlatan, insanı gevşeten bir oyun. İş yeri ortamında bile arada bir oynandığında stresi azaltan verimliliği arttıran ama nihayetinde işleri aksatacak kadar bağımlılık yapıcı bir oyun. Aslında oyun çıkalı oldukça zaman geçti ve hali hazırda pek çok yerde fanatikleri oluştu bile. Eğer siz de henüz keşfetmediyseniz bu ikinci bir fırsat. Çünkü çıkan yamalarla oyun çok daha da iyi hale geldi. ■

Ali Güngör, gali@level.com.tr

2B'den 3B'ye geçiş: Oyunun 2 boyutlu halini bile oynamak çok kolay değilken, işin içine 3'üncü boyut eklendiğinde kontrol biraz daha zorlaşıyor. Ancak hedef almada 3 boyutlu oynamanın avantajı da gözardı edilemez.

Microsoft işletim sistemleri

Mobil dünyaya açılan pencere

Yolda da çalışmak, oyun oynamak ve internete girmek isteyen Microsoft tutkunları çok sayıda alternatife sahip. Hangi çözümün hangi kullanıcı profili için daha uygun olduğunu açıklıyoruz.

Seyahatlerinizde dahi ofisinizle iletişim halinde mi olmak istiyorsunuz? Hiç sorun değil. Masaüstü bilgisayarınız, Windows işletim sistemi ile donatılmışsa, uygun mobil sistemi Microsoft ailesinde bulacaksınız. Bu sayede olası uyum sorunlarının da üstesinden gelebilirsiniz.

Öncelikle Pocket PC, Smartphone ve cep telefonu PDA birleşimi cihazlar arasında karar vermelisiniz. Belki de gerçekte eksikliğini hissettiğiniz şey bir dizüstü bilgisayardır. Özellikler mi önemli, yoksa boyutlar mı? Sizin için en uygun seçimi bu sayfalarda bulabilirsiniz.

Windows XP: Mobil çalışanlar için biçilmiş kaftan

Dizüstü bilgisayarlar altın çağını yaşıyorlar. Üst düzey modellerin masaüstü sistemlere yakın performans sunduğu düşünülürse, bu durum hiç de şaşırtıcı değil.

Diyelim ki bilgisayarınızdan bir an için dahi uzak kalmak istemiyorsunuz, ancak iş hayatınız sürekli seyahat etmenizi gerektiriyor. Üstelik yolculuklarınız sırasında da yüksek performans sağlayacak bir de bilgisayara ihtiyacınız var. İkinci bir örnek: Odanızda çok fazla yer kaplayan masaüstü bilgisayardan kurtulmak istiyorsunuz. Oysa Windows'un sunduğu konfor ve performans, sizin için vazgeçilmez.

Windows XP kurulu bir dizüstü bilgisayar size aradığınız yardımı sunabilir. Uzun metinler hazırlarken mini klavye sıkıntısına katlanmanız gerekmez ve Outlook; e-posta, randevu ve telefon numaralarınızı organize edebilir.

Boyutu 17 inçe varan ekran ve geniş klavyeyle, detaylı Powerpoint sunumlarını ya da Excel tablolarını kullanım rahatlığından ödün vermeden hazırlayabilirsiniz.

Seyahatlerde ya da evinizin bahçesinde küçük ofisiniz her zaman sizinle birlikte olacak. CD/DVD sürücü, Media Player ve

oyunlar ufak molalarınızda sizi eğlendirmek için hazır bekliyor.

Windows Mobile 2003: Veri toplayanlar için ideal çözüm

Pocket PC'ler son iki yılda gerçek bir başarı elde etti ve Palm OS'la rekabetinde önemli pazar paylarına ulaştı.

Avuç içi bilgisayarlar, Windows sistemlerinin mini sürümlerine gitgide daha çok benziyorlar. Bu süreci, büyük ölçüde Windows Mobile 2003 güncellemesine borçluyuz.

Eğer Pocket PC kullanıcısıysanız, evde ya da ofisinizde ana bilgisayar görevini üstlenen bir bilgisayara zaten sahipsiniz demektir. O halde önemli işlerinizi bu bilgisayarda tamamlayabilir, uzun metin ve detaylı hesap tabloları hazırlayabilirsiniz. Mini bilgisayarınız size asıl veri toplama esnasında yardım sağlayacaktır: Ofis dışındayken yeni müşteri bilgilerini önceden PC'de hazırladığınız tablolara ekleyebilir ya da ofisteki iş arkadaşlarınıza gönderebilirsiniz. Ancak Pocket PC'lerde uzun metinleri girmek biraz güç. Sanal klavye gayet iyi çalışsa da uzun süreli tıklama yorucu olabiliyor.

E-posta alışverişi için kızılötesi ya da Bluetooth üzerinden internet bağlantısı sağlayacak bir cep telefonu gerekiyor. İstisnalar da var tabii. Pocket PC'niz bir W-LAN (Kablosuz yerel ağ) modülüne sahipse, ek bir araca ihtiyaç duymaksızın uygun noktalardan da sörf yapabilirsiniz. Senkronizasyon sayesinde en önemli dosyaları her zaman yanınızda taşıyabilir ve masaüstü bilgisayarınızdaki belgeleri güncelleyebilirsiniz. Gerekli araçlar Pocket PC'nin yazılım paketinde mevcut. Hem Internet Explorer ve Outlook, hem de Word ve Excel gibi Office uygulamalar, görevlerinin hakkını veriyor. Pocket sürümleri daha az özellik barındırsalar da yüksek performans sunuyorlar.

Dizüstü bilgisayarlar gözde: **Windows XP ile yüksek performans sağlayan bir PC'yi her yere götürebilirsiniz.**

Dell Axim X3i: **Bu Pocket PC, internet listelerinde bir numara.**

Bilgi toplama dürtünüzü ofisten çıktıktan sonra da frenlemeniz gerekmiyor. Akşam üzeri, bir restoranda dahi yeni edindiğiniz telefon numaralarını dijital asistanınızın hafızasına kaydedebilirsiniz. Artık "not aldığım kağıdı kaybettiğim için seni arayamadım" gibi bahaneleriniz kalmadı.

Görünümleri de benziyor: **Qtek1010 ve Escort PCT206'nın her ikisi de aynı işletim sistemine sahip.**

Windows Mobile 2003 Phone Edition: Çok yönlü

Escort ve Qtek firmaları cep telefonu özellikli avuç içi bilgisayarlarında Microsoft Windows Mobile 2003 Phone Edition'dan yararlanıyor.

Eksiksiz bir Pocket PC istiyorsunuz, ancak beraberinizde ayrıca cep telefonu taşımaya pek niyetli değilsiniz. O halde Qtek 1010 ve Escort PCT206'ı deneyebilirsiniz. Her iki cihaz da Windows Mobile 2003 Phone Edition'la birlikte geliyor.

Cihazın Pocket PC'lerden en büyük farkı, Windows Mobile 2003 üzerinden doğrudan bağlantı kurabilecek olmanız. GSM ve GPRS, normal görüşme yapabilmeyi ve internete bağlanmayı sağlıyor.

Motorola MPx200: Windows yüklü ilk Smartphone'lardan biri.

Phone Edition: GSM ve GPRS bağlantısı ile internet erişimi oldukça kolay.

Sanal klavyeli: "Stylus" da denen kalemcikler Pocket PC'lerin eli ayağı.

SMS ve fotoğraf/ses içerikli MMS gönderimi sorunsuz. Media Player, tıpkı Pocket PC'lerde olduğu gibi, küçük video ve filmleri izlemenizi sağlıyor.

Konfor ve performans konusunda neredeyse hiçbir eksik göze çarpmıyor. Bu tür kombo cihazlar cep telefonu tutkunları için en uygun çözümlerden biri.

Windows Powered Smartphone: Sık telefon edenler için

Microsoft, Motorola MPx200 ile önceleri Series-60 cihazlarının hüküm sürdüğü Smartphone dünyasına adım atmış oluyor.

Smartphone'lar standart cep telefonu görünümünde. Günlük kullanımda, cep telefonu özellikli avuç içi bilgisayarları sadece telefon etme amacıyla yanında taşımak istemeyen kullanıcılar için, Windows yüklü bu cihazlar hayli uygun.

Temel organizer işlevlerini Windows yüklü cep telefonunuzda da kullanabilirsiniz: Randevuları, e-postaları, web adreslerini yönetmek ve telefon numaralarını kaydetmek elinizde. Bilgi girişi, cep telefonu klavyesi ile gerçekleşiyor. Yani dokunmatik ekrana sahip bir sanal klavye yok.

Active Sync, PC ile cep telefonu arasında veri transferi için en büyük yardımcınız. Internet Explorer ile internete girebilir, Media Player'da ufak filmleri izleyebilirsiniz. Gerekli ek yazılımlar, Word ve Excel dosyası oluşturmanıza ve düzenlemenize imkan tanıyor.

Motorola Smartphone hakkında söyleyeceklerimiz bu kadar. İşletim sisteminin 2003 sürümüne sahip olan gelecekteki cihazlar için ayrıca şu geçerli: MMS, mesajlaşma açısından SMS ve Pocket Outlook'un yolundan gidiyor. Entegre bellek yetersiz kaldığında MMC/SD bellek kartlarından da yardım alabilirsiniz. WAV, Midi ve WMA formatlarında ses dosyaları yüklenebiliyor. Bluetooth özelliklerinin entegrasyonu başarılı.

Dıştan cep telefonu: Sıradan bir cep telefonu gibi gözüken Motorola, birçok Windows uygulamasını çalıştırabiliyor.

Sonuç: Her mobil platform için uygun bir Windows var

Microsoft Windows sistemlerinin tutkunları PC'den uzakta olduklarında bile online (çevirim içi) kalabilir. Sizlere seyahat halindeyken dahi sürekli güncel bilgilere erişim sağlayacak bazı araçları sıraladık.

Mobil çalışmaya düşkünlüğü nedeniyle bilgisayarını sürekli yanında bulunduran ve Windows işletim sisteminden ya da Office yazılımlarının hiçbir özelliğinden vazgeçemeyen kullanıcılar için Windows XP yüklü dizüstü bilgisayarları öneriyoruz. Bu cihazlarda serbestçe metin girebilir, hesap yapabilir ve sunum hazırlayabilirsiniz. Ancak aynı zamanda göreli olarak daha geniş hacimli ve ağır sistemleri satın almanız gerekiyor.

Pocket PC'ler dizüstü bilgisayarların yerini dolduramasa da küçük boyutlu oluşlarıyla artı puan kazanıyor Çoğu XP uygulamasının biraz daha sınırlı işlevsellikteki Pocket sürümlerini, mini bilgisayarınızda Windows Mobile 2003 altında çalıştırabilirsiniz. Envanter tutan ve ofis dışında bilgi toplayanlar için bu oldukça iyi bir çözüm. Bilgiler senkronizasyon (eşleme) ve kablosuz bağlantı ile büroda-

Her zaman taşınabilir: Dizüstü, Pocket PC ya da Smartphone alternatifler.

ki ana bilgisayara aktarılabilir. Pocket PC, aynı zamanda kişisel organizer, gameboy ya da iletişim bilgilerini toplama noktası olarak iş dışında da kullanılabilir.

Windows Mobile 2003 Phone Edition, Pocket PC konforunu artırıyor. Bu gruptaki cihazlar entegre bağlantı modülü avantajına sahip. Cep telefonu ve PDA'i ayrı ayrı taşımak istemeyen ve telefonu elinden düşürmeyenler Escort PCT206 ve Qtek 1010 melez cep telefonlarını kullanabilir. Windows Powered Smartphone sayısı henüz az. Bu grupta telefon özellikleri ön planda, PDA özellikleri ise geride. Yine de Internet Explorer, Media Player ve detaylı iletişim ve ajanda yönetimi gibi organizer özellikleri unutulmamış.

Bilgi için: www.microsoft.com/turkiye ■

DN / Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Windows Sharepoint Services

Sorunsuz takım çalışması

Microsoft, Sharepoint Team Services ile yatırım yapmaya başladığı takım çalışması alanında, şimdi de Windows Sharepoint Services'la boy gösteriyor. Bu ay Windows Sharepoint Services'e göz atıyoruz.

Microsoft bu alandaki ilk adımlarını Office XP ile beraber ücretsiz gelen Sharepoint Team Services uygulaması ile atmıştı. Hatırlayacağınız üzere, Sharepoint Team Services bu kulvarda daha çok son kullanıcıların ve küçük/orta ölçekli şirketlerin intranetlerine hitap ediyordu. Bununla birlikte takım çalışması ve iletişim koordinasyonunu hedefleyen bir misyonu da bulunuyordu. Hazır bir intranet paketi olarak kullanılmaya başlanan Sharepoint Team Services, güvenlik yönetimi, genel anlamda yönetilebilirlilik ve üzerinde uygulama geliştirilme yapılması açısından tüm isteklere cevap veremez duruma gelmeye başlamıştı.

Microsoft, Sharepoint Team Services'den edindiği tecrübeden de faydalanarak, Windows Sharepoint Services ile kullanıcılara tam zamanında destek veriyor. Yazıya devam etmeden önce, konuya henüz yabancı olanlar için çok karıştırılan bir konuda ufak bir açıklama yapmanın faydalı olacağı kanısındayız. Windows Sharepoint Services ve Office Sharepoint Portal Server, 2003 birbirinden farklı uygulamalar. Portal Server büyük ölçekli firmalar hedeflenerek hazırlanmış, ücretli bir ürün. Sharepoint Services ise ücretsiz bir yazılım ve bir firmada takımların kolay bir şekilde ortak çalışma alanı bulabilmeleri amacıyla hazırlanmış.

Peki, nedir bu Windows Sharepoint Services veya neden Microsoft Office Sharepoint Portal Server 2003? Aralarında ne fark var? Kurulum için neler gerekli? Hangi özellikler ve yeniliklerle geliyorlar? Tüm bu soruların yanıtlarını tek tek vermeye başlayalım.

Öncelikle Windows Sharepoint Services uygulamasının ücretsiz olduğunu belirterek başlamak istiyoruz. Hem **http://www.microsoft.com/windowsserver2003/** adresinden, hem de Windows Update web sitesini kullanarak bu ürünü indirebilirsiniz.

Başlangıçta bu ürünün Windows 2003 ile birlikte geleceği düşünülüyordu ve gerçekten de Windows 2003'lerle birlikte bir Sharepoint Services uygulaması geliyor. Ancak burada önemli bir ayırım var: Şu an Windows 2003 ile birlikte gelen servisin amacı, sadece Frontpage Server Exten-

sions konfigürasyonunu ve yönetimini yapmak. Bizim asıl amacımız, yani intranette kullanabileceğiniz ve takım çalışması amacıyla hazırlamak isteyeceğiniz sayfaların kurulumunu sağlamak için, kesinlikle Windows Sharepoint Services'e ihtiyaç var.

Windows Sharepoint Services kurulumunu adım adım incelediğimizde, Sharepoint Services'ın işe sisteme MSDE kurarak başladığını görüyoruz. Daha önceki Sharepoint Team Services da aynı şekilde çalışmaktaydı. Ancak dilerseniz sistemde daha önceden kuracağınız bir SQL Server'la bağlantı kurmasını da sağlayabiliyorsunuz. Her şeyden önce, konumuz bir veritabanıysa SQL, MSDE'den çok daha kapsamlı bir uygulama ve ilerleyen zamanlarda sistemde farklı yöndeki uygulama geliştirme isteklerini destekleyecek bir yapıdadır. Bu konuda SQL'i seçerseniz, en basitinden Sharepoint Services'in yedekleme sistemine bir alternatifiniz mevcut olur. Bu anlamda, SQL'in çok daha uzun süredir test edilmiş güvenilir veritabanı yedekleme yöntemlerini kullanabilirsiniz. Tüm kurulumlar tamamlandığında ise ana sayfa ile karşılaşıyorsunuz:

Windows Sharepoint Services yenilikleri

Öncelikle uygulama geliştirme ile ilgilenenler için bir haberimiz var, hem Microsoft Office Sharepoint Portal Server 2003, hem de Windows Sharepoint Services, ASP.NET temeliyle hazırlanmış. Uygulama geliştirme konusunda bu alt yapıda çalışan Sharepoint uygulamaları çok daha rahat geliştirilebilecek ve özelleştirilebilecek bir yapıya sahip. Sonuç olarak Sharepoint servisleri artık .NET Framework üzerinde. Bunun ile beraber geliştirilebilirlik alanına bakacak olursak, uygulama geliştiriciler artık object model kullanarak özel çözümlerini Sharepoint üzerinde yaratabilecekler. Ayrıca buna bağlı olarak SOAP desteği ile de uzaktan bağlantı seçenekleri bu konu ile ilgilenenleri epeyce rahatlatacağa benziyor.

Karşılama: Windows Sharepoint Team Services ana sayfası.

Windows Sharepoint Services'in yönetim alanında getirdiği yenilikler de üzerinde durmaya değer. Bunlara kısaca değinecek olursak:

► **Dosya uzantılarının bloklanması:** Bu özellik sayesinde artık Windows Sharepoint Services sayfalarına gönderilecek olan dosyaların uzantılarını kısıtlama şansımız mevcut. Bu sayede hem olabilecek saldırıları, hem de potansiyel tehlikeler yaratabilecek dosyaları engelleme şansınız var. Örneğin .exe dosyalarının bloklanabilmesi bir tek başına birçok saldırının önüne geçebilir.

► **STS 1.0 dan Windows Sharepoint Team Services'e geçiş:** Eski sitenizdeki tüm bilgilerinizi Windows Sharepoint Services'e geçirmek Microsoft'un sağladığı Smigrate.exe adlı bir araç sayesinde mümkün.

Filtreleme: Site bazında bloklanacak uzantıları belirleyebiliyoruz.

Daha önce sıkıntısı çekilen bir özellik olan komut satırı araçlarının da Windows Sharepoint Team Services ile bir hayli geliştirildiğini söylemekte fayda var. Bu da birçok sistem yöneticisinin düzenli olarak kullanacakları birtakım işlerini önceden planlayarak çözebilecekleri anlamına geliyor. Bu özellik, öncelikle script'lerle çalışmaya alışmış sistem yöneticilerini rahatlatıyor; çünkü servisler ile ilgili işlemler olsun, yedekleme ve geri yükleme işlemleri olsun, scriptler ile düzenlenebiliyor.

► **Site bazında bölge ayarları:** Bu özellik sayesinde, aynı web sunucusunda farklı bölge ayarlarında (regional settings) siteler çalıştırabilme yeteneği gelmiş oluyor. Bu ayar ile farklı sort order ve farklı zaman dilimlerinde çalışabilecek siteler kullanmanız mümkün..

Yerel ayarlar: Her site için ayrı bölge ayarı yapabiliyorsunuz.

► **Site bazında backup/restore:** Bildiğiniz gibi STS zamanında site bazında yedekleme ve geri alma mümkün değildi. Şimdi ise her site de bu işlemleri ayrı ayrı yapabiliyoruz (Tüm siteler bir farm şeklinde ayarlanmış olmalı).

► **Site Quota yönetimi:** Bu seçenek saye- →

Sınırları belirleyin: Her site için kota tanımının yapılması.

SİSTEM GEREKSİNİMLERİ

Bu uygulamanın çalışabilmesi için aşağıdaki donanım ve yazılımlara ihtiyacımız bulunuyor.

SUNUCU:
- ► Pentium III uyumlu CPU
- ► 512 MB RAM
- ► 550 MB sabit disk alanı

SUNUCU ÜZERİNDEKİ UYGULAMALAR:
- ► Windows Server 2003 Standart
- ► Windows Server 2003 Enterprise
- ► Windows Server 2003 Datacenter
- ► Windows Server 2003 Web Edition
- ► Ayrıca ASP.NET ve IIS 6.0'ın yüklü olması gerekiyor.

İSTEMCİ:
- ► Internet Explorer 5.01 SP2 veya
- ► Internet Explorer 5.5 SP2 veya daha üstü
- ► Netscape 6.2 veya daha üstü

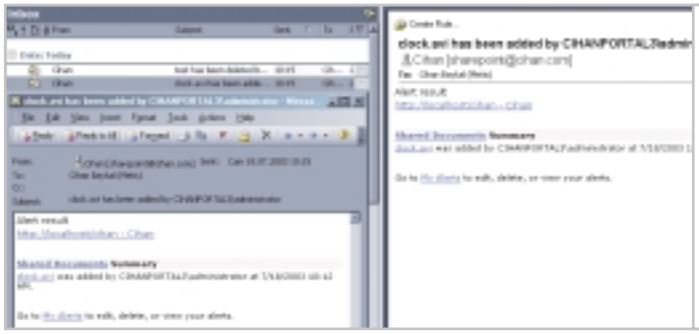

Dikkat çekici uyarılar: **Alert sırasında gönderilen mesaj yenilenmiş.**

sinde her bir root site için ayrı ayrı kota belirleme olanağımız mevcut. Sistem yöneticilerinin çok işine yarayacağını düşündüğümüz bu özellik de daha önceki sürümde yoktu. Örneğin, şekilde gördüğümüz root web için depolama sınırını istersek 100 MB yapabiliriz. Ayrıca 80 MB'a ulaştığı zaman servisin bize bir uyarı mesajı atmasını da sağlayabiliyoruz.

► **Alert:** Alert konusundaki gelişmeler, daha çok gönderilen mesajların içeriğinde göze çarpıyor. Artık bir listeye "Alert Me" diyerek üye olduğunuzda, bir değişiklik veya bir eklenti sonrası aldığınız e-postada tam olarak hangi dosyada neyin değiştiği bilgisi size ulaşıyor. Bu sayede bir önceki sürümde bulunan genel mesaj yerine daha spesifik bir bilgi ulaşması, kesinlikle büyük bir artı olarak kabul edilebilir.

Ayrıca Windows Sharepoint Services 2003 ile Office 2003 arasındaki entegrasyondan dolayı Outlook'la gelen uyarı bize farklı bir simgeyle görülüyor. Tabii ki Microsoft ürünlerinde en çok takdir edilen şey, yani ürünlerin birbirleriyle çok iyi entegre olmuş olması burada farklı bir avantaj olarak yine kendini gösteriyor. Dikkat ederseniz resimde de göreceğiniz gibi, içerisine girdiğinizde *Create Rule* ile gelen uyarılar için özel kurallar tanımlamanız mümkün olabilmekte.

► **Cross Site Group:** Bu kavram Sharepoint ailesi düşünüldüğünde ilk defa karşımıza çıkıyor. Windows Sharepoint Services içinde yaratmış olduğunuz tüm sitelerde ortak olarak kullanabileceğiniz bir grup yaratabiliyorsunuz. Ve böylece, hak vermek istediğiniz bir webpart'a veya bir liste başka sitelerde de gözüken cross site gruplarını ekleme şansınız mevcut.

► **Storage Space Allocation:** Bu bölümde tüm siteler içindeki listelerin içeriklerinin ne kadar yer kapladığını görebiliyoruz. Sistem yöneticileri için son derece güzel ve faydalı bir bölüm, zira 15–20 adet siteniz olduğunu düşünürseniz, hangisinin ne kadar yer kapladığını bilmek inanıyoruz ki birçok problemi çözecektir.

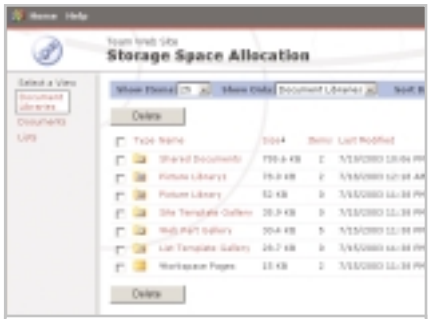

Site içerikleri: ***Storage Space Allocation*** **bölümüne** ***Go To Site Administration*** **bölümünden ulaşabiliyorsunuz.**

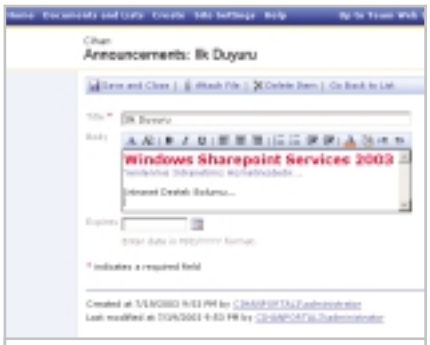

Beklenen özellik: **Herhangi bir HTML editörü kullanmadan sayfalar üzerinden formatlı duyurular ekleyebiliyoruz.**

Microsoft'un takım çalışmasını ve iletişim koordinasyonunu geliştiren yazılımı, kullanım konusunda da yenilikler getiriyor. Bu yeniliklere kısaca değinelim:

► **Formatlı Duyurular:** STS 1,0 zamanında en çok aranılan özelliklerin başında giriş yapılan duyurular, event'ler ve benzeri veriler için formatlı yazıların, yani kısacası HTML formatlı girişlerin yapılması geliyordu. Ancak düz metin olarak giriş yapılabiliyordu. Şimdi ise duyuruları ya da girişleri istenen formatta yapmak mümkün.

► **WebPart Bazında Kullanıcı Hakları Atanması:** Daha önceki sürüm diyebileceğimiz STS 1.0'da da bu özellik yoktu. Kısaca özetleyecek olursak, sadece istediğiniz bir kullanıcıya bu sayfalar üzerinde sadece duyuru ekleyebilme ve silebilme hakkı verebiliyorsunuz. Ancak diğer giriş yapılabilecek event bölümleri olsun, doküman paylaşım bölümleri olsun, resim paylaşımı bölümleri olsun, bu kullanıcının oralarda sadece izleyici rolünde olmasını sağlamak artık elinizde. Kısacası her bir webpart'ta ayrı ayrı roller tanımlayabiliyoruz.

► **Check In – Check Out:** Bu işlem Sharepoint Portal Server 2001'den alınan bir özellik olarak göze çarpmakta. Kullanıcı kendi dokümanını, sistem yöneticisi ise tüm dokümanları check out ederek tekrar kontrolden geçmesi için dokümanı kızağa çekebilmekte. Check Out derken kastettiğimiz, dosyanın kimse tarafından açılamaz, içinde çalışılamaz hale getirilmesi. Bunun sonucunda ise dosya sahibi dokümanı düzenleyerek check in eder (tekrar kullanıma sokar) ve böylece doküman tekrar kullanılabilir, siteyi kullanan kişiler için okunabilir olur. Bu işlemlerin sonucunda ise bir diğer önemli bir özellik olan Version history devreye giriyor. Version history, her yapılan değişiklikte dokümanın bir önceki sürümünü bellekte tutarak o belgenin geçmişini kayıt altına alıyor. Kullanıcı isterse tüm bu geçmişi görüntüleyebiliyor ve eğer yapılan değişiklikler başka bir kullanıcı tarafından kazara yok edilmiş ise, dosyanın eski sürümlerinden istenileni seçerek tekrar geri getirebiliyor. Bu özellik, bilhassa çok fazla kişinin tek bir dosya üzerinde iş yaptığı durumlarda hayat kurtarıcı olacaktır.

Duyuruları özelleştirme: **Herhangi bir listenin ismine tıklayarak içine girdiğinizde sağ bölümde gelen** ***modify settings and columns*** **alanına girerek ekrandaki bölüme ulaşabiliyorsunuz.**

► **Request Access:** Hak yönetiminin özellikle büyük ölçekli firmalarda güvenlik

İzin isteyin: **Erişim isteğinde bulunmak ne kadar kolaysa yöneticinin bu isteği işleme koyması da o kadar kolay**

açısından daha büyük önem taşıdığı, bir gerçek. Ancak her zaman için sistem yöneticilerinin atladığı, hak vermeyi unuttuğu ya da böyle bir şey söz konusu olmasa bile yeni işe başlamış oldukları için erişim sorunları olan kişiler vardır. Bu özellik sayesinde kullanıcının hakkı olmadığı durumda ilk önce kullanıcıya bir Kullanıcı İsmi/Parola ekranı gelmektedir. Bunun ardından kullanıcı bu ekranı [Escape] tuşu ile geçerse şekildeki ekran karşısına gelecektir. Bu sayede sistem yöneticisine hemen bir e-posta gönderebilir ve yönetici de tek bir e-posta ile bu isteği geri çevirebilir ya da gerekli erişim hakkını verebilir.

Değişiklik bilgileri: **Tüm listeleri görebiliyor ve üzerlerinde en son ne zaman işlem yapıldığı bilgisini alabiliyoruz.**

► **Documents And Lists:** Bu bölüm sayesinde yaratılmış olan ve varsayılan olarak gelen tüm listelerin ve document library'lerin üzerinde en son ne zaman değişiklik yapıldığı bilgisine ulaşabiliyoruz. Bu özellikle site temizliği yapmaya karar verdiğimizde işimize yarayacak bir özellik. En azından uzun süredir kullanılmayan listeleri bu şekilde ayırt etmek mümkün.

► **Kolay Kullanım:** Bu özellik sistem yöneticilerine zaman kazandırmak için aynı zamanda da hangi özelliğe, hangi sayfadan girileceğini hatırlama zorunluluğundan kurtarmak için düşünülmüş. Örneğin dokümanlarınızdan birinin üzerine farenin imlecini getirip beklediğinizde isim bir açılır listeye dönüşüyor ve o dokümanla ilgili yapabileceğiniz işlemleri içeren tüm seçenekler karşınızda beliriyor. Başka bir sayfaya gitmeden gerekli seçeneklerin bu şekilde karşımıza gelmesi çok pratik ve zaman kazandırıyor.

Hem firmalar içinde takımlar arasında, hem de çalışma grupları içinde ortak çalışmanın, gerek doküman paylaşımı gerekse fikir paylaşımı ve tartışma grupları oluşturmak bakımından ne kadar hayati olduğu gayet açık. Artık bilgi paylaşımının ve güvenliğinin sistem yöneticileri için başlı başına bir iş olduğu bu dönemde, böyle bir ürünün üstelik de ücretsiz olduğu düşünülürse, herkesin intranetinde kesinlikle kullanması gereken, harika bir ürün olduğu ortaya çıkıyor.

Bu konu ile daha yakından ilgilenenlerin Microsoft'un web sitesinden daha ayrıntılı bilgiye ulaşabileceklerini hatırlatarak bu yazımızı da noktalıyoruz... ■

Cihan Baykal, cihanbaykal@chip.com.tr

Zamandan tasarruf: **Açılır listeye dönüşen doküman ismi büyük bir kullanım kolaylığı sağlıyor.**

Video sıkıştırma ve derleme

Kusursuz

DVD

VHS filmler, TV yayınları, kişisel çekimler ya da VCD'ler. Arşivinizin yeni adresi DVD'ler. CHIP sizlere filmleri yüksek görüntü kalitesinde ve menülerle donatarak DVD'ye aktarma yollarını gösteriyor.

Hollywood DVD'leri etkileyici menüleri ile göz kamaştırıyor. Bu menüler, farklı dillerdeki seslendirmeler arasında seçim yapmanıza, bölümler arasında geçişe ve bonus materyallere ulaşmanıza izin veriyor. Daha film başlamadan kaptırıyorsunuz kendinizi atmosfere, zira film yapımcıları pahalı profesyonel efektlerden yararlanıyor. Peki, bu tür DVD'ler hazırlamak için gereken yazılımlar gerçekten de sanıldığı kadar pahalı mı? CHIP size yalnızca 120 Euro yazılım edinme maliyetiyle mükemmel DVD arayüzleri elde etmenin yollarını gösteriyor. Adobe Encore DVD ise 640 Euro'ya satılıyor. Üstelik deneme süresi boyunca, inceleyeceğimiz yazılımın tüm özelliklerinden ücretsiz yararlanabilirsiniz.

Elinizdeki materyal TV, DV kamera VHS kaydı ve (S)VCD kaynaklı olabilir. Atölye çalışmamız tüm bu kaynaklardan elde edilen verilerin DVD'ye uygun hale getirilmesi ve gerekli arayüzün oluşturulmasına değiniyor. TMPGEnc hemen her video formatını başka bir eke ihtiyaç duymadan istenilen biçime dönüştürebiliyor.

Filmleri sıkıştırma 165
Videoların biçim ve boyutlarını değiştirme
Bir defada birden fazla filmi dönüştürme 166

DVD için görsel menüler 170
Videoları bir araya getirip derleme
DVD-lab mercek altında 170
Photoshop'tan resim almak 172
DVD-lab'da iki dil destekli DVD oluşturma işlemi 174
Eski (S)VCDleri hızla CD'ye arşivleme 176

Kusursuz film sıkıştırma

Önce filmin boyutunu ve biçimini uygun hale getirmelisiniz. Bu iş için TMPGEnc'in 30 günlük deneme sürümünden yararlanabilirsiniz.

Tsunami MPEG Encoder ya da kısa adıyla TMPGEnc, elinizdeki videoları kaynağı ne olursa olsun uygun formata dönüştürebiliyor. WMV, DivX ve AVI dosyaları da DVD'lerde kullanılan MPEG2 biçiminde saklanabiliyor.

Ücretsiz sürüm boyunca MPEG2 oluşturmak için 30 gün kullanılabiliyor. Codec'i kullanmaya devam etmek içinse Plus sürümünü satın almalısınız. Cinemacraft Encoder (**www.cinemacraft.com**) bu programa alternatif olabilecek nitelikte. Ancak fiyatı, tıpkı dönüştürme hızı gibi, rakibininkinden çok daha yüksek. Basic sürümün işlevselliği ise TMPGEnc'in gerisinde, tam sürümün kullanıcıya maliyetiyse 2.000 doları buluyor ve bu yüzden anlamsız.

TMPGEnc programını internetten indirdikten sonra Program Files klasörüne kopyalayarak DVD oluşturma hazırlıklarına başlayın. Masaüstünde EXE dosyasına kısa yol oluşturun ve TMPGEnc'i başlatın. Açılan tanıtım ve sihirbaz pencerelerini kapatın.

1 Kayıt klasörünü belirleyip dosyaları yükleme

İlk adımda, dönüştüreceğiniz dosyaları açmalı ve kayıt için konum belirtmelisiniz. İşe kaynak dosya ile koyulun. *Video Source* satırının yanı başındaki *Browse* düğmesine tıklayın ve video dosyasını içerisinde barındıran dosyaya tıklayın. Dosyayı işaretledikten sonra *Aç*'ı seçin. TMPGEnc ses kaynağı olarak da otomatikman aynı dosyayı gösteriyor. Genellikle bu seçim herhangi bir sıkıntı yaratmıyor, ancak atölyenin daha sonraki adımlarında DVD şekillendirilirken kullanacağınız authoring aracı DVD-lab, görüntü ve ses dosyalarının birbirinden bağımsız olmasını talep ediyor. Bu nedenle önce video, ardından ses materyalleriyle uğraşmanız gerekecek.

Ekranın sağındaki *Stream Type*'ı *ES (video only)*'ye getirin. ES, Elementary Stream sözcüklerinin kısaltması ve dosyanın boş sahte ses verisi içermediğini gösteriyor. *Browse*'a tıklayın. *Output File Name*'in yanındaki alandan hedef konum belirleyin, dosyaya bir ad verin ve kaydedin. Dosya uzantısı olarak "mpv"yi kullanabilirsiniz. Bu seçim daha sonraki aşamalarda DVD-lab'da fayda sağlayacak.

İhtiyaç duyulan diğer dosya türü olan şablonlara sağ alttaki *Load* düğmesi ile kolayca erişebilirsiniz. DVD(PAL).mcf dosyasını bulun. Bu, PAL standardı için gereken şablon. NTSC için de uygun şablondan yararlanmalısınız. *Aç*'a tıklayın. TMPGEnc bu yolla en önemli ayarlamaları doğrudan yapar, öte yandan değiştirilmesi gereken bazı seçenekleri de bloke eder. Yeniden *Load*'a tıklayın. İletişim penceresinden *Extra* klasörünü seçin ve unlock.mcf'yi seçin. Bu sayede yeniden

→

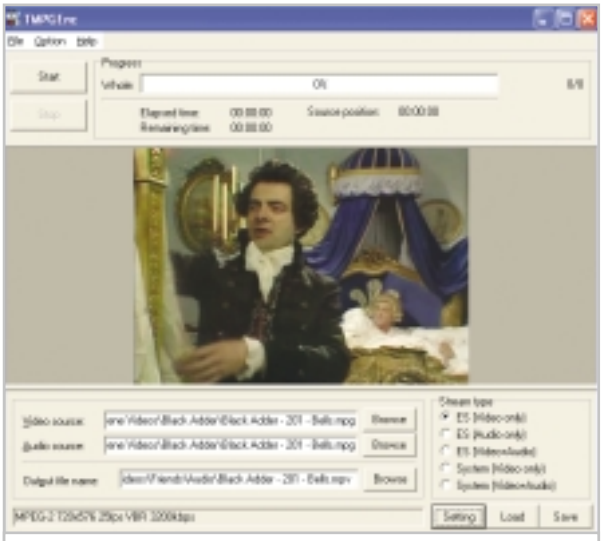

1 Dosyaları belirleyin: TMPGEnc'in ana penceresinden kaynak ve hedef konumlar için adres belirtin.

GEREKLİ YAZILIMLAR

TMPGEnc
İlk kurulumun ardından deneme sürümü 30 gün boyunca kullanılabiliyor. Bu sürenin sonunda programla MPEG2 oluşturamıyorsunuz.
Fiyatı: 48 dolar (tam sürüm)
Bilgi için: www.tmpgenc.net
e-CHIP: eCHIP-Code ◎ DVD yazma

tüm seçenekleri değiştirmeye hak kazanacaksınız.

2 Ayarları video ile uyumlu hale getirme

Sırada ön ayarlarda yapılacak değişiklikler var. *Setting* düğmesine tıklayın. İlki *Video* olan çok sayıda sekmenin yer aldığı bir iletişim penceresi belirecektir. Burada aşağıdaki ayarlamaların yapılması gerekiyor:

Stream Type: DVD için burada her zaman *MPEG-2 Video* seçili olmalı.

Size: PAL filmleri için çözünürlük 720x576 (NTSC için 720x480). Teorik olarak 352x576 değerini de tercih edebilirsiniz. Bu seçim TV dizilerini tümüyle bir DVD'ye kaydetmek istediğinizde işinize yarayabilir.

Aspect Ratio: Oluşturulacak materyal için kenar oranlarını belirleyebilirsiniz. Televizyon kaynaklı görüntüler *4:3* oranına sahip. Farklı görüntülerin kenar oranlarını DVD oynatıcı yazılımlardan yararlanarak öğrenebilirsiniz.

Frame rate: *25 fps* (saniyede 25 görüntü karesi) Avrupa filmleri için doğru değer. NTSC'de bu rakam *23,976 fps*'ye iniyor.

Rate control mode: Bu seçenek görüntü kalitesi konusunda belirleyici rolde. Değeri *2-pass VBR(VBR)* olarak ayarlayın. VBR kısaltması değişken bit oranını ifade ediyor.

VBV Buffer Size: Değeri *0* olarak belirlediğinizde *Video buffering verifier* kendiliğinden ayarlanacaktır. Bu seçenek, kodlayıcının arabelleğe alabileceği video verisini sınırlıyor.

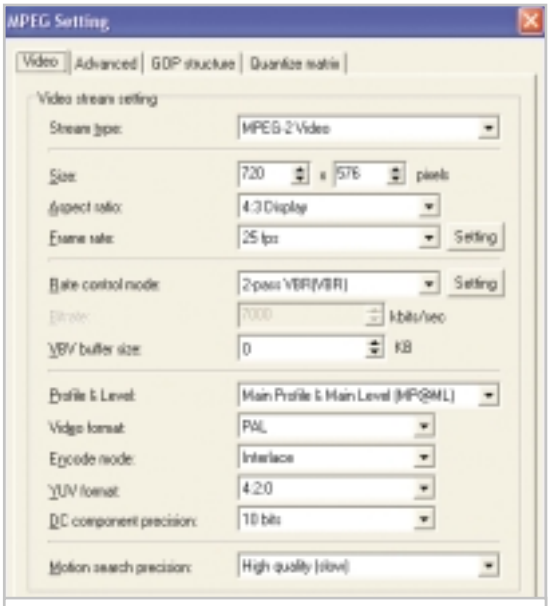

2 Video ayarları: DVD kopyası için video sekmesindeki ayarlar hayati önemde.

Profile & Level: Önceden belirlenmiş değerlere dokunmayın.

Video Format: Avrupa kaynaklı DVD ve videolar için *PAL* formatını seçin.

Encode mode: Kayıtla elde edilen materyali kullanmak istiyorsanız *Interlace*'i seçin. Bu ayar, kaynak materyalinkilerle aynı olmalı.

Yuv format: Bu değer renk bilgilerinin hangi kesinlikle sıkıştırılacağını belirler. *4:2:0* değerini koruyun.

DC Component precision: *10 bits*'e çıkarın. Bu sayede film parlaklığı doğru şekilde artar.

Motion search precision: En iyi kaliteyi elde etmek için *High quality (slow)*'u tercih etmelisiniz. Biraz daha düşük kalitede, ama insan gözü tarafından farkı algılanması neredeyse imkansız görüntü için *Normal* de yeterli. Bu sayede zamandan kazanabilirsiniz. Tercih konusunda deneme amacıyla ufak boyutlu bir videoyu dönüştürmenizi öneririz.

Bu sekme ile ilgili işlemlerin tümünü neredeyse tamam. Ortalama bitrate değerini gitmek için, *Rate Control mode*'un yanında bulunan *Setting*'e tıklayın. Yeni bir iletişim penceresi açılacak:

Average bitrate: Değeri doğru hesaplamak için aşağıdaki formülden yararlanabilirsiniz.

$$\text{Ortalama bit oranı} = \frac{35.897.344 \times 1,024}{\text{Filmin saniye cinsinden uzunluğu} - \text{KBit cinsinden ses bit oranı}}$$

Eğer birden fazla filmi bir araya getiriyorsanız, saniye cinsinden gireceğiniz değer →

PROFESYONEL İPUCU

» Bir defada birden fazla filmi dönüştürme

Sık sık ellerindeki film materyalini dönüştürme ihtiyacı duyan kullanıcılar TMPGEnc'in ek özelliklerinden yararlanabilir. Sözünü ettiğimiz özellik, "batch conversion" yani dizi dönüştürme ile ilgili. Bu, filmlerinizin tümü için gerekli ayarları bir defaya mahsus yapmanızın gelecekteki kullanımlar sırasında size zaman kazandıracağı anlamına geliyor. Daha sonra birden fazla filmi tek adımda, örneğin gece boyunca dönüştürebilirsiniz.

1. Ayarları Yapmak: İlk film için gerekli ayarları atölyede sıraladığımız şekliyle uygulayın. Son adımda bu kez *Start*'a tıklamak yerine *File* menüsünü açın. Buradan *Save Project*'i seçin. Projenize bir isim verin ve kaydedin. Bir sonraki film bölümünü seçin ve onu da proje biçiminde kaydedin. Dönüştürmek istediğiniz tüm videoları proje olarak kaydettikten sonra *File* menüsünden *Batch Encode*'u seçin. İletişim penceresinden *Add* seçeneğini kullanarak, kaydedilen projeleri listeye dahil edin. Aynı adımda [CTRL]e basılı tutarak fare yardımıyla gerekli tüm dosyaları seçebilirsiniz.

2. Ayarların kontrolü: Bu satıra iki kez tıklayarak yeniden son olarak filmin *Setting*'lerini kontrol edin. İhtiyaç halinde gerekli düzenlemeleri yapabilirsiniz. Özellikle çözünürlük değerlerini kontrol edin. Sebep, TMPGEnc'in bu değerlerden bazılarını kendi başına değiştirmeye kalkması.

3. Kodlama: Filmlerin tümünü dönüştürmeye başlamanın yolu *Run*'a tıklamaktan geçiyor. Dönüştürme hayli zaman alacaktır.

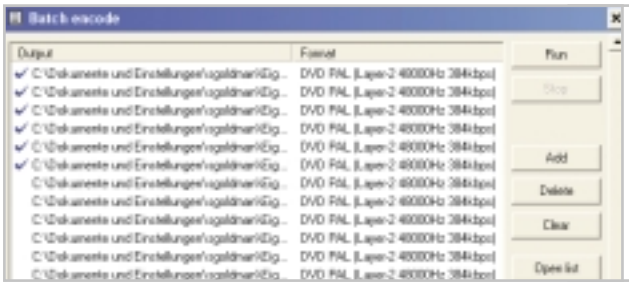

Toplu dönüşüm: TMPG Encoder'ın batch fonksiyonu bir seferde birçok filmi arka arkaya dönüştürebiliyor.

3 BİR BAKIŞTA TÜM AYARLAR

Kaynak video: Ayarlardaki *Advanced* sekmesinden elde edilecek materyali yapılandırabilirsiniz.

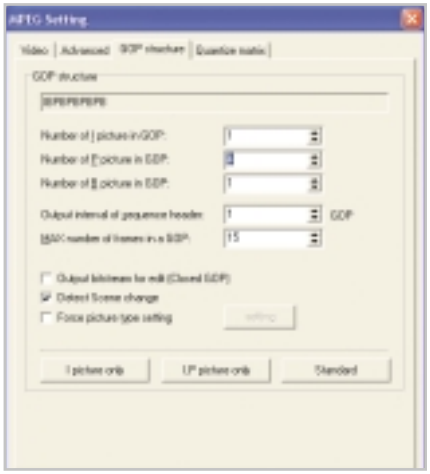

Resim grupları: Buradan bir resim grubunda kaç farklı frame türünün yer alacağını belirleyebilirsiniz.

MPEG yapısı: *Quantize matrix*'te *No motion search for still picture part by half pixel*'i devre dışı bırakın.

tüm bu filmlerin toplam uzunluğunu vermeli. Windows Media Player'dan her film için bu değeri ayrı ayrı okuyabilirsiniz. CHIP bitrate hesaplayıcısı aynı işlemi daha pratik yollarla gerçekleştiriyor (◎ eC-HIP-Code DVD Yazma).

Maximum Bitrate: Bu değeri *9000* olarak belirleyin. DVD'den tanıdığımız MP2 için sese ayrılan bit oranı değerini, yani 224'ü çıkarmalısınız.

Minimum Bitrate: *2000* değeri yüksek kalite sağlayacaktır.

Bu sekmede yapılması gerekenleri tamamladınız. *OK*'a tıklayın ve sonradan *Advanced* sekmesine geçin.

3 Daha yüksek kalite için gelişmiş ayarları düzenleyin

Bu menüler kaynak materyalle ilgili bilgiler için. Şu değişiklikleri yapmanız gerekebilir:

Video source type: TV ve kamera kaynaklı materyal için *Interlace*'i seçin. Bu değer bir önceki sekmedeki *Encode mode* ile aynı olmalı.

Field order: Bu ayar yukarıdaki menüde *Interlace*'i seçtiğinizde anlam kazanıyor. *Field order* half pixel'lerin hangi sıralamayla kaydedileceğini belirler. DV materyalinde doğru seçim genellikle *Bottom field first (field B)*'dir.

Source aspect ratio: *4:3 625 line (PAL)*, TV ve kamera kaynaklı görüntüler için.

Video arrange method: Burada *Full screen (keep aspect ratio)*'yu seçin.

Filters: Fare ile ilgili satıra iki kez tıkladığınızda netleştirme gibi birçok filtrenin daha detaylı ayarlarına ulaşabilirsiniz.

Bu sekmedeki ayarlar tamamlandı. *GOP structure*'a atlayın. Burada ufak bir düzeltme yeterli oluyor. *Number of B Picture in GOP*'u 1'e düşürün. Ayrıca *Output bitstream for edit (Closed GOP)* seçeneğini devre dışı bırakın.

Bir sonraki aşamada *Quantize matrix* sekmesine geçin. Varsayılan değeri olduğu gibi bırakın. Tek istisna şu: Yüksek kontrastlı çizgi filmleri dönüştürmek istediğinizde *CG/Animation* seçeneği daha yüksek kalite sağlayabilir. Etkileri ufak bir film kesitinde deneyebilirsiniz.

Special setting alanında *Output YUV data as Basic YcbCr not CCIR601* satırının önüne onay işareti ekleyin. Buna karşın *No motion search for still picture part by half pixel*'i devre dışı bırakın. *Soften block noise* da etkin olmamalı. Bu seçenek aslında (S)VCD materyalinin kalitesini arttırsa da yüksek DVD bitrate oranında pek yarar sağlamıyor. *OK*'e tıklayın. Ayarlar artık neredeyse tamamlandı.

4 Son bir hamle ve ardından dönüştürme

Hazırlıklar tamamlandı sayılır. Şimdiki önerimiz dönüştürme sırasında size biraz vakit kazandıracak nitelikte. *Option* menüsünden *Preview Option*'ı açın ve buradan *Do not display*'i seçin. Dönüştürme sırasında videoyu görüntülemekten vazgeçerek TMPGEncoder'ın işini bir miktar kolaylaştırabilir ve bu sayede zaman kazanabilirsiniz. Sıkıştırmaya başlıyoruz: Sol üstteki *Start* düğmesi encoder'ı harekete geçiriyor. İşlem epey zaman alıyor. Athlon 1800+ işlemcili bir sistemde 90 dakikalık bir filmi dönüştürmek için yaklaşık 10 saat beklemek durumundasınız.

İPUCU: TMPGEnc'in video dönüşümlerini gece gerçekleştirmesini tercih ederseniz sabrınızı zorlamak zorunda kalmazsınız.

Ayrıca birden fazla filmi dönüştürmek için TMPGEnc'in dizi dönüştürme özelliğinden yararlanabilirsiniz. Bu şekilde çok sayıdaki işlemin kontrolünü programa bırakmış olacaksınız. Farklı nitelikteki filmler için farklı ayarları uygulamak elinizde. Bu konuda daha fazla bilgi için 166'daki kutuya bakabilirsiniz.

5 DVD-LAB için seslerin dönüştürülmesi

DVD-lab yazılımı, birbirinden ayrıştırılmış video ve ses dosyalarına gereksinim duyuyor. Filmi DVD'ye uygun hale getirdiyseniz şimdi sırada ses dosyaları var. Birden fazla seslendirme için, dizi dönüştürme özelliğinden yararlanabilirsiniz (166'daki kutuya bakınız).

Audio source'un yanındaki *Browse* düğmesine tıklayarak doğru kaynağı açın. TV'den capture edilen materyal söz konusu olduğunda, bu, genellikle filmi de içeren MPEG ya da AVI dosyasıdır. Bu kez *ES(Audio only)*'yi etkinleştirin ve *Setting*'e tıklayın. Ekrana *Audio* sekmesi gelecektir. Buradan *Sampling Frequence*'ı *48000*'e; *Channel mode*'u *Stereo*'ya, *Bitrate*'i ise *224KBit/s*'ye getirmelisiniz. *OK* ile onay verin ve ana penceredeki *Output file name*'den dosyanın oluşturulacağı klasörü belirleyin. Yeni ses dosya adının .mpa ile sonlandığından emin olun. Artık sesleri dönüştürebilirsiniz.

DVD için görsel menüler

Kusursuz efektlerle donatılmış menüleri, film ve sahne seçimleriyle, DVD-lab adlı yazılım authoring alanında gerçek bir profesyonel.

TMPGEnc-DVD-Author veya Ulead DVD Movie Factory gibi yazılımlar kullanım kolaylığı sağlasa da, bireysel yapılandırma istekleri konusunda kısıtlamaları da beraberlerinde getiriyorlar. Menü oluşturmaktan keyif alıyorsanız ya da DVD'de kendi imzanız olsun istiyorsanız, kusursuz bir araca ihtiyacınız var demektir. Şimdiye dek bu tarz programlar fiyatlarıyla el yakıyorlardı. Oysa artık DVD-lab da makul sayılabilir fiyatıyla (80 Euro) sahnede. Üstelik şimdiye dek yalnızca á la DVD Maestro gibi profesyonel yazılımlar tarafından sunulan özelliklerle. DVD-lab ile hayallerinizdeki DVD'yi oluşturma yollarını atölye çalışmamızda bulabilirsiniz.

İki hatırlatma ile işe koyulalım: İlki, özellikle beta sürümlerden biriyle çalışıyorsanız projenizi her fırsatta yeniden kaydetmeniz için. İkincisi ise tamamlanmış DVD dosyalarını çalışmanızı DVD oynatıcınızda test edebileceğiniz bir DVD-RW'ye yazmanız için. Bu sayede boş yere DVD yakmaktan kurtulabilirsiniz.

DVD-lab ile hazırladığınız materyalleri yine aynı programla DVD'ye kaydedebilirsiniz.

Ayrıca: VCD ve DVD'leri en kısa yoldan DVD'ye aktarmanın yollarını 176'da bulabilirsiniz.

1 Projeyi yapılandırma ve medya dosyalarını bir araya getirme

Programı kurup başlattığınızda boş bir proje kendiliğinden ekrana gelir. Gerekli ayarlamalar için *Project / Project Properties* menülerine girin. Burada en önemli ayarlar *System* sekmesinde. Seçiminiz televizyonunuzun standardına uygun olmalı, yani NTSC ya da PAL. *Project Size* değerine PAL için 720x576-Full D1, NTSC için ise *720x480-Full D1* girin. *Menu-Slideshow aspect* ise *4:3 Regular (All Compatible)* olarak kalmalı. *OK* düğmesine tıklayın.

TMPGEnc tarafından hazırlanan MPEG dosyalarını yükleyin ve *Video & Audio assets* penceresine taşıyın. Program dosyaları kontrol edecek ve kullanıma hazır hale getirecektir.

GEREKLİ YAZILIMLAR

DVD-lab 1.1
30 günlük deneme sürümü eCHIP'te
eCHIP: eCHIP-Code ◎ DVD
Fiyatı: yaklaşık 80 dolar
Bilgi için:
www.mediachance.com/dvdlab

IFO-Edit 0.96
Fiyatı: Ücretsiz
Bilgi için: www.ifoedit.com

2 DVD'nin planlanması ve temel yapı

DVD-lab *Connections* penceresi bir tasarım şablonu vazifesiyle DVD'nin farklı bölümlerini görmenizi sağlıyor. *Title* (başlık) menüsü, alt menüler, filmler ve farklı bölümlerin bağlantıları alt alta. Yapıyı sınamak istediğinizde bu merkezden yararlanın. Film veya bölüm için menü eklemek istediğinizde de aynı yolu izleyin. Öncelikle, bir *film container* oluşturun. *Assets* penceresindeki videolardan birini film şeridi biçimindeki kutucuklardan birinin içerisine sürükleyin. Hiçbir şeridin boş olmaması halinde filmi bej alana taşıyabilirsiniz. DVD-lab size bir container dosyası oluşturmak isteyip istemediğinizi soracak ve buna Movie 2 , Movie 3 benzeri isimler verecek. Bunlar proje penceresine de yansıyacaktır. Uy- →

DVD-LAB MERCEK ALTINDA

» Arayüze kısa bir bakış

Project: Windows Gezgini benzeri yapı içerisinde DVD'nin farklı bölümlerini görebilirsiniz. Bölümlerden herhangi birine iki kez tıklayarak ana pencerede görüntülemeniz mümkün

Assets: Bu pencere DVD bileşenlerini, yani video ve ses dosyalarını, arka plan resimlerini bir araya getirmek için.

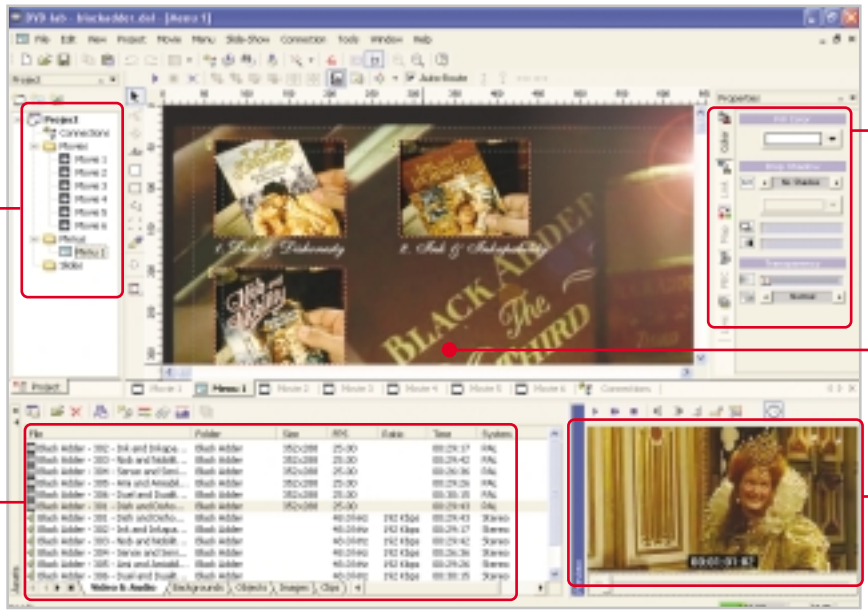

Button Properties: Menüleri hazırlarken karşınıza çıkar. Düğmelerle ilgili renk ve kısayol düzenlemelerinde kullanılır.

Ana pencere: *Project* penceresinde çağırdığınız materyal işlenmek üzere burada gösterilir.

Preview: Önizleme penceresinden video izleyebilir ve bölüm işaretleri ekleyebilirsiniz.

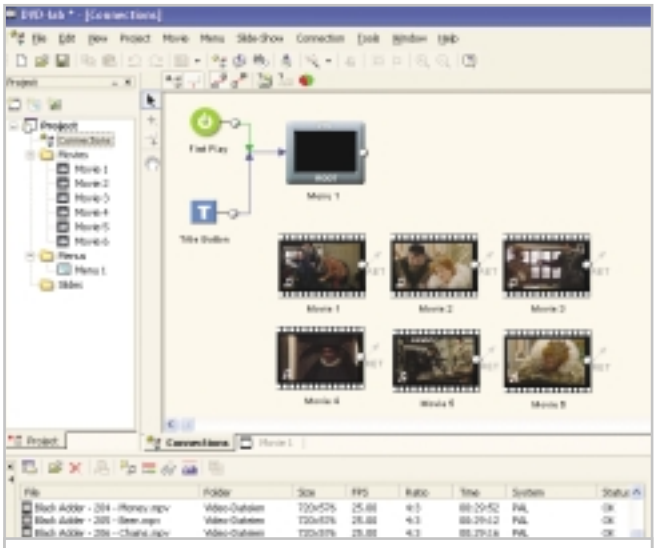

2 **Tasarım şablonu:** ***Connections*** **görünümünden temel yapıyı anlaşılır bir şekilde planlayabilirsiniz.**

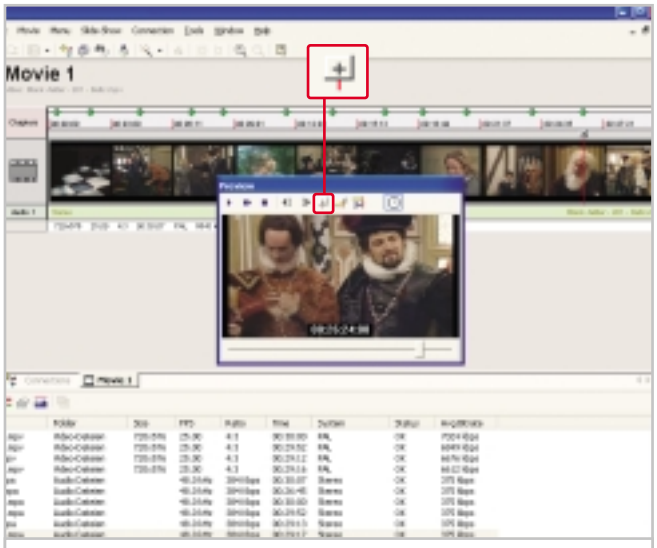

3 **Bölüm:** **Artı işaretine tıklayarak daha sonra filmin belirlediğiniz bölümlerine hızlı geçiş sağlayabilirsiniz.**

gun ses dosyalarını film container'ın içerisine taşıyın. Bu sayede görüntüye ses de eklenecek. DVD'niz ilk şeklini daha şimdiden aldı bile.

3 Videolardaki bölümleri belirleyin

Uzun filmler söz konusu olduğunda videoları izleyicilerin doğrudan aralarında geçiş yapabileceği bölümlere ayırmak yararlı olabilir. DVD-lab önizleme penceresi işinizi kolaylaştırabilir. Filmin üzerine ya sol yandaki proje penceresi üzerinden ya da *Connections* görünümünden doğrudan iki kez tıklayın. Önizleme penceresinden filmi başlatın ve bölüm eklemek istediğiniz noktada durdurun. *Previous I-Frame* ve *Next I-Frame* düğmeleriyle (siyah üçgen ve çizgiden oluşan simgeler) filmin içerisinde tam istediğiniz noktaya gidebilirsiniz.

Doğru konumu bulduktan sonra, üzerinde artı işaretinin yer aldığı *Add Chapter Point*'e tıklayın. Bu işlemi proje kapsamındaki videonun tamamı ve diğer filmler için de tekrar edin. Dikkat: DVD-lab 99'dan fazla bölümü desteklemiyor.

4 Menüleri oluşturun: Arka plan ekleyin

Filmlerin hepsi sıkıştırıldığına göer sıra DVD arabiriminin hazırlanmasına, yani DVD-lab'ın uzmanlık alanında yapabildiklerini sınamaya geldi. Önce farklı filmler için farklı alt menüler oluşturun, ardından da bölüm seçiminde kullanılacak alt menüleri hazırlayın.

Sol yandaki proje penceresinden ana menüyü üzerine iki kez tıklayarak seçin. Bu menü genellikle *Menu 1* adını taşır. Uygun arkaplan görüntüsünü oluşturma aşamasında, şu imkanlara sahipsiniz.

DVD-lab'ın şablonları: *Assets* penceresinden *Backgrounds* sekmesine tıklayın ve dilediğiniz şablonu doğrudan menü penceresine sürükleyip bırakın.

Kendi resimleriniz: Uygun formattaki resimler menü oluşturmada kullanılabilir. Bu resimler 720x576, yani DVD çözünürlüğünde olmalıdır. Tasarımını Photoshop'ta gerçekleştirdiğiniz grafikleri menü penceresine sürükleyebilirsiniz. DVD-lab nesneleri kullanmak isteyip istemediğinizi soracak. Bu nesneleri dilerseniz düğmelere dönüştürebilirsiniz. Tek yapmanız gereken bağlantılarını tanımlamak.

Sahneler: Bazı film kareleri çok hoşunuza gitmiş olabilir. Bu durumda bu sahneyi ön izleme penceresinde görüntüleyin ve [Shift] tuşuna basılı tutarak menüye taşıyın. DVD-lab arka plan resmini otomatik olarak oluşturacaktır. Dikkat: Menü penceresinde dıştaki kesik çizgilere dahil olmayan alan televizyon ekranında görünmeyecektir.

5 Seçenek düğmesini oluşturmak ve bağlantıları tanımlamak

DVD birden fazla filmi kapsayacaksa seçim için gerekli düğmeleri oluşturmanız gerekiyor. Elinizdeki seçeneklerden biri basit ve hızlı: Proje penceresindeki *Movies* sütununda bir film işaretleyin ve fare yardımıyla menünün üzerine taşıyın. DVD-lab bu dosyayı bir önizleme resmiyle birlikte menüye ekleyecek. Kullanılan resim, videonun ilk karesi. Ancak önizle- →

DVD MENÜLERİ DİĞER PROGRAMLARLA OLUŞTURMAK

» Photoshop'tan resim aktarımı

Authoring aracının en büyük avantajlarından biri de Photoshop'la işbirliği yapabilmesi. PSD dosyalarınızı kolaylıkla *assets* penceresine atabilir ve boş bir menüye sürükleyebilirsiniz. DVD-lab size, resmi katmanlarıyla birlikte almak isteyip istemediğinizi soracak. Olumlu yanıt verirseniz önceden Photoshop'ta oluşturulan nesneleri, hatta önceden oluşturulan düğmelerle birlikte DVD-lab'da kullanabiliyorsunuz. Tek yapmanız gereken, düğmeleri *Properties / Link / Button Link* seçeneğiyle ile her defasında bir film ya da menüye bağlamak. Sahne resimlerini olduğu gibi nesneye eklemek istediğinizde onu *Placeholder* adı verilen bir *Button label*'la donatmalısınız. Daha sonra sahne resimlerini üzerine taşıyabilirsiniz. Bu sayede Photoshop'ta eksiksiz bir menü oluşturarak DVD-lab'a aktarabilirsiniz.

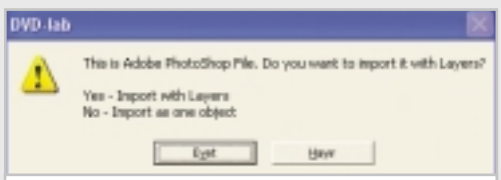

Etkileşimli: **Photoshop'dan PSD dosyalarını almak son derece kolay: Üstelik katmanlarıyla birlikte.**

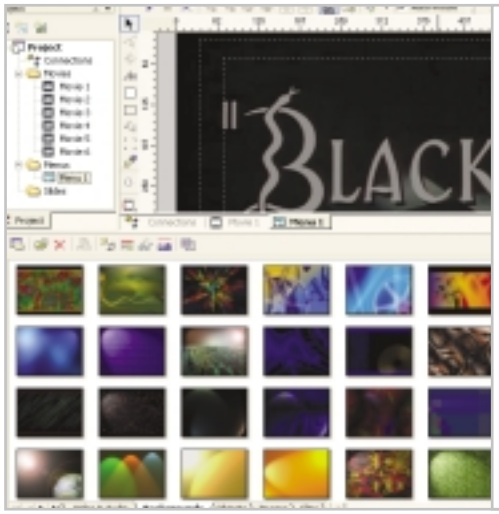

4 Arka plan: DVD-lab *Assets* alanındaki *Backgrounds* sekmesiyle menüler için önceden hazırlanmış 40 şablon sunuyor.

5 Ağ: *Show navigation links*, DVD oynatıcının uzaktan kumandasındaki ok tuşlarının sizi hangi menülere yönlendireceğini gösteriyor.

me penceresinden düğme üzerine farklı bir resim de taşıyabilirsiniz.

Bir metin kısa yolu tercih ediyorsanız filmi [Shift] tuşuna basılı tutarak menünün üzerine taşıyın. Önerilen menüyü sonradan değiştirebilirsiniz.

Menülerdeki yönlendirmelerin doğru hazırlanabilmesi için *Show navigation links* düğmesinin yanındaki oka basın ve *Show all*'u seçin. Buradan uzaktan kumanda tuşlarının mevcut dizilimdeki etkilerini görebilirsiniz. Gerekli gördüğünüz noktalarda fare ile bağlantı okların sürükleyerek hareket akışını değiştirin. **İpucu:** Menünün üzerinde sağ tarafta yer alan ok vasıtasıyla menü efekt ve hareketlerini sınayabileceğiniz simülasyon modunu başlatabilirsiniz.

6 Bölüm menülerinin DVD'ye eklenmesi

Bölüm seçimi ile ilgili menüleri de düzenlemelisiniz. Bu konuda DVD-lab size bir yardımcı sunuyor: Ekranın üst kısmındaki çubuktan sihirli değneğin yanındaki oka tıkladığınızda, sihirbaz menüsü açılacaktır. Buradan *Add Scene Selection Menus…*'a tıklayın.

Açılan iletişim menüsünde şablonlar sıralanıyor. Bunlardan birini seçin. Üst kısımdaki pencereden bölüm menülerinin hangi filme ekleneceğini ve alt menünün hangi ana menü seçeneğiyle ilişkilendirileceğini belirleyin. *OK*'e tıklayın ve bir sonraki soruya olumlu yanıt verin. DVD-lab gereken sayıda alt menü oluşturacak.

Şablonların hoşunuza gitmemesi halinde listeyi yeni seçeneklerle zenginleştirebilirsiniz. Bu menü Photoshop'ta hazırladığınız tasarımlarla şekillenebilir. DVD-lab aralarıyla hemen yeni bir menü oluşturma şansına sahipsiniz. Bölüm resimleri için boş alanlar bırakın. Bu resimler istediğiniz şekilde olabilir. Önemli olan sağ yandaki *Link* sekmesinde bölüm düğmelerinin *Properties*'inde *Button label* satırına *Placeholder* metnini girmeniz. DVD-lab'ın bölüm kısayollarını sizin oluşturduğunuz sırayla düğmelere dağıttığından emin olun.

Numaralar otomatik oluşturulabilir. Bir metin alanı yaratın ve bu alana 00 değerini girin. *Link / Buton Label*'ın altında sağ yandaki alana *Number* kaydını girin.

PROFESYONEL İPUCU

» DVD-lab'da iki dil destekleyen DVD'ler

DVD-lab tek dilde seslendirme için tasarlanmış. Programcısı çoklu ses destekli bir sürüm de hazırlamak niyetinde, ancak bu sürüm elinizde olmadığı müddetçe özel bir çözümden yararlanabilirsiniz. **www.ifoedit.com** adresinden IFO-Edit 0.96'yi indirin. İpucunu uygulamadan önce video dosyalarını hazırlayın. Tamamlanmış DVD'de sesleri uzaktan kumanda üzerinden seçebileceksiniz.

1. Dosyaların yüklenmesi

IFO-Edit'ten *DVD Author* menüsünü açın ve *Author new DVD*'yi seçin. *Video* satırındaki noktalı düğmeye tıklayarak video akışını yükleyin. Bunu eklemek istediğiniz her bir ses akışı için de yineleyin. Dil dosyalarının DVD uyumlu, yani 48KHz olması şart. *Destination*'dan kayıt klasörünü girin ve *OK* düğmesine tıklayın. IFO-Edit, akışları kullanarak VOB dosyalarını oluşturacak. Filmin süresine göre bu işlem bir saatinizi alabilir.

2. DVD-lab'la VOB'ları işlemek

VOB'ları DVD-lab'ın *Assets* penceresine sürükleyin. Bu dosyaların hangi işlemden geçeceği sorusunun yanıtı önemli. *Use it directly Demultiplexing*'i seçin. Alternatifi VOB dosyalarını tek bir VOB'da birleştirmek. Bu amaçla, üç seçenekten en alttakini kullanabilirsiniz. Ana menüde anlatıldığı şekilde DVD'nizi oluşturun. VOB'ları *Movie Container*'a taşıyın. Derleme sırasında *Compile DVD* iletişim penceresinde *Force audio for all movies*' in işaretlendiğinden emin olun.

3. Çoklu ses desteğini etkinleştirmek

Derleme sonrasında DVD-lab'dan *Tools*'u ve *IFO Editor-Audio*'yu seçin. *IFO-Folder*'da DVD dosyalarını derlediğiniz konumu girin. *Number of Audio Streams*'den VOB'a eklenen dil sayısını girin. *Stream #*'ın yanı başındaki düğmelerin hepsine birbirini izleyen değerler girin ve dosya özelliklerini belirleyin. Dili seçin. Doğru format olarak MPEG veya AC3'ü işaretleyin. *OK*'e tıkladığınızda işlem tamamlanacaktır.

→

Diğer metin alanlarını [CTRL]+[C] ve [CTRL]+[V] ile sırayla geri kalan bölüm düğmelerine dağıtın. DVD-lab sihirbazı sayma işlemi ile ilgilenecektir. Bu işlem tamamlandığında eserinizi *Menu / Export As Style* ile sihirbazın şablonlarına, yani *Add Scene Selection menus...*'a ekleyin. Şablonu sonradan da kullanabileceksiniz.

7 Menü ve filmler arasındaki bağlantıları denetlemek

Menüleri kapattıktan sonra, *Connections*'tan bağlantıları yeniden gözden geçirin. Bu noktada şu sorulara yanıt aramalısınız:

- DVD'de birden fazla film yer alıyorsa bunlardan biri oynatıldıktan sonra diğerine mi yoksa ana menüye mi geçilmeli?
- Film iki videodan mı oluşuyor (Örneğin materyal SVCD kaynaklı ise)? Yanıt evet ise, filmin oynamaya devam etmesi için iki bölümü birbirine bağladınız mı?
- Alt menüleri birbirine bağlandınız mı? İzleyicinin alt menülerden yeniden ana menüye geçişini sağlayacak düğmeleri eklediniz mi?

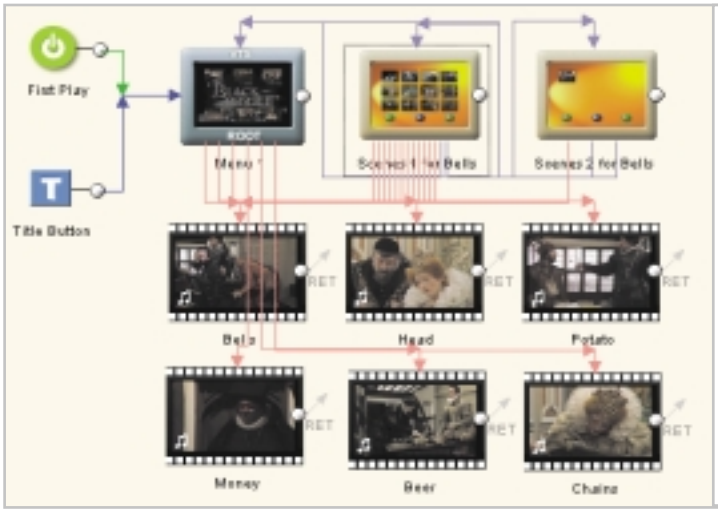

8

Son kontroller: **Derleme öncesinde bağlantıları mutlaka gözden geçirin.**

- "Start"la bağladığınız öğe ve "title"a eklediğiniz bağlantı doğru mu?

8 DVD'niz hazır: Hazırlanan DVD'yi derlemek

Şu aşamaya dek her şey yolunda gittiyse artık programın araç çubuğundan *Compile DVD*'ye işaret eden mavi oklu simgeye tıklayabilirsiniz. Bir sonraki iletişim penceresinden kayıt için klasör seçin. Kopyalamanın hemen başlamasını istiyorsanız *Automatically Start Recording when completed* seçeneğini etkinleştirin. Size öncelikle sabit diske derleme yapmanızı, ardından bu aşamada oluşturulan dosyaları DVD oynatıcı yazılımla test ettikten sonra yazmanızı öneriyoruz. *Start*'a tıklayın ve DVD-lab görevini tamamlayana dek bekleyin. Artık bu DVD'yi oturma odanızda keyifle izleyebilirsiniz.

ATÖLYE

»(S)VCD'leri hızla DVD'ye arşivlemek

1 Dosyaların yüklenmesi

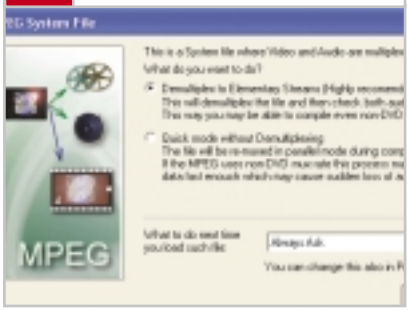

Videonun yer aldığı CD'yi sürücüye yerleştirin ve MPEGAV klasörünü açın. DAT dosyalarını doğrudan DVD-lab'ın *asset* penceresine sürükleyin. Aksaklık yaşanmazsa demultiplexing (dosya ayrıştırma) işlemiyle ilgili yukarıdakine benzer bir iletişim penceresi açılacaktır. Buradan *Demultiplex to elementary streams*'i seçin. Bu iletişim penceresinin belirmemesi ve DVD-lab'ın dosyayı reddedip, uyum sorununa işaret etmesi halinde yararlanabileceğiniz bir ipucu daha var. Görüntüyü sesten ayırmak için TMPGEnc'i açın ve *File* menüsünden *MPEG Tools*'u seçin. *Simple Demultiplex* sekmesine geçin ve *Input*'un yanı başındaki *Browse*'a tıklayın. Gerekli dosyayı işaretleyin ve *Aç*'a tıklayın. TMPGEnc aşağıdaki satırları kendiliğinden dolduracaktır.

Burada kayıt için sabit disk üzerinde bir klasör seçmeli, *Video output* için .mpv, *Audio output* için .mpa uzantısını girmelisiniz. *Run* düğmesine tıklayın. TMPGEnc görüntü ve sesi birbirinden ayırıp dosyaları yeniden yazacak. Daha sonra ayrıştırılmış dosyaları DVD-lab'a aktarabilirsiniz. Dosyaların yüklenmesinde sorun çıkarsa harici bir araçla film materyallerini öncelikle daha uygun bir formata dönüştürmeniz gerekebilir.

2 Sesleri yeniden dönüştürmek

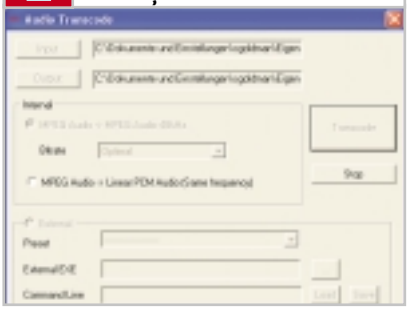

DVD-lab'da, video stream'i kullanabilirsiniz. Ancak programın ses dosyası hakkında birtakım şikayetleri olabilir. Çünkü sesler CD'de genellikle 44.1 kHz olarak kaydedilmiştir. Ancak DVD mutlaka 48 kHz kalitesini gerektirir. DVD-lab bu problemi kendiliğinden ortadan kaldırabiliyor: Hata mesajını *OK* ile geçtiğinizde, audio transcode olanaklarından yararlanabilirsiniz. Onay vererek bir sonraki pencereden *Transcode*'a tıklayın. DVD-lab ses dosyasını dönüştürecektir.

! DİKKAT: Birden fazla ses dosyasına sahipseniz, bunları DVD-lab'ın *asset* penceresine ardı ardına sürükleyin. Aksi takdirde program yalnızca en son sesi dönüştürür. Şimdi dosyaları düzenlemeye devam edebilirsiniz. Gerekli işlemler, atölye çalışmamızda 170'ten itibaren sıralanıyor. Menüleri oluşturmak, bağlantıları kurmak yada bölüm işaretlerini oluşturmak sizi bekleyen adımlar. Programda bir sınırlama söz konusu: MPEG1 formatındaki video akışları DVD-lab'ın önizleme penceresinde görüntülenemiyor. Bunun yerine yalnızca yeşil kareler gözüküyor. Bu tür dosyalar için bölümler oluşturmak istediğinizde üçüncü adıma geçin. Diğer durumlarda bu son adım gereksiz ve bu adımı uygulamanıza gerek yok.

3 Bölüm alma

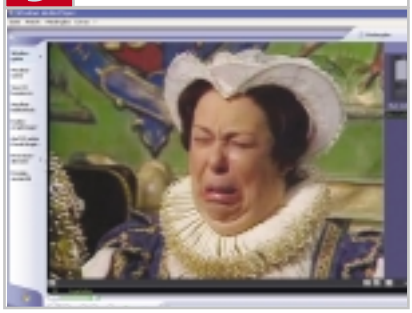

VCD kaynaklı video akışlarında bölüm işaretleri oluşturmak için şu yolu izleyebilirsiniz: Harici bir oynatıcı çalıştırın ve bu programdan MPEG dosyasını yükleyin. Windows Media Player bu işi görecektir. Ardından Microsoft not defteri ile boş bir metin belgesi oluşturun. Bölüm işareti oluşturmak için en iyi yol budur.

Videoyu başlatın. Bölüm oluşturmak istediğiniz sahne geldiğinde editörü durdurun. Filmin o an gösterdiği zamanı okuyun ve metin belgesine not alın. Bu değer mesela şu şekilde görünecektir:

```
00:02:20:000
```

Bu örnek satır, filmin 2. dakikasının 20. saniyesini gösteriyor. Sondaki üç hane saniyenin binde biri içindir. Video sona erene dek bu işlemi yineleyin. Her işaret için saat:dakika:saniye:binde bir saniye cinsinden bir değer elde edeceksiniz. Metin dosyasını kaydedin.

Filmdeki bölümleri DVD-lab'dan kolayca yükleyebilirsiniz: Proje penceresinden söz konusu filme iki kez tıklayın. Sağ yandaki pencerede sağ fare tuşuyla video görüntülerinin yer aldığı şeride gidin. Oradan *Chapters / Import Chapters* seçeneklerini işaretleyin. Az önce oluşturulan metin dosyasını işaretleyin ve *Aç*'a tıklayın. Bir sonraki pencerede program metinde belirtilen tüm işaretler gösterilecektir. Değerleri yeniden gözden geçirin ve *Proceed*'e tıklayın. DVD-lab artık bölümleri oluşturacak. Şimdi işlemleri alışageldiğiniz şekilde sürdürebilirsiniz.

Sahne menüleri için de resimleri harici bir oynatıcı ile almanız, elle eklemeniz ve bölümlerle ilişkilendirmeniz gerektiğini aklınızdan çıkarmayın. Sihirbaz burada da yardımını sizden esirgemeyecektir. Ancak tüm bunları tek başına yapamaz.

Tüm bu işlemlerden sonra kişiselleştirilmiş DVD'nizi artık film arşivinize ekleyebilirsiniz. ■

SG / Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Karşılaşılabilecek sorunlar

DVD-lab bazen istenmedik sonuçlar üretebiliyor. SVCD'lerde, oynatıcınızın elde edilen DVD'yi doğru oynatamaması karşılaşabileceğiniz durumlardan biri. Siyah bir çerçeveye sahip küçük bir resim görebilirsiniz. Bu nedenle öncelikle oynatıcınızda bir DVD-RW ile deneme yapın. Bunun başarılı olmaması halinde TMPGEnc ile dönüştürme gerekebilir. Test esnasında VCD'lerde de nadiren bile olsa problemlerle karşılaştık. DVD-lab bazı ses akışlarını doğru ekleyemediğinden senkronizasyon (eşzamanlama) sorunlarıyla karşılaştık. Problem tuhaf şekilde filmlerin son kısımlarında belirginleşti. DVDlab bazı denemelerimizde filmin bazı kısımlarını kesip attı. Bu nedenle derlenen DVD dosyalarını öncelikle PC'de test edin, daha sonra DVD-RW'ye yazarak oynatıcınızda deneyin.

Şifrelerini unutan Windows NT, 2000 veya XP kullanıcıları, kapalı kapılar ile karşı karşıya kalırlar. CHIP, zekice hazırlanmış bir araç yardımıyla tüm yerel kullanıcı parolalarını nasıl elde edebileceğinizi ve verilerinize nasıl ulaşacağınızı gösteriyor.

XP kullanıcı hesabı kırma

Eyvah! Şifremi unuttum

Tehlikeli bilgisayar virüslerinin ve solucanlarının kol gezdiği günümüzde, Windows NT, 2000 ve XP işletim sistemini kullanan PC'lerde özellikle sınırlandırılmış kullanıcı hesapları ile çalışmakta fayda var. Devamlı olarak tüm haklara sahip olan yönetici hesabı ile çalışan kullanıcılar, bir saldırı sonucunda sistemlerinin tamamen kullanılmaz hale gelmesi tehlikesi ile karşı karşıya kalıyorlar. Ancak uzunca bir süre sonra tekrar sistem yöneticisi olarak çalışmanız gerektiyse ve kullanıcı şifresini unuttuysanız ne yapacaksınız? Eğer NTFS dosya sistemini kullanıyorsanız ve her hangi bir parola geri yükleme disketine sahip değilseniz Windows NT, 2000 ve XP işletim sistemlerine genellikle sadece yeniden yükleme ile ulaşabilirsiniz. Ancak bunun sonucunda "Belgelerim" klasörü içerisindeki tüm bilgiler de silinecektir. Aslında sabit diskinizi başka bir bilgisayara ikinci sürücü olarak takabilir ve üzerinde sakladığınız bilgileri güvenli bir ortama aktarabilirsiniz. Ancak bu, yönetici parolasını unuttuğunuz için ödemeniz gereken oldukça zahmetli bir bedel.

Şifrelerini unutanlar için harika bir çözüm

Peter Nordahl tarafından geliştirilen Offline NT Password & Regitry Editor adındaki akıllı araç, imdadınıza koşup bu sıkıntılı durumdan rahatlıkla kurtulmanızı sağlayabiliyor. Bu araç, bir açılış CD'si veya disketi üzerinden çalışıyor ve yerel bilgisayar üzerindeki sistemde kayıtlı olan tüm kullanıcı parolalarının sadece birkaç dakika içerisinde geri yüklenmesine imkan tanıyor. Bu sayede sabit disk üzerindeki verilerin ayrıca yedeklenmesi ve Windows'un yeniden kurulumu gibi zahmetli işlerle uğraşmaktan kurtulabilirsiniz. Araç, Windows NT, 2000 ve XP işletim sistemleri altında çalışıyor ve hem FAT hem de modern NTFS dosya sistemleri ile başa çıkabiliyor.

Ayrıca aracı kullanarak işletim sisteminin Kayıt Defteri'nin derinliklerine kadar da ulaşabilirsiniz. Yine de geliştirici, yeteri kadar teknik ve İngilizce bilmeyen kullanıcıların da rahatlıkla çalışabilmeleri için programı oldukça basit tutmuş. Offline NT Password & Registry Editor'ün kullanımı hakkında ayrıntılı bilgi ve sık sorulan sorulara ise programın **http://home.eunet.no/~pnordahl/ntpasswd** adresindeki web sayfasından ulaşabilirsiniz.

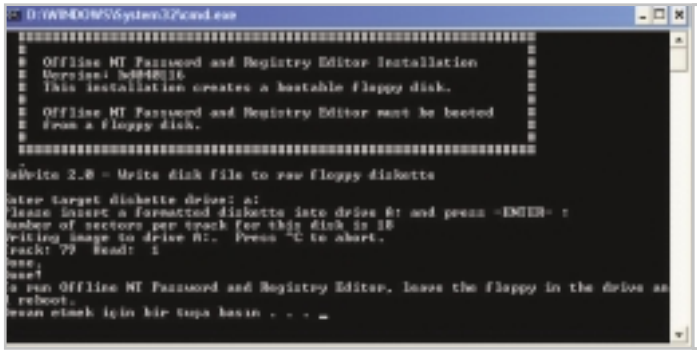

Açılış Disketi: Programın bulunduğu açılış disketini oluşturmak için Install.bat dosyasına çift tıklanması yeterlidir.

Hazır imajlardan açılış CD'si ve disketine

Offline NT Password & Registry Editor aracı ile çalışmaya başlamadan önce, ilk olarak ileride bilgisayarın açılışında kullanılacak olan değiştirilebilir ortamı hazırlamanız gerekiyor. Bunun için ister disket, ister CD sürümünü kullanabilirsiniz. Programı CD üzerinden çalıştırmak isterseniz "cd040116.zip" ismindeki gerekli ZIP arşivini, geliştiricinin web sayfasından veya eCHIP'ten (◎ **eCHIP-Code Kod Kırma**) temin edebilirsiniz. Daha sonra bu arşiv dosyasını açıp içerisindeki ISO imajını herhangi bir CD yazma programıyla boş bir CD'ye yazmalısınız. Disket sürümünde ise durum biraz farklı. Gerekli ZIP dosyasını indirdikten sonra imaj dosyasının açılması ve daha sonra boş bir diskete yazılması gerekiyor. Bunun için arşiv dosyası içerisinde bulunan INSTALL.BAT dosyasına çift tıklamalı, disket sürücüsünün ismini belirtmeli ve son olarak da sü-

rücüye boş bir disket yerleştirmelisiniz. Bunun sonucunda yükleme işlemi otomatik olarak gerçekleştirilecek ve sistemi yeniden başlatmanız istenecektir. Ancak isterseniz disket oluşturma işlemini DOS altında çalışan Rawrite 2.0 aracını kullanarak elle de gerçekleştirebilirsiniz. Bunun için DOS komut satırını açın, arşiv dosyasını açtığınız klasöre geçin, sürücüye boş bir disket yerleştirin ve aşağıdaki komutu çalıştırın:

```
rawrite2 -f bd040116.bin -d A:
```

Yukarıda komutta kullanılan "-f" parametresi disk imaj dosyasını ve "-d" parametresi de kullanılacak disket sürücüsünün ismini ("A" veya "B" olabilir) belirtiyor. Şayet ulaşmaya çalıştığınız Windows kurumu bir SCSI sürücü üzerinde ise, ek olarak bir de sürücü disketi oluşturmalısınız. Bununla birlikte, CD imajı içerisinde gerekli olan tüm SCSI dosyaları hazır olarak bulunur.

CD ya da disketten açılış için önemli BIOS ayarları

Açılış disket veya CD'sini hazırladınız, sürücüye yerleştirdiniz ve bilgisayarı yeniden başlattınız. Ancak bilgisayarınız otomatik olarak bu sürücüyü kullanarak açılmayı reddediyorsa, PC'nizin CD veya disket sürücüyü kullanarak açılmasını sağlamak için BIOS Setup içerisindeki açılış sırasını uygun şekilde değiştirmeniz gerekir. Bilgisayarın BIOS'una nasıl ulaşılacağı ve açılış sırasının nereden değiştirileceği, kullanılan anakarta ve BIOS tipine göre değişiklik gösterir. Bunun için anakartınızın kullanım kitapçığına göz atmalısınız. Ancak genel bir açıklama yapmak gerekirse, BIOS'u etkinleştirmek için bilgisayar açıldığında [Del] tuşuna basmanız gerektiğini söyleyebiliriz. Açılış sırasını değiştirmek için kullanabileceğiniz seçenekler ise genellikle *Advanced BIOS Features* menüsünün altında bulunur. Ancak emin olmak için anakartınızın kullanım kitapçığına bakmanızda fayda var. Asıl zor kısım, program başarılı bir şekilde yüklendikten sonra başlıyor. Akıllıca hazırlanmış olan program akışı, kullanıcının neredeyse tüm sistemlerde birçok soruyu vakit yitirmeden cevaplamasına izin veriyor. Ancak SCSI sistemlerde ve bilgisayar disketten açıldığında, ihtiyaç duyulan ek sürücülerin yüklenmesini atlamamak için ekrana gelen İngilizce açıklamaları dikkatlice okumalısınız.

DOSYA ŞİFRELEME

» Windows 2000 ve XP altında şifreleme

Microsoft, Windows 2000 ve XP Professional işletim sistemlerini dosya sistem katmanında şifreleme fonksiyonu ile donatmıştır. Windows XP Home kullanıcıları maalesef bu fonksiyona sahip değiller. Windows, erişimi engellemek için kullanıcı parolasını kullanıyor. Bu sayede, sisteme dahil olduktan sonra tüm kullanıcılar şifreli dosya ve klasörlerine rahatlıkla ulaşabilirler. Söz konusu şifreli dosya ve klasörleri diğer kullanıcılar da görebilir, ancak açamazlar.

Şifrelemek için ilk olarak istediğiz dosya veya klasörlere sağ tuşla tıklayın ve kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda açılan *Genel* kutusundaki *Gelişmiş* düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki *Veriyi korumak için içeriği şifrele* seçeneğini işaretleyin. Yapılan değişiklikler onaylandıktan ve uygulandıktan sonra ekrana gelen bir durum çubuğu, şifreleme işleminin ilerleyişi hakkında bilgi verir.

Güvenlik şifresi: Windows 2000 ve XP Pro'nun sunduğu şifreleme işlevini kullanarak verilerinizin güvenliğini artırabilirsiniz.

Kullanıcı bilgilerinin ve parolaların görüntülenmesi

Tüm sorular doğru şekilde cevaplandıktan sonra, sisteminizde kayıtlı olan tüm kullanıcıların bir listesi ekrana gelecek. Artık yapmanız gereken tek şey, parolasını kırmak istediğiniz kullanıcı hesabının metin ekranında görüntülenen ismini girmek. Bir sonraki adımda eski parolayı bir yıldız girerek geri yükleyebilirsiniz. Yaptığınız değişikliğin uygulanması için de son olarak ekrana gelen soruyu "Y" tuşuna basarak cevaplamalısınız. Ardından açılış için kullandığınız CD veya disketi sürücüsünden çıkartın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın. Artık üzerinde değişiklik yaptığınız kullanıcı hesabı için herhangi bir parola istenmeyecektir. Böylece, açılış penceresinde sadece kullanıcı isminin girilmesi ve herhangi bir parolaya gerek kalmadan *Tamam* tuşuna basılması yeterli olacak. Bu kullanıcı için daha sonra Denetim Masası'ndaki *Kullanıcı Hesapları*'nı kullanarak yeni bir parola oluşturabilirsiniz.

Madalyonun öteki yüzü hiç de aydınlık değil

Peter Nordahl Hagen'ın geliştirdiği araç, yeni başlayan kullanıcıların bile, fiziksel olarak erişim hakların bulunduğu sabit disk üzerindeki Windows işletim sisteminde kayıtlı olan kullanıcıların parolalarına ulaşabilmesini mümkün kılıyor. Bu, kendi bilgisayarının yönetici parolasını unutan kullanıcılar için büyük kolaylık ve zaman kazancı sağlasa da, bu rahatlığın bir de göz önünde bulundurulması gereken cefası var. Bu araç; NT, 2000 ve XP sistemlerindeki verilere izinsiz erişimleri de kolaylaştırıyor. Bu nedenle sadece parola kullanmak sistemin güvenliği için yeterli değil ve bu nedenle donanıma fiziksel olarak erişimin kaldırılması, en azından zorlaştırılması da gerekli. Tamamen güvenlikte olmak isteyenler ayrıca bilgilerini de şifreleyebilirler ("Dosya Şifreleme" kutusuna bakınız). Bu noktada parola unutulduğu zaman, aynı zamanda şifreleme anahtarı olarak da kullanıldığından dolayı tüm verilerin geri döndürülemez şekilde kaybolacaklarının da göz önünde bulundurulması gerekiyor.

Peter Nordahl Hagens'in geliştirdiği Offline NT Password & Registry Editor programı bir çok kullanıcı için hayat kurtarıcı. Bu araç sayesinde parola unutmak bir kabus olmaktan çıkıyor, ancak program aynı zamanda lokal Windows NT, 2000 ve XP işletim sistemlerinin güvenliğini de tehlikeye sokuyor. ■

Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

182 **Yüksek teknoloji:** Teknolojik yeni ürünler

184 **Robotlar** Yürüyen insansı makineler

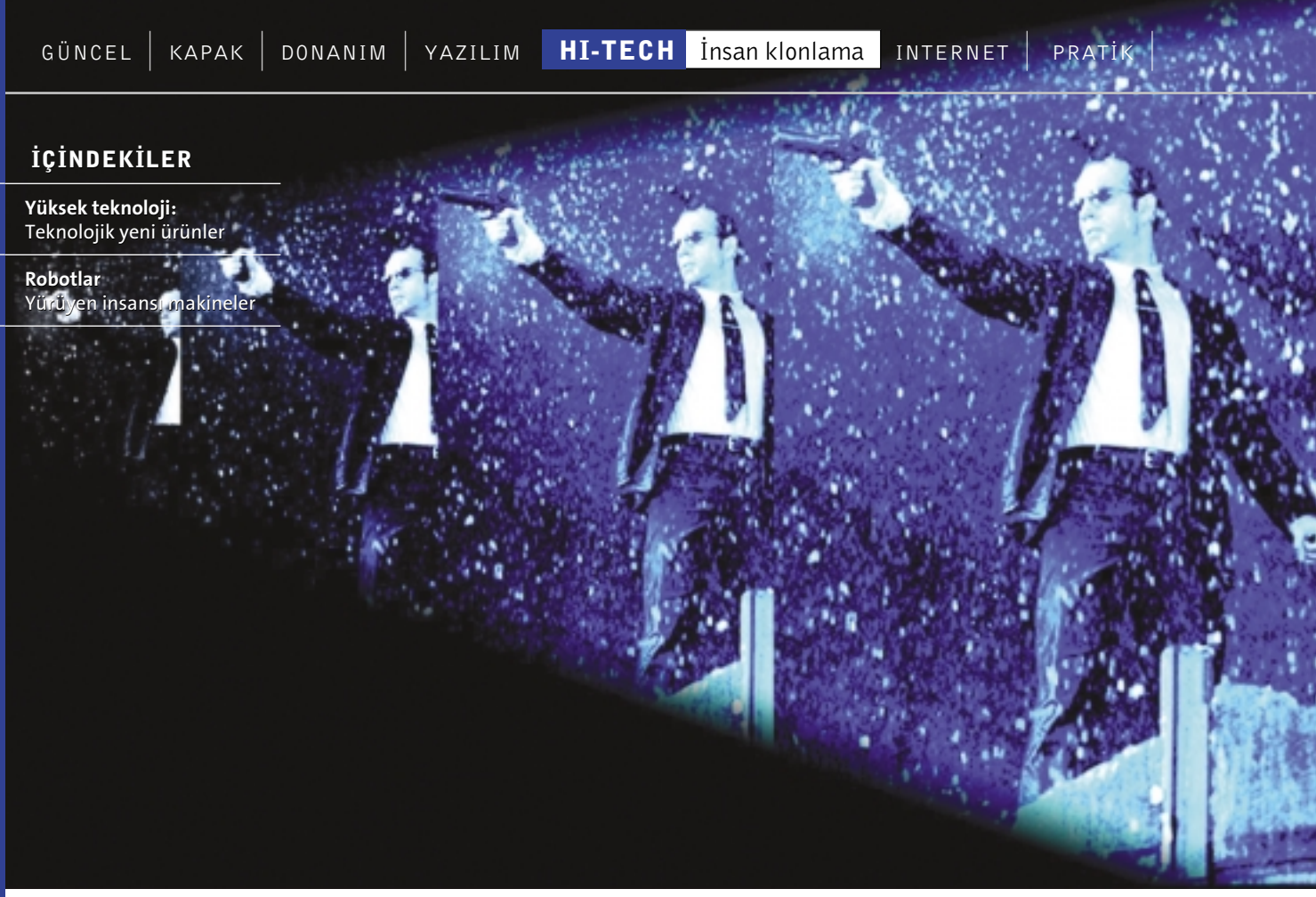

hi-tech

Kendinizden bir tane daha olsa....

İnsan klonlama

Gen teknolojisindeki hızlı gelişme, son on yılda insanoğlunun hayatına yeni bir kavram soktu: Klonlama. Artık teorik olarak herkes kopyalanabilir.

Star Wars serisinin ikinci filmi Klon Savaşları'nda, robotlardan oluşan bir orduya karşı üstünlük elde etmek isteyen insanlar, güçlü bir savaşçıdan aldıkları genetik örnekle birbirinin aynısı milyonlarca savaşçı yaratıyorlardı. Sanatçıların, yazarların hayal dünyasından çıkan klonlanma kavramı, yine bilim adamlarının çabasıyla artık gerçek. Ünlü koyun Dolly'nin hikayesine gazetelerde rastlamamış olmak neredeyse imkansız. İngiliz bilim adamlarının kopyalama yöntemiyle dünyaya getirdikleri, insanlık tarihindeki ilk kopya canlı koyun Dolly, ergenlik çağına girdikten hemen sonra, doğumundan beri çözümlenemeyen sağlık problemleri nedeniyle ölmüştü. Hiçbiri onun kadar ünlü olmasa da, Dolly'den sonra başka hayvanlar da kopyalanarak üretildi; ancak onların da sonu Dolly'ninkinden farklı değildi. Bilim adamları bir canlının kopyasını üretmeyi başarabiliyorlar, ama bir yerde çok ölümcül bir hata yapılıyordu ve klonlanmış kopya canlılar çözümsüz sağlık problemleriyle, sakatlıklarla birlikte doğuyordu.

Peki, birkaç yıl öncesine kadar sadece "bilimkurgu" olan klonlama işlemi nasıl işliyor? Gerçek klonlama işlemi, bilimkurgu filmleri ve kitaplarındaki klonlamadan biraz farklı ça-

Clone Wars: Bilimkurgu klon kavramını işlemeyi seviyor. Star Wars'da bir milyon klon asker, düşmana karşı savaşmıştı.

lışıyor. Bir canlıyı klonlamak için, aslında yine iki kişi gerekiyor, ancak canlıların doğal üreme sürecinin aksine, bu kez tek bir üreme hücresi bile yetiyor.

Bir dişiden alınan yumurta hücresinin içinden, orijinal DNA çıkartılıyor. Ardından kopyalanmak istenen kişinin/hayvanın herhangi bir hücresi, elektrik akımı yardımıyla bu boş yumurta ile birleştiriliyor ve ortaya tek bir hücre çıkıyor. Bu yeni hücre, DNA'sı çıkarılmış ancak yabancı birinin hücresiyle birleştirilmiş bir üreme hücresi ya da başka bir benzetmeyle döllenmiş bir yumurta haline geliyor ve yumurta, taşıyıcı bir dişinin rahmine yerleştiriliyor. Böylece dişinin rahminde doğal bir hamilelikten farkı olmayan bir süreç başlıyor. Ardından da kopyalanan canlının "bebek" hali doğuyor ve yine teorik olarak yeni bir bireyden farkı olmuyor. Büyümek, yetişkinliğe ulaşmak için yine ait olduğu canlı türünün geçirdiği süreçleri tamamlıyor. Yani filmlerde olduğu gibi, bir insandan alınan hücrenin bir makineye konulması ve birkaç saat sonra kişinin aynısından yeni bir tane elde etmek mümkün değil.

Pek çok devletin insan klonlamayı yasaklamış olmasına rağmen, diğer canlıları kopyalamak yasak değil ve hali hazırda dünyanın değişik ülkelerinde laboratuarda koyun Dolly gibi klonlanmış hayvanlar yaşıyor. Ancak hayvanlar üzerindeki deneyler, klonlama işleminin henüz mükemmele yaklaşmaktan çok uzak olduğunu gösteriyor çünkü klonlanarak doğmuş hayvanlar pek çok sakatlık ve hastalıkla dünyaya gelip, kısa zaman sonra hayatlarını kaybediyorlar. Bu istatistiksel gerçek, önünde dini ve ahlaki toplumsal çekinceler bulunan insan klonlama işlemine bir sakınca daha ekliyor. Bu yüksek risklerle, acı içinde yaşayarak kısa sürede ölmesi kesin olan çocuklar hayata getirmenin, bilim adına da olsa, insan köleler yaratmaktan farkı olmadığı savunuluyor. Çünkü düzenli bir aile hayatı içinde yaşasalar bile eninde sonunda birer denek olacak bu çocukların ruhsuz, duygusuz, acıyı hissetmeyen, hakları olmayan kuklalar değil de, herkes gibi insan olacaklarını akıldan çıkarmamak gerekiyor.

Öte yandan insan klonlamanın, yasalarca da kabul edilen bazı yararları var: En başta, insan hayatını kurtarmak. Çözümü olmayan hastalıklar için, insan yedek parçası üretmenin tek yolu insan klonlamak. Deneyler, laboratuarda bir kalp, kol veya beyin hücreleri üretmenin mümkün olduğunu gösterdi. Yaşamak için yeni bir kalbe ihtiyacı olan birinin derisinden alınacak bir hücreyle yeni bir kalp üretmek veya onlarca yıldır çözümü, hatta nedeni bile bulunmayan Alzheimer hastalığının önüne geçebilecek şekilde, yok olan beyin hücrelerinin yerine yenilerini yerleştirmek için insan hücrelerini veya organlarını klonlamaya, herkes sıcak bakıyor. Tek sorun, bu organların, ruhu olan canlı bir insan yaratmadan nasıl üretilebileceği.

Bilim adamları şimdilik tüm bu sorunlarla uğraşırken bazı fanatik veya marjinal hareketler de kamuoyunun hemen ilgisini çekiyor. Realians isminde bir tarikat, kendini insan klonlamaya adadığını ve bu amaçla beş bebek doğurduklarını açıklamışken, bu hedefe ulaşabilecek güçleri olduğu kabul edilen tarikat doğan çocuklar hakkında yaptıkları basit açıklamanın dışında herhangi bir ipucu vermediği için, ilk klon insanın doğup doğmadığı hala bir meçhul.

Bu arada, iki bilim adamı, İtalyan Dr. Severino Antinori ve Amerikalı Dr. Panos Zavos, resmen insan klonlamak için çalıştıklarını, hatta ilk yumurtaları ana rahmine yerleştirdiklerini uzun zaman önce açıkladılar ama sonrasında bir açıklama yapmaktan kaçındılar. Gerçi bilim çevreleri, zengin bir Arap işadamının finansörlüğünde, hiçbir ulusun yasalarının geçerli olmadığı uluslararası sulardaki bir laboratuar gemisinde deneylerini sürdüren İtalyan doktor Antinori'nin amacına ulaşmış olmasının yüksek bir ihtimal olduğunu kabul ederken, resmen dile getirilmeyen bir diğer görüş de, süper güç olma iddiasındaki devletlerin, yasalarına şerh koymalarına rağmen gizli askeri üslerinde insan klonlama deneylerinin çoktan meyve vermiş olması gerektiği yönünde. Dolayısıyla devletler ve töreler insan klonlamanın olup olamayacağını tartışa dursun, dünyanın bir yerlerinde, birilerinin, gözlerden ırak şekilde, kimsenin açmaya cesaret edemediği bu kapıyı açmak ve yeni bir çağ başlatmak için çabaladığı kesin. Aslında resmin bütününü görebilenler için şimdi insanlığın önündeki tek soru şu: İlk kopya insan ne zaman ortaya çıkacak?

Bilgi için: www.humancloning.org ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

İnsan klonlanması konusu ile ilgilenenler arasında yapılan bir araştırmada, insan klonlama çalışmaları yaptıklarını resmen kabul etmiş iki doktor ile kendilerini tamamen bu hedefe kilitlemiş bir tarikat olan Realians için sorulan soruda, katılımcıların %40'ının tarikatın bu konudaki kararlılığından etkilendikleri ve ilk insanı Realians tarikatının klonlayacağını düşündükleri anlaşılmış. Gerçekten de, hiçbir ulusun yasalarının geçerli olmadığı açık denizlerdeki bir gemide çalışmalarını yürüten doktor Severine Antinori gibi, Realians tarikatı da insan klonlamak amacıyla yasalardaki tüm açıkları kullanarak ilk bebeği doğurtacaklarını belirten radikal açıklamalarıyla basında sıklıkla yer alan bir örgüt. Üstelik yine bu tarikat, klonlama yöntemiyle beş bebek dünyaya getirdiğini de açıkladı ama konuyla ilgili herhangi bir delil sunmadıkları için ilk klon insana dair belirsizlik sürmeye devam ediyor.

YÜKSEK TEKNOLOJİ

Tomy Survivor Shot Revolver Set

Rezervuar Köpeği olma zamanı

Paintball'u bilirsiniz. herkesin birbirine boyalı plastik mermiler fırlatıp durduğu, "kirli" bir oyundur. Üstelik bir de mızıkçı, sorunlu arkadaşlarla oynanıyorsa, kimin kimi ne zaman vurduğu anlaşılamadığında tatsızlık bile çıkabilir. Gerçi amacımız paintball'u karalamak değil ama sağı solu kirletmeden arkadaşlarıyla kapışmak isteyenler için artık "Tomy Survivor Shot Revolver Set" var. Başa takılan bir alıcı ile içinde lazer işaretleyici yerleştirilmiş bir silahtan oluşan set sayesinde, oyuncuların on beş metreden birbirlerini vurması mümkün. Bir şarjörün on atışta bittiğini varsayan tabanca, yeniden ateşe başlamak için üzerindeki sürgünün çekilmesini bekliyor. Herhangi bir mermi fırlatmadığı için her yaştan kullanıcı için güvenli olan set sadece sinyallerle çalışıyor, yalnız vurulan kişinin başında küçük bir "titreşim" hissetmesinin işe biraz heyecan kattığı da söyleniyor.

Fiyatı: 72 dolar

Bilgi için: www.firebox.com

Party Bot

Yorulmayan garson

Bu küçük kedi kulaklı, iri gözlü mavi robot, boyutuyla kıyaslanamayacak işler yapıyor. Parti severler için üretilmiş robot uzaktan kumandayla çalışıyor veya önceden programlanabiliyor. Üzerindeki yüklükle, partide birası biten kişiye kolayca bira ve içecek ulaştırmak mümkünken; kırpışan gözleri, oynayan kulakları ve belli belirsiz mırıldandığı şarkılarla konukları da eğlendiriyor. tekerleklerinin yanındaki süpürgesiyle ise sağa sola dökülmüş kirleri anında ortadan kaldırıyor. Dolayısıyla, evinde parti vermek isteyenler için mızmızlanmadan her işe koşan bir garson görevi görüyor.

Fiyatı: 75 dolar

Bilgi için: www.firebox.com

Gelişen teknolojinin en son örnekleri

Mini-K MP3 çalıcısı

Telefonunuzu küstürmeyin!

Mini-K MP3 çalıcısı şimdilik sadece İngiltere'de satılıyor ama dünyaya açılması fazla zaman almaz. Bir bebeğin küçücük avucuna bile sığacak boyutlarıyla her cebe giren cihaz, 64 MB hafızasıyla en çok sevdiğiniz 15-20 şarkıyı MP3 veya WMA formatında dinlemenize izin veriyor. Ama en kullanışlı yanı, çalan telefonuzu da duymanız için telefon ile cihaz arasında bir kablo bağlantısı kurabilmeniz. Böylece zil sesini kulaklıklarınızdan duyabiliyorsunuz, cihazı kapamadan telefonu açabiliyorsunuz.

Fiyatı: 90 dolar
Bilgi için: www.firebox.com

Creative Zen Portable Media Center

Her yerde multimedya

Creative'in yeni ürünü Zen Media Center büyük ilgi gördü, çünkü cihaz 40 GB kapasitesi, geniş ekranı, yüksek çözünürlüğü ve kaliteli ses sistemiyle, cebe sığabilen küçük bir sinema salonu gibi çalışıyor. Microsoft'un Media Center işletim sistemini kullanan ve neredeyse bir masaüstü bilgisayar fiyatındaki cihaz sayesinde kullanıcı, fotoğraf, film, müzik arşivlerini yanında taşımak ve istediği zaman erişebilmek şansına ulaşıyor.

Fiyatı: Yaklaşık 600 dolar
Bilgi için: www.creative.com

Xelibri Cep telefonu

Pes! Bunu da yaptılar

Xelibri, aslında Siemens'in geliştirdiği bir cep telefonu ailesinin ismi. Ama özellikle imaj düşkünlerine hitap ediyor.Farklı tasarımlarıyla dikkat çeken Xelibri, örneğin bayan kullanıcılar için pudra/makyaj aynası şeklinde de bulunabiliyor, bir kolye olarak da satılabiliyor. Xelibri'nin son modellerinden biri (#5) ise yine bir nebze erkeklere hitap ediyor ve teknolojiyi göstermeyi sevenler için, boydan boya saydam yüzeyindeki dokunmatik tuşları, grafik ekranı ve renkli tasarımıyla tam bir cep telefonuyken, askı ve kemer modülleriyle kıyafetin bir parçası olarak da kullanılabiliyor.

Fiyatı: Yaklaşık 200 dolar
Bilgi için: www.xelibri.com

Lazer Projektör Saat

Zamanınızı göklere yazın

Bu küçük masa saatinin asıl marifetlerinden biri, yaz veya güz dönümlerinde saati ileri veya geri almaya gerek bırakmaması veya bilgisayara ihtiyaç duymaması. Microsoft'un akıllı küçük ürünlerine benzer şekilde, İngiltere'deki bir radyo istasyonundan aldığı sinyallerle çalışan saat, böylece kullanıcısına her an doğru zamanı göstermeyi vaat ediyor. Üstelik akşamları duvara yansıtılabilen lazer projektörle, karanlıkta saatin kaç olduğunu anlamak için de duvara doğru bakmak yetiyor.

Fiyatı: 45 dolar
Bilgi için: www.firebox.com

VIDEOLAR ECHIP'TE

eCHIP'teki etkileyici video kliplerde Johnnie ve Asimo robotlarının nasıl hareket ettiklerini görebilirsiniz.

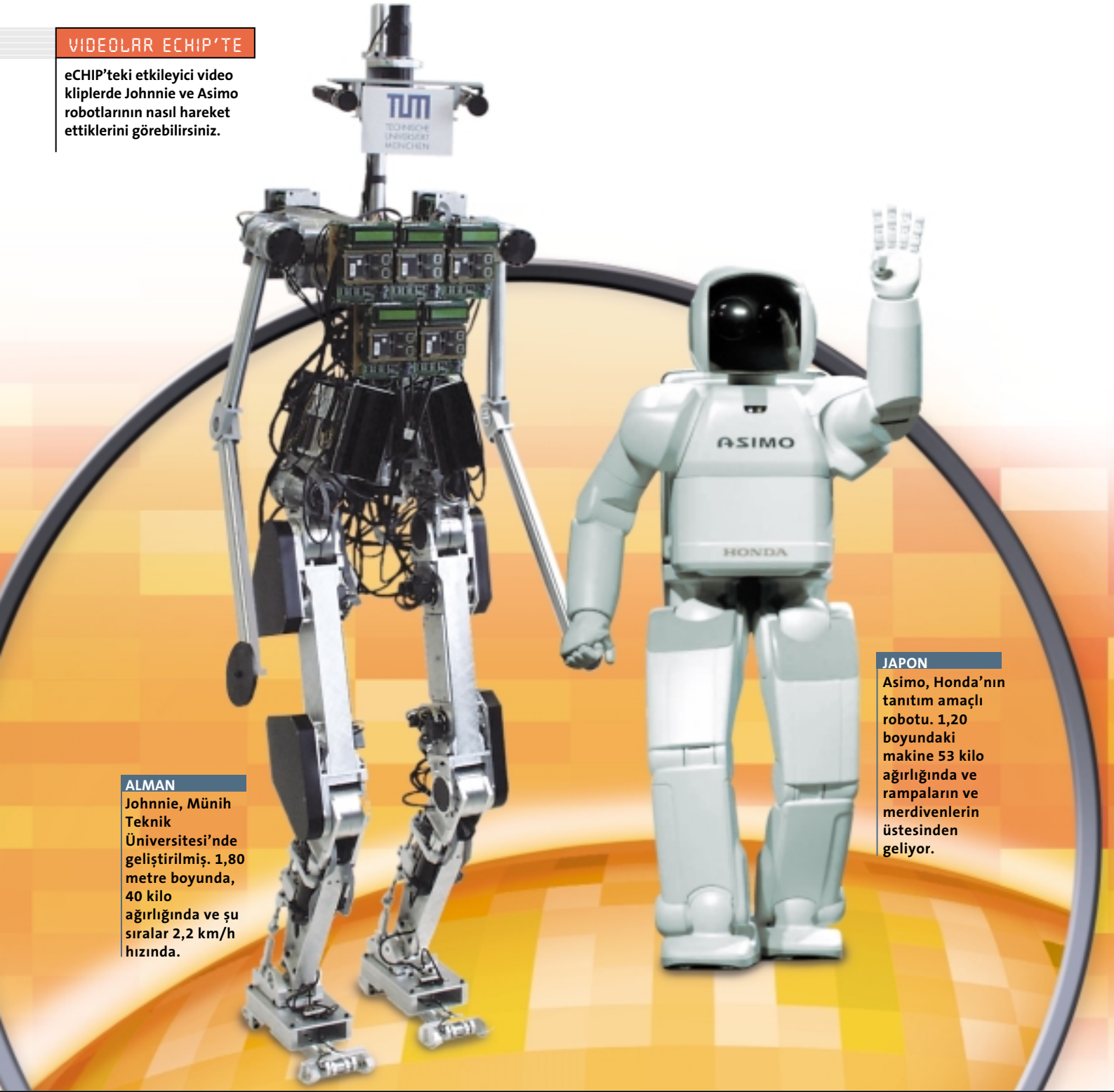

ALMAN
Johnnie, Münih Teknik Üniversitesi'nde geliştirilmiş. 1,80 metre boyunda, 40 kilo ağırlığında ve şu sıralar 2,2 km/h hızında.

JAPON
Asimo, Honda'nın tanıtım amaçlı robotu. 1,20 boyundaki makine 53 kilo ağırlığında ve rampaların ve merdivenlerin üstesinden geliyor.

ROBOT ZEKASININ EVRİMİ

Performanslı bilgisayarlar, insanlarla birlikte çalışabilecek zeki robotlar için bir önkoşul. Robot gurusu Hans Moravec, gelecek on yıllar için beklenecek hesaplama gücünü tahmin etmiş ve bu basamakları teker teker hayvanların zekasıyla karşılaştırmış. Robotların evriminde insan ile sinek arasında 40 yıl fark var.

2000

Saniyede yaklaşık 1.000 milyon yönergelik (MIPS) hesaplama performansı. Bu yaklaşık bir sineğin beyninin performansına tekabül ediyor.

2010

3.000 MIPS ve bir kertenkelenin zekasıyla robot temizlik yapabiliyor, fabrikalarda daha karmaşık görevler üstlenebiliyor.

İnsansı robotlar

Robo Sapiens

Cesur hayaller: Nasıl PC'ler yaşamımıza girdiyse, birkaç yıl sonra çoğu evde robot görmek mümkün olacak. Yarının iyi niyetli zihinleri, iki bacak üzerinde yürümeyi öğrendiler bile. Tasarımcıları artık onları daha zeki yapmayı planlıyorlar.

Makine yarat›klar›n evrimi ilerliyor. Düflünen, iki bacak üstünde dik yürüyen robotlar uzman çevrelerde şimdiden küstah Robo Sapiens Erectus olarak adlandırılıyor. İnsan vücut şekli örnek alarak yaratılmış insansı robotlar hala aptal makineler. Geliştiriciler, "Her şey zamana bağlı," diyorlar: Birkaç on yıl içinde robotlar bizimle boy ölçüşebilir hale gelecek ve hatta bizimle ilgilenecekler. Ne de olsa, iki ayak üzerinde yürümeyi şimdiden öğrendiler bile.

Robotların çoğu bileşenleri çoktandır robotbilim dışındaki uygulamalarda kullanılıyor. Pittsburgh'taki Carnegie Mellon University'de Robotbilim Enstitüsü profesörü Hans Moravec'e göre, zeki ve yararlı robotların inşasında eksik olan son parça, yüksek performanslı bilgisayarlar. Moravec, bir hayvan ya da bir insan gibi davranan makineler düşlüyor. Bilgisayarın görevi, robotun algılayıcısından toplanmış verileri, her durumu doğru tanıyıp buna göre davranabileceği biçimde yorumlamak olacak. "Bilgisayarlarımız gerçi birkaç on yıl öncesine göre bin kat daha yüksek performanslı, ama beyinle kıyaslandığında hala çok zayıf kalıyor" diyerek bu konudaki fikrini belirtiyor Moravec.

Ama Moravec gelecek için çok iyimser. bilim adamı yongaların performansının üstel yükselişini öngören Moore Yasası'ndan yola çıkarak, 2040 yılına kadar birçok gelişim adımından sonra bilgisayarların insan beyninin hesaplama performansına ulaşacağı kehanetinde bulunuyor (aşağıdaki grafiğe bakınız).

Yaşlı ve hasta insanların bakımı, robot geliştiricilerinin geleceğin robotları için düşündükleri görevlerden biri. 2040 yılında Hans Moravec 92 yaşında ve bir bakım robotunun gururlu sahiplerinden biri olacak. Ama Moravec bu kadar beklemek istemiyor. Avusturya doğumlu bilim adamı kendisi robot üretiyor ve satıyor. Prototip aşamasındaki servis robotu, yaklaşık bir metre yüksekliğinde, tekerlekler üzerinde hareket ediyor ve küp biçimli kafasının iki yanında kamera mevcut. Yön duygusuna sahip robot yalnızca işgücünden tasarrufu ve paletlerin depolarda yuvarlanmasını sağlamakla kalmayacak, yakın zamanda yüksek ücretli mühendislerin ve kurulum uzmanlarının da yerini tutabilecek. "Bana sorarsanız, servis robotlarının gerek ticari alanlarda gerekse evlerde büyük çaplı kullanımının vakti geldi artık," diyor Moravec. Bilim adamı, bağımsız hareket edebilen robotları mümkün kılacak teknolojik devrimin bu on yıl içinde gerçekleşmesini bekliyor.

Uzun vadede, tüm robot tasarımcılarının hedefi aynı: İnsana olabildiğince benzeyen ve insanların yüklerini hafifletecek bir varlığın yaratılması. Japon ve Alman projeleri incelendiğinde aradaki fark bariz şekilde göze çarpıyor. Japonlar

2020

Fareler seviyesi: Robot şimdi öğrenebiliyor ve kendi programını uyum sağlayabilecek şekilde değiştirebiliyor... 100.000 MIPS.

2030

Bir maymun nesneleri tanıyabiliyor ve neye yaradıklarını bilebiliyor, 300.000 MIPS'li bir robot da öyle.

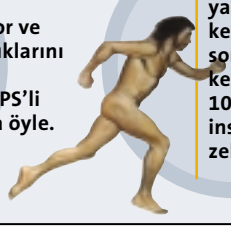

2040

Konuşmak, anlamak, yaratıcı düşünmek ve kendi eyleminin sonuçlarını önceden kestirmek. 100.000.000 MIPS ile, insansı robotlar insan zekasına ulaşacak.

2050

Robotlar futbolda da bizden üstün. İnsansı robotlar dünya şampiyonu oluyor.

ROBOT DENGEYİ NASIL SAĞLIYOR?

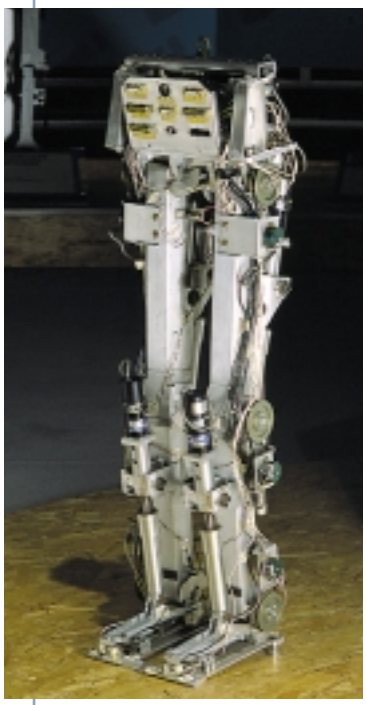

Sürücü: Honda'nın 1986 yılında ürettiği E0'ı, iki bacak üzerinde yürüyebilen ilk insansı robottu. Robot gittikçe geliştirildi.

Zemin temasının yönetimi

Bu, robotlara düzgün olmayan zeminler üzerinde de güvenli bir duruş sağlıyor. Bu sırada robotların ayak tabanları düşmeyi engellenecek şekilde oturtuluyor. Örneğin robot ayak ucuyla taşa basarsa, sistem ayak parmaklarını, etki eden gücü daha fazla geriye nakledecek şekilde hafifçe kaldırmaya yönlendiriyor, böylelikle beden yeniden stabil ayak üzerinde duruyor.

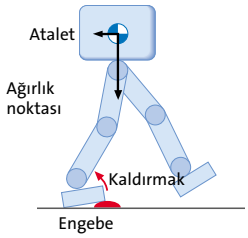

Ağırlık noktasının yönetimi

Bu yönetim duruşu kaybederse, robotun bedenini düşme tehdidi olan yöne doğru ivmelendiriyor. Robot örneğin yalnızca ayaklarının yardımıyla stabil duramaz ve öne doğru devrilebilecek kadar öne doğru eğilirse, o zaman bu yönetim adımlarını ivmelendiriyor. Böylece devrilmeye karşı duran bir güç üretiliyor.

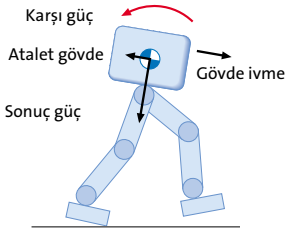

Adım kontrolü

Bir devrilmeyi engellemek için beden hareket ettirilirse, bu bazı sonuçlar doğruyor. Üst gövde ivmenin yönüne doğru kaydırılıyor. Eğer gelecek adımlar planlanan adım uzunluklarında yapılırsa, ayaklar bedenin karşısında geride kalır. Adım kontrolü olağan yürüyüş programını değiştiriyor ve tempo ile orantılı biçimde doğru adım mesafesini ortaya çıkarıyor.

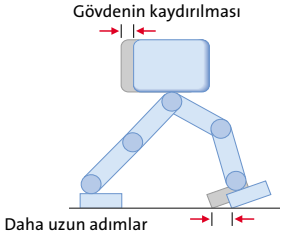

için öncelikli olan, bir insanın vücut yapısını ve hareketlerini robotlara kopyalamak. En önde gelen ise, iki ayak üzerinde yürüme. "Hedefimiz insanla birlikte var olacak ve topluma yarar sağlayacak bir robot geliştirmekti," diye açıklıyor Honda'nın Japonya'daki Wako Araştırma Merkezi'nin şef mühendisi Toru Tekenaka. Üç temel yönetim mekanizması sayesinde (üstteki grafiğe bakınız) robotlar iki bacak üzerinde dik yürümeyi ve bu sırada dengeyi sağlamayı başarıyor.

Honda, Asimo adlı robotu ile gerçek zamanlı yürüyüş teknolojisi i-Walk'u gündeme getirdi. Beceriksiz öncülünün aksine, Asimo sadece ileri geri hareket etmekle kalmıyor, yanlara da gidebiliyor, merdiven tırmanabiliyor, köşeleri dönebiliyor. Tıpkı insanlar gibi, Asimo da adımlarını önceden planlıyor. Dönmek için durması da gerekmiyor. Bu küçük adamı ağır ağır yürürken ilk defa görenler karşılarında robot kostümü giymiş bir çocuk olduğunu sanıyorlar. Oysa Asimo, kendinden emin bir tavırla merdivenlerden aşağı inen, insanları görünce yaklaşan ve onlara eliyle selam veren, özerk bir makine. Honda'nın robotu uzaklıkları ve nesnelerin hareket doğrultusunu hesaplayıp bilgileri değerlendiriyor ve harekete dönüştürüyor. Işık şalterlerini açıp kapayabilmesine ve kapıları açabilmesine rağmen, şu aralar asıl kullanım amacı reklam. Asimo çat pat İngilizce ve Japonca da konuşuyor.

Japonlar, robotları İngilizce hocası ya da ekskavatör sürücüsü olarak test etmişler bile. Dünya çapında yapılan bir karşılaştırmada, mekatronik dalının ve insana benzeyen robotların en hızlı Japonya'da gelişmesine, Karlsruhe Üniversitesi pro-

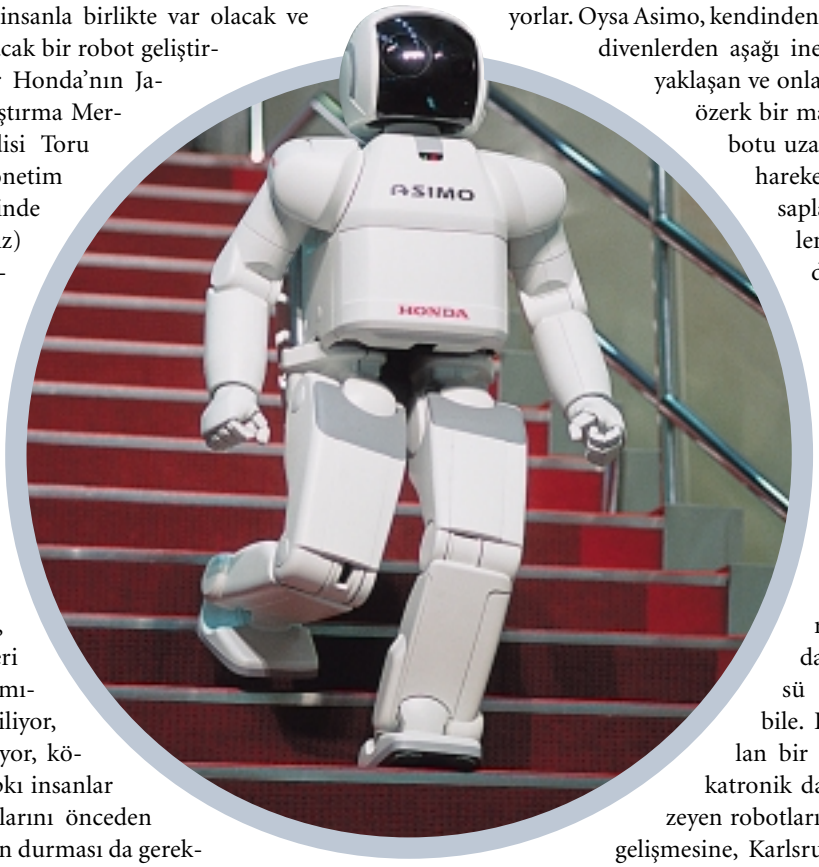

Hakim: Honda'nın Asimo'su merdivenleri de tırmanıyor. Robotun gevşek adımlarının ardında, bir dizi ince yönetim mekanizması yatıyor.

Koşan makine: Sony'nin insansı robotu Qrio çok sportmen. Doğru dürüst koşabilen bu ilk robot, futbol da oynuyor ve Sony reklamları için sörf bile yapıyor.

fesörü Rüdiger Dillmann şöyle açıklık getiriyor: "Japonya'da teknoloji dostu bir kültürel geçmiş var." Toplumda çok sayıda yaşlı olması da işe robotların el atmasını zorunlu hale getiriyor. Tokyo Üniversitesi'nden Hirochika Inoue için geleceğin ailesi koca, karı, çocuk ve robottan ibaret olacak. "İnsansı robotlar – öğrenen ve işbirliğinde bulunan çok modlu Robotlar" özel araştırma alanında, Karlsruhe'den 40 bilim adamı ve elektroteknik, bilgi teknolojisi, makine mühendisliği ve spor bilimi alanlarından 13 araştırma enstitüsü birlikte çalışıyor. Alman bilim adamlarının hedefi Japon meslektaşlarınınkiyle aynı: "Robot, robot kafesinden alınmalı ve insanla doğrudan temasa girmeli" diye talep ediyor gurubun sözcüsü Dillmann. Ama yaklaşımlar farklı. Almanları öncelikle iç değerler ilgilendiriyor, görünüş sonraya kalıyor.

Gelişimin nüvesi "Armar" adlı prototip. Test platformu, farklı ilerleyiş tarzını daha ilk bakışta bariz bir biçimde belli ediyor: Armar beş parmaklı ellere sahip, mobil iki kollu sistem, esnek bir üst gövde ve hem görsel hem de işitsel algılayıcılara sahip, kendisi de algılayıcı olan bir kafadan ibaret, ancak şimdilik tekerlekler üzerinde yol alabiliyor. Öncelik, kolların ve kafanın geliştirilmesine tanınmış. Gelecek yıllarda robotlara insanların gözlemi yoluyla belirli görevlerin nasıl en iyi üstesinden gelineceği öğretilecek.

» Robotlar alışverişte paketleri taşımaya yardımcı olmalı ve evde buzdolabını düzenlemeli, ancak o zaman kendilerine müşteri bulabilirler.

Prof. Alois Knoll, Münih Teknik Üniversitesi

Robotlar Almanya'da da iki bacak üzerinde yürümeyi öğrenmiş bulunuyorlar. Bunu en etkileyici biçimde başaranıysa, Münih Teknik Üniversitesi'nden profesör Friedrich Pfeiffer'ın inşa ettiği Johnnie. Bilişim profesörü Alois Knoll'un laboratuarında –hala kablolara bağlı olsa da– engelleri aşan Johnnie, optik desen tanıma özelliğinden faydalanıyor. Knoll'un da bildiği üzere, Johnnie'nin önünde daha uzun bir yol var: "Biz, taşımaya yardım etmesi için alışverişe götürebileceğiniz ve eve geldiğinde buzdolabını düzenleyebilecek, kullanılabilecek sistemler yapmayı hedefliyoruz." Engellerin olmadığı bir insan çevresinde bile robota bir beden vermek önem taşıyor, çünkü bu durumda makineyle iletişim kurmak daha kolay. Ancak Knoll, bunun için yalnızca insansı beden şeklinin yeterli olmadığını söylüyor. "Robot, hangi durumda bulunduğunun farkına varmak ve buna uygun düşen tepkiyi göstermek zorunda. Nihayetinde ondan istediğimiz, iyi bir köle olarak çalışması."

Robotlar futboldan da eksik kalmıyorlar. İki bacaklılar için özel bir de lig kurulmuş. 2050'de, yani Moravec'in öngörüsüne göre robotlar insanın düşünme yeteneğine ulaştıktan on yıl sonra, insanlardan oluşan bir futbol takımını yenebilecekler. Bu her halükarda, robotlar için Dünya Futbol Şampiyonası olan RoboCup'ın düzenleyicilerinin vizyonu. Sony forvetler üzerinde uzmanlaşmak istiyor gibi: Qrio yalnızca yürüyebilen değil, aynı zamanda koşabilen ilk robot. Asimo'nun tersine, kendisine faul yapılırsa, kendiliğinden ayağa da kalkıyor. Johnnie bilim teşviğinde sponsorlar bulduğu takdirde, gelecek zamanda antrenörleri ona da aynı şekilde koşmayı öğretmek istiyor. Japon robotlarının aksine, Johnnie oturmayı da öğrenecek... yedek kulübesi için bir hazırlık mı dersiniz?

MF / Garo Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr

İNSAN ROBOTLAR İÇİN LİNKLER

- **www.amm.mw.tu-muenchen.de/Forschung**
- **world.honda.com/ASIMO**
- **www.sony.net/SonyInfo/QRIO**
- **www.sfb588.uni-karlsruhe.de**

İÇİNDEKİLER

192 **Ebay hakkında her şey**
İnternette açık artırma

206 **Güvenlik duvarı**
Firewall yazılımları kıyasıya yarışıyor

.internet

OECD Konferansı

Sürü postalara çözüm bulunamıyor

Sürü e-posta salgını kontrol altına alınacak gibi değil. Anti-sürü konferansından çıkan sonuç ilginçti: Çözüm bulunamayınca toplantı ertelendi.

ABD piyasa araştırma enstitüsü Radicati'nin teşhisine göre, önceki yıl dünya çapında 4,3 milyar sürü posta gönderilmiş. Bu sayı, sene boyunca gönderilen tüm e-posta sayısının yarısı kadar. Bu e-postaların yarattığı finansal zarar ise on milyar Euro. Bu yüzden İktisadi İşbirliği ve Gelişim Örgütü (OECD) şubat başında iktisat, politika ve dernek yetkililerinden 250 uluslararası temsilciyle bir Anti-sürü atölyesi örgütledi. Ama toplantı çözüm getirmedi. Katılımcılar sürü e-postaların tanımları, formülasyonları üzerine tartıştı ve toplantıyı yıl sonuna erteledi.

Anti-sürü mücadelecilerinden muğlak öneriler

ABD'de yıl başından beri bir Anti-Sürü yasası yürürlükte ama yasa sürü postaları durduramamış, hatta geriletememiş bile. Çünkü sürü posta göndericileri tahminen başka yasaların geçerli olduğu, buna rağmen internete rahatça ulaşılabilen Meksika'ya taşınmışlar. Gerçi ABD'deki büyük servis sağlayıcılar tek tek seçerek, yüzlerce sürü posta göndericisini belirlemiş ve yasaya dayanarak dava açmış bulunuyorlar ama davayı kazansalar bile başka ülkelerdeki sürü göndericilerini durdurmaları mümkün değil. Yani tek başına ulusal davranışlar bir şey getirmiyor, sürü posta göndericilerinin istediklerini yapabildikleri bir yeryüzü parçası bulunduğu sürece, sorunun çözümü mümkün değil. Sorunun çözümü, "ancak hükümetlerin, iktisatçıların ve tüketicilerin işbirliği ile mümkün," diyor Thompson. Bu tip öneriler sürü postalara karşı mücadelenin de bürokrasinin geçit vermez duvarları dibinde sona erdiğini gösteriyor. OECD yardımcı genel sekreteri Herwig Schlögl'ün iyimserliği ise neredeyse saflık seviyesinde: "Sorun üç yıl içinde kontrol altına alınabilir." Eğer yakında somut bir şeyler yapılmasa, uzun vadede de kullanıcıların kendi başlarının çaresine bakması gerekecek.

OECD konferansından bağımsız olarak sürü posta konusuyla ilgili orta ölçekli bir kurum bu tarz e-postaların kısıtlanması için radikal sayılabilecek bir öneride bulundu: Genel gönderim ücretleri. Gerçekten de yalnızca bir cent'lik bir e-posta ücreti bile sürü posta göndericilerin işini bozmaya yetebilir. İyi ama yoğun posta trafiği olan masum kullanıcılar neden her ay onlarca veya yüzlerce dolar ek ücret ödemek zorunda kalsınlar? Maalesef bu tip bir önerinin hiçbir şansı yok, herkes internette her şeyin ücretsiz olmak zorunda olduğunun farkında.

Arama motoru

Microsoft Google'ı kopyalıyor

Microsoft, arama portallarıyla rekabete giriyor. Yazılım devi, artık entegre arama işlevine sahip bir araç çubuğuna sahip. Google'ın ve Yahoo'nun araç çubuklarını akla getiren bu tarayıcı eklentisi, Microsoft'un kendi servisleri olan Hotmail ve Messenger'a bağlantılar ve bir de popup önleyici içeriyor. Aslına bakarsanız, bu araç çubuğu, Microsoft'un arama servisinin öncüsü. MSN Search'ün beta sürümü, uzun zamandır hizmete açık. Ancak servisin çarpıcı ve yeni özelliklere sahip olduğunu söylemek mümkün değil. MSN hizmeti, istek üzerine belirli belgeleri arıyor, tarihe, alan adına ve kıtaya göre düzenleyebiliyor.

Bilgi için:
http://beta.search.msn. com

Güneş enerjili cep telefonu

Akü yerine ekolojik akım

Siemens, cep telefonlarını güneş enerjisiyle çalıştırabilmek için yeni bir teknik geliştirdi. Yetersiz güç seviyesi yüzünden mobil telefonlarda ve dizüstü bilgisayarlarda güneş enerjisinin kullanımı işe yaramıyordu. Güneş enerjisiyle akım sağlamada kullanılan olağan silisyum hücreleri de çok ağırdı ve esnek değildi. Ancak Siemens araştırmacıları organik güneş hücrelerini folyo üzerine basmayı ve etki derecesini yüzde üçten beşe çıkarmayı başarmış bulunuyor. Siemens, 2007 yılında bu cihazların seri üretimine başlayacağını açıkladı.

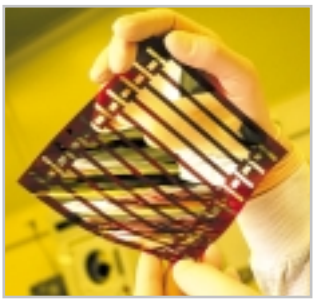

Bilgi için:
www.siemens.com

AÇIK ARTIRMA SİTELERİ

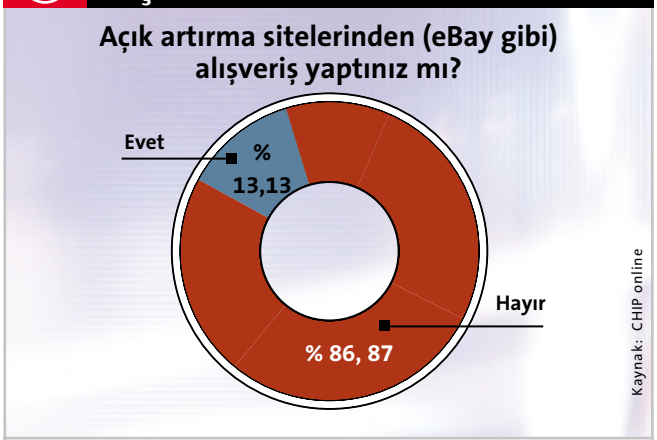

Açıkça artmıyor: Kullanıcıların yüzde doksana yakın kısmının hala hiçbir açık artırma sitesinden alışveriş yapmadığı anlaşılıyor. Türk kullanıcıları açık artırma sitelerine güvenmiyorlar.

BAĞLANTI ÜCRETLERİ

superonline	**superonline.com (212) 310 0000**
Aylık	18.9 milyon TL
tt net	**ttnet.net.tr (212) 444 0145**
Aylık	9.5 milyon TL
turknet	**turk.net (212) 444 0077**
Aylık	15 milyon TL
e-kolay	**e-kolay.com (212) 478 0478**
Aylık	15 milyon TL
trnet	**tr.net (312) 295 9000**
Aylık	13 milyon TL
işnet	**iş.net (312) 306 21 00**
Aylık	14 milyon TL
anet	**anet.com.tr (212) 336 1919**
Aylık	11 milyon TL
Webbee	**webbee.com.tr**
Aylık	14 milyon TL
Mynet	**mynet.com.tr**
Aylık	14 milyon TL
Kablonet	**www.kablonet.com**
64/16 Kbps	61 milyon TL
128/32 Kbps	116 milyon TL
256/64 Kbps	198 milyon TL
512/128 Kbps	377 milyon TL

EDİTÖRDEN NOTLAR

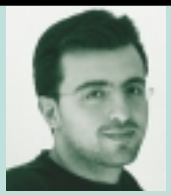

Kadir Tuztaş,
Editör

Virüsler, solucanlar, Truva atları...

Sanal ortamda dolaşan virüsler, solucanlar ve Truva atları, devamlı ekrana gelen reklam pencereleri, posta kutusunun ağzına kadar dolmasına neden olan tanıtım iletileri, zararlı içerikler ve tabii ki her an açık bir kapı arayan korsanlar göz önünde bulundurulduğunda, internet için "çılgın bir orman" benzetmesini yapmak yanlış olmaz. Dünya üzerindeki bilgisayarların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayarak yeni bir çağ açan internet, aynı zamanda "Güvenlik" kavramının da 7'den 70'e herkes için ne kadar önemli olduğunu göstermiştir. İnternette yaşayan ve kullanıcılarla beslenen bu zararlılardan korunmak için, mutlaka antivirüs ve firewall yazılımlarını aynı anda kullanmalı ve bunları işletim sisteminizle beraber devamlı güncel tutmalısınız. Eğer bunlardan hiçbirine sahip değilseniz çok büyük bir ev içerisinde tüm kapı ve pencereleriniz açık bir şekilde uyuyorsunuz demektir.

1884 Vakfı 2. İstanbul Liselerarası Web Yarışması

İstanbul'da web sitesiz lise kalmayacak

1884 Vakfı, proje ortağı e-kolay ile birlikte geçen yıl ilkini gerçekleştirdiği Liselerarası Web Yarışması'nın ikincisinin başladığını duyurdu. Vakıf, bu yarışmayla, liseli gençlerin kendi yaratıcılıklarını kullanarak okullarını sayısal ortama taşıyabileceklerini veya yıllıklarını online hale getirebileceklerini, böylece İstanbul'daki tüm liseleri web sitesine kavuşturma amacına ulaşacaklarını belirtti. Yarışmaya son başvuru tarihi 30.04.2004 olarak belirlendi. Yarışma, Milli Eğitim İl Müdürlüğü'nün izni ve 27.2.2004 tarih 295 sayılı Valilik oluru ile düzenleniyor. Yarışma, iki ana kategoride gerçekleşecek: İstanbul Liselerarası En İyi Web Sitesi Tasarımı ve İstanbul Liselerarası En İyi Online Yıllık Tasarımı. Pek çok ödülün dağıtılacağı yarışmaya başvuru için **www.istanbulliseleri.org** adresindeki katılım formunun doldurulması gerekiyor. Yarışma hakkındaki tüm sorulara, **webyarismasi@1884vakfi.org** adresinden veya (212) 478 08 84 numaralı telefondan yanıt alınabilir.

Noktalı alan adları için Windows eklentisi

Türkçe adresler hayal değil

VeriSign, hazırladığı bir eklenti ile Windows işletim sistemlerini uluslararası alan adları için hazır hale getiriyor. i-Nav isimindeki yazılım, web tarayıcısının ve e-posta istemcisinin noktalı harfler ve özel işaretler kullanılan web sayfalarına ve posta sunucularına erişmesini mümkün kılıyor. VeriSign, i-Nav eklentisini ücretsiz olarak kullanıma sunuyor. Eklenti, ayrıca alan adı isimlerinin otomatik olarak tamamlanması hizmetini de sunuyor. Noktalı harflerin kullanıldığı adres girildikten sonra çeşitli Top Level domain uzantıları otomatik olarak seçiliyor. Bu fonksiyon i-Nav'ın *Options* penceresinden devre dışı bırakılabiliyor.
Bilgi için: www.verisign-grs.com

Casus kameralar

Hacker'lara yeni eğlence!

Kablosuz gözetleme kameralarının veri aktarımına sızan casusların, bunun için ihtiyaç duydukları sinyalleri alabilecek bir video alıcısı ve aküden başka hiçbir şeye ihtiyaçları yok. Hatta bu işlem ABD'de yasal, çünkü sinyaller şifreli değil.
Bilgi için: www.securityfocus.com

WEB GÖZCÜSÜ

Streaming Media

Korunmasız RealPlayer

Hack edilmiş medya dosyaları sayesinde RealPlayer ve RealOnePlayer'ın bazı sürümlerindeki güvenlik açığından yararlanmak mümkün. Keşfedilen bu açık üzerinden hacker'lar medya oynatıcı yazılımda tampon bellek taşmasına (buffer overflow) yol açabiliyor ve ardından, saldırılan bilgisayarda herhangi bir kodu çalıştırabiliyorlar. Böylece, her şeyden habersiz kullanıcının bilgisayarına Truva atları ve dialer'lar sızdırılabiliyor. Real Networks, bu tarz bir saldırının henüz gerçekleşmediğini söylese de, ne olur ne olmaz diyerek sorunu giderecek bir yamayı web sitesine yüklemiş bile.
Bilgi için: www.service.real.com

Web tarayıcısı

IE'deki açıklar yamalanıyor

KB 832894, Microsoft Internet Explorer'daki büyük bir bug'ı nihayet ortadan kaldırıyor. Söz konusu hata, güvenilir olmayan script'lerin PC'ye yüklenmesine ve çalıştırılmasına izin veriyor.

Yama ayrıca yanlış URL'lerin gösterilebilmesine olanak tanıyan URL-Spoofing sorununu da bertaraf ediyor. Hacker'lar bu güvenlik açığını parolaları, PIN'leri ve başka önemli verileri elde etmek için kullanıyorlardı.
Bilgi için: www.microsoft.com

eBay'de online müzayede

Son teklif

Açık artırmalarda elini son kaldıran kazanır. CHIP, size açık artırma sitesi eBay'de alıcı veya satıcı olarak tüm olanaklarınızı nasıl sonuna kadar kullanacağınızı gösteriyor.

Eskiden her fley daha iyiydi. eBay, koleksiyoncular ve fırsat kollayanlar için gizli bir hazineydi. O güzel zamanlarda müşteriler ön ödeme düşüncesi olmadan bir şeyler satın alıyor, sempatik satıcılar ise daha parayı almadan malı gönderiyorlardı. Gerekli ticari hijyeni ise değerlendirme sistemi sağlıyordu.

eBay artık dünyanın en büyük bitpazarı ve tüm fırsatçıların bağlandığı nokta durumunda. Ancak bir açık artırmaya katılmak her zaman başarılı olacağınızın garantisi değil. CHIP, size rakiplerinize karşı nasıl başarılı olabileceğinize dair ipuçları sunuyor, üstelik de sürekli tetikte olmanız ve bir sonraki teklif için parmağınızı bile kaldırmanız gerekmeden. CHIP'in ipuçlarından satıcılar da karlı çıkıyor, mallarını nasıl en iyi şekilde satışa sunacaklarını, müzayedeleri nasıl çekici kılacaklarını öğreniyorlar. Gayrı ciddi kullanıcılara karşı korunmanız için ise CHIP, eBay'deki haklarınız konusuna da değiniyor ve nelerin açık artırmayla alınıp satılabileceğini açıklıyor.

İÇİNDEKİLER

ALICILAR İÇİN İPUÇLARI
Ürünleri bulmak 193
Doğru artırmak 194
Alımı gerçekleştirmek 200

SATICILAR İÇİN İPUÇLARI
Satışa sunmak 200
Satışı gerçekleştirmek 204

HERKES İÇİN İPUÇLARI
Tüketici olarak hakkınız 193
eBay Amazon'a karşı 194
Korunmanız için ipuçları 198
Araba alımı macerası 202

Alıcılar için ipuçları

CHIP size nasıl dilediğiniz malı bulacağınızı, nasıl teklifleri yükselteceğinizi ve ödemeleri güvenli biçimde yapabileceğinizi gösteriyor.

Ürünleri bulurken

Bilinçli arama esas: eBay'in kataloğu 31 kategoriye ve sayısız alt gruba ayrılmış durumda. Buna rağmen arama sistemi olabildiğince basit işliyor. Tek yapmanız gereken dilediğiniz anahtar kelimeyi girmek. Ancak birden fazla anahtar sözcük girmek çoğu zaman daha çok işe yarıyor. Örneğin "Apple" sorgusu, Mac bilgisayarlarıyla ilgili donanımları öncelikli olarak listeliyor. Testte Apple plak firmasının damgasını taşıyan bir Beatles figürü ise ancak 32. sırada yer alıyor. Buna karşılık "Apple Beatles" şeklinde bir sorgu yürüttüğünüzde, Beatles plaklarıyla ya da hatıralık eşyalarıyla ilgili 16 müzayede daha ön plana çıkıyor.

Anahtar kelimeler: eBay'in arama sisteminde de, tıpkı web'deki geleneksel arama motorları gibi, aranan kavramları belirli bir şekilde girmek zorundasınız. Aşağıda bazı örnekleri bulabilirsiniz:

- FBilet: Sözcüğün bulunduğu tüm müzayedeleri listeler.
- Futbol Bilet: İçinde her iki sözcüğün de bulunduğu tüm müzayedeleri listeler.
- "Futbol Bilet": Her iki sözcüğün de tam bu sırayla geçtiği müzayedeleri listeler
- Futbol -Bilet: Yalnızca "Futbol" sözcüğü aranır. İçinde "Bilet" geçenler listelenmez.
- Futbol +Bilet: Yalnızca içinde her iki kavramın bu sırada bulunduğu müzayedeler gösterilir.
- Futbol*: Futbol, Futbol bileti, Futbol topu gibi tüm müzayedeler listelenir.
- (Futbol, Bilet): eBay'de iki sözcüğün bulunduğu tüm müzayedeleri sunar.
- @0 Futbol Bilet: Burada da içinde iki kavramdan birinin bulunduğu tüm müzayedeler gösteriliyor.
- @2 Futbol Bilet Açık: İçinde en az bu sözcüklerden ikisinin bulunduğu tüm müzayedeler eBay tarafından listelenir.

Yazım hatalarından yardım alın: Eğer ilk denemeniz başarılı olmaz ya da beklediğiniz kadar fazla sonuç sağlamazsa, bir de yazım hatası yaparak deneyin. İngilizce isimli malları yazarken, satıcılar çoğu zaman yanlışlık yaparlar. Buna, eBay'in artık bir hayli iyileştirilmiş olan sözcük filtresinin de çeşitli uygunsuz ürün isimlerini bloke edişi eklenebilir. Bu durumda, böyle ürün isimleri filtreyi aldatmak için kasıtlı olarak hatalarla sunulur. Bu yüzden aynı zamanda kasıtlı imla hatalarını da aratın, zira daha az sayıda kişi bu açık artırmaları bulacağı için fiyatlar da daha ucuz olacaklardır.

EBAY GARİPLİKLERİ

Peynir

Eğlenceli müzayedeler arasında bir klasik: Bu peynirli sandviç açık artırma sonucunda 9,50 Euro'ya satılmış. Şanslı yeni sahibinin onu sonra ne yaptığı meçhul.

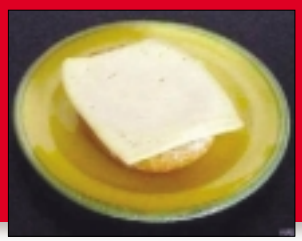

Refine Search ile sınırlama: *Refine Search* seçeneği aramayı sınırlama için başka olanaklar da sunuyor. Böylece örneğin fiyat aralığını ya da malın bulunduğu yeri seçebilir, müzayede başlığında hangi sözcüklerin bulunmayacağını saptayabilirsiniz. Belirli bir satıcıyla daha önce sorunsuz alışveriş deneyimi yaşadıysanız, Refine Search özel olarak bu satıcının müzayedelerini arama seçeneği de sunuyor. Eğer garanti belgesi ve değiştirme hakkına sahip olmak için, kullanılmamış ürünler istiyorsanız sadece eBay-Shop'larda arama yapmanızı sağlayan bir işlev de kullanımınıza sunulmuş.

Otomatik arama: Sorgunuz başarısız ka- →

KONTROL LİSTESİ

» Web müzayedelerinde haklarınız

Üstüne titrediniz, kazandınız, ödediniz ancak hiçbir şey gelmiyor ya da gelen mal beklediğiniz gibi değil. CHIP size haklarınızın neler olduğunu söylüyor.

✓ Değiştirme hakkı
Mektup, telefon, e-posta, internet ya da web müzayedesi yoluyla ısmarlamalarda bir uzaktan satış sözleşmesi işliyor. Yani malı teslim alışınızdan itibaren iki hafta içersinde geriye verebilirsiniz, ancak eğer bir kişiden değil de şirketten satın aldıysanız.

✓ Garanti hakkı/teminat
Garanti hakkı konusunda tek muhatabınız satıcı. Eğer isterseniz üreticiye de başvurabilirsiniz, ancak bunu yapmanız herhangi bir işe yaramayabilir. Malı bir şahıstan satın alıyorsanız, satıcı teminat vermeyebiliyor.

✓ Gönüllü garantiler
Yeni malda satıcılar ya da üreticiler sıklıkla ek garantiler tanır. Bunların koşullarını garanti belgesinde bulabilirsiniz. Dikkat: Garantiler çoğu zaman yalnızca malın belirli parçalarıyla ilgilidir.

✓ Yabancı tarafından ısmarlanmış mal
eBay hesabınız hack edilmiş ve mal bu şekilde ısmarlanmışsa, kabul etmek zorunda değilsiniz. Satıcı bir sözleşme imzalandığını kanıtlamak zorunda. Bu da internet servis sağlayıcınızın aldığı bağlantı log'ları aksini göstereceği için, zor olacaktır.

✓ Şikayet için başvuru süresi
Hak talebinizi malı aldıktan sonraki iki yıl içinde gündeme getirmek zorundasınız. Burada ilk altı ayda olayın daha başından kusurlu olduğundan yola çıkılıyor.

lırsa, eBay otomatik bir arama sunuyor. Sonuç listeli pencerede *email me when new listing...* ile başlayan bağlantı üzerine tıklamanız yeterli. Böylece 100 adete kadar malın fiyatını kontrol edebilirsiniz.

Kişiselleştirilmiş arama: Sayısız kategori yüzünden eBay göz açıp kapayana dek arapsaçına dönebilir. Ancak *My eBay*'de *Favorites* fihristi altında, örneğin tercih ettiğiniz ürün kategorilerini, favori satıcıların listeleriyle ya da sık kullandığınız arama anahtarlarıyla birleştirerek size özel bir arama yapabilirsiniz.

Trafik yoğunluğundan uzak durun: Aramada, dikkatinizi sabah erken ya da gece geç son bulan müzayedelere verin. Normal olarak daha az sayıda rakip artırmaya katılacaktır. Örneğin Pazar günü saat 15'te son bulan bir müzayededen daha hesaplı çıkabilirsiniz.

Fiyat artırma sırları

Sessizce gözden geçirin: "Süper ucuz mallar" her zaman süper olmayabilir. eBay, sonuç listesinin ilk sırasına süper ucuz denilen malları yerleştiriyor, ancak bunlar elbette ürünlerinin üst sıralarda yer alması için para ödeyen profesyonel tüccarların malları. İyice araştırın, çünkü bu müzayedeler ne hesaplı, ne de hızlı son bulacak diye bir kural yok.

Satır aralarını okuyun: Yeni mal arayışındaysanız, malın tarifinde gerçekten "New", "Brand new" ya da "Never opened" gibi sözcükler bulunmasına dikkat edin. Buna karşılık bir mal kullanılmışsa, ancak kullanıldığına dair hiçbir iz taşımıyorsa, "like new" demektir. Yeni ya da orijinal paketli ürün gerçekten sıkıca kapalı, hatta en iyisi orijinal etiketi (factory sealed) hala üzerinde olmalıdır. Bir açık artırmada resim de gönderildiyse, itinayla gözden geçirin. Temsili resim kullanıldıysa, gördüğünüz resim orijinal mala ait olmadığı için çok işinize yaramayabilir. Ancak orijinal paketinde, yani paketinden çıkarılmadığı için doğal olarak fotoğrafı çekilemeyen bir mal satın alıyorsanız işler yolunda demektir.

Fiyat karşılaştırması yapın: Satıcılar çoğu kez ürünlerinin bulunmaz bir fırsat olduğuyla övünür dururlar. Bunun doğru olup olmadığını kolayca sınayabilirsiniz. Özellikle yeni ürün ya da "Buy Now" seçeneğiyle sunulan ürünleri, örneğin **www.hepsiburada.com**, **www. estore.com.tr** ya da **www.ideefixe.com.tr** gibi sanal mağazalardakiler ile fiyat bakımından kıyaslayın. Ya da **www.kelkoo.com, www.pricerunner.com** ve **www.aimlower.com** gibi karşılaştırmalı fiyat sunucularından bilgi alın. Tabii ki bilgi edinmek için başka müzayedelerdeki fiyatlara da bakabilirsiniz.

Gözünüz müzayedenin bitiş süresinde olsun: Bir müzayedenin daha ne kadar süreceğine dikkat edin. Normal olarak teklifler ancak açık artırmanın son saatlerinde yukarılara tırmanır. Bundan önce hiçbir teklif vermemelisiniz. Ama her halükarda müzayedeyi izlemeye değer. Bunun için *Watch this item* bağlantısı üzerine tıklamanız yeterli. *My eBay* başlığı altında, izlediğiniz müzayedeler sıralanacak. Böylece gerçekleşen satışları takip edebilir ve başka bir teklifte bulunup bulunamayacağınızı ya da güncel teklifin sınırı aşıp aşmadığını görebilirsiniz.

Satıcının değerlendirmeleri: Bir müzayedeye katılmadan önce, satıcıyla ilgili değerlendirmeleri ve alıcıların yaptığı yorumları dikkatlice okuyun. Satıcının sizin güveninize layık olup olmadığını en iyi bu şekilde öğrenebilirsiniz

Artırmada dikkat: Eğer açık artırmayı kazanmak istediğinizden eminseniz de artırmaya ayak uydurun. Bir kez yapılmış teklifin bağlayıcı olduğunu da unutmayın.

Tam gaz girişin: Hemen kendinize en üst fiyat limiti olarak koyduğunuz toplama →

EBAY'E ALTERNATİF

» Amazon.com'da satış

Para yalnızca eBay'de kazanılmıyor, kitap sevkiyatçısı Amazon'un web sitesinde de ticaret yapabilirsiniz. İşte, iki ticaret platformunun karşılaştırması.

	eBay'de açık artırma	Amazon'da satış
İzin verilen ürünler	Yasayı ya da genel satış kurallarını ihlal etmeyen her şey	Temel olarak yalnızca Amazon kataloğunda listelenmiş olanlar
Fiyat belirleme	Serbest seçim	Sabit fiyat (Müzayedeler de gerçi aynı şekilde olanaklı, ama hemen hemen hiç kullanılmıyor)
Satış ücretleri	Başlangıç fiyatına göre: 0,25 €'dan 2,40 €'ya kadar Motorlu vasıtalarda 5'ten 10 €'ya kadar	Yok
Satış provizyonu	Satılmadığı takdirde: Yok, satıldığı takdirde: 50 €'ya kadar satış fiyatının %4'ü, 500 €'ya kadar %3'ü, bunun üzerinde 15,15 € %1,5 ilavesiyle.	0,99€ artı satış fiyatının %15'i
Nakliye ücreti	Normal olarak alıcı üstleniyor, bazen satıcılar gönüllü olarak üstleniyor.	Elektronik ürünlerde ve fotoğrafta: %10
Para transferi	Ödeme yönteminin serbestçe seçimi; depoziter servisi (iloxx) ve e-posta üzerinden ödeme yöntemi (Paypal) sunuluyor.	Alıcı üstleniyor; satıcı Amazon'dan 1,99 € nakliye ücreti ilavesi alıyor
Değerlendirme sistemi	Alıcı ve satıcı birbirlerini karşılıklı değerlendiriyor, Karşı yorum olanağı mevcut.	Amazon üstleniyor: Para çekiliyor ve sonra satıcıya havale ediliyor (ödemeler 14 günde bir)
Çok satanlar için satışa çıkarma	"Powerseller" olmak özel ayrıcalıklar kazandırıyor. Powerseller sembolü ve logosu, yönetim aletleri ve destek hattından Powerseller'lara mahsus hizmet	Yalnızca alıcı satıcıyı değerlendiriyor. Ekstra koşullarla karşı yorum olanağı mevcut: Satılan 40 maldan itibaren parça başına ücret yerine 39€'luk aylık sabit fiyat, yönetim araçları; ayrıca kendi dükkanınızı açma olanağı ("zShops")

EBAY GARİPLİKLERİ

Hava gitarı

Satıcı sözde zaman sorunundan dolayı enstrümanından ayrılmak zorunda. Ayrıca arz edilenler: bir hava bası ve hava davulu.

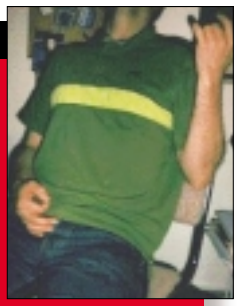

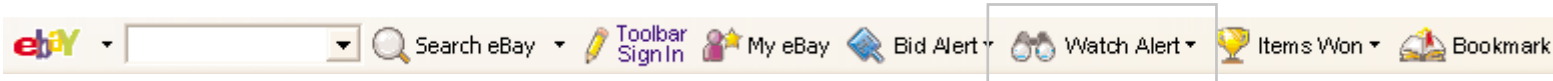

Toolbar: eBay-Toolbar kendini internet Explorer'ınızın araç çubuğuna entegre ediyor ve sizi müzayedelerin bitiminden kısa bir süre önce uyarıyor.

tekabül eden agent teklifi ile de müzayedeye katılabilirsiniz. Bu durumda, teklifiniz her zaman öteki artırıcıların asgari teklifinden daha yüksek olacaktır. Eğer hala gerideyseniz müzayedenin bitişinden kısa bir süre öncesine kadar bekleyin ve dikkatle limitinize yaklaşın. Aman dikkat! Burada hırsınıza yenik düşebilir, müzayedeyi kazandığınız halde aslında istediğinizden daha fazlasını ödüyor olabilirsiniz.

EBAY GARİPLİKLERİ

Uzay Yolu çılgınlığı

Bir Uzay Yolu meraklısı için Atılgan'ın kaptanı James T. Kirk'ün orijinal komuta koltuğu 265.000 Dolar değerindeydi . Bu, kontrplak ve suni deriden yapılmış 40 yıllık bir sandalye için çok yüksek bir fiyat.

Power müzayedelerinden yararlanmak: Bazı profesyonel satıcılar mallarını bir malın birden fazla örneğinin teker teker satıldığı "Power" müzayedeler halinde sunar. Burada özel olan, geçerli fiyatı en yüksek teklifin değil, en hesaplısının belirlemesidir. Bu şöyle işliyor: Bir satıcı örneğin 15 mal satıyorsa, ihale en yüksek 15 teklifin olur. 16.sının ise eli boş kalır. Satış fiyatını, 15 numaralı teklif belirler. Yani en yüksek teklif 100 $ iken 15. kişi 75 $ önerirse, 15 artırıcının her biri ürünü 75 $'a satın alır. Teklif eşitliğinde ise erken verilen teklifler öncelik taşır. Tabii ki burada da fiyatları karşılaştırması için bir araştırma yapmaktan zarar gelmez. Power müzayedelerinde, çoğunlukla bileti tükenmiş konserlere ya da futbol karşılaşmalarına biletler sunulmaktadır.

Kişisel müzayedelere dikkat: Katılanların kimliğini korumak için (örneğin erotik konulu ürünlerde) bir "Private auction" (gizli açık artırma) seçeneği de mevcut. Burada artırıcıların kimlikleri görünmüyor. İşin dikkat edilmesi gereken yanıysa satıcının sahte bir kimlikle fiyatı yukarı çekme ihtimali, çünkü öteki artırıcılar kimin hala yarışta olduğuna dair bir bilgi edinemiyor.

Teklifleri geri almak: Tabii ki verdiğiniz teklifi geriye alma hakkınız da var. Ama bu hakkınızı tutumlu kullanın. Örneğin bir dizgi hatası yaptıysanız ve 10 yerine 100 $ yazdıysanız ya da satıcı, teklifinizden sonra malın içeriğini artık sizin isteklerinize uymayacak şekilde değiştirdiyse, teklifinizi silebilir ya da değiştirebilirsiniz. Ancak bunu açık artırmanın bitişinden on iki saat öncesine kadar yapabilirsiniz. Eğer teklifinizi on iki saat içersinde verdiyseniz, verişinizden sonraki bir saat içinde geriye alabilir ya da değiştirebilirsiniz.

! DİKKAT: Geriye alınmış teklifler, değerlendirme tablonuzda adınıza bir eksi olarak yer alacaktır.

eBay Toolbar sayesinde hatta kalın: Müzayedenin durumu hakkında bilgi sahibi olmak için, tarayıcınızda sürekli eBay sayfasını gözlemek zorunda değilsiniz. **www.ebay.com/ebay_toolbar** adresinden indirebileceğiniz eBay Toolbar sizi bu zahmetten kurtaracak. Program, Internet Explorer'ınıza araç çubuğu olarak yerleşip sizi durumdan haberdar ediyor. Teklifiniz aşılır aşılmaz haber alıyor ve müzayedeye erişebiliyorsunuz. Araç çubuğu ayrıca konforlu bir arama işlevi de sunuyor.

Dikkat! Otomatik teklif yükseltme yazılımları yasal değil: Siz bilgisayar başında değilken bile müzayedeleri gözlemenizi sağlayan yazılımlara Sniper-Tools (Keskin nişancı araçları) deniyor. Ancak eBay bunların kullanımınını katı bir biçimde yasaklamış ve yazarlarına karşı da tavır takınıyor. Bununla beraber, kullanımları kanıtlanamadığı için, Sniper'ların kullanıcılarından hesap da sorulamıyor. CHIP aşağıdaki araçlarla testte başarılı oldu.

▸ **Auction Sentry 2.2:** İster satıcı olun ister alıcı, bu online müzayede aracı ile ebay üzerindeki tüm işlemlerinizi otomatiğe alabiliyorsunuz. Auction Sentry, müzayedenin sonuçlanmasına olabildiğince az bir süre kala artırma yaparak kazanmanıza yardımcı olabiliyor. Renk kodlamalı akıllı bir arabirime sahip olan yazılım bu şekilde hangi artırmada önce gittiğinizi görmenizi de kolaylaştırıyor. Auction Sentry varsayılan değer olarak beş dakikada bir güncelleniyor ve katıldığınız müzayedelerde bir değişiklik gerçekleştiğinde sizi uyarabiliyor.
◎ eCHIP-Code ebay
Bilgi için: www.auction-sentry.com

▸ **eBay Auction Sniper and Snipe Auto Search Bid Tool 1.3:** eBay müzayedelerini kazanmanız, bu gelişmiş araç sayesinde işten bile değil. Yazılım sizin için en son saniyede en iyi teklifi yapabiliyor. eBay'i basite indirgeyen bir web tarayıcıya da sa- →

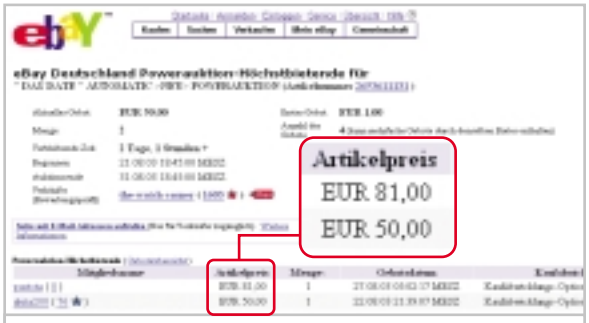

Powerauktion: Burada iki adet saat satılıyor. Kullanıcılardan biri 81, diğeriyse 50 Euro teklif ediyor. Alışveriş karlı bitiyor ve saatleri düşük olan ikinci fiyattan alıyorlar.

ISnipelt: Bu küçük alet sade ama işe yarar. Son anda sizin için belirleyici teklifi veriyor.

Snip: İnternet artırıcı ajanı "Snip" bilgisayarınız kapalıyken bile sizin adınıza artırmaya katılıyor.

hip olan yazılım, bu şekilde aradıklarınızı daha kolay bulmanızı sağlıyor. Bunun için tek yapmanız gereken *Snipe* tuşuna tıklamanız. Hemen ardından müzayede bilgileri bilgisayarınıza indiriliyor ve işlem başlıyor.Yazılım sadece yetişkinler için olan ve ICQ ile AIM üzerindeki müzayedeleri desteklemiyor. Ancak rakiplerinin aksine içinde hiçbir spyware, popup ve adware içermemesi ve SSL kullanması bir avantaj. Bunun yanı sıra tüm uluslarası müzayedeleri de destekliyor.

◎ **eCHIP-Code ebay**

Bilgi için: www.powersnipe.com

▸ **ISnipeIt:** Adından da anlaşılabileceği gibi bu bir eBay artırma takibi yazılımı. Bu şekilde artırmanın en son zamanlarında otomatik olarak en yüksek değeri vererek kazanma olasılığınızı artırmış oluyorsunuz. Eğer kesintisiz internet bağlantınız yoksa, yazılım son anlarda yine otomatik olarak internete bağlanıp teklifinizi sunabiliyor. Basit bir dahili tarayıcıya da sahip olduğu için artırmaları izlemeniz de kolaylaşmış oluyor. Türünün en iyilerinden biri olan yazılım, birden fazla kullanıcı desteği, müzayede izleme ve birden fazla müzayede aynı anda artırmaya katılabilme olanağı sunmasıyla da ön plana çıkıyor. Size zaman ve para kazandırabilecek başarılı bir yazılım.

◎ **eCHIP-Code ebay**

Bilgi için: www.isnipeit.com

▸ **Snip:** Snip: Bu ücretsiz ve kolay kullanılabilir online asistan offline olduğunuzda bile çalışıyor. Bunun için web arabirimi üzerinden yalnızca hangi müzayedelere katılmak istediğinizi girmeniz yeterli. Sonra Snip, PC'niz kapalıysa da sizin için artırmaya katılıyor.

◎ **eCHIP-Code ebay**

Bilgi için: www.snip.pl

Mobil açık artırma: Artırmaya istedikleri her yerden katılmak isteyenler, tekliflerini cep telefonu ya da telefon üzerinden de verebilirler.

▸ **Cep telefonu üzerinden:** E-postaları cep telefonu ile SMS olarak alabilmeniz için cep telefonu operatörünüzde özel bir kayıt yaptırmanız gerekebilir. Bunun için, örneğin **www.mynet.com**'un Turkcell ile ortak olarak gerçekleştirdiği SMS Email hizmetinden yararlanabilirsiniz. Bunun için öncelikle, ücretsiz olan Mynet'e kaydınızı yaptırın, ardından ana sayfanın sağ altında yer alan *email'ler cep telefonunuzda* bağlantısına tıklayın. *Cep telefonunuzu tanıtın* tuşu yardımıyla Turkcell numaranızı belirleyip ardından da 3575'e boş bir mesaj göndererek işlemi tamamlayabilirsiniz. Bundan sonra 3575'e göndereceğiniz özel komutlu mesajlarla posta kutunuzu yönetmeniz ve dolayısıyla müzayedelerden haberdar olmanız mümkün olacaktır. Akabinde *My eBay* altında *Preferences* sekmesinde haberdar edilme ayarlarınızı değiştirin. *Change Your Notification Preferences* altında *Outbid notice*'in işaretlenmiş olmasına dikkat edin. Şimdi *Change my wireless email address* üzerine tıklayın ve e-posta adresinizi girin. Ancak cep telefonu operatörleri bu yoldan aldığınız her bir haber için SMS karşılığı ücret talep edecektir. Cep telefonuyla SMS üzerinden yine aynı şekilde ücretli artırmaya da katılabilirsiniz.

▸ **Telefon üzerinden: www.rebid.com** internet sitesine gidin ve burada *Log into my account*'a tıklayarak eBay adınız ve paro-

EBAY GARİPLİKLERİ

Yer fıstıkları

Acrylamid tehlikesi yüzünden satıcı bu açılmış yerfıstığı paketini yemek istememiş ve açık artırmaya sunmuş, ancak girişimi başarısız oldu.

ALDATILMAYA KARŞI...

» En sık karşılaşılan hileler

Günde 14 milyon kadar kullanıcı eBay sitesinde geziniyor ve bu kadar insanın hepsi de temiz ahlaklı değil. CHIP size tipik dolandırıcılıklar karşısında kendinizi nasıl koruyacağınızı gösteriyor.

Sahte mal ya da mal yok

Tüccar parayı tahsil ediyor ama karşılığında eksik, sahte, ucuz mallar teslim ediyor ya da hiçbir şey teslim etmiyor.
İPUCU: Özellikle tanınmayan satıcılarda ürünün ödemeli gönderilmesinde ya da depoziter servisi üzerinden ödemede ısrar edin.

Boş paketler

CD'lerde ya da DVD'lerde en sık görülen düzenbazlık: Ürün betimlemelerinde parantez içinde "Factory sealed " ya da "teknik resim" duruyor, gelen de bundan ibaret.
İPUCU: Yanlış anlaşılmaya meyilli ürün betimlemelerinde satıcıya her zaman e-posta atıp etraflıca bilgi alın.

Sahte teklifler

Bazı kullanıcı başka bir ad altında fiyatı sahte olarak yükseltmek için kendi müzayedesinde artırmaya katılıyor.
İPUCU: Teklif görünümünde aynı ad sıfır değerlendirmelerle sıklıkla ortaya çıkıyorsa, durum bunu gösteriyor. Bu kişi sonra kazanan kişi olarak da ortaya çıkıyorsa, kuşkularınız doğrulanmış demektir. Çünkü bazen bu tip manipülatörler kendi açık artırmalarını kendileri kazanıyorlar.

Silinen olumsuz değerlendirmeler

Powerseller'lar Ağustos ayına kadar olumsuz değerlendirmeleri sildirebiliyordu. eBay artık yasal bir belge talep ediyor. Bunun hayata geçirilip geçirilemeyeceğini zaman gösterecek.
İPUCU: Değerlendirmeleri açık artırma sırasında da gözden geçirin. Eleştiriler sık sık ortadan kayboluyorsa, en iyisi o açık artırmadan çekilmeniz olacaktır.

Sahte depoziter

Dolandırıcılar gitgide daha fazla satıcıya yurtdışında bir depoziter servisi önerir oldular. Sonunda satıcı malı gönderiyor, ancak para ve depoziter servisi ortadan kayboluyor.
İPUCU: Yeni hizmetlerde her zaman arkasında kimin olduğunu kontrol edin (örneğin Alan adı üzerinden: **www.allwhois.com**). Sahte eBay sertifikalarına dikkat!

EBAY GARİPLİKLERİ

Şampiyon sütü

Borussia Dortmund 17.6.1995'te şampiyon oldu, iki ay sonrası, bu litre sütün son kullanma tarihiydi. Ama bu süt kutusu Ocak 2003'te açık artırmaya sunuldu.

lanız ile kaydolun. Yeni olanlar burada telefon üzerinden artırmanın ayrıntılarıyla nasıl işlediğini açık bir biçimde açıklayan bir tanıtım da bulabilirler. Ardından telefon numaranızı ve seçeceğiniz bir PIN'i verin. İlgilendiğiniz müzayede ile ilgili olarak size telefon ile geri dönülecektir. Bu durumda gerçekten artırmaya katılmak isteyip istemediğinize bireysel olarak karar verebilirsiniz. Ancak bunun için eBay'i aramak zorundasınız. Bu işlem de yurtdışını aramayı gerektirdiği için Türkiye içinden şimdilik pek de uygun bir seçenek olmayacaktır. O yüzden e-posta halen en iyi çözüm.

Alış işlemini tamamlamak

Ücretler: Birçok satıcı, müzayede metinlerinde eBay ücretlerini kendilerinin devralmaya hazır olduğunu açıklıyor. Bu, güzel olduğu kadar doğal da. Çünkü genel alışveriş kuralları da bunu gerektiriyor. Alıcı olarak sadece nakliye ücretini ödeyeceksiniz. Genel tutarı istediğiniz adımda, son fiyatın hesapladığınız fiyatla aynı olup olmadığını kontrol edin.

Otomatik işlem: Satıcının e-posta adresini arayıp bulmaktan ileti yazmaya kadar birçok zahmetli işlemle uğraşmaktansa eBay'in alıcı için satın alma otomasyonu seçeneğini kullanmanız çok daha iyi olacaktır. Burada birkaç fare tıklaması yapmanız yeterli ve satıcının banka bağlantısını da hemen öğrenebilirsiniz.

Problemleri çözmek: Normalde açık artırmalar sorunsuz olarak geçer. Eğer bir satıcıyla sorun yaşıyorsanız, ilk başvuracağınız adres **http://pages.ebay.com/help/community/insurance.html** olmalıdır. Buradan eBay alıcı koruması kapsamına girip girmediğinizi öğrenin. Bu çabanıza değebilir, çünkü eBay teslim edilmemiş ya da hatalı teslim edilmiş mal için 175$'a kadar makul bir telafi ücreti sunuyor. eBay'i devreye sokmak için *eBay security team* üzerine tıklayın. Bu durumda eBay alıcı ve satıcı arasında aracı rolü üstleniyor.

Kararınızı hemen vermeyin: Değerlendirmeyi hemen yapmak yerine, işlemler tümüyle halloluncaya kadar bekleyin. Kullanıcının ticari tutumu hakkında kapsamlı ve anlamlı bir değerlendirmede ancak bundan sonra bulunabilirsiniz. Özellikle olumsuz değerlendirmeler büyük oranda yanlış anlamalardan kaynaklanıyor ve kolay kolay geriye almak da mümkün olmuyor.

Ürünün gelmeyişinden belki de posta idaresi sorumluyken, satıcı kötü bir değerlendirme puanıyla yaşamak zorunda kalabiliyor. Sorun yaşadığınız durumlarda her zaman satıcıyla dostça bağlantı kurmalısınız.

Uluslararası ödeme: Artırmaya katıldığınız yer denizaşırıysa işler zorlaşıyor. Fahiş ücretler gündeme geliyor ve havaleler çok pahalıya patlayabiliyor. Bu yüzden kredi kartı kabul eden tüccarları tercih etmenizde fayda var. Ek olarak taşıma masraflarına gümrük vergilerinin ekleneceğini de unutmayın ve hesabınızı iyi yapın. Bu şekilde Türkiye'den de alabileceğiniz bir ürünü risk taşıyarak, garanti kapsamı dışında ve üstüne üstlük neredeyse aynı fiyata getirtmek pek de hoş olmayacaktır. Dolayısıyla eBay'den mümkün olduğunca hiçbir şekilde Türkiye'de bulamayacağınız ya da fiyat farkı çok fazla olan ürünleri tercih etmeye çalışın.

DİKKAT!

» PayPal Türkiye'den ödeme kabul etmiyor

eBay'de satışlardaki para transferleri konusunda bir standart halini almış olan PayPal, desteklediği ülkeler arasında uzun yıllar ülkemize de yer vermişti. Ancak günümüzde çeşitli nedenlerden dolayı bu destek artık geçerli değil. Dolayısıyla hangi uluslararası kredi kartına sahip olursanız olun, PayPal aracılığı ile sipariş vermeniz şu anda mümkün olmuyor. Ancak yine de bu, internetin bit pazarından alışveriş yapmanıza bir engel değil. eBay'den alışveriş yapmak istiyorsanız önünüzde iki seçenek bulunuyor. İllaki PayPal kullanacağım diyorsanız, gönderim adresi olarak eğer varsa yurtdışında oturan bir tanıdığınızın adresini belirtip eBay'i kandırabilirsiniz. Bu durumda kredi kartınız PayPal için geçerli olacaktır. İkinci yöntem olarak Türkiye'yi de destekleyen başka bir aracı kurum seçebilirsiniz. Şu an için buna en uygun seçenek ise **www.auctionpayments.com**. WesternUnion'ın (**www.westernunion.com**) bu şirketi satın almasıyla artık Türkiye'den Denizbank, Dışbank, Finansbank, MNG Bank, Oyak Bank ve T.C. Ziraat Bankası aracılığı ile para transferlerini gerçekleştirmeniz de mümkün oluyor. Bu şekilde artık doğrudan Türkiye adresinize sipariş verebiliyorsunuz. Ancak bu para transferi şeklinin eBay'de fazla yaygın olmadığını bilmenizde de fayda var.

Satıcılar için ipuçları

Gitgide daha fazla kullanıcı eBay'i satış platformu olarak kullanmaya başlıyor. CHIP, ürünlerinizi satışa sunmadan önce nelere dikkat etmeniz gerektiğini ve müzayedelerinizi nasıl başarıyla tamamlayabileceğinizi anlatıyor.

Satışa sunarken

İzinli ürünler: Temel olarak eBay'de yasalar ya da eBay'in genel satış kuralları ihlal edilmediği sürece her şey satışa çıkarılabiliyor. Müstehcen ürünleri ya da benzeri kavramları eBay'in sözcük filtresi ne mutlu ki kabul etmiyor, eBay idarecileri bu bakımdan tutarlı. Olumsuz bir kavram göze çarptığında, ilgili mal hepten yasaklanıyor, yani bu ürüne başka arama kriterleriyle de ulaşmak olanaklı olmuyor.

CD ve DVD satışı: Telif hakları ihlali kuşkusu uyandırmamak için, CD'lerde ve DVD'lerde ilke itibarıyla tüm bileşenleri teslim etmeniz gerekiyor. Yazılımda ise bunlar ürün kutusu, el kitabı, lisans ve orijinal veri taşıyıcı (CD, disket ya da DVD). Kendi yazdığınız diskler tümüyle yasak, çünkü eBay'in yasal içerikleri yasal olmayanlardan ayırt etmesi mümkün değil.

eBay'de hizmet sunanlar: Bu tip biri olarak yalnızca fiyat-performans oranı sunabilir ve zengin bile olabilirsiniz. Bu yüzden teklifinizin özelliklerini ayrıntılı olarak ve ek masrafları da dikkate alarak belirtin. →

EBAY GARİPLİKLERİ

PC düşmanı

Üzerine ateş edilmiş bu sabit disk için alıcı üç Euro ödemiş. Onun da PC'lerden satıcı kadar nefret edip etmediği bilinmiyor.

En iyi fiyat: En yüksek giriş fiyatı otomatikman en iyi sonucu elde etmez. Hesaplamalarınızda aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurun:

- Alış fiyatı artı vergiler
- Kategori başına eBay giriş ücreti - burada her başlangıç fiyatı sunum ücretini 1 $'dan fazla yükseltiyor (azami 2,40 $, otomatik araçlar hariç)
- Ek performanslar için masraflar, örneğin "Buy Now" seçeneği için.
- eBay satış provizyonu (elde edilen satış fiyatının azami yüzde dördü)
- Paketleme için masraflar
- Posta ve nakliye masrafları: **www.letmeship.com** altında nakliye firmalarının fiyat karşılaştırmasını bulabilirsiniz.
- Aynı ya da benzer ürün satışları ve rakiplerin fiyatları.

1 $'lık başlangıç fiyatının avantajı, çoğunlukla çok hızla ilk tekliflerin gündeme gelmesidir. Pahalı parçalar daha yüksek bir giriş fiyatı gerektirecektir.

Ücretsiz ek resimler: Her bir müzayede ürün başına tanıtım için bir resmi ücretsiz yükleyebilirsiniz, her bir ek resim için ayrıca ödeme yapmanız gerekli. Bu paradan da tasarruf edebilirsiniz elbette. İki üç resmi bir resim işleme programıyla tek bir resme dönüştürün. Ya da resim dosyalarını satış formunda ürün betimleme için ayrılmış alana bağlayın. Bunun için "<img>" HTML komutunu kullanabilirsiniz. Buna ek resmin adresini girin, örneğin:

```
<img src="//www.alanadim.com.
tr/resimler/ urun.jpg" width=x
height =y>
```

Ayrıntılar ise şöyle: "src="yi bir web sitesi ya da web alanı kökenli olmak zorunda olan kesme işaretleri arasında resmin adresi izliyor. "width"den sonra x'in yerine resmin genişliğini, "height"tan sonra da resmin yüksekliğini veriyorsunuz. Öteki fotoğraflar için aynı prosedürü tekrarlayın. Müzayedeyi başlatmadan önce *Preview* kısmından her şeyin planladığınız gibi olup olmadığına bakın.

Sesle zenginleştirin: Çoğu satıcı, kalın yazılar ve ek resimlerle müşteri çekmeye çalışıyor. Oysa sesli bir tanıtım daha az rastlanan bir şeydir ve etkisi daha büyüktür. Ama öncelikle kendinizi hedef gurubunuzun yerine koyun. Sözgelimi, pul koleksiyoncuları arasında tekno müziği itici bulanlar çıkabilir.

Resimlerin ayarlanmasında olduğu gibi ses dosyası da bir web sunucusu (web sitesi ya da web alanı) üzerinde bulunmak ve sonra ilgili HTML komutuna eklenmek zorunda. Örneğin:

```
<embed src=http:// www.alanadim.
com.tr/resimler/urun.wav
autoplay=x loop=x volume=x>
</embed>
```

"<embed" WAV, MID, AU dosyalarının eklenmesini sağlayan komutu açar. Eğer şarkının otomatikman başlaması gerekiyorsa, "autoplay="deki x'in yerine "true" yazın, gerekmiyorsa "false" yazabilirsiniz. Şarkı bir kere çaldıktan sonra bitmeyecekse, "loop="tan sonra "true" yazmanız yeterli olacaktır. Sesin gücünü "volume"da 1 ila 100 arasında bir değerle ayarlayabilirsiniz.

! DİKKAT: Eserlerin yaratıcısı siz değilseniz, telif haklarına saygı göstermelisiniz.

Esprili ve ücretsiz: Farklı ses efektlerine **www.flashkit.com** altından ücretsiz ola- →

DENEYİM RAPORU

»Körü körüne güvenle araba alımı

eBay'de bir araba alımının ille de hayal kırıklığıyla bitmek zorunda olmadığını CHIP Almanya okuru Franz-Peter Strohbücker yaşamış.

5 Ocak 2003, saat 3:59: Bilgisayarımın başındaydım ve heyecanla saatin dolmasını bekliyordum. Tam saat 4'te benim de katıldığım bir açık artırma sonlanıyordu. Kapanış fiyatı 7.100 Dolar, sözkonusu olan mal ise bir arabaydı, daha doğrusu 68 model, otomatik vitesli, beyaz bir MG C Roadster. Bu bir düş gibiydi. Ancak bir pürüz vardı: Araba Alpena, Michigan, ABD'de duruyordu ve ben onu hiç görmemiştim, çünkü aramızda yaklaşık 6.666 km mesafe vardı. Buna rağmen 7.100 Dolar'a kadar teklif artırıp, 4'e bir dakika kala artırmayı kazandım. Düşüm gerçekleşmeye yaklaşıyordu artık. Ama takip eden günlerde arkadaşlarım benimle alay edip durdular. "eBay'den mi?" diye sordu kafası karışan arkadaşım Ralf. "Hem de arabayı görmeden!" diye ayıpladı beni Gerd. "Antika bir araba körü körüne satın alınır mı hiç?" diye akıl hocalığı yaptı Fritz. Hepsi de aynı fikirdeydi: Araba gelse bile, bu bir düş kırıklığı olacaktı.

Tabii ki ben de riskin farkındaydım: Tarifler ve internette gördüğüm altı adet bulanık fotoğraf dışında iyimserliğimin dayandığı hemen hemen hiçbir şey yoktu. Satıcıyla e-posta yazışmalarım da çok bağlayıcı değildi. Ben yine de iyimserliğimi yitirmemiştim. Genel olarak insanların içindeki iyiliğe, özel olarak da eBay'cilere güveniyordum. İzleyen haftalarda teslimat geciktikçe, yine de vazgeçmedim. Gümrük işlemleri dahil tüm nakliyatı Krefeld'de özel bir firmaya devrettim. Bu firma Michigan'daki kar fırtınası, New York'taki liman grevi ya da bir konteynırın içeriğinin karıştırılması karşısında ne yapabilirdi ki?

Altı ay sonra, aylarca süren "eBay fırsatı ne yapıyor?" türü iğnelemelerin ardından arabam nihayet ulaştı. Üstelik de 35 yaşından beklenmeyecek kadar iyi durumda. Bu modelden yalnızca 453 adet üretilmiş ve sağlam kalanlardan birine de artık ben sahibim.

Ödüllendirilen güven: Franz-Peter Strohbücker, eBay sayesinde ABD'den getirttiği 68 model MG C Roadster ile.

rak ulaşabilirsiniz.

Doğru müzayede süresi: Üç, beş, yedi ve on gün arasında seçim yapabilirsiniz. Burada en uzun süre otomatikman en fazla teklifi ve en yüksek fiyatı elde edecek diye bir kural yok. En iyisi, bir müzayedenin başlangıcını sonuna bağlı kılmak. Örneğin Pop CD'lerini alanlar, daha ziyade okulda dersin olmadığı akşamüstleri internette cirit atan öğrencilerdir. Yetişkinler de genellikle Cuma akşamları ve Pazar akşamüstleri bağlanırlar. Beş gün, sık aranan ürünler için yeterli bir süre olacaktır. Hobi amaçlı mallar için süreyi olabildiğince uzun ayarlamalısınız. Çünkü bunlarla ilgilenenler her zaman kontrol etmeyebilirler.

Satışı gerçekleştirirken

Uluslararası nakliyat: Bir ülkede resmen satılabilen bir ürün öteki ülkelerde yasak olabilir. Örneğin ABD'de yalnızca belirli silahların satışı yasakken, ülkemizde bu şekilde silah satın almak yasayı ihlal eder. Şüpheli durumlarda en iyisi bilgi almak olacaktır. Bu yüzden geçerli ithalat yönetmeliklerine bakın.

EBAY GARİPLİKLERİ

Arazi

Ay'da yeryüzü manzaralı 700.000 metrekarelik bir arsa 23,50 Euro'ya satılmış.

Ayrı hesaplar: eBay'de yalnızca satmak değil, satın almak da istiyorsanız iki ayrı hesap açın. Böylece potansiyel alıcıların, sizin neyi kaç paraya aldığınızı öğrenmesini engellemiş olursunuz. Ayrıca ek kullanıcı hesapları çok farklı alanlarda mal satıyorsanız da işe yarayacaktır. İkinci hesapları, kendi müzayedenizde artırmaya katılmak ya da kendinize olumlu değerlendirmeler yazmak için kullanmanıza izin verilmediğini de unutmayın.

Akılcı değil: Ürünleri kopyalayanlar, bunları kamuoyu önünde alıp satmamalı. "Yepyeni" kavramı yeterince cüretkar seçilmiş zaten.

Depeche Mode

Depeche Mode'un çift CD 101'ini satıyorum.

CD 4 günlük, yani yepyeni.

Sadece güvenlik kopyasını aldım.

Gönderim ücreti alıcıya aittir.

Müşteri velinimetimizdir: Kulağa belki beylik bir laf gibi gelebilir. Ancak olası olumsuz değerlendirmelere karşı sizi koruyacaktır.

- Sorguları seri bir biçimde yanıtlayın: Eğer yolculuğa çıkarsanız, artırıcılara e-posta programınız ile haber bırakın.
- Müzayedeye olabildiğince basit ve düzenli bir biçim verin. Unutmayın ki, yalnızca kontrolü kaybetmeyenler artırmaya devam eder.
- Eğer dükkanınız için reklam yapmak istiyorsanız, bir e-posta etiketi yaratın. Paketlere küçük hediyeler ekleyin. Bir paket şeker, müşterilerinizin ileride de sizin açık artırmalarınızı tercih etmelerine katkıda bulunabilir.
- Malı zamanında gönderin. Alıcının kafasını, paketi beklemek kadar karıştıran başka hiçbir şey yoktur.

Yardımcı yazılımlar: eBay'de sürekli ticaret yapanlar, neticelendirdiği ve halen sürmekte olan işleri üzerindeki kontrollerini kısa zamanda yitirirler. Online müzayedeler için yönetim programları size yardımcı olacaktır.

- eBay'den Turbo Lister: Ayda on üründen fazlasını satan ya da alan kullanıcılar için eBay, Turbo Lister'i tavsiye ediyor. Bu yazılım sayesinde satışlarınızı konforlu bir biçimde offline olarak işleyebilir ve tek bir komutla eBay sitesine import ve export edebilirsiniz. İçerdiği HTML düzenleyici sizi HTML etiketleri içinde boğulmaktan kurtaracaktır.

eCHIP-Code ebay

- eBay'den Selling Manager: Ayda 200 adete kadar mal sunan satıcıların "Selling Manager"a bir göz atmaları şart. Bu araç sayesinde, yinelenen iş akışları için e-posta örnekleri oluşturulabilir ya da hesaplar bastırılabilir.
- eBay'den Selling Manager Pro: Profesyonel tüccarlar için bu yönetim yardımcısı ek olarak kar ve zarar hesapları için de bir araç bulunduruyor. Her üç araç da eBay'de ücretsiz indirilmeyi bekliyor.

Bilgi için: http://pages.ebay.com/sell/tools.html

- All My Auctions for Sellers 1.10: Eğer satışlarınız üzerinde daha fazla söz sahibi olmak istiyorsanız, All My Auctions adlı 3. parti bir yazılım artırmanın hemen ardındaki işlemlerde size yardımcı olabiliyor. Listenizi otomatik olarak eBay'den güncelleyen yazılım, kimin ödeme yaptığı ve hangi malı göndermeniz gerektiği gibi bilgileri size ulaştırabiliyor. Ücretleri hesaplayan ve yekünleri toplayarak finansal hesaplarda da size yardımcı olabiliyor. Ancak All My Auctions tüm kontrolü eline almıyor. Bunun yerine klasörleri ve gruplar için kategorileri sizin yaratmanız ve isteklerinize uygun olarak stoklarınızı da kendiniz raporlamanız gerekiyor. Yazılım ABD, Kanada, İngiltere, Almanya, Avustralya ve diğer ülke eBay'lerini destekliyor. Ürünlerin fiyatları ise dolar ya da diğer para birimlerinde hesaplanabiliyor. Birden fazla satıcıyı da destekleyen yazılım, hepsi için hesapları ayrı ayrı tutuyor. Yeni sürüme eklenen HTML e-posta taslak düzenleyici sayesinde ise alıcılarınıza göndermek üzere e–posta taslakları oluşturmanız da mümkün oluyor.

eCHIP-Code ebay

Bilgi için: www.rajeware.com

Dikkat, vergi tuzağı: Eğer bir yıldan daha fazla sizin mülkünüzde bulunmuş kendi kişisel mülkünüzden nesneleri açık artırmaya sunuyorsanız, vergi hukuku itibarıyla ayağınızı yere sağlam basıyorsunuz demektir. Ancak yüksek kâr elde eden satıcılar, defterdarlıkta gayrı resmi bir meslek icra ettikleri kuşkusu uyandırabilirler. Şu an denetim çok sıkı olmasa da zamanla vergi memurları online müzayedelerde neler olup bittiğine daha fazla göz atmaya başlayabilirler. Bu yüzden kuşkulu durumlarda bir vergi uzmanına danışın. ■

KK / Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Firewall

Ağ saldırılarına geçit vermeyin!

Bir güvenlik duvarı (firewall) yazılımının portları gözetlemesi, saldırganları IP adresinden takip edebilmesi, kötü niyetli kodlara karşı bilgisayarı koruması ve en önemlisi de reklamları engellemesi gerekiyor. Tüm bu özellikleri hangi güvenlik duvarı programının içerdiğini CHIP bu testinde sizler için araştırdı.

Web'den gelen saldırıların sayısı çığ gibi büyüyor

2003 yılında bildirilen saldırıların sayısı yaklaşık 200.000. Bildirilmeyenlerle birlikte bu rakam belki de çok daha fazla.

Kaynak: www.mi2g.com

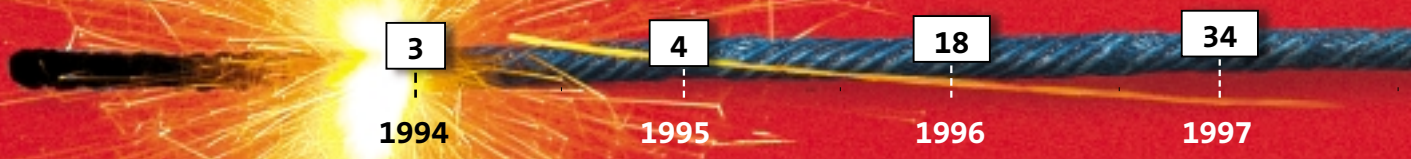

Hala güvenlik duvarı olmadan ağa girebilecek kadar kendinize güveniyor musunuz? Yanıtınız evetse ya çok cesursunuz ya da çok kısa süreler için online oluyorsunuz. Çünkü bilgisayarınızın internete bağlı kaldığı süreyle birlikte, saldırılara hedef olma olasılığı da artıyor.

- Port tarayıcılar, güvenlik açıkları yoluyla bilgisayarınıza solucan sızdırmayı ya da PC'nizin kontrolünü ele almayı hedefliyor.
- ActiveX kontrolleri PC'niz üzerinde dialer gibi kötü niyetli yazılımlar kurmak için elinden gelen çabayı esirgemiyor.
- Veri casusları ise cookie'lerinizden geriye kalan her bir kırıntıyı takip ediyorlar.

Bir güvenlik duvarı yazılımının birincil görevi, PC'ye internetten erişilmesini engellemek ve zararlı kodların yerel olarak etkinleşmesinin önüne geçmektir. Ancak üreticiler ürünlerinin kapsamını çoktan genişletip her işi beceren yazılımlara dönüştürdüler bile. Günümüzde güvenlik duvarı yazılımlarının birçoğu reklam banner'larını ve popup'ları engelliyor, dialer'lara geçit vermiyor ve e-postalarda Truva atı arayabiliyor. Ücretsiz araçların birçoğu ya da Windows XP'yle birlikte gelen güvenlik duvarı bu işlev yelpazesinin genişliğine ayak uyduramıyor, çünkü söz konusu özelliklerden yoksunlar. Kullanım kılavuzlarından ise hiç bahsetmemek lazım. Bu programların tehlikeli Active-X kontrollerini bile kimi zaman denetleyemediği görülüyor. Ne var ki çok temel bir korumanın bile sizin için yeterli olduğu kanısındaysanız, Sygate'in ücretsiz güvenlik duvarını etraflıca inceleyen atölyemize başvurabilirsiniz (212'ye bakınız.)

Test adaylarında ölçüm çıtasını bilinçli olarak daha yükseğe yerleştirdik: 40 ila 50 Euro gibi bir ücret cebinizden çıkacaksa, sadece port taramalarına karşı temel bir koruma değil, Java ve ActiveX filtreleri, değişken güvenlik basamakları ve hem kolay hem de anlaşılır yapılandırma seçenekleri beklemek hakkınız. Şimdi test ettiğimiz dört güvenlik duvarı yazılımından hangilerinin taleplerimizi karşıladığını okuyacaksınız.

ZoneAlarm Pro 4: ZoneAlarm Pro 4, güvenlik duvarı testimizin galibi. Ücretsiz sürümüyle yıllardır popüler olan bu yazılım hakkında daha fazla bilgiyi 208'deki kutuda okuyacaksınız.

Norman Personal Firewall 1.4: Bu Firewall hesaplı bir fiyata güvenilir Port koruma, Web için bir içerik filtresi sunuyor ve Popup'ları, ActiveX'i ve Java'yı durduruyor. Fiyat ipucu hakkında daha fazlasını 208'deki alt sağdaki kutuda okuyacaksınız.

Norton Personal Firewall 2004: Norton Firewall'un 2004 sürümü bir hayli kolay kullanımlı. İşlevlerin ardında nelerin yattığı her yerde kısa ve anlaşılır metinlerle açıklanmış. Ancak bunun için kullanıcının [F1] ile erişilen konuyla ilgili yardımdan feragat etmek zorunda. Yardımı, yalnızca *Help & Support* üzerine tıklayarak alabiliyorsunuz.

Norton Firewall'da bir saldırının tam olarak zamanı ve türü hakkında bilgi veren ayrıntılı protokoller övgüye değer. Norton Blocker test sırasında simüle edilmiş saldırıları da güvenilir bir biçimde bağlantı verileriyle birlikte depo-

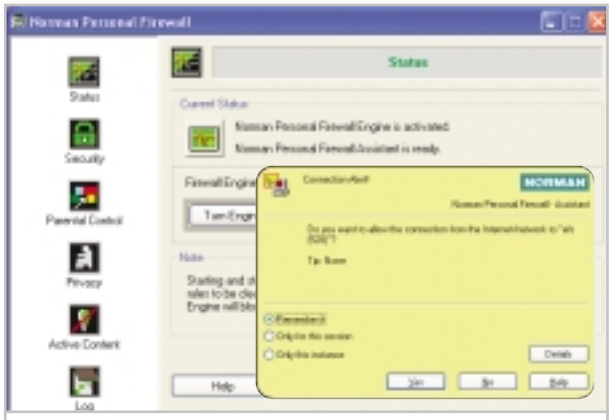

Alarm: Fiyat-performans galibi Norman Personal Firewall siz kuralları belirtmeden ipleri gevşetmiyor.

luyor. Tanıdık zararlı kodlara ait bir imza veritabanına bakan güvenlik duvarı, böylelikle solucanları ve Truva atlarını tespit edebiliyor.Yazılımın başka pratik özellikleri de var: Mobil kullanıcılar *Office* ya da *Away* anahtar sözcükler altında özetledikleri birçok kural seti arasında geçiş yapabiliyorlar ve bu sayede güvenlik duvarı çevreye uyum sağlamış oluyor. Firewall'ın reklam durdurucusu, Internet Explorer'a bir menü halinde entegre olarak banner ve popup'ları size sormadan uzaklaştırıyor. Ne var ki her bir web sayfası için ayrı popup ayarları belirleyemiyorsunuz. Buna karşılık program kişisel bilgiler için koruma sunuyor. İşleyiş tarzı şöyle: Hassas içerikli dosyalar web'e otomatikman gönderilemiyor ya da e-postalara eklenemiyor. Böylece Norton Firewall karmaşık ince ayarlardan özveride bulunabilen, ama yine de kapsamlı bir korumaya değer veren kullanıcılar için uygun.

McAfee Personal Firewall Plus 5: Hiçbir ekstra özellik içermeyen McAfee, sadece bir güvenlik duvarı. Portları güvenli bir biçimde engelleyebiliyor, her program için ayrı kurallar tanımlayabiliyor. Ayrıca, sözgelimi yerel ağ gibi IP adreslerinin ve alanlarının internete erişimine izin verebiliyor. Ama hepsi bu. Kurulum sırasında bir asistan güvenlik duvarının hangi basamaktan itibaren harekete geçeceği konusunda bilgi topluyor. Bu önemli, çünkü programın maalesef çok düşük bir alarm eşiğinde gereksiz uyarı bildirimleri verme eğilimi var. Yazılımın kullanımı basit ve yeni başlayanlar için de anlaşılır. Start sayfasından yola çıkarak bağlantılar sizi protokol dosyasına kadar götürüyor, burada da depolanmış olayları düzenleyip arşivleyebiliyorsunuz. Herhangi bir olay ger-

TEST BİRİNCİSİ CHIP 04/2004

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS çok iyi

FİYAT 50 dolar BİLGİ www.zonelabs.com

Zone Alarm Pro 4

Profesyoneller için

■ ZoneAlarm en tanıdık güvenlik duvarı yazılımlarından biri. Kullanıcı arayüzü de toparlanmış ve düzenli bir izlenim uyandırıyor. Böylece koruma önlemlerini zahmetsizce ayar çubuğu ile ayarlayabiliyor ya da kurallar üzerinden ayrıntılı bir biçimde tanımlayabiliyorsunuz. Şayet bir bilgisayarı birden çok kullanıcı paylaşıyorsa ZoneAlarm ayrıca sistem yöneticisi ayarlarını parola ile koruyabiliyor. Programın birkaç küçük kusuru var: Start sayfasında ZoneAlarm PC'yi kaç saldırgana karşı koruduğunu gösterse de, ilgili kayıtlara ulaşmanızı sağlayacak bir bağlantı vermiyor. Reklam filtresi de biraz fazla işgüzar olduğu için, reklamların yanı sıra zaman zaman resimleri de iptal ediyor. Bilgisayarınızı port tarayıcılar, banner'lar ve popup'lar karşısında korumanın ötesinde, Zone Alarm Pro 4 şüpheli dosya eklerinin önüne geçmek için de e-posta için koruma önlemleri sunuyor - ama bu önlemler kurnaz casuslar için üstesinden gelinemez değil. Buna karşılık programlar için tanımlanabilir kurallar ve de saldırı teşebbüslerini takip etme olanağı gayet iyi.

UYGUN FİYAT CHIP 04/2004

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS çok iyi

FİYAT 40 dolar BİLGİ www.norman.com

Norman Personal Firewall 1.4

Hesaplı güvenlik

■ Norman Firewall, çocuklarının internette sörf yaparken hangi siteleri ziyaret ettiklerini kontrol etmek isteyen ebeveynler için çok uygun, çünkü hesaplı fiyatına performanslı bir web filtresi de dahil edilmiş. Ancak ebeveynlerin Norman Firewall'u anlayıp kullanabilmesi için bazı temel bilgilere sahip olması ya da kullanım kılavuzunu iyice incelemesi gerekiyor. Çünkü program daha kurulum aşamasında Active content seviyesi gibi anlaşılmaz sorular soruyor. Bununla kastedilen, ActiveX ve benzerleri için güvenlik basamakları, yani Truva atlarına ve dialer'lara karşı önemli bir koruma.

Yerel ağın internet erişimini ayarlamak da biraz cambazlık gerektiriyor doğrusu, çünkü Norman bunu otomatikman tanımıyor. Kullanımda da yazılım aynı şekilde kullanıcı dostu değil. Araç her bir güvenlik alarmında, sizden saldırıya uğrayan port ve IP adresi için derhal kural talep ediyor. Şayet programı menü seçeneklerini araştıra araştıra yapılandırmak isteyenler varsa, bu program tam onlara göre.

PORT TARAMALARI

»Güvenlik duvarınızı açıklara karşı sınayın

ONLINE TEST: PC'nizin güvenli olduğuna mı inanıyorsunuz? O halde test edin. **www.auditmypc.com** web sitesine gidin ve *Security* üzerine tıklayın. Şimdi beliren sayfada *I Agree*'nin yanındaki onay kutusunu etkinleştirin ve taramayı başlatın. Test sonuçları göz açıp kapayıncaya kadar gelecektir, şayet sonuç varsa. Çünkü bir güvenlik duvarı araya girdiyse açık port gözükmemelidir. Eğer açık portunuz varsa bile bu online test güvenilir ve gizli verilerinizi aktarmıyor. Bununla birlikte web sitesi açık portlardan hangi zararlı kodların faydalanabileceği konusunda sizi bilgilendiriyor.

OFFLINE TEST: Bu taramayı Windows işletim sistemli PC'nizde çalıştırabilir, eğer isterseniz ağınızdaki tüm PC'leri güvenlik açığı bulunma ihtimaline karşı aratabilirsiniz. "Knocker" adlı açık kaynak kodlu program ağınızdaki herhangi bir IP üzerindeki portları tarayabiliyor. Ama şunu unutmayın ki çoğu zaman yerel ağda güvenlik duvarı sınırlandırmaları kaldırılmış, portlar serbest bırakılmıştır. Bu yüzden test etmek istediğiniz PC'de öncelikle bu portları eski haline döndürün. Bu pratik test aracını bir grafik arabirimiyle birlikte ("Frontend", sürüm 0.66) internette **http://knocker.sourceforge.net** adresinden indirebilirsiniz.

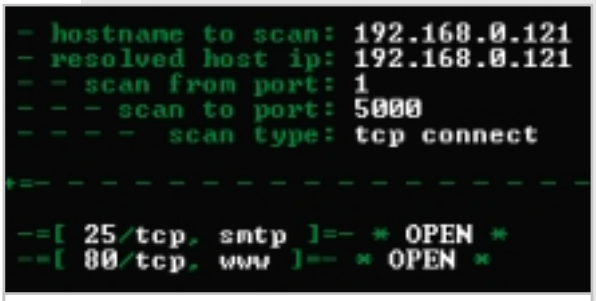

Simüle edilmiş saldırılar: Open-Source programı "Knocker" ağınızdaki bilgisayarı açık portlara karşı inceliyor.

Cimri: McAfee Personal Firewall iş görüyor, ancak rakipleri gibi kapsamlı bir donanıma sahip değil.

çekleştiğinde *More information* seçeneğine tıklamanız, saldırıya uğrayan port hakkında daha fazla bilgi sunan bir siteye götürüyor sizi.

Programın dezavantajları: Kötü niyetli kodları ya da istenmeyen reklamları bloke edecek mekanizmalar McAfee Personal Firewall'da mevcut değil. Aynı şekilde her bir uygulama için yalnızca belirli portlara izin verme ya da engelleme olanağının da eksikliği hissediliyor. Zayıf donanımı yüzünden McAfee Personal Firewall ön sıralarda yer alamıyor, çünkü daha fazlasını sunan bedava araçlar da var.

MG / Garo Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr

ATÖLYE

» Ücretsiz firewall: Sygate ve benzerlerinin kullanımı

Ücretsiz güvenlik duvarları ticari ürünler kadar konforlu ve kapsamlı değil - ancak güvenilir temel koruma sunuyorlar. CHIP size Sygate Personal Firewall örneğiyle PC'nizi nasıl koruyucu bir kalkanla donatabileceğinizi gösteriyor.

Her şey ZoneAlarm ile başladı: İlk ücretsiz güvenlik duvarı popülerlik kazandıkça, bu tarz yazılımlara duyulan ilgi de bir hayli arttı. Bunun sonucu olarak çok geçmeden yarım düzine ücretsiz koruma paketi belirdi. Ancak bu dalga da hemen dindi: Önceden favori olarak görülen "Tiny Firewall" ticari "Personal Firewall"e dönüştü, öteki gözde güvenlik duvarları da kullanıcının olabildiğince hızla ticari sürüme geçmesi için işlevleri azalttı. Örneğin Kerio 30 gün sonra web filtrelerini devre dışı bırakıyor. ZoneAlarm'ın ücretsiz sürümü profesyonel üründe bulunan reklam ve web filtrelerini içermiyor. E-postaları da alıcının verilerini hedef alan şüpheli konu başlıklarına karşı taramıyor.

Yine de profesyonel programların tüm seçeneklerini sunmayan ama PC'nizi en azından internette sörf yaptığınız sırada koruyan bazı ücretsiz güvenlik duvarı yazılımları mevcut. Hemen işe koyulabilmeniz için, CHIP sizlere bir Sygate Firewall atölyesi sunuyor.

Bunun avantajları: Ücretsiz sürümün hemen hemen hiçbir işlevi kısıtlanmamış; sağlam bir koruma işlevi ve sayısız konfigürasyon olanağı sunuyor. Bu ücretsiz yazılımın en iyi yanı, ağabeyinden neredeyse farksız olması ve paralı ürünlerdeki kadar fazla özellik sunması.

1 Kurulum

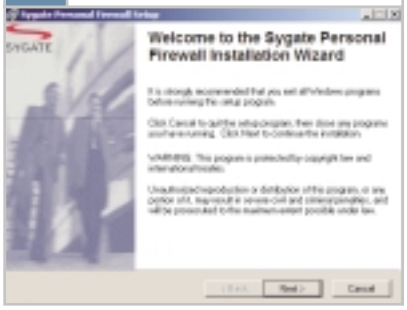

www.sygate.com sayfasından Sygate Personal Firewall 5'in ücretsiz sürümünü indirin. İndirme tamamlanır tamamlanmaz, Zip arşivdeki SPF.EXE dosyasını açın. Asistan size kurulumda yardımcı olacaktır. Güvenlik duvarı etkinleşmeden önce PC'nin yeniden başlatılması gerekiyor.

2 Güvenlik basamaklarını uyumlandırmak

Menü çubuğundan *Security*'ye gidin. *Normal* ayarında sizin tarafınızdan saptanmış kurallar uygulanır. Soru işareti "her zaman sor" anlamına geliyor, artı "her zaman blokla" yerine kullanılıyor, onay işareti ise "her zaman izin ver" demek oluyor.

3 Bağlantı ayarları

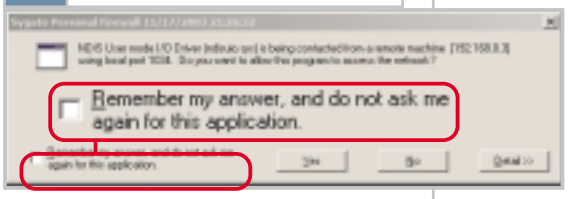

Güvenlik duvarınız artık çalışmaya hazır. Program bu andan itibaren her yeni bağlantıda onayınızı soracak. Şayet bilgisayarınızın yanıtı gelecek sefer için de aklında tutması gerekiyorsa, *Remember my answer, and do not ask me again for this application* seçeneğini seçin. Bir uygulama engellenir engellenmez sağ alt ekran kenarında küçük bir pencere belirecektir. Buradan o anda hangi uygulamanın bağlantı kurmak istediğini öğrenebilirsiniz.

4 LAN ayarları

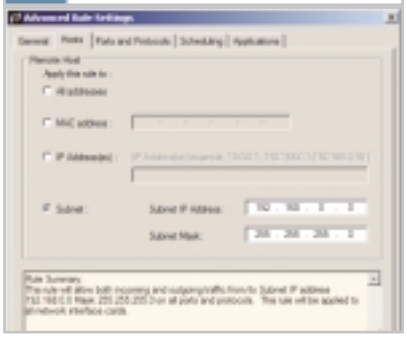

Tools / Advanced Rules / Add / Allow this traffic üzerine gidin. *Hosts* sürücüsünü açın. *Subnet* için 192.168.0.0 IP alanını ve subnet maskesi olarak 255. 255. 255.0'ı seçin. 192.168.0.0'dan .254'e kadar (yerel) IP'ler de artık iletişim kurabilirler.

BEDAVA FIREWALL

» Ücretsiz firewall'ların avantaj ve dezavantajları

Ürün	Üretici	Özellikler	Dezavantajları
Sygate Personal Firewall 5	Sygate **www.sygate.com**	Dört seviyede TCP/IP protokol koruması, geriye doğru takip, otomatik düzenleme, istatistik işlevleri	ICS desteği yok, reklam bloke etmiyor
Kerio Personal Firewall	Kerio **www.kerio.com**	Popup'ları ve reklam banner'larını bloke ediyor, ayrıca bir cookie kontrolüne sahip	Kayıt ücreti 45 dolar. Aksi takdirde reklam filtreleri devre dışı bırakılıyor, profesyonel sürümü yok.
Zone Alarm	ZoneLabs **www.zonelabs.com**	Otomatik düzenleme, log işlevi, temel e-posta koruması	Geriye doğru takip yok, reklam bloke etmiyor. Cookie kontrolü yok
Outpost Free	Agnitum **www.agnitum.com**	Cookie kontrolü, Java ve ActivX'leri bloke ediyor, log işlevi	Sadece minimum ICS desteği, otomatik bir konfigürasyon mevcut değil

TEST BİRİNCİSİ CHIP 04/2004 1

UYGUN FİYAT CHIP 04/2004 2

Sonuç

Firewall sektöründe hareketlilik var

Bir zamanlar sadece profesyonellere hitap eden güvenlik duvarı yazılımları, artık herkesin kolayca kullanabileceği programlara dönüştüler. Teste katılan adaylar, kullanıcıları her türlü zararlı içerikten / reklamdan koruyan programlar ve saf güvenlik duvarları olmak üzere ikiye ayrılıyor. McAfee'nin yazılımı, bu ikinci kategoride ve port taramalarına karşı koruma ile web'den gelen saldırılar üzerine yoğunlaşıyor. McAfee rahat kullanılabilirliği sayesinde rahatça iyi sonuçlar elde etse de, artık yalnızca IP saldırılarına karşı koruma günümüz internet veri trafiğinde çok da yeterli değil. ActiveX ve Java üzerinden de Truva atları ve çeşitli dialer'lar bilgisayarlarımıza sızabiliyor. PC'nize alacağınız bir güvenlik duvarı yazılımı sizi gerek bu saydıklarımızdan, gerekse web sayfaları üzerindeki reklamlardan korumalı.

Test galibiyetini bu yüzden çepeçevre koruma sunan bir yazılım elde ediyor: ZoneAlarm Pro. Symantec'in Norton Personal Firewall 2004'ü ortalarda bir yerde yer aldı. Kolay kullanımlı bu program, aynı zamanda kişisel verilerin korunması gibi özellikler de sunuyor. Testimizin fiyat - performans galibi Norman Firewall da neredeyse aynı seviyeye yerleşti. Test galibi 10 Euro daha ucuza – biraz daha zahmetli de olsa - neredeyse aynı işlev kapsamını sunuyor.

Ürün	ZoneAlarm Pro 4	Norman Personal Firewall 1.4
Üretici	Zonelabs	Norman Data defense Systems
Internet (www.)	zonelabs.com	norman.com
Fiyatı	50 dolar	40 dolar
Toplam puan	87	75
Performans (%75)	83	75
Kurulum ve kullanım (%15)	100	60
Port-Scan güvenlik testi (%10)	100	100
Fiyat/Performans	çok iyi	çok iyi
Özetle	**Öğrenme programı ve iyi fonksiyonları sayesinde test birincisi. İyi düşünülmüş kurulum ve kullanım kolaylığı üreticinin tecrübesini gösteriyor. Yeni başlayan ve profesyoneller için uygun.**	**İyi fonksiyon kapsamı, uygun fiyat, ancak kullanım kolaylığında eksi puan alıyor. Bu firewall'dan tam olarak faydalanmak isteyenler tecrübeli olmalı ve karmaşık arayüzü sineye çekmeli.**
Performans		
Güvenlik seviyeleri arasında hızlı geçiş	sadece açıp kapatma	beşten fazla seviyede değişken
Log fonksiyonu	¥	¥
E-posta ile alarm	–	–
Tek tek programlar için kurallar	¥	¥
Otomatik güncelleme	¥	–
Web içerik filtresi	–	¥
Java filtresi (Java/Javascript)	¥¥	¥¥
ActiveX/Cookie filtresi	¥¥	¥¥
Geri izleme	¥	–
Dahili reklam engelleyici (Banner/Popup)	¥¥	–/¥
LAN ve WAN konfigürasyonu (IP numaraları, adres alanları)	ikisi de mümkün	ikisi de mümkün
IP numarası açıp kapatma	ikisi de mümkün	ikisi de mümkün
IP/zaman/URL'ye göre bloklama	¥¥¥	¥–/¥
E-posta taraması	¥	–
Tek tek port açılması	¥	¥
Kurulum ve kullanım		
CD taktıktan sonra otomatik başlama	¥	¥
Ayar sihirbazı	¥	¥
LAN tanıma	¥	–
Öğrenme programı	¥	–
Online yardım	¥	¥
İçerik bazlı yardım	¥	¥
Port Scan güvenlik testi		
Port-Scan (nmap)	başarılı	başarılı
Vulnerability Scan Internet	başarılı	başarılı

Değerlendirme kutucukları: 90-100 Puan = 5 Kutu, 75-89 Puan = 4 Kutu, 60-74 Puan = 3 Kutu, 45-59 Puan = 2 Kutu, 0-44 Puan 1 Kutu

¥= evet – = hayır

3	4
Norton Personal Firewall 2004	**McAfee Personal Firewall Plus 5.0**
Symantec	McAfee
symantec.com	mcafee.com
50 dolar	50 dolar
74	67
Puan 0 50 100 69 80 100	Puan 0 50 100 59 87 100
orta	iyi
Kullanımı kolay, başarılı fonksiyonlara sahip firewall, güvenli kurulum ve ayarlar. Genel koruma ve ekstra özellikler arayan yeni başlayan kullanıcılar için ideal.	**McAfee Firewall kullanım kolaylığı ile dikkat çekiyor. Ancak dar fonksiyon kapsamı günümüz standartlarına pek uygun değil, zira komplike reklam ve web filtreleri eksik.**
sadece açıp kapatma	beş seviyede
¥	¥
–	–
¥	¥
¥1 yol	¥
–	–
¥–	–/–
¥¥	–/–
¥	¥
¥¥	–/–
ikisi de mümkün	ikisi de mümkün
ikisi de mümkün	ikisi de mümkün
¥–/–	¥¥–
–	–
¥	¥
¥	¥
¥	¥
¥	¥
–	–
¥	¥
¥	¥
başarılı	başarılı
başarılı	başarılı

NASIL TEST ETTİK?

» Önemli olan güvenlik ve rahatlık

CHIP Test Laboratuvarı kişisel güvenlik duvarı yazılımlarını test etmek için, test platformuna her seferinde yeniden Windows XP Home kurdu. Bu Windows sürümüne gereken tüm güncel güvenlik yamaları yüklendi.

PERFORMANS (%75)
Performans kapsamına reklam ve popup önleyicilerle, zararlı ActiveX kontrollerine ve Java kodlarına karşı koruma mekanizmaları dahil. Yine önemli olan bir konu da güvenlik duvarı yazılımlarının çalıştırılan her programa özgü kurallar belirleyebilme imkanı tanıması. Ayrıca test adaylarının belirtilen IP adreslerini ya da alanlarını ve de portları bloke edebilmesi ya da açabilmesi gerekiyor. Önem verdiğimiz diğer bir işlev ise görev çubuğu üzerinden güvenlik basamakları arasında hızlı geçiş imkanı oldu.

KURULUM VE KULLANIM (%15)
En önemli kullanım aracı, güvenlik duvarını düzenlemede yardım eden ve gerekli adımları açıklayan bir asistan. Online yardım ve öğretim programları da ek puan kazandırıyor.

PORT TARAMASI GÜVENLİK TESTİ (%10)
CHIP test merkezi her bir güvenlik duvarı yazılımını "nmap" adlı port tarayıcıyla **(www.insecure.org/nmap)** yerel ağda bir teste tabi tuttu. Ek olarak her bir güvenlik duvarı **www.auditmypc.com** sitesi üzerinden simule edilmiş bir saldırıya karşı koymak zorunda bırakıldı ve gerçek sörf koşulları altında web'de birkaç gün boyunca çalıştırıldı..

TEST KRİTERLERİ

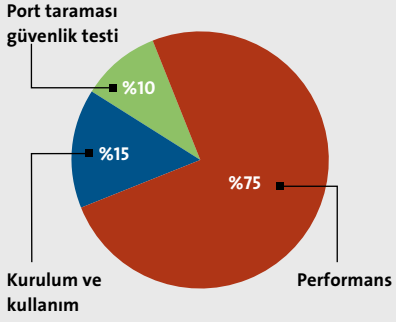

Digital Rights Management

Emek hırsızlığına son!

Telif hakları yasalarıyla korunmuş birçok eserin, sayısal ortama aktarılmasıyla birlikte elden ele dolaştığı, yasadışı kopyalarının hemen çoğaltıldığı bir gerçek. Bu yazımızda bu tür illegal kullanımların önüne geçmek için üretilmiş DRM yazılımlarına eğiliyoruz.

D›g›tal R›ghts Management (Dijital Hak Yönetimi), bizim inceleyeceğimiz yönüne bakıldığında temelde bir kısmıysa sunucu üzerinde çalışan, bir kısmı içerik ile birlikte, içeriği kullanmak isteyen kişinin makinesine yüklenmiş bir yazılımdır. Bu yazılım, dijital ortamda ücret ödenerek kullanılması gereken her türlü içeriğin güvenli bir şekilde dağıtılmasını sağlar. Bir başka deyişle, lisans haklarını koruyarak yasal olmayan kullanımları engeller.

İnternete bağlı her bilgisayar günümüzde çok büyük bir ağın bir parçası sayılıyor. Arkasında bir emek olan ve bir şekilde sayısal ortama aktarılmış her türlü bilginin, bir makineden diğerine, bazen saniyeler içinde yasadışı bir şekilde aktarılabilmesi, üreten herkesi önünde sonunda bir şekilde etkileyen bir sorun. Yakın geçmiş çok net gösterdi ki, bir filmin, bazen bir online kitabın internet üzerinden yayılması saniyeler içinde gerçekleşiyor. Bu yasal değil, ancak kanunlara göre, ceza verebilmek için önce kopyalamayı ya da dağıtımı yapan kişi ya da kişileri yakalamış ve suçu tespit etmiş olmanız gerekiyor. Cezalar çok daha fazla bile olsa, temelde engellemenin tek yolu tüketiciyi bilinçlendirmekten geçiyor. Gerek peer-to-peer yazılımlar ile, gerekse farklı yollardan dağıtılan bir bilginin haklarını korumak için, suçu işleyen kişinin daha sonra yakalanması esasına dayanmayan, kopyalamayı daha baştan engelleyecek bir sisteme ihtiyaç var. Bu noktada ihtiyaç duyulan çözüm, yine yazılım dünyasından geliyor.

Yazımızın devamında, sunucu üzerinden çalışan ve basit anlamda hakların korunmasını sağlayan -yasal olmayan dağıtımı engelleyen- ürünleri inceleyeceğiz. Ancak önce bahsettiğimiz bazı kavramların üzerinden geçerek, hangi esaslara göre çalıştıklarını ve dijital hak yönetimi yazılımlarının bize bu konuda nasıl alternatifler sağladıklarını açıklayalım.

Sıkça adını duyduğumuz Peer-to-peer (P2P) ne demek?

Peer-to-peer (P2P) temelde bir iletişim modelidir. Bu modelde normal ağ yapıla-

rında görmeye alıştığımız sunucu ve istemci makineler yoktur. P2P modeli, daha çok, ağa dahil olmuş her makinenin hem istemci hem de sunucu olarak çalışabilmesi esasına dayanır. Öncelikle, makinenize internette zahmetsizce bulabileceğiniz programlardan birini yüklemeniz gerekiyor. Bu programı çalıştırdığınızda bu ağı kullanan başka bir makinenin IP numarasını (yani adresini) girmeniz gerekir. Genelde programı indirdiğiniz web sitesinde başlangıç noktası olarak birçok IP adresi verilmektedir. Bir makine bu ağdaki başka bir makineyi bir kere bulduğunda, oradan başka IP'lere, dolayısı ile başka makinelere ve üzerlerinde paylaşıma açılmış her türlü içeriğe ulaşma imkânına kavuşabilir. Bu tür programların en bilinen örnekleri Napster, kAzAA ve uzantısı ne olursa olsun her türlü dosya erişimine ve paylaşımına izin veren Gnutella'dır.

Hak Yönetimi: Yazımızın bu kısmında, "dijital hak yönetimi programlarına niye ihtiyacımız var?" sorusuna yanıt arayacağız. Bu konuyu bir örnek ile açıklayalım: Cihan isminde bir yazarın bir kitap yazdığını varsayalım. Banu isminde bir okuyucu da bu kitabı okumak için bir haftalığına kütüphaneden ödünç aldı. Banu'nun bu kitabın fotokopisini çekip kendisi için bir kopya almasına ne engel olmaktadır? Telif Hakları kanunları ve bu konudaki cezalar ve yaptırımlar.

Aslında bu tam olarak doğru değil. Telif hakları ile ilgili kanunlar Banu'nun suçluluk duymasına, yakalanırsa alabileceği cezalardan dolayı korkmasına sebep olabilir, ancak kitabın fiziksel olarak bir kopyasını çıkartmak mümkündür ve bu yapılabilir. Kopya tabii ki aslı kadar düzgün olmayacaktır, fotokopi makinesinin başında kopyayı oluşturmak için bir hayli zaman harcanacaktır, kağıt ve fotokopi parası gibi bir masrafı olacaktır ama isteyen kişi için kitabın fotokopisini almak hala mümkündür.

Gelişen teknoloji kopyacıların işini kolaylaştırıyor

Şimdi aynı kitabın dijital ortamdaki halini düşünelim. Bir e-kitap sonuç olarak bir dosyadır ve neredeyse birkaç saniye içinde kopyalanabilir. Fotokopide olduğu gibi belli bir zamana mal olmayacağı gibi, fotokopi ücreti kadar bile ücret ödememiz gerekmez, kağıt masrafı yoktur, fotokopi çekerken olması çok muhtemel kötü baskı gibi sorunlar başınıza gelmez. Çoğaltılan her kopya en az bir önceki ve elbette en az orijinali kadar kalitelidir. Birkaç saniye içinde yüzlerce, binlerce kopya yapabilir ve adres defterinizde bulunan herkese yollayabilirsiniz, onlar da kendi adres defterlerindeki kişilere yollayabilirler ve çok kısa bir zaman içinde sizdeki kopyayla aynı kusursuzlukta birçok kopya dünyanın dört bir köşesine dağılmış olabilir. Oysa kanunlar dijital ortamda bulunan bir kitap için daha farklı şekilde işlemez. Dijital ortamda bulunan bir kitabın izinsiz olarak yayınlanması, dağıtılması, en az elle tutulur kopyası kadar yasadışıdır ve kanunlarca yasaktır, ancak hala teknik olarak mümkündür.

Şifreleme (Encryption) kopyalamaya karşı çözüm mü?

Dijital ortamda hakların korunmasından ne zaman söz edilse birilerinin şifreleme dediğini mutlaka duyarsınız. Peki, şifreleme ne yapar? Her şeyden önce, yapamadığı çok önemli bir şey vardır. Dosyanın kopyalanmasını, e-posta yolu ile ya da başta bahsettiğimiz P2P programlardan biriyle başkalarına yollanmasını ve başkaları tarafından alınmasını kesinlikle engelleyemez. Şifrelemenin, içeriğin çoğaltılması ya da yollanması ile alakalı hiçbir kısıtlayıcılığı yoktur. Şifrelemenin devreye girdiği yer dosyaya erişim, yani dosyanın içinin açılması ve içeriğin görülebilmesi aşamasındadır. Zaten Rigths Managment yazılımları ile aradaki en büyük fark burada kendini gösterir, Şifreleme, dosya erişimini kontrol eder; yani şifrelenmiş bir dosyayı milyonlarca kez çoğaltıp herkese yollayabilirsiniz, ancak alan kişi anahtara (key) sahip olmadığı sürece dosyayı açamayacaktır.

Ya şifre anahtarları kolayca el değiştirirse?

Her ne kadar şifreleme yolun sonu, sorunlarımızın çözümü gibi görünse de gerçekte bu hiç de öyle olmamıştır. Dosyayı paylaşan kişiler beraberinde açmak için gerekli olan anahtarları da paylaşmışlar ve sonuçta şifresi ile beraber dolaşan dosya en az şifresiz dolaşanı kadar paylaşılabilir olmuştur. Bu noktada dosyayı yollarken onu açabilecek anahtarın gizli bir dosya olarak yollanması ve dijital içerik ile birlikte kişinin makinesine kopyalanması yolu düşünülebilir. Bu yolun, ne yaptığını bilen ve biraz bilgisayar bilgisi olan bir kişi için bir çözüm olmadığı açıktır, kişinin hemen olmasa bile bu dosyayı fark etme ve bulma ihtimali vardır.

Digital Rights Management: Umutla beklenen çözüm

Bu noktada başka bir çözüm devreye giriyor. Anahtarın kişiye değil, onun kullandığı bilgisayara özelleştirilerek verilmesi. Özelleştirmeden kastımız, anahtarın makinenin diskinin seri numarası gibi bir bilgiye göre kendini ayarlaması ve bu seri numarasının değişmesi halinde içeriğin görülmesinin engellenmesi. İlk söylendiğinde bile insanın aklında şüphe uyandıran bir yol olduğu konusunda, sizler de hemfikirsinizdir. Bir donanımın neredeyse 2–3 yılda bir değiştiği bir ortamda bu donanım değiştirildiğinde -bizim örneğimiz için bu makinenizdeki sabit disk- ne olacağı soru işareti. Makinenizdeki sadece tek bir donanıma değil de üç ya da daha fazla donanıma bakıldığını varsayarsak ve bunların hepsinin birden değişmesi durumunda dosyanın çalışmasının engellendiğini düşünürsek bile, satın aldığı halde online kitabını hem evindeki hem iş yerindeki makineye yükleyemeyecek olması, kişide ücretini ödeyerek aldığı ürüne karşı memnuniyetsizlik yaratabilir.

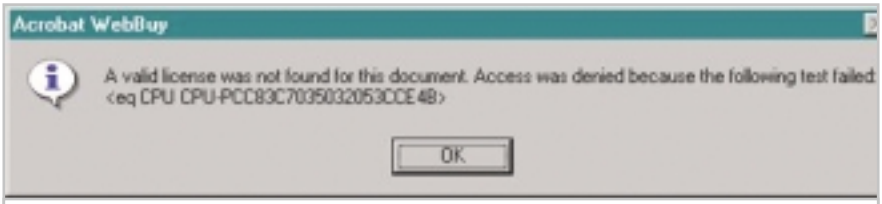

Kopyaya izin yok: Donanım bilgisine bağlı lisanslaması yapılmış bir içeriğin başka bir makineye kopyalanıp açılmaya çalışıldığında verdiği mesaj.

İdeal dünyada belki donanıma bağımlı kalmak yerine kişinin kendisine güvenen sistemler yapmak çok daha iyi çalışabilirdi, böylece kişinin kitabını alıp evinden ofisine götürmek istemesi hiçbir sorun yaratmazken, illegal olarak başkalarının kullanımına açması engellenebilirdi. Belki de Dijital Haklar Yönetimi'nde bir sonraki adım bu olacak; ancak yazımızın geri kalanında, şu anda elimizdeki en iyi yöntem olan Dijital Hak Yönetimi yazılımla- →

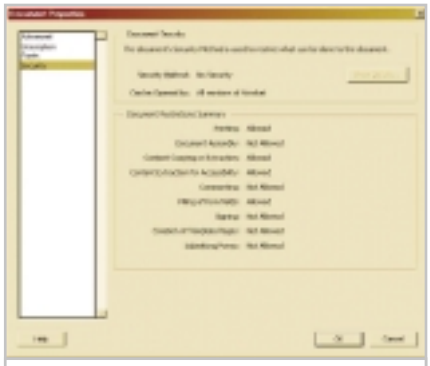

Herkese açık: Kısıtlama uygulanmamış bir Adobe dökümanı.

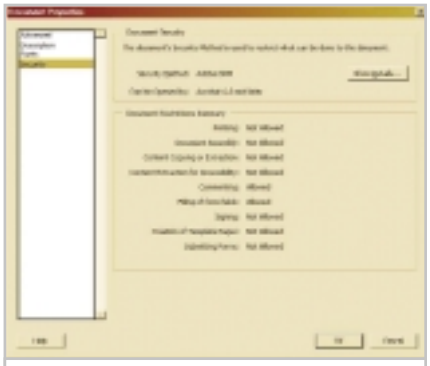

Korunmuş: Adobe DRM uygulanmış bir Adobe dökümanı.

rının nasıl çalıştığından ve kullanıldığından bahsedelim.

Gelecek vaat eden dijital hak yönetim yazılımları

Dosyaların kopyalanması bu yöntemle engellenmiş bile olsa dosyanın bir kere açıldıktan sonra içeriğinin bir şekilde rahatça kopyalanabileceğini düşünebilirsiniz. İşte burada DRM yazılımları bizim için gerçekten bir çözüm üretmeye başlıyorlar. DRM yazılımları, dosyanın açılmasına kadar olan dönemde olduğu gibi, dosya açıldıktan sonra da devrede kalıyorlar. Dosya açıldıktan sonra, ayarları yapan kişi ya da firmanın isteği doğrultusunda, içeriğin kopyalanması, yazıcıdan çıktısının alınması, hatta ekran görüntüsünün alınması bile engellenebiliyor. Ekran görüntüsü, ilgili tuşa bastığınız anda ekranın o anki durumunun resmini çeken ve resim olarak kayıt etmenize imkan veren bir fonksiyondur. Bu anlattığımız yöntemin bir örneğini bilgisayar kullanıcıları çok uzun zamandır kullanıyorlar; Adobe Acrobat.

Adobe Acrobat Reader programı ile açtığınız bir dosya üzerinde, o içeriği hazırlayan kişilerin kısıtlaması ile sınırlısınızdır. Dosyayı başkalarına yollamanız değil ama içinden tek bir harf bile değiştirmeniz engellenebileceği gibi, dilenirse yazıcıdan çıktı alınması bile kapatılabilen bir özelliktir.

Adobe, en başta dijital hak yönetimine neden ihtiyaç duyduğumuzu anlatırken verdiğimiz örneğe çok iyi bir cevap. Örneğin Adobe ile yazılmış bir yazının içeriğinin değiştirilmesi kanunlarca yasak ise, Adobe DRM sayesinde bunu yapmak da imkânsızdır, böylece artık bunu yapıp yapmama kişinin kendisine bağlı olmaktan çıkar.

Microsoft Reader da bu konuda atlanmaması gereken bir örnek. Microsoft Reader bir e-kitap okuma yazılımı ve aynı Adobe'da olduğu gibi, DRM mekanizmaları içeriyor. Yazılımın üç kategorisi var:

1-Sealed e-Book: İçeriğin değiştirilmesine kesinlikle izin vermezken dosyanın dağıtılması ya da kopyalanması ile alakalı bir kısıtlama bulunmuyor. →

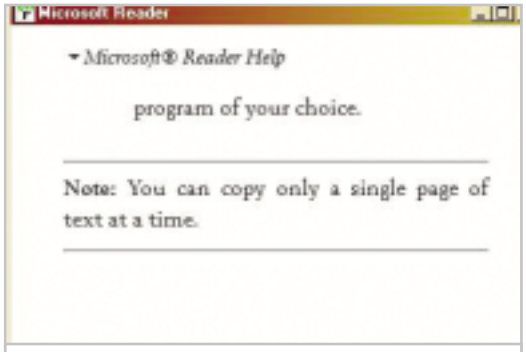

Panoya aktarılmıyor: **Microsoft Reader programında, bir kerede sadece tek bir sayfanın içeriğini kopyalamak mümkün.**

2-Inscribed e-books: Kitabın kapak sayfasına bu kitabın haklarını bulunduran yazar ya da firmanın bilgilerinin yazılması ve bu konuda bir duyarlılık yaratılmasını amaçlamaktadır. Tabii bu tip bir duyarlılık taşımayan kişiler içeriğin paylaşılabilmesi teknik olarak hala mümkün.

3-Owner Exclusive e-books: Text–to–speech özelliği dahi kullanıma kapatılmış, en çok kısıtlamaya sahip olan güvenlik çeşidi. Ancak içinde hiçbir kısıtlama yer almasa bile Microsoft Reader ile açtığınız bir e-kitabın bir kerede sadece bir sayfasını kopyalamanız mümkün. Eğer gerçekten kopyalamayı kafanıza koymuşsanız yine teknik olarak her seferde bir sayfa kopyalayabilirsiniz. Ancak kişi bu işlemi yaptığında kopyaladığı sayfanın biçimini kopyalamak mümkün olmadığı için, kopyaladığı alanda sadece metin tabanlı bir içerik görülecektir.

Microsoft Reader, korunmuş dosyaları yazıcıya göndermiyor

Microsoft Reader programında yazıcıdan çıktı alabilme seçeneği de bulunmuyor. Yazıcıdan çıktı alınamaması aslında programın ne derecede kısıtlanıldığı ile alakalı değil, zira programda genel olarak yardım menülerinin bile yazıcıdan çıktısının alınması mümkün değil.

Bazı firmalar, yayınladıkları içerikleri korumak için, kitabı satın alırken kullandığınız isim ve kredi kartı bilgilerini kitabın ilk sayfasına yazıyorlar. Bunun sonucunda kişi bu e-kitabı başkaları ile paylaşmak istediğinde güçlüklerle karşılaşıyor. Yüzde yüz alternatifi bulunamayacak bir yol değil olmasa da, adının bilinmesine aldırmayacak birisi bile, kullanımda olan kredi kartının numarasının belgenin kapak sayfasında adı ile birlikte görülmesini istemeyecektir. Bu yöntem, değiştirilemeyen kapak sayfası yüzünden dosyanın dağıtımında dolaylı bir koruma olabilir.

Microsoft Reader'ın yardım dosyalarında "owner exclusive" güvenlik yönteminin nasıl sağlandığı konusunda yaklaşık olarak Türkçeleştirdiğimiz aşağıdaki açıklama yer alıyor:

"Kitabı aldığınızda aktivasyon Microsoft Passport hesabınıza özel olarak yapılmaktadır. Aktivasyon sürecinde makinenize özel bir program yüklenir. Bu program aynı zamanda kanun dışı kopyalamaya karşı Microsoft Passport hesabınızı da kullanır."

Yukarıdaki açıklama aslında bir DRM programında işlerin nasıl yürüdüğünü gösteren bir özet. Sadece makineye ait bir bilgi derken, aslında daha önceden bahsettiğimiz gibi, makinenizin içinde sadece o makineye ait olan bir ya da daha çok donanım bilgisinden bahsediliyor.

Dijital hak yönetiminde alternatif çözümler

İnternetten bir arama yapıldığında bile çok kolay ulaşabileceğiniz birçok firma DRM yazılımları üretmekte. Genel olarak ürün sunucu tarafında kullanılan kontrol yazılımını ve kullanıcılar tarafından indirilen dokümanlar ile birlikte otomatik olarak indirilen eklenti yazılımını içeriyor.

Tüm firmalardan ve yazılımlarından bahsetmek çok mümkün değil, ancak ilgilenenler için başlangıç noktası olması açısından birkaç popüler firmadan ve ürünlerinden bahsedeceğiz.

Clever Content; Alchemedia: Bir resim dosyasına kod yerleştirilmesi diye açıklayabileceğimiz mantıkla çalışıyor. Kullanıcılar hangi içeriği indirirlerse indirsinler, Clever içerik görüntüleme yazılımını yükleyene kadar bu içeriği açamıyorlar. Bu yazılım yüklendikten sonra ise, resmi yayınlayanın istediğine göre özelleştirilebilen, resmin kopyalanması, yazıcıdan çıktısının alınması ve ekran görüntüsünün alınması gibi özellikleri devre dışı bırakılmış olarak açabiliyorlar.

Content Guard: Çok yakın zamanda Sun Solaris sunucularda da çalışmasını beklediğimiz uygulama XrML (Extensible Rigths Markup Language) dilinde yazılmış. Content Guard 1.3, dört yazılım geliştirme bileşenine sahip
1-Kullanıcıların şifreleme ve erişim değişkenlerini belirleyebildiği koruma kiti.
2-Lisans hazırlanması ve takip edilmesi için kullanılabilecek back-office bileşeni.
3-Kullanıcının içeriğe ulaşmadan önce gerekli şartları yerine getirip getirmediğini kontrol eden tüketici kiti.
4-Tüketiciye bu içeriği nasıl dağıtacağınızı belirlediğiniz dağıtım bileşeni.

Vyou.com: Firmanın NT ve Sun Solaris sunucularda çalışacak sürümleri halihazırda mevcut. Linux üzerinde çalışacak bir sürüm de geliştirme aşamasında. Ürün üç bileşenden oluşuyor
1-Direktör: Kullanıcının içerik üzerindeki haklarını belirleyebildiği bölüm.
2-Sunucu: Microsoft IIS ve Netscape Enterprise Web sunucusu ile çalışıyor (Apache desteğinin yolda olduğu belirtiliyor)
3-Eklenti: Sunulan içeriği ulaşıp makinesine indiren kullanıcının, içerik ile birlikte makinesine otomatik olarak indirdiği program. ■

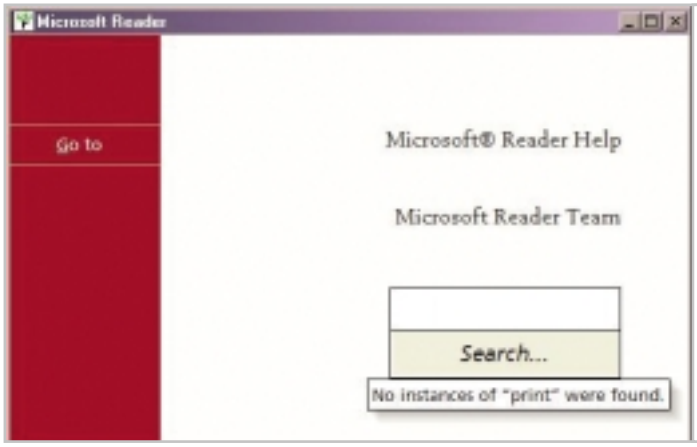

Yazıcı mı? **Microsoft Reader programında yazıcıdan çıktı almak mümkün değil.**

Cihan Baykal, cihanb@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

223 **Ayın Hatası:** Ekran kartı güç ihtiyacı
224 **XP'de eğlence:** Windows'unuza renk katın
230 **Tam Sürümler:** Tam sürüm program
232 **Tips&Tricks:** Windows, uygulamalar...

pratik

Resimlerin büyütülmesi

Fotoğraftan postere

Birkaç küçük işlem sayesinde, düşük çözünürlüklü fotoğraflardan, büyük posterler elde edebilirsiniz. CHIP, yapmanız gerekenleri anlatıyor.

Sevdiği bir fotoğrafın, düzgün bir şekilde büyütülemeyecek kadar düşük bir çözünürlüğe sahip olması durumuyla karşılaşmayan yoktur herhalde. Her ne kadar yazıcı üreticilerinin, online resim servislerinin ve fotoğraf laboratuarlarının hoşuna gitmese de, düşük pikselli resimlerden büyük ve kaliteli boyutlar elde edilmesini sağlayan araçlar ve yöntemler bulunuyor. CHIP, hangi işlemleri yerine getirmeniz gerektiğini anlatıyor ve en iyi sonucu elde etmeniz için çeşitli ipuçları veriyor. Buradaki senaryoda, ünlü Adobe Photoshop 7 resim işleme programını kullanıyoruz. Şayet farklı bir resim işleme programı kullanıyorsanız aynı işlemleri uygulayabilirsiniz. Ancak bunun için kullanacağınız menülerin ve filtrelerin isimleri farklı olabilir. Resimleri ve fotoğrafları büyütmek için *Image* menüsündeki *Image Size* komutunu çalıştırın. Takip eden pencerede piksel ve dosya büyüklüklerini görebilirsiniz. Buradaki *Resample Image* altında çeşitli enterpolasyon (ara değerlerin hesaplanması) yöntemleri bulunur. Başarılı bir sonuç elde etmek için doğru olanı seçmelisiniz.

Hangi yöntemi kullanmanız gerekiyor?

▸ **Nearest Neighbor:** Grafiklerin, yani renk ve gri derecesi geçişleri içermeyen görüntülerin enterpolasyonu için en iyi yöntem piksel tekrarlamadır. Photoshop, bu yöntemde yeni ara pikseller hesaplamaz ve bunun yerine sadece en yakında bulunan piksel değerini alarak yerleştirir. Bu fonksiyon, özel bir algoritmaya sahip olmadığı için işlem zamanından tasarruf sağlar, ancak resim içerisinde köşe ve kenarların oluşmasına neden olur.

▸ **Bicubic:** Fotoğrafları normalde bikübik yöntemle büyütmelisiniz. Bu yöntem 4x4 ölçülerinde bir alan kullanan bir algoritma ile çalışıyor. Bunun için Photoshop 16 komşu pikseli kontrol diyor ve yeni piksel için ortalama bir ton değeri hesaplıyor. Bu yöntemin en büyük dezavantajı ise resimlerin çerçeve kenarlarında hafif ışık parlamalarının bulunması.

▸ **Bilinear:** Bilinear, bikübik yöntemine benzer bir şekilde çalışır, ancak bu sefer algoritma 2x2 büyüklüğünde bir alan kullanır. Bu fonksiyon pratikte çok az kullanılır.

Dikkat edilmesi gereken diğer noktalar

▸ DPI (dots per inch) sayısını istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Resmin son halinde yazıcı çıktısı için 150 dpi ve ekran görüntülemesi için de 72 dpi yeterli olacaktır.

▸ Enterpolasyon sonrasında elde edilen sonucu iyileştirmek için, kullandığınız programın *Blur* filtresinden faydalanabilirsiniz.

▸ Resim büyüklüğünü bir seferde yüzde 140 gibi yüksek değerlerde değiştirmemelisiniz. En iyi sonucu yüzde 5 veya 10 gibi basamaklar kullanarak elde edebilirsiniz. Böylece renk basamakları daha yeterli olacaktır.

Ayın Hatası

Ekran kartı katili soğutucu

Bir donanım hatası sinirinizi mi bozdu? Bize iletin. CHIP Yazı İşleri, Donanım Hatası başlığı ile Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 Blok B 34349 Gayrettepe/ İstanbul veya ktuztas@chip.com.tr adresine sorularınızı gönderin.

Problem: Yeni satın aldığı ekran kartı tamamen kullanılmaz hale gelen okuyucumuz bize başvurmaya karar vermiş. İlk başta 3B modunda çalışırken görüntü hataları ortaya çıkmış. Birkaç gün sonra ise, bilgisayarın açılışının üzerinden yarım saat geçmeden ekrandaki görüntü mor ve tonlarına dönüşmüş. Okuyucumuz ilk olarak bir sıcaklık probleminden şüphelenmiş, ancak ekran kartının işlemci fanını kontrol ettiğinde, sorunsuz bir şekilde çalıştığını görmüş. Bu durumda devasa soğutma parçasından şüphelenmiş ve bir ısı iletken macun yardımıyla işlemci ile soğutucu parça arasındaki iletimi iyileştirmeye çalışmış. Ancak bu işlem sırasında işler yolunda girmemiş ve soğutucu parçayı GeForce Ti 4600 işlemcisinden ayırmaya çalışırken kartın üzerindeki hafıza işlemcisini, birkaç iletim hattıyla birlikte koparmış.

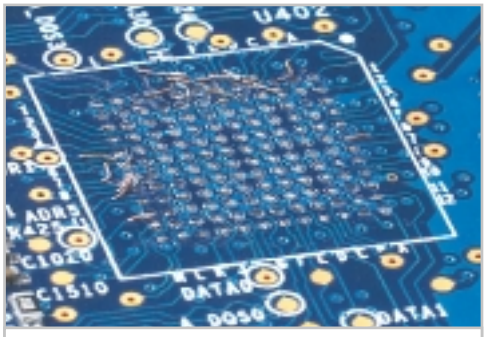

Sökücü: Soğutucu parçanın sökülmesinden sonra, ekran kartı üzerinde iletim hatlarının ipçikleri kalmış.

Hata Tespiti: CHIP Test Merkezi'nde yaptığımız incelemelerde, yapıdaki en zayıf noktalar olan iletim hatlarının koptuğunu tespit ettik. Bunun nedeni, hafıza ile soğutucu parça arasındaki yapışkanın gerçekten çok kuvvetli olması. Hafıza, Ball Grid Array yöntemi ile lehimlendiği için ve 144 lehim noktası bir arada tuttuğu için işlemcinin ayakları hiçbir zarar görmemiş.

Çözüm Bazı modern kartlardaki büyük soğutucu parçalar birçok parçayı kapsamaktadırlar. Her bir işlemcinin yükü farklı olduğu için bu parçanın sökülmesi gerçekten riskli bir işlemdir. Bağlantı noktalarını saç kurutma makinesi veya aseton yardımıyla sökmek gibi yöntemlerden de mutlaka kaçınmalısınız, çünkü bu donanıma zarar verebilir. Yapıştırıcının soğutularak çıkartılması da riskli bir işlem. Bu tür yöntemlere, sadece donanımınızın garantisi bittiyse başvurmalısınız.

OKUYUCU İPUCU

Windows masaüstünün hızlandırılması

Çalışma masanızdaki simgelerin yavaş yüklenmesinde diğerlerinin yanında ağ kartınızın da etkisi var. Bunun nedeni, kartın enerji tasarruf fonksiyonunun hızlı bir şekilde etkinleşmesi ve bunun sonucunda bilgisayarı frenlemesi. Bu durum dizüstü bilgisayarlar ve birçok masaüstü bilgisayar için geçerli. Son olarak, tüm ağ kartları bu özelliği desteklemiyor. Özellikle 10 MBit hızındaki kartları enerji tasarruf modunu tanımazlar. Söz konusu freni kaldırmak için bu fonksiyonu devre dışı bırakmalısınız. Bunun için masaüstünüzdeki *Bilgisayarım* simgesine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Takip eden iletişim penceresindeki *Donanım* sekmesine geçin, *Aygıt Yöneticisi* düğmesine tıklayın ve *Ağ Bağdaştırıcıları* başlığı altından ağ kartınıza sağ tuşla tıklayın. Açılan menüdeki *Özellikler* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Güç Yönetimi* sekmesinde bulunan *Bilgisayarın güçten kazanmak için bu aygıtı kapatmasına izin ver* seçeneğini işaretleyin. Yaptığınız değişikliği onaylamak için *Tamam* düğmesine tıklayın ve bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra ağ kartının sizi frenlemesinden kurtulacaksınız.

Ayrıca ağ kartları, sahip olduğu kart hiçbir ağa bağlı olmayan bilgisayarların da performansını düşürebilir.

Fren Takozu: Eğer bu seçenek işaretli olursa ağ kartı bilgisayarı yavaşlatır.

SÜRPRİZ YUMURTA

- **MOHAA geliştiricilerinin konuşmaları**
  Oyun geliştiricilerinin kendi aralarındaki konuşmaları görmek için Medal Of Honor: Allied Assault oyunun kurulum klasörü içerisindeki "main" klasörüne gidin. Buradaki "Pak5.pk3" isimli dosyanın uzantısını ".Zip" olarak değiştirin ve içeriğini açın. Şimdi açtığınız bu dosya içerisinde "maps" alt klasöründeki "m3l1a.scr" dosyasını bulun ve ".scr" olan uzantısını ".txt" olarak değiştirin. Artık bu metin dosyasını istediğiniz metin düzenleme aracını kullanarak açabilir ve geliştiricilerin aralarındaki konuşmaları okuyabilirsiniz.

SİZ DE KATILIN

- Siz de komik bir hata, sürpriz yumurta (easter egg) ya da kullanışlı bir ipucu bulduysanız, ekran görüntüsü (screenshot) ile birlikte **ktuztas@chip.com. tr** adresine gönderin. Yayınlanan her sürpriz yumurta ya da ipucu için **10 milyon TL.** kazanabilirsiniz.

EDİTÖRLERİN FAVORİ PROGRAMLARI

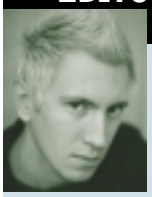

Aytun Çelebi, Editör

The Bat

Outlook Express ile ilgili çeşitli problemler yaşadıysanız ve e-posta istemcinizi değiştirmek istiyorsanız her kalitede ve fiyatta birçok alternatif mevcut. Ancak birden çok e-posta hesabı kullanıyorsanız tercihler azalıyor. The Bat işte tam bu noktada uzun bir zaman önce gözüme çarpan yazılımlar arasındaydı. Zamanla diğer alternatifler ömürlerini tükettiler ve The Bat en azından benim kafamdaki yarışın galibi oldu. Çoklu hesap desteği, filtreler, hazır e-posta şablonları ve bu şablonların kişisel isteklere göre ayarlanabilmesi, en çok da otomatik önizlemede HTML görüntülememesi başarılı. Bu sayede solucanlara karşı önemli bir koruma sağlayan yazılım, anti virüs yazılımlarını da tanıyarak birlikte çalışabiliyor.

Bilgi için: www.ritlabs.com

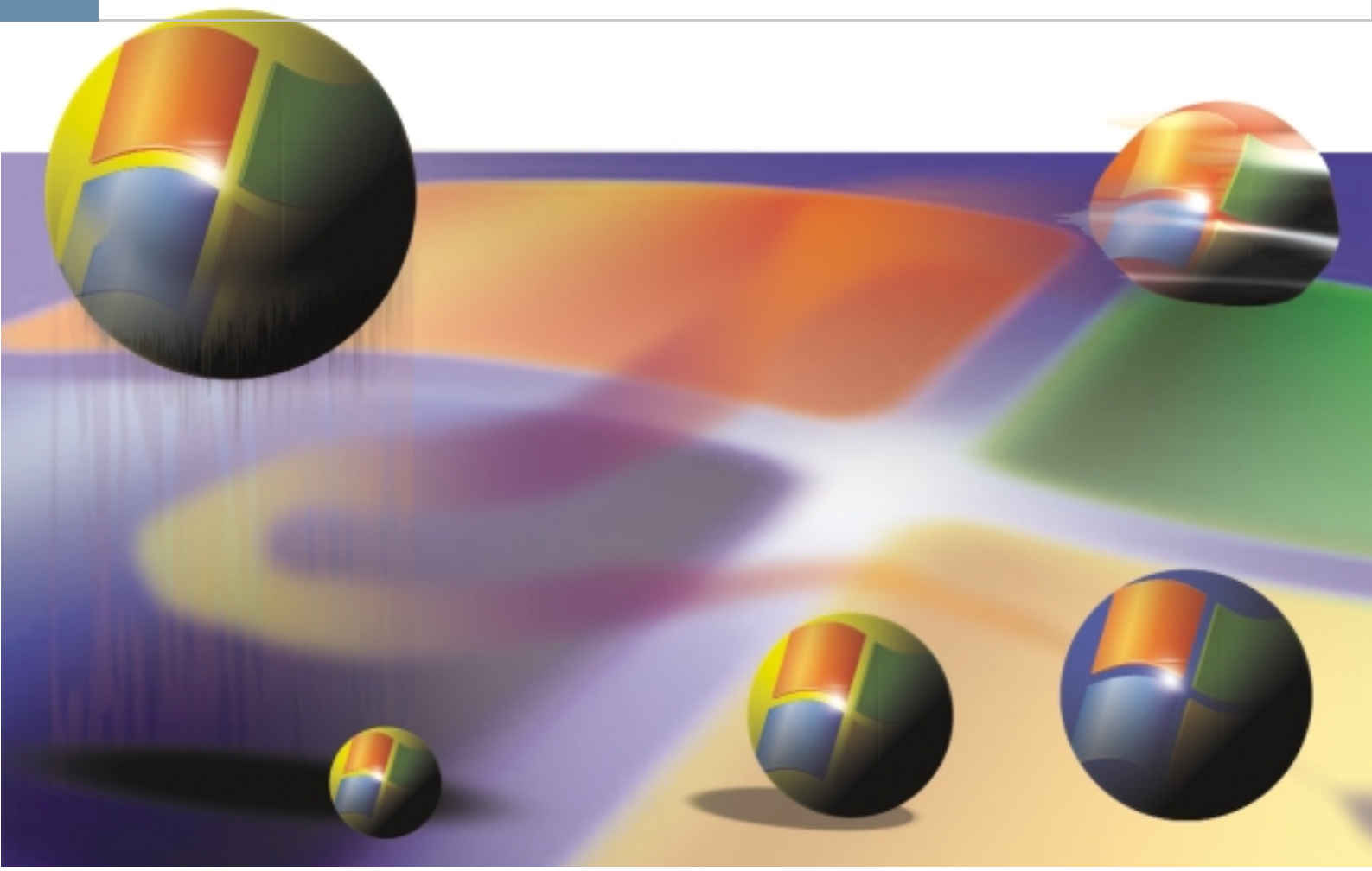

İşletim sisteminize renk katın

XP'de eğlence

Windows XP işletim sisteminizi Microsoft'un ek paketleriyle ve üçüncü parti yazılımlarla renklendirmek elinizde. CHIP, bu yazıda XP'nizi daha renkli kılacak eklentileri ve işletim sisteminizin çehresini değiştirmenizi sağlayabilecek yazılımları mercek altına alıyor.

Windows XP'ye ilk geçiş yaptığımız ve bu işletim sistemi ile yeni tanıştığımız dönemlerde renkli arayüz ve eğlenceli özellikler kuşkusuz hepimizin çok hoşuna gitmişti. Windows 95, 98 ve ME işletim sistemlerinin sürekli alışılmış şekilde tasarlanan arayüzlerinden sonra bir anda XP'yi gören birçok kullanıcının, sırf XP'deki görsel güzellikleri öne sürerek bu işletim sistemine terfi ettikleri bir gerçek.

Kullandığımız işletim sisteminin kullanışlı ve nispeten sorunsuz olmasının yanında, göze hoş görünmesi ve bizlere eğlenceli özellikler sunması da büyük önem taşıyor. Windows XP'de varolan bu özellikler sizi eskiden olduğu kadar etkilemiyorsa, Microsoft'un ürettiği ek paketleri kullanarak işletim sisteminize yeni ve eğlenceli özellikler ekleyebilirsiniz.

Sisteminize kuracağınız bu ek paketlerle Media Player ve Movie Maker gibi medya araçlarına yeni özellikler kazandırabileceğiniz gibi, bu eklentilerin sisteminize yükleyeceği çeşitli materyalleri, Movie Maker ile hazırlayacağınız çalışmalarınızda veya dijital fotoğraflarınızı kullanarak oluşturacağınız sunumlarda kullanabilirsiniz. Bütün bunların yanında, eğlenceli ve ilginç bir ekran koruyucu sistemine sahip olabilir, masaüstü duvar kağıdınızın kendini belirli aralıklarla otomatik olarak yenilemesini sağlayabilirsiniz.

Giriş paragraflarında bahsi geçenler sadece Microsoft'un sunmuş olduğu ek eğlence paketlerinin XP üzerine kurulmasıyla sahip olabileceğimiz özellikler. XP işletim sistemimizi bunların dışında daha eğlenceli ve daha renkli bir görünüme kavuşturabilmemiz için üçüncü parti yazılımlardan yardım almamız gerekiyor. Bu tür yazılımlar ile XP işletim sistemimizin görüntüsünü belirli ölçülerde özelleştirme şansına sahip oluyoruz. İlerleyen sayfalarda bu konuya da yer vereceğiz.

Windows XP Creativity Fun Packs

Windows XP Creativity Fun Packs eklentilerini bilgisayarımıza kurarak, işletim sistemimize yeni özellikler ve çalışmalarımızda kullanabileceğimiz materyallerin eklenebileceğini belirtmiştik. Bu yeni ek paketler, XP içersindeki medya araçlarını daha eğlenceli ve renkli kılmak için tasarlanmış. Dört ayrı paket şekline bilgisayarımıza indirebileceğimiz eklentileri şöyle sıralayabiliriz:

- Windows XP Creativity Fun Pack for Windows Media Player 9 Series
- Windows XP Creativity Fun Pack for Windows Movie Maker 2
- Windows XP Creativity Fun Pack for Digital Photography and Web Browsing with Windows XP
- Windows XP Creativity Fun Pack Power Toys

XP Creativity Fun Pack for Media Player 9 Series

İlk eklenti paketimiz olan Windows XP Creativity Fun Pack for Windows Media Player 9 Series, içerisinde, Media Player 9'a ekleyebileceğiniz çok güzel görsel efektleri barındırıyor. Bu görsel efektler eşliğinde müzik dosyalarınızı dinlerken, bir yandan da ekranınızda harika efektlerin sürekli dönmesini veya bilgisayarınızda bulunan dijital fotoğraflarınız için güzel sunumlar hazırlayarak, bu fotoğrafların çeşitli efektlerle ekranınızda sürekli olarak görünmelerini sağlayabiliyorsunuz (◎ eCHIP-Code MP3 Fun Pack).

3D Alchemy: 3d Alchemy kategorisi altında beş adet görsel efekt bulunuyor.

Bu eklenti paketi içersinde ve "3d Alchemy" kategorisi altında çeşitli Visualization efektleri bulunuyor. Müzik dosyalarınızı dinlerken bir yandan da bu efektlerin ekranınızda görünmesi ve çalan müziğin ritmine göre hareket etmesi gerçekten çok güzel görüntüler oluşturuyor.

Aynı eklenti paketi içersinde bulunan bir başka efekt aracı da "Picture Viz 3D: Spring Edition". Çok kullanışlı ve ilginç olan Picture Viz 3D: Spring Edition aracı, bilgisayarınızda bulunan dijital fotoğraflarınızı kullanarak eğlenceli sunumlar hazırlamanıza olanak tanıyor. Media Player 9'da müzik dinlerken, bir taraftan da ekranda sizin belirleyeceğiniz fotoğraflarınızın güzel efektler ile dönmesini sağlayan bu eklentinin kullanımı da gayet basit. Arka planda çalmasını istediğiniz müzik dosyasını Media Player 9 ile çalıştırdıktan sonra efekt ekranına farenin sağ tuşuyla tıklayarak *Picture Viz 3D* bölümüne geliyor, açılan menüden herhangi bir efekti seçiyoruz. Daha sonra ise Media Player 9 efekt ekranına farenin sol tuşu ile bir kere tıklarsak, fotoğraf dosyalarımız ve efektler ile ilgili çeşitli ayarlamaları yapabileceğimiz pencere açılıyor.

Bu pencerenin *Foreground Options* kısmında sabit diskimizdeki fotoğrafların bulunduğu dizini göstermemizi sağlayan bölüm ve yine bu klasördeki fotoğrafların hangi sırayla görünmelerini belirlememizi sağlayan birkaç küçük ayar bulunuyor. Bütün bunları bu kısımdan belirliyoruz. *Background Options* bölümünde ise isterseniz hazır arka planları isterseniz de kendi bilgisayarınızda bulunan başka bir arka plan resmini belirleyebilir ve bu resmin fotoğrafların arka planlarında görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. *Tamam* düğmesine basarak işlemi tamamlayabilirsiniz. Bu aşamadan sonra belirlemiş olduğunuz klasördeki fotoğraflar müzik eşliğinde ve çeşitli efektlerle Media Player ekranında dönüp duracaktır.

Windows Media Player 9 Gerekiyor

Windows XP Creativity Fun Packs eklentilerini bilgisayarınıza sorunsuz bir şekilde kurup çalıştırabilmeniz için, sisteminizin en azından aşağıda belirtilen özelliklere sahip olması gerekiyor.

Minimum Sistem Gereksinimleri

- Microsoft Windows XP Home Edition veya Windows XP Professional işletim sistemi
- 350 MHz hızında işlemci
- 64 MB RAM
- 300 MB boş sabit disk alanı
- Windows XP uyumlu bir ses kartı, hoparlör veya kulaklık
- 16 MB ekran kartı
- Bazı eklenti ve özellikleri kullanabilmeniz için Windows Media Player 9 gerekiyor

Picture Viz 3D: Windows Media Player 9'a ekleyebileceğiniz bu efekt paketi ile dijital fotoğraflarınız için Media Player'da çok cazip sunumlar hazırlayabiliyorsunuz.

XP Creativity Fun Pack for Windows Movie Maker 2

Bu eklenti sayesinde, Windows XP'de bulunan Movie Maker yazılımında kullanabileceğiniz birtakım materyaller bilgisayarınıza yükleniyor. Yüklenen bu materyalleri Movie Maker sunumlarınızda kullanabilir ve değişik çalışmalara imza atabilirsiniz. Çeşitli müzik efektleri, video dosyalarınızı düzenlerken kullanabileceğiniz giriş ve çıkış bölümleri için küçük animasyonlar gibi birçok eklenti bu paket içinde yer alıyor (◎ eCHIP-Code MM Fun Pack).

Movie Maker aracıyla video dosyalarınızı düzenlerken buradaki eklentileri kullanabilir ve çalışmalarınızdaki görsel zenginlik seviyesini yukarılara taşıyabilirsiniz. Bu dosyaları çalışmalarınıza dahil edebilmeniz için aşağıdaki adımları takip etmeniz yeterli olacaktır:

1 Movie Maker programını çalıştırdıktan sonra *Dosya* menüsünden *Al* (veya *File* menüsünden *Import*) seçeneğine tıklayın.

2 Açılan pencereden My Documents / My Videos / Creativity Fun Pack (Belgelerim /My Videos / Creativity Fun Pack) ➔

Movie Maker: XP içersinde bulunan Movie Maker aracını kullanarak hazırladığınız çalışmalarınızı, bu ek paketleri sisteminiz kurarak daha da zenginleştirebilirsiniz.

kısayolunu izleyerek bu klasöre ulaşın.

3 İstediğiniz kategori altında bulunan dosyayı, çift tıklayarak Movie Maker'a ekleyin.

Seçmiş olduğunuz dosya Movie Maker arayüzüne eklenecektir. Bu aşamadan sonra artık eklediğiniz bu dosyayı çalışmanızda kullanabilirsiniz.

XP Creativity Fun Pack for Digital Photography

Bu eklenti paketinde dijital fotoğraf çalışmalarınızda veya tebrik kartı olarak kullanabileceğiniz onlarca template, yani hazır şablon grafikleri bulunuyor. Bu hazır grafikleri herhangi bir grafik editörü ile açabilir, üzerinde küçük oynama ve eklentiler yaparak güzel çalışmalar ve tebrik kartları oluşturabilirsiniz. Anneler günü, mezuniyet törenleri gibi çeşitli etkinlikler için hazırlayacağınız çalışmalarınızda bu kaynak dosyaları kullanabilirsiniz (◎ **eCHIP-Code DP Fun Pack**).

Bu eklenti, hazır grafik şablonlarının dışında Internet Explorer'da bulunan *Bookmark*, yani *Sık Kullanılanlar* listemize de onlarca kaynak web sitesi yerleştiriyor. *Spring Favorites* başlığı altına eklenen bu siteleri ziyaret ederek birçok kaynak bilgiye ve dosyaya erişebilirsiniz.

Windows XP Creativity Fun Pack Power Toys

Son eklenti paketimiz olan "Windows XP Creativity Fun Pack Power Toys", içersinde güzel bir ekran koruyucusu ile birlikte küçük bir yazılım barındırıyor. Wallpaper Changer ismindeki bu yazılımı kullanarak masaüstü duvar kağıdınızın belirlediğiniz periyotlarla değişmesini sağlayabiliyorsunuz (◎ **eCHIP-Code PT Fun Pack**).

► **Windows XP Video Screen Saver Power Toy:** Bu ekran koruyucusunu kullanarak, sisteminizde yer alan video dosyalarını ekran koruyucusu olarak atayabilir ve bilgisayarınızın ekranında bu videonun çalışmasını sağlayabilirsiniz. Ekran koruyucusu olarak, beğendiğiniz bir video dosyasının çalışması hoşunuza gidebilir; bu durumda aşağıdaki adımları takip edebilirsiniz:

1 Masaüstüne sağ tıklayıp açılan menüden *Özellikler* (*Properties*) komutunu çalıştırın.

2 Ekrana gelen pencereden *Ekran Koruyucu* (*Screen Saver*) sekmesine geçin.

3 Ekran koruyucusu olarak *XP Video Powertoy* seçeneğini belirleyin.

Bu adımları izledikten sonra ekran koruyucunuz ile ilgili çeşitli ayarları yapmak için aynı pencerede bulunan *Ayarlar* (*Settings*) düğmesine basmanız gerekiyor. Ekrana gelen *Windows XP Video Screensaver Powertoy Configuration* penceresinde ekran koruyucusu olarak kullanmak istediğiniz video dosyasının yolunu belirtin. Bu işlemden sonra dilerseniz ekran koruyucusu ile ilgili birtakım ayarları yine bu pencere aracılığıyla yapabilirsiniz.

► **Windows XP Desktop Wallpaper Changer Power Toy:** Bu ek paketin bilgisayarımıza yüklediği bir diğer program ise "Wallpaper Changer". Bu yazılımı kullanarak da masaüstü duvar kağıdımızın be- →

XP Video Screen Saver: XP Video Screen Saver kullanarak istediğiniz video dosyasını ekran koruyucusu olarak kullanabilirsiniz.

Wallpaper Changer: Wallpaper Changer programıyla, belirlediğiniz zaman dilimi içersinde masaüstü duvar kağıdınızın değişmesini sağlayabilirsiniz.

NASIL KALDIRABİLİRİM?

» XP Creativity Fun Pack eklentileri

Sisteminize kurduğunuz bu eklentileri dilediğiniz zaman kaldırabilirsiniz. Sadece Media Player'a kurmuş olduğunuz efekt paketlerini kaldırmak için Media Player'ı açıp *Araçlar (Tools)* menüsündeki *Seçenekler (Options)* komutunu çalıştırdıktan sonra ekrana gelen pencerenin *Eklentiler* sekmesine geçin. Daha sonra kaldırmak istediğiniz eklentiyi seçili hale getirmeniz ve alt kısımdaki *Kaldır* düğmesine basıp onaylamanız yeterlidir.

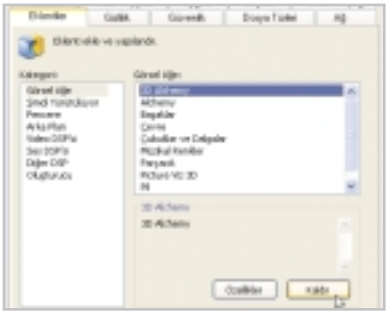

Eğer kurmuş olduğunuz bütün eklentileri kaldırmak istiyorsanız, Denetim Masası'nda bulunan *Program Ekle veya Kaldır*'ı kullanmanız en doğru yöntem olacaktır.

lirli aralıklarla değişmesini sağlayabiliyoruz. *Change Wallpaper at Intervals* bölümünde belirttiğimiz kaynak klasördeki duvar kağıtları, *Wallpaper changes every* kısmındaki belirleyeceğimiz zaman dilimleri içersinde sürekli olarak değişecektir. En düşük zaman dilimi 15 dakika ve en yüksek zaman dilimi ise 1 hafta olarak belirlenmiş.

Bunların dışında yarım saat, bir saat veya iki günde bir gibi belirlenmiş zaman dilimlerini de kullanabiliriz. Seçtiğimiz kriterler ölçüsünde kaynak klasörümüzdeki duvar kağıtları sürekli olarak değişecektir.

XP arayüzünü 3. parti yazılımlarla özelleştirelim

Yazımızın buraya kadar olan bölümünde XP işletim sistemimize Microsoft'un sunduğu ek yazılım paketlerini yükleyerek, Movie Maker ve Media Player gibi medya araçlarının işlev yelpazesini biraz daha genişlettik.

Bu ek paketler haricinde, üçüncü parti yazılımların yardımı ile de XP işletim sisteminin arayüzünde bir takım değişiklikler yapabiliyoruz. Bu tür değişiklikler için kullanabileceğimiz yazılımlar arasında en çok tercih edilen "Style XP" yazılımını kullanarak Windows XP arayüzünde ne gibi değişiklikler yapabileceğimizi beraberce görelim.

Style XP ile Windows XP'ye makyaj

Gayet kullanışlı bir yazılım olan Style XP ile Windows XP işletim sistemimiz üzerinde çeşitli değişiklikler yapabiliyoruz. Yaptığımız bu değişikliklerle XP işletim sistemimiz, alışılmışın dışında çok ilginç görünümlere kavuşabiliyor. Sürekli aynı renk ve aynı görüntüden sıkıldıysanız, bu yazılım aracılığı ile işletim sisteminizin görüntüsünü tepeden tırnağa yenileyebilirsiniz (◎ **eCHIP-Code Style XP**).

Yazılımın sağladıkları, sadece renklerin ve pencere şekillerinin değiştirilmesiyle sınırlı değil. Bunların haricinde XP Logon ekranını bile değiştirebiliyorsunuz. Bu işlemler için programın içinde yer alan hazır temaları kullanabilir, internet üzerinden yeni tema veya Logon ekranları indirebilir ve bu program aracılığı ile XP'nize dahil edebilirsiniz.

Programı kurup çalıştırdıktan sonra arabirimde bulunan *Visual Styles* düğmesine tıklayarak burada bulunan hazır stilleri işletim sisteminize uygulayabiliyorsunuz.

XP Logon ekranını değiştirmek için ise *Logons* düğmesine tıklayarak bu bölüme geçmemiz gerekiyor. Program içersinde hazır Logon ekranları gelmiyor ama internet üzerinde bu tür Logon ekranlarını bulabileceğiniz birçok site mevcut. Arama motorlarında bu konu ile ilgili yaptıracağınız küçük bir arama sonucu onlarca siteye ulaşmanız mümkün; daha ayrıntılı bilgi için "Kaynak Siteler" kutusuna göz atabilirsiniz.

Bu tür sitelerden indirmiş olduğumuz Logon ekranlarını sisteminize uygulamak için, programın *Logons* bölümünde bulunan *Add a New Logon* düğmesine tıkladıktan sonra indirdiğimiz .ZIP uzantılı dosyayı seçmemiz gerekiyor. Bu dosyayı seçtikten sonra Logon ekranı otomatik olarak programa ekleniyor. *Logon Schemes* bölümüne eklenecek olan bu yeni Logon ekranını aktif hale getirmek için, önce üzerine tıklayıp seçili hale getiriyor ve daha sonra sağ kısımda bulunan *Apply Logon* düğmesine basıyoruz.

Bu aşamadan sonra Windows XP işletim sistemimizin giriş ekranı değişmiş oluyor. Yaptığınız bu değişikliği sonra tekrar geri alma şansına da sahipsiniz tabii ki. Style XP yazılımının burada yazamadığımız daha birçok ince ayarı bulunuyor. Bu ayarları yaparak XP işletim sisteminizin görüntüsünü çok daha farklı şekillerle dönüştürmek sizin elinizde. Eğer işletim sisteminizin şu anki görüntüsünden sıkıldıysanız Style XP yazılımını kullanarak kendi istekleriniz doğrultusunda çok farklı tarzlar yaratabilirsiniz. ■

Onur Seven / Uğur Seven, uguronur@chip.com.tr

Style XP: Style XP programı ile XP işletim sisteminizin görüntüsünü baştan aşağıya yenileyebilirsiniz.

Logon Ekranı: Style XP programı ile XP işletim sisteminizin Logon ekranını değiştirebiliyorsunuz.

Style XP: Style XP programı ile XP işletim sisteminizin görüntüsünü baştan aşağı yenileyebilirsiniz.

KAYNAK SİTELER

Stye XP programında kullanabileceğiniz stiller, temalar, duvar kağıtları ve Logon ekranları gibi materyalleri internet üzerinden rahatlıkla temin edebilirsiniz, şu anda bu konu üzerine yoğunlaşmış birçok site hizmet veriyor. Theme XP ve Belchfire sitelerinden yüzlerce kaynak dosyaya erişebilirsiniz.

Theme XP: **http://www.themexp.org**
Belchfire: **http://www.belchfire.net**

» ADIM ADIM TAM SÜRÜM PROGRAMLAR

Ashampoo BurnYa! Audio CD

PC'den müzik CD'sine

Ashampoo BurnYa! Audio CD ile sevdiğiniz şarkılardan oluşan müzik CD'leri hazırlayabilir ve bunları tüm CD çalarlarda zevkle dinleyebilirsiniz.

Arabanızdaki CD çalarınızın MP3 parçalarını çalamaması nedeniyle zengin arşivinizi yanınızda taşıyamıyorsanız veya MP3 oynatıcısı olmayan sevgiliniz için özel müzik CD'leri hazırlamak istiyorsanız, Ashampoo BurnYa! Audio CD tüm beklentilerinizi karşılayacak demektir. Kullanımı oldukça kolay olan program sadece bir fare tıklaması ile şarkı listelerinizi standart müzik CD'si veya MP3 Data CD'lerine yazmanızı sağlıyor. Programın en önemli özelliği ise WAV, MP3 ve Ogg Vorbis biçimindeki dosyaları doğrudan müzik CD'si olarak basabilmesi.

Programın tam sürümün anahtarını almak için ilk olarak *Internet / Buy / Register* komutunu çalıştırın, takip eden penceredeki *Obtain a free full version key* seçeneğini işaretledikten sonra *Tamam* düğmesine tıklayın ve ekrana gelen web sayfasına e-posta adresinizi girin. Bunun sonucunda, geçerli anahtar e-posta adresinize gönderilecektir. Son olarak söz konusu anahtarı girmek için tekrar *Internet / Buy / Register* komutunu çalıştırın, bu sefer *Enter Key* seçeneğini işaretleyin ve *Tamam* düğmesine tıkladıktan sonra ekrana gelen pencereye, ürün anahtarını girin.

Ashampoo BurnYa! Audio CD'nin tam sürümünü eCHIP'ten yükleyebilirsiniz.

1 Şarkı listelerinin hazırlanması

Program çalıştırıldıktan sonra, ekrana gelen pencereden CD'ye yazılmasını istediğiniz şarkıların listesini oluşturabilirsiniz. Bunun için ister *Add* düğmesine tıklayarak açılan pencereyi kullanabilir, ister parçaları fare yardımıyla buradaki listeye aktarabilirsiniz. Liste içerisindeki şarkıları *Move Up* ve *Down* düğmelerini kullanarak aşağı yukarı taşıyabilir ve *Play* ve *Stop* düğmeleri yardımıyla da dinleyebilirsiniz. Disk üzerinde kaç dakikalık alan kaldığını ise aşağıdaki durum çubuğundan öğrenebilirsiniz.

! DİKKAT Parçalarınız arasında ses seviyesi değişiklikleri yaşanmaması için buradaki *Normalize volume of all tracks* seçeneğini işaretlemelisiniz.

2 Müzik CD'si yazma seçenekleri

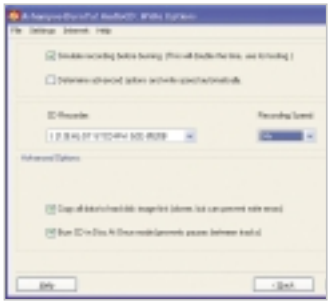

Şarkı listesi tamamlandıktan sonra *Next* düğmesine basarak ulaşabileceğiniz bu pencereden CD yazma seçenekleri belirlenebilir. İlk olarak CD'nin yazılmadan önce yazma işleminin test edilmesi için *Simulate recording before burning* seçeneğini işaretlemelisiniz, ancak bu durumda yazma işleminin süresi uzayacaktır. Eğer tüm ayarların otomatik olarak gerçekleştirilmesini istiyorsanız *Determine advanced options and write speed automatically* seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Aksi takdirde, eğer birden fazla CD yazıcınız varsa kullanmak istediğinizi seçmeli ve yazma hızını kendiniz belirlemelisiniz. Ayrıca yazma işlemini daha yavaşlatmasına rağmen hata çıkma ihtimalini önlemek tüm bilgilerin ilk olarak bir imaj dosyası biçiminde sabit diske yazılmasını sağlayabilirsiniz. Eğer *Burn CD in Disc At Once mode* seçeneğini işaretleyecek olursanız, parçalar arasında iki saniyelik boşluk bırakılmaz.

3 CD yazma durumu

Son olarak *Write CD* düğmesine tıklandığı zaman yazma işlemine başlanır. Yazma penceresinin, birinde sadece görsel simgelerin bulunduğu, diğerindeyse ayrıntıların görüntülendiği iki modu bulunur. Yazma işlemi ile ilgili ayrıntılı bilgileri görüntülemek için *Show Details* düğmesine tıklamanız yeterli olacaktır. Bu pencere, her ne kadar ayrıntılı mod olarak adlandırılsa da üzerinde sadece üç bileşen bulunuyor. Buradaki *Status Message* kutusu, yazma işleminin o andaki durumu hakkında bilgi veriyor. Hemen altındaki durum çubuğu da yazma işleminin ilerleme durumunu gösteriyor. Yazma penceresindeki en önemli bilgi ise tampon bellek durumunu gösteren *Buffer Status* çubuğu. Şayet tampon bellek değeri devamlı olarak düşüyorsa, sisteminiz kullandığınız yazma hızını karşılayamıyor demektir ve daha düşük yazma hızlarında çalışmalısınız. ■

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP size sorunları güvenli bir şekilde çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor ve rehberlik ediyor.

WINDOWS

1	**2000, XP:** Program açılışında *Başlat* menüsünün ekranda kalması	232
2	**2000:** Hata mesajına rağmen Bekleme konumunun kullanılması	232
3	**2000, XP:** Önemli verilerin kapanışta korunması	233
4	**98, Me, 2000, XP Home:** "Kısayol" kelimesinin otomatik silinmesi	233
5	**98, Me, 2000, XP, NT:** Klasörlenin gizli paylaştırılması	233
6	**2000:** Iomega ZIP sürücüsünün paralel porta kurulumu	234

UYGULAMALAR

7	**VBA:** Metin çıktıları ile hata takibi	234
8	**VBA:** VBA ile çok satırlı hızlı bilgi metinleri	236
9	**Excel 97, 2000, XP:** Etkin tablodaki hücrelerin makro ile seçilmesi	236
10	**Access XP:** Veritabanları için başlangıç seçenekleri	238
11	**Word 2000, XP:** Formül nesnelerinin metin içerisine yerleştirilmesi	238

İNTERNET & İLETİŞİM

12	**Internet Explorer 6:** PDF dosyalarının bağlantısının düzeltilmesi	238
13	**Outlook 2000:** Dosya eklentilerinin doğru aktarımı	240
14	**Outlook XP:** E-posta hesabının Giden Kutusu'nda gösterilmesi	240

DONANIM

15	**Sabit disk:** Windows XP sistemin yeni bir ortama aktarılması	241
16	**Athlon 64 CPU:** System bus ve CPU çarpanı ile Athlon 64 overclock	241
17	**Dizüstü:** Dizüstü PC'ler için masaüstü grafik işlemcisi sürücüsü	241

! DİKKAT: Yazıdaki program kodlarında veya komut listelerinde göreceğiniz ok, program satırının bir sonraki satırda devam ettiğini ifade eder. Yani her zaman komut satırını satır atlatmadan okların bittiği satıra kadar olduğu gibi yazın. Boşluk işaretlerine dikkat edin.

WINDOWS

1 Windows 2000, XP

Program açılışında *Başlat* menüsünün ekranda kalması

Çalışırken,* Başlat *menüsünü kullanarak arka arkaya açmak zorunda kaldığınız çok sayıda programa ihtiyaç duyuyorsunuz. Ancak uygulama açıldıktan sonra* Başlat *menüsü kapandığı için, her seferinde tüm menüleri yeniden dolaşmak zorunda kalıyorsunuz.

İPUCU: *Başlat* menüsündeki uygulamaları arka arkaya seçerken ve çalıştırırken [Shift] tuşunu basılı tutun. Eğer son uygulamayı da çalıştırmadan önce [Shift] tuşunu bırakacak olursanız *Başlat* menüsü tekrar kapanacaktır. Aksi takdirde menü açık kalır ve kapatmak için birkaç kere [Esc] tuşuna basmanız veya menü haricinde, masaüstü gibi bir alana tıklayarak manuel olarak kapatmanız gerekir.

! DİKKAT: Bu ipucu sadece *Başlat* menüsündeki alt klasörlerde yer alan programların çalıştırılması için geçerli. Eğer direkt olarak *Başlat* altında komutu bulunan bir uygulamayı çalıştırmak isterseniz [Shift] tuşu basılı olsa dahi menü otomatik olarak kapanır.

2 Windows 2000

Hata mesajına rağmen Bekleme konumunun kullanılması

Bilgisayarınızı bekleme veya standby moduna geçirmek istediğiniz zaman bilgisayarın söz konusu konuma geçmek için yeterli şartları sağlamadığına ve bu nedenle işlemin kesileceğiniz dair bir hata mesajı ile karşılaşıyorsunuz. Buna rağmen, bu konumu kullanmak istiyorsunuz.

İPUCU: Windows, *Çıkarılabilir Depolama Birimi* sistem hizmeti bağlantılarını geç bitirir. Bu nedenle halen aktif bir bağlantı mevcutsa bilgisayarı bekleme veya Standby moduna geçirmek istediğinizde hata mesajı ile karşılaşırsınız.

Söz konusu hizmetin sonlandırılması için birkaç dakika bekleyip tekrar deneyin veya *Çıkarılabilir Depolama Birimi* hizmetini direkt olarak kendiniz sonlandırın. Bunun için *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Aç* kutusuna aşağıdaki komut satırını yazmanız ve *Tamam* tuşuna basmanız yeterli olacaktır.

```
net stop "removable storage"
```

Ancak ileride bilgisayarınız bekleme ko-

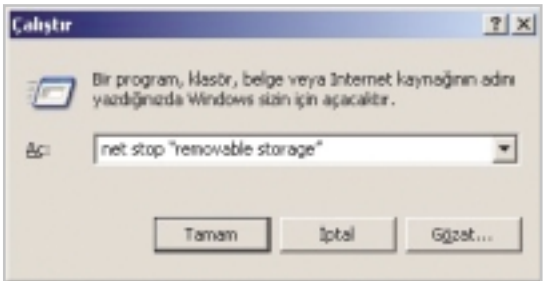

2 **Sonunda:** Bilgisayarınızı *Bekleme* konumuna geçirmek için *Çıkarılabilir Depolama Birimi* hizmetini elle sonlandırabilirsiniz.

numundan sonra tekrar etkinleştirdiğinizde bu hizmeti çalıştırmayı unutmamalısınız. Bunun için de aşağıdaki komut satırını kullanabilirsiniz.

```
net start "removable storage"
```

İsterseniz bu komut satırlarını Not Defteri gibi bir metin editörü yardımıyla oluşturacağınız dosyalara yazabilir ve daha sonra bunları "net_start.bat" ve "net_stop.bat" isimlerini kullanarak Windows masaüstüne kaydedebilirsiniz. Bu durumda hizmetin çalıştırılması ve sonlandırılması için dosyalara çift tıklanması yeterli olacaktır.

Yukarıda bahsedilen hata mesajı, uygulamanın kapatılmasından 10 dakika sonra ekrana gelebilir. Bu durumdan Windows 2000 Backup, RSM-MMC-Snap-In ve Depolama Birimi Yöneticisi araçları sorumludurlar. Depolama Birimi Yöneticisi, DVD gibi değiştirilebilir ortamların çıkartılması için Çıkarılabilir Depolama Birimi (Removable Storage Manager, RSM) hizmetini kullanır.

3 Windows 2000, XP

Önemli verilerin Windows'un kapanışında korunması

Programlar, sabit diskteki geçici takas dosyalarına devamlı veri yazarlar. Bunlar arasında bazen, şifrelenmemiş parolalar gibi hassas bilgiler de bulunur. Bunlar, sistem kapatıldıktan sonra da korunurlar ve yardımcı programlar ile okunabilirler. Bu güvenlik açığını kapatmak istiyorsunuz.

İPUCU: "ClearPageFileAtShutdown" adlı Kayıt Defteri değeri, sizin için doğru anahtar. Bunu kullanarak Windows'un sistem kapanırken takas dosyalarını otomatik olarak silmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Aç* kutusuna "regedit" yazın ve *Tamam* düğmesine tıklayarak *Kayıt Defteri Düzenleyicisi*'ni çalıştırın. Şimdi "HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Session Manager\ Memory Management" anahtarını etkinleştirin. Burada bulunan "ClearPageFileAtShutdown" öğesine çift tıklayın ve ekrana gelen penceredeki "Değer" kutusundaki "0" standart değeri (geçici takas dosyalarını silme) yerine "1" (sil) yazın. Şayet bu öğe mevcut değilse, öncelikle *Düzen / Yeni / DWORD Değeri* komutunu kullanarak oluşturmalısınız.

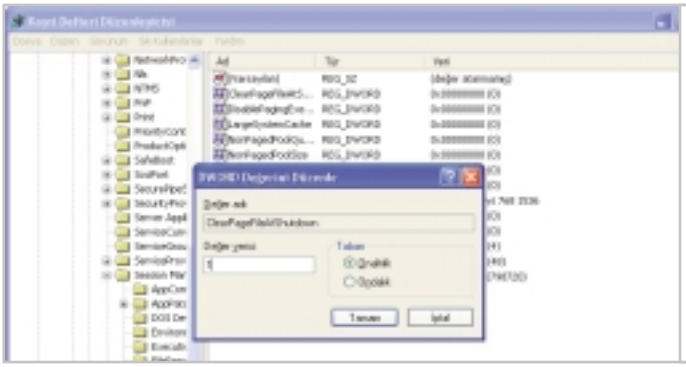

3 **Güvenli silme:** Kayıt Defteri'nde uygun değişiklikler yaparak takas dosyalarının Windows kapatılırken silinmesini sağlayabilirsiniz.

! DİKKAT: Şayet Kayıt Defteri'nde yaptığınız bu değişikliği etkinleştirecek olursanız, bilgisayarınızın kapanması, takas dosyasının büyüklüğüne bağlı olarak biraz uzun sürebilir. Windows'un takas dosyası kullanmamasını da sağlayabilirsiniz. Ancak bu, sistemin sağlıklı çalışmasını engelleyebilir ve bu nedenle takas dosyalarının kullanılmasında fayda vardır.

4 Windows 98, Me, 2000, XP Home

"Kısayol" kelimesinin otomatik olarak silinmesi

Eğer sürükle - bırak yöntemini kullanarak bir kısayol oluşturursanız Windows, bu kısayolu standart olarak ilişkili dosyanın isminin önüne "Kısayol" kelimesini ekleyerek isimlendirir. Bu tür kısayolları simgenin sol alt köşesinde bulunan küçük ok resminden de ayırt edebilirsiniz. Bu nedenle açıklama kelimesinin kullanılmasını istemiyorsunuz.

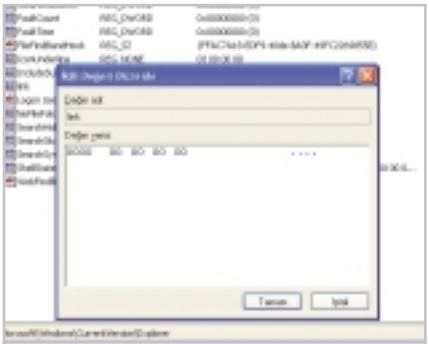

4 **Gereksiz açıklama:** Kayıt Defteri'ndeki "link" öğesinin değerini değiştirerek Windows'un kısayolları isimlendirirken "Kısayol" kelimesini kullanmasını engelleyebilirsiniz.

İPUCU: *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Aç* kısmına "regedit" yazın ve *Tamam* düğmesine tıklayarak Windows Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Ekrana gelen penceredeki "HKEY_CURRENT_USER\ Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer" anahtarını etkinleştirin. Pencerenin sağındaki listede "link" isminde bir öğe göreceksiniz. Değerini değiştirmek üzere *İkili Değer Düzenle* iletişim penceresini açmak için bunun üzerine çift tıklayın. Bu anahtarın değerini "00 00 00 00" olarak değiştirin ve bunun için ilk olarak değiştirmek istediğiniz değeri [Del] tuşuna basarak silin ve daha sonra yenisini girin. Editör penceresini *Dosya / Çık* komutunu kullanarak kapatın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın. Artık Windows oluşturduğunuz kısayolları isimlendirirken "Kısayol" kelimesini eklemeden, orijinal dosyanın ismini aynen kullanacaktır.

5 Windows 98, Me, 2000, XP, NT

Klasörlerin ağ üzerinde gizli paylaştırılması

Bir bilgisayar ağında çalışıyorsunuz ve yerel sisteminizdeki bir klasörü diğer kullanıcıların paylaşımına açmak istiyorsunuz. Ancak bu klasörün* Ağ Bağlantılarım *altında otomatik olarak görünmesini istemiyorsunuz.

İPUCU: Windows, bu tür durumlar için gizli dosya paylaşımını sunuyor. Paylaştırılan bir klasörün masaüstündeki *Ağ Bağlantılarım* altında veya gezgin penceresinde görünmesini engellemek için paylaşım ismine sadece "$" eklemeniz yeterli.

Windows XP altındaki dosya gezgini penceresinde paylaştırmayı düşündüğünüz klasöre sağ tuşla tıklayın ve kısayol menüsündeki *Paylaşım ve Güvenlik* komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere-

5 **Saklambaç:** Sonuna "$" eklenen paylaşım isimleri Ağ Bağlantılarım penceresinde görüntülenmezler.

deki *Paylaşım* kartında bulunan *Bu klasörü ağ paylaşımına aç* seçeneğini işaretleyin ve hemen altındaki *Paylaşım adı* kutusuna, ileride diğer kullanıcıların bu klasöre ulaşmak için kullanacakları ismi girin. Bu sırada ismin sonuna "$" karakterini eklemeyi unutmayın. Diğer Windows sürümlerinde de aynı işlemlerin yapılması gerekli, ancak komut ve seçenek isimlerinde değişiklikler mevcut.

Windows, bu şekilde oluşturulan paylaşımları *Ağ Bağlantılarım* içerisinde görüntülemez. Ancak bunlara sürücü ismi girmeden UNC (Universal Naming Convention) kullanılarak ulaşılabilir. Söz konusu UNC yol bilgisi, ağ üzerinden harici bir erişimi belirten çift backslash işareti ile başlar, ulaşılmak istenen klasörün bulunduğu bilgisayar ile devam eder, ardından tek bir backslash ve paylaşım ismi eklenir. Sonuç olarak "\\KaDir\Resimler$" gibi bir yol bilgisi elde edilir. Bu tür yol bilgilerini Windows'un komut satırında veya Windows ve Internet Explorer adres satırlarında sorunsuz bir şekilde kullanabilirsiniz.

6 Windows 2000

Iomega ZIP sürücüsünün paralel porta kurulumu

Eğer bir Iomega ZIP sürücüsünü Donanım Sihirbazı'nı kullanarak yazıcı bağlantı noktasına bağlamak isterseniz Windows hata mesajı vererek çalışmanızı kesebilir. Bu sorunun nedenini öğrenmek ve buna rağmen sürücüyü kullanmak için bir yol arıyorsunuz.

İPUCU: Windows 2000'in ZIP sürücüsünü sorunsuz bir şekilde tanıyabilmesi için yazıcı bağlantı noktasının özel olarak ayarlanması gereklidir. Bunun için masaüstündeki *Bilgisayarım* simgesine sağ tuşla tıklayın ve kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *Donanım* sekmesine geçin ve *Aygıt Yöneticisi* düğmesine tıklayın. Buradaki *Bağlantı Noktaları* başlığının yanındaki artı simgesine tıklayın ve altındaki *Yazıcı Bağlantı Noktası (LPT1)* ve *ECP Yazıcı Bağlantı Noktası (LPT1)* simgesine sağ tuşla tıkladıktan sonra açılan kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *Bağlantı Noktası Ayarları* sekmesini etkinleştirin ve buradaki *Eski Tak ve Çalıştır algılamasını etkinleştir* seçeneğini işaretleyin.Ardından bilgisayarı yeniden başlatın. Artık Windows 2000, tozlanmış Iomega ZIP sürücüsünü sorunsuz bir şekilde tanıyacak ve çalıştıracaktır.

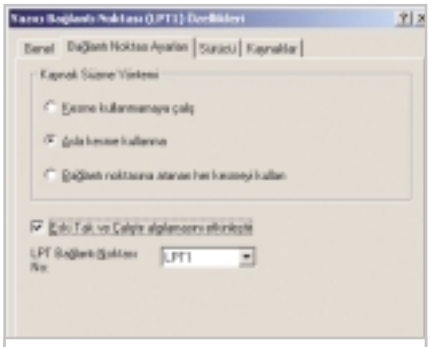

6 **Eski kafalar:** Windows 2000'in eski ZIP sürücüsünü doğru tanıyabilmesi için yazıcı bağlantı noktasının eski donanım algılamasının etkinleştirilmesi gereklidir.

UYGULAMALAR

7 VBA

Metin çıktıları ile VBA programlarında hata takibi

Bir VBA programı yazdınız ancak maalesef çalışması sırasında sorunlar ortaya çıkıyor. Hatanın izini sürebilmek için program çalışırken bazı ekran çıktıları oluşturmak istiyorsunuz. Ancak bilinen "MsgBox()" komutunun sadece* Tamam *düğmesi bulunan iletişim pencereleri açması sizin için yeterli değil.

İPUCU: Bunun yerine editörün sahip olduğu "direkt" alanını (Immediate Window) kullanabilirsiniz. Buradan, Visual Basic for Applications dahilinde hata takibini kolaylaştırmak için kullanabileceğiniz otomatik metinler tanımlayabilirsiniz. Bir VBA makrosu hazırladığınız veya yazmayı düşündüğünüz Office uygulamasında [Alt]+[F11] tuş kombinasyonunu kullanarak Visual Basic Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Şayet editör ekranında *Immediate* penceresi görünmüyorsa *View / Immediate Window* komutunu kullanarak çalıştırabilirsiniz. Bu yardımcı araç ilk etapta bir VBA komutunun girilmesine ve daha sonra sonucunun direkt ola-

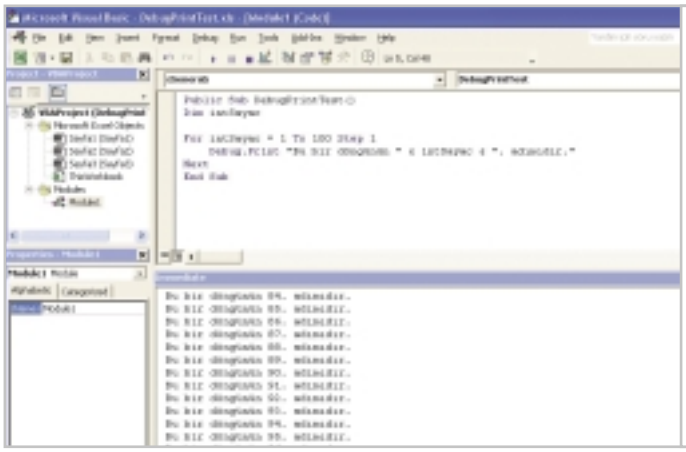

7 **Metin çıktısı:** VBA editöründeki *Immediate* alanı, hata kontrolünde kullanılmak üzere, kod içerisinde tanımlanmış metinleri görüntüleyebilir.

rak kontrol edilebilmesine imkan tanır.

Ancak bu alanın hata tespiti için de kullanılabilmesi oldukça ilginç bir özelliktir. Söz konusu Immediate alanında bir metin görüntülemek için VBA programınızda "Debug.Print" komutunu kullanabilirsiniz. Bu yönteme parametre olarak istediğiniz metni girmelisiniz ve bu metin içerisinde elbette değişkenler de kullanabilirsiniz. Hazırladığınız prosedürü denemek için *Run / Run Sub / UserForm* komutunu kullanabilir veya alıştığınız gibi, doğrudan Office uygulamasından da çalıştırabilirsiniz.

! DİKKAT: Söz konusu deneme çalışması sırasında Visual Basic Düzenleyicisi'ni kapatmamalısınız.

8 VBA

VBA ile çok satırlı hızlı bilgi metinleri oluşturmak

Bir VBA programında hazırladığınız araç çubuğundaki düğmeler için* Tooltip *metinleri kullanmak istiyorsunuz. Bu yardım metinlerinin fare simgenin üzerine geldiğinde görüntülenmesini ve tek bir satıra sığamayacak kadar ayrıntılı bilgi içermesini istiyorsunuz. Bu nedenle çok satırlı alanlar hazırlamanız gerekiyor.

İPUCU: VBA, karakter katarı içerisinde istediğiniz kadar satır sonu kullanmanızı sağlayan özel sabitlere sahip. Çok satırlı yardım metinleri oluşturmak için VBA kodu içerisine "&" işaretleri arasında kalan ve metnin geri kalan kısmından tırnak işaretleri ile ayrılan operatörler ekleyebilirsiniz. Örneğin, bir satır sonu ekleyerek bir alt satıra geçmek için metin içerisinde "vbLf" sabitini kullanabilirsiniz. Aşağıdaki örnek kaynak kod uyulması gereken kuralları gösterir ve istediğiniz VBA koduna ihtiyaçlarınızı karşılayacak şekilde uyarlayabilirsiniz.

Örneğin, Excel atında *Araçlar / Makro / Makrolar* komutunu çalıştırın, ekrana gelen penceredeki *Makro Adı* kutusuna "Quickinfotest" yazın ve *Oluştur* düğmesine tıklayın. Ekrana gelen VBA editörü penceresine aşağıdaki kaynak kodu girin:

```
Sub Test()
Set myMenuBar =
CommandBars.ActiveMenuBar
Set lastCtrl = myMenuBar.Con-
trols(myMenuBar.Controls.Count)
lastCtrl.TooltipText =
"Çubuktaki bu son menü" & vbLf &
```

"değişik bir hızlı bilgi metnine sahip." & vbLf & "Bir alt satıra geçebilmek için" & vbLf & "burada da satır sonları kullanılabilir."

```
End Sub
```

VBA editöründe *File / Close and Return to Microsoft Excel* komutunu çalıştırın ve hazırladığınız makroyu bir kere çalıştırın. Bu makro ilk olarak aktif menü çubuğundaki en sona öğeyi seçecek ve bunun için hazırladığınız çok satırlı hızlı bilgi metnini atayacaktır. Şimdi fare imlecini söz konusu son komutun üzerine taşıdığınız zaman yardım metni ekrana gelecektir.

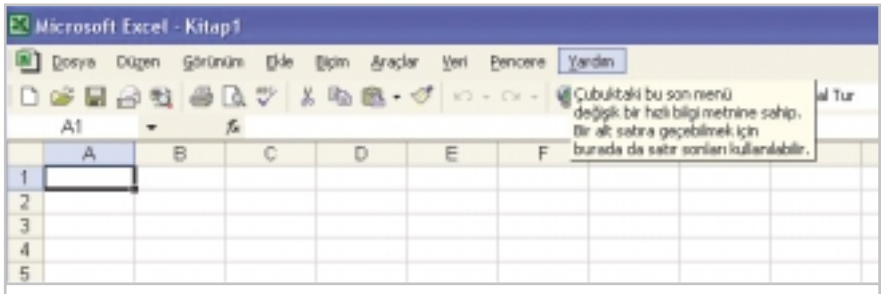

8 Satır Sonu: VBA programlarında "vbLf" sabitini kullanarak çok satırlı hızlı bilgi metinleri hazırlayabilirsiniz.

9 Excel 97, 2000, XP

Etkin tablodaki hücrelerin makro ile seçilmesi

Bir tablodaki önceden belirlenmiş hücreleri başka bir çalışma sayfasındaki etkin hücrelere kopyalamak istiyorsunuz. Ancak bunun için hazırladığınız makro sadece aynı tablo içerisinde çalışıyor ve kopyalanan hücreler başka bir çalışma sayfasına aktarılamıyor.

İPUCU: Hazırladığınız makronun sadece aynı tabloda çalışabilmesinin nedeni, sabit bir çalışma sayfası ismi kullanmasıdır. Ancak kopyalanan hücreleri etkin çalışma sayfasına eklemek istiyorsanız mutlaka değişken bir isim kullanmalısınız. Makronuzu düzeltmek için *Araçlar / Makro / Makrolar* komutunu çalıştırın ve ekrana gelen penceredeki listeden seçtikten sonra *Düzenle* düğmesine tıklayın.

```
Sub Kopyala()
        Sheets("BilgiSayfas›")
        Range("A5").Copy
        ActiveSheet.Paste
        Application.CutCopyMode →
= False
End Sub
```

Buradaki çalışma sayfasının ismini ("BilgiSayfası") ve hücre konumunu ("A5") kendi ihtiyaçlarınıza göre değiştirin. Ardından *File / File / Close and Return to Microsoft Excel* komutunu çalıştırın. Makro çalıştırıldığı zaman daha önceden belirlenmiş olan hücrenin içeriğini kopyalar ve o an etkin olan hücrenin içerisine yapıştırır. Son olarak da kopyalama modunu kapatır. Böylece kopyalama işlemindeki *Kopyala* komutu, aktif tablo üzerindeki çalışmanızı bölmeden, tek bir seferde gerçekleştirilir.

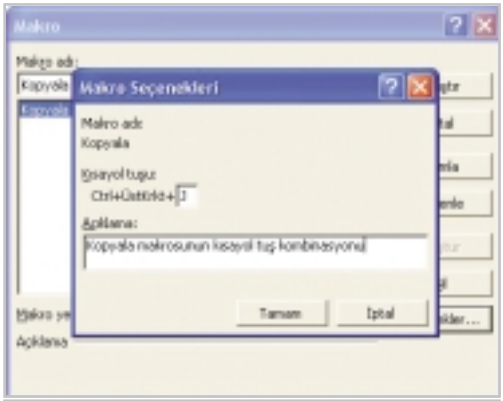

9 Hızlı Ulaşım: Yazdığınız makroları çalıştırmak için menüler arasında dolaşmak yerine kısayol tuş kombinasyonlarını kullanabilirsiniz.

Şayet bu komut zincirini çok sık kullanacaksanız bir kısayol tuş kombinasyonu atamak işinize yarayabilir. Bunun için *Araçlar / Makro / Makrolar* komutunu çalıştırın, ekrana gelen penceredeki listeden makronuzu seçin ve *Seçenekler* düğmesine tıklayın. Buradan kullanmak istediğiniz tuş kombinasyonunu belirleyin ve yaptığınız değişiklikleri *Tamam* düğmesine tıklayarak onaylayın.

10 Access XP

Veritabanları için başlangıç seçenekleri

Açtığınız veritabanına bağlı olarak programın otomatik olarak uygulayacağı ayarları ve yerine getireceği işlemleri değiştirmek istiyorsunuz.

İPUCU: İsteklerinizi *Başlangıç* iletişim penceresi üzerinden veya Autoexec makrosunu kullanarak gerçekleştirebilirsiniz. Ancak burada yapılacak işlemler tamamen etkin veritabanı ile ilgilidirler. Eğer başka bir veritabanı çalıştırmak isterseniz Access yine standart değerleri kullanacaktır.

Başlangıç iletişim penceresini açmak için *Araçlar / Başlangıç* komutunu çalıştırın. Access'in, veritabanını açtıktan sonra yapması gerekenleri buradan belirleyebilirsiniz. Bunun için aşağıdaki seçenekleri kullanabilirsiniz:

Uygulama Başlığı kutusuna, Access veritabanına ileride başlık çubuğunda görüntülenmesini istediğiniz ismi verebilirsiniz. *Uygulama Simgesi* altından ise ileride başlık çubuğunun sol köşesinde görüntülenmek üzere bir BMP veya ICO dosyası seçebilirsiniz.

Form / Sayfa Görüntüle altından ise etkin veritabanına ait otomatik olarak açılmasını istediğiniz formu seçebilirsiniz. Ayrıca hemen altında bulunan seçenekleri kullanarak veritabanı penceresinin ve durum çubuğunun görüntülenmesini sağlayabilirsiniz.

Menü Çubuğu ve *Kısayol Menü Çubuğu* altında ise kullanıcı tarafından hazırlanmış çubuklar listelenir ve böylece veritabanının standart menülerinin ve yanı şekilde formların ve raporların standart kısayol menülerinin değiştirilmesine izin verilir. Bunların altlarındaki seçenekleri kullanarak da entegre araç çubuklarını kapatabilir, araç veya menü çubuklarındaki değişiklikleri sınırlandırabilirsiniz.

Son olarak *Access Özel Tuşlarını Kullan* seçeneği ile, Visual Basic Düzenleyicisi'ni açmak için kullanılan [Alt]+[F11] gibi Access'e ait özel tuş kombinasyonlarının kullanılmasına izin verebilir veya engelleyebilirsiniz.

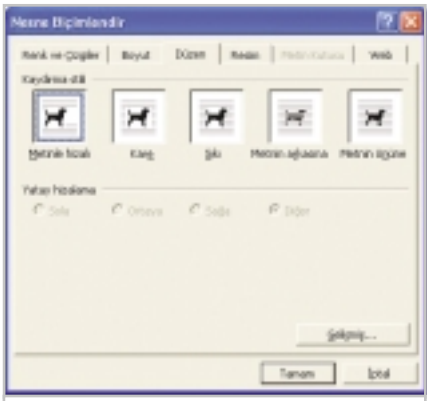

11 Kaydırma Stili: Formülleri, doğru kaydırma stilini kullanarak metinlerin içerisine sorunsuz bir şekilde ekleyebilirsiniz.

Başlangıç iletişim penceresinde değişiklik yapıldıktan sonra Access veritabanlarını açarken "Autoexec" makrosunu çalıştırır. Bu makroyu kullanarak istediğiniz tüm ayarları ve işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

! DİKKAT: Autoexec makrosu ile çalışırken, *Başlangıç* iletişim penceresindekiler ile çelişecek değişiklikler yapmaktan kaçınmalısınız.

11 Word 2000, XP

Formül nesnelerinin metin içerisine yerleştirilmesi

Word, denklem düzenleyicisi yardımıyla eşitliklerin Word belgesine eklenmesine izin verir. Ancak bu fonksiyon bazen sorun çıkartır ve formüllerin bir kısmı metin içerisinde kaybolur.

İPUCU: Formül nesnesini tamamladıktan sonra metnin kayma seçeneklerini düzeltmelisiniz. Bunun için nesneyi, çerçevesi görünür olacak şekilde seçin. Ardından farenin sağ tuşunu kullanarak üzerine tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Nesne Biçimlendir* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *Düzen* üzerinden *Kaydırma Stili* olarak *Metinle hizalı* seçeneğini işaretleyin. *Tamam* düğmesine tıklandıktan sonra formül, metin içerisindeki yerini sorunsuz bir şekilde alacaktır.

İLETİŞİM & İNTERNET

12 Internet Explorer

PDF dosyalarının bağlantısının düzeltilmesi

Internet Explorer 6 ile çalışıyorsunuz ve kısa bir süre önce Adobe Reader 6 sürümünü kurmuş olmanıza rağmen sisteminiz tüm PDF dosyalarını eski Acrobat Reader 3 sürümüyle açıyor. Ancak ileride otomatik olarak yeni sürümle çalışmak istiyorsunuz.

İPUCU: Windows, şu ana kadar belirlenemeyen bir nedenden ötürü Adobe Reader 6'nın kurulumu sırasında dosya ilişkilerini bazen yanlış bir şekilde güncelleyebiliyor. Ancak bu durumu rahatlıkla değiştirebilirsiniz.

Bunun için Windows gezgini penceresini açın, *Araçlar / Klasör Seçenekleri* komutunu çalıştırın ve ekrana gelen penceredeki *Dosya Türleri* sekmesini etkinleştirin. Buradaki *Kayıtlı Dosya Türleri* listesinden PDF öğesini bulun ve üzerine tıklayın. Artık, iletişim penceresinin altındaki ayrıntılı bilgi kısmından seçili dosya türünün açılması sırasında standart olarak kullanılan yani ilişkili olduğu programı görebilirsiniz. Buradaki *Değiştir* düğmesine tıklayın ve takip eden iletişim penceresindeki listeden Adobe Reader 6 programını seçin. Ardından yaptığınız değişiklikleri onaylayın.

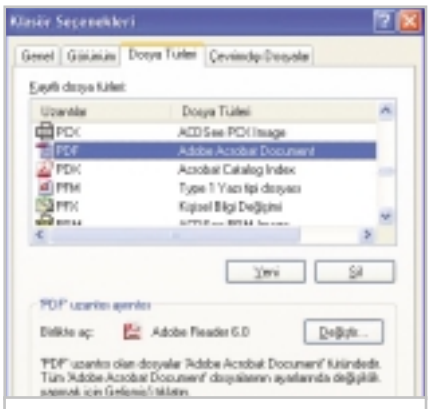

12 Yeni İlişki: Hangi dosya türlerinin hangi program kullanılarak açılacağını bu iletişim penceresini kullanarak belirleyebilirsiniz.

13 **Yanlış anlaşılmış:** Bazı posta sistemleri RTF biçimini yanlış anlarlar. Bunun için *Düz Metin* biçimini kullanmalısınız.

ğin onaylanması için *Tamam* ve *Kapat* düğmelerine tıklayın. Artık sisteminizdeki PDF dosyaları açılırken Adobe Reader 6 programı kullanılacak.

13 Outlook 2000

Dosya eklentilerinin doğru şekilde aktarımı

Outlook 2000 ile herhangi bir dosya eklentisi gönderdiğiniz zaman karşı taraf hiçbir program ile açamadığı DAT uzantılı dosyalar alıyor ve bu sorunun kaynağını tespit edip çözmek istiyorsunuz.

İPUCU: Söz konusu sorun büyük bir ihtimalle Outlook'un gönderme biçiminden kaynaklanıyor. Eğer metinlerinizi zengin metin biçiminde (RTF) gönderiyorsanız diğer birçok posta sistemi Microsoft biçimi olan RTF'yi tanımadığı için, kullanıcılar dosya eklentisi olarak sadece WINMAIL.DAT adlı bir dosyayla karşılaşabilirler.

Posta alış verişinde sorunlarla karşılaşmamak için kullanılabilecek en iyi gönderme biçimi *Düz Metin*'dir. Bunun için *Araçlar / Seçenekler* komutunu çalıştırın ve ekrana gelen penceredeki *Posta Biçimi* sekmesini etkinleştirin. Buradaki *Bu ileti biçiminde oluştur* açılır listesinden *Düz Metin* öğesini seçin ve yaptığınız değişikliği *Tamam* düğmesine tıklayarak onaylayın. Bu biçimde maalesef herhangi bir yazı biçimlendirmesi kullanamazsınız, ancak bu şekilde hazırlanan bir ileti tüm posta sistemleri tarafından okunabilir ve bu biçimdeki iletiler, HTML e-postalarından farklı olarak virüs de taşıyamazlar.

Outlook, gelişmiş bir seçenek olarak bu ayarın tek bir alıcı veya e-posta için geçici olarak da kullanılmasına izin veriyor. Bunun için *Adres Defteri*'ni açın ve buradaki listeden istediğiniz alıcıyı seçin. Ardından *Dosya / Özellikler* komutunu çalıştırın, *Adı* kartındaki *Yalnızca düz metin kullanarak e-posta gönder* seçeneğini işaretleyin ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Outlook, ileride bu kullanıcıya bir ileti gönderirken daha önceden ayarlanmış RTF biçimini korumak isteyip istemediğinizi soracaktır. Bu penceredeki *Düz metin kullanarak gönder* seçeneğine tıklayın

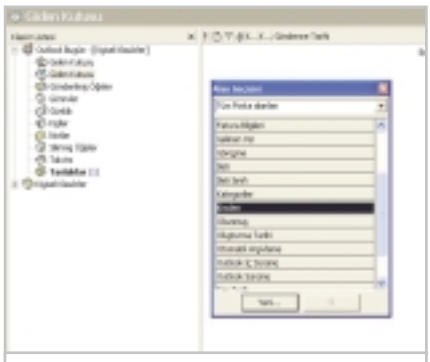

14 **Yeni alanlar:** Alan Seçicisi'ni kullanarak Outlook görünümünü yeni bilgi sütunları ile geliştirebilirsiniz.

14 Outlook XP

E-posta hesabının Giden Kutusu'nda gösterilmesi

Özel ve iş ile ilgili e-postalar için kullandığınız ve* Hesaplar *düğmesini kullanarak istediğiniz seçtiğiniz farklı hesaplarınız var. Hazırladığınız iletileri göndermeden önce* Giden Kutusu *penceresinde hangi hesabı kullandıklarını görmek istiyorsunuz.

İPUCU: Giden Kutusu'nda görüntülenenlere *Kimden* sütununu da ekleyebilirsiniz. Bunun için Giden Kutusu penceresini açın, buradaki sütun başlıklarından bir tanesine farenin sağ tuşunu kullanarak tıklayın ve ekrana gelen nesne menüsündeki *Alan Seçicisi* komutunu çalıştırın. Giden Kutusu'nda e-postanın gönderiminde kullanılacak hesabın da görüntülenmesi için *Tüm Posta Alanları* başlığını seçin. Ardından *Kimden* öğesini fare yardımıyla sütun üzerinde istediğiniz bir alana taşıyın. Fare yardımıyla buradaki sütunların sırasını istediğiniz zaman değiştirebilir veya istediklerinizi rahatlıkla silebilirsiniz.

15 Sabit disk

Windows XP sisteminin yeni bir ortama aktarılması

Yeni bir PC topladınız ve eski sabit diskinizdeki tüm bilgileri yeni bilgisayar konfigürasyonunuzda kullanmak istiyorsunuz.

Bunun için bilgilerinizi yeni sisteminize aktarmak için kullanabileceğiniz güvenilir bir yol arıyorsunuz.

İPUCU: Windows XP kurulum CD'sinde, işletim sisteminizi tüm (!) programları ve ayarları ile beraber yeni bir ortama aktarmanıza imkan tanıyan SYSPREP.EXE dosyası bulunur. Bunun için söz konusu program, etkin donanım tanımlamalarınıza ait tüm Kayıt Defteri öğelerini siler. Ardından bilgisayarın bir sonraki açılışında tüm sistem kayıtları yeniden oluşturulur.

15 **Sysprep.Exe:** Bu küçük araç Windows XP kurulumlarının taşınmasına imkan tanır.

Bu işlemi gerçekleştirmek için ilk olarak Windows XP kurulum CD'sindeki ana dizindeki *Support / Tools* klasörü altında bulunan DEPLOY.CAB dosyasını bulun. Şimdi bu dosyayı WinRAR (◎ **eC-HIP-Code Basic Kit**) gibi ücretsiz bir program yardımıyla C:\WINDOWS\SYSPREP klasörüne açın ve buradaki SYSPREP.EXE dosyasına çift tıklayarak programı çalıştırın. Ekrana gelen penceredeki *Yeniden Mühürle* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda sistem kapatılacak. Şimdi iki yöntemden istediğinizi kullanabilirsiniz.

Eski sabit diskinizi kullanmak için ilk olarak bunu yeni bilgisayarınıza takmalısınız. Bunun sonucunda Windows XP'nin ilk çalıştırılışında tüm PC bileşenleri yeniden tanınacak ve sistem konfigürasyonu otomatik olarak yeniden yapılandırılacaktır. Buna karşılık "mühürlediğiniz" sisteminizi eski sabit diskinizden yenisine aktarmak (gerçek 1:1 kopya) istiyorsanız Windows XP kurulumuna sahip başka bir bilgisayara daha ihtiyacınız vardır. Bu bilgisayara eski sabit diskinizi "D" ve yeni sabit diskinizi de var olan sisteme "E" sürücüsü olarak bağlayın. Bu işlem için her iki sabit diskin aynı dosya biçimini (örneğin, FAT32 veya NTFS) kullanması gereklidir. İşlemin gerçekleşebilmesi için bilgisayarın "E" sürücüsünden açılmamasına dikkat etmelisiniz. Artık Windows XP altında "D" sürücüsünün tüm içeriğini Sürükle - bırak yöntemiyle (Windows gezgininden) "E" sürücüsüne kopyalayabilirsiniz. Son olarak yeni sabit diskinizi istediğiniz bilgisayara bağlayabilir ve sistem konfigürasyonun yeniden yapılandırılmasını sağlayabilirsiniz.

16 Athlon 64 CPU

System bus ve CPU çarpanı ile Athlon 64 Overclock

Sahip olduğunuz Athlon 64 işlemcisine Overclock yapmak istiyorsunuz. Ancak anakartınızın BIOS'u işlemcinin System bus frekansını veya çarpan değerlerini değiştirmenize izin vermiyor.

İPUCU: Bunun için, Athlon 64'ün CPU çarpanını çalışma sırasında dinamik olarak düşüren enerji tasarruf fonksiyonu Cool'n'Quiet'tan faydalanabilirsiniz. Ücretsiz olarak dağıtılan CrystalCPUID (**http://crystalmark.info/?lang=en**), söz konusu çarpanın çalışma sırasında kalıcı olarak belirlenen bir değere düşürülmesine imkan tanıyor. Ancak bunun için Athlon 64 anakartınızın Cool'n'Quiet özelliğini desteklemesi gerekli.

İndirdikten sonra CrystalCPUID dosyasını açın ve programı çalıştırın. Programın ana penceresindeki *Function* menüsü altında bulunan *K7/K8 Multiplier* komutunu seçin ve Athlon 64 CPU'nun işlemci çarpanını 9.5 değerine düşürün. Bir sonraki adımda ise System bus frekansını arttırın. Bunun için anakart üreticisinin hazırladığını overclock aracını yüklemelisiniz. System bus hızını, bu aracı kullanarak küçük adımlarla artırın. Bu sırada PCI Bus ve AGP ekran kartı için çalışma hızlarının 33 ve 66 MHz'lik standart değerlerde kalmasına dikkat etmelisiniz.Yaptığımız denemelerde Athlon 64/3200+ işlemcisini Asus K8V Deluxe anakartı üzerinde 2 GHz'den (10 x 200 MHz) 2.3 GHz'e (9.5 x 243 MHz) çıkartmayı başardık. Bunun sonucunda kimi uygulamalarda yüzde 25'e varan performans artışı sağlandı.

17 Dizüstü PC

Dizüstü bilgisayarlar için masaüstü grafik işlemcisi sürücüsü

ATI grafik işlemcisine sahip bir dizüstü PC'niz var ve üretici cihazınız için web sayfasından destek vermeyi bıraktı. Şimdi sürücüsünü güncelleyerek grafik işlemcinizin performansını arttırmak istiyorsunuz.

İPUCU: DHMODTOOL12.EXE (**www.driverheaven.net/patje/**) adlı araç güncel ekran kartı sürücülerini, dizüstü bilgisayarlarda kullanılan mobil ATI grafik işlemcilerine uygun hale getiriyor. Program, aynı şekilde kuzey köprüsü (anakart yonga setinin bir parçası) içerisinde entegre olarak sunulan grafik denetleyicileri de destekliyor. Yukarıdaki adresten, aracın sürücü modifikasyonu ile destekliği ekran kartı işlemcilerinin bir listesine ulaşabilir ve programın çalışması hakkında ayrıntılı bilgi alabilirsiniz. ■

17 **Mobility Driver Modder:** Araç, ATI'nin (Catalyst serisi) güncel masaüstü ekran kartı sürücülerini dizüstü PC'lerde kullanılan 3B işlemciler için uygun hale getiriyor.

CHIP KÜNYE

ISSN: 1300-9419

Yayın Koordinatörü Gökhun Sungurtekin, sgokhun@chip.com.tr (Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Genel Yayın Yönetmeni Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Yazı İşleri Şefi Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Haber Merkezi Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Yazı İşleri Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr
Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr
Murat Karslıoğlu, muratk@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr
Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr

CHIP CD Korcan Meydan, korcan@chip.com.tr

CHIP Online Uğur Seven, Onur Seven, uguronur@chip.com.tr

Redaksiyon Sevda Kılıç, sevda@chip.com.tr, Barış Alkım, balkim@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Ozan Ali Dönmez, Garo Antikacıoğlu, Burak Tuyan, Cihan Baykal, Uğur Seven, Onur Seven, Aytun Çelebi. (MG) Martin Goldmann, (SG) Stephan Goldmann, (FK) Fabian von Keudell, (VP) Valentin Pletzer, (SR) Stefan Reinke, (DN) Dörte Nietzel, (KK) Kim Kranz, (MF) Manfred Flhor,

Görsel Yönetmen Gökhan Koç, gokhank@chip.com.tr

Grafik Asistanı Dilek Kırcan

Genel Müdür Hermann W. Paul

Genel Müdür Yardımcısı Beste Özerdem

Finans Müdürü Aylin Aldemir

Pazarlama Müdürü Güler Okumuş

Halkla İlişkiler Müdürü Özlem Cenker

Pazarlama Sorumlusu Ayten Çar

Abone Satış Müdürü Asu Bozyayla

Abone Servisi Nihan Özkasap, Ebru Cinek

Dağıtım Müdürü Cem Cenker

Dağıtım Asistanı Mehmet Çil

Üretim Koordinatörü Turgay Tekatan

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi Gökhun Sungurtekin

VOGEL MEDYA YAYIMCILIK REKLAM GRUBU

Satış Müdürü Gülcan Bayraktar, gulcanb@vogel.com.tr

Market Sorumlusu Yeliz Koyun, kyeliz@vogel.com.tr

Reklam Trafikeri Aynur Kına, aynur@vogel.com.tr

Renk Ayrımı- Film ve Baskı ASIR Matbaacılık Ltd. Şti.
Demirbaş Sokak. No:4 Oto Sanayi
4.Levent - İstanbul Tel:(212) 283 84 38

Dağıtım BİRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti:
Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok.
Gayrettepe İş Merkezi B Blok 34349
Gayrettepe/İstanbul
Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32
Abone Faks: (212) 217 94 23
Abone web: http://abone.vogel.com.tr

VOGEL MEDYA YAYIMCILIK A.Ş.'NİN DİĞER YAYINLARI

▸LEVEL
Türkiye'nin bir numaralı oyun dergisi
www.level.com.tr

▸HERKES İÇİN BİLGİSAYAR
Yeni başlayanlar için bilgisayar ve internet rehberi

▸IT BUSINESS WEEKLY
Profesyonel yöneticinin güvenilir IT rehberi
www.itb.com.tr

▸www.internetimiz.com
Bilgisayar, kitap, sinema, müzik, haber...

▸WINDOWS & .NET MAGAZINE
IT profesyonellerinin yatırım ve çözüm kaynağı
www.winnetmag.com.tr

REKLAM İNDEKSİ

ADAM	143
AJANS PRES	229
ARMADA	155
AVRASYA	201
BABACAN	97
BEKO ELEKTRONİK	27-53-115
BEYAZ	Ö.K.İ.-47
COMPEX	213
ÇÖZÜM	74-75
DATAGATE	33-49
DENGE	191
DEXAR	195
DIJITAL TREND	197
DURACELL	73
EKSEN	92-93
ELEMENT	91
EMPATİ	132-133
EMS	123-125-127
EPSON	87
ERKAYALAR	199
ERYAZ	83
GAP BİLİŞİM	189
GIGABYTE	39
HEPSİ BURADA	85
HIZLI SİSTEM	10.-11
INDEX	55
INTRO	13
IBM	116-117-138-139-A.K.İ.
INFRONIC	79
KARİZMA	167
KOBİAN	129
KONT	57-71-153
KOYUNCU	7-51-81
MERT	131
MILLER	17
MICRO PC	101
MSI	23
MULTİMEDYA	31
NETSOFT	231
ÖZEL	102-103
PARK ORMAN	221
PASİFİK	113
PENTA	159
PHILIPS	9-A.K.
SBS	43
SEÇKİN	211
SÜRAT	151-169
TBD	175
TECH AKADEMİ	205
TEKOFAKS	37
TELLİOĞLU	203
TOSHIBA	173
TRANSDATA	59
TURANLI	65
TURKCELL	19-25
UFOTEK	99
UTTAŞ	215
VEGA	35-69-89
VİDEO KURS	163
VISIONS	121-171-177
XEROX	41
YURTİÇİ KARGO	21
MARKET	245-246-247-248-249-250
	251-252-253-254-255-256
	257-258-259-260-261-262

DÜNYADA CHIP

▸ **CHIP'in yayınlandığı diğer ülkeler:**

Almanya, Çek. Cum., Çin, Endonezya, Hindistan, İtalya, Macaristan, Malezya, Polonya, Romanya, Rusya, Singapur, Slovakya Cumhuriyeti, Ukrayna, Yunanistan, Tayland

Merkezi Almanya'da bulunan ve Almanya'nın en çok satılan aylık bilgisayar dergisi olan CHIP, Türkiye ile birlikte 17 ülkede yayınlanmakta.

Bilişim hukuku

Bilişim teknolojileri ve ceza hukuku

Geçen ay başladığımız bilişim suçlarını, bu suçların kapsamlarını ve verilen cezaları inceleyen yazımız bu ay ikinci bölümüyle devam ediyor.

§ İnternet suçları ve öngörülen cezalar

İnternetin faydalı bir buluş olduğunu ne kadar kabul edersek edelim, aynı zamanda kötü ve acımasız bir silaha dönüşebileceğini de göz önünde tutmamız gerekiyor. İnternetin bu denli yaygın ve kolay kullanılabilir olması birçok hukuk ihlalini gündeme getirebilmektedir. Biraz sonra sayacağımız suç tipleri, bir internet sitesinde, bir forum veya sohbet (chat) ortamında, haber grupları, posta listeleri ve elektronik posta aracılığıyla işlenebilir. İnternet, bir nevi yayın sayılabileceğinden bu suçlar da kapsam içindedir. Öncelikle belirtmemiz gerekir ki, bu tür suçların düzenlenme sebebi özgür bir ortam olan internetin kısıtlanması değil, aksine, bireylerin ve kurumların hak ve özgürlüklerinin korunmasıdır. Şimdi, internetin bir silah olarak kullanılabildiği bu suçları tek tek açıklayalım:

Devlete ve devlet kurumlarına hakaret: Ceza Kanunu'nun 158. ve 159. maddesinde belirtilen bu suçta, Cumhurbaşkanı'na, Cumhuriyete, Meclis'e, hükümete, askeri ve emniyet kuvvetlerine, yargının manevi kişiliğine hakaret edenler 1-3 yıl arası cezalandırılmaktadır.

Dini değerlere hakaret: Ceza Kanunu'nun 175. maddesine göre, Allah'a, peygamberlere, kutsal kitaplara, mezheplere hakaret eden veya inançlarla alay eden, kınayan kişilere 1-2 yıl arası hapis cezası verilmektedir.

Resmi memurlara görevleri dolayısıyla hakaret: Askerlere, polislere, yargı mensuplarına ve milletvekillerine görevlerinden dolayı hakaret edenler de Ceza kanununun 266. maddesi gereği cezalandırılmaktadır.

Suç sayılan eylemleri övme, suça tahrik etme: İnternet sitelerinde veya e-posta mesajlarında da rastlanıldığı üzere, kişileri kanunlara karşı gelmeye çağıran, suçları öven ve kişileri suç işlemeye tahrik eden kimselere de Ceza Kanunu'nun 158. ve 159. maddeleri gereği ağır hapis cezası verilebilmektedir.

Borsa manipulasyonu yapmak, bankalar aleyhinde yayın yapmak: Yalan haber yoluyla borsada hisse fiyatlarının artmasını ya da düşmesini sağlamak 3 ay – 3 yıl arası hapis cezası ile cezalandırılan bir suçtur. Bir bankanın itibarını zedeleyici site yapmak ya da e-posta mesajı göndermek de Bankalar Kanunu'nun 22/6. maddesine göre 1-3 yıl arası hapis cezasının yanı sıra, ağır para cezası ile cezalandırılmaktadır.

Herhangi bir kişiye ya da kişilere hakaret: Bu suçun işlenebilmesi için, ikiden fazla kişinin göreceği şekilde sohbet, e-posta ya da internet sitesi yoluyla kişilerin namus ve onuruna dokunacak şekilde sözler sarf edilmesi yeterlidir. Ceza Kanununun 480. maddesine göre, bu suçu işleyen kimseye 6 ay – 3 yıl arası hapis ve para cezası verilmektedir.

Dedikodu, iftira ve özel hayata saldırı: Şu sıralar internette en sık rastlanan suç tiplerinden biridir. Eşinin aldatmasına kızan, kendisini işten atan patronuna kin besleyen, sevgilisinden ayrılan ve intikam peşinde koşan kişilerin açtıkları sitelerde neler yazıldığı, özel hayatın nasıl teşhir

MERAK EDİLENLER

SORU: Ben Microsoft'un sertifikasyon programlarından MCSD.net programını bitirdim ve birkaç arkadaşımla birlikte bir yazılım firması kurma düşüncemiz var. Bu konu dahilinde size birkaç sorum olacak.
1.- Yazılımcılar vergiden muaf mı?
2.- Bir yazılım firması kurabilmek için gereken şartlar nelerdir (4 ortak)?
3.- Yazılım ürettiğimde bu yazılıma lisans verebilmek için hangi bürokratik işlemlerden geçmeliyim?
4.- Eğer vergiden muaf ise yazılımcılar yapılan işlerde faturalandırma nasıl olacak? Bu konularda beni aydınlatabilirseniz çok sevinirim. Saygılarımla *Ari Pekmelikyan*

CEVAP: Sorularınızı sıra numarasıyla cevaplamaya çalışacağım.
1- Bireysel yazılımcılar vergiden muaftır. Ürettiği yazılımları fatura kesme zorunluluğu olmadan satabilirler. Yazılımın alıcısı belli bir oranda stopaj ödemek zorundadır. Yazılımı üretip satan bir şirketse, herhangi bir muafiyet yok. Sattığı yazılımın faturasını kesmek zorundadır. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknopark) içerisinde faaliyet gösteren şirketlere ise birçok vergi muafiyeti tanınmakla birlikte, ar-ge desteği, makine, teçhizat ve bina teşviki de sağlanmaktadır. Bu konuda daha geniş bilgi için, Sami Dönmez'in **http://www.yasad.org.tr/raporlar/samidonmez.asp** adresindeki makalesine bakınız.
2- Şirket kurmak için, bir avukata ya da mali müşavire şirket ana sözleşmesi hazırlatarak, bulunduğunuz yerin ticaret odasına kayıt olmalısınız. Bunun dışında, ayrıca vergi dairesine vergi hesabı açtırmalısınız.
3- İl Kültür Müdürlüğü'nden temin edilecek bir formla, yazılımın adı, yapım yılı, çoğaltım sayısı, taahhütname, devralınan haklar ve kapsamını belirten bilgi ve belgelerle başvurarak satılacak her bir yazılım için bandrol satın almanız gerekir. Hemen belirteyim, Türkiye'de yazılımlara patent alınması kanunen mümkün değil.
4- Yalnızca bireysel yazılımcılar fatura kesmek zorunda değildir. Yazılım şirketleri fatura kesmek zorundadır.

SORU: Selamlar, ben Gaziosmanpaşa'da restoran işletmeciliğiyle uğraşmakta olan sürekli bir okurunuzum. 7 Şubat 2004 tarihinde www.d.....t.com adresinden www.allenglish.co.uk adlı bir alan adı (domain name) satın aldım ve ödemesini kredi kartıyla online olarak yaptım, daha sonra 9 Şubat 2004 günü kendilerinden bana gelen e-posta ile bu alan adının başkası tarafından alındığını ve paramın kredi kartıma iade edildiğini bildirdiler. Ben de bunun üzerine kimin aldığını öğrenmek için tekrar "whois" yaptım ve bu alan adını Almanya'da faaliyet gösteren ve alan adı satan bir firmanın 8 Şubat'ta aldığını gördüm. 7 Şubat günü "whois" neticesi "available" çıkan ve benim parasını ödeyerek satın aldığım bir adresi 8 Şubat günü başka biri ya da kurum nasıl alabilir? D.....t.com sitesi yetkilileriyle yaptığım görüşmede, bana kimliği belirsiz kişilerin, yapılan alan adı başvurularını takip ederek bu tip talep olan adresleri satın aldıklarını söylediler, ancak ben bir gün önceden başvurduğum için bu açıklama beni tatmin etmedi, ki öyle olsa dahi sorumluluğun kendilerine ait olması gerekmez mi? Benim elimde bunları belgeleyecek e-postalar ve banka dekontu kayıtları var, ne yapabilirim? Bana bu konuda yardımcı olursanız sevinirim, şimdiden ilginize teşekkür ederim. Saygılarımla, *Atilla Meriç.*

CEVAP: Alan adı satan bu firma, incelediğim kadarıyla, sattığı alan adını anında tescil eden bir kuruluş değil. Başvurunuz alındıktan ve bedeli kredi kartından çekildikten sonra, ilgili firmanın yetkilisi aracısı bulunduğu kuruma başvuruyu geciktirmiş olabilir, haliyle boş olan alan adı bir başkası tarafından tesadüfen tescil edilmiştir. Başvuru yaptığınız firma anında tescil eden bir firma olsaydı, alan adının başka biri tarafından alınması mümkün olmayacaktı. Gereken özen gösterilmediği ve sözleşmeye aykırı davranıldığı için, başvurduğunuz aracı firma kusurludur. Alan adının alınamamasından dolayı bir maddi ya da manevi zararınız olduysa, bu zararı Tüketici Mahkemesi'nde açılacak dava ile firmadan talep edebilirsiniz.

edildiği kamuoyunun malumudur. Bu eylemler sadece internet sitelerinde değil, sohbet oturumlarında ve e-postalarla da gerçekleştirilmektedir. Kişinin namusu, şöhreti, itibarı ve kişiliğine karşı yapılan bu tür saldırılar da 482. maddeye göre 3 ay 1 yıl arası hapis cezasıyla karşılanmaktadır.

Pornografi içeren site açmak: Kişilerin ar ve haya duygularını incitecek ve cinsel arzuları istismar edecek derecede bulunan pornografik yayın yapmak, Ceza Kanunu'nun 426. maddesine göre 5,4 milyar TL. para cezasına çarptırılmaktadır. Bu suç için hapis cezası düzenlenmemiştir.

Bahis oynatmak: Futbol maçları ile ilgili bahis oynatmak yetkisi 7258 sayılı Kanuna göre sadece Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne, at yarışları ile ilgili bahis oynatmak yetkisi Türkiye Jokey Kulübü'ne, diğer tür bahisleri oynatmak yetkisi ise Milli Piyango'ya aittir. Bu kurumlar dışında internet ortamında veya başka yerde bahis oynatanlara da hapis ve para cezası verilmektedir. (Bahis oynatan birçok site yurtdışından kendi kanunlarına göre yasal hizmet verdiğinden bunlara ceza verilebilmesi mümkün değildir.)

İnternet üzerinden kumar oynatmak: Ceza Kanunu, kumar oynatmanın suç sayılması için kumar oynatılan yerin kamuya açık olmasını şart koşmuştur. İnternet ortamında oynatılan kumar oyunlarının bu tanıma uyup uymadığı tartışmalıdır. Hukukçular bu konuda henüz bir fikir birliğine varamamıştır.

Tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı beyanlarda bulunarak haksız rekabet yaratmak: Bu suç, Türk Ticaret Kanunu'nun 64. maddesinde düzenlenmiştir. Bir şampuanın saç döktüğüne dair veya belli bir kola markasının kanser yaptığına dair zincirleme e-posta mesajları yollayarak, bir ürünü ya da hizmeti internet sitesinde olduğundan daha iyi gibi göstererek haksız rekabet yaratanlar, para cezası ve 1 ay – 1 yıl arası hapis cezasına mahkum edilebilmektedir.

Bu suçlardan zarar gören kişi, kurum ya da devlet makamları, bulunduğu yerin Cumhuriyet Başsavcılığı'na şikayet dilekçesi verebilirler, ayrıca maddi ve manevi tazminat davası açabilirler. İnternet ortamındaki verilerin her an değiştirilebileceği ya da yok edilebileceği göz önüne alınarak ilgili sayfanın çıktılarının noterden veya sulh hukuk mahkemesinden tespit edilmesinde büyük yarar vardır. ■

BİLİŞİM HUKUKU DANIŞMANIMIZ

Avukat M. Gökhan Ahi her ay bilişim hukuku konusundaki gelişmeleri sizlere aktarıyor ve somut problemlerinize pratik çözümler getiriyor. Yazılarına yön verecek olan soru ve düşüncelerinizi **hukuk@chip.com.tr** adresine gönderebilirsiniz.

GELECEK SAYIDA...

Mayıs 2004

CHIP 100. Özel Sayısı

CHIP'ten 100. özel sayısında okurlarına büyük sürprizler. Mayıs sayınızı şimdiden bayinizden ayırtın...

Donanım

Test: Dijital kameralar

Yeni nesil dijital kameralar özellikle yapı ve sundukları özellikler açısından farklılık gösteriyorlar. Giriş veya orta sınıf bir cihaz arasında tercih yapmakta zorlananlar için CHIP'in güncel karşılaştırmalı testi rehber oluyor.

Güvenlik

Biri Bizi Gözetliyor

Virüslere ve korsan kopyacılara karşı Microsoft ve diğer büyük firmalar karşı saldırıya geçiyor. Gözetleme yongaları, zorunlu kayıt ve kopya koruması, PC'yi bir kaleye dönüştürüyor. Ancak bu güvenliğin bedeli de yüksek: Artık her yerde gözetlenme tehlikesi ile karşı karşıyayız.

VE DİĞERLERİ...

- **A'dan Z'ye Overclock**
  Bedavaya maksimum performans için ipuçları
- **Kendi web sitenizi hazırlayın**
  Baştan sona web sitesi tasarımı
- **Kolay Ağ Kurulumu**
  Kolay yoldan ev ağınızı kurun

Windows & .NET Magazine Nisan 2004

"BT Profesyonellerinin Yabnm & Çözüm Rehberi..." www.winnetmag.com.tr

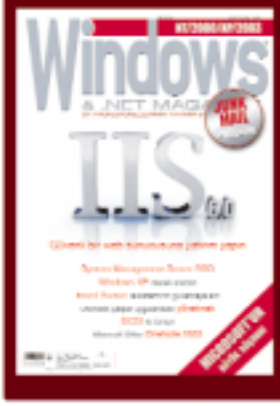

KAPAK KONUSU:

Her yönüyle IIS 6.0

Güvenebileceğiniz bir Web sunucusu: Uygulamaları izole etmek ve istediğinizde durdurup yeniden başlat mak gibi seçeneklere sahip olan IIS 6.0 eski sürümlere göre çok daha güvenli ve güvenilir bir Web sunucusu profili çiziyor.

Outlook 2003'ün Junk E-mail Filtresi
Microsoft'un yeni istemci tabanlı spam filtrelerinin almak istemediğiniz e-mail mesajlarına karşı sizi nasıl savunduğunu keşfedin.

Windows iSCSI standardını kucaklıyor
iSCSI'nin ne olduğunu ve IP tabanlı bu yeni veri depolama standardının gelecekte sizin için ne anlam ifade edeceğini merak ediyor musunuz?

Yerel ve uzak sunucuların servis durumlarını kontrol etmek
GetServiceStatus.vbs script'ini kendinize göre özelleştirerek hem yerel sunucunuzda hem de uzaktaki bir veya birkaç sunucu üzerindeki servislerin durumunu uzaktan kontrol edebilirsiniz.

Event Viewer ile sistemlerinizi güvenceye alın.
Sisteminizin event log'larını izleyin ve ciddi problemler çıkmadan önce önlemlerinizi alın.

Windows XP destek araçları
Windows destek araçları içerisinde 100'den fazla uygulama bulunuyor. Michael Otey bu ay bu uygulamalar arasındaki 10 favori aracını inceliyor.